။ နမော တဿ ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ။

ခုဒ္ဒကနိကာယေ

မိလိန္ဒပဉှပါဠိ

၁. မိလိန္ဒော နာမ သော ရာဇာ၊ သာဂလာယံ ပုရုတ္တမေ။
ဥပဂဉ္ဆိ နာဂသေနံ၊ ဂင်္ဂါ စ [ဂင်္ဂါဝ (သီ. ပီ.)] ယထာ သာဂရံ။

အာသဇ္ဇ ရာဇာ စိတြကထီ၊ ဥက္ကာဓာရံ တမောနုဒံ။
အပုစ္ဆိ နိပုဏေ ပဉှေ၊ ဌာနာဋ္ဌာနဂတေ ပုထူ။

ပုစ္ဆာ ဝိသဇ္ဇနာ [ဝိဿဇ္ဇနာ (သီ. ပီ.)] စေဝ၊ ဂမ္ဘီရတ္ထူပနိဿိတာ။
ဟဒယင်္ဂမာ ကဏ္ဏသုခါ၊ အဗ္ဘုတာ လောမဟံသနာ။

အဘိဓမ္မဝိနယောဂါဠှာ၊ သုတ္တဇာလသမတ္ထိတာ။
နာဂသေနကထာ စိတြာ၊ ဩပမ္မေဟိ နယေဟိ စ။

တတ္ထ ဉာဏံ ပဏိဓာယ၊ ဟာသယိတွာန မာနသံ။
သုဏာထ နိပုဏေ ပဉှေ၊ ကင်္ခာဋ္ဌာနဝိဒါလနေတိ။

၂. တံ ယထာနုသူယတေ – အတ္ထိ ယောနကာနံ နာနာပုဋဘေဒနံ သာဂလံ နာမ နဂရံ နဒီပဗ္ဗတသောဘိတံ ရမဏီယဘူမိပ္ပဒေသဘာဂံ အာရာမုယျာနောပဝနတဠာကပေါက္ခရဏိသမ္ပန္နံ နဒီပဗ္ဗတဝနရာမဏေယျကံ သုတဝန္တနိမ္မိတံ နိဟတပစ္စတ္ထိကံ [နိပ္ပစ္စတ္ထိကံ (က.)] ပစ္စာမိတ္တာနုပပီဠိတံ ဝိဝိဓဝိစိတြဒဠှမဋ္ဋာလကောဋ္ဌကံ ဝရပဝရ ဂေါပုရ [ပဝရပစုရဂေါပုရ (သီ.)] တောရဏံ ဂမ္ဘီရပရိခါပဏ္ဍရပါကာရပရိက္ခိတ္တန္တေပုရံ။ သုဝိဘတ္တဝီထိစစ္စရ စတုက္ကသိင်္ဃာဋကံ သုပ္ပသာရိတာနေကဝိဓဝရဘဏ္ဍပရိပူရိတန္တရာပဏံ ဝိဝိဓဒါနဂ္ဂသတသမုပသောဘိတံ [သတသမုပ သောဘိတံ (သီ. ပီ.)] ဟိမဂိရိသိခရသင်္ကာသဝရဘဝနသတသဟဿပ္ပဋိမဏ္ဍိတံ ဂဇဟယရထပတ္တိသမာကုလံ အဘိရူပနရနာရိဂဏာနုစရိတံ အာကိဏ္ဏဇနမနုဿံ ပုထုခတ္တိယဗြာဟ္မဏဝေဿသုဒ္ဒံ ဝိဝိဓသမဏဗြာဟ္မဏသဘာဇန [သဘာဇန (သီ. ပီ.), သမ္မာနဘာဇန (က.)] သင်္ဃဋိတံ ဗဟုဝိဓဝိဇ္ဇာဝန္တ [ဝိဇ္ဇာဓရ (က.)] နရစိရ [နရဝီရ (သီ. ပီ.)] နိသေဝိတံ ကာသိကကောဋုမ္ဗရိကာဒိနာနာဝိဓဝတ္ထာပဏသမ္ပန္နံ သုပ္ပသာရိတရုစိရဗဟုဝိဓပုပ္ဖဂန္ဓာပဏံ ဂန္ဓဂန္ဓိတံ အာသီသနီယဗဟုရတနပရိပူရိတံ ဒိသာမုခသုပ္ပသာရိတာပဏံ သိင်္ဂါရဝါဏိဇဂဏာနုစရိတံ ကဟာပဏရဇတသုဝဏ္ဏကံသပတ္ထရပရိပူရံ ပဇ္ဇောတမာနနိဓိနိကေတံ ပဟူတဓနဓညဝိတ္တူပကရဏံ ပရိပုဏ္ဏကောသကောဋ္ဌာဂါရံ ဗဟွန္နပါနံ ဗဟုဝိဓခဇ္ဇဘောဇ္ဇလေယျပေယျသာယနီယံ ဥတ္တရကုရုသင်္ကာသံ သမ္ပန္နသဿံ အာဠကမန္ဒာ ဝိယ ဒေဝပုရံ။

ဧတ္ထ ဌတွာ တေသံ ပုဗ္ဗကမ္မံ ကထေတဗ္ဗံ, ကထေန္တေန စ ဆဓာ ဝိဘဇိတွာ ကထေတဗ္ဗံ။ သေယျထိဒံ – ပုဗ္ဗယောဂေါ မိလိန္ဒပဉှံ လက္ခဏပဉှံ မေဏ္ဍကပဉှံ အနုမာနပဉှံ ဩပမ္မကထာပဉှန္တိ။

တတ္ထ မိလိန္ဒပဉှော လက္ခဏပဉှော, ဝိမတိစ္ဆေဒနပဉှောတိ ဒုဝိဓော။ မေဏ္ဍကပဉှောပိ မဟာဝဂ္ဂေါ, ယောဂိကထာပဉှောတိ ဒုဝိဓော။

ပုဗ္ဗယောဂေါတိ တေသံ ပုဗ္ဗကမ္မံ။

၁. ဗာဟိရကထာ

ပုဗ္ဗယောဂါဒိ

၃. အတီတေ ကိရ ကဿပဿ ဘဂဝတော သာသနေ ဝတ္တမာနေ ဂင်္ဂါယ သမီပေ ဧကသ္မိံ အာဝါသေ မဟာ ဘိက္ခုသင်္ဃော ပဋိဝသတိ, တတ္ထ ဝတ္တသီလသမ္ပန္နာ ဘိက္ခူ ပါတောဝ ဥဋ္ဌာယ ယဋ္ဌိသမ္မဇ္ဇနိယော [ယဋ္ဌိသမ္မုဉ္ဇနိယော (သီ. ပီ.)] အာဒါယ ဗုဒ္ဓဂုဏေ အာဝဇ္ဇေန္တာ အင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ကစဝရဗျူဟံ ကရောန္တိ။ အထေကော ဘိက္ခု ဧကံ သာမဏေရံ "ဧဟိ သာမဏေရ, ဣမံ ကစဝရံ ဆဍ္ဍေဟီ"တိ အာဟ, သော အသုဏန္တော ဝိယ ဂစ္ဆတိ, သော ဒုတိယမ္ပိ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ အာမန္တိယမာနော အသုဏန္တော ဝိယ ဂစ္ဆတေဝ။ တတော သော ဘိက္ခု "ဒုဗ္ဗစော ဝတာယံ သာမဏေရော"တိ ကုဒ္ဓော သမ္မဇ္ဇနိဒဏ္ဍေန ပဟာရံ အဒါသိ။ တတော သော ရောဒန္တော ဘယေန ကစဝရံ ဆဍ္ဍေန္တော "ဣမိနာ ကစဝရဆဍ္ဍနပုညကမ္မေန ယာဝါဟံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာမိ [န ပါပုဏာမိ (သျာ.)], ဧတ္ထန္တရေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ မဇ္ဈန္ဟိကသူရိယော [သူရိယော (သီ. ပီ.)] ဝိယ မဟေသက္ခော မဟာတေဇော ဘဝေယျ"န္တိ ပဌမံ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။ ကစဝရံ ဆဍ္ဍေတွာ နဟာနတ္ထာယ ဂင်္ဂါတိတ္ထံ ဂတော ဂင်္ဂါယ ဦမိဝေဂံ ဂဂ္ဂရာယမာနံ ဒိသွာ "ယာဝါဟံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာမိ [န ပါပုဏာမိ (သျာ.)], ဧတ္ထန္တရေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အယံ ဦမိဝေဂေါ ဝိယ ဌာနုပ္ပတ္တိကပဋိဘာနော ဘဝေယျံ အက္ခယပဋိဘာနော"တိ ဒုတိယမ္ပိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။

သောပိ ဘိက္ခု သမ္မဇ္ဇနိသာလာယ သမ္မဇ္ဇနိံ ဌပေတွာ နဟာနတ္ထာယ ဂင်္ဂါတိတ္ထံ ဂစ္ဆန္တော သာမဏေရဿ ပတ္ထနံ သုတွာ "ဧသ မယာ ပယောဇိတောပိ တာဝ ဧဝံ ပတ္ထေတိ, မယှံ ကိံ န သမိဇ္ဈိဿတီ"တိ စိန္တေတွာ "ယာဝါဟံ နိဗ္ဗာနံ ပါပုဏာမိ [န ပါပုဏာမိ (သျာ.)], ဧတ္ထန္တရေ နိဗ္ဗတ္တနိဗ္ဗတ္တဋ္ဌာနေ အယံ ဂင်္ဂါဦမိဝေဂေါ ဝိယ အက္ခယပဋိဘာနော ဘဝေယျံ, ဣမိနာ ပုစ္ဆိတပုစ္ဆိတံ သဗ္ဗံ ပဉှပဋိဘာနံ ဝိဇဋေတုံ နိဗ္ဗေဌေတုံ သမတ္ထော ဘဝေယျ"န္တိ ပတ္ထနံ ပဋ္ဌပေသိ။

တေ ဥဘောပိ ဒေဝေသု စ မနုဿေသု စ သံသရန္တာ ဧကံ ဗုဒ္ဓန္တရံ ခေပေသုံ။ အထ အမှာကံ ဘဂဝတာပိ ယထာ မောဂ္ဂလိပုတ္တတိဿတ္ထေရော ဒိဿတိ, ဧဝမေတေပိ ဒိဿန္တိ မမ ပရိနိဗ္ဗာနတော ပဉ္စဝဿသတေ အတိက္ကန္တေ ဧတေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တိ, ယံ မယာ သုခုမံ ကတွာ ဒေသိတံ ဓမ္မဝိနယံ, တံ ဧတေ ပဉှပုစ္ဆနဩပမ္မယုတ္တိဝသေန နိဇ္ဇဋံ နိဂ္ဂုမ္ဗံ ကတွာ ဝိဘဇိဿန္တီတိ နိဒ္ဒိဋ္ဌာ။

၄. တေသု သာမဏေရော ဇမ္ဗုဒီပေ သာဂလနဂရေ မိလိန္ဒော နာမ ရာဇာ အဟောသိ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ပဋိဗလော အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နာနံ မန္တယောဂဝိဓာနကိရိယာနံ [သမန္တယောဂ ။ (သီ. ပီ.)], ကရဏကာလေ နိသမ္မ ကာရီ ဟောတိ, ဗဟူနိ စဿ သတ္ထာနိ ဥဂ္ဂဟိတာနိ ဟောန္တိ။ သေယျထိဒံ, သုတိ သမ္မုတိ သင်္ချာ ယောဂါ နီတိ ဝိသေသိကာ ဂဏိကာ ဂန္ဓဗ္ဗာ တိကိစ္ဆာ ဓနုဗ္ဗေဒါ [စတုဗ္ဗေဒါ (သီ. ပီ.)] ပုရာဏာ ဣတိဟာသာ ဇောတိသာ မာယာ ကေတု [ဟေတု (သီ. ပီ.)] မန္တနာ ယုဒ္ဓါ ဆန္ဒသာ ဗုဒ္ဓဝစနေန [ဆန္ဒသာမုဒ္ဒါဝစနေန (သီ. ပီ.)] ဧကူနဝီသတိ, ဝိတဏ္ဍဝါဒီ [တဒီ (သီ. ပီ.)] ဒုရာသဒော ဒုပ္ပသဟော ပုထုတိတ္ထကရာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ မိလိန္ဒေန ရညာ သမော ကောစိ နာဟောသိ ယဒိဒံ ထာမေန ဇဝေန သူရေန ပညာယ, အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ အနန္တဗလဝါဟနော။

၅. အထေကဒိဝသံ မိလိန္ဒော ရာဇာ အနန္တဗလဝါဟနံ စတုရင်္ဂိနိံ ဗလဂ္ဂသေနာဗျူဟံ ဒဿနကမျတာယ နဂရာ နိက္ခမိတွာ ဗဟိနဂရေ သေနင်္ဂဒဿနံ ကတွာ [သေနာဂဏနံ ကာရေတွာ (သီ. ပီ.)] သာရေတွာ သော ရာဇာ ဘဿပ္ပဝါဒကော လောကာယတဝိတဏ္ဍ [ပဝတ္တ (သီ. ပီ.)] ဇနသလ္လာပပ္လဝ စိတ္တကောတူဟလော ဝိသာရဒော ဝိဇမ္ဘကော သူရိယံ ဩလောကေတွာ အမစ္စေ အာမန္တေသိ "ဗဟု ဘဏေ တာဝ ဒိဝသာဝသေသော ကိံ ကရိဿာမ, ဣဒါနေဝ နဂရံ ပဝိသိတွာ အတ္ထိ ကောစိ ပဏ္ဍိတော သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သင်္ဃီ ဂဏီ ဂဏာစရိယော အပိ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ပဋိဇာနမာနော, ယော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ သက္ကောတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတုံ, တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿာမ, ကင်္ခံ ပဋိဝိနယိဿာမာ"တိ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ ပဉ္စသတာ ယောနကာ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ "အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဆ သတ္ထာရော ပူရဏော ကဿပော မက္ခလိဂေါသာလော နိဂဏ္ဌော နာဋပုတ္တော [နာထပုတ္တော (သီ. ပီ.)] သဉ္စယော ဗေလဋ္ဌပုတ္တော အဇိ

တော ကေသကမ္ဗလော ပကုဓော ကစ္စာယနော, တေ သင်္ဃိနော ဂဏိနော ဂဏာစရိယကာ ဉာတာ ယသဿိနော တိတ္ထကရာ သာဓုသမ္မတာ ဗဟုဇနဿ, ဂစ္ဆ တွံ မဟာရာဇ, တေ ပဉှံ ပုစ္ဆဿု, ကင်္ခံ ပဋိဝိနယဿူ”တိ။

၆. အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ပဉ္စဟိ ယောနကသတေဟိ ပရိဝုတော ဘဒ္ဒဝါဟနံ ရထဝရမာရုယှ ယေန ပူရဏော ကဿပေါ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပူရဏေန ကဿပေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ပူရဏံ ကဿပံ ဧတဒဝေါစ “ကော, ဘန္တေ ကဿပ, လောကံ ပါလေတီ”တိ? “ပထဝီ, မဟာရာဇ , လောကံ ပါလေတီ”တိ။ “ယဒိ, ဘန္တေ ကဿပ, ပထဝီ [ပဌဝီ (သီ. သျာ. ပီ.)] လောကံ ပါလေတိ, အထ ကသ္မာ အဝီစိနိရယံ ဂစ္ဆန္တာ သတ္တာ ပထဝိံ အတိက္ကမိတွာ ဂစ္ဆန္တီ”တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ ပူရဏော ကဿပေါ နေဝ သက္ခိ ဩဂိလိတုံ, နော သက္ခိ ဥဂ္ဂိလိတုံ, အဓောမုခော ပတ္တက္ခန္ဓော တုဏှီဘူတော ပဇ္ဈာယန္တော နိသီဒိ။

၇. အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ မက္ခလိံ ဂေါသာလံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထိ, ဘန္တေ ဂေါသာလ, ကုသလာကုသလာနိ ကမ္မာနိ, အတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော”တိ? “နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ကုသလာကုသလာနိ ကမ္မာနိ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော။ ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဣဓ လောကေ ခတ္တိယာ, တေ ပရလောကံ ဂန္တွာပိ ပုန ခတ္တိယာဝ ဘဝိဿန္တိ, ယေ တေ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလာ ပုက္ကုသာ, တေ ပရလောကံ ဂန္တွာပိ ပုန ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလာ ပုက္ကုသာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ကိံ ကုသလာကုသလေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ? “ယဒိ, ဘန္တေ ဂေါသာလ, ဣဓ လောကေ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလာ ပုက္ကုသာ, တေ ပရလောကံ ဂန္တွာပိ ပုန ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ စဏ္ဍာလာ ပုက္ကုသာဝ ဘဝိဿန္တိ, နတ္ထိ ကုသလာကုသလေဟိ ကမ္မေဟိ ကရဏီယံ။ တေန ဟိ, ဘန္တေ ဂေါသာလ, ယေ တေ ဣဓ လောကေ ဟတ္ထစ္ဆိန္နာ, တေ ပရလောကံ ဂန္တွာပိ ပုန ဟတ္ထစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ယေ ပါဒစ္ဆိန္နာ, တေ ပါဒစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ယေ ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နာ, တေ ဟတ္ထပါဒစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ယေ ကဏ္ဏစ္ဆိန္နာ, တေ ကဏ္ဏစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ယေ နာသစ္ဆိန္နာ, တေ နာသစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တိ။ ယေ ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နာ, တေ ကဏ္ဏနာသစ္ဆိန္နာဝ ဘဝိဿန္တီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ဂေါသာလော တုဏှီ အဟောသိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒဿ ရညော ဧတဒဟောသိ “တုစ္ဆော ဝတ ဘော ဇမ္ဗုဒီပေါ, ပလာပေါ ဝတ ဘော ဇမ္ဗုဒီပေါ, နတ္ထိ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ, ယော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ သက္ကောတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အမစ္စေ အာမန္တေသိ “ရမဏီယာ ဝတ ဘော ဒောသိနာ ရတ္တိ, ကံ နု ခွဇ္ဇ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမေယျာမ ပဉှံ ပုစ္ဆိတုံ, ကော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ သက္ကောတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ အမစ္စာ တုဏှီဘူတာ ရညော မုခံ ဩလောကယမာနာ အဋ္ဌံသု။

တေန ခေါ ပန သမယေန သာဂလနဂရံ ဒွါဒသ ဝဿာနိ သုညံ အဟောသိ သမဏဗြာဟ္မဏဂဟပတိပဏ္ဍိတေဟိ, ယတ္ထ သမဏဗြာဟ္မဏဂဟပတိပဏ္ဍိတာ ပဋိဝသန္တီတိ သုဏာတိ, တတ္ထ ဂန္တွာ ရာဇာ တေ ပဉှံ ပုစ္ဆတိ, တေ သဗ္ဗေပိ ပဉှဝိသဇ္ဇနေန ရာဇာနံ အာရာဓေတုံ အသက္ကောန္တာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပက္ကမန္တိ။ ယေ အညံ ဒိသံ န ပက္ကမန္တိ, တေ သဗ္ဗေ တုဏှီဘူတာ အစ္ဆန္တိ။ ဘိက္ခူ ပန ယေဘုယျေန ဟိမဝန္တမေဝ ဂစ္ဆန္တိ။

၈. တေန ခေါ ပန သမယေန ကောဋိသတာ အရဟန္တော ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ရက္ခိတတလေ ပဋိဝသန္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော ဒိဗ္ဗာယ သောတဓာတုယာ မိလိန္ဒဿ ရညော ဝစနံ သုတွာ ယုဂန္ဓရမတ္ထကေ ဘိက္ခုသင်္ဃံ သန္နိပါတေတွာ ဘိက္ခူ ပုစ္ဆိ “အတ္ထာဝုသော ကောစိ ဘိက္ခု ပဋိဗလော မိလိန္ဒေန ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ?

ဧဝံ ဝုတ္တေ ကောဋိသတာ အရဟန္တော တုဏှီ အဟေသုံ။ ဒုတိယမ္ပိ တတိယမ္ပိ ပုဋ္ဌာ တုဏှီ အဟေသုံ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထာဝုသော တာဝတိံသဘဝနေ ဝေဇယန္တဿ ပါစီနတော **ကေတုမတီ** နာမ ဝိမာနံ, တတ္ထ **မဟာသေနော** နာမ ဒေဝပုတ္တော ပဋိဝသတိ, သော ပဋိဗလော တေန မိလိန္ဒေန ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။

အထ ခေါ ကောဋ္ဌိသတော အရဟန္တော ယုဂန္ဓရပဗ္ဗတေ အန္တရဟိတော တာဝတိံသဘဝနေ ပာတုရဟေသုံ။ အဒ္ဒသာ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တေ ဘိက္ခူ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တေ, ဒိသွာန ယေနာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ, ဧကမန္တံ ဌိတော ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “မဟာ ခေါ, ဘန္တေ, ဘိက္ခုသင်္ဃော အနုပ္ပတ္တော, အဟံ သင်္ဃဿ အာရာမိကော, ကေနတ္ထော, ကိံ မယာ ကရဏီယ”န္တိ?

အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ “အယံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဇမ္ဗုဒီပေ သာဂလနဂရေ **မိလိန္ဒော** နာမ ရာဇာ ဝိတဏ္ဍဝါဒီ ဒုရာသဒေါ ဒုပ္ပသဟော ပုထုတိတ္ထကရာနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, သော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဒိဋ္ဌိဝါဒေန ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဝိဟေဌေတီ”တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “အယံ ခေါ, ဘန္တေ, မိလိန္ဒော ရာဇာ ဣတော စုတော မနုဿေသု ဥပ္ပန္နော, ဧသော ခေါ, ဘန္တေ, ကေတုမတိဝိမာနေ မဟာသေနော နာမ ဒေဝပုတ္တော ပဋိဝသတိ, သော ပဋိဗလော တေန မိလိန္ဒေန ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတုံ, တံ ဒေဝပုတ္တံ ယာစိဿာမ မနုဿလောကူပပတ္တိယာ”တိ။

အထ ခေါ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပုရက္ခတွာ ကေတုမတိဝိမာနံ ပဝိသိတွာ မဟာသေနံ ဒေဝပုတ္တံ အာလိင်္ဂိတွာ ဧတဒဝေါစ “ယာစတိ တံ, မာရိသ, ဘိက္ခုသင်္ဃော မနုဿလောကူပပတ္တိယာ”တိ။ “န မေ, ဘန္တေ, မနုဿလောကေနတ္ထော ကမ္မဗဟုလေန, တိဗ္ဗော မနုဿလောကော, ဣဓေဝါဟံ, ဘန္တေ, ဒေဝလောကေ ဥပရူပရူပပတ္တိကော ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ”တိ။ ဒုတိယမ္ပိ။ပေ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန ယာစိတော မဟာသေနော ဒေဝပုတ္တော ဧဝမာဟ “န မေ, ဘန္တေ, မနုဿလောကေနတ္ထော ကမ္မဗဟုလေန, တိဗ္ဗော မနုဿလောကော, ဣဓေဝါဟံ, ဘန္တေ, ဒေဝလောကေ ဥပရူပရူပပတ္တိကော ဟုတွာ ပရိနိဗ္ဗာယိဿာမီ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော မဟာသေနံ ဒေဝပုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “ဣဓ မယံ, မာရိသ, သဒေဝကံ လောကံ အနုဝိလောကယမာနာ အညတြ တယာ မိလိန္ဒဿ ရညော ဝါဒံ ဘိန္ဒိတွာ သာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထံ အညံ ကဉ္စိ န ပဿာမ, ယာစတိ တံ, မာရိသ, ဘိက္ခုသင်္ဃော, သာဓု သပ္ပုရိသ မနုဿလောကေ နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဒသဗလဿ သာသနံ ပဂ္ဂဏှာဟီ”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ မဟာသေနော ဒေဝပုတ္တော “အဟံ ကိရ မိလိန္ဒဿ ရညော ဝါဒံ ဘိန္ဒိတွာ ဗုဒ္ဓသာသနံ ပဂ္ဂဟေတုံ သမတ္ထော ဘဝိဿာမီ”တိ ဟဋ္ဌပဟဋ္ဌော ဥဒဂ္ဂုဒဂ္ဂေါ ဟုတွာ “သာဓု, ဘန္တေ, မနုဿလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ”တိ ပဋိညံ အဒါသိ။

၉. အထ ခေါ တေ ဘိက္ခူ ဒေဝလောကေ တံ ကရဏီယံ တီရေတွာ ဒေဝေသု တာဝတိံသေသု အန္တရဟိတာ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ရက္ခိတတလေ ပာတုရဟေသုံ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထာဝုသော, ဣမသ္မိံ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ကောစိ ဘိက္ခု သန္နိပါတံ အနာဂတော”တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ အညတရော ဘိက္ခု အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထိ, ဘန္တေ, အာယသ္မာ **ရောဟဏော** ဣတော သတ္တမေ ဒိဝသေ ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတံ ပဝိသိတွာ နိရောဓံ သမာပန္နော, တဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေထာ”တိ။ အာယသ္မာပိ ရောဟဏော တင်္ခဏညေဝ နိရောဓာ ဝုဋ္ဌာယ “သင်္ဃော မံ ပဋိမာနေတီ”တိ ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ အန္တရဟိတော ရက္ခိတတလေ ကောဋ္ဌိသတာနံ အရဟန္တာနံ ပုရတော ပာတုရဟောသိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဧတဒဝေါစ “ကိံ နု ခေါ, အာဝုသော, ရောဟဏ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဘိဇ္ဇန္တေ [ပလုဇ္ဇန္တေ (သီ. ပီ.)] န ပဿသိ သင်္ဃဿ ကရဏီယာနီ”တိ။ “အမနသိကာရော မေ, ဘန္တေ, အဟောသီ”တိ။

“တေန, ဟာဝုသော ရောဟဏ, ဒဏ္ဍကမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ကိံ, ဘန္တေ, ကရောမီ”တိ? “အတ္ထာဝုသော ရောဟဏ, ဟိမဝန္တပဗ္ဗတပဿေ **ဂဇင်္ဂလံ** [ကဇင်္ဂလံ (သီ. ပီ.)] နာမ ဗြာဟ္မဏဂါမော, တတ္ထ **သောဏုတ္တရော** နာမ ဗြာဟ္မဏော ပဋိဝသတိ, တဿ ပုတ္တော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ **နာဂသေနော**တိ နာမ ဒါရကော, တေန ဟိ တွံ, အာဝုသော

ရောဟဏ, ဒသမာသာဓိကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ တံ ကုလံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတ္ဝာ နာဂသေနံ အရက္ခံ နီဟရိတ္ဝာ ပဗ္ဗာဇေဟိ,
ပဗ္ဗဇိတေဝ တသ္မိံ ဒဏ္ဍကမ္မတော မုစ္စိဿသီ''တိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ ရောဟဏော ''သာဓူ''တိ သမ္ပဋိစ္ဆိ။

၁၀. မဟာသေနောပိ ခေါ ဒေဝပုတ္တော ဒေဝလောကာ စဝိတ္ဝာ သောဏုတ္တရဗြာဟ္မဏဿ ဘရိယာယ ကုစ္ဆိ
သ္မိံ ပဋိသန္ဓိံ အဂ္ဂဟေသိ, သဟ ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏာ တယော အစ္ဆရိယာ အဗ္ဘုတာ ဓမ္မာ ပါတုရဟေသုံ, အာဝုဓ
ဘဏ္ဍာနိ ပဇ္ဇလိံသု, အဂ္ဂသဿံ အဘိနိပ္ဖန္နံ, မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝဿိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ ရောဟဏော တဿ
ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏတော ပဘုတိ ဒသမာသာဓိကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ တံ ကုလံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ဧကဒိဝသမ္ပိ ကဋစ္ဆု
ဘတ္တံ ဝါ ဥဠုင်္ကမတ္တံ ယာဂုံ ဝါ အဘိဝါဒနံ ဝါ အဉ္ဇလိကမ္မံ ဝါ သာမီစိကမ္မံ ဝါ နာလတ္ထ, အထ ခေါ
အက္ကောသညေဝ ပရိဘာသညေဝ ပဋိလဘတိ ''အတိစ္ဆထ ဘန္တေ''တိ ဝစနမတ္တမ္ပိ ဝတ္တာ နာမ နာဟောသိ, ဒသ
မာသာဓိကာနံ ပန သတ္တန္နံ ဝဿာနံ အစ္စယေန ဧကဒိဝသံ ''အတိစ္ဆထ ဘန္တေ''တိ ဝစနမတ္တံ အလတ္ထ။ တံ ဒိဝ
သမေဝ ဗြာဟ္မဏောပိ ဗဟိ ကမ္မန္တာ အာဂစ္ဆန္တော ပဋိပထေ ထေရံ ဒိသွာ ''ကိံ, ဘော ပဗ္ဗဇိတ, အမှာကံ ဂေ
ဟံ အဂမိတ္ထာ''တိ အာဟ။ ''အာမ, ဗြာဟ္မဏ, အဂမမှာ''တိ။ ''အပိ ကိဉ္စိ လဘိတ္ထာ''တိ။ ''အာမ, ဗြာဟ္မဏ, လ
ဘိမှာ''တိ။ သော အနတ္တမနော ဂေဟံ ဂန္တွာ ပုစ္ဆိ ''တဿ ပဗ္ဗဇိတဿ ကိဉ္စိ အဒတ္ထာ''တိ။ ''န ကိဉ္စိ အဒမှ
ာ''တိ။ ဗြာဟ္မဏော ဒုတိယဒိဝသေ ဃရဒွါရေယေဝ နိသီဒိ ''အဇ္ဇ ပဗ္ဗဇိတံ မုသာဝါဒေန နိဂ္ဂဟေဿာမီ''တိ။
ထေရော ဒုတိယဒိဝသေ ဗြာဟ္မဏဿ ဃရဒွါရံ သမ္ပတ္တော။

ဗြာဟ္မဏော ထေရံ ဒိသွာဝ ဧဝမာဟ ''တုမှေဟိ ဟိယျော အမှာကံ ဂေဟေ ကိဉ္စိ အလဘိတွာဝ ''လဘိမှ
ာ''တိ အဘဏိတ္ထ, ဝဋ္ဋတိ နု ခေါ တုမှာကံ မုသာဝါဒေါ''တိ။ ထေရော အာဟ ''မယံ, ဗြာဟ္မဏ, တုမှာကံ ဂေ
ဟေ ( ) [(ပဝိသန္တာ) (က.)] ဒသမာသာဓိကာနိ သတ္တ ဝဿာနိ 'အတိစ္ဆထာ'တိ ဝစနမတ္တမ္ပိ အလဘိတွာ ဟိယျော
'အတိစ္ဆထာ'တိ ဝစနမတ္တံ လဘိမှာ, အထေတံ ဝါစာပဋိသန္ထာရံ [ပဋိသန္ထာရံ (သီ. ပီ.)] ဥပါဒါယ ဧဝမဝေါစုမှ
ာ''တိ။

ဗြာဟ္မဏော စိန္တေသိ ''ဣမေ ဝါစာပဋိသန္ထာရမတ္တမ္ပိ လဘိတွာ ဇနမဇ္ဈေ 'လဘိမှာ'တိ ပသံသန္တိ, အညံ
ကိဉ္စိ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ လဘိတွာ ကသ္မာ နပ္ပသံသန္တီ''တိ ပသီဒိတွာ အတ္တနော အတ္ထာယ ပဋိယာဒိတဘ
တ္တတော ကဋစ္ဆုဘိက္ခံ, တဒုပိယဉ္စ ဗျဉ္ဇနံ ဒါပေတွာ ''ဣမံ ဘိက္ခံ သဗ္ဗကာလံ တုမှေဟိ လဘိဿထာ''တိ
အာဟ။

သော ပုနဒိဝသတော ပဘုတိ ဥပသင်္ကမန္တဿ ထေရဿ ဥပသမံ ဒိသွာ ဘိယျောသော မတ္တာယ ပသီဒိတွ
ာ ထေရံ နိစ္စကာလံ အတ္တနော ဃရေ ဘတ္တဝိဿဂ္ဂကရဏတ္ထာယ ယာစိ။ ထေရော တုဏှီဘာဝေန အဓိဝာသေတွ
ာ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ဘတ္တကိစ္စံ ကတွာ ဂစ္ဆန္တော ထောကံ ထောကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ကထေတွာ ဂစ္ဆတိ။ သာပိ ခေါ ဗြာ
ဟ္မဏီ ဒသမာသစ္စယေန ပုတ္တံ ဝိဇာယိ, ''နာဂသေနော''တိဿ နာမမကံသု, သော အနုက္ကမေန ဝဍ္ဎန္တော သတ္တဝ
ဿိကော ဇာတော။

၁၁. အထ ခေါ နာဂသေနဿ ဒါရကဿ ပိတာ နာဂသေနံ ဒါရကံ ဧတဒဝေါစ ''ဣမသ္မိံ ခေါ , တာတ နာဂသေန,
ဗြာဟ္မဏကုလေ သိက္ခာနိ သိက္ခေယျာသီ''တိ။ ''ကတမာနိ, တာတ, ဣမသ္မိံ ဗြာဟ္မဏကုလေ သိက္ခာနိ နာမာ''တိ?
''တယော ခေါ, တာတ နာဂသေန, ဝေဒါ **သိက္ခာနိ** နာမ, အဝသေသာနိ သိပ္ပာနိ **သိပ္ပံ** နာမာ''တိ။ ''တေန ဟိ, တာတ, သိက္
ခိဿာမီ''တိ။

အထ ခေါ သောဏုတ္တရော ဗြာဟ္မဏော အာစရိယဗြာဟ္မဏဿ အာစရိယဘာဂံ သဟဿံ ဒတွာ အန္တော
ပါသာဒေ ဧကသ္မိံ ဂဗ္ဘေ ဧကတော မဉ္စကံ ပညပေတွာ အာစရိယဗြာဟ္မဏံ ဧတဒဝေါစ ''သဇ္ဈာပေဟိ ခေါ, တွံ ဗ္
ရာဟ္မဏ, ဣမံ ဒါရကံ မန္တာနီ''တိ။ ''တေန ဟိ 'တာတ ဒါရက' ဥဂ္ဂဏှာဟိ မန္တာနီ''တိ။ အာစရိယဗြာဟ္မဏော သဇ္ဈ
ာယတိ နာဂသေနဿ ဒါရကဿ ဧကေနေဝ ဥဒ္ဒေသေန တယော ဝေဒါ ဟဒယင်္ဂတာ ဝါစုဂ္ဂတာ သူပဓာရိတာ သုဝ
ဝတ္ထာပိတာ သုမနသိကတာ အဟေသုံ, သကိမေဝ စက္ခုံ ဥဒပါဒိ တီသု ဝေဒေသု သနိဃဏ္ဍုကေဋုဘေသု [သနိဃဏ္ဍု

ကေဠုဘေသု (က.)] သာကုန္တရပုပ္ဖဘေဒေသု ဣတိဟာသပဉ္စမေသု ပဒကော ဝေယျာကရဏော လောကာယတမဟာပုရိသ
လက္ခဏေသု အနဝယော အဟောသိ။

အထ ခော နာဂသေနော အရကော ပိတရံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထိ နု ခော, တာတ, ဣမသ္မိံ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥတ္တရိံ
ဥတ္တရိမ္ပိ သိက္ခိတဗ္ဗာနိ, ဥအာဟု ဧတ္တကာနေဝါ”တိ။ “နတ္ထိ, တာတ နာဂသေန, ဣမသ္မိံ ဗြာဟ္မဏကုလေ ဥတ္တရိံ
ဥတ္တရိံ သိက္ခိတဗ္ဗာနိ, ဧတ္တကာနေဝ သိက္ခိတဗ္ဗာနီ”တိ။

အထ ခော နာဂသေနော အရကော အာစရိယဿ အနုယောဂံ ဒတွာ ဟာသာအ ဩရုယှ ပုဗ္ဗတသနာယ စောဒိတ
ဟဒယော ရဟောဂတော ပဋိသလ္လီနော အတ္တနော သိပ္ပဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာနံ ဩလောကေန္တော အာဒိမှိ တ
မဇ္ဈေ တ ပရိယောသာနေ တ အပ္ပမတ္တကမ္ပိ သာရံ အဒိသွာ “တုစ္ဆာ ဝတ ဘော ဣမေ ဝေဒာ, ပလာပ ဝတ ဘော
ဣမေ ဝေဒာ အသာရာ နိဿာရာ”တိ ဝိပ္ပဋိသာရီ အနတ္တမနော အဟောသိ။

၁၂. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ ရောဟဏော ဝတ္တနိယေ သေနာသနေ နိသိန္နော နာဂသေနဿ အရက
ဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ နိဝာသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ ဝတ္တနိယေ သေနာသနေ အန္တရဟိ
တော ဂဇင်္ဂလဗြာဟ္မဏဂါမဿ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။ အဒ္ဒသာ ခော နာဂသေနော အရကော အတ္တနော ဒွာရ
ကောဋ္ဌကေ ဌိတော အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ, ဒိသွာန အတ္တမနော ဥဒဂ္ဂေါ ပမုဒိတော ပီတိ
သောမနဿဇာတော “အပ္ပေဝ နာမာယံ ပဗ္ဗဇိတော ကဉ္စိ သာရံ ဇာနေယျာ”တိ ယေနာယသ္မာ ရောဟဏော တေနုပ
သင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဧတဒဝေါစ “ကော နု ခော, တွံ မာရိသ, ဧဒိသော ဘဏ္ဍုကာသာဝ
ဝသနော”တိ။ “ပဗ္ဗဇိတော [ဟာပကာနံ မလာနံ ပဗ္ဗာဇေတုံ ပဗ္ဗဇိတော (သီ. ပီ.)] နာမာဟံ အရကာ”တိ။ “ကေန, တွံ မာ
ရိသ, ပဗ္ဗဇိတော နာမာသီ”တိ? “ဟာပကာနိ မလာနိ ပဗ္ဗာဇေတိ, တသ္မာဟံ, အရက, ပဗ္ဗဇိတော နာမာ”တိ။ “ကိံကာရ
ဏာ, မာရိသ, ကေသာ တေ န ယထာ အညေသ”န္တိ ? “သောဠသိမေ, အရက, ပလိဗောဓေ ဒိသွာ ကေသမဿုံ ဩဟာ
ရေတွာ ပဗ္ဗဇိတော။ “ကတမေ သောဠသ”? “အလင်္ကာရပလိဗောဓော မဏ္ဍနပလိဗောဓော တေလမက္ခနပလိဗော
ဓော ဓောဝနပလိဗောဓော မာလာပလိဗောဓော ဂန္ဓပလိဗောဓော တာသနပလိဗောဓော ဟရီဋကပလိဗောဓော အာမလကပလိ
ဗောဓော ရင်္ဂပလိဗောဓော ဗန္ဓနပလိဗောဓော ကောစ္ဆပလိဗောဓော ကပ္ပကပလိဗောဓော ဝိဇဋနပလိဗောဓော ဦကာပလိ
ဗောဓော, ကေသေသု ဝိလူနေသု သောစန္တိ ကိလမန္တိ ပရိဒေဝန္တိ ဥရတ္တာဠိံ ကန္ဒန္တိ သမ္မောဟံ အာပဇ္ဇန္တိ, ဣ
မေသု ခော, အရက, သောဠသသု ပလိဗောဓေသု ပလိဂုဏ္ဌိတာ မနုဿာ သဗ္ဗာနိ အတိသုခုမာနိ သိပ္ပာနိ နာသေန္
တီ”တိ။ “ကိံကာရဏာ, မာရိသ, ဝတ္ထာနိပိ တေ န ယထာ အညေသ”န္တိ? “ကာမနိဿိတာနိ ခော, အရက, ဝတ္ထာနိ,
ကာမနိဿိတာနိ ဂိဟိဗျဉ္ဇနဘဏ္ဍာနိ [ကမနီယာနိ ဂိဟိဗျဉ္ဇနာနိ (သီ. ပီ.)] , ယာနိ ကာနိစိ ခော ဘယာနိ ဝတ္ထတော ဥ
ပ္ပဇ္ဇန္တိ, တာနိ ကာသာဝဝသနဿ န ဟောန္တိ, တသ္မာ ဝတ္ထာနိပိ မေ န ယထာ အညေသ”န္တိ။ “ဇာနာသိ ခော, တွ
ံ မာရိသ, သိပ္ပာနိ နာမာ”တိ? “အာမ, အရက, ဇာနာမဟံ သိပ္ပာနိ, ယံ လောကေ ဥတ္တမံ မန္တံ, တမ္ပိ ဇာနာမီ”တိ။ “မ
ယှမ္ပိ တံ, မာရိသ, ဒာတုံ သက္ကာ”တိ? “အာမ, အရက, သက္ကာ”တိ။ “တေန ဟိ မေ ဒေဟီ”တိ။ “အကာလော ခော,
အရက, အန္တရဃရံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိဋ္ဌမှာ”တိ။

အထ ခော နာဂသေနော အရကော အာယသ္မတော ရောဟဏဿ ဟတ္ထတော ပတ္တံ ဂဟေတွာ ဃရံ ပဝေသေ
တွာ ပဏီတေန ခာဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေတွာ သမ္ပဝါရေတွာ အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဘု
တ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ ဧတဒဝေါစ “ဒေဟိ မေ အနိ, မာရိသ, မန္တ”န္တိ။ “ယဒါ ခော တွံ, အရက, နိပ္ပလိဗော
ဓော ဟုတွာ မာတာပိတရော အနုဇာနာပေတွာ မယာ ဂဟိတံ ပဗ္ဗဇိတဝေသံ ဂဏှိဿသိ, တဒါ ဒဿာမီ”တိ
အာဟ။

အထ ခော နာဂသေနော အရကော မာတာပိတရော ဥပသင်္ကမိတွာ အာဟ “အမ္မတာတာ, အယံ ပဗ္ဗဇိတော ‘ယံ
လောကေ ဥတ္တမံ မန္တံ, တံ ဇာနာမီ’တိ ဝဒတိ, န စ အတ္တနော သန္တိကေ အပဗ္ဗဇိတဿ ဒေတိ, အဟံ ဧတဿ သန္
တိကေ ပဗ္ဗဇိတွာ တံ ဥတ္တမံ မန္တံ ဥဂ္ဂဏှိဿာမီ”တိ။ အထဿ မာတာပိတရော “ပဗ္ဗဇိတွာပိ နော ပုတ္တော
မန္တံ ဂဏှာတု, ဂဟေတွာ ပုန အာဂစ္ဆိဿတီ”တိ မညမာနာ “ဂဏှ ပုတ္တာ”တိ အနုဇာနိံသု။

၁၃. အထ ခော အာယသ္မာ ရောဟဏော နာဂသေနံ အရကံ အာဒါယ ယေန ဝတ္တနိယံ သေနာသနံ, ယေန ဝိဇမ္ဗဝတ္ထု တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ဝိဇမ္ဗဝတ္ထုသ္မိံ သေနာသနေ ဧကရတ္တံ ဝသိတွာ ယေန ရက္ခိတတလံ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ကောဋိသတာနံ အရဟန္တာနံ မဇ္ဈေ နာဂသေနံ အရကံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ပဗ္ဗဇိတော စ ပနာယသ္မာ နာဂသေနော အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဧတဒဝေါစ “ဂဟိတော မေ, ဘန္တေ, တဝ ဝေသော, ဒေထ မေ အနိမန္တ”န္တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ရောဟဏော “ကိမှိ နု ခော ဟံ နာဂသေနံ ဝိနေယျံ ပဌမံ ဝိနယေ ဝါ သုတ္တန္တေ ဝါ အဘိဓမ္မေ ဝါ”တိ စိန္တေတွာ “ပဏ္ဍိတော ခော အယံ နာဂသေနော, သက္ကောတိ သုခေနေဝ အဘိဓမ္မံ ပရိယာပုဏိတု”န္တိ ပဌမံ အဘိဓမ္မေ ဝိနေသိ။

အာယသ္မာ စ နာဂသေနော “ကုသလာ ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ, အဗျာကတာ ဓမ္မာ”တိ တိကဒုကပဋိမဏ္ဍိတံ ဓမ္မသင်္ဂဏီပကရဏံ, ခန္ဓဝိဘင်္ဂါဒိ အဋ္ဌာရသ ဝိဘင်္ဂပဋိမဏ္ဍိတံ ဝိဘင်္ဂပ္ပကရဏံ, “သင်္ဂဟော အသင်္ဂဟော”တိ အာဒိနာ စုဒ္ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ ဓာတုကထာပကရဏံ, “ခန္ဓပညတ္တိ အာယတနပညတ္တိ”တိ အာဒိနာ ဆဗ္ဗိဓေန ဝိဘတ္တံ ပုဂ္ဂလပညတ္တိပ္ပကရဏံ, သကဝါဒေ ပဉ္စသုတ္တသတာနိ ပရဝါဒေ ပဉ္စသုတ္တသတာနီတိ သုတ္တသဟဿံ သမောဓာနေတွာ ဝိဘတ္တံ ကထာဝတ္ထုပ္ပကရဏံ, “မူလယမကံ ခန္ဓယမက”န္တိ အာဒိနာ ဒသဝိဓေန ဝိဘတ္တံ ယမကပ္ပကရဏံ, “ဟေတုပစ္စယော အာရမ္မဏပစ္စယော”တိ အာဒိနာ စတုဝီသတိဝိဓေန ဝိဘတ္တံ ပဋ္ဌာနပ္ပကရဏန္တိ သဗ္ဗံ တံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဧကေနေဝ သဇ္ဈာယေန ပဂုဏံ ကတွာ “တိဋ္ဌထ ဘန္တေ, န ပုန ဩသာရေထ, ဧတ္တကေနေဝါဟံ သဇ္ဈာယိဿာမီ”တိ အာဟ။

၁၄. အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော ယေန ကောဋိသတာ အရဟန္တော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ကောဋိသတေ အရဟန္တေ ဧတဒဝေါစ “အဟံ ခော ဘန္တေ ‘ကုသလာ ဓမ္မာ, အကုသလာ ဓမ္မာ , အဗျာကတာ ဓမ္မာ’တိ ဣမေသု တီသု ပဒေသု ပက္ခိပိတွာ သဗ္ဗံ တံ အဘိဓမ္မပိဋကံ ဝိတ္ထာရေန ဩသာရေဿာမီ”တိ။ “သာဓု, နာဂသေန, ဩသာရေဟီ”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော သတ္တ မာသာနိ သတ္တ ပကရဏာနိ ဝိတ္ထာရေန ဩသာရေသိ, ပထဝီ ဥန္နဒိ, ဒေဝတာ သာဓုကာရမဒံသု, ဗြဟ္မာနော အပ္ဖောဋေသုံ, ဒိဗ္ဗာနိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ ဒိဗ္ဗာနိ စ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အဘိပ္ပဝဿိံသု။

၁၅. အထ ခော ကောဋိသတာ အရဟန္တော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ပရိပုဏ္ဏဝီသတိဝဿံ ရက္ခိတတလေ ဥပသမ္ပာဒေသုံ။ ဥပသမ္ပန္နော စ ပနာယသ္မာ နာဂသေနော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ဥပဇ္ဈာယေန သဒ္ဓိံ ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသန္တော ဧဝရူပံ ပရိဝိတက္ကံ ဥပ္ပာဒေသိ “တုစ္ဆော ဝတ မေ ဥပဇ္ဈာယော, ဗာလော ဝတ မေ ဥပဇ္ဈာယော, ဌပေတွာ အဝသေသံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပဌမံ မံ အဘိဓမ္မေ ဝိနေသီ”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ ရောဟဏော အာယသ္မတော နာဂသေနဿ စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကမညာယ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “အနနုစ္ဆဝိကံ ခော နာဂသေန ပရိဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသိ, န ခော ပနေတံ နာဂသေန တဝါနုစ္ဆဝိက”န္တိ။

အထ ခော အာယသ္မတော နာဂသေနဿ ဧတဒဟောသိ “အစ္ဆရိယံ ဝတ ဘော, အဗ္ဘုတံ ဝတ ဘော, ယတြ ဟိ နာမ မေ ဥပဇ္ဈာယော စေတသာ စေတောပရိဝိတက္ကံ ဇာနိဿတိ, ပဏ္ဍိတော ဝတ မေ ဥပဇ္ဈာယော, ယံနူနာဟံ ဥပဇ္ဈာယံ ခမာပေယျ”န္တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ ဧတဒဝေါစ “ခမထ မေ, ဘန္တေ, န ပုန ဧဝရူပံ ဝိတက္ကေဿာမီ”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ ရောဟဏော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “န ခော တျာဟံ နာဂသေန ဧတ္တာဝတာ ခမာမိ, အတ္ထိ ခော နာဂသေန သာဂလံ နာမ နဂရံ, တတ္ထ မိလိန္ဒော နာမ ရာဇာ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ, သော ဒိဋ္ဌိဝါဒေန ပဉှံ ပုစ္ဆိတွာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဝိဟေဌေတိ, သစေ တွံ တတ္ထ ဂန္တွာ တံ ရာဇာနံ ဒမေတွာ ဗုဒ္ဓသာသနေ ပသာဒေဿသိ, ဧဝါဟံ တံ ခမိဿာမီ”တိ။

“တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဧကော မိလိန္ဒော ရာဇာ; သစေ, ဘန္တေ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ သဗ္ဗေ ရာဇာနော အာဂန္တွာ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျုံ, သဗ္ဗံ တံ ဝိသဇ္ဇေတွာ သမ္ပဒါလေဿာမိ, ‘ခမထ မေ ဘန္တေ’တိ ဝတွာ, ‘န ခမာမီ’တိ ဝုတ္တေ ‘တေန ဟိ, ဘန္တေ, ဣမံ တေမာသံ ကဿ သန္တိကေ ဝသိဿာမီ’တိ အာဟ” ။ အယံ ခော, နာဂသေန, အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော ဝတ္တနိယေ သေနာသနေ ဝိဟရတိ, ဂစ္ဆ တွံ, နာဂသေန, ယေနာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တေနုပသင်္ကမ, ဥပသင်္ကမိတွာ မမ ဝစနေန အာယသ္မတော အဿဂုတ္တဿ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒ, ဧဝဉ္စ နံ ဝဒေဟိ ‘ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ, အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ, ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, ဣမံ တေမာသံ တုမှာကံ သန္တိကေ ဝသိတုံ မံ ပဟိဏီ’တိ , ‘ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော’တိ စ ဝုတ္တေ ‘ရောဟဏတ္ထေရော နာမ ဘန္တေ”တိ ဝဒေယ္ယာသိ, ‘အဟံ ကောနာမော’တိ ဝုတ္တေ ဧဝံ ဝဒေယ္ယာသိ ‘မမ ဥပဇ္ဈာယော, ဘန္တေ, တုမှာကံ နာမံ ဇာနာတီ’”’တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော အာယသ္မန္တံ ရောဟဏံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အနုပုဗ္ဗေန စာရိကံ စရမာနော ယေန ဝတ္တနိယံ သေနာသနံ, ယေနာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ အဋ္ဌာသိ, ဧကမန္တံ ဌိတော ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, တုမှာကံ ပါဒေ သိရသာ ဝန္ဒတိ, ဧဝဉ္စ ဝဒေတိ အပ္ပါဗာဓံ အပ္ပါတင်္ကံ လဟုဋ္ဌာနံ ဗလံ ဖာသုဝိဟာရံ ပုစ္ဆတိ, ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, ဣမံ တေမာသံ တုမှာကံ သန္တိကေ ဝသိတုံ မံ ပဟိဏီ”တိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “တွံ ကိန္နာမောသီ”တိ။ “အဟံ, ဘန္တေ, နာဂသေနော နာမာ”တိ။ “ကောနာမော တေ ဥပဇ္ဈာယော”တိ? “ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, ရောဟဏော နာမာ”တိ။ “အဟံ ကောနာမော”တိ။ “ဥပဇ္ဈာယော မေ, ဘန္တေ, တုမှာကံ နာမံ ဇာနာတီ”တိ။

“သာဓု, နာဂသေန, ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေဟီ”တိ။ “သာဓု ဘန္တေ”တိ ပတ္တစီဝရံ ပဋိသာမေတွာ ပုနဒိဝသေ ပရိဝေဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ မုခောဒကံ ဒန္တပေါဏံ ဥပဋ္ဌပေသိ။ ထေရော သမ္မဇ္ဇိတဋ္ဌာနံ ပဋိသမ္မဇ္ဇိ, တံ ဥဒကံ ဆဍ္ဍေတွာ အညံ ဥဒကံ အာဟရိ, တဉ္စ ဒန္တကဋ္ဌံ အပနေတွာ အညံ ဒန္တကဋ္ဌံ ဂဏှိ, န အာလာပသလ္လာပံ အကာသိ, ဧဝံ သတ္တ ဒိဝသာနိ ကတွာ သတ္တမေ ဒိဝသေ ပုန ပုစ္ဆိတွာ ပုန တေန တထေဝ ဝုတ္တေ ဝဿဝါသံ အနုဇာနိ။

၁၆. တေန ခော ပန သမယေန ဧကော မဟာဥပါသိကာ အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ တိံသမတ္တာနိ ဝဿာနိ ဥပဋ္ဌာသိ။ အထ ခော သာ မဟာဥပါသိကာ တေမာသစ္စယေန ယေနာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထိ နု ခော, တာတ, တုမှာကံ သန္တိကေ အညော ဘိက္ခူ”တိ။ “အတ္ထိ, မဟာဥပါသိကေ, အမှာကံ သန္တိကေ နာဂသေနော နာမ ဘိက္ခူ”တိ ။ “တေန ဟိ, တာတ အဿဂုတ္တ, အဓိဝါသေဟိ နာဂသေနေန သဒ္ဓိံ သွာတနာယ ဘတ္တ”န္တိ။ အဓိဝါသေသိ ခော အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တုဏှီဘာဝေန။

အထ ခော အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ အာယသ္မတာ နာဂသေနေန သဒ္ဓိံ ပစ္ဆာသမဏေန ယေန မဟာဥပါသိကာယ နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခော သာ မဟာဥပါသိကာ အာယသ္မန္တံ အဿဂုတ္တံ အာယသ္မန္တဉ္စ နာဂသေနံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေသိ သမ္ပဝါရေသိ။ အထ ခော အာယသ္မာ အဿဂုတ္တော ဘုတ္တာဝီ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “တွံ, နာဂသေန, မဟာဥပါသိကာယ အနုမောဒနံ ကရောဟီ”တိ ဣဒံ ဝတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ပက္ကာမိ။

အထ ခော သာ မဟာဥပါသိကာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “မဟလ္လိကာ ခေါဟံ, တာတ နာဂသေန, ဂမ္ဘီရာယ ဓမ္မကထာယ မယှံ အနုမောဒနံ ကရောဟီ”တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော တဿာ မဟာဥပါသိကာယ ဂမ္ဘီရာယ ဓမ္မကထာယ လောကုတ္တရာယ သုညတပ္ပဋိသံယုတ္တာယ အနုမောဒနံ အကာသိ။ အထ ခော တဿာ မဟာဥပါသိကာယ တသ္မိံယေဝ အာသနေ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ

ဓမ္မ”န္တိ။ အာယသ္မာပိ ခော နာဂသေနော တသ္သာ မဟာဥပါသိကာယ အနုမောဒနံ ကတွာ အတ္တနာ ဒေသိတံ ဓမ္မံ ပစ္စ
ဝေက္ခန္တော ဝိပသ္သနံ ပဋ္ဌပေတွာ တသ္မိံယေဝ အာသနေ နိသိန္နော သောတာပတ္တိဖလေ ပတိဋ္ဌာသိ။

အထ ခော အာယသ္မာ အသ္သဂုတ္တော မဏ္ဍလမာဠေ နိသိန္နော ဒွိန္နမ္ပိ ဓမ္မစက္ခုပ္ပဋိလာဘံ ဉတွာ သာဓုကာရံ ပ
ဝတ္တေသိ “သာဓု သာဓု နာဂသေန, ဧကေန ကဏ္ဍပ္ပဟာရေန ဒွေ မဟာကာယာ ပဒါလိတာ”တိ, အနေကာနိ စ ဒေဝ
တာသဟသ္သာနိ သာဓုကာရံ ပဝတ္တေသုံ။

၁၇. အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော ဥဋ္ဌာယာသနာ ယေနာယသ္မာ အသ္သဂုတ္တော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္
ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ အသ္သဂုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နံ ခော အာယသ္မန္တံ နာဂ
သေနံ အာယသ္မာ အသ္သဂုတ္တော ဧတဒဝေါစ “ဂစ္ဆ, တွံ နာဂသေန, ပါဋလိပုတ္တံ, ပါဋလိပုတ္တနဂရေ အသော
ကာရာမေ အာယသ္မာ ဓမ္မရက္ခိတော ပဋိဝသတိ, တသ္သ သန္တိကေ ဗုဒ္ဓဝစနံ ပရိယာပုဏာဟီ”တိ။ “ကီဝ ဒူရော, ဘန္
တေ, ဣတော ပါဋလိပုတ္တနဂရ”န္တိ? “ယောဇနသတာနိ ခော နာဂသေနာ”တိ။ “ဒူရော ခော, ဘန္တေ, မဂ္ဂေါ ။ အန္တ
ရာမဂ္ဂေ ဘိက္ခာ ဒုလ္လဘာ, ကထာဟံ ဂမိသ္သာမီ”တိ? “ဂစ္ဆ, တွံ နာဂသေန, အန္တရာမဂ္ဂေ ပိဏ္ဍပါတံ လဘိသ္
သသိ သာလီနံ ဩဒနံ ဝိဂတကာဠကံ အနေကသူပံ အနေကဗျဉ္ဇန”န္တိ။ “ဧဝံ ဘန္တေ”တိ ခော အာယသ္မာ နာဂသေ
နော အာယသ္မန္တံ အသ္သဂုတ္တံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန ပါဋလိပုတ္တံ တေန
စာရိကံ ပက္ကာမိ။

၁၈. တေန ခော ပန သမယေန ပါဋလိပုတ္တကော သေဋ္ဌိ ပဉ္စဟိ သကဋသတေဟိ ပါဋလိပုတ္တဂါမိမဂ္ဂံ ပဋိပန္
နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော ပါဋလိပုတ္တကော သေဋ္ဌိ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဒူရတောဝ အာဂစ္ဆန္တံ, ဒိသွာန
ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ အဘိဝါဒေတွာ “ကုဟိံ ဂစ္ဆ
သိ တာတာ”တိ အာဟ။ “ပါဋလိပုတ္တံ ဂဟပတီ”တိ။ “သာဓု တာတ, မယမ္ပိ ပါဋလိပုတ္တံ ဂစ္ဆာမ။ အမှေဟိ သဒ္ဓိံ
သုခံ ဂစ္ဆထာ”တိ။

အထ ခော ပါဋလိပုတ္တကော သေဋ္ဌိ အာယသ္မတော နာဂသေနသ္သ ဣရိယာပထေ ပသီဒိတွာ အာယသ္မန္တံ
နာဂသေနံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေတွာ သမ္ပဝါရေတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ
ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပါဏိံ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော ပါဋလိပုတ္
တကော သေဋ္ဌိ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “ကိန္နာမောသိ တွံ တာတာ”တိ။ “အဟံ, ဂဟပတိ, နာဂသေနော
နာမာ”တိ။ “ဇာနာသိ ခော, တွံ တာတ, ဗုဒ္ဓဝစနံ နာမာ”တိ? “ဇာနာမိ ခောဟံ, ဂဟပတိ, အဘိဓမ္မပဒါနီ”တိ။ “လာဘာ နော
တာတ, သုလဒ္ဓံ နော တာတ, အဟမ္ပိ ခော, တာတ, အာဘိဓမ္မိကော, တွမ္ပိ အာဘိဓမ္မိကော, ဘဏ, တာတ, အဘိဓမ္မပ
ဒါနီ”တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော ပါဋလိပုတ္တကသ္သ သေဋ္ဌိသ္သ အဘိဓမ္မံ ဒေသေသိ, ဒေသေန္တေ
ယေဝ ပါဋလိပုတ္တကသ္သ သေဋ္ဌိသ္သ ဝိရဇံ ဝီတမလံ ဓမ္မစက္ခုံ ဥဒပါဒိ “ယံ ကိဉ္စိ သမုဒယဓမ္မံ, သဗ္ဗံ တံ နိရောဓ
ဓမ္မ”န္တိ။

အထ ခော ပါဋလိပုတ္တကော သေဋ္ဌိ ပဉ္စမတ္တာနိ သကဋသတာနိ ပုရတော ဥယျောဇေတွာ သယံ ပစ္ဆတော ဂ
စ္ဆန္တော ပါဋလိပုတ္တသ္သ အဝိဒူရေ ဒွေဓာပထေ ဌတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “အယံ ခော, တာတ
နာဂသေန, အသောကာရာမသ္သ မဂ္ဂေါ, ဣဒံ ခော, တာတ, အမှာကံ ကမ္ဗလရတနံ သောဠသဟတ္ထံ အာယာမေန, အ
ဋ္ဌဟတ္ထံ ဝိတ္ထာရေန, ပဋိဂ္ဂဏှာဟိ ခော, တာတ, ဣဒံ ကမ္ဗလရတနံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယာ”တိ။ ပဋိဂ္ဂဟေသိ ခော
အာယသ္မာ နာဂသေနော တံ ကမ္ဗလရတနံ အနုကမ္ပံ ဥပါဒါယ။ အထ ခော ပါဋလိပုတ္တကော သေဋ္ဌိ အတ္တမနော ဥဒဂ္
ဂေါ ပမုဒိတော ပီတိသောမနသ္သဇာတော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ အဘိဝါဒေတွာ ပဒက္ခိဏံ ကတွာ ပက္ကာမိ။

၁၉. အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော ယေန အသောကာရာမော ယေနာယသ္မာ ဓမ္မရက္ခိတော တေနုပသင်္ကမိ ,
ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ ဓမ္မရက္ခိတံ အဘိဝါဒေတွာ အတ္တနော အာဂတကာရဏံ ကထေတွာ အာယသ္မတော
ဓမ္မရက္ခိတသ္သ သန္တိကေ တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဧကေနေဝ ဥဒ္ဒေသေန တီဟိ မာသေဟိ ဗျဉ္ဇနသော ပရိယာပုဏိတွာ
ပုန တီဟိ မာသေဟိ အတ္ထသော မနသာကာသိ။

အထ ခော အာယသ္မာ ဓမ္မရက္ခိတော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “သေယျထာပိ, နာဂသေန, ဂေါပါလကော ဂါဝေါ ရက္ခတိ, အညေ ဂေါရသံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, တွံ နာဂသေန, တေပိဋကံ ဗုဒ္ဓဝစနံ ဓာရေန္တောပိ န ဘာဂီ သာမညဿာ”တိ။ “ဟောတု, ဘန္တေ, အလံ ဧတ္တကေနာ”တိ။ တေနေဝ ဒိဝသဘာဂေန တေန ရတ္တိဘာဂေန သဟ ပဋိသမ္ဘိဒါဟိ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ, သဟ သစ္စပ္ပဋိဝေဓေန အာယသ္မတော နာဂသေနဿ သဗ္ဗေ ဒေဝါ သာဓုကာရမဒံသု, ပထဝီ ဥန္နဒိ, ဗြဟ္မာနော အပ္ဖောဋေသုံ, ဒိဗ္ဗာနိ စန္ဒနစုဏ္ဏာနိ ဒိဗ္ဗာနိ စ မန္ဒာရဝပုပ္ဖာနိ အဘိပ္ပဝဿိံသု။

၂၀. တေန ခော ပန သမယေန ကောဋိသတာ အရဟန္တော ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ရက္ခိတတလေ သန္နိပတိတွာ အာယသ္မတော နာဂသေနဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေသုံ “အာဂစ္ဆတု နာဂသေနော, ဒဿနကာမာ မယံ နာဂသေန”န္တိ။ အထ ခော အာယသ္မာ နာဂသေနော ဒူတဿ ဝစနံ သုတွာ အသောကာရာမေ အန္တရဟိတော ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ ရက္ခိတတလေ ကောဋိသတာနံ အရဟန္တာနံ ပုရတော ပါတုရဟောသိ။

အထ ခော ကောဋိသတာ အရဟန္တော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစုံ “ဧသော ခော, နာဂသေန, မိလိန္ဒော ရာဇာ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ဝိဟေဌေတိ ဝါဒပ္ပဋိဝါဒေန ပဉှပုစ္ဆာယ။ သာဓု, နာဂသေန, ဂစ္ဆ တွံ မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ဒမေဟီ”တိ။ “တိဋ္ဌတု, ဘန္တေ, ဧကော မိလိန္ဒော ရာဇာ; သစေ, ဘန္တေ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ ရာဇာနော အာဂန္တွာ မံ ပဉှံ ပုစ္ဆေယျုံ, သဗ္ဗံ တံ ဝိသဇ္ဇေတွာ သမ္ပဒါလေဿာမိ, ဂစ္ဆထ တေ, ဘန္တေ, အစ္ဆမ္ဘိတာ သာဂလနဂရ”န္တိ။ အထ ခော ထေရာ ဘိက္ခူ သာဂလနဂရံ ကာသာဝပဇ္ဇောတံ ဣသိဝါတပဋိဝါတံ အကံသု။

၂၁. တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ အာယုပါလော သင်္ချေယျပရိဝေဏေ ပဋိဝသတိ။ အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ အမစ္စေ ဧတဒဝေါစ “ရမဏီယာ ဝတ ဘော ဒောသိနာ ရတ္တိ, ကံ နု ခွဇ္ဇ သမဏံ ဝါ ဗြာဟ္မဏံ ဝါ ဥပသင်္ကမေယျာမ သာကစ္ဆာယ ပဉှပုစ္ဆနာယ, ကော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ဥဿဟတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပဉ္စသတာ ယောနကာ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ “အတ္ထိ, မဟာရာဇ, အာယုပါလော နာမ ထေရော တေပိဋကော ဗဟုဿုတော အာဂတာဂမော, သော ဧတရဟိ သင်္ချေယျပရိဝေဏေ ပဋိဝသတိ; ဂစ္ဆ, တွံ မဟာရာဇ, အာယသ္မန္တံ အာယုပါလံ ပဉှံ ပုစ္ဆဿူ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘဏေ, ဘဒန္တဿ အာရောစေထာ”တိ။

အထ ခော နေမိတ္တိကော အာယသ္မတော အာယုပါလဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေသိ “ရာဇာ, ဘန္တေ, မိလိန္ဒော အာယသ္မန္တံ အာယုပါလံ ဒဿနကာမော”တိ။ အာယသ္မာပိ ခော အာယုပါလော ဧဝမာဟ “တေန ဟိ အာဂစ္ဆတူ”တိ။ အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ပဉ္စမတ္တေဟိ ယောနကသတေဟိ ပရိဝုတော ရထဝရမာရုယှ ယေန သင်္ချေယျပရိဝေဏံ ယေနာယသ္မာ အာယုပါလော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ အာယုပါလေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ အာယုပါလံ ဧတဒဝေါစ “ကိမတ္ထိယာ, ဘန္တေ အာယုပါလ, တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ကော စ တုမှာကံ ပရမတ္ထော”တိ။ ထေရော အာဟ “ဓမ္မစရိယသမစရိယတ္ထာ ခော, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ, သာမညဖလံ ခော ပန အမှာကံ ပရမတ္ထော”တိ။ “အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ, ကောစိ ဂိဟီပိ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ ဂိဟီပိ ဓမ္မစာရီ သမစာရီ, ဘဂဝတိ ခော, မဟာရာဇ, ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိဂဒါယေ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တေန္တေ အဋ္ဌာရသန္နံ ဗြဟ္မကောဋီနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ, ဒေဝတာနံ ပန ဓမ္မာဘိသမယော ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တော, သဗ္ဗေတေ ဂိဟိဘူတာ, န ပဗ္ဗဇိတာ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ခော မဟာသမယသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ, မဟာမင်္ဂလသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ, သမစိတ္တပရိယာယသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ, ရာဟုလောဝါဒသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ, ပရာဘဝသုတ္တန္တေ ဒေသိယမာနေ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ, သဗ္ဗေတေ ဂိဟိဘူတာ, န ပဗ္ဗဇိတာ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ အာယုပါလ, နိရတ္ထိကာ တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ပုဗ္ဗေ ကတဿ ပါပကမ္မဿ နိဿန္ဒေန သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ပဗ္ဗဇန္တိ ဓုတင်္ဂါနိ စ ပရိဟရန္တိ။ ယေ ခော တေ, ဘန္တေ အာယုပါလ, ဘိက္ခူ ဧကာသနိကာ, နူန တေ ပုဗ္ဗေ ပရေသံ ဘောဂဟာရကာ စောရာ, တေ ပရေသံ ဘောဂေ အစ္ဆိန္ဒိတွာ တဿ ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန ဧတရဟိ ဧကာသနိကာ ဘဝန္တိ, န လဘန္တိ ကာလေန ကာလံ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ, နတ္ထိ တေသံ သီလံ, နတ္ထိ တပေါ,

နတ္ထိ ဗြဟ္မစရိယံ။ ယေ ခော ပန တေ, ဘန္တေ အာယုပာလ, ဘိက္ခူ အဇ္ဈောကာသိကာ, နူန တေ ပုဗ္ဗေ ကမဃာတကာ စောရာ, တေ ပရေသံ ဂေဟာနိ ဝိနာသေတွာ တဿ ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန ဧတရဟိ အဇ္ဈောကာသိကာ ဘဝန္တိ, န လဘန္တိ သေနာသနာနိ ပရိဘုဉ္ဇိတုံ, နတ္ထိ တေသံ သီလံ, နတ္ထိ တပေါ, နတ္ထိ ဗြဟ္မစရိယံ။ ယေ ခော ပန တေ, ဘန္တေ အာယုပာလ, ဘိက္ခူ နေသဇ္ဇိကာ, နူန တေ ပုဗ္ဗေ ပန္ထဒူသကာ စောရာ, တေ ပရေသံ ပထိကေ ဇနေ ဂဟေတွာ ဗန္ဓိတွာ နိသီဒါပေတွာ တဿ ကမ္မဿ နိဿန္ဒေန ဧတရဟိ နေသဇ္ဇိကာ ဘဝန္တိ, န လဘန္တိ သေယျံ ကပ္ပေတုံ, နတ္ထိ တေသံ သီလံ, နတ္ထိ တပေါ, နတ္ထိ ဗြဟ္မစရိယ”န္တိ အာဟ။

ဧဝံ ဝုတ္တေ အာယသ္မာ အာယုပါလော တုဏှီ အဟောသိ, န ကိဉ္စိ ပဋိဘာသိ။ အထ ခော ပဉ္စသတာ ယောနကာ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ “ပဏ္ဍိတော, မဟာရာဇ, ထေရော, အပိ စ ခော အဝိသာရဒော န ကိဉ္စိ ပဋိဘာသတီ”တိ။

အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ အာယုပါလံ တုဏှီဘူတံ ဒိသွာ အပ္ဖောဋေတွာ ဥက္ကုဋ္ဌိံ ကတွာ ယောနကေ ဧတဒဝေါစ “တုစ္ဆော ဝတ ဘော ဇမ္ဗုဒီပေါ, ပလာပေါ ဝတ ဘော ဇမ္ဗုဒီပေါ, နတ္ထိ ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ, ယော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ဥဿဟတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။

၂၂. အထ ခော မိလိန္ဒဿ ရညော သဗ္ဗံ တံ ပရိသံ အနုဝိလောကေန္တဿ အဘီတေ အမင်္ကုဘူတေ ယောနကေ ဒိသွာ ဧတဒဟောသိ “နိဿံသယံ အတ္ထိ မညေ အညော ကောစိ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု, ယော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ဥဿဟတိ, ယေနိမေ ယောနကာ န မင်္ကုဘူတာ”တိ။ အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ယောနကေ ဧတဒဝေါစ “အတ္ထိ, ဘဏေ, အညော ကောစိ ပဏ္ဍိတော ဘိက္ခု, ယော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ဥဿဟတိ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။

တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂသေနော သမဏဂဏပရိဝုတော သင်္ဃီ ဂဏီ ဂဏာစရိယော ဉာတော ယသဿီ သာဓုသမ္မတော ဗဟုဇနဿ ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ နိပုဏော ဝိညူ ဝိဘာဝီ ဝိနီတော ဝိသာရဒော ဗဟုဿုတော တေပိဋကော ဝေဒဂူ ပဘိန္နဗုဒ္ဓိမာ အာဂတာဂမော ပဘိန္နပဋိသမ္ဘိဒော နဝင်္ဂသတ္ထုသာသနေ ပရိယတ္တိဓရော ပါရမိပ္ပတ္တော ဇိနဝစနေ ဓမ္မတ္ထဒေသနာပဋိဝေဓကုသလော အက္ခယဝိစိတ္တပဋိဘာနော စိတ္တကထီ ကလျာဏဝါက္ကရဏော ဒုရာသဒော ဒုပ္ပသဟော ဒုရုတ္တရော ဒုရာဝရဏော ဒုန္နိဝါရယော, သာဂရော ဝိယ အက္ခောဘော, ဂိရိရာဇာ ဝိယ နိစ္စလော, ရဏဉ္ဇဟော တမောနုဒော ပဘင်္ကရော မဟာကထီ ပရဂဏိဂဏမထနော ပရတိတ္ထိယမဒ္ဒနော ဘိက္ခူနံ ဘိက္ခုနီနံ ဥပါသကာနံ ဥပါသိကာနံ ရာဇူနံ ရာဇမဟာမတ္တာနံ သက္ကတော ဂရုကတော မာနိတော ပူဇိတော အပစိတော လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂပ္ပတ္တော ဝုဒ္ဓါနံ ဝိညူနံ သောတာဝဓာနေန သမန္နာဂတာနံ သန္ဒဿေန္တော နဝင်္ဂံ ဇိနသာသနရတနံ, ဥပဒိသန္တော ဓမ္မမဂ္ဂံ, ဓာရေန္တော ဓမ္မပဇ္ဇောတံ, ဥဿာပေန္တော ဓမ္မယူပံ, ယဇန္တော ဓမ္မယာဂံ, ပဂ္ဂဏှန္တော ဓမ္မဒ္ဓဇံ, ဥဿာပေန္တော ဓမ္မကေတုံ, ဓမေန္တော [ဥပ္ပဋ္ဌာသေန္တော (သီ. ပီ.)] ဓမ္မသင်္ခံ, အာဟနန္တော ဓမ္မဘေရိံ, နဒန္တော သီဟနာဒံ, ဂဇ္ဇန္တော ဣန္ဒဂဇ္ဇိတံ, မဓုရဂိရဂဇ္ဇိတေန ဉာဏဝရဝိဇ္ဇုဇာလပရိဝေဌိတေန ကရုဏာဇလဘရိတေန မဟတာ ဓမ္မာမတမေဃေန သကလလောကမဘိတပ္ပယန္တော ကမနိဂမရာဇဓာနီသု စာရိကံ စရမာနော အနုပုဗ္ဗေန သာဂလနဂရံ အနုပ္ပတ္တော ဟောတိ။ တတြ သုဒံ အာယသ္မာ နာဂသေနော အသီတိယာ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ သင်္ခေယျပရိဝေဏေ ပဋိဝသတိ။ တေနာဟု ပေါရာဏာ –

“ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ၊ နိပုဏော စ ဝိသာရဒော။
သာမယိကော စ ကုသလော၊ ပဋိဘာနေ စ ကောဝိဒော။

“တေ စ တေပိဋကာ ဘိက္ခူ၊ ပဉ္စနေကာယိကာပိ စ။
စတုနေကာယိကာ စေဝ၊ နာဂသေနံ ပုရက္ခရုံ။

“ဂမ္ဘီရပညော မေဓာဝီ၊ မဂ္ဂါမဂ္ဂဿ ကောဝိဒော။
ဥတ္တမတ္ထံ အနုပ္ပတ္တော၊ နာဂသေနော ဝိသာရဒော။

“တေဟိ ဘိက္ခူဟိ ပရိဝုတော၊ နိပုဏေဟိ သစ္စဝါဒိဘိ။

စရန္တော ကမနိဂမံ၊ သာဂလံ ဥပသင်္ကမိ။

“သင်္ချေယျပရိဝေဏသ္မိံ ၊ နာဂသေနော တဒါ ဝသိ။
ကထေတိ သော မနုဿေဟိ၊ ပဗ္ဗတေ ကေသရီ ယထာ”တိ။

၂၃. အထ ခော ဒေဝမန္တိယော ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ ဧတဒဝေါစ “အာဂမေဟိ, တွံ မဟာရာဇ; အတ္ထိ, မဟာရာဇ, နာဂသေနော နာမ ထေရော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဝိနီတော ဝိသာရဒေါ ဗဟုဿုတော စိတ္တကထီ ကလျာဏပဋိဘာနော အတ္ထဓမ္မနိရုတ္တိပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒာသု ပါရမိပ္ပတ္တော, သော ဧတရဟိ သင်္ချေယျပရိဝေဏေ ပဋိဝသတိ, ဂစ္ဆ, တွံ မဟာရာဇ, အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ပဉှံ ပုစ္ဆဿု, ဥဿဟတိ သော တယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ ကင်္ခံ ပဋိဝိနေတု”န္တိ။ အထ ခော မိလိန္ဒဿ ရညော သဟသာ “နာဂသေနော”တိ သဒ္ဒံ သုတွာဝ အဟုဒေဝ ဘယံ, အဟုဒေဝ ဆမ္ဘိတတ္တံ, အဟုဒေဝ လောမဟံသော။ အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ “ဥဿဟတိ ဘော နာဂသေနော ဘိက္ခု မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတု”န္တိ? “ဥဿဟတိ, မဟာရာဇ, အပိ ဣန္ဒယမဝရုဏကုဝေရပဇာပတိသုယာမ သန္တုသိတလောကပါလေဟိပိ ပိတုပိတာမဟေန မဟာဗြဟ္မုနာပိ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ, ကိမင်္ဂ ပန မနုဿဘူတေနာ”တိ။

အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ “တေန ဟိ, တွံ ဒေဝမန္တိယ, ဘဒန္တဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပေသေဟီ”တိ။ “ဧဝံ ဒေဝါ”တိ ခော ဒေဝမန္တိယော အာယသ္မတော နာဂသေနဿ သန္တိကေ ဒူတံ ပါဟေသိ “ရာဇာ, ဘန္တေ, မိလိန္ဒော အာယသ္မန္တံ ဒဿနကာမော”တိ။ အာယသ္မာပိ ခော နာဂသေနော ဧဝမာဟ “တေန ဟိ အာဂစ္ဆတူ”တိ။

အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ပဉ္စမတ္တေဟိ ယောနကသတေဟိ ပရိဝုတော ရထဝရမာရုယှ မဟတာ ဗလကာယေန သဒ္ဓိံ ယေန သင်္ချေယျပရိဝေဏံ ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိ။ တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂသေနော အသီတိယာ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ မဏ္ဍလမာဠေ နိသိန္နော ဟောတိ။ အဒ္ဒသာ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မတော နာဂသေနဿ ပရိသံ ဒူရတောဝ, ဒိသွာန ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ “ကဿေသာ, ဒေဝမန္တိယ, မဟတီ ပရိသာ”တိ? “အာယသ္မတော ခော, မဟာရာဇ, နာဂသေနဿ ပရိသာ”တိ။

အထ ခော မိလိန္ဒဿ ရညော အာယသ္မတော နာဂသေနဿ ပရိသံ ဒူရတောဝ ဒိသွာ အဟုဒေဝ ဘယံ, အဟုဒေဝ ဆမ္ဘိတတ္တံ, အဟုဒေဝ လောမဟံသော။ အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ခဂ္ဂပရိဝါရိတော ဝိယ ဂဇော, ဂရုဠပရိဝါရိတော ဝိယ နာဂေါ, အဇဂရပရိဝါရိတော ဝိယ ကောတ္ထုကော [ကောတ္ထုကော (သီ. ပီ.)] , မဟိံသပရိဝုတော ဝိယ အစ္ဆော, နာဂါနုဗဒ္ဓော ဝိယ မဏ္ဍူကော, သဒ္ဒူလာနုဗဒ္ဓော ဝိယ မိဂေါ, အဟိတုဏ္ဍိကသမာဂတော [အဟိဂုဏ္ဍိကသမာဂတော (သီ. ပီ.)] ဝိယ ပန္နဂေါ, မဇ္ဇာရသမာဂတော ဝိယ ဥန္ဒူရော, ဘူတဝေဇ္ဇသမာဂတော ဝိယ ပိသာစော, ရာဟုမုခဂတော ဝိယ စန္ဒော, ပန္နဂေါ ဝိယ ပေဠန္တရဂတော, သကုဏော ဝိယ ပဉ္ဇရန္တရဂတော, မစ္ဆော ဝိယ ဇာလန္တရဂတော, ဝါဠဝနမနုပ္ပဝိဋ္ဌော ဝိယ ပုရိသော, ဝေဿဝဏာပရာဓိကော ဝိယ ယက္ခော, ပရိက္ခီဏာယုကော ဝိယ ဒေဝပုတ္တော ဘီတော ဥဗ္ဗိဂ္ဂော ဥတြုတ္ထော သံဝိဂ္ဂော လောမဟဋ္ဌဇာတော ဝိမနော ဒုမ္မနော ဘန္တစိတ္တော ဝိပရိဏတမာနသော “မာ မံ အယံ ပရိဇနော ပရိဘဝီ”တိ သတိံ [ဓိတိံ (သီ. ပီ.)] ဥပဋ္ဌပေတွာ ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ – “မာ ခော, တွံ ဒေဝမန္တိယ , အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ မယှံ အာစိက္ခေယျာသိ, အနက္ခာတညေဝါဟံ နာဂသေနံ ဇာနိဿာမီ”တိ။ “သာဓု, မဟာရာဇ, တွံဉေဝ ဇာနာဟီ”တိ။

တေန ခော ပန သမယေန အာယသ္မာ နာဂသေနော တဿာ ဘိက္ခုပရိသာယ ပုရတော စတ္တာလီသာယ ဘိက္ခုသဟဿာနံ နဝကတရော ဟောတိ ပစ္ဆတော စတ္တာလီသာယ ဘိက္ခုသဟဿာနံ ဝုဍ္ဎတရော။

အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ သဗ္ဗံ တံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပုရတော စ ပစ္ဆတော စ မဇ္ဈတော စ အနုဝိလောကေန္တော အဒ္ဒသာ ခော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဒူရတောဝ ဘိက္ခုသင်္ဃဿ မဇ္ဈေ နိသိန္နံ ကေသရသီဟံ ဝိယ ဝိဂတဘယဘေရဝံ ဝိဂတလောမဟံသံ ဝိဂတဘယသာရဇ္ဇံ, ဒိသွာန အာကာရေနေဝ အညာသိ “ဧသော ခော ဧတ္ထ နာဂသေနော”တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ ‘‘ဧသော ခေါ, ဒေဝမန္တိယ, အာယသ္မာ နာဂသေနော’’တိ။ ‘‘အာမ, မဟာရာဇ, ဧသော ခေါ နာဂသေနော, သုဋ္ဌု ခေါ, တွံ မဟာရာဇ, နာဂသေနံ အညာသီ’’တိ ။ တတော ရာဇာ တုဋ္ဌော အဟောသိ ‘‘အနက္ခာတောဝ မယာ နာဂသေနော အညာတော’’တိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒဿ ရညော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဒိသွာဝ အဟုဒေဝ ဘယံ, အဟုဒေဝ ဆမ္ဘိတတ္တံ, အဟုဒေဝ လောမဟံသော။

တေနာဟု –

‘‘စရဏေန စ သမ္ပန္နံ၊ သုဒန္တံ ဥတ္တမေ ဒမေ။
ဒိသွာ ရာဇာ နာဂသေနံ၊ ဣဒံ ဝစနမဗ္ရဝိ။

‘‘ကထိတာ [ကထိကာ (သီ. ပီ.)] မယာ ဗဟူ ဒိဋ္ဌာ၊ သာကစ္ဆာ ဩသဋာ ဗဟူ။
န တာဒိသံ ဘယံ အာသိ၊ အဇ္ဇ တာသော ယထာ မမ။

‘‘နိဿံသယံ ပရာဇယော၊ မမ အဇ္ဇ ဘဝိဿတိ။
ဇယော စ နာဂသေနဿ၊ ယထာ စိတ္တံ န သဏ္ဌိတ’’န္တိ။

ဗာဟိရကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၂-၃. မိလိန္ဒပဉှော

၁. မဟာဝဂ္ဂေါ

၁. ပညတ္တိပဉှော

၁. အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မတာ နာဂသေနေန သဒ္ဓိံ သမ္မောဒိ, သမ္မောဒနီယံ ကထံ သာရဏီယံ ဝီတိသာရေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ။ အာယသ္မာပိ ခေါ နာဂသေနော ပဋိသမ္မောဒနီယေနေဝ [ပဋိသမ္မောဒိ, တေနေဝ (သီ.)] မိလိန္ဒဿ ရညော စိတ္တံ အာရာဓေသိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ "ကထံ ဘဒန္တော ဉာယတိ, ကိံနာမောသိ ဘန္တေ"တိ? "နာဂသေနောတိ ခေါ အဟံ, မဟာရာဇ, ဉာယာမိ, "နာဂသေနော"တိ ခေါ မံ, မဟာရာဇ, သဗြဟ္မစာရီ သမုဒာစရန္တိ, အပိ စ မာတာပိတရော နာမံ ကရောန္တိ "နာဂသေနော"တိ ဝါ "သူရသေနော"တိ ဝါ "ဝီရသေနော"တိ ဝါ "သီဟသေနော"တိ ဝါ, အပိ စ ခေါ, မဟာရာဇ, သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမမတ္တံ ယဒိဒံ နာဂသေနောတိ, န ဟေတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတီ"တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ဧဝမာဟ "သုဏန္တု မေ ဘောန္တော ပဉ္စသတာ ယောနကာ အသီတိသဟဿာ စ ဘိက္ခူ, အယံ နာဂသေနော ဧဝမာဟ 'န ဟေတ္ထ ပုဂ္ဂလော ဥပလဗ္ဘတီ'တိ, ကလ္လံ နု ခေါ တဒဘိနန္ဒိတု"န္တိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ "သစေ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပုဂ္ဂလော နူပလဗ္ဘတိ, ကော စရဟိ တုမှာကံ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ ဒေတိ, ကော တံ ပရိဘုဉ္ဇတိ, ကော သီလံ ရက္ခတိ, ကော ဘာဝနမနုယုဉ္ဇတိ, ကော မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ သစ္ဆိကရောတိ, ကော ပါဏံ ဟနတိ, ကော အဒိန္နံ အာဒိယတိ, ကော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရံ စရတိ, ကော မုသာ ဘဏတိ, ကော မဇ္ဇံ ပိဝတိ, ကော ပဉ္စာနန္တရိယကမ္မံ ကရောတိ, တသ္မာ နတ္ထိ ကုသလံ, နတ္ထိ အကုသလံ, နတ္ထိ ကုသလာကုသလာနံ ကမ္မာနံ ကတ္တာ ဝါ ကာရေတာ ဝါ, နတ္ထိ သုကတဒုက္ကဋာနံ ကမ္မာနံ ဖလံ ဝိပါကော, သစေ , ဘန္တေ နာဂသေန, ယော တုမှေ မာရေတိ, နတ္ထိ တဿာပိ ပါဏာတိပါတော, တုမှာကမ္ပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ အာစရိယော, နတ္ထိ ဥပဇ္ဈာယော, နတ္ထိ ဥပသမ္ပဒါ။ 'နာဂသေနောတိ မံ, မဟာရာဇ, သဗြဟ္မစာရီ သမုဒာစရန္တီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, 'ကတမော ဧတ္ထ နာဂသေနော ? ကိန္နု ခေါ, ဘန္တေ, ကေသာ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "လောမာ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "နခါ။ပေ.။ ဒန္တာ။ပေ.။ တစော။ပေ.။ မံသံ။ပေ.။ နှာရု။ပေ.။ အဋ္ဌိ။ပေ.။ အဋ္ဌိမိဉ္ဇံ။ပေ.။ ဝက္ကံ။ပေ.။ ဟဒယံ။ပေ.။ ယကနံ။ပေ.။ ကိလောမကံ။ပေ.။ ပိဟကံ။ပေ.။ ပပ္ဖာသံ။ပေ.။ အန္တံ။ပေ.။ အန္တဂုဏံ။ပေ.။ ဥဒရိယံ။ပေ.။ ကရီသံ။ပေ.။ ပိတ္တံ။ပေ.။ သေမှံ။ပေ.။ ပုဗ္ဗော။ပေ.။ လောဟိတံ။ပေ.။ သေဒေါ။ပေ.။ မေဒေါ။ပေ.။ အဿု။ပေ.။ ဝသာ။ပေ.။ ခေဠော။ပေ.။ သိင်္ဃာဏိကာ။ပေ.။ လသိကာ။ပေ.။ မုတ္တံ။ပေ.။ မတ္ထကေ မတ္ထလုင်္ဂံ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိမဟာရာဇာ"တိ။ "ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ, ရူပံ နာဂသေနော"တိ? "နဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "ဝေဒနာ နာဂသေနော"တိ?"န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "သညာ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "သင်္ခါရာ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "ဝိညာဏံ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "ကိံ ပန, ဘန္တေ, ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏံ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "ကိံ ပန, ဘန္တေ, အညတြ ရူပဝေဒနာသညာသင်္ခါရဝိညာဏံ နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "တမဟံ ဘန္တေ, ပုစ္ဆန္တော ပုစ္ဆန္တော န ပဿာမိ နာဂသေနံ။ နာဂသေနသဒ္ဒေါ ယေဝ နု ခေါ, ဘန္တေ, နာဂသေနော"တိ? "န ဟိ မဟာရာဇာ"တိ။ "ကော ပနေတ္ထ နာဂသေနော, အလိကံ တွံ, ဘန္တေ, ဘာသသိ မုသာဝါဒံ, နတ္ထိ နာဂသေနော"တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ "တွံ ခေါသိ, မဟာရာဇ, ခတ္တိယသုခုမာလော အစ္စန္တသုခုမာလော, တဿ တေ, မဟာရာဇ, မဇ္ဈန္ဟိကသမယံ တတ္တာယ ဘူမိယာ ဥဏှာယ ဝါလိကာယ ခရာယ သက္ခရကထလိကာယ [ခရာ သက္ခရကဌလတလိကာ (သီ. ပီ.)] မဒ္ဒိတွာ ပါဒေနာဂစ္ဆန္တဿ ပါဒါ ရုဇန္တိ, ကာယော ကိလမတိ, စိတ္တံ ဥပဟညတိ, ဒုက္ခသဟဂတံ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကိံ နု ခေါ တွံ ပါဒေနာဂတောသိ, ဥဒါဟု ဝါဟနေနာ"တိ? "နာဟံ, ဘန္တေ, ပါဒေနာဂစ္ဆာမိ, ရထေနာဟံ အာဂတောသ္မီ"တိ။ "သစေ, တွံ မဟာရာဇ, ရထေနာဂတောသိ, ရထံ မေ အာရောစေဟိ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဤသာ ရထော"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ။ "အက္ခော ရ

ထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''စက္ကာနိ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ရထပဉ္ဇရံ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ရထဒဏ္ဍကော ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ယုဂံ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ရသ္မိယော ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ပတောဒလဋ္ဌိ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဤသာအက္ခစက္ကရထပဉ္ဇရရထဒဏ္ဍယုဂရသ္မိပတောဒာ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ကိံ ပန, မဟာရာဇ , အညတြ ဤသာအက္ခစက္ကရထပဉ္ဇရရထဒဏ္ဍယုဂရသ္မိပတောဒာ ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''တမဟံ, မဟာရာဇ, ပုစ္ဆန္တော ပုစ္ဆန္တော န ပဿာမိ ရထံ။ ရထသဒ္ဒောယေဝ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ရထော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ကော ပနေတ္ထ ရထော, အလိကံ, တွံ မဟာရာဇ, ဘာသသိ မုသာဝါဒံ, နတ္ထိ ရထော, တွံသိ, မဟာရာဇ, သကလဇမ္ဗုဒီပေ အဂ္ဂရာဇာ, ကဿ ပန တွံ ဘာယိတွာ မုသာဝါဒံ ဘာသသိ, သုဏန္တု မေ ဘောန္တော ပဉ္စသတာ ယောနကာ အသီတိသဟဿာ စ ဘိက္ခူ, အယံ မိလိန္ဒော ရာဇာ ဧဝမာဟ 'ရထေနာဟံ အာဂတောသ္မီ'တိ, သစေ တွံ, မဟာရာဇ, ရထေနာဂတောသိ, ရထံ မေ အာရောစေဟီ'တိ ဝုတ္တော သမာနော ရထံ န သမ္ပာဒေတိ, ကလ္လံ နု ခေါ တဒဘိနန္ဒိတု''န္တိ။ ဧဝံ ဝုတ္တေ ပဉ္စသတာ ယောနကာ အာယသ္မတော နာဂသေနဿ သာဓုကာရံ ဒတွာ မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစုံ ''ဣဒါနိ ခေါ တွံ, မဟာရာဇ, သက္ကောန္တော ဘာသဿူ''တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ ''နာဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, မုသာ ဘဏာမိ, ဤသဉ္စ ပဋိစ္စ အက္ခဉ္စ ပဋိစ္စ စက္ကာနိ စ ပဋိစ္စ ရထပဉ္ဇရဉ္စ ပဋိစ္စ ရထဒဏ္ဍကဉ္စ ပဋိစ္စ 'ရထော'တိ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမမတ္တံ ပဝတ္တတီ''တိ။

''သာဓု ခေါ, တွံ မဟာရာဇ, ရထံ ဇာနာသိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, မယှမ္ပိ ကေသေ စ ပဋိစ္စ လောမေ စ ပဋိစ္စ ။ပေ.။ မတ္ထကေ မတ္ထလုင်္ဂဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပဉ္စ ပဋိစ္စ ဝေဒနဉ္စ ပဋိစ္စ သညဉ္စ ပဋိစ္စ သင်္ခါရေ စ ပဋိစ္စ ဝိညာဏဉ္စ ပဋိစ္စ 'နာဂသေနော'တိ သင်္ခါ သမညာ ပညတ္တိ ဝေါဟာရော နာမမတ္တံ ပဝတ္တတိ, ပရမတ္ထတော ပနေတ္ထ ပုဂ္ဂလော နူပလဗ္ဘတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဝဇိရာယ ဘိက္ခုနိယာ ဘဂဝတော သမ္မုခါ –

'''ယထာ ဟိ အင်္ဂသမ္ဘာရာ၊ ဟောတိ သဒ္ဒော ရထော ဣတိ။
ဧဝံ ခန္ဓေသု သန္တေသု၊ ဟောတိ ''သတ္တော''တိ သမ္မုတီ'''တိ [ပဿ သံ. နိ. ၁.၁၇၁] ။

''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိစိတြာနိ ပဉ္ဟပဋိဘာနာနိ ဝိဿဇ္ဇိတာနိ, ယဒိ ဗုဒ္ဓေါ တိဋ္ဌေယျ သာဓုကာရံ ဒဒေယျ, သာဓု သာဓု နာဂသေန, အတိစိတြာနိ ပဉ္ဟပဋိဘာနာနိ ဝိဿဇ္ဇိတာနီ''တိ။

ပညတ္တိပဉှော ပဌမော။

၂. ဝဿဂဏနပဉှော

၂. ''ကတိဝဿောသိ တွံ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ? ''သတ္တဝဿောဟံ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''ကေ တေ, ဘန္တေ, သတ္တ, တွံ ဝါ သတ္တ, ဂဏနာ ဝါ သတ္တာ''တိ?

တေန ခေါ ပန သမယေန မိလိန္ဒဿ ရညော သဗ္ဗာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတဿ အလင်္ကတပဋိယတ္တဿ ပထဝိယံ ဆာယာ ဒိဿတိ, ဥဒကမဏိကေ စ ဆာယာ ဒိဿတိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ ''အယံ တေ, မဟာရာဇ, ဆာယာ ပထဝိယံ ဥဒကမဏိကေ စ ဒိဿတိ, ကိံ ပန, မဟာရာဇ, တွံ ဝါ ရာဇာ, ဆာယာ ဝါ ရာဇာ''တိ? ''အဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ရာဇာ, နာယံ ဆာယာ ရာဇာ, မံ ပန နိဿာယ ဆာယာ ပဝတ္တတီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝဿာနံ ဂဏနာ သတ္တ, န ပနာဟံ သတ္တ, မံ ပန နိဿာယ သတ္တ ပဝတ္တတိ, ဆာယူပမံ မဟာရာဇာ''တိ။ ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိစိတြာနိ ပဉ္ဟပဋိဘာနာနိ ဝိဿဇ္ဇိတာနီ''တိ။

ဝဿဂဏနပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဝီမံသနပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, သလ္လပိဿသိ မယာ သဒ္ဓိ”န္တိ? “သစေ, တွံ မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတတဒံ [ပဏ္ဍိတတာအ (သီ. ပီ.)] သလ္လပိဿသိ သလ္လပိဿာမိ, သစေ ပန ရာဇတဒံ သလ္လပိဿသိ န သလ္လပိဿာမီ”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဏ္ဍိတာ သလ္လပန္တီ”တိ? “ပဏ္ဍိတာနံ ခေါ, မဟာရာဇ, သလ္လာပေ အာဝေဌနမ္ပိ ကယိရတိ, နိဗ္ဗေဌနမ္ပိ ကယိရတိ, နိဂ္ဂဟောပိ ကယိရတိ, ပဋိကမ္မမ္ပိ ကယိရတိ, ဝိသ္သာသောပိ [ဝိသေသောပိ (သီ. ပီ.)] ကယိရတိ, ပဋိဝိသ္သာသောပိ ကယိရတိ, န စ တေန ပဏ္ဍိတာ ကုပ္ပန္တိ, ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတာ သလ္လပန္တီ”တိ။ “ကထံ ပန, ဘန္တေ, ရာဇာနော သလ္လပန္တီ”တိ? “ရာဇာနော ခေါ, မဟာရာဇ, သလ္လာပေ ဧကံ ဝတ္ထုံ ပဋိဇာနန္တိ, ယော တံ ဝတ္ထုံ ဝိလောမေတိ, တဿ ဒဏ္ဍံ အာဏာပေန္တိ ‘ဣမဿ ဒဏ္ဍံ ပဏေထာ’တိ, ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, ရာဇာနော သလ္လပန္တီ”တိ။ “ပဏ္ဍိတတဒာဟံ, ဘန္တေ, သလ္လပိဿာမိ, နော ရာဇတဒံ, ဝိဿတ္ထော ဘဒန္တော သလ္လပတု ယထာ ဘိက္ခုနာ ဝါ သာမဏေရေန ဝါ ဥပါသကေန ဝါ အာရာမိကေန ဝါ သဒ္ဓိံ သလ္လပတိ , ဧဝံ ဝိဿတ္ထော ဘဒန္တော သလ္လပတု မာ ဘာယတူ”တိ။ “သုဋ္ဌု မဟာရာဇာ”တိ ထေရော အဗ္ဘာနုမောဒိ။

ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ “ပုစ္ဆ မဟာရာဇာ”တိ။ “ပုစ္ဆိတောသိ မေ ဘန္တေ”တိ။ “ဝိသဇ္ဇိတံ မဟာရာဇာ”တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ, တယာ ဝိသဇ္ဇိတ”န္တိ? “ကိံ ပန, မဟာရာဇ, တယာ ပုစ္ဆိတ”န္တိ။

ဝီမံသနပဉှော တတိယော။

၄. အနန္တကာယပဉှော

၄. အထ ခေါ မိလိန္ဒဿ ရညော ဧတဒဟောသိ “ပဏ္ဍိတော ခေါ အယံ ဘိက္ခု ပဋိဗလော မယာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ, ဗဟုကာနိ စ မေ ဌာနာနိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာနိ ဘဝိဿန္တိ, ယာဝ အပုစ္ဆိတာနိ ယေဝ တာနိ ဌာနာနိ ဘဝိဿန္တိ, အထ သူရိယော အတ္ထံ ဂမိဿတိ, ယံနူနာဟံ သွေ အန္တေပုရေ သလ္လပေယျ”န္တိ။ အထ ခေါ ရာဇာ ဒေဝမန္တိယံ ဧတဒဝေါစ “တေန ဟိ, တွံ ဒေဝမန္တိယ, ဘဒန္တဿ အာရောစေယျာသိ ‘သွေ အန္တေပုရေ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လာပေါ ဘဝိဿတီ’”တိ။ ဣဒံ ဝတွာ မိလိန္ဒော ရာဇာ ဥဋ္ဌာယာသနာ ထေရံ နာဂသေနံ အာပုစ္ဆိတွာ ရထံ အဘိရူဟိတွာ “နာဂသေနော နာဂသေနော”တိ သဇ္ဈာယံ ကရောန္တော ပက္ကာမိ။

အထ ခေါ ဒေဝမန္တိယော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “ရာဇာ, ဘန္တေ, မိလိန္ဒော ဧဝမာဟ ‘သွေ အန္တေပုရေ ရညာ သဒ္ဓိံ သလ္လာပေါ ဘဝိဿတီ’”တိ။ “သုဋ္ဌူ”တိ ထေရော အဗ္ဘာနုမောဒိ။ အထ ခေါ တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ဒေဝမန္တိယော စ အနန္တကာယော စ မင်္ကုရော စ သဗ္ဗဒိန္နော စ ယေန မိလိန္ဒော ရာဇာ တေနုပသင်္ကမိံသု, ဥပသင်္ကမိတွာ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ ဧတဒဝေါစုံ “အာဂစ္ဆတု, မဟာရာဇ, ဘဒန္တော နာဂသေနော”တိ ? “အာမ အာဂစ္ဆတူ”တိ။ “ကိတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ”တိ? “ယတ္တကေ ဘိက္ခူ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ”တိ။

အထ ခေါ သဗ္ဗဒိန္နော အာဟ “အာဂစ္ဆတု, မဟာရာဇ, ဒသဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ, ဒုတိယမ္ပိ ခေါ ရာဇာ အာဟ “ယတ္တကေ ဘိက္ခူ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ”တိ ။ ဒုတိယမ္ပိ ခေါ သဗ္ဗဒိန္နော အာဟ “အာဂစ္ဆတု, မဟာရာဇ, ဒသဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ ရာဇာ အာဟ “ယတ္တကေ ဘိက္ခူ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ”တိ။ တတိယမ္ပိ ခေါ သဗ္ဗဒိန္နော အာဟ “အာဂစ္ဆတု, မဟာရာဇ, ဒသဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိ”န္တိ။ “သဗ္ဗော ပနာယံ သက္ကာရော ပဋိယာဒိတော, အဟံ ဘဏာမိ ‘ယတ္တကေ ဘိက္ခူ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ’တိ။ အယံ, ဘဏေ သဗ္ဗဒိန္နော, အညထာ ဘဏတိ, ကိံ နု မယံ နပ္ပဋိဗလာ ဘိက္ခူနံ ဘောဇနံ ဒာတု”န္တိ? ဧဝံ ဝုတ္တေ သဗ္ဗဒိန္နော မင်္ကု အဟောသိ။

အထ ခေါ ဒေဝမန္တိယော စ အနန္တကာယော စ မင်္ကုရော စ ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိံသု, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစုံ “ရာဇာ, ဘန္တေ, မိလိန္ဒော ဧဝမာဟ ‘ယတ္တကေ ဘိက္ခူ ဣစ္ဆတိ, တတ္တကေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ အာဂစ္ဆတူ’”တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒာယ အသီတိယာ ဘိက္ခုသဟဿေဟိ သဒ္ဓိံ သာဂလံ ပာဝိသိ။

အထ ခေါ အနန္တကာယော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ နိဿာယ ဂစ္ဆန္တော အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ "ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ 'နာဂသေနော'တိ, ကတမော ဧတ္ထ, နာဂသေနော"တိ? ထေရော အာဟ "ကော ပနေတ္ထ 'နာဂသေနော'တိ မညသီ"တိ? "ယော သော, ဘန္တေ, အဗ္ဘန္တရေ ဝါတော ဇီဝေါ ပဝိသတိ စ နိက္ခမတိ စ, သော 'နာဂသေနော'တိ မညာမီ"တိ။ "ယဒိ ပနေသော ဝါတော နိက္ခမိတ္ဝာ နပ္ပဝိသေယျ, ပဝိသိတ္ဝာ န နိက္ခမေယျ, ဇီဝေယျ နု ခေါ သော ပုရိသော"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ ။ "ယေ ပနိမေ သင်္ခဓမကာ သင်္ခံ ဓမေန္တိ, တေသံ ဝါတော ပုန ပဝိသတီ"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ။ "ယေ ပနိမေ ဝံသဓမကာ ဝံသံ ဓမေန္တိ, တေသံ ဝါတော ပုန ပဝိသတီ"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ။ "ယေ ပနိမေ သိင်္ဂဓမကာ သိင်္ဂံ ဓမေန္တိ, တေသံ ဝါတော ပုန ပဝိသတီ"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ။ "အထ ကိဿ ပန တေန န မရန္တီ"တိ။ "နာဟံ ပဋိဗလော တယာ ဝါဒိနာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ, သာဓု, ဘန္တေ, အတ္ထံ ဇပ္ပေဟီ"တိ။ "နေသော ဇီဝေါ, အဿာသပဿာသာ နာမေတေ ကာယသင်္ခါရာ"တိ ထေရော အဘိဓမ္မကထံ ကထေသိ။ အထ အနန္တကာယော ဥပါသကတ္တံ ပဋိဝေဒေသီတိ။

အနန္တကာယပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ပဗ္ဗဇ္ဇာပဉှော

၅. အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော ယေန မိလိန္ဒဿ ရညော နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ သပရိသံ ပဏီတေန ခါဒနီယေန ဘောဇနီယေန သဟတ္ထာ သန္တပ္ပေတွာ သမ္ပဝါရေတွာ ဧကမေကံ ဘိက္ခုံ ဧကမေကေန ဒုဿယုဂေန အစ္ဆာဒေတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ တိစီဝရေန အစ္ဆာဒေတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ "ဘန္တေ နာဂသေန ဒသဟိ, ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ဣဓ နိသီဒထ, အဝသေသာ ဂစ္ဆန္တူ"တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဘုတ္တာဝိံ ဩနီတပတ္တပာဏိံ ဝိဒိတွာ အညတရံ နီစံ အာသနံ ဂဟေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ "ဘန္တေ နာဂသေန, ကိမ္ဟိ ဟောတု ကထာသလ္လာပော"တိ? "အတ္ထေန မယံ, မဟာရာဇ, အတ္ထိကာ, အတ္ထေ ဟောတု ကထာသလ္လာပော"တိ။

ရာဇာ အာဟ "ကိမတ္ထိယာ, ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, ကော စ တုမှာကံ ပရမတ္ထော"တိ။ ထေရော အာဟ "ကိန္တိ, မဟာရာဇ, ဣဒံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈေယျ, အညဉ္စ ဒုက္ခံ န ဥပ္ပဇ္ဇေယျာတိ။ ဧတဒတ္ထာ, မဟာရာဇ, အမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ, အနုပါဒါ ပရိနိဗ္ဗာနံ ခေါ ပန အမှာကံ ပရမတ္ထော"တိ။

"ကိံ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေ ဧတဒတ္ထာယ ပဗ္ဗဇန္တီ"တိ? "န ဟိ, မဟာရာဇ, ကေစိ ဧတဒတ္ထာယ ပဗ္ဗဇန္တိ, ကေစိ ရာဇာဘိနီတာ [ရာဇဘီတိတာ (သီ.)] ပဗ္ဗဇန္တိ, ကေစိ စောရာဘိနီတာ [စောရဘီတိတာ (သီ.)] ပဗ္ဗဇန္တိ, ကေစိ ဣဏဋ္ဋာ ပဗ္ဗဇန္တိ, ကေစိ အာဇီဝိကတ္ထာယ ပဗ္ဗဇန္တိ, ယေ ပန သမ္မာ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ ဧတဒတ္ထာယ ပဗ္ဗဇန္တီ"တိ။

"တွံ ပန, ဘန္တေ, ဧတဒတ္ထာယ ပဗ္ဗဇိတောသီ"တိ? "အဟံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒဟရကော သန္တော ပဗ္ဗဇိတော, န ဇာနာမိ ဣမဿ နာမတ္ထာယ ပဗ္ဗဇာမီတိ, အပိ စ ခေါ မေ ဧဝံ အဟောသိ 'ပဏ္ဍိတာ ဣမေ သမဏာ သက္ယပုတ္တိယာ, တေ မံ သိက္ခာပေဿန္တီ'တိ, သွာဟံ တေဟိ သိက္ခာပိတော ဇာနာမိ စ ပဿာမိ စ 'ဣမဿ နာမတ္ထာယ ပဗ္ဗဇ္ဇာ'"တိ။

"ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ"တိ။

ပဗ္ဗဇ္ဇာပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ပဋိသန္ဓိပဉှော

၆. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကောစိ မတော န ပဋိသန္ဒဟတီ''တိ။ ထေရော အာဟ ''ကောစိ ပဋိသန္ဒဟတိ, ကောစိ န ပဋိသန္ဒဟတီ''တိ။ ''ကော ပဋိသန္ဒဟတိ, ကော န ပဋိသန္ဒဟတီ''တိ? ''သကိလေသော, မဟာရာဇ, ပဋိသန္ဒဟတိ, နိက္ကိလေသော န ပဋိသန္ဒဟတီ''တိ။ ''တွံ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဋိသန္ဒဟိဿသီ''တိ? ''သစေ, မဟာရာဇ, သဥပါဒါနော ဘဝိဿာမိ ပဋိသန္ဒဟိဿာမိ, သစေ အနုပါဒါနော ဘဝိဿာမိ န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ပဋိသန္ဓိပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ယောနိသောမနသိကာရပဉှော

၇. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယော န ပဋိသန္ဒဟတိ, နနု သော ယောနိသော မနသိကာရေန န ပဋိသန္ဒဟတီ''တိ? ''ယောနိသော စ မဟာရာဇ, မနသိကာရေန ပညာယ စ အညေဟိ စ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ''တိ။ ''နနု, ဘန္တေ, ယောနိသော မနသိကာရော ယေဝ ပညာ''တိ? ''န ဟိ, မဟာရာဇ, အညော မနသိကာရော, အညာ ပညာ, ဣမေသံ ခော, မဟာရာဇ, အဇေဠကဂေါဏမဟိံသဩဋ္ဌဂဒြဘာနမ္ပိ မနသိကာရော အတ္ထိ, ပညာ ပန တေသံ နတ္ထီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ယောနိသောမနသိကာရပဉှော သတ္တမော။

၈. မနသိကာရလက္ခဏပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ ''ကိံလက္ခဏော, ဘန္တေ နာဂသေန, မနသိကာရော, ကိံလက္ခဏာ ပညာ''တိ? ''ဦဟနလက္ခဏော ခော, မဟာရာဇ, မနသိကာရော, ဆေဒနလက္ခဏာ ပညာ''တိ။

''ကထံ ဦဟနလက္ခဏော မနသိကာရော, ကထံ ဆေဒနလက္ခဏာ ပညာ, ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ဇာနာသိ, တွံ မဟာရာဇ, ယဝလာဝကေ''တိ။ ''အာမ , ဘန္တေ, ဇာနာမီ''တိ ။ ''ကထံ, မဟာရာဇ, ယဝလာဝကာ ယဝံ လုနန္တီ''တိ? ''တမေန, ဘန္တေ, ဟတ္ထေန ယဝကလာပံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန အတ္တံ ဂဟေတွာ အတ္တေန ဆိန္ဒန္တီ''တိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ယဝလာဝကော ဝါမေန ဟတ္ထေန ယဝကလာပံ ဂဟေတွာ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထေန အတ္တံ ဂဟေတွာ ယဝံ ဆိန္ဒတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော မနသိကာရေန မာနသံ ဂဟေတွာ ပညာယ ကိလေသေ ဆိန္ဒတိ, ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဦဟနလက္ခဏော မနသိကာရော, ဧဝံ ဆေဒနလက္ခဏာ ပညာ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

မနသိကာရလက္ခဏပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. သီလလက္ခဏပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ 'အညေဟိ စ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟီ'တိ, ကတမေ တေ ကုသလာ ဓမ္မာ''တိ? ''သီလံ, မဟာရာဇ, သဒ္ဓါ ဝီရိယံ သတိ သမာဓိ, ဣမေ တေ ကုသလာ ဓမ္မာ''တိ။ ''ကိံလက္ခဏံ, ဘန္တေ, သီလ''န္တိ? ''ပတိဋ္ဌာနလက္ခဏံ, မဟာရာဇ, သီလံ သဗ္ဗေသံ ကုသလာနံ ဓမ္မာနံ, ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂင်္ဂသတိပဋ္ဌာနသမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဈာနဝိမောက္ခသ- မာဓိသမာပတ္တီနံ သီလံ ပတိဋ္ဌံ, သီလေ ပတိဋ္ဌိတော ခော, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယန္တိ, သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ န ပရိဟာယန္တီ''တိ။ ''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ , ယေ ကေစိ ဗီဇကာမဘူတဂါမာ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ဝုဒ္ဓိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယ”န္တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ဗလကရဏီယာ ကမ္မန္တာ ကယိရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌာယ ကယိရန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယ”န္တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, နဂရဝဍ္ဎကီ နဂရံ မာပေတုကာမော ပဌမံ နဂရဋ္ဌာနံ သောဓာပေတွာ ခါဏုကဏ္ဋကံ အပကဍ္ဎာပေတွာ ဘူမိံ သမံ ကာရာပေတွာ တတော အပရဘာဂေ ဝီထိစတုက္ကသိင်္ဃာဋကာဒိပရိစ္ဆေဒေန ဝိဘဇိတွာ နဂရံ မာပေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယ”န္တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, လင်္ဃကော သိပ္ပံ ဒဿေတုကာမော ပထဝိံ ခဏာပေတွာ သက္ခရကထလံ အပကဍ္ဎာပေတွာ ဘူမိံ သမံ ကာရာပေတွာ မုဒုကာယ ဘူမိယာ သိပ္ပံ ဒဿေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော သီလံ နိဿာယ သီလေ ပတိဋ္ဌာယ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဘာဝေတိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယန္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ –

“‘သီလေ ပတိဋ္ဌာယ နရော သပညော၊ စိတ္တံ ပညဉ္စ ဘာဝယံ။
အာတာပီ နိပကော ဘိက္ခု၊ သော ဣမံ ဝိဇဋယေ ဇဋ’န္တိ [ပဿ သံ. နိ. ၁.၂၃] ။

“‘အယံ ပတိဋ္ဌာ ဓရဏီဝ ပါဏိနံ၊ ဣဒဉ္စ မူလံ ကုသလာဘိဝုဍ္ဎိယာ။
မုခဉ္စိဒံ သဗ္ဗဇိနာနုသာသနေ၊ ယော သီလက္ခန္ဓော ဝရပါတိမောက္ခိယော’”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သီလလက္ခဏပဉှော နဝမော။

၁၀. သမ္ပသာဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉှော

၁၀. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ သဒ္ဓါ”တိ? “သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ စ, မဟာရာဇ, သဒ္ဓါ, သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ စာ”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ, သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ”တိ? “သဒ္ဓါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ နီဝရဏေ ဝိက္ခမ္ဘေတိ, ဝိနီဝရဏံ စိတ္တံ ဟောတိ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ။ ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ အဒ္ဓါနမဂ္ဂပ္ပဋိပန္နော ပရိတ္တံ ဥဒကံ တရေယျ, တံ ဥဒကံ ဟတ္ထီဟိ စ အဿေဟိ စ ရထေဟိ စ ပတ္တီဟိ စ ခုဘိတံ ဘဝေယျ အာဝိလံ လုဠိတံ ကလလီဘူတံ။ ဥတ္တိဏ္ဏော စ ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ မနုဿေ အာဏာပေယျ ‘ပါနီယံ, ဘဏေ, အာဟရထ, ပိဝိဿာမီ’တိ, ရညော စ ဥဒကပ္ပသာဒကော မဏိ ဘဝေယျ။ ‘ဧဝံ ဒေဝါ’တိ ခေါ တေ မနုဿာ ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပဋိဿုတွာ တံ ဥဒကပ္ပသာဒကံ မဏိံ ဥဒကေ ပက္ခိပေယျုံ, တသ္မိံ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တမတ္တေ သင်္ခသေဝာလပဏကံ ဝိဂစ္ဆေယျ, ကဒ္ဒမော စ သန္နိသီဒေယျ, အစ္ဆံ ဘဝေယျ ဥဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ။ တတော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပါနီယံ ဥပနာမေယျုံ ‘ပိဝတု, ဒေဝ, ပါနီယ’န္တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ, ဧဝံ စိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, ယထာ တေ မနုဿာ, ဧဝံ ယောဂါဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော, ယထာ သင်္ခသေဝာလပဏကံ ကဒ္ဒမော စ, ဧဝံ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ဥဒကပ္ပသာဒကော မဏိ, ဧဝံ သဒ္ဓါ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ, ယထာ ဥ

ဒကပ္ပသာဒကေ မဏိမ္ဟိ ဥဒကေ ပက္ခိတ္တမတ္တေ သင်္ခသေဝါလပဏကံ ဝိဂစ္ဆေယျ, ကဒ္ဒမော စ သန္နိသီဒေယျ
ယ, အစ္ဆံ ဘဝေယျ ဥဒကံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သဒ္ဓါ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ နီဝရဏေ ဝိက္ခမ္ဘေ
တိ, ဝိနီဝရဏံ စိတ္တံ ဟောတိ အစ္ဆံ ဝိပ္ပသန္နံ အနာဝိလံ, ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပသာဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သမ္ပသာဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉှော ဒသမော။

၁၁. သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉှော

၁၁. ''ကထံ , ဘန္တေ, သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ''တိ,? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော အညေသံ စိတ္တံ
ဝိမုတ္တံ ပဿိတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ဝါ သကဒါဂါမိဖလေ ဝါ အနာဂါမိဖလေ ဝါ အရဟတ္တေ ဝါ သမ္ပက္ခန္ဒိ
တွာ ယောဂံ ကရောတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဧဝံ
ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဥပရိပဗ္ဗတေ မဟာမေဃော အဘိပ္ပဝဿေယျ, တံ ဥဒကံ ယထာ
နိန္နံ ပဝတ္တမာနံ ပဗ္ဗတကန္ဒရပဒရသာခါ ပရိပူရေတွာ နဒိံ ပရိပူရေယျ, သာ ဥဘတော ကူလာနိ သံဝိဿန္ဒန္တီ ဂစ္
ဆေယျ, အထ မဟာဇနကာယော အာဂန္တွာ တဿာ နဒိယာ ဥတ္တာနတံ ဝါ ဂမ္ဘီရတံ ဝါ အဇာနန္တော ဘီတော ဝိ
တ္ထတော တီရေ တိဋ္ဌေယျ, အထညတရော ပုရိသော အာဂန္တွာ အတ္တနော ထာမဉ္စ ဗလဉ္စ သမ္ပဿန္တော ဂာဠှ
ံ ကစ္ဆံ ဗန္ဓိတွာ ပက္ခန္ဒိတွာ တရေယျ, တံ တိဏ္ဏံ ပဿိတွာ မဟာဇနကာယောပိ တရေယျ။ ဧဝမေဝ ခော,
မဟာရာဇ, ယောဂါဝစရော အညေသံ စိတ္တံ ဝိမုတ္တံ ပဿိတွာ သောတာပတ္တိဖလေ ဝါ သကဒါဂါမိဖလေ ဝါ အနာ
ဂါမိဖလေ ဝါ အရဟတ္တေ ဝါ သမ္ပက္ခန္ဒတိ ယောဂံ ကရောတိ အပ္ပတ္တဿ ပတ္တိယာ အနဓိဂတဿ အဓိဂမာ
ယ အသစ္ဆိကတဿ သစ္ဆိကိရိယာယ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏာ သဒ္ဓါတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ,
မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ သံယုတ္တနိကာယဝရေ –

'''သဒ္ဓါယ တရတီ ဩဃံ၊ အပ္ပမာဒေန အဏ္ဏဝံ။
ဝီရိယေန ဒုက္ခမစ္စေတိ၊ ပညာယ ပရိသုဇ္ဈတီ'''တိ [ပဿ သံ. နိ. ၁.၂၄၆] ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သမ္ပက္ခန္ဒနလက္ခဏသဒ္ဓါပဉှော ဧကာဒသမော။

၁၂. ဝီရိယလက္ခဏပဉှော

၁၂. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏံ ဝီရိယ''န္တိ? ''ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ, မဟာရာဇ, ဝီရိယံ, ဝီရိ
ယူပတ္ထမ္ဘိတာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ န ပရိဟာယန္တီ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဂေဟေ ပတန္တေ အညေန ဒါရုနာ ဥပတ္ထမ္ဘေယျ, ဥပ
တ္ထမ္ဘိတံ သန္တံ ဧဝံ တံ ဂေဟံ န ပတေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ ဝီရိယံ, ဝီရိယူပတ္ထမ္
ဘိတာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ န ပရိဟာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ပရိတ္တကံ သေနံ မဟတီ သေနာ ဘဉ္ဇေယျ, တတော
ရာဇာ အညမညံ အနုသာရေယျ အနုပေသေယျ အတ္တနော ပရိတ္တကာယ သေနာယ ဗလံ အနုပဒံ ဒဒေယျ, တာယ
သဒ္ဓိံ ပရိတ္တကာ သေနာ မဟတိံ သေနံ ဘဉ္ဇေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဥပတ္ထမ္ဘနလက္ခဏံ ဝီရိယံ, ဝီရိယူပ
တ္ထမ္ဘိတာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ န ပရိဟာယန္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – 'ဝီရိယဝါ ခော, ဘိက္ခ

ဝေ, အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ, ကုသလံ ဘာဝေတိ။ သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ, အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ။ သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီ’’’တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဝီရိယလက္ခဏပဉှော ဒွါဒသမော။

၁၃. သတိလက္ခဏပဉှော

၁၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ သတီ”တိ? “အပိလာပနလက္ခဏာ, မဟာရာဇ, သတိ, ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ စာ”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ, အပိလာပနလက္ခဏာ သတီ”တိ? “သတိ, မဟာရာဇ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇဟီနပ္ပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂဓမ္မေ အပိလာပေတိ ‘ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, ဣမေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ဣမာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ, ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, အယံ သမထော, အယံ ဝိပဿနာ, အယံ ဝိဇ္ဇာ, အယံ ဝိမုတ္တီ’တိ။ တတော ယောဂါဝစရော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတိ, အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န သေဝတိ။ ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘဇတိ အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဘဇတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, အပိလာပနလက္ခဏာ သတီ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ဘဏ္ဍာဂါရိကော ရာဇာနံ စက္ကဝတ္တိံ သာယံ ပါတံ ယသံ သရာပေတိ ‘ဧတ္တကာ, ဒေဝ, တေ ဟတ္ထီ, ဧတ္တကာ အဿာ, ဧတ္တကာ ရထာ, ဧတ္တကာ ပတ္တီ, ဧတ္တကံ ဟိရညံ, ဧတ္တကံ သုဝဏ္ဏံ, ဧတ္တကံ သာပတေယျံ, တံ ဒေဝေါ သရတူ’တိ ရညော သာပတေယျံ အပိလာပေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ကုသလာကုသလသာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇဟီနပ္ပဏီတကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂဓမ္မေ အပိလာပေတိ ‘ဣမေ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ, ဣမေ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ, ဣမေ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ, ဣမာနိ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ, ဣမာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ, ဣမေ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, အယံ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, အယံ သမထော, အယံ ဝိပဿနာ, အယံ ဝိဇ္ဇာ, အယံ ဝိမုတ္တီ’တိ။ တတော ယောဂါဝစရော သေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သေဝတိ, အသေဝိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န သေဝတိ။ ဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘဇတိ, အဘဇိတဗ္ဗေ ဓမ္မေ န ဘဇတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, အပိလာပနလက္ခဏာ သတီ”တိ။

“ကထံ, ဘန္တေ, ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ သတီ”တိ? “သတိ, မဟာရာဇ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟိတာဟိတာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္နေတိ ‘ဣမေ ဓမ္မာ ဟိတာ, ဣမေ ဓမ္မာ အဟိတာ။ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပကာရာ, ဣမေ ဓမ္မာ အနုပကာရာ’တိ။ တတော ယောဂါဝစရော အဟိတေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ, ဟိတေ ဓမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ အနုပကာရေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ, ဥပကာရေ ဓမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ သတီ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ ပရိဏာယကရတနံ ရညော ဟိတာဟိတေ ဇာနာတိ ‘ဣမေ ရညော ဟိတာ, ဣမေ အဟိတာ။ ဣမေ ဥပကာရာ, ဣမေ အနုပကာရာ’တိ။ တတော အဟိတေ အပနုဒေတိ, ဟိတေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ အနုပကာရေ အပနုဒေတိ, ဥပကာရေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သတိ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ ဟိတာဟိတာနံ ဓမ္မာနံ ဂတိယော သမန္နေတိ ‘ဣမေ ဓမ္မာ ဟိတာ, ဣမေ ဓမ္မာ အဟိတာ။ ဣမေ ဓမ္မာ ဥပကာရာ, ဣမေ ဓမ္မာ အနုပကာရာ’တိ။ တတော ယောဂါဝစရော အဟိတေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ, ဟိတေ ဓမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာ’တိ။ အနုပကာရေ ဓမ္မေ အပနုဒေတိ, ဥပကာရေ ဒမ္မေ ဥပဂ္ဂဏှာတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဥပဂ္ဂဏှနလက္ခဏာ သတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ‘သတိဉ္စ ခွာဟံ, ဘိက္ခဝေ, သဗ္ဗတ္ထိကံ ဝဒါမီ’’’တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သတိလက္ခဏပဉှော တေရသမော။

၁၄. သမာဓိပဉှော

၁၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏော သမာဓီ”တိ? “ပမုခလက္ခဏော, မဟာရာဇ, သမာဓိ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ သမာဓိပမုခါ ဟောန္တိ သမာဓိနိန္နာ သမာဓိပောဏာ သမာဓိပဗ္ဘာရာ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကူဋာဂါရဿ ယာ ကာစိ ဂောပါနသိယော, သဗ္ဗာ တာ ကူဋင်္ဂမာ ဟောန္တိ ကူဋနိန္နာ ကူဋသမောသရဏာ, ကူဋံ တာသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ သမာဓိပမုခါ ဟောန္တိ သမာဓိနိန္နာ သမာဓိပောဏာ သမာဓိပဗ္ဘာရာတိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ရာဇာ စတုရင်္ဂိနိယာ သေနာယ သဒ္ဓိံ သင်္ဂါမံ ဩတရေယျ, သဗ္ဗာဝ သေနာ ဟတ္ထီ စ အဿာ စ ရထာ စ ပတ္တီ စ တပ္ပမုခါ [တမ္ပမုခါ (သျာ. က.)] ဘဝေယျုံ တန္နိန္နာ တပ္ပောဏာ တပ္ပဗ္ဘာရာ တံ ယေဝ အနုပရိယာယေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ကုသလာ ဓမ္မာ, သဗ္ဗေ တေ သမာဓိပမုခါ ဟောန္တိ သမာဓိနိန္နာ သမာဓိပောဏာ သမာဓိပဗ္ဘာရာ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ပမုခလက္ခဏော သမာဓိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – “သမာဓိံ, ဘိက္ခဝေ, ဘာဝေထ, သမာဟိတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သမာဓိပဉှော စုဒ္ဒသမော။

၁၅. ပညာလက္ခဏပဉှော

၁၅. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ ပညာ”တိ? “ပုဗ္ဗေဝ ခော, မဟာရာဇ, မယာ ဝုတ္တံ ‘ဆေဒနလက္ခဏာ ပညာ’တိ, အပိ စ ဩဘာသနလက္ခဏာ ပညာ”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ, ဩဘာသနလက္ခဏာ ပညာ”တိ? “ပညာ, မဟာရာဇ, ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမေတိ, ဝိဇ္ဇောဘာသံ ဇနေတိ, ဉာဏာလောကံ ဝိဒံသေတိ, အရိယသစ္စာနိ ပာကဋာနိ ကရောတိ။ တတော ယောဂါဝစရော ‘အနိစ္စ’န္တိ ဝါ ‘ဒုက္ခ’န္တိ ဝါ ‘အနတ္တာ’တိ ဝါ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတီ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အန္ဓကာရေ ဂေဟေ ပဒီပံ ပဝေသေယျ, ပဝိဋ္ဌော ပဒီပော အန္ဓကာရံ ဝိဓမေတိ, ဩဘာသံ ဇနေတိ, အာလောကံ ဝိဒံသေတိ, ရူပါနိ ပာကဋာနိ ကရောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပညာ ဥပ္ပဇ္ဇမာနာ အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမေတိ, ဝိဇ္ဇောဘာသံ ဇနေတိ, ဉာဏာလောကံ ဝိဒံသေတိ, အရိယသစ္စာနိ ပာကဋာနိ ကရောတိ။ တတော ယောဂါဝစရော ‘အနိစ္စ’န္တိ ဝါ ‘ဒုက္ခ’န္တိ ဝါ ‘အနတ္တာ’တိ ဝါ သမ္မပ္ပညာယ ပဿတိ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဩဘာသနလက္ခဏာ ပညာ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပညာလက္ခဏပဉှော ပန္နရသမော။

၁၆. နာနာဓမ္မာနံ ဧကကိစ္စအဘိနိပ္ဖာဒနပဉှော

၁၆. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမေ ဓမ္မာ နာနာ သန္တာ ဧကံ အတ္ထံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဣမေ ဓမ္မာ နာနာ သန္တာ ဧကံ အတ္ထံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, ကိလေသေ ဟနန္တီ”တိ။

“ကထံ, ဘန္တေ, ဣမေ ဓမ္မာ နာနာ သန္တာ ဧကံ အတ္ထံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, ကိလေသေ ဟနန္တိ? ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, သေနာ နာနာ သန္တာ ဟတ္ထီ စ အဿာ စ ရထာ စ ပတ္တီ စ ဧကံ အတ္ထံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, သင်္ဂါမေ ပရသေနံ အဘိဝိဇိနန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣမေ ဓမ္မာ နာနာ သန္တာ ဧကံ အတ္ထံ အဘိနိပ္ဖာဒေန္တိ, ကိလေသေ ဟနန္တီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နာနာဓမ္မာနံ ကေကိစ္စအဘိနိပ္ဖာဒနပဉှော သောဠသမော။

မဟာဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ သောဠသ ပဉှာ။

၂. အဒ္ဓါနဝဂ္ဂေါ

၁. ဓမ္မသန္တတိပဉှော

၁. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော ဧဝ သော, ဥဒါဟု အညော”တိ? ထေရော အာဟ “န စ သော, န စ အညော”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တွံ ဒဟရော တရုဏော မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကော အဟောသိ, သော ယေဝ တွံ ဧတရဟိ မဟန္တော”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အညော သော ဒဟရော တရုဏော မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကော အဟောသိ, အညော အဟံ ဧတရဟိ မဟန္တော”တိ။ “ဧဝံ သန္တေ ခေါ, မဟာရာဇ, မာတာတိပိ န ဘဝိဿတိ, ပိတာတိပိ န ဘဝိဿတိ, အာစရိယောတိပိ န ဘဝိဿတိ, သိပ္ပဝါတိပိ န ဘဝိဿတိ, သီလဝါတိပိ န ဘဝိဿတိ, ပညဝါတိပိ န ဘဝိဿတိ။ ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, အညာ ဧဝ ကလလဿ မာတာ, အညာ အဗ္ဗုဒဿ မာတာ, အညာ ပေသိယာ မာတာ, အညာ ဃနဿ မာတာ, အညာ ခုဒ္ဒကဿ မာတာ, အညာ မဟန္တဿ မာတာ, အညော သိပ္ပံ သိက္ခတိ, အညော သိက္ခိတော ဘဝတိ, အညော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, အညဿ ဟတ္ထပါဒါ ဆိဇ္ဇန္တီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ။ တွံ ပန, ဘန္တေ, ဧဝံ ဝုတ္တေ ကိံ ဝဒေယျာသီ”တိ? ထေရော အာဟ “အဟညေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒဟရော အဟောသိံ တရုဏော မန္ဒော ဥတ္တာနသေယျကော, အဟညေဝ ဧတရဟိ မဟန္တော, ဣမမေဝ ကာယံ နိဿာယ သဗ္ဗေ တေ ဧကသင်္ဂဟိတာ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ပဒီပံ ပဒီပေယျ, ကိံ သော သဗ္ဗရတ္တိံ ပဒီပေယျာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သဗ္ဗရတ္တိံ ပဒီပေယျာ”တိ။ “ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ယာ ပုရိမေ ယာမေ အစ္စိ, သာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ အစ္စီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ယာ မဇ္ဈိမေ ယာမေ အစ္စိ, သာ ပစ္ဆိမေ ယာမေ အစ္စီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, အညော သော အဟောသိ ပုရိမေ ယာမေ ပဒီပေါ, အညော မဇ္ဈိမေ ယာမေ ပဒီပေါ, အညော ပစ္ဆိမေ ယာမေ ပဒီပေါ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ, တံ ယေဝ နိဿာယ သဗ္ဗရတ္တိံ ပဒီပိတော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဓမ္မသန္တတိ သန္ဒဟတိ, အညော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အညော နိရုဇ္ဈတိ, အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဝိယ သန္ဒဟတိ, တေန န စ သော, န စ အညော, ပုရိမဝိညာဏေ ပစ္ဆိမဝိညာဏံ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ခီရံ ဒုယှမာနံ ကာလန္တရေန ဒဓိ ပရိဝတ္တေယျ, ဒဓိတော နဝနီတံ, နဝနီတတော ဃတံ ပရိဝတ္တေယျ, ယော နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဧဝံ ဝဒေယျ ‘ယံ ယေဝ ခီရံ တံ ယေဝ ဒဓိ, ယံ ယေဝ ဒဓိ တံ ယေဝ နဝနီတံ, ယံ ယေဝ နဝနီတံ တံ ယေဝ ဃတ’န္တိ, သမ္မာ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ဝဒမာနော ဝဒေယျာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ, တံယေဝ နိဿာယ သမ္ဘူတ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဓမ္မသန္တတိ သန္ဒဟတိ, အညော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အညော နိရုဇ္ဈတိ, အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဝိယ သန္ဒဟတိ, တေန န စ သော, န စ အညော, ပုရိမဝိညာဏေ ပစ္ဆိမဝိညာဏံ သင်္ဂဟံ ဂစ္ဆတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဓမ္မသန္တတိပဉှော ပဌမော။

၂. ပဋိသန္ဒဟနပဉှော

၂. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယော န ပဋိသန္ဒဟတိ, ဇာနာတိ သော 'န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ'တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ယော န ပဋိသန္ဒဟတိ, ဇာနာတိ သော 'န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ'တိ။ ''ကထံ, ဘန္တေ, ဇာနာတီ''တိ? ''ယော ဟေတု ယော ပစ္စယော, မဟာရာဇ, ပဋိသန္ဒဟနာယ, တဿ ဟေတုဿ တဿ ပစ္စယဿ ဥပရမာ ဇာနာတိ သော 'န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ'''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကဿစိ ဂဟပတိကော ကသိတ္ဝာ စ ဝပိတ္ဝာ စ ဓညာဂါရံ ပရိပူရေယျ။ သော အပရေန သမယေန နေဝ ကသ္သေယျ န ဝပေယျ, ယထာသမ္ဘတဉ္စ ဓညံ ပရိဘုဉ္ဇေယျ ဝါ ဝိသဇ္ဇေယျ ဝါ ယထာ ပစ္စယံ ဝါ ကရေယျ, ဇာနေယျ သော, မဟာရာဇ, ကဿစိ ဂဟပတိကော 'န မေ ဓညာဂါရံ ပရိပူရေဿတီ'တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာနေယျာ''တိ။ ''ကထံ ဇာနေယျာ''တိ? ''ယော ဟေတု ယော ပစ္စယော ဓညာဂါရဿ ပရိပူရဏာယ, တဿ ဟေတုဿ တဿ ပစ္စယဿ ဥပရမာ ဇာနာတိ 'န မေ ဓညာဂါရံ ပရိပူရေဿတီ'''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ဟေတု ယော ပစ္စယော ပဋိသန္ဒဟနာယ, တဿ ဟေတုဿ တဿ ပစ္စယဿ ဥပရမာ ဇာနာတိ သော 'န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ'တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ပဋိသန္ဒဟနပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဉာဏပညာပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယဿ ဉာဏံ ဥပ္ပန္နံ, တဿ ပညာ ဥပ္ပန္နာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ယဿ ဉာဏံ ဥပ္ပန္နံ, တဿ ပညာ ဥပ္ပန္နာ''တိ။ ''ကိံ, ဘန္တေ, ယညေဝ ဉာဏံ သာ ယေဝ ပညာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ယညေဝ ဉာဏံ သာ ယေဝ ပညာ''တိ။ ''ယဿ ပန, ဘန္တေ, တညေဝ ဉာဏံ သာ ယေဝ ပညာ ဥပ္ပန္နာ, ကိံ သမ္မုယှေယျ သော, ဥဒါဟု န သမ္မုယှေယျာ''တိ? ''ကတ္ထစိ, မဟာရာဇ, သမ္မုယှေယျ, ကတ္ထစိ န သမ္မုယှေယျာ''တိ။ ''ကုဟိံ, ဘန္တေ, သမ္မုယှေယျာ''တိ? ''အညာတပုဗ္ဗေသု ဝါ, မဟာရာဇ, သိပ္ပဋ္ဌာနေသု, အဂတပုဗ္ဗာယ ဝါ ဒိသာယ, အဿုတပုဗ္ဗာယ ဝါ နာမပညတ္တိယာ သမ္မုယှေယျာ''တိ။ ''ကုဟိံ န သမ္မုယှေယျာ''တိ? ''ယံ ခော ပန, မဟာရာဇ, တာယ ပညာယ ကတံ 'အနိစ္စ'န္တိ ဝါ 'ဒုက္ခ'န္တိ ဝါ 'အနတ္တာ'တိ ဝါ, တဟိံ န သမ္မုယှေယျာ''တိ။ ''မောဟော ပနဿ, ဘန္တေ, ကုဟိံ ဂစ္ဆတီ''တိ? ''မောဟော ခော, မဟာရာဇ, ဉာဏေ ဥပ္ပန္နမတ္တေ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတီ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော အန္ဓကာရဂေဟေ ပဒီပံ အာရောပေယျ, တတော အန္ဓကာရော နိရုဇ္ဈေယျ, အာလောကော ပါတုဘဝေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဉာဏေ ဥပ္ပန္နမတ္တေ မောဟော တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတီ''တိ။

''ပညာ ပန, ဘန္တေ, ကုဟိံ ဂစ္ဆတီ''တိ? ''ပညာပိ ခော, မဟာရာဇ, သကိစ္စယံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ 'အနိစ္စ'န္တိ ဝါ 'ဒုက္ခ'န္တိ ဝါ 'အနတ္တာ'တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ 'ပညာ သကိစ္စယံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ 'အနိစ္စ'န္တိ ဝါ 'ဒုက္ခ'န္တိ ဝါ 'အနတ္တာ'တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ'တိ, တဿ ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ပုရိသော ရတ္တိံ လေခံ ပေသေတုကာမော လေခကံ ပက္ကောသာပေတ္ဝာ ပဒီပံ အာရောပေတ္ဝာ လေခံ လိခါပေယျ, လိခိတေ ပန လေခေ ပဒီပံ ဝိဇ္ဈာပေယျ, ဝိဇ္ဈာပိတေပိ ပဒီပေ လေခံ န ဝိနဿေယျ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပညာ သကိစ္စယံ ကတ္ဝာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ 'အနိစ္စ'န္တိ ဝါ 'ဒုက္ခ'န္တိ ဝါ 'အနတ္တာ'တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရတ္ထိမေသု ဇနပဒေသု မနုဿာ အနုဃရံ ပဉ္စ ပဉ္စ ဥဒကဃဋကာနိ ဌပေန္တိ အာလိမ္ပနံ ဝိဇ္ဈာပေတုံ, ဃရေ ပဒိတ္တေ တာနိ ပဉ္စ ဥဒကဃဋကာနိ ဃရဿူပရိ ခိပန္တိ, တတော

အဂ္ဂိ ဝိဇ္ဈာယတိ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တေသံ မနုဿာနံ ဧဝံ ဟောတိ ‘ပုန တေဟိ ဃဋ္ဋေဟိ ဃဋ္ဋကိစ္စံ ကရိဿာမာ’’’တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အလံ တေဟိ ဃဋ္ဋေဟိ, ကိံ တေဟိ ဃဋ္ဋေဟီ’’တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ပဉ္စ ဥဒကဃဋ္ဋကာနိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ။ ယထာ တေ မနုဿာ, ဧဝံ ယောဂာဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ အဂ္ဂိ, ဧဝံ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ပဉ္စဟိ ဥဒကဃဋ္ဋကေဟိ အဂ္ဂိ ဝိဇ္ဈာပီယတိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယေဟိ ကိလေသာ ဝိဇ္ဈာပီယန္တိ, ဝိဇ္ဈာပိတာပိ ကိလေသာ န ပုန သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပညာ သကိစ္စယံ ကတွာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ ‘အနိစ္စ’န္တိ ဝါ ‘ဒုက္ခ’န္တိ ဝါ ‘အနတ္တာ’တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ’’တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ဝေဇ္ဇော ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇာနိ ဂဟေတွာ ဂိလာနကံ ဥပသင်္ကမိတွာ တာနိ ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇာနိ ပိသိတွာ [ပိံသိတွာ (သီ. ပီ.)] ဂိလာနကံ ပာယေယျ, တေဟိ စ ဒေါသာ နိဒ္ဓမေယျုံ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တဿ ဝေဇ္ဇဿ ဧဝံ ဟောတိ ‘ပုန တေဟိ ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇေဟိ ဘေသဇ္ဇကိစ္စံ ကရိဿာမီ’’’တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အလံ တေဟိ ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇေဟိ, ကိံ တေဟိ ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇေဟီ’’တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇာနိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ, ယထာ ဝေဇ္ဇော, ဧဝံ ယောဂာဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ ဗျာဓိ, ဧဝံ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ဗျာဓိတော ပုရိသော, ဧဝံ ပုထုဇ္ဇနော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ ပဉ္စမူလဘေသဇ္ဇေဟိ ဂိလာနဿ ဒေါသာ နိဒ္ဓန္တာ, ဒေါသေ နိဒ္ဓန္တေ ဂိလာနော အရောဂေါ ဟောတိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယေဟိ ကိလေသာ နိဒ္ဓမီယန္တိ, နိဒ္ဓမိတာ စ ကိလေသာ န ပုန သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပညာ သကိစ္စယံ ကတွာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ ‘အနိစ္စ’န္တိ ဝါ ‘ဒုက္ခ’န္တိ ဝါ ‘အနတ္တာ’တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ’’တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, သင်္ဂါမာဝစရော ယောဓော ပဉ္စ ကဏ္ဍာနိ ဂဟေတွာ သင်္ဂါမံ ဩတရေယျ ပရသေနံ ဝိဇေတုံ, သော သင်္ဂါမဂတော တာနိ ပဉ္စ ကဏ္ဍာနိ ခိပေယျ, တေဟိ စ ပရသေနာ ဘိဇ္ဇေယျ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တဿ သင်္ဂါမာဝစရဿ ယောဓဿ ဧဝံ ဟောတိ ‘ပုန တေဟိ ကဏ္ဍေဟိ ကဏ္ဍကိစ္စံ ကရိဿာမီ’’’တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အလံ တေဟိ ကဏ္ဍေဟိ, ကိံ တေဟိ ကဏ္ဍေဟီ’’တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ပဉ္စ ကဏ္ဍာနိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနိ သဒ္ဓိန္ဒြိယံ ဝီရိယိန္ဒြိယံ သတိန္ဒြိယံ သမာဓိန္ဒြိယံ ပညိန္ဒြိယံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, သင်္ဂါမာဝစရော ယောဓော, ဧဝံ ယောဂာဝစရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ ပရသေနာ, ဧဝံ ကိလေသာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ။ ယထာ ပဉ္စဟိ ကဏ္ဍေဟိ ပရသေနာ ဘိဇ္ဇတိ, ဧဝံ ပဉ္စိန္ဒြိယေဟိ ကိလေသာ ဘိဇ္ဇန္တိ, ဘဂ္ဂါ စ ကိလေသာ န ပုန သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပညာ သကိစ္စယံ ကတွာ တတ္ထေဝ နိရုဇ္ဈတိ, ယံ ပန တာယ ပညာယ ကတံ ‘အနိစ္စ’န္တိ ဝါ ‘ဒုက္ခ’န္တိ ဝါ ‘အနတ္တာ’တိ ဝါ, တံ န နိရုဇ္ဈတီ’’တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

ဉာဏပညာပဉ္ဟော တတိယော။

၄. ပဋိသန္ဓိဟာနပုဂ္ဂလဝေဒိယနပဉ္ဟော

၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော န ပဋိသန္ဒဟတိ, ဝေဒေတိ သော ကိဉ္စိ ဒုက္ခံ ဝေဒန’’န္တိ? ထေရော အာဟ “ကိဉ္စိ ဝေဒေတိ, ကိဉ္စိ န ဝေဒေတီ’’တိ။ “ကိံ ဝေဒေတိ, ကိံ န ဝေဒေတီ’’တိ? “ကာယိကံ, မဟာရာဇ, ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, စေတသိကံ ဝေဒနံ န ဝေဒေတီ’’တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ, ကာယိကံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, ကထံ စေတသိကံ ဝေဒနံ န ဝေဒေတီ’’တိ? “ယော ဟေတု ယော ပစ္စယော ကာယိကာယ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိယာ, တဿ ဟေတုဿ တဿ ပစ္စယဿ အနုပရမာ ကာယိကံ ဒုက္ခဝေဒနံ ဝေဒေတိ, ယော ဟေတု ယော ပစ္စယော စေတသိကာယ ဒုက္ခဝေဒနာယ ဥပ္ပတ္တိယာ, တဿ ဟေတုဿ တဿ ပစ္စယဿ ဥပရမာ စေတသိကံ ဒုက္ခဝေဒနံ န ဝေဒေတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ‘သော ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ ကာယိကံ န စေတသိက’’’န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ဒုက္ခံ ဝေဒနံ ဝေဒေတိ, ကသ္မာ သော န ပရိနိဗ္ဗာယတီ’’တိ? “နတ္ထိ, မဟာရာဇ, အရဟတော အနုနယော ဝါ ပဋိဃော ဝါ, န စ အရဟန္တော အပက္ကံ ပါတေန္တိ ပရိပါကံ အာဂမေန္တိ ပဏ္ဍိတာ။ ဘာသိတမ္ပ

ပေတံ , မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

‘‘‘နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ၊ နာဘိနန္ဒာမိ ဇီဝိတံ။
ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခာမိ၊ နိဗ္ဗိသံ ဘတကော ယထာ။

‘‘‘နာဘိနန္ဒာမိ မရဏံ၊ နာဘိနန္ဒာမိ ဇီဝိတံ။
ကာလဉ္စ ပဋိကင်္ခာမိ၊ သမ္ပဇာနော ပတိဿတော’’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ [ပဿ ထေရဂါ. ၆၅၄] ။

ပဋိသန္ဒဟနပုဂ္ဂလဝေဒိယနပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဝေဒနာပဉှော

၅. ရာဇာ အာဟ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, သုခါ ဝေဒနာ ကုသလာ ဝါ အကုသလာ ဝါ အဗျာကတာ ဝါ’’တိ? ‘‘သိယာ, မဟာရာဇ, ကုသလာ, သိယာ အကုသလာ, သိယာ အဗျာကတာ’’တိ။ ‘‘ယဒိ, ဘန္တေ, ကုသလာ န ဒုက္ခာ, ယဒိ ဒုက္ခာ န ကုသလာ, ကုသလံ ဒုက္ခန္တိ နုပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဣဓ ပုရိသဿ ဟတ္ထေ တတ္တံ အယောဂုဠံ နိက္ခိပေယျ, ဒုတိယေ ဟတ္ထေ သီတံ ဟိမပိဏ္ဍံ နိက္ခိပေယျ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဥဘောပိ တေ ဒဟေယျု’’န္တိ? ‘‘အာမ, ဘန္တေ, ဥဘောပိ တေ ဒဟေယျု’’န္တိ။ ‘‘ကိံ နု ခေါ, တေ မဟာရာဇ, ဥဘောပိ ဥဏှာ’’တိ? ‘‘န ဟိ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဥဘောပိ သီတလာ’’တိ? ‘‘န ဟိ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘အာဇာနာဟိ နိဂ္ဂဟံ ယဒိ တတ္တံ ဒဟတိ, န စ တေ ဥဘောပိ ဥဏှာ, တေန နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ယဒိ သီတလံ ဒဟတိ, န စ တေ ဥဘောပိ သီတလာ, တေန နုပ္ပဇ္ဇတိ။ ကိဿ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဥဘောပိ ဒဟန္တိ, န စ တေ ဥဘောပိ ဥဏှာ, န စ တေ ဥဘောပိ သီတလာ? ဧကံ ဥဏှံ, ဧကံ သီတလံ, ဥဘောပိ တေ ဒဟန္တိ, တေန နုပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။ ‘‘နာဟံ ပဋိဗလော တယာ ဝါဒိနာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ, သာဓု အတ္ထံ ဇပ္ပေဟီ’’တိ။ တတော ထေရော အဘိဓမ္မသံယုတ္တာယ ကထာယ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ သညာပေသိ –

‘‘ဆယိမာနိ , မဟာရာဇ, ဂေဟနိဿိတာနိ သောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မနိဿိတာနိ သောမနဿာနိ, ဆ ဂေဟနိဿိတာနိ ဒောမနဿာနိ, ဆ နေက္ခမ္မနိဿိတာနိ ဒောမနဿာနိ, ဆ ဂေဟနိဿိတာ ဥပေက္ခာ, ဆ နေက္ခမ္မနိဿိတာ ဥပေက္ခာတိ, ဣမာနိ ဆ ဆက္ကာနိ, အတီတာပိ ဆတ္တိံသဝိဓာ ဝေဒနာ, အနာဂတာပိ ဆတ္တိံသဝိဓာ ဝေဒနာ, ပစ္စုပ္ပန္နာပိ ဆတ္တိံသဝိဓာ ဝေဒနာ, တဒေကဇ္ဈံ အဘိသညုဟိတွာ အဘိသမ္ပိဏ္ဍေတွာ အဋ္ဌသတံ ဝေဒနာ ဟောန္တီ’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

ဝေဒနာပဉှော ပဉ္စမော။

၆. နာမရူပဧကတ္တနာနတ္တပဉှော

၆. ရာဇာ အာဟ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကော ပဋိသန္ဒဟတီ’’တိ? ထေရော အာဟ ‘‘နာမရူပံ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဋိသန္ဒဟတီ’’တိ။ ‘‘ကိံ ဣမံယေဝ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတီ’’တိ? ‘‘န ခေါ, မဟာရာဇ, ဣမံယေဝ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတိ, ဣမိနာ ပန, မဟာရာဇ, နာမရူပေန ကမ္မံ ကရောတိ သောဘနံ ဝါ ပါပကံ ဝါ, တေန ကမ္မေန အညံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတီ’’တိ။ ‘‘ယဒိ, ဘန္တေ, န ဣမံယေဝ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတိ, နနု သော မုတ္တော ဘဝိဿတိ ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ’’တိ? ထေရော အာဟ ‘‘ယဒိ န ပဋိသန္ဒဟေယျ, မုတ္တော ဘဝေယျ ပါပကေဟိ ကမ္မေဟိ။ ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဋိသန္ဒဟတိ, တသ္မာ န မုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ’’တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော အညတရဿ ပုရိသဿ အမ္ဗံ အဝဟရေယျ, တမေနံ အမ္ဗသာမိကော ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေယျ ‘ဣမိနာ ဒေဝ ပုရိသေန မယှံ အမ္ဗာ အဝဟဋာ’တိ,

သော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နာဟံ, ဒေဝ, ဣမဿ အမ္ဗေ အဝဟရာမိ, အညေ တေ အမ္ဗာ, ယေ ဣမိနာ ရောပိတာ, အညေ တေ အမ္ဗာ, ယေ မယာ အဝဟဋာ, နာဟံ ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော’တိ။ ကိံ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ? “ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံ ဝဒေယျ, ပုရိမံ, ဘန္တေ, အမ္ဗံ အပစ္စက္ခာယ ပစ္ဆိမေန အမ္ဗေန သော ပုရိသော ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣမိနာ နာမရူပေန ကမ္မံ ကရောတိ သောဘနံ ဝါ ပါပကံ ဝါ, တေန ကမ္မေန အညံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတိ, တသ္မာ န မုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော အညတရဿ ပုရိသဿ သာလိံ အဝဟရေယျ။ပေ.။ ဥစ္ဆုံ အဝဟရေယျ။ပေ.။ ယထာ မဟာရာဇ ကောစိ ပုရိသော ဟေမန္တကာလေ အဂ္ဂိံ ဇာလေတွာ ဝိသိဗ္ဗေတွာ [ဝိသီဝေတွာ (သီ. ပီ.)] အဝိဇ္ဈာပေတွာ ပက္ကမေယျ, အထ ခေါ သော အဂ္ဂိ အညတရဿ ပုရိသဿ ခေတ္တံ ဍဟေယျ [ဥပဍဟေယျ (က.)], တမေနံ ခေတ္တသာမိကော ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေယျ ‘ဣမိနာ, ဒေဝ, ပုရိသေန မယှံ ခေတ္တံ ဍဍ္ဎ’န္တိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နာဟံ, ဒေဝ, ဣမဿ ခေတ္တံ ဈာပေမိ, အညော သော အဂ္ဂိ, ယော မယာ အဝိဇ္ဈာပိတော, အညော သော အဂ္ဂိ, ယေနိမဿ ခေတ္တံ ဍဍ္ဎံ, နာဟံ ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော’တိ။ ကိံ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ? “ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံ ဝဒေယျ, ပုရိမံ, ဘန္တေ, အဂ္ဂိံ အပစ္စက္ခာယ ပစ္ဆိမေန အဂ္ဂိနာ သော ပုရိသော ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣမိနာ နာမရူပေန ကမ္မံ ကရောတိ သောဘနံ ဝါ ပါပကံ ဝါ, တေန ကမ္မေန အညံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတိ, တသ္မာ န မုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ပဒီပံ အာဒါယ ပါသာဒံ အဘိရူဟိတွာ ဘုဉ္ဇေယျ, ပဒီပေါ ဈာယမာနော တိဏံ ဈာပေယျ, တိဏံ ဈာယမာနံ ဃရံ ဈာပေယျ, ဃရံ ဈာယမာနံ ဂါမံ ဈာပေယျ, ဂါမဇနော တံ ပုရိသံ ဂဟေတွာ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘ကိဿ တွံ, ဘော ပုရိသ, ဂါမံ ဈာပေသီ’တိ, သော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နာဟံ, ဘော, ဂါမံ ဈာပေမိ, အညော သော ပဒီပဂ္ဂိ, ယဿာဟံ အာလောကေန ဘုဉ္ဇိံ, အညော သော အဂ္ဂိ, ယေန ဂါမော ဈာပိတော’တိ, တေ ဝိဝဒမာနာ တဝ သန္တိကေ အာဂစ္ဆေယျုံ, ကဿ တွံ, မဟာရာဇ, အဋ္ဋံ [အတ္ထံ (သီ. ပီ.)] ဓာရေယျာသီ”တိ? “ဂါမဇနဿ ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ ကာရဏာ”တိ? “ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံ ဝဒေယျ, အပိ စ တတော ဧဝ သော အဂ္ဂိ နိဗ္ဗတ္တော”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ကိဉ္စာပိ အညံ မာရဏန္တိကံ နာမရူပံ, အညံ ပဋိသန္ဓိသ္မိံ နာမရူပံ, အပိ စ တတော ယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တံ, တသ္မာ န မုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဒဟရိံ ဒါရိကံ ဝါရေတွာ သုင်္ကံ ဒတွာ ပက္ကမေယျ။ သာ အပရေန သမယေန မဟတီ အဿ ဝယပ္ပတ္တာ, တတော အညော ပုရိသော သုင်္ကံ ဒတွာ ဝိဝါဟံ ကရေယျ, ဣတရော အာဂန္တွာ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘ကိဿ ပန မေ တွံ, အမ္ဘော ပုရိသ, ဘရိယံ နေသီ’တိ? သော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နာဟံ တဝ ဘရိယံ နေမိ, အညာ သာ ဒါရိကာ ဒဟရီ တရုဏီ, ယာ တယာ ဝါရိတာ စ ဒိန္နသုင်္ကာ စ, အညာယံ ဒါရိကာ မဟတီ ဝယပ္ပတ္တာ မယာ ဝါရိတာ စ ဒိန္နသုင်္ကာ စာ’တိ, တေ ဝိဝဒမာနာ တဝ သန္တိကေ အာဂစ္ဆေယျုံ။ ကဿ တွံ, မဟာရာဇ, အဋ္ဋံ ဓာရေယျာသီ”တိ? “ပုရိမဿ ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ ကာရဏာ”တိ? “ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံ ဝဒေယျ, အပိ စ တတော ယေဝ သာ မဟတီ နိဗ္ဗတ္တာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ကိဉ္စာပိ အညံ မာရဏန္တိကံ နာမရူပံ, အညံ ပဋိသန္ဓိသ္မိံ နာမရူပံ, အပိ စ တတော ယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တံ, တသ္မာ နပရိမုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဂေါပါလကဿ ဟတ္ထတော ခီရဃဋံ ကိဏိတွာ တဿေဝ ဟတ္ထေ နိက္ခိပိတွာ ပက္ကမေယျ ‘သွေ ဂဟေတွာ ဂမိဿာမီ’တိ, တံ အပရဇ္ဇု ဒဓိ သမ္ပဇ္ဇေယျ။ သော အာဂန္တွာ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘ဒေဟိ မေ ခီရဃဋ’န္တိ။ သော ဒဓိံ ဒဿေယျ။ ဣတရော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘နာဟံ တဝ ဟတ္ထတော ဒဓိံ ကိဏာမိ, ဒေဟိ မေ ခီရဃဋ’န္တိ။ သော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘အဇာနတော တေ ခီရံ ဒဓိဘူတ’န္တိ တေ ဝိဝဒမာနာ တဝ သန္တိကေ အာဂစ္ဆေယျုံ, ကဿ တွံ မဟာရာဇ, အဋ္ဋံ ဓာရေယျာသီ”တိ? “ဂေါပါလကဿ ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ ကာရဏာ”တိ? “ကိဉ္စာပိ သော ဧဝံ ဝဒေယျ, အပိ စ တတော ယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တ”န္တိ။

‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကိဉ္စာပိ အညံ မာရဏန္တိကံ နာမရူပံ, အညံ ပဋိသန္ဓိသ္မိံ နာမရူပံ, အပိ စ တတော ယေဝ တံ နိဗ္ဗတ္တံ, တသ္မာ န ပရိမုတ္တော ပာပကေဟိ ကမ္မေဟီ’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

နာမရူပဧကတ္တနာနတ္တပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ထေရပဋိသန္ဓဟနာပဋိသန္ဓဟနပဉှော

၇. ရာဇာ အာဟ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, တွံ ပန ပဋိသန္ဒဟိဿသီ’’တိ? ‘‘အလံ, မဟာရာဇ, ကိံ တေ တေန ပုစ္ဆိတေန, နနု မယာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ ‘သစေ, မဟာရာဇ, သဥပာဒါနော ဘဝိဿာမိ , ပဋိသန္ဒဟိဿာမိ, သစေ အနုပာဒါနော ဘဝိဿာမိ, န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ’’’တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ရညော အဓိကာရံ ကရေယျ။ ရာဇာ တုဋ္ဌော အဓိကာရံ ဒဒေယျ, သော တေန အဓိကာရေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစရေယျ, သော စေ ဇနဿ အာရောစေယျ ‘န မေ ရာဇာ ကိဉ္စိ ပဋိကရောတီ’ တိ။ ကိံ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော ယုတ္တကာရီ ဘဝေယျာ’’တိ? ‘‘န ဟိ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ , ကိံ တေ တေန ပုစ္ဆိတေန, နနု မယာ ပဋိကစ္စေဝ အက္ခာတံ ‘သစေ သဥပာဒါနော ဘဝိဿာမိ, ပဋိသန္ဒဟိဿာမိ, သစေ အနုပာဒါနော ဘဝိဿာမိ, န ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ’’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

ထေရပဋိသန္ဓဟနာပဋိသန္ဓဟနပဉှော သတ္တမော။

၈. နာမရူပပဋိသန္ဓဟနပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ ‘နာမရူပ’န္တိ, တတ္ထ ကတမံ နာမံ, ကတမံ ရူပ’’န္တိ။ ‘‘ယံ တတ္ထ, မဟာရာဇ, ဩဠာရိကံ, ဧတံ ရူပံ, ယေ တတ္ထ သုခုမာ စိတ္တစေတသိကာ ဓမ္မာ, ဧတံ နာမ’’န္တိ။ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန နာမံ ယေဝ န ပဋိသန္ဒဟတိ, ရူပံ ယေဝ တ’’တိ? ‘‘အညမညူပနိဿိတာ, မဟာရာဇ, ဧတေ ဓမ္မာ ဧကတောဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋိယာ ကလလံ န ဘဝေယျ, အဏ္ဍမ္ပိ န ဘဝေယျ, ယဉ္စ တတ္ထ ကလလံ, ယဉ္စ အဏ္ဍံ, ဥဘောပေတေ အညမညူပနိဿိတာ, ဧကတောဝ နေသံ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဒိ တတ္ထ နာမံ န ဘဝေယျ, ရူပမ္ပိ န ဘဝေယျ, ယဉ္စေဝ တတ္ထ နာမံ, ယဉ္စေဝ ရူပံ, ဥဘောပေတေ အညမညူပနိဿိတာ, ဧကတောဝ နေသံ ဥပ္ပတ္တိ ဟောတိ။ ဧဝမေတံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ သန္ဓာဝိတ’’န္တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

နာမရူပပဋိသန္ဓဟနပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. အဒ္ဓါနပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ ‘ဒီဃမဒ္ဓါန’န္တိ, ကိမေတံ အဒ္ဓါနံ နာမာ’’တိ ? ‘‘အတီတော, မဟာရာဇ, အဒ္ဓါ, အနာဂတော အဒ္ဓါ, ပစ္စုပ္ပန္နော အဒ္ဓါ’’တိ။ ‘‘ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဗ္ဗေ အဒ္ဓါ အတ္ထီ’’တိ? ‘‘ကောစိ, မဟာရာဇ , အဒ္ဓါ အတ္ထိ, ကောစိ နတ္ထီ’’တိ။ ‘‘ကတမော ပန, ဘန္တေ, အတ္ထိ, ကတမော နတ္ထီ’’တိ? ‘‘ယေ တေ, မဟာရာဇ, သင်္ခါရာ အတီတာ ဝိဂတာ နိရုဒ္ဓါ ဝိပရိဏတာ, သော အဒ္ဓါ နတ္ထိ, ယေ ဓမ္မာ ဝိပာကာ,

ယေ စ ဝိဟာကမ္မဓမ္မာ, ယေ စ အညတ္ရ ပဋိသန္ဓိ ဒေန္တိ, သော အဒ္ဓာ အတ္ထိ။ ယေ သတ္တာ ကာလင်္ကတာ အညတ္ရ ဥပ္ပန္နာ, သော စ အဒ္ဓာ အတ္ထိ။ ယေ သတ္တာ ကာလင်္ကတာ အညတ္ရ အနုပ္ပန္နာ, သော အဒ္ဓာ နတ္ထိ။ ယေ စ သတ္တာ ပရိနိဗ္ဗုတာ, သော စ အဒ္ဓာ နတ္ထိ ပရိနိဗ္ဗုတတ္တာ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

အဒ္ဓါနပဉ္ဟော နဝမော။

အဒ္ဓါနဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ နဝ ပဉှာ။

၃. ဝိစာရဝဂ္ဂေါ

၁. အဒ္ဓါနမူလပဉ္ဟော

၁. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတီတဿ အဒ္ဓါနဿ ကိံ မူလံ, အနာဂတဿ အဒ္ဓါနဿ ကိံ မူလံ, ပစ္စုပ္ပန္နဿ အဒ္ဓါနဿ ကိံ မူလ''န္တိ? ''အတီတဿ စ, မဟာရာဇ, အဒ္ဓါနဿ အနာဂတဿ စ အဒ္ဓါနဿ ပစ္စုပ္ပန္နဿ စ အဒ္ဓါနဿ အဝိဇ္ဇာ မူလံ။ အဝိဇ္ဇာပစ္စယာ သင်္ခါရာ, သင်္ခါရပစ္စယာ ဝိညာဏံ, ဝိညာဏပစ္စယာ နာမရူပံ, နာမရူပပစ္စယာ သဠာယတနံ, သဠာယတနပစ္စယာ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ဘဝေါ, ဘဝပစ္စယာ ဇာတိ, ဇာတိပစ္စယာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ သမ္ဘဝန္တိ။ ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အဒ္ဓါနဿ [ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ အဒ္ဓါနဿ (သီ.)] ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

အဒ္ဓါနမူလပဉ္ဟော ပဌမော။

၂. ပုရိမကောဋိပဉ္ဟော

၂. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ 'ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ'တိ, တဿ ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ပရိတ္တံ [ပရိပက္ကံ (က.)] ဗီဇံ ပထဝိယံ နိက္ခိပေယျ, တတော အင်္ကုရော ဥဋ္ဌဟိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတွာ ဖလံ ဒဒေယျ။ တတော ဗီဇံ ဂဟေတွာ ပုန ရောပေယျ, တတောပိ အင်္ကုရော ဥဋ္ဌဟိတွာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇိတွာ ဖလံ ဒဒေယျ။ ဧဝမေတိဿာ သန္တတိယာ အတ္ထိ အန္တော''တိ? ''နတ္ထိ ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒ္ဓါနဿာပိ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍံ ဘဝေယျ, အဏ္ဍတော ကုက္ကုဋီ ကုက္ကုဋိယာ အဏ္ဍန္တိ။ ဧဝမေတိဿာ သန္တတိယာ အတ္ထိ အန္တော''တိ? ''နတ္ထိ ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒ္ဓါနဿာပိ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ထေရော ပထဝိယာ စက္ကံ လိခိတွာ မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ဧတဒဝေါစ ''အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဣမဿ စက္ကဿ အန္တော''တိ? ''နတ္ထိ ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣမာနိ စက္ကာနိ ဝုတ္တာနိ ဘဂဝတာ 'စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပါဒါနံ, ဥပါဒါနပစ္စယာ ကမ္မံ, ကမ္မတော ပုန စက္ခုံ ဇာယတီ'တိ။ ဧဝမေတိဿာ သန္တတိယာ အတ္ထိ အန္တော''တိ? ''နတ္ထိ ဘန္တေ''တိ။

“‘သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ, တိဏ္ဏံ သင်္ဂတိ ဖဿော, ဖဿပစ္စယာ ဝေဒနာ, ဝေဒနာပစ္စယာ တဏှာ, တဏှာပစ္စယာ ဥပာဒါနံ, ဥပာဒါနပစ္စယာ ကမ္မံ, ကမ္မတော ပုန မနော ဇာယတီ’တိ။ ဧဝမေတိဿာ သန္တတိယာ အတ္ထိ အန္တော”တိ? “နတ္ထိ ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒ္ဓာနဿာပိ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပုရိမကောဋိပဉှော ဒုတိယော။

၃. ကောဋိပညာယနပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ ‘ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ’တိ, ကတမာ စ သာ ပုရိမာ ကောဋီ”တိ? “ယော ခော, မဟာရာဇ, အတီတော အဒ္ဓာ, သော ပုရိမာ ကောဋီ”တိ။ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ ‘ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ’တိ, ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဗ္ဗာပိ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတီ”တိ? “ကာစိ, မဟာရာဇ, ပညာယတိ, ကာစိ န ပညာယတီ”တိ။ “ကတမာ, ဘန္တေ, ပညာယတိ, ကတမာ န ပညာယတီ”တိ? “ဣတော ပုဗ္ဗေ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေန သဗ္ဗံ သဗ္ဗထာ သဗ္ဗံ အဝိဇ္ဇာ နာဟောသီတိ ဧသာ ပုရိမာ ကောဋိ န ပညာယတိ, ယံ အဟုတွာ သမ္ဘောတိ, ဟုတွာ ပဋိဝိဂစ္ဆတိ, ဧသာ ပုရိမာ ကောဋိ ပညာယတီ”တိ ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ အဟုတွာ သမ္ဘောတိ, ဟုတွာ ပဋိဝိဂစ္ဆတိ, နနု တံ ဥဘတော ဆိန္နံ အတ္ထံ ဂစ္ဆတီ”တိ? “ယဒိ, မဟာရာဇ, ဥဘတော ဆိန္နံ အတ္ထံ ဂစ္ဆတိ, ဥဘတော ဆိန္နာ သက္ကာ ဝဍ္ဎေတု”န္တိ? “အာမ, သာပိ သက္ကာ ဝဍ္ဎေတု”န္တိ။”နာဟံ, ဘန္တေ, ဧတံ ပုစ္ဆာမိ ကောဋိတော သက္ကာ ဝဍ္ဎေတု”န္တိ? “အာမ သက္ကာ ဝဍ္ဎေတု”န္တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ ထေရော တဿ ရုက္ခူပမံ အကာသိ, ခန္ဓာ စ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ ဗီဇာနီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ကောဋိပညာယနပဉှော တတိယော။

၄. သင်္ခါရဇာယမာနပဉှော

၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ ဇာယန္တီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ သင်္ခါရာ, ယေ ဇာယန္တီ”တိ။ “ကတမေ တေ, ဘန္တေ”တိ? “စက္ခုသ္မိဉ္စ ခော, မဟာရာဇ, သတိ ရူပေသု စ စက္ခုဝိညာဏံ ဟောတိ, စက္ခုဝိညာဏေ သတိ စက္ခုသမ္ဖဿော ဟောတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေ သတိ ဝေဒနာ ဟောတိ, ဝေဒနာယ သတိ တဏှာ ဟောတိ, တဏှာယ သတိ ဥပာဒါနံ ဟောတိ, ဥပာဒါနေ သတိ ဘဝေါ ဟောတိ, ဘဝေ သတိ ဇာတိ ဟောတိ, ဇာတိယာ သတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ သမ္ဘဝန္တိ, ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ သမုဒယော ဟောတိ။ စက္ခုသ္မိဉ္စ ခော, မဟာရာဇ, အသတိ ရူပေသု စ အသတိ စက္ခုဝိညာဏံ န ဟောတိ, စက္ခုဝိညာဏေ အသတိ စက္ခုသမ္ဖဿော န ဟောတိ, စက္ခုသမ္ဖဿေ အသတိ ဝေဒနာ န ဟောတိ, ဝေဒနာယ အသတိ တဏှာ န ဟောတိ, တဏှာယ အသတိ ဥပာဒါနံ န ဟောတိ, ဥပာဒါနေ အသတိ ဘဝေါ န ဟောတိ, ဘဝေ အသတိ ဇာတိ န ဟောတိ, ဇာတိယာ အသတိ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပာယာသာ န ဟောန္တိ, ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သင်္ခါရဇာယမာနပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဘဝန္တသင္ခါရဇာယမာနပဉ္ဟော

၅. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တီ''တိ? ''နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ ခော, မဟာရာဇ, သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဣဒံ ဂေဟံ အဘဝန္တံ ဇာတံ, ယတ္ထ တွံ နိသိန္နောသီ''တိ? ''နတ္ထိ ကိဉ္စိ, ဘန္တေ, ဣဓ အဘဝန္တံ ဇာတံ, ဘဝန္တံ ယေဝ ဇာတံ, ဣမာနိ ခော, ဘန္တေ, ဒာရူနိ ဝနေ အဟေသုံ, အယဉ္စ မတ္တိကာ ပထဝိယံ အဟောသိ, ဣတ္ထီနဉ္စ ပုရိသာနဉ္စ တဇ္ဇေန ဝါယာမေန ဧဝမိဒံ ဂေဟံ နိဗ္ဗတ္တ''န္တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ဗီဇဂါမဘူတဂါမာ ပထဝိယံ နိက္ခိတ္တာ အနုပုဗ္ဗေန ဝုဍ္ဎိံ ဝိရူဠှိံ ဝေပုလ္လံ အာပဇ္ဇမာနာ ပုပ္ဖာနိ စ ဖလာနိ စ ဒဒေယျုံ, န တေ ရုက္ခာ အဘဝန္တာ ဇာတာ, ဘဝန္တာ ယေဝ တေ ရုက္ခာ ဇာတာ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ တေ သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘကာရော ပထဝိယာ မတ္တိကံ ဥဒ္ဓရိတွာ နာနာဘာဇနာနိ ကရောတိ, န တာနိ ဘာဇနာနိ အဘဝန္တာနိ ဇာတာနိ, ဘဝန္တာနိ ယေဝ ဇာတာနိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဝီဏာယ ပတ္တံ န သိယာ, စမ္မံ န သိယာ, ဒောဏိ န သိယာ, ဒဏ္ဍော န သိယာ, ဥပဝီဏော န သိယာ, တန္တိယော န သိယုံ, ကောဏော န သိယာ, ပုရိသဿ စ တဇ္ဇော ဝါယာမော န သိယာ, ဇာယေယျ သဒ္ဒေါ''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ယတော စ ခော, မဟာရာဇ, ဝီဏာယ ပတ္တံ သိယာ, စမ္မံ သိယာ, ဒောဏိ သိယာ, ဒဏ္ဍော သိယာ, ဥပဝီဏော သိယာ, တန္တိယော သိယုံ, ကောဏော သိယာ, ပုရိသဿ စ တဇ္ဇော ဝါယာမော သိယာ, ဇာယေယျ သဒ္ဒေါ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာယေယျာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ ခော သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, အရဏိ န သိယာ, အရဏိပောတကော န သိယာ, အရဏိယောတ္တကံ န သိယာ, ဥတ္တရာရဏိ န သိယာ, စောဠကံ န သိယာ, ပုရိသဿ စ တဇ္ဇော ဝါယာမော န သိယာ, ဇာယေယျ သော အဂ္ဂီ''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ယတော စ ခော, မဟာရာဇ, အရဏိ သိယာ, အရဏိပောတကော သိယာ, အရဏိယောတ္တကံ သိယာ, ဥတ္တရာရဏိ သိယာ, စောဠကံ သိယာ, ပုရိသဿ စ တဇ္ဇော ဝါယာမော သိယာ, ဇာယေယျ သော အဂ္ဂီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာယေယျာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ ခော သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, မဏိ န သိယာ, အာတပေါ န သိယာ, ဂေါမယံ န သိယာ, ဇာယေယျ သော အဂ္ဂီ''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ယတော စ ခော, မဟာရာဇ, မဏိ သိယာ, အာတပေါ သိယာ, ဂေါမယံ သိယာ, ဇာယေယျ သော အဂ္ဂီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာယေယျာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ ခော သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, အာဒါသော န သိယာ, အာဘာ န သိယာ, မုခံ န သိယာ, ဇာယေယျ အတ္တာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ယတော စ ခော, မဟာရာဇ, အာဒါသော သိယာ, အာဘာ သိယာ, မုခံ သိယာ, ဇာယေယျ အတ္တာ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာယေယျာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ကေစိ သင်္ခါရာ, ယေ အဘဝန္တာ ဇာယန္တိ, ဘဝန္တာ ယေဝ ခော သင်္ခါရာ ဇာယန္တီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

၆. ဝေဒဂူပဥှော

၆. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဒဂူ ဥပလဗ္ဘတီ''တိ? ''ကော ပနေသ, မဟာရာဇ, ဝေဒဂူ နာမာ''တိ? ''ယော, ဘန္တေ, အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ, သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ, ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယတိ, ဇိဝှာယ ရသံ သာယတိ, ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ, မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ, ယထာ မယံ ဣဓ ပာသာဒေ နိသိန္နာ ယေန ယေန ဝါတပါနေန ဣစ္ဆေယျာမ ပဿိတုံ, တေန တေန ဝါတပါနေန ပဿေယျာမ, ပုရတ္ထိမေနပိ ဝါတပါနေန ပဿေယျာမ, ပစ္ဆိမေနပိ ဝါတပါနေန ပဿေယျာမ, ဥတ္တရေနပိ ဝါတပါနေန ပဿေယျာမ, ဒက္ခိဏေနပိ ဝါတပါနေန ပဿေယျာမ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ, အယံ အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေ ယေန ယေန ဒွါရေန ဣစ္ဆတိ ပဿိတုံ, တေန တေန ဒွါရေန ပဿတီ''တိ။

ထေရော အာဟ ''ပဉ္စဒွါရံ, မဟာရာဇ, ဘဏိဿာမိ, တံ သုဏောဟိ, သာဓုကံ မနသိကရောဟိ, ယဒိ အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ, ယထာ မယံ ဣဓ ပာသာဒေ နိသိန္နာ ယေန ယေန ဝါတပါနေန ဣစ္ဆေယျာမ ပဿိတုံ, တေန တေန ဝါတပါနေန ရူပံ ယေဝ ပဿေယျာမ, ပုရတ္ထိမေနပိ ဝါတပါနေန ရူပံ ယေဝ ပဿေယျာမ, ပစ္ဆိမေနပိ ဝါတပါနေန ရူပံ ယေဝ ပဿေယျာမ, ဥတ္တရေနပိ ဝါတပါနေန ရူပံ ယေဝ ပဿေယျာမ, ဒက္ခိဏေနပိ ဝါတပါနေန ရူပံ ယေဝ ပဿေယျာမ, ဧဝမေတေန အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေန သောတေနပိ ရူပံ ယေဝ ပဿိတဗ္ဗံ, ဃာနေနပိ ရူပံ ယေဝ ပဿိတဗ္ဗံ, ဇိဝှာယပိ ရူပံ ယေဝ ပဿိတဗ္ဗံ, ကာယေနပိ ရူပံ ယေဝ ပဿိတဗ္ဗံ, မနသာပိ ရူပံ ယေဝ ပဿိတဗ္ဗံ; စက္ခုနာပိ သဒ္ဒော ယေဝ သောတဗ္ဗော, ဃာနေနပိ သဒ္ဒော ယေဝ သောတဗ္ဗော, ဇိဝှာယပိ သဒ္ဒော ယေဝ သောတဗ္ဗော, ကာယေနပိ သဒ္ဒော ယေဝ သောတဗ္ဗော, မနသာပိ သဒ္ဒော ယေဝ သောတဗ္ဗော; စက္ခုနာပိ ဂန္ဓော ယေဝ ဃာယိတဗ္ဗော, သောတေနပိ ဂန္ဓော ယေဝ ဃာယိတဗ္ဗော, ဇိဝှာယပိ ဂန္ဓော ယေဝ ဃာယိတဗ္ဗော, ကာယေနပိ ဂန္ဓော ယေဝ ဃာယိတဗ္ဗော, မနသာပိ ဂန္ဓော ယေဝ ဃာယိတဗ္ဗော; စက္ခုနာပိ ရသော ယေဝ သာယိတဗ္ဗော, သောတေနပိ ရသော ယေဝ သာယိတဗ္ဗော, ဃာနေနပိ ရသော ယေဝ သာယိတဗ္ဗော, ကာယေနပိ ရသော ယေဝ သာယိတဗ္ဗော, မနသာပိ ရသော ယေဝ သာယိတဗ္ဗော; စက္ခုနာပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ယေဝ ဖုသိတဗ္ဗံ, သောတေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ယေဝ ဖုသိတဗ္ဗံ, ဃာနေနပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ယေဝ ဖုသိတဗ္ဗံ, ဇိဝှာယပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ယေဝ ဖုသိတဗ္ဗံ, မနသာပိ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ယေဝ ဖုသိတဗ္ဗံ; စက္ခုနာပိ ဓမ္မံ ယေဝ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ, သောတေနပိ ဓမ္မံ ယေဝ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ, ဃာနေနပိ ဓမ္မံ ယေဝ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ, ဇိဝှာယပိ ဓမ္မံ ယေဝ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ, ကာယေနပိ ဓမ္မံ ယေဝ ဝိဇာနိတဗ္ဗ''န္တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။

''န ခေါ တေ, မဟာရာဇ, ယုဇ္ဇတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ, ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မယံ ဣဓ ပာသာဒေ နိသိန္နာ ဣမေသု ဇာလဝါတပါနေသု ဥဂ္ဃာဋိတေသု မဟန္တေန အာကာသေန ဗဟိမုခါ သုဋ္ဌုတရံ ရူပံ ပဿာမ, ဧဝမေတေန အဗ္ဘန္တရေ ဇီဝေနာပိ စက္ခုဒွါရေသု ဥဂ္ဃာဋိတေသု မဟန္တေန အာကာသေန သုဋ္ဌုတရံ ရူပံ ပဿိတဗ္ဗံ, သောတေသု ဥဂ္ဃာဋိတေသု။ပေ။ ဃာနေ ဥဂ္ဃာဋိတေ။ပေ။ ဇိဝှာယ ဥဂ္ဃာဋိတာယ။ပေ။ ကာယေ ဥဂ္ဃာဋိတေ မဟန္တေန အာကာသေန သုဋ္ဌုတရံ သဒ္ဒော သောတဗ္ဗော, ဂန္ဓော ဃာယိတဗ္ဗော, ရသော သာယိတဗ္ဗော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဖုသိတဗ္ဗော''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ ။

''န ခေါ တေ, မဟာရာဇ, ယုဇ္ဇတိ ပုရိမေန ဝါ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန ဝါ ပုရိမံ, ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အယံ ဒိန္နော နိက္ခမိတွာ ဗဟိဒွါရကောဋ္ဌကေ တိဋ္ဌေယျ, ဇာနာသိ တွံ, မဟာရာဇ, 'အယံ ဒိန္နော နိက္ခမိတွာ ဗဟိဒွါရကောဋ္ဌကေ ဌိတော'''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာနာမီ''တိ။ ''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အယံ ဒိန္နော အန္တော ပဝိသိတွာ တဝ ပုရတော တိဋ္ဌေယျ, ဇာနာသိ တွံ, မဟာရာဇ, 'အယံ ဒိန္နော အန္တော ပဝိသိတွာ မမ ပုရတော ဌိတော'''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာနာမီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗ္ဘန္တရေ သော ဇီဝေ ဇိဝှာယ ရသေ နိက္ခိတ္တေ ဇာနေယျ အမ္ဗိလတ္တံ ဝါ လဝဏတ္တံ ဝါ တိတ္တကတ္တံ ဝါ ကဋုကတ္တံ ဝါ ကသာယတ္တံ ဝါ မဓုရတ္တံ ဝါ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဇာနေယျာ''တိ။ ''တေ ရသေ အန္တော ပဝိဋ္ဌေ ဇာနေယျ အမ္ဗိလတ္တံ ဝါ လဝဏတ္တံ ဝါ တိတ္တကတ္တံ ဝါ ကဋုကတ္တံ ဝါ ကသာယတ္တံ ဝါ မဓုရတ္တံ ဝါ''တိ။ ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။

“န ခော တေ, မဟာရာဇ, ယုဇ္ဇတိ ပုရိမေန တ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန တ ပုရိမံ, ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော မဓုဃဋ္ဋသတံ အာဟရာပေတွာ မဓုဒောဏိံ ပူရာပေတွာ ပုရိသဿ မုခံ ပိဒဟိတွာ [ပိဒဟိတွာတဝ (က.)] မဓုဒောဏိယာ ပက္ခိပေယျ, ဇာနေယျ, မဟာရာဇ, သော ပုရိသော မဓုံ သမ္ပန္နံ တ န သမ္ပန္နံ တ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ။ “န ဟိ တဿ, ဘန္တေ, မုခေ မဓု ပဝိဋ္ဌ”န္တိ။

“န ခော တေ, မဟာရာဇ, ယုဇ္ဇတိ ပုရိမေန တ ပစ္ဆိမံ, ပစ္ဆိမေန တ ပုရိမ”န္တိ။ “နာဟံ ပဋိဗလော တယာ တဒိနာ သဒ္ဓိံ သလ္လပိတုံ; သာဓု, ဘန္တေ, အတ္ထံ ဇပ္ပေဟီ”တိ။

ထေရော အဘိဓမ္မသံယုတ္တာယ ကထာယ ရာဇာနံ မိလိန္ဒံ သညာပေသိ – “ဣဓ, မဟာရာဇ, စက္ခုဉ္စ ပဋိစ္စ ရူပေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ စက္ခုဝိညာဏံ, တံသဟဇာတာ ဖဿော ဝေဒနာ သညာ စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ မနသိကာရောတိ ဧဝမေတေ ဓမ္မာ ပစ္စယတော ဇာယန္တိ, န ဟေတ္ထ ဝေဒဂူ ဥပလဗ္ဘတိ, သောတဉ္စ ပဋိစ္စ သဒ္ဒေ စ။ပေ.။ မနဉ္စ ပဋိစ္စ ဓမ္မေ စ ဥပ္ပဇ္ဇတိ မနောဝိညာဏံ, တံသဟဇာတာ ဖဿော ဝေဒနာ သညာ စေတနာ ဧကဂ္ဂတာ ဇီဝိတိန္ဒြိယံ မနသိကာရောတိ ဧဝမေတေ ဓမ္မာ ပစ္စယတော ဇာယန္တိ, န ဟေတ္ထ ဝေဒဂူ ဥပလဗ္ဘတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဝေဒဂူပဉ္ဟော ဆဋ္ဌော။

၇. စက္ခုဝိညာဏာဒိပဉ္ဟော

၇. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဌမံ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ မနောဝိညာဏံ, ဥဒာဟု မနောဝိညာဏံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ စက္ခုဝိညာဏ”န္တိ? “ပဌမံ, မဟာရာဇ, စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ မနောဝိညာဏ”န္တိ။

“ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, စက္ခုဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထာဟံ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ, တွံပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ, ဥဒာဟု မနောဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထ တွံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ, အဟမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇ, အနာလာပေါ တေသံ အညမညေဟီ”တိ။

“ကထံ , ဘန္တေ နာဂသေန, ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ? “နိန္နတ္တာ စ, မဟာရာဇ, ဒွါရတ္တာ စ စိဏ္ဏတ္တာ စ သမုဒာစရိတတ္တာ စာ”တိ။

“ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, နိန္နတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဒေဝေ ဝဿန္တေ ကတမေန ဥဒကံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ? “ယေန, ဘန္တေ, နိန္နံ, တေန ဂစ္ဆေယျာ”တိ။ “အထာပရေန သမယေန ဒေဝေါ ဝဿေယျ, ကတမေန တံ ဥဒကံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ။ “ယေန, ဘန္တေ, ပုရိမံ ဥဒကံ ဂတံ, တမ္ပိ တေန ဂစ္ဆေယျာ”တိ။

“ကိံ နုံ ခော, မဟာရာဇ, ပုရိမံ ဥဒကံ ပစ္ဆိမံ ဥဒကံ အာဏာပေတိ ‘ယေနာဟံ ဂစ္ဆာမိ, တွံပိ တေန ဂစ္ဆာဟီ’တိ, ပစ္ဆိမံ တ ဥဒကံ ပုရိမံ ဥဒကံ အာဏာပေတိ ‘ယေန တွံ ဂစ္ဆိဿသိ, အဟမ္ပိ တေန ဂစ္ဆိဿာမီ’”တိ။ “န ဟိ, ဘန္တေ, အနာလာပေါ တေသံ အညမညေဟိ, နိန္နတ္တာ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိန္နတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န စက္ခုဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထာဟံ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ, တွံပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ, နာပိ မနောဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထ တွံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ, အဟမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’တိ, အနာလာပေါ တေသံ အညမညေဟိ, နိန္နတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ”’တိ။

‘‘ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒ္ဒတရတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? အပေပမံ့ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ရညော ပစ္စန္တိမံ နဂရံ အဿ ဒဠှပာကာရတောရဏံ ဧကဒွါရံ, တတော ပုရိသော နိက္ခမိတုကာမော ဘဝေယျ, ကတမေန နိက္ခမေယျာ’’တိ? ‘‘ဒ္ဒါရေန, ဘန္တေ, နိက္ခမေယျာ’’တိ။ ‘‘အထာပရော ပုရိသော နိက္ခမိတုကာမော ဘဝေယျ, ကတမေန သော နိက္ခမေယျာ’’တိ? ‘‘ယေန, ဘန္တေ, ပုရိမော ပုရိသော နိက္ခန္တော, သောပိ တေန နိက္ခမေယျာ’’တိ။

‘‘ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ပုရိမော ပုရိသော ပစ္ဆိမံ ပုရိသံ အာဏာပေတိ ‘ယေနာဟံ ဂစ္ဆာမိ, တွံဝမ္ပိ တေန ဂစ္ဆာဟီ’တိ, ပစ္ဆိမော ဝါ ပုရိသော ပုရိမံ ပုရိသံ အာဏာပေတိ ‘ယေန တွံ ဂစ္ဆိဿသိ, အဟမ္ပိ တေန ဂစ္ဆိဿာမီ’တိ။ ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, ဒ္ဒတရတ္တာ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒ္ဒတရတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န စက္ခုဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထာဟံ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ , တွံဝမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ, နာပိ မနောဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထ တွံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ, အဟမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’တိ, အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, ဒ္ဒတရတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ။

‘‘ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, စိဏ္ဏတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ပဌမံ ဧကံ သကဋံ ဂစ္ဆေယျ, အထ ဒုတိယံ သကဋံ ကတမေန ဂစ္ဆေယျာ’’တိ? ‘‘ယေန, ဘန္တေ, ပုရိမံ သကဋံ ဂတံ, တမ္ပိ တေန ဂစ္ဆေယျာ’’တိ။

‘‘ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ပုရိမံ သကဋံ ပစ္ဆိမံ သကဋံ အာဏာပေတိ ‘ယေနာဟံ ဂစ္ဆာမိ, တွံဝမ္ပိ တေန ဂစ္ဆာဟီ’တိ, ပစ္ဆိမံ ဝါ သကဋံ ပုရိမံ သကဋံ အာဏာပေတိ ‘ယေန တွံ ဂစ္ဆိဿသိ, အဟမ္ပိ တေန ဂစ္ဆိဿာမီ’’’တိ။ ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, စိဏ္ဏတ္တာ ဂစ္ဆန္တီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, စိဏ္ဏတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န စက္ခုဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထာဟံ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ, တွံဝမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ, နာပိ မနောဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထ တွံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ, အဟမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’တိ, အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, စိဏ္ဏတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ။

‘‘ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သမုဒာစရိတတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, မုဒ္ဒာဂဏနာသင်္ခါလေခါသိပ္ပဋ္ဌာနေသု အာဒိကမ္မိကဿ ဒန္ဓာယနာ ဘဝတိ, အထာပရေန သမယေန နိသမ္မကိရိယာယ သမုဒာစရိတတ္တာ အဒန္ဓာယနာ ဘဝတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သမုဒာစရိတတ္တာ ယတ္ထ စက္ခုဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န စက္ခုဝိညာဏံ မနောဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထာဟံ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ, တွံဝမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ, နာပိ မနောဝိညာဏံ စက္ခုဝိညာဏံ အာဏာပေတိ ‘ယတ္ထ တွံ ဥပ္ပဇ္ဇိဿသိ, အဟမ္ပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’တိ, အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, သမုဒာစရိတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ။

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ယတ္ထ သောတဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။ပေ။ ယတ္ထ ဃာနဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ပေ။ ယတ္ထ ဇိဝှာဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ။ပေ။ ယတ္ထ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘အာမ, မဟာရာဇ, ယတ္ထ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တတ္ထ မနောဝိညာဏမ္ပိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ’’တိ။

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဌမံ ကာယဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ မနောဝိညာဏံ, ဥဒာဟု မနောဝိညာဏံ ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ ကာယဝိညာဏ’’န္တိ? ‘‘ကာယဝိညာဏံ, မဟာရာဇ, ပဌမံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပစ္ဆာ မနောဝိညာဏ’’န္တိ။

‘‘ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန,။ပေ။ အနာလာပေ တေသံ အညမညေဟိ, သမုဒာစရိတတ္တာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

စက္ခုဝိညာဏာဒိပဉ္ဟော သတ္တမော။

၈. ဖဿလက္ခဏပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယတ္ထ မနောဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဖဿောပိ ဝေဒနာပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ယတ္ထ မနောဝိညာဏံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဖဿောပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝေဒနာပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သညာပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, စေတနာပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝိတက္ကောပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝိစာရောပိ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗေပိ ဖဿပ္ပမုခါ ဓမ္မာ တတ္ထ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏော ဖဿော''တိ? ''ဖုသနလက္ခဏော, မဟာရာဇ, ဖဿော''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဒွေ မေဏ္ဍာ ယုဇ္ဈေယျုံ, တေသု ယထာ ဧကော မေဏ္ဍော, ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ ယထာ ဒုတိယော မေဏ္ဍော, ဧဝံ ရူပံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ တေသံ သန္နိပါတော, ဧဝံ ဖဿော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဒွေ ပါဏီ ဝဇ္ဇေယျုံ, တေသု ယထာ ဧကော ပါဏိ, ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ ဒုတိယော ပါဏိ, ဧဝံ ရူပံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ တေသံ သန္နိပါတော, ဧဝံ ဖဿော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဒွေ သမ္မာ ဝဇ္ဇေယျုံ, တေသု ယထာ ဧကော သမ္မော, ဧဝံ စက္ခု ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ ဒုတိယော သမ္မော, ဧဝံ ရူပံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ ယထာ တေသံ သန္နိပါတော, ဧဝံ ဖဿော ဒဋ္ဌဗ္ဗော''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ဖဿလက္ခဏပဉ္ဟော အဋ္ဌမော။

၉. ဝေဒနာလက္ခဏပဉှော

၉. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ ဝေဒနာ''တိ? ''ဝေဒယိတလက္ခဏာ, မဟာရာဇ, ဝေဒနာ အနုဘဝနလက္ခဏာ စာ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ရညော အဓိကာရံ ကရေယျ, တဿ ရာဇာ တုဋ္ဌော အဓိကာရံ ဒဒေယျ, သော တေန အဓိကာရေန ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစရေယျ, တဿ ဧဝမဿ 'မယာ ခေါ ပုဗ္ဗေ ရညော အဓိကာရော ကတော, တဿ မေ ရာဇာ တုဋ္ဌော အဓိကာရံ အဒါသိ, သွာဟံ တတောနိဒါနံ ဣမံ ဧဝရူပံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ကုသလံ ကမ္မံ ကတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇေယျ, သော စ တတ္ထ ဒိဗ္ဗေဟိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ သမပ္ပိတော သမင်္ဂီဘူတော ပရိစရေယျ, တဿ ဧဝမဿ 'သွာဟံ ခေါ ပုဗ္ဗေ ကုသလံ ကမ္မံ အကာသိံ, သောဟံ တတောနိဒါနံ ဣမံ ဧဝရူပံ ဝေဒနံ ဝေဒယာမီ'တိ, ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝေဒယိတလက္ခဏာ ဝေဒနာ အနုဘဝနလက္ခဏာ စာ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ဝေဒနာလက္ခဏပဉ္ဟော နဝမော။

၁၀. သညာလက္ခဏပဉှော

၁၀. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ သညာ’’တိ? ‘‘သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ, မဟာရာဇ, သညာ။ ကိံ သဉ္ဇာနာတိ? နီလမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, ပီတမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, လောဟိတမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, ဩဒါတမ္ပိ သဉ္ဇာနာတိ, မဉ္ဇိဋ္ဌမ္ပိ [မဉ္ဇေဋ္ဌမ္ပိ (သီ. ပီ.)] သဉ္ဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ သညာ’’တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဘဏ္ဍာဂါရံ ပဝိသိတွာ နီလပီတလောဟိတောဒါတမဉ္ဇိဋ္ဌာနိ [မဉ္ဇေဋ္ဌာနိ (သီ. ပီ.)] ရာဇဘောဂါနိ ရူပါနိ ပဿိတွာ သဉ္ဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, သဉ္ဇာနနလက္ခဏာ သညာ’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

သညာလက္ခဏပဉှော ဒသမော။

၁၁. စေတနာလက္ခဏပဉှော

၁၁. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏာ စေတနာ’’တိ? ‘‘စေတယိတလက္ခဏာ, မဟာရာဇ, စေတနာ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ စာ’’တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ဝိသံ အဘိသင်္ခရိတွာ အတ္တနာ စ ပိဝေယျ, ပရေ စ ပာယေယျ, သော အတ္တနာပိ ဒုက္ခိတော ဘဝေယျ, ပရေပိ ဒုက္ခိတာ ဘဝေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော အကုသလံ ကမ္မံ စေတနာယ စေတယိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇေယျ။ ယေပိ တဿ အနုသိက္ခန္တိ, တေပိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ အပါယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိနိပါတံ နိရယံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော သပ္ပိနဝနီတတေလမဓုဖာဏိတံ ဧကဇ္ဈံ အဘိသင်္ခရိတွာ အတ္တနာ စ ပိဝေယျ, ပရေ စ ပာယေယျ, သော အတ္တနာ သုခိတော ဘဝေယျ, ပရေပိ သုခိတာ ဘဝေယျုံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ပုဂ္ဂလော ကုသလံ ကမ္မံ စေတနာယ စေတယိတွာ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇတိ။ ယေပိ တဿ အနုသိက္ခန္တိ, တေပိ ကာယဿ ဘေဒါ ပရံ မရဏာ သုဂတိံ သဂ္ဂံ လောကံ ဥပပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, စေတယိတလက္ခဏာ စေတနာ အဘိသင်္ခရဏလက္ခဏာ စာ’’တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

စေတနာလက္ခဏပဉှော ဧကာဒသမော။

၁၂. ဝိညာဏလက္ခဏပဉှော

၁၂. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏံ ဝိညာဏ’’န္တိ? ‘‘ဝိဇာနနလက္ခဏံ, မဟာရာဇ, ဝိညာဏ’’န္တိ။

‘‘ဩပမ္မံ ကရောဟီ’’တိ။ ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, နဂရဂုတ္တိကော မဇ္ဈေ နဂရသိင်္ဃာဋကေ နိသိန္နော ပဿေယျ ပုရတ္ထိမဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန္တံ, ပဿေယျ ဒက္ခိဏဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန္တံ, ပဿေယျ ပစ္ဆိမဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန္တံ, ပဿေယျ ဥတ္တရဒိသတော ပုရိသံ အာဂစ္ဆန္တံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယဉ္စ ပုရိသော စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ယဉ္စ သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ယဉ္စ ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ယဉ္စ ဇိဝှာယ ရသံ သာယတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ယဉ္စ ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ, ယဉ္စ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ, တံ ဝိညာဏေန ဝိဇာနာတိ။ ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝိဇာနနလက္ခဏံ ဝိညာဏ’’န္တိ။

‘‘ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ’’တိ။

ဝိညာဏလက္ခဏပဉှော ဒုတိယော။

၁၃. ဝိတက္ကလက္ခဏပဉှော

၁၃. “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏော ဝိတက္ကော”တိ? “အပ္ပနာလက္ခဏော မဟာရာဇ, ဝိတက္ကော”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ဝဍ္ဎကီ သုပရိကမ္မကတံ ဒါရုံ သန္ဓိသ္မိံ အပ္ပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အပ္ပနာလက္ခဏော ဝိတက္ကော”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဝိတက္ကလက္ခဏပဉှော တေရသမော။

၁၄. ဝိစာရလက္ခဏပဉှော

၁၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံလက္ခဏော ဝိစာရော”တိ? “အနုမဇ္ဇနလက္ခဏော, မဟာရာဇ, ဝိစာရော”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကံသထာလံ အာကောဋိတံ ပစ္ဆာ အနုရဝတိ အနုသန္ဒဟတိ [အနုသဒ္ဒါယတိ (က.)], ယထာ, မဟာရာဇ, အာကောဋနာ, ဧဝံ ဝိတက္ကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ အနုရဝနာ [အနုမဇ္ဇနာ (က.)] , ဧဝံ ဝိစာရော ဒဋ္ဌဗ္ဗော”တိ။

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဝိစာရလက္ခဏပဉှော စုဒ္ဒသမော။

ဝိစာရဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ စုဒ္ဒသ ပဉှာ။

၄. နိဗ္ဗာနဝဂ္ဂေါ

၁. ဖဿာဒိဝိနိဗ္ဘုဇနပဉှော

၁. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, သက္ကာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဧကတောဘာဝဂတာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတုံ ‘အယံ ဖဿော, အယံ ဝေဒနာ, အယံ သညာ, အယံ စေတနာ, ဣဒံ ဝိညာဏံ, အယံ ဝိတက္ကော, အယံ ဝိစာရော’တိ”? “န သက္ကာ, မဟာရာဇ, ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဧကတောဘာဝဂတာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ နာနာကရဏံ ပညာပေတုံ ‘အယံ ဖဿော, အယံ ဝေဒနာ, အယံ သညာ, အယံ စေတနာ, ဣဒံ ဝိညာဏံ, အယံ ဝိတက္ကော, အယံ ဝိစာရော’”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော သူဒေါ အရသံ ဝါ ရသံ ဝါ [ယူသံ ဝါ ရသံ ဝါ (သီ. သျာ. ပီ.)] ကရေယျ, သော တတ္ထ ဒဓိမ္ပိ ပက္ခိပေယျ, လောဏမ္ပိ ပက္ခိပေယျ, သိင်္ဂိဝေရမ္ပိ ပက္ခိပေယျ, ဇီရကမ္ပိ ပက္ခိပေယျ, မရိစမ္ပိ ပက္ခိပေယျ, အညာနိပိ ပကာရာနိ ပက္ခိပေယျ, တမေနံ ရာဇာ ဧဝံ ဝဒေယျ, ‘ဒဓိဿ မေ ရသံ အာဟရ, လောဏဿ မေ ရသံ အာဟရ, သိင်္ဂိဝေရဿ မေ ရသံ အာဟရ, ဇီရကဿ မေ ရသံ အာဟရ, မရိစဿ မေ ရသံ အာဟရ, သဗ္ဗေသံ မေ ပက္ခိတ္တာနံ ရသံ အာဟရာ’တိ။ သက္ကာ နု ခော, မဟာရာဇ, တေသံ ရသာနံ ဧကတောဘာဝဂတာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ဝိနိဗ္ဘုဇိတွာ ရသံ အာဟရိတုံ အမ္ဗိလတ္တံ ဝါ လဝဏတ္တံ ဝါ တိတ္တကတ္တံ ဝါ ကဋုကတ္တံ ဝါ ကသာယတ္တံ ဝါ မဓုရတ္တံ ဝါ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, သက္ကာ တေသံ ရသာနံ ဧကတောဘာဝဂတာနံ ဝိနိဗ္ဘု

ဘုဇိတ္တတ ဝိနိဗ္ဘုဇိတ္တတ ရသံ အာဟရိတုံ အမ္ဗိလတ္တံ တ လဝဏတ္တံ တ တိတ္တကတ္တံ တ ကဋုကတ္တံ တ ကသာယတ္တံ တ မဓုရတ္တံ တ, အပိ စ ခေါ ပန သကေန သကေန လက္ခဏေန ဥပဋ္ဌဟန္တိ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န သက္ကာ ဣမေသံ ဓမ္မာနံ ဧကတောဘာဝဂတာနံ ဝိနိဗ္ဘုဇိတ္တတ ဝိနိဗ္ဘုဇိတ္တတ နာနာကရဏံ ပညာပေတုံ ‘အယံ ဖဿော, အယံ ဝေဒနာ, အယံ သညာ, အယံ စေတနာ, ဣဒံ ဝိညာဏံ, အယံ ဝိတက္ကော, အယံ ဝိစာရော’တိ, အပိ စ ခေါ ပန သကေန သကေန လက္ခဏေန ဥပဋ္ဌဟန္တီ”တိ။

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဖဿာဒိဝိနိဗ္ဘုဇနပဉှော ပဌမော။

၂. နာဂသေနပဉှော

၂. ထေရော အာဟ “လောဏံ, မဟာရာဇ, စက္ခုဝိညေယျ”န္တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, စက္ခုဝိညေယျ”န္တိ။ “သုဋ္ဌု ခေါ, မဟာရာဇ, ဇာနာဟီ”တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဇိဝှာဝိညေယျ”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဇိဝှာဝိညေယျ”န္တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဗ္ဗံ လောဏံ ဇိဝှာယ ဝိဇာနာတီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗံ လောဏံ ဇိဝှာယ ဝိဇာနာတိ”။

“ယဒိ, ဘန္တေ, သဗ္ဗံ လောဏံ ဇိဝှာယ ဝိဇာနာတိ, ကိဿ ပန တံ သကဋေဟိ ဗလီဗဒ္ဒာ [ဗလိဗဒ္ဒာ (သီ. ပီ.)] အာဟရန္တိ, နနု လောဏမေဝ အာဟရိတဗ္ဗ”န္တိ? “န သက္ကာ, မဟာရာဇ, လောဏမေဝ အာဟရိတုံ ဧကတောဘာဝဂတာ ဧတေ ဓမ္မာ ဂောစရနာနတ္တဂတာ လောဏံ ဂရုဘာဝေါ စာတိ။ သက္ကာ ပန, မဟာရာဇ, လောဏံ တုလာယ တုလယိတု”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သက္ကာ”တိ။ “န သက္ကာ, မဟာရာဇ, လောဏံ တုလာယ တုလယိတုံ, ဂရုဘာဝေါ တုလာယ တုလိယတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နာဂသေနပဉှော ဒုတိယော။

၃. ပဉ္စာယတနကမ္မနိဗ္ဗတ္တပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယာနိမာနိ ပဉ္စာယတနာနိ, ကိံ နု တာနိ နာနာကမ္မေဟိ နိဗ္ဗတ္တာနိ, ဥဒါဟု ဧကေန ကမ္မေနာ”တိ? “နာနာကမ္မေဟိ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗတ္တာနိ, န ဧကေန ကမ္မေနာ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဧကသ္မိံ ခေတ္တေ နာနာဗီဇာနိ ဝပေယျုံ , တေသံ နာနာဗီဇာနံ နာနာဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေယျု”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, နိဗ္ဗတ္တေယျု”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယာနိ ယာနိ ပဉ္စာယတနာနိ, တာနိ တာနိ နာနာကမ္မေဟိ နိဗ္ဗတ္တာနိ, န ဧကေန ကမ္မေနာ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပဉ္စာယတနကမ္မနိဗ္ဗတ္တပဉှော တတိယော။

၄. ကမ္မနာနာကရဏပဉှော

၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန မနုဿာ န သဗ္ဗေ သမကာ, အညေ အပ္ပာယုကာ, အညေ ဒီဃာယုကာ, အညေ ဗဟွာဗာဓာ အညေ အပ္ပာဗာဓာ, အညေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ, အညေ ဝဏ္ဏဝန္တော, အညေ အပ္ပေသက္ခာ, အညေ မဟေသက္ခာ, အညေ အပ္ပဘောဂါ, အညေ မဟာဘောဂါ, အညေ နီစကုလီနာ, အညေ မဟာကုလီနာ, အညေ ဒုပ္ပညာ, အညေ ပညဝန္တော”တိ?

ထေရော အာဟ ''ကိဿ ပန, မဟာရာဇ, ရုက္ခာ န သဗ္ဗေ သမကာ, အညေ အမ္ဗိလာ, အညေ လဝဏာ, အညေ တိတ္တကာ, အညေ ကဋုကာ, အညေ ကသာဝါ, အညေ မဓုရာ''တိ? ''မညာမိ, ဘန္တေ, ဗီဇာနံ နာနာကရဏေနာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မာနံ နာနာကရဏေန မနုဿာ န သဗ္ဗေ သမကာ, အညေ အပ္ပာယုကာ, အညေ ဒီဃာယုကာ, အညေ ဗဝ္ဟာဗာဓာ, အညေ အပ္ပာဗာဓာ, အညေ ဒုဗ္ဗဏ္ဏာ, အညေ ဝဏ္ဏဝန္တော, အညေ အပ္ပေသက္ခာ, အညေ မဟေသက္ခာ, အညေ အပ္ပဘောဂါ, အညေ မဟာဘောဂါ, အညေ နီစကုလီနာ, အညေ မဟာကုလီနာ, အညေ ဒုပ္ပညာ, အညေ ပညဝန္တော။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ – 'ကမ္မဿကာ, မာဏဝ, သတ္တာ ကမ္မဒါယာဒါ ကမ္မယောနီ ကမ္မဗန္ဓူ ကမ္မပ္ပဋိသရဏာ, ကမ္မံ သတ္တေ ဝိဘဇတိ ယဒိဒံ ဟီနပ္ပဏီတတာယာ'''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ကမ္မနာနာကရဏပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဝါယာမကရဏပဉှော

၅. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဟ ဘဏထ 'ကိန္တိ ဣမံ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈေယျ, အညဉ္စ ဒုက္ခံ နုပ္ပဇ္ဇေယျာ'တိ ။ ဧတဒတ္ထာ, မဟာရာဇ, အမှာကံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ''တိ။ ''ကိံ ပဋိကစ္စေဝ ဝါယမိတေန, နနု သမ္ပတ္တေ ကာလေ ဝါယမိတဗ္ဗ''န္တိ? ထေရော အာဟ ''သမ္ပတ္တေ ကာလေ, မဟာရာဇ, ဝါယာမော အကိစ္စကရော ဘဝတိ, ပဋိကစ္စေဝ ဝါယာမော ကိစ္စကရော ဘဝတီ''တိ။

''ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တွံ ပိပါသိတော ဘဝေယျာသိ, တဒါ တွံ ဥဒပါနံ ခဏာပေယျာသိ, တဠာကံ ခဏာပေယျာသိ 'ပါနီယံ ပိဝိဿာမီ'တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပတ္တေ ကာလေ ဝါယာမော အကိစ္စကရော ဘဝတိ, ပဋိကစ္စေဝ ဝါယာမော ကိစ္စကရော ဘဝတီ''တိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တွံ ဗုဘုက္ခိတော ဘဝေယျာသိ, တဒါ တွံ ခေတ္တံ ကသာပေယျာသိ, သာလိံ ရောပာပေယျာသိ, ဓညံ အတိဟရာပေယျာသိ 'ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိဿာမီ'တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပတ္တေ ကာလေ ဝါယာမော အကိစ္စကရော ဘဝတိ, ပဋိကစ္စေဝ ဝါယာမော ကိစ္စကရော ဘဝတီတိ။

''ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ''တိ။ ''တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တေ သင်္ဂါမော ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဘဝေယျ, တဒါ တွံ ပရိခံ ခဏာပေယျာသိ, ပာကာရံ ကာရာပေယျာသိ, ဂေါပုရံ ကာရာပေယျာသိ, အဋ္ဋာလကံ ကာရာပေယျာသိ, ဓညံ အတိဟရာပေယျာသိ, တဒါ တွံ ဟတ္ထိသ္မိံ သိက္ခေယျာသိ, အဿသ္မိံ သိက္ခေယျာသိ, ရထသ္မိံ သိက္ခေယျာသိ, ဓနုသ္မိံ သိက္ခေယျာသိ, ထရုသ္မိံ သိက္ခေယျာသီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပတ္တေ ကာလေ ဝါယာမော အကိစ္စကရော ဘဝတိ, ပဋိကစ္စေဝ ဝါယာမော ကိစ္စကရော ဘဝတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ –

'''ပဋိကစ္စေဝ တံ ကယိရာ၊ ယံ ဇညာ ဟိတမတ္တနော။
န သာကဋိကစိန္တာယ၊ မန္တာ ဓီရော ပရက္ကမေ။

'''ယထာ သာကဋိကော မဋ္ဌံ [နာမ (သီ. ပီ. က.) သံ. နိ. ၁.၁၀၃]၊ သမံ ဟိတွာ မဟာပထံ။
ဝိသမံ မဂ္ဂမာရုယှ၊ အက္ခစ္ဆိန္နောဝ ဈာယတိ။

'''ဧဝံ ဓမ္မာ အပက္ကမ္မ၊ အဓမ္မမနုဝတ္တိယ။
မန္ဒော မစ္စုမုခံ ပတ္တော၊ အက္ခစ္ဆိန္နောဝ ဈာယတီ'''တိ [သောဓေတဗ္ဗံ (သဗ္ဗတ္ထ)] ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

တယာမကရဏပဥ္ဟော ပဥ္စမော။

၆. နေရယိကဂ္ဂိဉဏ္ဒုဟဘာဝပဥ္ဟော

၆. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမ္ဟေ ဘဏထ ‘ပာကတိကအဂ္ဂိတော နေရယိကော အဂ္ဂိ မဟာဘိတာပတရော ဟောတိ, ခုဒ္ဒကောပိ ပာသာဏော ပာကတိကေ အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တော ဒိဝသမ္ပိ ပစ္စမာနော [ဓမမာနော (သီ. ပီ.)] န ဝိလယံ ဂစ္ဆတိ, ကူဋာဂာရမတ္တောပိ ပာသာဏော နေရယိကဂ္ဂိမှိ ပက္ခိတ္တော ခဏေန ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ’တိ, ဧတံ ဝစနံ န သဒ္ဒဟာမိ, ဧဝဉ္စ ပန ဝဒေထ ‘យေ စ တတ္ထ ဥပ္ပန္နာ သတ္တာ, တေ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စမာနာ န ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ’တိ, တမ္ပိ ဝစနံ န သဒ္ဒဟာမီ”တိ။

ထေရော အာဟ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယာ တာ သန္တိ မကရိနိယောပိ သုသုမာရိနိယောပိ ကစ္ဆပိနိယောပိ မောရိနိယောပိ ကပောတိနိယောပိ, ကိံနု တာ ကက္ခဠာနိ ပာသာဏာနိ သက္ခရာယော စ ခါဒန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ခါဒန္တီ”တိ။ “ကိံ ပန တာနိ တာသံ ကုစ္ဆိယံ ကောဋ္ဌဗ္ဘန္တရဂတာနိ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ “ယော ပန တာသံ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော, သောပိ ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ? “မညာမိ, ဘန္တေ, ကမ္မာဓိကတေန န ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မာဓိကတေန နေရယိကာ သတ္တာ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စမာနာ န ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ‘သော န တာဝ ကာလံ ကရောတိ, ယာဝ န တံ ပာပကမ္မံ ဗျန္တီဟောတီ’”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယာ တာ သန္တိ သီဟိနိယောပိ ဗျဂ္ဃိနိယောပိ ဒီပိနိယောပိ ကုက္ကုရိနိယောပိ, ကိံနု တာ ကက္ခဠာနိ အဋ္ဌိကာနိ မံသာနိ ခါဒန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ခါဒန္တီ”တိ။ “ကိံ ပန တာနိ တာသံ ကုစ္ဆိယံ ကောဋ္ဌဗ္ဘန္တရဂတာနိ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ “ယော ပန တာသံ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော, သောပိ ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ? “မညာမိ, ဘန္တေ, ကမ္မာဓိကတေန န ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မာဓိကတေန နေရယိကာ သတ္တာ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စမာနာ န ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယာ တာ သန္တိ ယောနကသုခုမာလိနိယောပိ ခတ္တိယသုခုမာလိနိယောပိ ဗြာဟ္မဏသုခုမာလိနိယောပိ ဂဟပတိသုခုမာလိနိယောပိ, ကိံနု တာ ကက္ခဠာနိ ခဇ္ဇကာနိ မံသာနိ ခါဒန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ခါဒန္တီ”တိ။ “ကိံ ပန တာနိ တာသံ ကုစ္ဆိယံ ကောဋ္ဌဗ္ဘန္တရဂတာနိ ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တီ”တိ။ “ယော ပန တာသံ ကုစ္ဆိယံ ဂဗ္ဘော သောပိ ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ။ “မညာမိ, ဘန္တေ, ကမ္မာဓိကတေန န ဝိလယံ ဂစ္ဆတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မာဓိကတေန နေရယိကာ သတ္တာ အနေကာနိပိ ဝဿသဟဿာနိ နိရယေ ပစ္စမာနာ န ဝိလယံ ဂစ္ဆန္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – ‘‘သော န တာဝ ကာလံ ကရောတိ, ယာဝ န တံ ပာပကမ္မံ ဗျန္တီဟောတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နေရယိကဂ္ဂိဉဏ္ဒုဟဘာဝပဥ္ဟော ဆဋ္ဌော။

၇. ပထဝိသန္ဓာရကပဥ္ဟော

၇. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမ္ဟေ ဘဏထ ‘အယံ မဟာ ပထဝီ ဥဒကေ ပတိဋ္ဌိတာ, ဥဒကံ ဝာတေ ပတိဋ္ဌိတံ, ဝာတော အာကာသေ ပတိဋ္ဌိတော’တိ, ဧတမ္ပိ ဝစနံ န သဒ္ဒဟာမီ”တိ။ ထေရော ဓမ္မကရကေန [ဓမ္မကရဏေန (က.)] ဥဒကံ ဂဟေတွာ ရာဇာနံ သညာပေသိ “ယထာ, မဟာရာဇ, ဣမံ ဥဒကံ ဝာတေန အာဓာရိတံ, ဧဝံ တမ္ပိ ဥဒကံ ဝာတေန အာဓာရိတ”န္တိ။

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပဋိသန္ဓိဂ္ဂဟဏပဉှော သတ္တမော။

၈. နိရောဓနိဗ္ဗာနပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ , နာဂသေန, နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ? “သဗ္ဗေ ဗာလပုထုဇ္ဇနာ ခော, မဟာရာဇ, အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေ အာယတနေ အဘိနန္ဒန္တိ အဘိဝဒန္တိ အဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌန္တိ, တေ တေန သောတေန ဝုယှန္တိ, န ပရိမုစ္စန္တိ ဇာတိယာ ဇရာယ မရဏေန သောကေန ပရိဒေဝေန ဒုက္ခေဟိ ဒောမနဿေဟိ ဥပါယာသေဟိ န ပရိမုစ္စန္တိ ဒုက္ခသ္မာ တိ ဝဒါမိ။ သုတဝါ စ ခော, မဟာရာဇ, အရိယသာဝကော အဇ္ဈတ္တိကဗာဟိရေ အာယတနေ နာဘိနန္ဒတိ နာဘိဝဒတိ နာဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ အနဘိနန္ဒတော အနဘိဝဒတော အနဇ္ဈောသာယ တိဋ္ဌတော တဏှာ နိရုဇ္ဈတိ, တဏှာနိရောဓာ ဥပါဒာနနိရောဓော, ဥပါဒာနနိရောဓာ ဘဝနိရောဓော, ဘဝနိရောဓာ ဇာတိနိရောဓော, ဇာတိနိရောဓာ ဇရာမရဏံ သောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသာ နိရုဇ္ဈန္တိ, ဧဝမေတဿ ကေဝလဿ ဒုက္ခက္ခန္ဓဿ နိရောဓော ဟောတိ, ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, နိရောဓော နိဗ္ဗာန”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နိရောဓနိဗ္ဗာနပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. နိဗ္ဗာနလဘနပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေဝ လဘန္တိ နိဗ္ဗာန”န္တိ? “န ခော, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေဝ လဘန္တိ နိဗ္ဗာနံ, အပိ စ ခော, မဟာရာဇ, ယော သမ္မာ ပဋိပန္နော အဘိညေယျေ ဓမ္မေ အဘိဇာနာတိ, ပရိညေယျေ ဓမ္မေ ပရိဇာနာတိ, ပဟာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ပဇဟတိ, ဘာဝေတဗ္ဗေ ဓမ္မေ ဘာဝေတိ, သစ္ဆိကာတဗ္ဗေ ဓမ္မေ သစ္ဆိကရောတိ, သော လဘတိ နိဗ္ဗာန”န္တိ။

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နိဗ္ဗာနလဘနပဉှော နဝမော။

၁၀. နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပဉှော

၁၀. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော န လဘတိ နိဗ္ဗာနံ, ဇာနာတိ သော ‘သုခံ နိဗ္ဗာန’”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ယော န လဘတိ နိဗ္ဗာနံ, ဇာနာတိ သော ‘သုခံ နိဗ္ဗာန’”န္တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အလဘန္တော ဇာနာတိ ‘သုခံ နိဗ္ဗာန’”န္တိ? “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယေသံ နစ္ဆိန္နာ ဟတ္ထပါဒာ , ဇာနေယျုံ တေ, မဟာရာဇ, ‘ဒုက္ခံ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒန’”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဇာနေယျု”န္တိ။ “ကထံ ဇာနေယျု”န္တိ? “အညေသံ, ဘန္တေ, ဆိန္န ဟတ္ထပါဒါနံ ပရိဒေဝိတသဒ္ဒံ သုတွာ ဇာနန္တိ ‘ဒုက္ခံ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒန’”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေသံ ဒိဋ္ဌံ နိဗ္ဗာနံ, တေသံ သဒ္ဒံ သုတွာ ဇာနာတိ ‘သုခံ နိဗ္ဗာန’”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

နိဗ္ဗာနသုခဇာနနပဉှော ဒသမော။

နိဗ္ဗာနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၅. ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ

၁. ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထိနတ္ထိဘာဝပဉှော

၁. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ တယာ ဒိဋ္ဌော”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “အထ တေ အာစရိယေဟိ ဗုဒ္ဓေါ ဒိဋ္ဌော”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ ဗုဒ္ဓေါ”တိ။ “ကိံ ပန, မဟာရာဇ, ဟိမဝတိ ဦဟာ နဒီ တယာ ဒိဋ္ဌာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “အထ တေ ပိတရာ ဦဟာ နဒီ ဒိဋ္ဌာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ဦဟာ နဒီ”တိ။ “အတ္ထိ, ဘန္တေ, ကိဉ္စာပိ မယာ ဦဟာ နဒီ န ဒိဋ္ဌာ, ပိတရာပိ မေ ဦဟာ နဒီ န ဒိဋ္ဌာ, အပိ စ အတ္ထိ ဦဟာ နဒီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကိဉ္စာပိ မယာ ဘဂဝါ န ဒိဋ္ဌော, အာစရိယေဟိပိ မေ ဘဂဝါ န ဒိဋ္ဌော, အပိ စ အတ္ထိ ဘဂဝါ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗုဒ္ဓဿ အတ္ထိနတ္ထိဘာဝပဉှော ပဌမော။

၂. ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝပဉှော

၂. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အနုတ္တရော”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗံ ဇာနာသိ ‘ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော’”တိ? “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယေဟိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော မဟာသမုဒ္ဒော, ဇာနေယျုံ တေ, မဟာရာဇ, မဟန္တော ခော မဟာသမုဒ္ဒော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယျော ဒုပ္ပရိယောဂါဟော, ယတ္ထိမာ ပဉ္စ မဟာနဒိယော သတတံ သမိတံ အပ္ပေန္တိ, သေယျထိဒံ, ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီ, နေဝ တဿ ဦနတ္တံ ဝါ ပူရတ္တံ ဝါ ပညာယတီ”တိ ? “အာမ, ဘန္တေ, ဇာနေယျု”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သာဝကေ မဟန္တေ ပရိနိဗ္ဗုတေ ပဿိတွာ ဇာနာမိ ‘ဘဂဝါ အနုတ္တရော’”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝဇာနနပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, သက္ကာ ဇာနိတုံ ‘ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော’”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ဇာနိတုံ ‘ဘဂဝါ အနုတ္တရော’”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သက္ကာ ဇာနိတုံ ‘ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော’”တိ။ “ဘူတပုဗ္ဗံ, မဟာရာဇ, တိဿတ္ထေရော နာမ လေခာစရိယော အဟောသိ, ဗဟူနိ ဝဿာနိ အဗ္ဘတီတာနိ ကာလင်္ကတဿ ကထံ သော ဉာယတီ”တိ။ “လေခေန ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ဓမ္မံ ပဿတိ, သော ဘဂဝန္တံ ပဿတိ, ဓမ္မော ဟိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေသိတော”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗုဒ္ဓဿ အနုတ္တရဘာဝဇာနနပဉှော တတိယော။

၄. ဓမ္မဒိဋ္ဌပဉှော

၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဓမ္မော တယာ ဒိဋ္ဌော”တိ။ “ဗုဒ္ဓနေတ္တိယာ ခော, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓပညတ္တိယာ ယာဝဇီဝံ သာဝကေဟိ ဝတ္တိတဗ္ဗ”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဓမ္မဒိဋ္ဌပဉ္ဟော စတုတ္ထော။

၅. အသင်္ကမနပဋိသန္ဓဟနပဉှော

၅. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, န စ သင်္ကမတိ ပဋိသန္ဒဟတိ စာ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, န စ သင်္ကမတိ ပဋိသန္ဒဟတိ စာ”တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, န စ သင်္ကမတိ ပဋိသန္ဒဟတိ စ, ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ပဒီပတော ပဒီပံ ပဒီပေယျ, ကိံနု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပဒီပေါ ပဒီပမှာ သင်္ကန္တော”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န စ သင်္ကမတိ ပဋိသန္ဒဟတိ စာ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “အဘိဇာနာသိ နု, တွံ မဟာရာဇ, ဒဟရကော သန္တော သိလောကာစရိယဿ သန္တိကေ ကိဉ္စိ သိလောကံ ဂဟိတ”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ ။ “ကိံနု ခေါ, မဟာရာဇ, သော သိလောကော အာစရိယမှာ သင်္ကန္တော”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န စ သင်္ကမတိ ပဋိသန္ဒဟတိ စာတိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

အသင်္ကမနပဋိသန္ဒဟနပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ဝေဒဂူပဉှော

၆. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဒဂူ ဥပလဗ္ဘတီ”တိ? ထေရော အာဟ “ပရမတ္ထေန ခေါ, မဟာရာဇ, ဝေဒဂူ နုပလဗ္ဘတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဝေဒဂူပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. အညကာယသင်္ကမနပဉှော

၇. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကောစိ သတ္တော ယော ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ သင်္ကမတီ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမမှာ ကာယာ အညံ ကာယံ သင်္ကမန္တော နတ္ထိ, နနု မုတ္တော ဘဝိဿတိ ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ယဒိ န ပဋိသန္ဒဟေယျ, မုတ္တော ဘဝိဿတိ ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီတိ, ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဋိသန္ဒဟတိ, တသ္မာ န ပရိမုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော အညတရဿ ပုရိသဿ အမ္ဗံ အဝဟရေယျ, ကိံ သော ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “န ခေါ သော, မဟာရာဇ, တာနိ အမ္ဗာနိ အဝဟရိ, ယာနိ တေန ရောပိတာနိ, ကသ္မာ ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ? “တာနိ, ဘန္တေ, အမ္ဗာနိ နိဿာယ ဇာတာနိ, တသ္မာ ဒဏ္ဍပ္ပတ္တော ဘဝေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣမိနာ နာမရူပေန ကမ္မံ ကရောတိ သောဘနံ ဝါ အသောဘနံ ဝါ, တေန ကမ္မေန အညံ နာမရူပံ ပဋိသန္ဒဟတိ, တသ္မာ န ပရိမုတ္တော ပါပကေဟိ ကမ္မေဟီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

အညကာယသင်္ကမနပဉှော သတ္တမော။

၈. ကမ္မဖလအတ္ထိဘာဝပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမိနာ နာမရူပေန ကမ္မံ ကတံ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ, ကုဟိံ တာနိ ကမ္မာနိ တိဋ္ဌန္တီ”တိ? “အနုဗန္ဓေယျုံ ခေါ, မဟာရာဇ, တာနိ ကမ္မာနိ ဆာယာဝ အနပါယိနီ”တိ [အနုပါယိနီတိ (က.)]။ “သက္ကာ ပန, ဘန္တေ, တာနိ ကမ္မာနိ ဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ တာနိ ကမ္မာနိ တိဋ္ဌန္တီ’”တိ? “န သက္ကာ, မဟာရာဇ, တာနိ ကမ္မာနိ ဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ တာနိ ကမ္မာနိ တိဋ္ဌန္တီ’”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယာနိမာနိ ရုက္ခာနိ အနိဗ္ဗတ္တဖလာနိ, သက္ကာ တေသံ ဖလာနိ ဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ တာနိ ဖလာနိ တိဋ္ဌန္တီ’”တိ။ “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အဗ္ဗောစ္ဆိန္နာယ သန္တတိယာ န သက္ကာ တာနိ ကမ္မာနိ ဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ တာနိ ကမ္မာနိ တိဋ္ဌန္တီ’တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ကမ္မဖလအတ္ထိဘာဝပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဥပ္ပဇ္ဇတိဇာနနပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဇာနာတိ သော ‘ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဇာနာတိ သော ‘ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’”တိ။ “ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကဿကော ဂဟပတိကော ဗီဇာနိ ပထဝိယံ နိက္ခိပိတွာ သမ္မာ ဒေဝေ ဝဿန္တေ ဇာနာတိ ‘ဓညံ နိဗ္ဗတ္တိဿတီ’”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဇာနေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဇာနာတိ သော ‘ဥပ္ပဇ္ဇိဿာမီ’”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဥပ္ပဇ္ဇတိဇာနနပဉှော နဝမော။

၁၀. ဗုဒ္ဓနိဒဿနပဉှော

၁၀. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ အတ္ထီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အတ္ထီ”တိ။ “သက္ကာ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ နိဒဿေတုံ ဣဓဝါ ဣဓဝါ”တိ? “ပရိနိဗ္ဗုတော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ, န သက္ကာ ဘဂဝါ နိဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ’”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, မဟတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓဿ ဇလမာနဿ ယာ အစ္စိ အတ္ထင်္ဂတာ, သက္ကာ သာ အစ္စိ ဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ’”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, နိရုဒ္ဓါ သာ အစ္စိ အပ္ပညတ္တိံ ဂတာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော အတ္ထင်္ဂတော, န သက္ကာ ဘဂဝါ နိဒဿေတုံ ‘ဣဓ ဝါ ဣဓ ဝါ’ တိ, ဓမ္မကာယေန ပန ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ဘဂဝါ နိဒဿေတုံ။ ဓမ္မော ဟိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေသိတော”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗုဒ္ဓနိဒဿနပဉှော ဒသမော။

ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒသ ပဉှာ။

၆. သတိဝဂ္ဂေါ

၁. ကာယပိယာယနပဉှော

၁. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ပိယော ပဗ္ဗဇိတာနံ ကာယော''တိ? ''န ခေါ, မဟာရာဇ, ပိယော ပဗ္ဗဇိတာနံ ကာယော''တိ။ ''အထ ကိဿ နု ခေါ, ဘန္တေ, ကေလာယထ မမာယထာ''တိ? ''ကိံ ပန တေ, မဟာရာဇ, ကဒာစိ ကရဟစိ သင်္ဂါမဂတဿ ကဏ္ဍပ္ပဟာရော ဟောတီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, ဟောတီ''တိ။ ''ကိံနု ခေါ , မဟာရာဇ, သော ဝဏော အာလေပေန စ အာလိမ္ပီယတိ တေလေန စ မက္ခီယတိ သုခုမေန စ စောဠပဋ္ဋေန ပလိဝေဌီယတီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, အာလေပေန စ အာလိမ္ပီယတိ တေလေန စ မက္ခီယတိ သုခုမေန စ စောဠပဋ္ဋေန ပလိဝေဌီယတီ''တိ။ ''ကိံနု ခေါ, မဟာရာဇ, ပိယော တေ ဝဏော, တေန အာလေပေန စ အာလိမ္ပီယတိ တေလေန စ မက္ခီယတိ သုခုမေန စ စောဠပဋ္ဋေန ပလိဝေဌီယတီ''တိ? ''န မေ, ဘန္တေ, ပိယော ဝဏော, အပိ စ မံသဿ ရုဟနတ္ထာယ အာလေပေန စ အာလိမ္ပီယတိ တေလေန စ မက္ခီယတိ သုခုမေန စ စောဠပဋ္ဋေန ပလိဝေဌီယတီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အပ္ပိယော ပဗ္ဗဇိတာနံ ကာယော, အထ စ ပဗ္ဗဇိတာ အနဇ္ဈောသိတာ ကာယံ ပရိဟရန္တိ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ။ အပိ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝဏူပမော ကာယော ဝုတ္တော ဘဂဝတာ, တေန ပဗ္ဗဇိတာ ဝဏမိဝ ကာယံ ပရိဟရန္တိ အနဇ္ဈောသိတာ။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ –

'''အလ္လစမ္မပဋိစ္ဆန္နော၊ နဝဒွါရော မဟာဝဏော။
သမန္တတော ပဂ္ဃရတိ၊ အသုစိပူတိဂန္ဓိယော'''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ကာယပိယာယနပဉှော ပဌမော။

၂. သဗ္ဗညုဘာဝပဉှော

၂. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ''တိ။ ''အထ ကိဿ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, သာဝကာနံ အနုပုဗ္ဗေန သိက္ခာပဒံ ပညပေသီ''တိ? ''အတ္ထိ ပန တေ မဟာရာဇ, ကောစိ ဝေဇ္ဇော, ယော ဣမိဿံ ပထဝိယံ သဗ္ဗဘေသဇ္ဇာနိ ဇာနာတီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထီ''တိ။ ''ကိံနု ခေါ, မဟာရာဇ, သော ဝေဇ္ဇော ဂိလာနကံ သမ္ပတ္တေ ကာလေ ဘေသဇ္ဇံ ပာယေတိ, ဥဒါဟု အသမ္ပတ္တေ ကာလေ''တိ? ''သမ္ပတ္တေ ကာလေ, ဘန္တေ, ဂိလာနကံ ဘေသဇ္ဇံ ပာယေတိ, နော အသမ္ပတ္တေ ကာလေ''တိ? ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ သဗ္ဗဒဿာဝီ န အသမ္ပတ္တေ ကာလေ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတိ, သမ္ပတ္တေ ကာလေ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညာပေတိ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယ''န္တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သဗ္ဗညုဘာဝပဉှော ဒုတိယော။

၃. မဟာပုရိသလက္ခဏပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော ဗျာမပ္ပဘော''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော ဗျာမပ္ပဘော''တိ။

''ကိံ ပနဿ, ဘန္တေ, မာတာပိတရောပိ ဒွတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတာ အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစာ ဗျာမပ္ပဘာ''တိ? ''နော စဿ, မဟာရာဇ, မာတာပိ

တရော ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတာ အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစာ ဗြဟ္မဝဏ္ဏာ ဗြဟ္မဝစ္ဆသာ''တိ။

''ဧဝံ သန္တေ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, န ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗုဒ္ဓေါ ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော ဗြဟ္မဝစ္ဆသောတိ, အပိ စ မာတု သဒိသော ဝါ ပုတ္တော ဟောတိ မာတုပက္ခော ဝါ, ပိတုသဒိသော ဝါ ပုတ္တော ဟောတိ ပိတုပက္ခော ဝါ''တိ။ ထေရော အာဟ ''အတ္ထိ ပန, မဟာရာဇ, ကိဉ္စိ ပဒုမံ သတပတ္တ''န္တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထီ''တိ။ ''တဿ ပန ကုဟိံ သမ္ဘဝေါ''တိ? ''ကဒ္ဒမေ ဇာယတိ ဥဒကေ အာသီယတီ''တိ ။ ''ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ ကဒ္ဒမေန သဒိသံ ဝဏ္ဏေန ဝါ ဂန္ဓေန ဝါ ရသေန ဝါ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''အထ ဥဒကေန ဝါ ဂန္ဓေန ဝါ ရသေန ဝါ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိသလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတော အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတော သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏော ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစော ဗြဟ္မဝစ္ဆသော, နော စဿ မာတာပိတရော ဒ္ဝတ္တိံသမဟာပုရိ သလက္ခဏေဟိ သမန္နာဂတာ အသီတိယာ စ အနုဗျဉ္ဇနေဟိ ပရိရဉ္ဇိတာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ကဉ္စနသန္နိဘတ္တစာ ဗြ ဟ္မဝစ္ဆသာ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

မဟာပုရိသလက္ခဏပဉှော တတိယော။

၄. ဘဂဝတော ဗြဟ္မစာရိပဉှော

၄. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ ဗြဟ္မစာရီ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဗြဟ္မစာရီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓေါ ဗြဟ္မုနော သိဿော''တိ? ''အတ္ထိ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိပါမောက္ခော''တိ? ''အတ္ထိ , ဘန္တေ''တိ။ ''ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သော ဟတ္ထီ ကဒါစိ ကရဟစိ ကောဉ္စနာဒံ နဒတီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, နဒတီ''တိ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သော ဟတ္ထီ ကောဉ္စသကုဏာနံ သိဿော''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ကိံ ပန, မဟာရာဇ, ဗြဟ္မာ သဗုဒ္ဓိကော အဗုဒ္ဓိကော''တိ? ''သဗုဒ္ဓိကော, ဘန္တေ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဗြဟ္မာ ဘဂဝတော သိဿော''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ဘဂဝတော ဗြဟ္မစာရိပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပဉှော

၅. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဥပသမ္ပဒါ သုန္ဒရာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ဥပသမ္ပဒါ သုန္ဒရာ''တိ။ ''အ တ္ထိ ပန, ဘန္တေ, ဗုဒ္ဓဿ ဥပသမ္ပဒါ, ဥဒါဟု နတ္ထီ''တိ? ''ဥပသမ္ပန္နော ခေါ, မဟာရာဇ , ဘဂဝါ ဗောဓိရုက္ခမူလေ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏေန, နတ္ထိ ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါ အညေဟိ ဒိန္နာ, ယထာ သာဝကာနံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယ''န္တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ဘဂဝတော ဥပသမ္ပဒါပဉှော ပဉ္စမော။

၆. အဿုဘေသဇ္ဇာဘေသဇ္ဇပဉှော

၆. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယော စ မာတရိ မတာယ ရောဒတိ, ယော စ ဓမ္မပေမေန ရောဒတိ, ဥဘိန္နံ တေသံ ရောဒန္တာနံ ကဿ အဿု ဘေသဇ္ဇံ, ကဿ န ဘေသဇ္ဇ''န္တိ? ''ဧကဿ ခေါ, မဟာရာဇ, အဿု ရာဂဒေါ

သမောဟေဟိ သမလံ ဥဏှဟံ, ကေဿ ပီတိသောမနဿေန ဝိမလံ သီတလံ။ ယံ ခော, မဟာရာဇ, သီတလံ, တံ ဘေသဇ္ဇံ, ယံ ဥဏှဟံ, တံ န ဘေသဇ္ဇ”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

အဿုဗ္ဘေသဇ္ဇာဘေသဇ္ဇပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. သရာဂဝီတရာဂနာနာကရဏပဉှော

၇. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံ နာနာကရဏံ သရာဂဿ စ ဝီတရာဂဿ စာ”တိ? “ဧကော ခော, မဟာရာဇ, အဇ္ဈောသိတော, ဧကော အနဇ္ဈောသိတော”တိ။ “ကိံ ဧတံ, ဘန္တေ, အဇ္ဈောသိတော အနဇ္ဈောသိတော နာမာ”တိ? “ဧကော ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိကော, ဧကော အနတ္ထိကော”တိ။ “ပဿာမဟံ, ဘန္တေ, ဧဝရူပံ ယော စ သရာဂေါ, ယော စ ဝီတရာဂေါ, သဗ္ဗောပေသော သောဘနံ ယေဝ ဣစ္ဆတိ ခါဒနီယံ ဝါ ဘောဇနီယံ ဝါ, န ကောစိ ပါပကံ ဣစ္ဆတီ”တိ။ “အဝီတရာဂေါ ခော, မဟာရာဇ, ရသပဋိသံဝေဒီ စ ရသရာဂပဋိသံဝေဒီ စ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ, ဝီတရာဂေါ ပန ရသပဋိသံဝေဒီ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ, နော စ ခေါ ရသရာဂပဋိသံဝေဒီ”တိ။

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သရာဂဝီတရာဂနာနာကရဏပဉှော သတ္တမော။

၈. ပညာပတိဋ္ဌာနပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ပညာ ကုဟိံ ပဋိဝသတီ”တိ? “န ကတ္ထစိ မဟာရာဇာ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ ပညာ”တိ။ “ဝါတော, မဟာရာဇ, ကုဟိံ ပဋိဝသတီ”တိ? “န ကတ္ထစိ ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ဝါတော”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပညာပတိဋ္ဌာနပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. သံသာရပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ပနေတံ ဗြူသိ ‘သံသာရော’တိ, ကတမော သော သံသာရော”တိ? “ဣဓ, မဟာရာဇ, ဇာတော ဣဓေဝ မရတိ, ဣဓ မတော အညတြ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဟိံ ဇာတော တဟိံ ယေဝ မရတိ, တဟိံ မတော အညတြ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, သံသာရော ဟောတီ”တိ။ “ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ပက္ကံ အမ္ဗံ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိံ ရောပေယျ, တတော မဟန္တော အမ္ဗရုက္ခော နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဖလာနိ ဒဒေယျ, အထ သော ပုရိသော တတောပိ ပက္ကံ အမ္ဗံ ခါဒိတွာ အဋ္ဌိံ ရောပေယျ, တတောပိ မဟန္တော အမ္ဗရုက္ခော နိဗ္ဗတ္တိတွာ ဖလာနိ ဒဒေယျ, ဧဝမေတေသံ ရုက္ခာနံ ကောဋိ န ပညာယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣဓ ဇာတော ဣဓေဝ မရတိ, ဣဓ မတော အညတြ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တဟိံ ဇာတော တဟိံ ယေဝ မရတိ, တဟိံ မတော အညတြ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, သံသာရော ဟောတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သံသာရပဉှော နဝမော။

၁၀. စိရကတသရဏပဉှော

၁၀. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန အတီတံ စိရကတံ သရတီ''တိ? ''သတိယာ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''နနု, ဘန္တေ နာဂသေန, စိတ္တေန သရတိ နော သတိယာ''တိ? ''အဘိဇာနာသိ နု, တ္ဝံ မဟာရာဇ, ကိဉ္စိဒေဝ ကရဏီယံ ကတ္ဝာ ပမုဋ္ဌ''န္တိ? ''အာမ ဘန္တေ''တိ။ ''ကိံ နု ခေါ, တ္ဝံ မဟာရာဇ, တသ္မိံ သမယေ အစိတ္တကော အဟောသီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, သတိ တသ္မိံ သမယေ နာဟောသီ''တိ။ ''အထ ကသ္မာ, တ္ဝံ မဟာရာဇ, ဧဝမာဟ 'စိတ္တေန သရတိ, နော သတိယာ'''တိ?

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

စိရကတသရဏပဉှော ဒသမော။

၁၁. အဘိဇာနန္တသတိပဉှော

၁၁. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗာ သတိ အဘိဇာနန္တီ ဥပ္ပဇ္ဇတိ , ဥဒာဟု ကဋုမိကာဝ သတီ''တိ? ''အဘိဇာနန္တိပိ, မဟာရာဇ, ကဋုမိကာပိ သတီ''တိ။ ''ဧဝဉှိ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗာ သတိ အဘိဇာနန္တီ, နတ္ထိ ကဋုမိကာ သတီ''တိ? ''ယဒိ နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ကဋုမိကာ သတိ, နတ္ထိ ကိဉ္စိ သိပ္ပိကာနံ ကမ္မာယတနေဟိ ဝါ သိပ္ပာယတနေဟိ ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေဟိ ဝါ ကရဏီယံ, နိရတ္ထကာ အာစရိယာ, ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ ကဋုမိကာ သတိ, တသ္မာ အတ္ထိ ကမ္မာယတနေဟိ ဝါ သိပ္ပာယတနေဟိ ဝါ ဝိဇ္ဇာဋ္ဌာနေဟိ ဝါ ကရဏီယံ, အတ္ထော စ အာစရိယေဟီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

အဘိဇာနန္တသတိပဉှော ဧကာဒသမော။

သတိဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဧကာဒသ ပဉှာ။

၇. အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဝဂ္ဂေါ

၁. သတိဥပ္ပဇ္ဇနပဉှော

၁. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကတိဟာကာရေဟိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''သတ္တရသဟာကာရေဟိ, မဟာရာဇ, သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ။ ''ကတမေဟိ သတ္တရသဟာကာရေဟီ''တိ? ''အဘိဇာနတောပိ, မဟာရာဇ, သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကဋုမိကာယပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဩဠာရိကဝိညာဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဟိတဝိညာဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အဟိတဝိညာဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သဘာဂနိမိတ္တတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဝိသဘာဂနိမိတ္တတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ကထာဘိညာဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, လက္ခဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သာရဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, မုဒ္ဒာတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဂဏနာတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဓာရဏတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဘာဝနတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပောတ္ထကနိဗန္ဓနတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဥပနိက္ခေပတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အနုဘူတတောပိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ။

''ကထံ အဘိဇာနတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယထာ, မဟာရာဇ, အာယသ္မာ စ အာနန္ဒော ခုဇ္ဇုတ္တရာ စ ဥပာသိကာ, ယေ ဝါ ပန အညေပိ ကေစိ ဇာတိဿရာ ဇာတိံ သရန္တိ, ဧဝံ အဘိဇာနတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

''ကထံ ကဋုမိကာယ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယော ပကတိယာ မုဋ္ဌဿတိကော, ပရေ စ တံ သရာပနတ္ထံ နိဗန္ဓန္တိ, ဧဝံ ကဋုမိကာယ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ သြဋ္ဌာရိကဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယအာ ရဇ္ဇေ တ အဘိသိတ္တော ဟောတိ, သောတာပတ္တိဖလံ တ ပတ္တော ဟောတိ, ဧဝံ သြဋ္ဌာရိကဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဟိတဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယမှိ သုခာပိတော, ‘အမုကသ္မိံ ဧဝံ သုခာပိတော’တိ သရတိ, ဧဝံ ဟိတဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ အဟိတဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယမှိ ဒုက္ခာပိတော, ‘အမုကသ္မိံ ဧဝံ ဒုက္ခာပိတော’တိ သရတိ, ဧဝံ အဟိတဝိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ သဘာဂနိမိတ္တတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? သဒိသံ ပုဂ္ဂလံ ဒိသွာ မာတရံ တ ပိတရံ တ ဘာတရံ တ ဘဂိနိံ တ သရတိ, ဩဋ္ဌံ တ ဂောဏံ တ ဂဒ္ရဘံ တ ဒိသွာ အညံ တာဒိသံ ဩဋ္ဌံ တ ဂောဏံ တ ဂဒ္ရဘံ တ သရတိ, ဧဝံ သဘာဂနိမိတ္တတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဝိသဘာဂနိမတ္တတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? အသုကဿ နာမ ဝဏ္ဏော ဧဒိသော, သဒ္ဒော ဧဒိသော, ဂန္ဓော ဧဒိသော, ရသော ဧဒိသော, ဖောဋ္ဌဗ္ဗော ဧဒိသောတိ သရတိ, ဧဝမ္ပိ ဝိသဘာဂနိမိတ္တတောပိ ံသတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ကထာဘိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယော ပကတိယာ မုဋ္ဌဿတိကော ဟောတိ, တံ ပရေ သရာပေန္တိ, တေန သော သရတိ, ဧဝံ ကထာဘိညာဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ လက္ခဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယော ပကတိယာ ဗလီဗဒ္ဒါနံ အင်္ဂေန ဇာနာတိ, လက္ခဏေန ဇာနာတိ, ဧဝံ လက္ခဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ သာရဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ယော ပကတိယာ မုဋ္ဌဿတိကော ဟောတိ, ယော တံ ‘သရာဟိ ဘော, သရာဟိ ဘော’တိ ပုနပ္ပုနံ သရာပေတိ, ဧဝံ သာရဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ မုဒ္ဒာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? လိပိယာ သိက္ခိတတ္တာ ဇာနာတိ ‘ဣမဿ အက္ခရဿ အနန္တရံ ဣမံ အက္ခရံ ကာတဗ္ဗ’န္တိ ဧဝံ မုဒ္ဒာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဂဏနာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဂဏနာယ သိက္ခိတတ္တာ ဂဏကာ ဗဟုမ္ပိ ဂဏေန္တိ, ဧဝံ ဂဏနာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဓာရဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဓာရဏာယ သိက္ခိတတ္တာ ဓာရဏကာ ဗဟုမ္ပိ ဓာရေန္တိ , ဧဝံ ဓာရဏတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဘာဝနာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဣဓ ဘိက္ခု အနေကဝိဟိတံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, သေယျထိဒံ, ဧကမ္ပိ ဇာတိံ ဒွေပိ ဇာတိယော။ပေ.။ ဣတိ သာကာရံ သဥဒ္ဒေသံ ပုဗ္ဗေနိဝါသံ အနုဿရတိ, ဧဝံ ဘာဝနာတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ပောတ္ထကနိဗန္ဓနတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ရာဇာနော အနုသာသနိယံ အဿရန္တာ [အနုဿရန္တာ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဧတံ ပောတ္ထကံ အာဟရထာတိ, တေန ပောတ္ထကေန အနုဿရန္တိ, ဧဝံ ပောတ္ထကနိဗန္ဓနတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ ဥပနိက္ခေပတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဥပနိက္ခိတ္တံ ဘဏ္ဍံ ဒိသွာ သရတိ, ဧဝံ ဥပနိက္ခေပတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ကထံ အနုဘူတတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ? ဒိဋ္ဌတ္တာ ရူပံ သရတိ, သုတတ္တာ သဒ္ဒံ သရတိ, ဃာယိတတ္တာ ဂန္ဓံ သရတိ, သာယိတတ္တာ ရသံ သရတိ, ဖုဋ္ဌတ္တာ ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ သရတိ, ဝိညာတတ္တာ ဓမ္မံ သရတိ, ဧဝံ အနုဘူတတော သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣမေဟိ ခော, မဟာရာဇ, သတ္တရသဟာကာရေဟိ သတိ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

သတိဥပ္ပဇ္ဇနပဉှော ပဌမော။

၂. ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပဉှော

၂. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဧဝံ ဘဏထ ‘ယော ဝဿသတံ အကုသလံ ကရေယျ, မရဏကာလေ စ ဧကံ ဗုဒ္ဓဂုဏံ သတိံ ပဋိလဘေယျ, သော ဒေဝေသု ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ’တိ ဧတံ န သဒ္ဒဟာမိ, ဧဝဉ္စ ပန ဝဒေထ ‘ဧတေန ပါဏာတိပါတေန နိရယေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ’တိ ဧတမ္ပိ န သဒ္ဒဟာမီ”တိ။

“တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ခုဒ္ဒကောပိ ပါသာဏော ဝိနာ နာဝါယ ဥဒကေ ဥပ္ပိလဝေယျာ”တိ ။ “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ နု ခော, မဟာရာဇ, ဝါဟသတမ္ပိ ပါသာဏာနံ နာဝါယ အာရောပိတံ ဥဒကေ ဥပ္ပိလဝေယျာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, နာဝါ, ဧဝံ ကုသလာနိ ကမ္မာနိ ဒဋ္ဌဗ္ဗာနီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗုဒ္ဓဂုဏသတိပဋိလာဘပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဒုက္ခပ္ပဟာနဝါယမပဉှော

၃. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံ တုမှေ အတီတဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထာ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ, အနာဂတဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထာ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကိံ ပန ပစ္စုပ္ပန္နဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထာ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ယဒိ တုမှေ န အတီတဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထ, န အနာဂတဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထ, န ပစ္စုပ္ပန္နဿ ဒုက္ခဿ ပဟာနာယ ဝါယမထ, အထ ကိမတ္ထာယ ဝါယမထာ”တိ။ ထေရော အာဟ ‘ကိန္တိ, မဟာရာဇ, ဣဒဉ္စ ဒုက္ခံ နိရုဇ္ဈေယျ, အညဉ္စ ဒုက္ခံ နုပ္ပဇ္ဇေယျာ’တိ ဧတဒတ္ထာယ ဝါယမာမာ”တိ။

“အတ္ထိ ပန တေ, ဘန္တေ နာဂသေန, အနာဂတံ ဒုက္ခ”န္တိ? “နတ္ထိ [ကထာ. ၈၂၈, ၈၂၉ ပဿိတဗ္ဗံ] , မဟာရာဇာ”တိ “တုမှေ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိပဏ္ဍိတာ, ယေ တုမှေ အသန္တာနံ အနာဂတာနံ ဒုက္ခာနံ ပဟာနာယ ဝါယမထာ”တိ? “အတ္ထိ ပန တေ, မဟာရာဇ, ကေစိ ပဋိရာဇာနော ပစ္စတ္ထိကာ ပစ္စာမိတ္တာ ပစ္စုပဋ္ဌိတာ ဟောန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထီ”တိ။ “ကိံ နု ခော, မဟာရာဇ, တဒါ တုမှေ ပရိခံ ခဏာပေယျာထ, ပါကာရံ စိနာပေယျာထ ဂေါပုရံ ကာရာပေယျာထ, အဋ္ဋာလကံ ကာရာပေယျာထ, ဓညံ အတိဟရာပေယျာထာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ပဋိကစ္စေဝ တံ ပဋိယတ္တံ ဟောတီ”တိ။ “ကိံ တုမှေ, မဟာရာဇ, တဒါ ဟတ္ထိသ္မိံ သိက္ခေယျာထ, အဿသ္မိံ သိက္ခေယျာထ, ရထသ္မိံ သိက္ခေယျာထ, ဓနုသ္မိံ သိက္ခေယျာထ, ထရုသ္မိံ သိက္ခေယျာထာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ပဋိကစ္စေဝ တံ သိက္ခိတံ ဟောတီ”တိ။ “ကိမတ္ထာယာ”တိ? “အနာဂတာနံ, ဘန္တေ, ဘယာနံ ပဋိဗာဟနတ္ထာယာ”တိ။ “ကိံ နု ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ အနာဂတံ ဘယ”န္တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ”တိ ။ “တုမှေ စ ခော, မဟာရာဇ, အတိပဏ္ဍိတာ, ယေ တုမှေ အသန္တာနံ အနာဂတာနံ ဘယာနံ ပဋိဗာဟနတ္ထာယ ပဋိယာဒေထာ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တွံ ပိပါသိတော ဘဝေယျာသိ, တဒါ တွံ ဥဒပါနံ ခဏာပေယျာသိ, ပေါက္ခရဏိံ ခဏာပေယျာသိ, တဠာကံ ခဏာပေယျာသိ ‘ပါနီယံ ပိဝိဿာမီ’”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ပဋိကစ္စေဝ တံ ပဋိယတ္တံ ဟောတီ”တိ။ “ကိမတ္ထာယာ”တိ? “အနာဂတာနံ, ဘန္တေ, ပိပါသာနံ ပဋိဗာ

ဟာနတ္တာယ ပဋိယတ္တံ ဟောတီ”တိ။ “အတ္ထိ ပန, မဟာရာဇ, အနာဂတာ ပိပာသာ”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ”တိ။ “တုမှေ
ဟေ ခေါ, မဟာရာဇ, အတိပဏ္ဍိတာ , ယေ တုမှေဟ အသန္တာနံ အနာဂတာနံ ပိပာသာနံ ပဋိဗာဟနတ္တာယ တံ ပဋိယာဒေ
ထာ”တိ။

“ဘိယျော ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ယဒါ တေ ပဋိရာဇာ ပစ္စတ္ထိကာ ပစ္စမိတ္တာ ဥဋ္ဌဟေယျုံ, တဒါ တေ
ဝံ ခေတ္တံ ကသာပေယျာသိ, သာလိံ ဝပာပေယျာသိ ‘ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိဿာမီ’”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ပဋိကစ္စေဝ တံ
ပဋိယတ္တံ ဟောတီ”တိ။ “ကိဿတ္ထာယာ”တိ။ “အနာဂတာနံ, ဘန္တေ, ဗုဘုက္ခာနံ ပဋိဗာဟနတ္ထာယာ”တိ။ “အတ္
ထိ ပန, မဟာရာဇ, အနာဂတာ ဗုဘုက္ခာ”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ”တိ။ “တုမှေဟ ခေါ, မဟာရာဇ, အတိပဏ္ဍိတာ, ယေ တုမှ
ေဟ အသန္တာနံ အနာဂတာနံ ဗုဘုက္ခာနံ ပဋိဗာဟနတ္ထာယ ပဋိယာဒေထာ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဒုက္ခပ္ပဟာနတဝါယမပဉှော တတိယော။

၄. ဗြဟ္မလောကပဉှော

၄. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကီဝဒူရော ဣတော ဗြဟ္မလောကော”တိ? “ဒူရော ခေါ, မဟာရာဇ, ဣတော
ဗြဟ္မလောကော ကူဋာဂာရမတ္တာ သိလာ တမှာ ပတိတာ အဟောရတ္တေန အဋ္ဌစတ္တာလီသယောဇနသဟဿာ
နိ ဘဿမာနာ စတူဟိ မာသေဟိ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟေယျာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဧဝံ ဘဏထ ‘သေယျထာပိ ဗလဝါ ပုရိသော သမိဉ္ဇိတံ ဝါ ဗာဟံ ပသာရေယျ , ပ
သာရိတံ ဝါ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, ဧဝမေဝ ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု စေတောဝသိပ္ပတ္တော ဇမ္ဗုဒီပေ အန္တရဟိတော ဗြဟ္မ
လောကေ ပါတုဘဝေယျာ’တိ ဧတံ ဝစနံ န သဒ္ဒဟာမိ, ဧဝံ အတိသီဃံ တာဝ ဗဟူနိ ယောဇနသတာနိ ဂစ္ဆိဿတီ”တိ။

ထေရော အာဟ “ကုဟိံ ပန, မဟာရာဇ, တဝ ဇာတဘူမီ”တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, အလသန္ဒော နာမ ဒီပေါ, တတ္
ထာဟံ ဇာတော”တိ။ “ကီဝ ဒူရော, မဟာရာဇ, ဣတော အလသန္ဒော ဟောတီ”တိ? “ဒွိမတ္တာနိ, ဘန္တေ, ယောဇနသ
တာနီ”တိ။ “အဘိဇာနာသိ နု တွံ, မဟာရာဇ, တတ္ထ ကိဉ္စိဒေဝ ကရဏီယံ ကရိတွာ သရိတာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ,
သရာမီ”တိ။ “လဟုံ ခေါ တွံ, မဟာရာဇ, ဂတောသိ ဒွိမတ္တာနိ ယောဇနသတာနီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗြဟ္မလောကပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဒွိန္နံ လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပဉှော

၅. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ဣဓ ကာလင်္ကတော ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ယော စ ဣဓ
ကာလင်္ကတော ကသ္မီရေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ကော စိရတရံ ကော သီဃတရ”န္တိ? “သမကံ, မဟာရာဇာ”တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ကုဟိံ ပန, မဟာရာဇ, တဝ ဇာတနဂရ”န္တိ? “အတ္ထိ, ဘန္တေ, ကလသိဂါမော နာမ,
တတ္ထာဟံ ဇာတော”တိ။ “ကီဝ ဒူရော, မဟာရာဇ, ဣတော ကလသိဂါမော ဟောတီ”တိ။ “ဒွိမတ္တာနိ, ဘန္တေ, ယော
ဇနသတာနီ”တိ။ “ကီဝ ဒူရံ, မဟာရာဇ, ဣတော ကသ္မီရံ ဟောတီ”တိ? “ဒွါဒသ, ဘန္တေ, ယောဇနာနီ”တိ။ “ဣင်္ဃ,
တွံ မဟာရာဇ, ကလသိဂါမံ စိန္တေဟီ”တိ။ “စိန္တိတော, ဘန္တေ”တိ။ “ဣင်္ဃ, တွံ မဟာရာဇ, ကသ္မီရံ စိန္တေ
ဟီ”တိ။ “စိန္တိတံ ဘန္တေ”တိ။ “ကတမံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, စိရေန စိန္တိတံ, ကတမံ သီဃတရ”န္တိ? “သမကံ ဘန္
တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ဣဓ ကာလင်္ကတော ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ယော စ ဣဓ ကာလင်
ကတော ကသ္မီရေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, သမကံ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“ဘိယျော သြပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဒွေ ဝ သကုဏာ အာကာသေန ဂစ္ဆေယျုံ , တေသု ဧကော ဥစ္စေ ရုက္ခေ နိသီဒေယျ, ဧကော နီစေ ရုက္ခေ နိသီဒေယျ, တေသံ သမကံ ပတိဋ္ဌိတာနံ ကတမဿ ဆာယာ ပဌမတရံ ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟေယျ, ကတမဿ ဆာယာ စိရေန ပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟေယျာ”တိ? “သမကံ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ဣမဲ ကာလင်္ကတော ဗြဟ္မလောကေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ယော စ ဣမဲ ကာလင်္ကတော ကသ္မီရေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, သမကံ ယေဝ ဥပ္ပဇ္ဇန္တီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဒွိန္နံ လောကုပ္ပန္နာနံ သမကဘာဝပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ဗောဇ္ဈင်္ဂပဉှော

၆. ရာဇာ အာဟ “ကတိ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ? “သတ္တ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ”တိ။ “ကတိဟိ ပန, ဘန္တေ, ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ ဗုဇ္ဈတီ”တိ? “ဧကေန ခော, မဟာရာဇ, ဗောဇ္ဈင်္ဂေန ဗုဇ္ဈတိ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေနာ”တိ။ “အထ ကိဿ နု ခော, ဘန္တေ, ဝုစ္စန္တိ ‘သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ’”တိ? “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, အသိ ကောသိယာ ပက္ခိတ္တော အဂ္ဂဟိတော ဟတ္ထေန ဥဿဟတိ ဆေတ္တဗ္ဗံ ဆိန္ဒိတုံ”န္တိ။ “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေန ဝိနာ ဆဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂေဟိ န ဗုဇ္ဈတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဗောဇ္ဈင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ပါပပုညာနံ အပ္ပာနပ္ပဘာဝပဉှော

၇. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကတရံ နု ခော ဗဟုတရံ ပုညံ ဝါ အပုညံ ဝါ”တိ? “ပုညံ ခော, မဟာရာဇ , ဗဟုတရံ, အပုညံ ထောက”န္တိ။ “ကေန ကာရဏေနာ”တိ? “အပုညံ ခော, မဟာရာဇ, ကရောန္တော ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ ‘ပါပကမ္မံ မယာ ကတ’န္တိ, တေန ပါပံ န ဝဍ္ဎတိ။ ပုညံ ခော, မဟာရာဇ, ကရောန္တော အဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ, အဝိပ္ပဋိသာရိနော ပါမောဇ္ဇံ ဇာယတိ, ပမုဒိတဿ ပီတိ ဇာယတိ, ပီတိမနဿ ကာယော ပဿမ္ဘတိ, ပဿဒ္ဓကာယော သုခံ ဝေဒေတိ, သုခိနော စိတ္တံ သမာဓိယတိ, သမာဟိတော ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, တေန ကာရဏေန ပုညံ ဝဍ္ဎတိ။ ပုရိသော ခော, မဟာရာဇ, ဆိန္နဟတ္ထပါဒေါ ဘဂဝတော ဧကံ ဥပ္ပလဟတ္ထံ ဒတွာ ဧကနဝုတိကပ္ပာနိ ဝိနိပါတံ န ဂစ္ဆိဿတိ။ ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန ဘဏာမိ ‘ပုညံ ဗဟုတရံ, အပုညံ ထောက’”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ပါပပုညာနံ အပ္ပာနပ္ပဘာဝပဉှော သတ္တမော။

၈. ဇာနန္တာဇာနန္တပါပကရဏပဉှော

၈. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, ယော အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, ကဿ ဗဟုတရံ အပုည”န္တိ? ထေရော အာဟ “ယော ခော, မဟာရာဇ, အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, တဿ ဗဟုတရံ အပုည”န္တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယော အမှာကံ ရာဇပုတ္တော ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, တံ မယံ ဒိဂုဏံ ဒဏ္ဍေမာ”တိ? “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, တတ္တံ အယောဂုဠံ အာဒိတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ သဇောတိဘူတံ ဧကော ဇာနန္တော ဂဏှေယျ, ဧကော အဇာနန္တော ဂဏှေယျ, ကတမော [ကဿ (က.)] ဗလဝတရံ ဍယှေယျာ”တိ။ “ယော ခော, ဘန္တေ, အဇာနန္တော ဂဏှေယျ, သော [တဿ (ပီ. က.)] ဗလဝတရံ ဍယှေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော အဇာနန္တော ပါပကမ္မံ ကရောတိ, တဿ ဗဟုတရံ အပုည”န္တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဇာနန္တာဇာနန္တပါပကရဏပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမနပဉှော

၉. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကောစိ, ယော ဣမိနာ သရီရေန ဥတ္တရကုရုံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ, ဗြဟ္မလောကံ ဝါ, အညံ ဝါ ပန ဒီပ”န္တိ? “အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ယော ဣမိနာ စာတုမ္မဟာဘူတိကေန ကာယေန ဥတ္တရကုရုံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ, ဗြဟ္မလောကံ ဝါ, အညံ ဝါ ပန ဒီပ”န္တိ။

“ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမိနာ စာတုမ္မဟာဘူတိကေန ကာယေန ဥတ္တရကုရုံ ဝါ ဂစ္ဆေယျ, ဗြဟ္မလောကံ ဝါ, အညံ ဝါ ပန ဒီပ”န္တိ? “အဘိဇာနာသိ နု, တွံ မဟာရာဇ, ဣမိဿာ ပထဝိယာ ဝိဒတ္ထိံ ဝါ ရတနံ ဝါ လင်္ဃိတာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အဘိဇာနာမိ ‘အဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဋ္ဌပိ ရတနိယော လင်္ဃေမီ’”တိ။ “ကထံ, တွံ မဟာရာဇ, အဋ္ဌပိ ရတနိယော လင်္ဃေသီ”တိ? “အဟဉှိ, ဘန္တေ, စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေမိ ‘ဧတ္ထ နိပတိဿာမီ’တိ သဟ စိတ္တုပ္ပာဒေန ကာယော မေ လဟုကော ဟောတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဒ္ဓိမာ ဘိက္ခု စေတောဝသိပ္ပတ္တော ကာယံ စိတ္တေ သမာရောပေတွာ စိတ္တဝသေန ဝေဟာသံ ဂစ္ဆတီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဥတ္တရကုရုကာဒိဂမနပဉှော နဝမော။

၁၀. ဒီဃဋ္ဌိပဉှော

၁၀. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဧဝံ ဘဏထ ‘အဋ္ဌိကာနိ ဒီဃာနိ ယောဇနသတိကာနိပီ’တိ, ရုက္ခောပိ တာဝ နတ္ထိ ယောဇနသတိကော, ကုတော ပန အဋ္ဌိကာနိ ဒီဃာနိ ယောဇနသတိကာနိ ဘဝိဿန္တီ”တိ?

“တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, သုတံ တေ ‘မဟာသမုဒ္ဒေ ပဉ္စယောဇနသတိကာပိ မစ္ဆာ အတ္ထီ’”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုတ”န္တိ။ “နနု မဟာရာဇ, ပဉ္စယောဇနသတိကဿ မစ္ဆဿ အဋ္ဌိကာနိ ဒီဃာနိ ဘဝိဿန္တိ ယောဇနသတိကာနိပီ”တိ?

“ကလ္လောသိ , ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

ဒီဃဋ္ဌိပဉှော ဒသမော။

၁၁. အဿာသပဿာသနိရောဓပဉှော

၁၁. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဧဝံ ဘဏထ ‘သက္ကာ အဿာသပဿာသေ နိရောဓေတု’”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, သက္ကာ အဿာသပဿာသေ နိရောဓေတု”န္တိ။ “ကထံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သက္ကာ အဿာသပဿာသေ နိရောဓေတု”န္တိ။ “တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, သုတပုဗ္ဗော တေ ကောစိ ကာကစ္ဆမာနော”တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, သုတပုဗ္ဗော”တိ။ “ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သော သဒ္ဒော ကာယေ နမိတေ ဝိရမေယျာ”တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, ဝိရမေယျာ”တိ။ “သော ဟိ နာမ, မဟာရာဇ, သဒ္ဒော အဘာဝိတကာယဿ အဘာဝိတသီလဿ အဘာဝိတစိတ္တဿ အဘာဝိတပညဿ ကာယေ နမိတေ ဝိရမိဿတိ, ကိံ ပန ဘာဝိတကာယဿ ဘာဝိတသီလဿ ဘာဝိတစိတ္တဿ ဘာဝိတပညဿ စတုတ္ထဇ္ဈာနံ သမာပန္နဿ အဿာသပဿာသာ န နိရုဇ္ဈိဿန္တီ”တိ။

“ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ”တိ။

အသ္သာသပဿာသနိရောဓပဉ္ဟော ကောဒသမော။

၁၂. သမုဒ္ဒပဉ္ဟော

၁၂. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'သမုဒ္ဒော သမုဒ္ဒော'တိ ဝုစ္စတိ, ကေန ကာရဏေန ဥဒကံ 'သမုဒ္ဒော'တိ ဝုစ္စတီ''တိ? ထေရော အာဟ ''ယတ္တကံ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ, တတ္တကံ လောဏံ။ ယတ္တကံ လောဏံ, တတ္တကံ ဥဒကံ။ တသ္မာ 'သမုဒ္ဒော'တိ ဝုစ္စတီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သမုဒ္ဒပဉ္ဟော ဒွါဒသမော။

၁၃. သမုဒ္ဒဧကရသပဉ္ဟော

၁၃. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန သမုဒ္ဒော ဧကရသော လောဏရသော''တိ? ''စိရသဏ္ဌိတတ္တာ ခော, မဟာရာဇ, ဥဒကဿ သမုဒ္ဒော ဧကရသော လောဏရသော''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သမုဒ္ဒဧကရသပဉ္ဟော တေရသမော။

၁၄. သုခုမပဉ္ဟော

၁၄. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, သက္ကာ သဗ္ဗံ သုခုမံ ဆိန္ဒိတု''န္တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, သက္ကာ သဗ္ဗံ သုခုမံ ဆိန္ဒိတု''န္တိ။ ''ကိံ ပန, ဘန္တေ, သဗ္ဗံ သုခုမ''န္တိ? ''ဓမ္မော ခော, မဟာရာဇ, သဗ္ဗသုခုမော, န ခော, မဟာရာဇ, ဓမ္မာ သဗ္ဗေ သုခုမာ, 'သုခုမ'န္တိ ဝါ 'ထူလ'န္တိ ဝါ ဓမ္မာနမေတမဓိဝစနံ။ ယံ ကိဉ္စိ ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ, သဗ္ဗံ တံ ပညာယ ဆိန္ဒတိ, နတ္ထိ ဒုတိယံ ပညာယ ဆေဒန''န္တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

သုခုမပဉ္ဟော စုဒ္ဒသမော။

၁၅. ဝိညာဏနာနတ္တပဉ္ဟော

၁၅. ရာဇာ အာဟ ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဝိညာဏ'န္တိ ဝါ 'ပညာ'တိ ဝါ 'ဘူတသ္မိံ ဇီဝေါ'တိ ဝါ ဣမေ ဓမ္မာ နာနတ္ထာ စေဝ နာနာဗျဉ္ဇနာ စ, ဥဒါဟု ဧကတ္ထာ ဗျဉ္ဇနမေဝ နာန''န္တိ ? ''ဝိဇာနနလက္ခဏံ, မဟာရာဇ, ဝိညာဏံ, ပဇာနနလက္ခဏာ ပညာ, ဘူတသ္မိံ ဇီဝေါ နုပလဗ္ဘတီ''တိ။ ''ယဒိ ဇီဝေါ နုပလဗ္ဘတိ, အထ ကော စရဟိ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ, သောတေန သဒ္ဒံ သုဏာတိ, ဃာနေန ဂန္ဓံ ဃာယတိ, ဇိဝှာယ ရသံ သာယတိ, ကာယေန ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသတိ, မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတီ''တိ? ထေရော အာဟ ''ယဒိ ဇီဝေါ စက္ခုနာ ရူပံ ပဿတိ။ပေ။ မနသာ ဓမ္မံ ဝိဇာနာတိ, သော ဇီဝေါ စက္ခုဒွါရေသု ဥပ္ပာဋိတေသု မဟန္တေန အာကာသေန ဗဟိမုခေါ သုဋ္ဌုတရံ ရူပံ ပဿေယျ, သောတေသု ဥပ္ပာဋိတေသု, ဃာနေ ဥပ္ပာဋိတေ, ဇိဝှာယ ဥပ္ပာဋိတာယ, ကာယေ ဥပ္ပာဋိတေ မဟန္တေန အာကာသေန သုဋ္ဌုတရံ သဒ္ဒံ သုဏေယျ, ဂန္ဓံ ဃာယေယျ, ရသံ သာယေယျ, ဖောဋ္ဌဗ္ဗံ ဖုသေယျာ''တိ? ''န ဟိ , ဘန္တေ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဘူတသ္မိံ ဇီဝေါ နုပလဗ္ဘတီ''တိ။

''ကလ္လောသိ, ဘန္တေ နာဂသေနာ''တိ။

ဝိညာဏနာနတ္တပဉှော ပန္နရသမော။

၁၆. အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဒုက္ကရပဉှော

၁၆. ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဒုက္ကရံ နု ခေါ ဘဂဝတာ ကတ”န္တိ? ထေရော အာဟ “ဒုက္ကရံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ကတ”န္တိ။ “ကိံ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဒုက္ကရံ ကတ”န္တိ။ “ဒုက္ကရံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ကတံ ဣမေသံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ဧကာရမ္မဏေ ဝတ္တမာနာနံ ဝဝတ္ထာနံ အက္ခာတံ ‘အယံ ဖဿော, အယံ ဝေဒနာ, အယံ သညာ, အယံ စေတနာ, ဣဒံ စိတ္တ’”န္တိ။

“ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော နာဝါယ မဟာသမုဒ္ဒံ အဇ္ဈောဂါဟေတွာ ဟတ္ထပုဋေန ဥဒကံ ဂဟေတွာ ဇိဝှာယ သာယိတွာ ဇာနေယျ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သော ပုရိသော ‘ဣဒံ ဂင်္ဂါယ ဥဒကံ, ဣဒံ ယမုနာယ ဥဒကံ, ဣဒံ အစိရဝတိယာ ဥဒကံ, ဣဒံ သရဘုယာ ဥဒကံ, ဣဒံ မဟိယာ ဥဒက’”န္တိ? “ဒုက္ကရံ, ဘန္တေ, ဇာနိတု”န္တိ။ “ဣတော ဒုက္ကရတရံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ကတံ ဣမေသံ အရူပီနံ စိတ္တစေတသိကာနံ ဓမ္မာနံ ဧကာရမ္မဏေ ဝတ္တမာနာနံ ဝဝတ္ထာနံ အက္ခာတံ ‘အယံ ဖဿော, အယံ ဝေဒနာ, အယံ သညာ, အယံ စေတနာ, ဣဒံ စိတ္တ’”န္တိ။ “သုဋ္ဌု, ဘန္တေ”တိ ရာဇာ အဗ္ဘာနုမောဒီတိ။

အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဒုက္ကရပဉှော သောဠသမော။

အရူပဓမ္မဝဝတ္ထာနဝဂ္ဂေါ သတ္တမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ သောဠသ ပဉှာ။

မိလိန္ဒပဉှပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ

ထေရော အာဟ “ဇာနာသိ ခေါ, မဟာရာဇ, သမ္ပတိ ကာ ဝေလာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ဇာနာမိ ‘သမ္ပတိ ပဌမော ယာမော အတိက္ကန္တော, မဇ္ဈိမော ယာမော ပဝတ္တတိ, ဥက္ကာ ပဒီပီယန္တိ, စတ္တာရိ ပဋာကာနိ အာဏတ္တာနိ ဂမိဿန္တိ ဘဏ္ဍတော ရာဇဒေယျာနီ’”တိ။

ယောနကာ ဧဝမာဟံသု “ကလ္လောသိ, မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတော ထေရော”တိ။ “အာမ, ဘဏေ, ပဏ္ဍိတော ထေရော, ဧဒိသော အာစရိယော ဘဝေယျ မာဒိသော စ အန္တေဝါသီ, နစိရဿေဝ ပဏ္ဍိတော ဓမ္မံ အာဇာနေယျာ”တိ။ တဿ ပဉှာဝေယျာကရဏေန တုဋ္ဌော ရာဇာ ထေရံ နာဂသေနံ သတသဟဿဂ္ဃနကေန ကမ္ဗလေန အစ္ဆာဒေတွာ “ဘန္တေ နာဂသေန, အဇ္ဇတဂ္ဂေ တေ အဋ္ဌသတံ ဘတ္တံ ပညပေမိ, ယံ ကိဉ္စိ အန္တေပုရေ ကပ္ပိယံ, တေန စ ပဝါရေမီ”တိ အာဟ။ အလံ မဟာရာဇ ဇီဝါမီ”တိ။ “ဇာနာမိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဇီဝသိ, အပိ စ အတ္တာနဉ္စ ရက္ခ, မမဉ္စ ရက္ခာဟီ”တိ။ “ကထံ အတ္တာနံ ရက္ခသိ, ‘နာဂသေနော မိလိန္ဒံ ရာဇာနံ ပသာဒေတိ, န စ ကိဉ္စိ အလဘီ’တိ ပရာပဝါဒေါ [ပရူပဝါဒေါ (က.)] အာဂစ္ဆေယျာတိ, ဧဝံ အတ္တာနံ ရက္ခ။ ကထံ မမံ ရက္ခသိ, ‘မိလိန္ဒော ရာဇာ ပသန္နော ပသန္နာကာရံ န ကရောတီ’တိ ပရာပဝါဒေါ အာဂစ္ဆေယျာတိ, ဧဝံ မမံ ရက္ခာဟီ”တိ။ “တထာ ဟောတု, မဟာရာဇာ”တိ။ “သေယျထာပိ, ဘန္တေ, သီဟော မိဂရာဇာ သုဝဏ္ဏပဉ္ဇရေ ပက္ခိတ္တောပိ ဗဟိမုခေါယေဝ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ အဟံ, ဘန္တေ, ကိဉ္စာပိ အဂါရံ အဇ္ဈာဝသာမိ ဗဟိမုခေါယေဝ ပန အစ္ဆာမိ။ သစေ အဟံ, ဘန္တေ, အဂါရသ္မာ အနာဂါရိယံ ပဗ္ဗဇေယျံ, န စိရံ ဇီဝေယျံ, ဗဟူ မေ ပစ္စတ္ထိကာ”တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော မိလိန္ဒဿ ရညော ပဉှံ ဝိသဇ္ဇေတွာ ဥဋ္ဌာယာသနာ သင်္ဃာရာမံ အဂမာသိ။ အစိရပက္ကန္တေ စ အာယသ္မန္တေ နာဂသေနေ မိလိန္ဒဿ ရညော ဧတဒဟောသိ “ကိံ မယာ ပုစ္ဆိတံ, ကိံ ဘဒန္တေန နာဂသေနေန ဝိသဇ္ဇိတ”န္တိ? အထ ခေါ မိလိန္ဒဿ ရညော ဧတဒဟောသိ “သဗ္ဗံ မယာ သုပုစ္ဆိတံ, သဗ္ဗံ ဘဒန္တေန နာဂသေနေန သုဝိသဇ္ဇိတ”န္တိ။ အာယသ္မတောပိ နာဂသေနဿ သင်္ဃာရာမဂတဿ ဧတဒဟောသိ “ကိံ မိ

လိန္ဒေန ရညာ ပုစ္ဆိတံ, ကိံ မယာ ဝိသဇ္ဇိတ”န္တိ။ အထ ခေါ အာယသ္မတော နာဂသေနဿ ဧတဒဟောသိ “သဗ္ဗံ မိလိန္ဒေန ရညာ သုပုစ္ဆိတံ, သဗ္ဗံ မယာ သုဝိသဇ္ဇိတ”န္တိ။

အထ ခေါ အာယသ္မာ နာဂသေနော တဿာ ရတ္တိယာ အစ္စယေန ပုဗ္ဗဏှသမယံ နိဝါသေတွာ ပတ္တစီဝရမာဒါယ ယေန မိလိန္ဒဿ ရညော နိဝေသနံ တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပညတ္တေ အာသနေ နိသီဒိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ –

“မာ ခေါ ဘဒန္တဿ ဧဝံ အဟောသိ ‘နာဂသေနော မယာ ပဉှံ ပုစ္ဆိတော’တိ တေနေဝ သောမနဿေန တံ ရတ္တာဝသေသံ ဝီတိနာမေသီတိ န တေ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တဿ မယှံ, ဘန္တေ, တံ ရတ္တာဝသေသံ ဧတဒဟောသိ ‘ကိံ မယာ ပုစ္ဆိတံ, ကိံ ဘဒန္တေန ဝိသဇ္ဇိတ’န္တိ, ‘သဗ္ဗံ မယာ သုပုစ္ဆိတံ, သဗ္ဗံ ဘဒန္တေန သုဝိသဇ္ဇိတ’”န္တိ။

ထေရောပိ ဧဝမာဟ – “မာ ခေါ မဟာရာဇဿ ဧဝံ အဟောသိ ‘မိလိန္ဒဿ ရညော မယာ ပဉှော ဝိသဇ္ဇိတော’တိ တေနေဝ သောမနဿေန တံ ရတ္တာဝသေသံ ဝီတိနာမေသီတိ န တေ ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။ တဿ မယှံ, မဟာရာဇ, တံ ရတ္တာဝသေသံ ဧတဒဟောသိ ‘ကိံ မိလိန္ဒေန ရညာ ပုစ္ဆိတံ, ကိံ မယာ ဝိသဇ္ဇိတ’န္တိ, ‘သဗ္ဗံ မိလိန္ဒေန ရညာ သုပုစ္ဆိတံ, သဗ္ဗံ မယာ သုဝိသဇ္ဇိတ’”န္တိ ဣတိဟ တေ မဟာနာဂါ အညမညဿ သုဘာသိတံ သမနုမောဒိံသူတိ။

မိလိန္ဒပဉှပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာ နိဋ္ဌိတာ။

မေဏ္ဍကပဉှာရမ္ဘကထာ

အဋ္ဌမန္တပရိဝဇ္ဇနီယဋ္ဌာနာနိ

ဘဿပ္ပဝါဒော [ဘဿပ္ပဝေဒီ (သီ. ပီ.)] ဝေတဏ္ဍီ, အတိဗုဒ္ဓိ ဝိစက္ခဏော။
မိလိန္ဒော ဉာဏဘေဒာယ, နာဂသေနမုပာဂမိ။

ဝသန္တော တဿ ဆာယာယ, ပရိပုစ္ဆန္တော ပုနပ္ပုနံ။
ပဘိန္နဗုဒ္ဓိ ဟုတွာန, သောပိ အာသိ တိပေဋကော။

နဝင်္ဂံ အနုမဇ္ဇန္တော, ရတ္တိဘာဂေ ရဟောဂတော။
အဒ္ဒက္ခိ မေဏ္ဍကေ ပဉှေ, ဒုန္နိဝေဌေ သနိဂ္ဂဟေ။

“ပရိယာယဘာသိတံ အတ္ထိ, အတ္ထိ သန္ဓာယဘာသိတံ။
သဘာဝဘာသိတံ အတ္ထိ, ဓမ္မရာဇဿ သာသနေ။

“တေသမတ္ထံ အဝိညာယ, မေဏ္ဍကေ ဇိနဘာသိတေ။
အနာဂတမှိ အဒ္ဓါနေ, ဝိဂ္ဂဟော တတ္ထ ဟေဿတိ။

“ဟန္ဒ ကထိံ ပသာဒေတွာ, ဆေဇ္ဇာပေဿာမိ မေဏ္ဍကေ။
တဿ နိဒ္ဒိဋ္ဌမဂ္ဂေန, နိဒ္ဒိသိဿန္တ္ယနာဂတေ”တိ။

အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ဥဒ္ဒိတေ [ဥဋ္ဌိတေ (သျာ.), ဥဂ္ဂတေ (သီ. ပီ.)] အရုဏေ သီသံ နှာယိတွာ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ပဂ္ဂဟေတွာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေ အနုဿရိတွာ အဋ္ဌ ဝတ္တပဒါနိ သမာဒိယိ “ဣတော မေ အနာဂတာနိ သတ္တ ဒိဝသာနိ အဋ္ဌ ဂုဏေ သမာဒိယိတွာ တပေါ စရိတဗ္ဗော ဘဝိဿတိ , သောဟံ စိဏ္ဏတပေါ သမာနော အာစရိယံ အာရာဓေတွာ မေဏ္ဍကေ ပဉှေ ပုစ္ဆိဿာမီ”တိ။ အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ပကတိဒုဿယုဂံ အပနေတွာ အာဘရဏာနိ စ ဩမုဉ္စိတွာ ကာသာဝံ နိဝါသေတွာ မုဏ္ဍကပဋိသီသ

ကံ သီသေ ပဋိမုဉ္စိတွာ မုနိဘာဝမုပဂန္တွာ အဌ ဂုဏေ သမာဒိယိ "ဣမံ သတ္တာဟံ မယာ န ရာဇဣတ္တော အနုသာသိ တဗ္ဗော, န ရာဂူပသဉ္ဟိတံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ, န ဒေါသူပသဉ္ဟိတံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ, န မောဟူပသဉ္ဟိတံ စိတ္တံ ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗံ, ဒာသကမ္မကရပေါရိသေ ဇနေပိ နီစတတဝုတ္တိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ကာယိကံ ဝါစသိကံ အနုရက္ခိတဗ္ဗံ, ဆပိ အာယတနာနိ နိရဝသေသတော အနုရက္ခိတဗ္ဗာနိ, မေတ္တာဘာဝနာယ မာနသံ ပက္ခိပိတဗ္ဗ"န္တိ။ ဣမေ အဌ ဂုဏေ သမာဒိယိတွာ တေသွေဝ အဌသု ဂုဏေသု မာနသံ ပတိဋ္ဌပေတွာ ဗဟိ အနိက္ခမိတွာ သတ္တာဟံ ဝီတိနာမေတွာ အဌမေ ဒိဝသေ ပဘာတာယ ရတ္တိယာ ပဂေဝ ဟုတရာသံ ကတွာ သြကိတ္တစက္ခု မိတဘာဏီ သုသဏ္ဌိတေန ကာရိယာပထေန အဝိက္ခိတ္တေန စိတ္တေန ဟဋ္ဌေန ဥဒဂ္ဂေန ဝိပ္ပသန္နေန ထေရံ နာဂသေနံ ဥပသင်္ကမိတွာ ထေရဿ ပာဒေ သိရသာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ ဌိတော ဣဒမဝေါစ –

"အတ္ထိ မေ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကောစိ အတ္ထော တုမှေဟိ သဒ္ဓိံ မန္တယိတဗ္ဗော, န တတ္ထ အညော ကောစိ တတိယော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော, သုညေ ဩကာသေ ပဝိဝိတ္တေ အရညေ အဋ္ဌင်္ဂုပါဂတေ သမဏသာရုပ္ပေ။ တတ္ထ သော ပဉှော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော ဘဝိဿတိ, တတ္ထ မေ ဂုယှံ န ကာတဗ္ဗံ န ရဟဿကံ, အရဟာမဟံ ရဟဿကံ သုဏိတုံ သုမန္တနေ ဥပဂတေ, ဥပမာယပိ သော အတ္ထော ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗော, ယထာ ကိံ ဝိယ, ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, မဟာပထဝီ နိက္ခေပံ အရဟတိ နိက္ခေပေ ဥပဂတေ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အရဟာမဟံ ရဟဿကံ သုဏိတုံ သုမန္တနေ ဥပဂတေ"တိ။ ဂရုနာ သဟ ပဝိဝိတ္တပဝနံ ပဝိသိတွာ ဣဒမဝေါစ – "ဘန္တေ နာဂသေန, ဣဓ ပုရိသေန မန္တယိတုကာမေန အဌ ဌာနာနိ ပရိဝဇ္ဇယိတဗ္ဗာနိ ဘဝန္တိ, န တေသု ဌာနေသု ဝိညူ ပုရိသော အတ္ထံ မန္တေတိ, မန္တိတောပိ အတ္ထော ပရိပတတိ န သမ္ဘဝတိ။ ကတမာနိ အဌ ဌာနာနိ? ဝိသမဋ္ဌာနံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ, သဘယံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ, အတိဝါတဋ္ဌာနံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ, ပဋိစ္ဆန္နဋ္ဌာနံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ, ဒေဝဋ္ဌာနံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ, ပန္ထော ပရိဝဇ္ဇနီယော, သင်္ဂါမော [သင်္ကမော (သီ. ပီ.)] ပရိဝဇ္ဇနီယော, ဥဒကတိတ္ထံ ပရိဝဇ္ဇနီယံ။ ဣမာနိ အဌ ဌာနာနိ ပရိဝဇ္ဇနီယာနီ"တိ။

ထေရော အာဟ "ကော ဒေါသော ဝိသမဋ္ဌာနေ, သဘယေ, အတိဝါတေ, ပဋိစ္ဆန္နေ, ဒေဝဋ္ဌာနေ, ပန္ထေ, သင်္ဂါမေ, ဥဒကတိတ္ထေ"တိ? "ဝိသမေ, ဘန္တေ နာဂသေန, မန္တိတော အတ္ထော ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ ပဂ္ဃရတိ န သမ္ဘဝတိ, သဘယေ မနော သန္တသတိ, သန္တသိတော န သမ္မာ အတ္ထံ သမနုပဿတိ, အတိဝါတေ သဒ္ဒော အဝိဘူတော ဟောတိ, ပဋိစ္ဆန္နေ ဥပဿုတိံ တိဋ္ဌန္တိ, ဒေဝဋ္ဌာနေ မန္တိတော အတ္ထော ဂရုကံ ပရိဏမတိ, ပန္ထေ မန္တိတော အတ္ထော တုစ္ဆော ဘဝတိ, သင်္ဂါမေ စဉ္စလော ဘဝတိ, ဥဒကတိတ္ထေ ပာကဋော ဘဝတိ။ ဘဝတီဟ –

"'ဝိသမံ သဘယံ အတိဝါတော၊ ပဋိစ္ဆန္နံ ဒေဝနိဿိတံ။
ပန္ထော စ သင်္ဂါမော တိတ္ထံ၊ အဋ္ဌေတေ ပရိဝဇ္ဇိယာ'"တိ။

အဌ မန္တနဿ ပရိဝဇ္ဇနီယဋ္ဌာနာနိ။

အဋ္ဌမန္တဝိနာသကပုဂ္ဂလာ

"ဘန္တေ နာဂသေန, အဋ္ဌိမေ ပုဂ္ဂလာ မန္တိယမာနာ မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေန္တိ။ ကတမေ အဌ? ရာဂစရိတော ဒေါသစရိတော မောဟစရိတော မာနစရိတော လုဒ္ဓော အလသော ဧကစိန္တီ ဗာလောတိ။ ဣမေ အဌ ပုဂ္ဂလာ မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေန္တီ"တိ။

ထေရော အာဟ "တေသံ ကော ဒေါသော"တိ? "ရာဂစရိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ရာဂဝသေန မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, ဒေါသစရိတော ဒေါသဝသေန မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, မောဟစရိတော မောဟဝသေန မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, မာနစရိတော မာနဝသေန မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, လုဒ္ဓော လောဘဝသေန မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, အလသော အလသတာယ မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, ဧကစိန္တီ ဧကစိန္တိတာယ မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ, ဗာလော ဗာလတာယ မန္တိတံ အတ္ထံ ဗျာပာဒေတိ။ ဘဝတီဟ –

"'ရတ္တော ဒုဋ္ဌော စ မူဠှော စ၊ မာနီ လုဒ္ဓော တထာလသော။

ကေစိဒ္ဓိ စ ဗာလော စ၊ ဧတေ အတ္တဝိနာသကာ’’’တိ။

အဋ္ဌ မန္တဝိနာသကပုဂ္ဂလာ။

နဝဂုယှဟမန္တဝိဓံသကံ

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, နဝိမေ ပုဂ္ဂလာ မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရန္တိ န ဓာရေန္တိ။ ကတမေ နဝ? ရာဂစရိတော ဒောသစရိတော မောဟစရိတော ဘီရုကော အာမိသဂရုကော ဣတ္ထီ သောဏ္ဍော ပဏ္ဍကော ဒာရကော’’တိ။

ထေရော အာဟ ‘‘တေသံ ကော ဒောသော’’တိ? ‘‘ရာဂစရိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ရာဂဝသေန မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, ဒောသစရိတော, ဘန္တေ, ဒောသဝသေန မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, မူဠှော မောဟဝသေန မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, ဘီရုကော ဘယဝသေန မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, အာမိသဂရုကော အာမိသဟေတု မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, ဣတ္ထီ ပညာယ ဣတ္တရတာယ မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, သောဏ္ဍိကော သုရာလောလတာယ မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, ပဏ္ဍကော အနေကံသိကတာယ မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ, ဒာရကော စပလတာယ မန္တိတံ ဂုယှံ ဝိဝရတိ န ဓာရေတိ။ ဘဝတီဟ –

‘‘‘ရတ္တော ဒုဋ္ဌော စ မူဠှော စ၊ ဘီရု အာမိသဂရုကော [အာမိသစက္ခုကော (သီ. ပီ.)]။
ဣတ္ထီ သောဏ္ဍော ပဏ္ဍကော စ၊ နဝမော ဘဝတိ ဒာရကော။

‘‘နဝေတေ ပုဂ္ဂလာ လောကေ၊ ဣတ္တရာ စလိတာ စလာ။
ဧတေဟိ မန္တိတံ ဂုယှံ၊ ခိပ္ပံ ဘဝတိ ပာကဋ’’’န္တိ။

နဝ ဂုယှဟမန္တဝိဓံသကာ ပုဂ္ဂလာ။

အဋ္ဌ ပညာပဋိလာဘကာရဏံ

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဝယပရိဏာမေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, ယသပရိဏာမေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, ပရိပုစ္ဆာယ ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, တိတ္ထသံဝါသေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, ယောနိသော မနသိကာရေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, သာကစ္ဆာယ ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, သ္နေဟူပသေဝနေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ, ပတိရူပဒေသဝါသေန ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမတိ ပရိပာကံ ဂစ္ဆတိ။ ဘဝတီဟ –

‘‘‘ဝယေန ယသပုစ္ဆာဟိ၊ တိတ္ထဝါသေန ယောနိသော။
သာကစ္ဆာ သ္နေဟသံသေဝ၊ ပတိရူပဝသေန စ။

‘‘ဧတာနိ အဋ္ဌ ဌာနာနိ၊ ဗုဒ္ဓိဝိသဒကာရဏာ။
ယေသံ ဧတာနိ သမ္ဘောန္တိ၊ တေသံ ဗုဒ္ဓိ ပဘိဇ္ဇတီ’’’တိ။

အဋ္ဌ ပညာပဋိလာဘကာရဏာနိ။

အာစရိယဂုဏံ

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, အယံ ဘူမိဘာဂေ အဋ္ဌ မန္တဒောသဝိဝဇ္ဇိတော, အဟဉ္စ လောကေ ပရမော မန္တိသဟာယော [မန္တသဟာယော (သီ.)] , ဂုယှဟမနုရက္ခီ စာဟံ ယာဝတာဟံ ဇီဝိဿာမိ တာဝ ဂုယှဟမနုရက္ခိဿာမိ, အဋ္ဌဟိ စ မေ ကာရဏေဟိ ဗုဒ္ဓိ ပရိဏာမံ ဂတာ, ဒုလ္လဘော တေရဟိ မာဒိသော အန္တေဝါသီ, သမ္မာ ပဋိပန္နေ အန္တေဝါသိကေ

ယေ အာစရိယာနံ ပဥ္စဝီသတိ အာစရိယဂုဏာ, တေဟိ ဂုဏေဟိ အာစရိယေန သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ကတမေ ပဥ္စဝီသတိ ဂုဏာ?

“ဣဓ, ဘန္တေ နာဂသေန, အာစရိယေန အန္တေဝါသိမှိ သတတံ သမိတံ အာရက္ခာ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ, အသေဝန သေဝနာ ဇာနိတဗ္ဗာ, ပမတ္တာပ္ပမတ္တာ ဇာနိတဗ္ဗာ, သေယျဝကာသော ဇာနိတဗ္ဗော, ဂေလညံ ဇာနိတဗ္ဗံ, ဘောဇနသ္သ [ဘောဇနီယံ (သျာ.)] လဒ္ဓာလဒ္ဓံ ဇာနိတဗ္ဗံ, ဝိသေသော ဇာနိတဗ္ဗော, ပတ္တဂတံ သံဝိဘဇိတဗ္ဗံ, အဿာသိတဗ္ဗော ‘မာ ဘာယိ, အတ္ထော တေ အဘိက္ကမတီ’တိ, ‘ဣမိနာ ပုဂ္ဂလေန ပဋိစရတီ’တိ [ပဋိစရာဟီတိ (က.)] ပဋိစာရော ဇာနိတဗ္ဗော, ဂါမေ ပဋိစာရော ဇာနိတဗ္ဗော, ဝိဟာရေ ပဋိစာရော ဇာနိတဗ္ဗော, န တေန ဟာသော ဒဝေါ ကာတဗ္ဗော [န တေန သဟ သလ္လာပေါ ကာတဗ္ဗော (သီ. ပီ.)] , တေန သဟ အာလာပေါ ကာတဗ္ဗော, ဆိဒ္ဒံ ဒိသွာ အဓိဝါသေတဗ္ဗံ, သက္ကစ္စကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, အခဏ္ဍကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, အရဟဿကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, နိရဝသေသကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ‘ဇနေမိမံ [ဇာနေမိမံ (သျာ.)] သိပ္ပေသူ’တိ ဇနကစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ, ‘ကထံ အယံ န ပရိဟာယေယျာ’တိ ဝဍ္ဎိစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ, ‘ဗလဝံ ဣမံ ကရောမိ သိက္ခာဗလေနာ’တိ စိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ, မေတ္တစိတ္တံ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗံ, အာပဒာသု န ဝိဇဟိတဗ္ဗံ, ကရဏီယေ နပ္ပမဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ခလိတေ ဓမ္မေန ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗောတိ။ ဣမေ ခေါ, ဘန္တေ, ပဉ္စဝီသတိ အာစရိယဿ အာစရိယဂုဏာ, တေဟိ ဂုဏေဟိ မယိ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇဿု, သံသယော မေ, ဘန္တေ, ဥပ္ပန္နော, အတ္ထိ မေဏ္ဍကပဉှာ ဇိနဘာသိတာ , အနာဂတေ အဒ္ဓါနေ တတ္ထ ဝိဂ္ဂဟော ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, အနာဂတေ စ အဒ္ဓါနေ ဒုလ္လဘာ ဘဝိဿန္တိ တုမှာဒိသာ ဗုဒ္ဓိမန္တော, တေသု မေ ပဉှေသု စက္ခုံ ဒေဟိ ပရဝါဒာနံ နိဂ္ဂဟာယာ”တိ။

ဥပါသကဂုဏံ

ထေရော “သာဓူ”တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ဒသ ဥပါသကဿ ဥပါသကဂုဏေ ပရိဒီပေသိ။ “ဒသ ဣမေ, မဟာရာဇ, ဥပါသကဿ ဥပါသကဂုဏာ။ ကတမေ ဒသ , ဣဓ, မဟာရာဇ, ဥပါသကော သင်္ဃေန သမာနသုခဒုက္ခော ဟောတိ, ဓမ္မာဓိပတေယျော ဟောတိ, ယထာဗလံ သံဝိဘာဂရတော ဟောတိ, ဇိနသာသနပရိဟာနိံ ဒိသွာ အဘိဝဍ္ဎိယာ ဝါယမတိ။ သမ္မာဒိဋ္ဌိကော ဟောတိ, အပဂတကောတူဟလမင်္ဂလိကော ဇီဝိတဟေတုပိ န အညံ သတ္ထာရံ ဥဒ္ဒိသတိ, ကာယိကဝါစသိကဉ္စဿ ရက္ခိတံ ဟောတိ, သမဂ္ဂါရာမော ဟောတိ သမဂ္ဂရတော, အနုသူယကော ဟောတိ, န စ ကုဟနဝသေန သာသနေ စရတိ, ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, ဓမ္မံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ, သင်္ဃံ သရဏံ ဂတော ဟောတိ။ ဣမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသ ဥပါသကဿ ဥပါသကဂုဏာ, တေ သဗ္ဗေ ဂုဏာ တယိ သံဝိဇ္ဇန္တိ, တံ တေ ယုတ္တံ ပတ္တံ အနုစ္ဆဝိကံ ပတိရူပံ ယံ တွံ ဇိနသာသနပရိဟာနိံ ဒိသွာ အဘိဝဍ္ဎိံ ဣစ္ဆသိ, ကရောမိ တေ ဩကာသံ, ပုစ္ဆ မံ တွံ ယထာသုခ”န္တိ။

မေဏ္ဍကပဉှာရမ္ဘကထာ နိဋ္ဌိတာ။

၄. မေဏ္ဍကပဉ္ဟော

၁. ဣဒ္ဓိဗလဝဂ္ဂေါ

၁. ကတာဓိကာရသဖလပဉ္ဟော

၁. အထ ခေါ မိလိန္ဒော ရာဇာ ကတာဝကာသော နိပစ္စ ဂရုနော ပါဒေ သိရသိ အဉ္ဇလိံ ကတွာ ဧတဒဝေါစ “ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမေ တိတ္ထိယာ ဧဝံ ဘဏန္တိ [ဝဉ္ဈော ဘဝတိ အဖလော (သီ. ပီ. က.)] ‘ယဒိ ဗုဒ္ဓေါ ပူဇံ သာဒိယတိ, န ပရိနိဗ္ဗုတော ဗုဒ္ဓေါ သံယုတ္တော လောကေန အန္တောဘဝိကော လောကသ္မိံ လောကသာဓာရဏော, တသ္မာ တဿ ကတော အဓိကာရော အဝဉ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ ယဒိ ပရိနိဗ္ဗုတော ဝိသံယုတ္တော လောကေန နိဿဋော သဗ္ဗဘဝေဟိ, တဿ ပူဇာ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ပရိနိဗ္ဗုတော န ကိဉ္စိ သာဒိယတိ, အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော ဝဉ္ဈော ဘဝတိ အဖလော’တိ ဥဘတော ကောဋိကော ဧသော ပဉ္ဟော, နေသော ဝိသယော အပ္ပတ္တမာနသာနံ, မဟန္တာနံ ယေဝေသော ဝိသယော, ဘိန္ဒေတံ ဒိဋ္ဌိဇာလံ ဧကံသေ ဌပယ, တဝေသော ပဉ္ဟော အနုပ္ပတ္တော, အနာဂတာနံ ဇိနပုတ္တာနံ စက္ခုံ ဒေဟိ ပရဝါဒနိဂ္ဂဟာယာ”တိ။

ထေရော အာဟ “ပရိနိဗ္ဗုတော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ, န စ ဘဂဝါ ပူဇံ သာဒိယတိ, ဗောဓိမူလေ ယေဝ တထာဂတဿ သာဒိယနာ ပဟီနာ, ကိံ ပန အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတဿ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

“‘ပူဇိယန္တာ [ပူဇိတာ (သျာ.)] အသမသမာ၊ သဒေဝမာနုသေဟိ တေ။
န သာဒိယန္တိ သက္ကာရံ၊ ဗုဒ္ဓါနံ ဧသ ဓမ္မတာ’”တိ။

ရာဇာ အာဟ “ဘန္တေ နာဂသေန, ပုတ္တော တ ပိတုနော ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, ပိတာ တ ပုတ္တဿ ဝဏ္ဏံ ဘာသတိ, န စေတံ ကာရဏံ ပရဝါဒါနံ နိဂ္ဂဟာယ, ပသာဒပ္ပကာသနံ နာမေတံ, ဣင္ဃ မေ တွံ တတ္ထ ကာရဏံ သမ္မာ ဗြူဟိ သကဝါဒဿ ပတိဋ္ဌာပနာယ ဒိဋ္ဌိဇာလဝိနိဝေဌနာယာ”တိ။

ထေရော အာဟ “ပရိနိဗ္ဗုတော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ, န စ ဘဂဝါ ပူဇံ သာဒိယတိ, အသာဒိယန္တဿေဝ တထာဂတဿ ဒေဝမနုဿာ ဓာတုရတနံ ဝတ္ထုံ ကရိတွာ တထာဂတဿ ဉာဏရတနာရမ္မဏေန သမ္မာပဋိပတ္တိံ သေဝန္တာ တိဿော သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘန္တိ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဇ္ဇလိတွာ နိဗ္ဗာယေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော သာဒိယတိ တိဏကဋ္ဌုပါဒါန”န္တိ? “ဇလမာနောပိ သော, ဘန္တေ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော တိဏကဋ္ဌုပါဒါနံ န သာဒိယတိ, ကိံ ပန နိဗ္ဗုတော ဥပသန္တော အစေတနော သာဒိယတိ? “တသ္မိံ ပန, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ ဥပရတေ ဥပသန္တေ လောကေ အဂ္ဂိ သုညော ဟောတီ”တိ။ “န ဟိ, ဘန္တေ, ကဋ္ဌံ အဂ္ဂိဿ ဝတ္ထု ဟောတိ ဥပါဒါနံ, ယေ ကေစိ မနုဿာ အဂ္ဂိကာမာ, တေ အတ္တနော ထာမဗလဝီရိယေန ပစ္စတ္တပုရိသကာရေန ကဋ္ဌံ မန္ထယိတွာ [မဒ္ဒိတွာ (က.)] အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တေန အဂ္ဂိနာ အဂ္ဂိကရဏီယာနိ ကမ္မာနိ ကရောန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တိတ္ထိယာနံ ဝစနံ မိစ္ဆာ ဘဝတိ ‘အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော ဝဉ္ဈော ဘဝတိ အဖလော’တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဇ္ဇလိ, ဧဝမေဝ ဘဂဝါ ဒသသဟဿိယာ [ဒသသဟဿိမှိ (သီ. ပီ. က.)] လောကဓာတုယာ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ပဇ္ဇလိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဇ္ဇလိတွာ နိဗ္ဗုတော, ဧဝမေဝ ဘဂဝါ ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ ဗုဒ္ဓသိရိယာ ပဇ္ဇလိတွာ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ယထာ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗုတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော တိဏကဋ္ဌုပါဒါနံ န သာဒိယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ လောကဟိတဿ သာဒိယနာ ပဟီနာ ဥပသန္တာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မနုဿာ နိဗ္ဗုတေ အဂ္ဂိက္ခန္ဓေ အနုပါဒါနေ အတ္တနော ထာမဗလဝီရိယေန ပစ္စတ္တပုရိသကာရေန ကဋ္ဌံ မန္ထယိတွာ အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တေန အဂ္ဂိနာ အဂ္ဂိကရဏီယာနိ

ကမ္မာနိ ကရောန္တို, ဧဝမေဝ ခေါ ဒေဝမနုဿာ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ဓာတုရတနံ ဝ တ္ထုံ ကရိတွတ တထာဂတဿ ဉာဏရတနာရမ္မဏေန သမ္မာပဋိပတ္တိံ သေဝန္တာ တိဿော သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘန္ တိ, ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဈ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ယေန ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယ န္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဈ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာတတော တယိတွတ ဥပရ မေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ဥပရတော တတော သာဒိယတိ ပုန နိဗ္ဗတ္တာပန”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဥပရတ ဿ တတဿ အာဘောဂေ တ မနသိကာရော တ ပုန နိဗ္ဗတ္တာပနာယ”။ “ကိံ ကာရဏံ”? “အစေတနာ သာ တယော ဓာတူ”တိ။ “အပိ နု တဿ, မဟာရာဇ, ဥပရတဿ တတဿ တတောတိ သမညာ အပဂစ္ဆတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္ တေ, တာလဝဏ္ဏုဝိဓူပနာနိ တတဿ ဥပ္ပတ္တိယာ ပစ္စယာ, ယေ ကေစိ မနုဿာ ဥဏှာဟာဘိတတ္တာ ပရိဠာဟပရိပီဠိ တာ, တေ တာလဝဏ္ဏေန တ ဝိဓူပနေန တ အတ္တနော ထာမဗလဝီရိယေန ပစ္စတ္တပုရိသကာရေန တံ နိဗ္ဗတ္တေတွတ တေန တတေန ဥဏှံ ဟံ နိဗ္ဗာပေန္တိ ပရိဠာဟံ ဝူပသမေန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တိတ္ထိယာနံ ဝစနံ မိစ္ဆာ ဘဝတိ ‘အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော ဝဈ္ဈော ဘဝတိ အဖလော’တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာတတော တယိ, ဧဝမေဝ ဘဂဝါ ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ သီတလမဓုရ သန္တသုခုမမေတ္တာတတေန ဥပတယိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာတတော တယိတွတ ဥပရတော, ဧဝမေဝ ဘဂဝါ သီတလမဓုရသန္တသုခုမမေတ္တာတတေန ဥပတယိတွတ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဥပရတော တတော ပုန နိဗ္ဗတ္တာပနံ န သာဒိယတိ, ဧဝမေဝ လောကဟိတဿ သာဒိယနာ ပဟီနာ ဥပသန္တာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, တေ မနုဿာ ဥဏှာဟာဘိတတ္တာ ပရိဠာဟပရိပီဠိတာ, ဧဝမေဝ ဒေဝမနုဿာ တိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပပရိဠာ ဟပရိပီဠိတာ။ ယထာ တာလဝဏ္ဏုဝိဓူပနာနိ တတဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ ပစ္စယာ ဟောန္တိ, ဧဝမေဝ တထာဂတဿ ဓာတု စ ဉာဏရတနဉ္စ ပစ္စယော ဟောတိ တိဿန္နံ သမ္ပတ္တီနံ ပဋိလာဘာယ။ ယထာ မနုဿာ ဥဏှာဟာဘိတတ္တာ ပရိဠာဟ ပရိပီဠိတာ တာလဝဏ္ဏေန တ ဝိဓူပနေန တ တတံ နိဗ္ဗတ္တေတွတ ဥဏှံ ဟံ နိဗ္ဗာပေန္တိ ပရိဠာဟံ ဝူပသမေန္တိ, ဧဝမေဝ ဒေဝမနုဿာ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ဓာတုဉ္စ ဉာဏရတနဉ္စ ပူဇေတွတ ကုသလံ နိဗ္ဗ တ္တေတွတ တေန ကုသလေန တိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပပရိဠာဟံ နိဗ္ဗာပေန္တိ ဝူပသမေန္တိ။ ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တ ထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဈ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ပရတအနံ နိဂ္ဂဟာယ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဘေရိံ အာ ကောဋေတွတ သဒ္ဒံ နိဗ္ဗတ္တေယျ, ယော သော ဘေရိသဒ္ဒော ပုရိသေန နိဗ္ဗတ္တိတော, သော သဒ္ဒော အန္တရဓာ ယေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, သဒ္ဒော သာဒိယတိ ပုန နိဗ္ဗတ္တာပန”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အန္တရဟိတော သော သဒ္ဒော, နတ္ထိ တဿ ပုန ဥပ္ပာဒာယ အာဘောဂေ တ မနသိကာရော တ, သကိံ နိဗ္ဗတ္တေ ဘေရိသဒ္ဒေ အန္တရ ဟိတေ သော ဘေရိသဒ္ဒော သမုစ္ဆိန္နော ဟောတိ။ ဘေရီ ပန, ဘန္တေ, ပစ္စယော ဟောတိ သဒ္ဒဿ နိဗ္ဗတ္တိယာ, အထ ပုရိသော ပစ္စယေ သတိ အတ္တဇေန တယာမေန ဘေရိံ အကောဋေတွတ သဒ္ဒံ နိဗ္ဗတ္တေတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနပရိဘာဝိတံ ဓာတုရတနဉ္စ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ အနုသိဋ္ဌဉ္စ [အနုသတ္ထိဉ္စ (သီ. ပီ.)] သတ္ထာရံ ဌပယိတွတ သယံ အနုပါဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗုတော, န စ ပရိနိဗ္ဗု တေ ဘဂဝတိ သမ္ပတ္တိလာဘော ဥပစ္ဆိန္နော ဟောတိ, ဘဝဒုက္ခပဋိပီဠိတာ သတ္တာ ဓာတုရတနဉ္စ ဓမ္မဉ္စ ဝိနယဉ္စ အနု သိဋ္ဌဉ္စ ပစ္စယံ ကရိတွတ သမ္ပတ္တိကာမာ သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘန္တိ, ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တထာဂတဿ ပ ရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဈ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

“ဒိဋ္ဌဉ္စေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အနာဂတမဒ္ဓါနံ။ ကထိတဉ္စ ဘဏိတဉ္စ အာစိက္ခိတဉ္စ ‘သိယာ ခေါ ပနာနန္ ဒ, တုမှာကံ ဧဝမဿ အတီတသတ္ထုကံ ပါဝစနံ နတ္ထိ နော သတ္ထာတိ, န ခေါ ပနေတံ, အာနန္ဒ, ဧဝံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ, ယော တေ, အာနန္ဒ, မယာ ဓမ္မော စ ဝိနယော စ ဒေသိတော ပညတ္တော, သော တေ မမစ္စယေန သတ္ထာ’တိ။ ပရိနိဗ္ဗုတဿ သ တထာဂတဿ အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော ဝဈ္ဈော ဘဝတိ အဖလောတိ, တံ တေသံ တိတ္ထိယာနံ ဝစနံ မိစ္ဆာ အဘူတံ ဝိတထံ အလိကံ ဝိရုဒ္ဓံ ဝိပရီတံ ဒုက္ခဒါယကံ ဒုက္ခဝိပါကံ အပါယဂမနီယန္တိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ယေန ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ သာဒိယတိ နု ခော, မဟာရာဇ, အယံ မဟာပထဝီ ‘သဗ္ဗဗီဇာနိ မယိ သံဝိရုဟန္တူ’’’တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တာနိ, မဟာရာဇ, ဗီဇာနိ အသာဒိယန္တိယာ မဟာပထဝိယာ သံဝိရုဟိတွာ ဒဠှမူလဇဋာပတိဋ္ဌိတာ ခန္ဓသာရသာခါပရိဝိတ္ထိဏ္ဏာ ပုပ္ဖဖလဓရာ ဟောန္တီ”တိ? “အသာဒိယန္တိယာပိ, ဘန္တေ, မဟာပထဝီ တေသံ ဗီဇာနံ ဝတ္ထုံ ဟောတိ ပစ္စယံ ဒေတိ ဝိရုဟနာယ, တာနိ ဗီဇာနိ တံ ဝတ္ထုံ နိဿာယ တေန ပစ္စယေန သံဝိရုဟိတွာ ဒဠှမူလဇဋာပတိဋ္ဌိတာ ခန္ဓသာရသာခါပရိဝိတ္ထိဏ္ဏာ ပုပ္ဖဖလဓရာ ဟောန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တိတ္ထိယာ သကေ တဒေ နဋ္ဌာ ဟောန္တိ ဟတာ ဝိရုဒ္ဓာ, သစေ တေ ဘဏန္တိ ‘အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော ဝဥ္ဈော ဘဝတိ အဖလော’ တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ, ဧဝံ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ န ကိဉ္စိ သာဒိယတိ, ဧဝံ တထာဂတော န ကိဉ္စိ သာဒိယတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, တာနိ ဗီဇာနိ ပထဝိံ နိဿာယ သံဝိရုဟိတွာ ဒဠှမူလဇဋာပတိဋ္ဌိတာ ခန္ဓသာရသာခါပရိဝိတ္ထိဏ္ဏာ ပုပ္ဖဖလဓရာ ဟောန္တိ, ဧဝံ ဒေဝမနုဿာ တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ဓာတုဉ္စ ဉာဏရတနဉ္စ နိဿာယ ဒဠှကုသလမူလပတိဋ္ဌိတာ သမာဓိက္ခန္ဓဓမ္မသာရသီလသာခါပရိဝိတ္ထိဏ္ဏာ ဝိမုတ္တိပုပ္ဖသာမညဖလဓရာ ဟောန္တိ, ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ , ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ယေန ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ သာဒိယန္တိ နု ခော, မဟာရာဇ, ဣမေ ဩဋ္ဌာ ဂေဏာ ဂဒြဘာ အဇာ ပသူ မနုဿာ အန္တောကုစ္ဆိသ္မိံ ကိမိကုလာနံ သမ္ဘဝ’’န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တေ, မဟာရာဇ, ကိမယော တေသံ အသာဒိယန္တာနံ အန္တောကုစ္ဆိသ္မိံ သမ္ဘဝိတွာ ဗဟုပုတ္တနတ္တာ ဝေပုလ္လတံ ဟာပုဏန္တီ”တိ? “ဟာပဿ, ဘန္တေ, ကမ္မဿ ဗလဝတာယ အသာဒိယန္တာနံ ယေဝ တေသံ သတ္တာနံ အန္တောကုစ္ဆိသ္မိံ ကိမယော သမ္ဘဝိတွာ ဗဟုပုတ္တနတ္တာ ဝေပုလ္လတံ ဟာပုဏန္တီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ဓာတုဿ စ ဉာဏာရမ္မဏဿ စ ဗလဝတာယ တထာဂတေ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ယေန ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ သာဒိယန္တိ နု ခော, မဟာရာဇ, ဣမေ မနုဿာ ဣမေ အဋ္ဌနဝုတိ ရောက ကာယေ နိဗ္ဗတ္တန္တူ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တေ, မဟာရာဇ, ရောက အသာဒိယန္တာနံ ကာယေ နိပတန္တီ”တိ? “ပုဗ္ဗေ ကတေန, ဘန္တေ, ဒုစ္စရိတေနာ”တိ။ “ယဒိ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေ ကတံ အကုသလံ ဣဓ ဝေဒနီယံ ဟောတိ, တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေ ကတမ္ပိ ဣဓ ကတမ္ပိ ကုသလာကုသလံ ကမ္မံ အဝဥ္ဈံ ဘဝတိ သဖလန္တိ။ ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, နန္ဒကော နာမ ယက္ခော ထေရံ သာရိပုတ္တံ အာသာဒယိတွာ ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ, လောကေ ဟာကဋော ဧသော”တိ။ “အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, ထေရော သာရိပုတ္တော သာဒိယိ နန္ဒကဿ ယက္ခဿ မဟာပထဝိဂိလန”န္တိ [ပဝတ္တမာနေပိ (သျာ.)] ။ “ဥဗ္ဗတ္တိယန္တေပိ, ဘန္တေ, သဒေဝကေ လောကေ ပတမာနေပိ ဆမာယံ စန္ဒိမသူရိယေ ဝိကိရန္တေပိ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇေ ထေရော သာရိပုတ္တော န ပရဿ ဒုက္ခံ သာဒိယေယျ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ယေန ဟေတုနာ ထေရော သာရိပုတ္တော ကုဇ္ဈေယျ တ ဒုဿေယျ တ, သော ဟေတု ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ သမူဟတော သမုစ္ဆိန္နော, ဟေတုနော သမုဂ္ဃာတိတတ္တာ, ဘန္တေ, ထေရော သာရိပုတ္တော ဇီဝိတဟာရကေပိ ကောပံ န ကရေယျာ”တိ။ “ယဒိ, မဟာရာဇ , ထေရော သာရိပုတ္တော နန္ဒကဿ ယက္ခဿ ပထဝိဂိလနံ န သာဒိယိ, ကိဿ ပန နန္ဒကော ယက္ခော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော”တိ? “အကုသလဿ, ဘန္တေ, ကမ္မဿ ဗလဝတာယာ”တိ။ “ယဒိ, မဟာရာဇ, အကုသလဿ ကမ္မဿ ဗလဝတာယ နန္ဒကော ယက္ခော ပထဝိံ ပဝိဋ္ဌော, အသာဒိယန္တဿာပိ ကတော အပရာဓော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလော။ တေန ဟိ, မဟာရာဇ, အကုသလဿပိ ကမ္မဿ ဗလဝတာယ အသာဒိယန္တဿ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖ

လောတိ။ ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလောတိ။

''ကတိ နု ခေါ တေ, မဟာရာဇ, မနုဿာ, ယေ တေရပဟိ မဟာပထဝိံ ပဝိဋ္ဌာ, အတ္ထိ တေ တတ္တ သဝဏာ''န္တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, သုယျတီ''တိ။ ''ဣင်္ဃ တွံ, မဟာရာဇ, သာဝေဟီ''တိ? ''စိဉ္စမာဏဝိကာ, ဘန္တေ, သုပ္ပဗုဒ္ဓော စ သက္ကော, ဒေဝဒတ္တော စ ထေရော, နန္ဒကော စ ယက္ခော, နန္ဒော စ မာဏဝကောတိ။ သုတမေတံ, ဘန္တေ, ဣမေ ပဉ္စ ဇနာ မဟာပထဝိံ ပဝိဋ္ဌာ''တိ။ ''ကိသ္မိံ တေ, မဟာရာဇ, အပရဒ္ဓာ''တိ? ''ဘဂဝတိ စ, ဘန္တေ, သာဝကေသု စာ''တိ။ ''အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ , ဘဂဝတာ တ သာဝကာ တ သာဒိယိံသု ဣမေသံ မဟာပထဝိပဝိသန''န္တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ပရိနိဗ္ဗုတဿ အသာဒိယန္တဿေဝ ကတော အဓိကာရော အဝဥ္ဈော ဘဝတိ သဖလော''တိ။ ''သုဝိညာပိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဥှော ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနီကတော, ဂုယှံ ဝိဒံသိတံ , ဂဏ္ဌိ ဘိန္နော, ဂဟနံ အဂဟနံ ကတံ, နဋ္ဌာ ပရတာ၊, ဘဂ္ဂ ကုဒိဋ္ဌိ, နိပ္ပဘာ ဇာတာ ကုတိတ္ထိယာ, တွံ ဂဏိဝရပဝရမာသဇ္ဇ ဇာ''တိ။

ကတာဓိကာရသဖလပဥှော ပဌမော။

၂. သဗ္ဗညုဘာဝပဥှော

၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော သဗ္ဗညူ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ, န စ ဘဂဝတော သတတံ သမိတံ ဉာဏဒဿနံ ပစ္စုပဋ္ဌိတံ, အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓံ ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတဉာဏံ, အာဝဇ္ဇိတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတီ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော အသဗ္ဗညူတိ။ ယဒိ တဿ ပရိယေသနာယ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ဟောတီ''တိ။ ''တဟ သတံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝီဟီနံ အဍ္ဍစူဠဉ္စ တဟာ ဝီဟိသတ္တမ္ဗဏာနိ ဒွေ စ တုမ္ဗာ ဧကစ္စရက္ခဏေ ပဝတ္တစိတ္တဿ တေ္တကာ ဝီဟိ လက္ခံ ဥပိယမာနာ [ဥပိယမာနေ (သီ. ပီ.)] ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျုံ?

''တတြိမေ သတ္တဝိဓာ စိတ္တာ ပဝတ္တန္တိ, ယေ တေ, မဟာရာဇ, သရာဂါ သဒေါသာ သမောဟာ သကိလေသာ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ, တေသံ တံ စိတ္တံ ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? အဘာဝိတတ္တာ စိတ္တဿ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသနာဠဿ ဝိတတဿ ဝိသာလဿ ဝိတ္ထိဏ္ဏဿ သံသိဗ္ဗိတဝိသိဗ္ဗိတဿ သာခါဇဋာဇဋိတဿ အာကမိယန္တဿ ဂရုကံ ဟောတိ အာဂမနံ ဒန္ဓံ။ ကိံ ကာရဏာ? သံသိဗ္ဗိတဝိသိဗ္ဗိတတ္တာ သာခါနံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သရာဂါ သဒေါသာ သမောဟာ သကိလေသာ အဘာဝိတကာယာ အဘာဝိတသီလာ အဘာဝိတစိတ္တာ အဘာဝိတပညာ, တေသံ တံ စိတ္တံ ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? သံသိဗ္ဗိတဝိသိဗ္ဗိတတ္တာ ကိလေသေဟိ, ဣဒံ ပဌမံ စိတ္တံ။

''တတြိဒံ ဒုတိယံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, သောတာပန္နာ ပိဟိတာပာယာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာ ဝိညာတသတ္ထုသာသနာ, တေသံ တံ စိတ္တံ တီသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ။ ဥပရိဘူမီသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? တီသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသနာဠဿ တိပဗ္ဗဂဏ္ဍိပရိသုဒ္ဓဿ ဥပရိ သာခါဇဋာဇဋိတဿ အာကမိယန္တဿ ယာဝ တိပဗ္ဗံ တာဝ လဟုကံ ဧတိ, တတော ဥပရိ ထဒ္ဓံ။ ကိံ ကာရဏာ? ဟေဋ္ဌာ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ သာခါဇဋာဇဋိတတ္တာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သောတာပန္နာ ပိဟိတာပာယာ ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တာ ဝိညာတသတ္ထုသာသနာ, တေသံ တံ စိတ္တံ တီသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ဥပရိဘူမီသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? တီသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ, ဣဒံ ဒုတိယံ စိတ္တံ။

''တတြိဒံ တတိယံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, သကဒါဂါမိနော, ယေသံ ရာဂဒေါသမောဟာ တနုဘူတာ, တေသံ တံ စိတ္တံ ပဉ္စသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ဥပရိဘူမီသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပဉ္စသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသနာဠဿ ပဉ္စပဗ္ဗဂဏ္ဍိပရိသုဒ္ဓဿ ဥပရိ သာခါဇဋာဇဋိတဿ အာကမိယန္တဿ ယာဝ ပဉ္စပဗ္ဗံ တာဝ လဟုကံ ဧတိ, တတော ဥပရိ ထဒ္ဓံ။ ကိံ ကာရဏာ? ဟေဋ္ဌာ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ သာခါဇဋာဇဋိတတ္တာ။

ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သကအာကမိနော, ယေသံ ရာဂအေသမောဟာ တနုဘူတာ, တေသံ တံ စိတ္တံ ပဥ္စသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ဥပရိဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပဥ္စသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ, ဣဒံ တတိယံ စိတ္တံ။

"တတ္ထိဒံ စတုတ္ထံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, အနာကမိနော, ယေသံ ပဥ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ ပဟီနာနိ, တေသံ တံ စိတ္တံ ဒသသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ဥပရိဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ဒသသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသနာဠဿ ဒသပဗ္ဗဂဏ္ဌိပရိသုဒ္ဓဿ ဥပရိ သာခာဇဋာဇဋိတဿ အာကမိုယန္တဿ ယာဝ ဒသပဗ္ဗံ တာဝ လဟုကံ ဧတိ, တတော ဥပရိ ထဒ္ဓံ။ ကိံ ကာရဏာ? ဟေဋ္ဌာ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ သာခာဇဋာဇဋိတတ္တာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ အနာကမိနော, ယေသံ ပဥ္စောရမ္ဘာဂိယာနိ သညောဇနာနိ ပဟီနာနိ, တေသံ တံ စိတ္တံ ဒသသု ဌာနေသု လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ဥပရိဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ဒသသု ဌာနေသု စိတ္တဿ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ဥပရိ ကိလေသာနံ အပ္ပဟီနတ္တာ, ဣဒံ စတုတ္ထံ စိတ္တံ။

"တတ္ထိဒံ ပဉ္စမံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဓောတမလာ ဝန္တကိလေသာ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသညောဇနာ ပတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ သာဝကဘူမိသု ပရိသုဒ္ဓါ, တေသံ တံ စိတ္တံ သာဝကဝိသယေ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ သာဝကဝိသယေ, အပရိသုဒ္ဓတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝိသယေ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသနာဠဿ သဗ္ဗပဗ္ဗဂဏ္ဌိပရိသုဒ္ဓဿ အာကမိုယန္တဿ လဟုကံ ဟောတိ အာဂမနံ အဒန္ဓံ။ ကိံ ကာရဏာ? သဗ္ဗပဗ္ဗဂဏ္ဌိပရိသုဒ္ဓတ္တာ အဂဟနတ္တာ ဝံသဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ အရဟန္တော ခီဏာသဝါ ဓောတမလာ ဝန္တကိလေသာ ဝုသိတဝန္တော ကတကရဏီယာ ဩဟိတဘာရာ အနုပ္ပတ္တသဒတ္ထာ ပရိက္ခီဏဘဝသညောဇနာ ပတ္တပဋိသမ္ဘိဒါ သာဝကဘူမိသု ပရိသုဒ္ဓါ, တေသံ တံ စိတ္တံ သာဝကဝိသယေ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ သာဝကဝိသယေ, အပရိသုဒ္ဓတ္တာ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝိသယေ, ဣဒံ ပဉ္စမံ စိတ္တံ။

"တတ္ထိဒံ ဆဋ္ဌံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သယမ္ဘုနော အနာစရိယကာ ဧကစာရိနော ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပာ သကဝိသယေ ပရိသုဒ္ဓဝိမလစိတ္တာ, တေသံ တံ စိတ္တံ သကဝိသယေ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ သကဝိသယေ မဟန္တတ္တာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဝိသယဿ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော သကဝိသယံ ပရိတ္တံ နဒိံ ရတ္တိမ္ပိ ဒိဝါပိ ယဒိစ္ဆက အစ္ဆမ္ဘိတော ဩတရေယျ, အထ ပရတော မဟာသမုဒ္ဒံ ဂမ္ဘီရံ ဝိတ္ထတံ အကမေမဟရံ ဒိသွာ ဘာယေယျ, ဒန္ဓာယေယျ န ဝိသဟေယျ ဩတရိတုံ။ ကိံ ကာရဏာ? တိဏ္ဏတ္တာ [စိဏ္ဏတ္တာ (သီ. သျာ. ပီ.)] သကဝိသယဿ, မဟန္တတ္တာ စ မဟာသမုဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ သယမ္ဘုနော အနာစရိယကာ ဧကစာရိနော ခဂ္ဂဝိသာဏကပ္ပာ သကဝိသယေ ပရိသုဒ္ဓဝိမလစိတ္တာ, တေသံ တံ စိတ္တံ သကဝိသယေ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ, သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဘူမိသု ဂရုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဒန္ဓံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ သကဝိသယေ မဟန္တတ္တာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဝိသယဿ, ဣဒံ ဆဋ္ဌံ စိတ္တံ။

"တတ္ထိဒံ သတ္တမံ စိတ္တံ ဝိဘတ္တမာပဇ္ဇတိ – ယေ တေ, မဟာရာဇ, သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော ဒသဗလဓရာ စတုဝေသာရဇ္ဇဝိသာရဒါ အဋ္ဌာရသဟိ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ အနန္တဇိနာ အနာဝရဏဉာဏာ, တေသံ တံ စိတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? သဗ္ဗတ္ထ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ။ အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, နာရာစဿ သုဓောတဿ ဝိမလဿ နိဂ္ဂဏ္ဌိဿ သုခုမဓာရဿ အဇိမှဿ အဝင်္ကဿ အကုဋိလဿ ဒဠှဓာပယမာရုဠှဿ ခောမသုခုမေ ဝါ ကပ္ပာသသုခုမေ ဝါ ကမ္ဗလသုခုမေ ဝါ ဗလဝနိပာတိတဿ ဒန္ဓာယိတတ္တံ ဝါ လဂ္ဂနံ ဝါ ဟောတီ"တိ? "န ဟိ, ဘန္တေ, "ကိံ ကာရဏာ"? "သုခုမတ္တာ ဝတ္ထာနံ သုဓောတတ္တာ နာရာစဿ နိပာတဿ စ ဗလဝတ္တာ"တိ , ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ သဗ္ဗညုနော ဒသဗလဓရာ စတုဝေသာရဇ္ဇဝိသာရဒါ အဋ္ဌာရသဟိ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတာ အနန္တဇိနာ အနာဝရဏဉာဏာ, တေသံ တံ စိတ္တံ သဗ္ဗတ္ထ လဟုကံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ လဟုကံ ပဝတ္တတိ။ ကိံ ကာရဏာ? သဗ္ဗတ္ထ ပရိသုဒ္ဓတ္တာ, ဣဒံ သတ္တမံ စိတ္တံ။

“တတ္ထ, မဟာရာဇ, ယဒိဒံ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ စိတ္တံ, တံ ဆဋ္ဌမ္ပိ စိတ္တာနံ ဂဏနံ အတိက္ကမိတ္ဝာ အသင်္ချေယျေန ဂုဏေန ပရိသုဒ္ဓဉ္စ လဟုကဉ္စ။ ယသ္မာ စ ဘဂဝတော စိတ္တံ ပရိသုဒ္ဓဉ္စ လဟုကဉ္စ, တသ္မာ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတ ယမကပာဋိဟီရံ ဒဿေတိ။ ယမကပာဋိဟီရေ, မဟာရာဇ, ဉာတဗ္ဗံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ စိတ္တံ ဧဝံ လဟုပရိဝတ္တန္တိ, န တတ္ထ သက္ကာ ဥတ္တရိံ ကာရဏံ ဝတ္တုံ, တေပိ, မဟာရာဇ, ပာဋိဟီရာ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓါနံ စိတ္တံ ဥပာဒါယ ဂဏနမ္ပိ သင်္ခမ္ပိ ကလမ္ပိ ကလဘာဂမ္ပိ န ဥပေန္တိ, အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတဉာဏံ, အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဟတ္ထေ ဌပိတံ ယံ ကိဉ္စိ ဒုတိယေ ဟတ္ထေ ဌပေယျ ဝိဝဋေန မုခေန တစံ နိစ္ဆာရေယျ, မုခဂတံ ဘောဇနံ ဂိလေယျ, ဥမ္မီလေတွာ ဝာ နိမီလေယျ, နိမီလေတွာ ဝာ ဥမ္မီလေယျ, သမိဉ္ဇိတံ ဝာ ဗာဟံ ပသာရေယျ, ပသာရိတံ ဝာ ဗာဟံ သမိဉ္ဇေယျ, စိရတရံ ဧတံ, မဟာရာဇ, လဟုတရံ ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတဉာဏံ, လဟုတရံ အာဝဇ္ဇနံ, အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတိ , အာဝဇ္ဇနဝိကလမတ္တကေန န တာဝတာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော အသဗ္ဗညုနော နာမ ဟောန္တီ”တိ။

“အာဝဇ္ဇနမ္ပိ , ဘန္တေ နာဂသေန, ပရိယေသနာယ ကာတဗ္ဗံ, ဣင်္ဃ မံ တတ္ထ ကာရဏေန သညာပေဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ အဍ္ဎဿ မဟဒ္ဓနဿ မဟာဘောဂဿ ပဟူတဇာတရူပရဇတဿ ပဟူတဝိတ္တူပကရဏဿ ပဟူတဓနဓညဿ သာလိဝီဟိယဝတဏ္ဍုလတိလမုဂ္ဂမာသပုဗ္ဗဏ္ဏာပရဏ္ဏသပ္ပိတေလနဝနီတခီရဒဓိမဓုဂုဠဖာဏိတာ စ ခဠောပိကုမ္ဘိပီဠရကောဋ္ဌဘာဇနဂတာ ဘဝေယျုံ, တဿ စ ပုရိသဿ ပာဟုနကော အာဂစ္ဆေယျ ဘတ္တာရဟော ဘတ္တာဘိကင်္ခီ, တဿ စ ဂေဟေ ယံ ရန္ဓံ ဘောဇနံ, တံ ပရိနိဋ္ဌိတံ ဘဝေယျ, ကုမ္ဘိတော တဏ္ဍုလေ နီဟရိတွာ ဘောဇနံ ရန္ဓေယျ, အပိ စ ခေါ သော, မဟာရာဇ, တာဝတကေန ဘောဇနဝေကလ္လမတ္တကေန အဓနော နာမ ကပဏော နာမ ဘဝေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, စက္ကဝတ္တိရညော ဃရေပိ, ဘန္တေ, အကာလေ ဘောဇနဝေကလ္လံ ဟောတိ, ကိံ ပန ဂဟပတိကဿာ”တိ? “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ အာဝဇ္ဇနဝိကလမတ္တကံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ရုက္ခော အဿ ဖလိတော ဩဏတဝိနတော ပိဏ္ဍိဘာရဘရိတော, န ကိဉ္စိ တတ္ထ ပတိတံ ဖလံ ဘဝေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ရုက္ခော တာဝတကေန ပတိတဖလဝေကလ္လမတ္တကေန အဖလော နာမ ဘဝေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ပတနပဋိဗဒ္ဓါနိ တာနိ ရုက္ခဖလာနိ, ပတိတေ ယဒိစ္ဆကံ လဘတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ အာဝဇ္ဇနပဋိဗဒ္ဓံ သဗ္ဗညုတဉာဏံ အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတီ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, အာဝဇ္ဇေတွာ အာဝဇ္ဇေတွာ ဗုဒ္ဓေါ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတ အာဝဇ္ဇေတွာ အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတီ”တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တီ ရာဇာ ယဒါ စက္ကရတနံ သရတိ ‘ဥပေတု မေ စက္ကရတန’န္တိ, သရိတေ စက္ကရတနံ ဥပေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော အာဝဇ္ဇေတွာ အာဝဇ္ဇေတွာ ယဒိစ္ဆကံ ဇာနာတီ”တိ။ “ဒဠှံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ, ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညူ, သမ္ပဋိစ္ဆာမ ဗုဒ္ဓေါ သဗ္ဗညူ”တိ။

ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉှော

၃. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဒေဝဒတ္တော ကေန ပဗ္ဗာဇိတော”တိ? “ဆ ယိမေ, မဟာရာဇ, ခတ္တိယကုမာရာ ဘဒ္ဒိယော စ အနုရုဒ္ဓေါ စ အာနန္ဒော စ ဘဂု စ ကိမိလော [ကိမ္ဗိလော (သီ. ပီ.) မ. နိ. ၂.၁၆၆ ပဿိတဗ္ဗံ] စ ဒေဝဒတ္တော စ ဥပာလိကပ္ပကော သတ္တမော အဘိသမ္ဗုဒ္ဓေ သတ္ထရိ သက္ယကုလာနန္ဒဇနနေ ဘဂဝန္တံ အနုပဗ္ဗဇန္တာ နိက္ခမိံသု, တေ ဘဂဝတ ပဗ္ဗာဇေသီ”တိ။ “နနု, ဘန္တေ, ဒေဝဒတ္တေန ပဗ္ဗဇိတွာ သင်္ဃော ဘိန္နော”တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တေန ပဗ္ဗဇိတွာ သင်္ဃော ဘိန္နော, န ဂိဟီ သင်္ဃံ ဘိန္ဒတိ, န ဘိက္ခုနီ, န သိက္ခမာနာ, န သာမဏေရော, န

သာမဏေရီ သင်္ဃံ ဘိန္ဒတိ, ဘိက္ခု ပကတတ္တော သမာနသံဝါသကော သမာနသီမာယံ ဌိတော သင်္ဃံ ဘိန္ဒတီ"တိ။ သင်္ဃဘေဒကော, ဘန္တေ, ပုဂ္ဂလော ကိံ ကမ္မံ ဖုသတီ"တိ? "ကပ္ပဋ္ဌိတိကံ, မဟာရာဇ, ကမ္မံ ဖုသတီ"တိ။

"ကိံ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော ဇာနာတိ 'ဒေဝဒတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိဿတိ, သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ ကပ္ပံ နိရယေ ပစ္စိဿတီ'"တိ? "အာမ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဇာနာတိ 'ဒေဝဒတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိဿတိ, သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ ကပ္ပံ နိရယေ ပစ္စိဿတီ'"တိ။ "ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော ဇာနာတိ 'ဒေဝဒတ္တော ပဗ္ဗဇိတွာ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိဿတိ, သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ ကပ္ပံ နိရယေ ပစ္စိဿတီ'တိ, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော ကာရုဏိကော အနုကမ္ပကော ဟိတေသီ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဟိတံ အပနေတွာ ဟိတမုပဒဟတီတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တံ အဇာနိတွာ ပဗ္ဗာဇေသိ, တေန ဟိ ဗုဒ္ဓော အသဗ္ဗညူတိ, အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, ဝိဇဋေဟိ ဧတံ မဟာဇာလံ, ဘိန္ဒ ပရဝါဒံ, အနာဂတေ အဒ္ဓါနေ တယာ သဒိသာ ဗုဒ္ဓိမန္တော ဘိက္ခူ ဒုလ္လဘာ ဘဝိဿန္တိ, ဧတ္ထ တဝ ဗလံ ပကာသေဟီ"တိ။

"ကာရုဏိကော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗညူ စ, ကာရုညေန, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဒေဝဒတ္တဿ ဂတိံ ဩလောကေန္တော အဒ္ဒသ ဒေဝဒတ္တံ အာပါယိကံ ကမ္မံ [အပရာပရိယကမ္မံ (သီ. သျာ. ပီ.)] အာယူဟိတွာ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိသတသဟဿာနိ နိရယေန နိရယံ ဝိနိပါတေန ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆန္တံ, တံ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတဉာဏေန ဇာနိတွာ ဣမဿ အပရိယန္တကတံ ကမ္မံ မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတဿ ပရိယန္တကတံ ဘဝိဿတိ, ပုရိမံ ဥပါဒါယ ပရိယန္တကတံ ဒုက္ခံ ဘဝိဿတိ, အပဗ္ဗဇိတောပိ အယံ မောဃပုရိသော ကပ္ပဋ္ဌိယမေဝ ကမ္မံ အာယူဟိဿတီတိ ကာရုညေန ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသီ"တိ။

"တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓော ဝဓိတွာ တေလေန မက္ခေတိ, ပပါတေ ပါတေတွာ ဟတ္ထံ ဒေတိ, မာရေတွာ ဇီဝိတံ ပရိယေသတိ, ယံ သော ပဌမံ ဒုက္ခံ ဒတွာ ပစ္ဆာ သုခံ ဥပဒဟတီ"တိ? "ဝဓေတိပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, ပါတေတိပိ သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, မာရေတိပိ သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, ဝဓိတွာပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ, ပါတေတွာပိ သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ, မာရေတွာပိ သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မာတာပိတရော နာမ ဝဓိတွာပိ ပါတယိတွာပိ ပုတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဝဓေတိပိ သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, ပါတေတိပိ သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, မာရေတိပိ သတ္တာနံ ဟိတဝသေန, ဝဓိတွာပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ, ပါတေတွာပိ သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ, မာရေတွာပိ သတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ, ယေန ယေန ယောဂေန သတ္တာနံ ဂုဏဝုဍ္ဎိ ဟောတိ, တေန တေန ယောဂေန သဗ္ဗသတ္တာနံ ဟိတမေဝ ဥပဒဟတိ။ သစေ, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တော န ပဗ္ဗာဇေယျ, ဂိဟိဘူတော သမာနော နိရယသံဝတ္တနိကံ ဗဟုံ ပါပကမ္မံ ကတွာ အနေကာနိ ကပ္ပကောဋိသတသဟဿာနိ နိရယေန နိရယံ ဝိနိပါတေန ဝိနိပါတံ ဂစ္ဆန္တော ဗဟုံ ဒုက္ခံ ဝေဒယိဿတိ, တံ ဘဂဝါ ဇာနမာနော ကာရုညေန ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ, 'မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတဿ ဒုက္ခံ ပရိယန္တကတံ ဘဝိဿတီ'တိ ကာရုညေန ဂရုကံ ဒုက္ခံ လဟုကံ အကာသိ။

"ယထာ ဝါ, မဟာရာဇ, ဓနယသသိရိဉာတိဗလေန ဗလဝါ ပုရိသော အတ္တနော ဉာတိံ ဝါ မိတ္တံ ဝါ ရညာ ဂရုကံ ဒဏ္ဍံ ဓာရေန္တံ အတ္တနော ဗဟုဝိဿတ္ထဘာဝေန သမတ္ထတာယ ဂရုကံ ဒဏ္ဍံ လဟုကံ အကာသိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဗဟူနိ ကပ္ပကောဋိသတသဟဿာနိ ဒုက္ခံ ဝေဒယမာနံ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေတွာ သီလသမာဓိပညာဝိမုတ္တိဗလသမတ္ထဘာဝေန ဂရုကံ ဒုက္ခံ လဟုကံ အကာသိ။

"ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကုသလော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော ဂရုကံ ရောဂံ ဗလဝေါသဓဗလေန လဟုကံ ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗဟူနိ ကပ္ပကောဋိသတသဟဿာနိ ဒုက္ခံ ဝေဒယမာနံ ဒေဝဒတ္တံ ဘဂဝါ ရောဂညုတာယ ပဗ္ဗာဇေတွာ ကာရုညဗလောပတ္ထဒ္ဓဓမ္မောသဓဗလေန ဂရုကံ ဒုက္ခံ လဟုကံ အကာသိ။ အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဗဟုဝေဒနီယံ ဒေဝဒတ္တံ အပ္ပဝေဒနီယံ ကရောန္တော ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ"တိ? "န ကိဉ္စိ, ဘန္တေ, အပုညံ အာပဇ္ဇေယျ အန္တမသော ဂဒြူဟနမတ္တမ္ပီ"တိ။ "ဣမမ္ပိ ခေါ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ အတ္ထတော သမ္ပဋိစ္ဆ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝါ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။

“အပရမ္ပိ , မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝတ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, စောရံ အာဂုစာရိံ ဂဟေတွာ ရညော ဒဿေယျုံ, ‘အယံ ခော, ဒေဝ, စောရော အာဂုစာရီ, ဣမဿ ယံ ဣစ္ဆသိ, တံ ဒဏ္ဍံ ပဏေဟီ’တိ။ တမေနံ ရာဇာ ဇဝံ ဝဒေယျ ‘တေန ဟိ , ဘဏေ, ဣမံ စောရံ ဗဟိနဂရံ နီဟရိတွာ အာဃာတနေ သီသံ ဆိန္ဒထာ”တိ, ‘ဇဝံ ဒေဝ’တိ ခော တေ ရညော ပဋိဿုတွာ တံ ဗဟိနဂရံ နီဟရိတွာ အာဃာတနံ နယေယျုံ။ တမေနံ ပဿေယျ ကောစိဒေဝ ပုရိသော ရညော သန္တိကာ လဒ္ဓဝရော လဒ္ဓယသဓနဘောဂကော အာဒေယျဝစနော ဗလဝိစ္ဆိတကာရီ, သော တဿ ကာရုညံ ကတွာ တေ ပုရိသေ ဇဝံ ဝဒေယျ ‘အလံ, ဘော, ကိံ တုမှာကံ ဣမဿ သီသစ္ဆေဒနေန, တေန ဟိ ဘော ဣမဿ ဟတ္ထံ တ ဟဒံ တ ဆိန္ဒိတွာ ဇီဝိတံ ရက္ခထ, အဟမေတဿ ကာရဏာ ရညော သန္တိကေ ပဋိဝစနံ ကရိဿာမီ’တိ။ တေ တဿ ဗလဝတော ဝစနေန တဿ စောရဿ ဟတ္ထံ တ ဟဒံ တ ဆိန္ဒိတွာ ဇီဝိတံ ရက္ခေယျုံ။ အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဇဝံ ကာရီ တဿ စောရဿ ကိစ္စကာရီ အဿာ”တိ? “ဇီဝိတဒါယကော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော တဿ စောရဿ, ဇီဝိတေ ဒိန္နေ ကိံ တဿ အကတံ နာမ အတ္ထီ”တိ? “ယာ ပန ဟတ္ထပာဒစ္ဆေဒနေ ဝေဒနာ, သော တာယ ဝေဒနာယ ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ? “အတ္တနော ကတေန သော, ဘန္တေ, စောရော ဒုက္ခဝေဒနံ ဝေဒယတိ, ဇီဝိတဒါယကော ပန ပုရိသော န ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ။ “ဇဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘဂဝတ ကာရုညေန ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ ‘မမ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတဿ ဒုက္ခံ ပရိယန္တကတံ ဘဝိဿတီ’တိ။ ပရိယန္တကတဉ္စ, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တဿ ဒုက္ခံ, ဒေဝဒတ္တော, မဟာရာဇ, မရဏကာလေ –

“‘ဣမေဟိ အဋ္ဌိဟိ တမဂ္ဂပုဂ္ဂလံ၊ ဒေဝါတိဒေဝံ နရဒမ္မသာရထိံ။
သမန္တစက္ခုံ သတပုညလက္ခဏံ၊ ပါဏေဟိ ဗုဒ္ဓံ သရဏံ ဥပေမီ’တိ။

“ဟာဏုပေတံ သရဏမဂမာသိ။ ဒေဝဒတ္တော, မဟာရာဇ, ဆ ကောဋ္ဌာသေ ကတေ ကပ္ပေ အတိက္ကန္တေ ပဌမကောဋ္ဌာသေ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိ, ပဉ္စ ကောဋ္ဌာသေ နိရယေ ပစ္စိတွာ တတော မုစ္စိတွာ အဋ္ဌိဿရော နာမ ပစ္စေကဗုဒ္ဓော ဘဝိဿတိ။ အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ဘဂဝတ ဇဝံ ကာရီ ဒေဝဒတ္တဿ ကိစ္စကာရီ အဿာ”တိ? “သဗ္ဗဒဒေ, ဘန္တေ, နာဂသေန, တထာဂတော ဒေဝဒတ္တဿ, ယံ တထာဂတော ဒေဝဒတ္တံ ပစ္စေကဗောဓိံ ပာပေဿတိ, ကိံ တထာဂတေန ဒေဝဒတ္တဿ အကတံ နာမ အတ္ထီ”တိ? “ယံ ပန, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တော သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ နိရယေ ဒုက္ခဝေဒနံ ဝေဒယတိ, အပိ နု ခော ဘဂဝတ တတောနိဒါနံ ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အတ္တနာ ကတေန, ဘန္တေ, ဒေဝဒတ္တော ကပ္ပံ နိရယေ ပစ္စတိ, ဒုက္ခပရိယန္တကာရကော သတ္ထာ န ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇတီ”တိ။ “ဣမမ္ပိ ခော, တွံ မဟာရာဇ, ကာရဏံ အတ္ထတော သမ္ပဋိစ္ဆ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝတ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝတ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကုသလော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော တတပိတ္တသေမှဟသန္နိပတဥတုပရိဏာမဝိသမပရိဟာရဩပက္ကမိကောပက္ကန္တံ ပူတိကုဏပဒုဂ္ဂန္ဓာဘိသဉ္ဆန္နံ အန္တောသလ္လံ သုသိရဂတံ ပုဗ္ဗရုဟိရသမ္ပုဏ္ဏံ ဝဏံ ဝူပသမေန္တော ဝဏမုခံ ကက္ခဠတိခိဏခါရကဋုကေန ဘေသဇ္ဇေန အနုလိမ္ပတိ ပရိပစ္စနာယ, ပရိပစ္စိတွာ မုဒုဘာဝမုပဂတံ သတ္ထေန ဝိကန္တယိတွာ ဥဟတိ သလာကာယ, ဒမ္မံ ခါရလဝဏံ ဒေတိ, ဘေသဇ္ဇေန အနုလိမ္ပတိ ဝဏရုဟနာယ ဗ္ယာဓိတဿ သောတ္ထိဘာဝမနုပ္ပတ္တိယာ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော အဟိတစိတ္တော ဘေသဇ္ဇေန အနုလိမ္ပတိ, သတ္ထေန ဝိကန္တေတိ, ဥဟတိ သလာကာယ, ခါရလဝဏံ ဒေတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဟိတစိတ္တော သောတ္ထိကာမော တာနိ ကိရိယာနိ ကရောတီ”တိ။ “ယာ ပနဿ ဘေသဇ္ဇကိရိယာကရဏေန ဥပ္ပန္နာ ဒုက္ခဝေဒနာ, တတောနိဒါနံ သော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ”တိ? “ဟိတစိတ္တော, ဘန္တေ, သောတ္ထိကာမော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော တာနိ ကိရိယာနိ ကရောတိ, ကိံ သော တတောနိဒါနံ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျ, သဂ္ဂဂါမီ သော, ဘန္တေ, ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော”တိ။ “ဇဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကာရုညေန ဘဂဝတ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ ဒုက္ခပရိမုတ္တိယာ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝတ ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ကဏ္ဋကေန ဝိဒ္ဓော အဿ, အထညတရော ပုရိသော တဿ ဟိတကာမော သောတ္ထိကာမော တိ

ဏ္ဍေဟန ကဏ္ဍကေနတ သတ္ထမုခေန တ သမန္တတော ဆိန္ဒိတ္ဝာ ပဋ္ဋရန္တေန လောဟိတေန တံ ကဏ္ဍံ နီဟရေယ္ယ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဟိတကာမော တံ ကဏ္ဍံ နီဟရတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ဟိတကာမော သော, ဘန္တေ, ပုရိသော သောတ္ထိကာမော တံ ကဏ္ဍံ နီဟရတိ။ သစေ သော, ဘန္တေ, တံ ကဏ္ဍံ န နီဟရေယ္ယ, မရဏံ တ သော တေန ဟာပုဏေယ္ယ မရဏမတ္တံ တ ဒုက္ခ''န္တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ကာရုညေန ဒေဝဒတ္တံ ပဗ္ဗာဇေသိ ဒုက္ခပရိမုတ္တိယာ။ သစေ မဟာရာဇ, ဘဂဝ ဒေဝဒတ္တံ န ပဗ္ဗာဇေယ္ယ, ကပ္ပကောဋိ သတသဟဿမ္ပိ ဒေဝဒတ္တော ဘဝပရမ္ပရာယ နိရယေ ပစ္စေယ္ယာ''တိ။

''အနုသောတကမိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒေဝဒတ္တံ တထာဂတော ပဋိသောတံ ပာပေသိ, ဝိပန္ထပဋိပန္နံ ဒေဝဒတ္တံ ပန္ထေ ပဋိပာဒေသိ, ပပာတေ ပတိတဿ ဒေဝဒတ္တဿ ပတိဋ္ဌံ အဒာသိ, ဝိသမဂတံ ဒေဝဒတ္တံ တထာဂတော သမံ အာရောပေသိ, ဣမေ စ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဟေတူ ဣမာနိ စ ကာရဏာနိ န သက္ကာ အညေန သန္ဒဿေတုံ အညတြ တတဒိသေန ဗုဒ္ဓိမတာ''တိ။

ဒေဝဒတ္တပဗ္ဗဇ္ဇပဉှော တတိယော။

၄. ပထဝိစလနပဉှော

၄. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ – 'အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ [အဋ္ဌိမေ အာနန္ဒ (အ. နိ. ၈.၇၀)], ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယာ'တိ။ အသေသဝစနံ ဣဒံ, နိဿေသဝစနံ ဣဒံ, နိပ္ပရိယာယဝစနံ ဣဒံ, နတ္ထညော နဝမော ဟေတု မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အညော နဝမော ဟေတု ဘဝေယ္ယ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ, တမ္ပိ ဟေတုံ ဘဂဝ ကထေယ္ယ။ ယသ္မာ စ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထညော နဝမော ဟေတု မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ, တသ္မာ အနာစိက္ခိတော ဘဂဝတာ, အယဉ္စ နဝမော ဟေတု ဒိဿတိ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ, ယံ ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာတိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဋ္ဌေဝ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယ, တေန ဟိ ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ, တေန ဟိ အဋ္ဌေဝ ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယာတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော သုခုမော ဒုန္နိဝေဌိယော အန္ဓကရဏော စေဝ ဂမ္ဘီရော စ, သော တဝါနုပ္ပတ္တော, နေသော အညေန ဣတ္တရပညေန သက္ကာ ဝိသဇ္ဇေတုံ အညတြ တတဒိသေန ဗုဒ္ဓိမတာ''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ – 'အဋ္ဌိမေ, ဘိက္ခဝေ, ဟေတူ အဋ္ဌ ပစ္စယာ မဟတော ဘူမိစာလဿ ပာတုဘာဝာယာ'တိ။ ယံ ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ, တဉ္စ ပန အကာလိကံ ကဒါစုပ္ပတ္တိကံ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ ဝိပ္ပမုတ္တံ, တသ္မာ အဂဏိတံ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, လောကေ တယော ယေဝ မေဃာ ဂဏီယန္တိ ဝဿိကော ဟေမန္တိကော ပာဝုသကောတိ။ ယဒိ တေ မုဉ္စိတ္ဝာ အညော မေဃော ပဝဿတိ, န သော မေဃော ဂဏီယတိ သမ္မတေဟိ မေဃေဟိ, အကာလမေဃောတ္ဝေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ ယံ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ, အကာလိကံ ဧတံ ကဒါစုပ္ပတ္တိကံ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ ဝိပ္ပမုတ္တံ, န တံ ဂဏီယတိ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ။

''ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တာ ပဗ္ဗတာ ပဉ္စ နဒီသတာနိ သန္ဒန္တိ, တေသံ, မဟာရာဇ, ပဉ္စန္နံ နဒီသတာနံ ဒသေဝ နဒိယော နဒိဂဏနာယ ဂဏီယန္တိ။ သေယ္ယထိဒံ, ဂင်္ဂါ ယမုနာ အစိရဝတီ သရဘူ မဟီ သိန္ဓု သရဿတီ ဝေတြဝတီ ဝီတံသာ စန္ဒဘာဂါတိ, အဝသေသာ နဒိယော နဒိဂဏနာယ အဂဏိတာ။ ကိံ ကာရဏာ? န တာ နဒိယော ဓုဝသလိလာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ ယံ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ, အကာလိကံ ဧတံ ကဒါစုပ္ပတ္တိကံ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ ဝိပ္ပမုတ္တံ, န တံ ဂဏီယတိ အဋ္ဌဟိ ဟေတူဟိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ရညော သတမ္ပိ ဒွိသတမ္ပိ တိသတမ္ပိ အမစ္စာ ဟောန္တိ, တေသံ ဆ ယေဝ ဇနာ အမစ္စဂဏနာယ ဂဏီယန္တိ။ သေယျထိဒံ, သေနာပတိ ပုရောဟိတော အက္ခဒဿော ဘဏ္ဍာဂါရိကော ဆတ္တဂ္ဂါဟကော ခဂ္ဂဂ္ဂါဟကော။ တေ ယေဝ အမစ္စဂဏနာယ ဂဏီယန္တိ။ ကိံ ကာရဏာ? ယုတ္တတ္တာ ရာဇဂုဏေဟိ, အဝသေသာ အဂဏိတာ, သဗ္ဗေ အမစ္စာတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရေန ရညာ မဟာဒါနေ ဒီယမာနေ ယံ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ, အကာလိကံ ဧတံ ကဒါစုပ္ပတ္တိကံ အင်္ဂေဟိ ဝေါတူဟိ ဝိပ္ပမုတ္တံ, န တံ ဂဏီယတိ အင်္ဂေဟိ ဟေတူဟိ။

“သုယျတိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဧတရဟိ ဇိနသာသနေ ကတာဓိကာရာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝေဒနီယကမ္မံ, ကိတ္တိ စ ယေသံ အဗ္ဘုဂ္ဂတာ ဒေဝမနုဿေသူ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ ဧတရဟိ ဇိနသာသနေ ကတာဓိကာရာနံ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝေဒနီယကမ္မံ, ကိတ္တိ စ ယေသံ အဗ္ဘုဂ္ဂတာ ဒေဝမနုဿေသု သတ္တ ဇနာတိ”။ “ကေ စ တေ, မဟာရာဇာ”တိ? “သုမနော စ, ဘန္တေ, မာလာကာရော, ဧကသာဋကော စ ဗြာဟ္မဏော, ပုဏ္ဏော စ ဘတကော, မလ္လိကာ စ ဒေဝီ, ဂေါပါလမာတာ စ ဒေဝီ, သုပ္ပိယာ စ ဥပာသိကာ, ပုဏ္ဏာ စ ဒာသီတိ ဣမေ သတ္တ ဒိဋ္ဌဓမ္မသုခဝေဒနီယာ သတ္တာ, ကိတ္တိ စ ဣမေသံ အဗ္ဘုဂ္ဂတာ ဒေဝမနုဿေသူ”တိ။

“အပရေပိ သုယျန္တိ နု ခေါ အတီတေ မာနုသကေနေဝ သရီရဒေဟေန တိဒသဘဝနံ ဂတာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျန္တီ”တိ။ “ကေ စ တေ, မဟာရာဇာ”တိ? “ဂုတ္တိလော စ ဂန္ဓဗ္ဗော, သာဓိနော စ ရာဇာ, နိမိ စ ရာဇာ, မန္ဓာတာ စ ရာဇာတိ ဣမေ စတုရော ဇနာ သုယျန္တိ, တေနေဝ မာနုသကေန သရီရဒေဟေန တိဒသဘဝနံ ဂတာ”တိ။ “သုစိရမ္ပိ ကတံ သုယျတိ သုကတဒုက္ကဋန္တိ? သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, အတီတေ ဝါ အဒ္ဓါနေ ဝတ္တမာနေ ဝါ အဒ္ဓါနေ ဣတ္ထန္နာမဿ အဒါနေ ဒီယမာနေ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဝါ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “အတ္ထိ မေ, မဟာရာဇ, အာဂမော အဓိဂမော ပရိယတ္တိ သဝနံ သိက္ခာဗလံ သုဿူသာ ပရိပုစ္ဆာ အာစရိယုပါသနံ, မယာပိ န သုတပုဗ္ဗံ ‘ဣတ္ထန္နာမဿ အဒါနေ ဒီယမာနေ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဝါ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ’တိ ဌပေတွာ ဝေဿန္တရဿ ရာဇဝသဘဿ အဒါနဝရံ ။ ဘဂဝတော စ, မဟာရာဇ, ကဿပဿ, ဘဂဝတော စ သက္ယမုနိနောတိ ဒွိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ အန္တရေ ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တာ ဝဿကောဋိယော အတိက္ကန္တာ, တတ္ထပိ မေ သဝနံ နတ္ထိ ‘ဣတ္ထန္နာမဿ အဒါနေ ဒီယမာနေ သကိံ ဝါ ဒွိက္ခတ္တုံ ဝါ တိက္ခတ္တုံ ဝါ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ’တိ။ န, မဟာရာဇ, တာဝတကေန ဝီရိယေန တာဝတကေန ပရက္ကမေန မဟာပထဝီ ကမ္ပတိ, ဂုဏဘာရဘရိတာ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗသောစေယျကိရိယဂုဏဘာရဘရိတာ ဓာရေတုံ န ဝိသဟန္တီ မဟာပထဝီ စလတိ ကမ္ပတိ ပဝေဓတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, သကဋဿ အတိဘာရဘရိတဿ နာဘိယော စ နေမိယော စ ဖလန္တိ အက္ခော ဘိဇ္ဇတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗသောစေယျကိရိယဂုဏဘာရဘရိတာ မဟာပထဝီ ဓာရေတုံ န ဝိသဟန္တီ စလတိ ကမ္ပတိ ပဝေဓတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဂဂနံ အနိလဇလဝေဂသဉ္ဆာဒိတံ ဥဿန္နဇလဘာရဘရိတံ အတိဝါတေန ဖုဋိတတ္တာ နဒတိ ရဝတိ ဂဠဂဠာယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ ရညော ဝေဿန္တရဿ အနဗလဝိပုလဥဿန္နဘာရဘရိတာ ဓာရေတုံ န ဝိသဟန္တီ စလတိ ကမ္ပတိ ပဝေဓတိ။ န ဟိ, မဟာရာဇ, ရညော ဝေဿန္တရဿ စိတ္တံ ရာဂဝသေန ပဝတ္တတိ, န ဒေါသဝသေန ပဝတ္တတိ, န မောဟဝသေန ပဝတ္တတိ, န မာနဝသေန ပဝတ္တတိ, န ဒိဋ္ဌိဝသေန ပဝတ္တတိ, န ကိလေသဝသေန ပဝတ္တတိ, န ဝိတက္ကဝသေန ပဝတ္တတိ, န အရတိဝသေန ပဝတ္တတိ, အထ ခေါ အနဝသေန ဗဟုလံ ပဝတ္တတိ ‘ကိန္တိ အနာဂတာ ယာစကာ မမ သန္တိကေ အာဂစ္ဆေယျုံ, အာဂတာ စ ယာစကာ ယထာကာမံ လဘိတွာ အတ္တမနာ ဘဝေယျု’န္တိ သတတံ သမိတံ အနံ ပတိ မာနသံ ဌပိတံ ဟောတိ။ ရညော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ သတတံ သမိတံ ဒသသု ဌာနေသု မာနသံ ဌပိတံ ဟောတိ ဒမေ သမေ ခန္တိယံ သံဝရေ ယမေ နိယမေ အက္ကောဓေ အဝိဟိံသာယံ သစ္စေ သောစေယျေ။ ရညော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ ကာမေသနာ ပဟီနာ, ဘဝေသနာ ပဋိပ္ပဿဒ္ဓါ, ဗြဟ္မစရိယေသနာယ ယေဝ ဥဿုက္ကံ အာပန္နော, ရညော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ အတ္တရက္ခာ
[ပရရက္ခာယ (သီ. ပီ.)] ပဟီနာ, သဗ္ဗသတ္တရက္ခာယ ဥဿုက္ကံ အာပန္နော ‘ကိန္တိ ဣမေ သတ္တာ သမဂ္ဂါ အဿု အရောဂါ သဓနာ ဒီဃာယုကာ’တိ ဗဟုလံ ယေဝ မာနသံ ပဝတ္တတိ။ ဒဒမာနော စ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ တံ အနံ န ဘဝသမ္ပတ္တိဟေတု ဒေတိ, န ဓနဟေတု ဒေတိ, န ပဋိဒါနဟေတု ဒေတိ, န ဥပလာပနဟေတု ဒေတိ, န အာယုဟေတု

ဒေတိ, န ဝဏ္ဏဟေတု ဒေတိ, န သုခဟေတု ဒေတိ, န ဗလဟေတု ဒေတိ, န ယသဟေတု ဒေတိ, န ပုတ္တဟေတု ဒေတိ, န ဓီ
တုဟေတု ဒေတိ, အထ ခော သဗ္ဗညုတဉာဏဟေတု သဗ္ဗညုတဉာဏရတနဿ ကာရဏာ ဧဝရူပေ အတုလဝိပုလာနုတ္တရေ
အနဝရေ အဒာသိ, သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော စ ဣမံ ကထံ အဘာသိ –

'''ဇာလိံ ကဏှာဇိနံ ဓီတံ၊ မဒ္ဒိဒေဝိံ ပတိဗ္ဗတံ။
စဇမာနော န စိန္တေသိံ၊ ဗောဓိယာ ယေဝ ကာရဏာ'တိ။

''ဝေဿန္တရော, မဟာရာဇ, ရာဇာ အက္ကောဓေန ကောဓံ ဇိနာတိ, အသာဓုံ သာဓုနာ ဇိနာတိ, ကဒရိယံ အနေန ဇိနာ
တိ, အလိကဝာဒိနံ သစ္စေန ဇိနာတိ, သဗ္ဗံ အကုသလံ ကုသလေန ဇိနာတိ။ တဿ ဧဝံ ဒဒမာနဿ ဓမ္မာနုဂတဿ ဓမ္မ
သီသကဿ [ဓမ္မာသီသကဿ (က.)] အနုနိဿန္ဒဗလဝ [အနုနိဿန္ဒဗလ (သီ. ပီ.)] ဝီရိယဝိပုလဝိပ္ဖာရေန ဟေဋ္ဌာ
ဘာ မဟာဝါတာ သဉ္စလန္တိ သဏိကံ သဏိကံ သကိံ သကိံ အာကုလာကုလာ ဝါယန္တိ ဩနမန္တိ ဥန္နမန္တိ ဝိနမန္တိ, ဆိ
န္နပတ္တပါဒပါ [သီန္နပတ္တပါဒပါ (သီ.)] ပပတန္တိ, ဂုမ္ဗံ ဂုမ္ဗံ ဝလာဟကာ ဂဂနေ သန္ဓာဝန္တိ, ရဇောသဉ္စိတာ ဝါ
တာ အရုဏာ ဟောန္တိ, ဂဂနံ ဥပ္ပီဠိတာ ဝါတာ ဝါယန္တိ, သဟသာ ဓမဓမာယန္တိ, မဟာဘီမော သဒ္ဒော နိစ္ဆရတိ,
တေသု ဝါတေသု ကုပိတေသု ဥဒကံ သဏိကံ သဏိကံ စလတိ, ဥဒကေ စလိတေ ခုဗ္ဘန္တိ မစ္ဆကစ္ဆပါ, ယမက
ယမကာ ဦမိယော ဇာယန္တိ, ဇလစရာ သတ္တာ ဝါသန္တိ, ဇလဝီစိ ယုဂနဒ္ဓော ဝတ္တတိ, ဝီစိနာဒော ပဝတ္တတိ, ဃော
ရာ ဗုဗ္ဗုဠာ [ပုဗ္ဗုဠာ (က.)] ဥဋ္ဌဟန္တိ, ဖေဏမာလာ ဘဝန္တိ, ဥတ္တရတိ မဟာသမုဒ္ဒော, ဒိသာဝိဒိသံ ဓာဝတိ ဥဒကံ, ဥဒ္ဓံ
သောတပဋိသောတမုခာ သန္ဒန္တိ သလိလဓာရာ, ဝါသန္တိ အသုရာ ဂရုဠာ နာဂ ယက္ခာ, ဥဗ္ဗိဇ္ဇန္တိ 'ကိံ နု ခော, ကထံ
နု ခော, သာဂရော ဝိပရိဝတ္တတီ'တိ, ဂမနပထမေသန္တိ ဘီတစိတ္တာ, ခုဘိတေ လုဠိတေ ဇလဓာရေ ပကမ္ပတိ
မဟာပထဝီ သနဂ သသာဂရာ , ပရိဝတ္တတိ သိနေရုဂိရိ ကူဋသေလသိခရော ဝိနမမာနော ဟောတိ, ဝိမနာ ဟောန္တိ အဟိ
နကုလဗိဠာရကောဋ္ဌုကသူကရမိဂပက္ခိနော, ရုဒန္တိ ယက္ခာ အပ္ပေသက္ခာ, ဟသန္တိ ယက္ခာ မဟေသက္ခာ ကမ္ပမာ
နာယ မဟာပထဝိယာ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိ မဟာပရိယောဂေ ဥဒ္ဓနဂတေ ဥဒကသမ္ပုဏ္ဏေ အာကိဏ္ဏတဏ္ဍုလေ ဟေဋ္ဌတော
အဂ္ဂိ ဇလမာနော ပဌမံ တာဝ ပရိယောဂံ သန္တာပေတိ, ပရိယောဂေ သန္တတ္တေ ဥဒကံ သန္တာပေတိ, ဥဒကံ သန္တတ္တံ
တဏ္ဍုလံ သန္တာပေတိ, တဏ္ဍုလံ သန္တတ္တံ ဥမ္မုဇ္ဇတိ နိမုဇ္ဇတိ, ဗုဗ္ဗုဠကဇာတံ ဟောတိ, ဖေဏမာလာ ဥတ္တရတိ; ဧဝ
မေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ယံ လောကေ ဒုစ္စဇံ, တံ စဇိ, တဿ တံ ဒုစ္စဇံ စဇန္တဿ အနဿ
သဘာဝနိဿန္ဒေန ဟေဋ္ဌာ မဟာဝါတာ ဓာရေတုံ န ဝိသဟန္တာ ပရိကုပ္ပိံသု [ပရိကမ္ပိံသု (က.)] , မဟာဝါတေသု ပရိ
ကုပိတေသု [ပရိခုဗ္ဘိတေသု (သျာ.)] ဥဒကံ ကမ္ပိ, ဥဒကေ ကမ္ပိတေ မဟာပထဝီ ကမ္ပိ, ဣတိ တဒါ မဟာဝါတာ စ ဥ
ဒကဉ္စ မဟာပထဝီ စာတိ ဣမေ တယော ဧကမနာ ဝိယ အဟေသုံ မဟာအနနိဿန္ဒေန ဝိပုလဗလဝီရိယေန နတ္ထေဒိ
သော, မဟာရာဇ, အညဿ အနာနုဘာဝေ, ယထာ ဝေဿန္တရဿ ရညော မဟာအနာနုဘာဝေ။ ယထာ, မဟာရာဇ,
မဟိယာ ဗဟုဝိဓာ မဏယော ဝိဇ္ဇန္တိ။ သေယျထိဒံ, ဣန္ဒနီလော မဟာနီလော ဇောတိရသော ဝေဠုရိယော ဥမ္မာပုပ္ဖော
သိရီသပုပ္ဖော မနောဟရော သူရိယကန္တော စန္ဒကန္တော ဝဇိရော ခဇ္ဇောပနကော ဖုဿရာဂေါ လောဟိတင်္ဂေါ
မသာရဂလ္လောတိ, ဧတေ သဗ္ဗေ အတိက္ကမ္မ စက္ကဝတ္တိမဏိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, စက္ကဝတ္တိမဏိ, မဟာရာဇ, သ
မန္တာ ယောဇနံ ဩဘာသေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယံ ကိဉ္စိ မဟိယာ အနံ ဝိဇ္ဇတိ အပိ အသဒိသဒာနံ ပရမံ, တံ သ
ဗ္ဗံ အတိက္ကမ္မ ဝေဿန္တရဿ ရညော မဟာအနံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ဝေဿန္တရဿ, မဟာရာဇ, ရညော မဟာ
အနေ ဒီယမာနေ သတ္တက္ခတ္တုံ မဟာပထဝီ ကမ္ပိတာ''တိ။

''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓာနံ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓာနံ, ယံ တထာဂတော ဗောဓိသတ္တော
သမာနော အသမော လောကေန ဧဝံခန္တိ ဧဝံစိတ္တော ဧဝံအဓိမုတ္တိ ဧဝံအဓိပ္ပာယော, ဗောဓိသတ္တာနံ, ဘန္တေ နာဂ
သေန, ပရက္ကမော ဒက္ခာပိတော, ပါရမီ စ ဇိနာနံ ဘိယျော ဩဘာသိတာ, စရိယံ စရတောပိ တာဝ တထာဂတဿ သ
ဒေဝကေ လောကေ သေဋ္ဌဘာဝေါ အနုဒဿိတော။ သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ထောမိတံ ဇိနသာသနံ, ဇောတိတာ ဇိနပါ
ရမီ, ဆိန္နော တိတ္ထိယာနံ ဝါဒဂဏ္ဌိ, ဘိန္နော ပရပ္ပဝါဒကုမ္ဘော [ဂုမ္ဗော တယာ ဝိဒ္ဓံသိတော (သျာ.)] , ပဉှော ဂမ္
ဘီရော ဥတ္တာနီကတော, ဂဟနံ အဂဟနံ ကတံ, သမ္မာ လဒ္ဓံ ဇိနပုတ္တာနံ နိဗ္ဗာဟနံ [နိဗ္ဗာယနံ (က.)] , ဧဝမေတံ ဂဏိဝရ
ပဝရ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမာ''တိ။

၅. သိဝိရာဇစကၡုဒာနပဥ္ဓေဟာ

၅. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဇဝံ ဘဏထ 'သိဝိရာဇေန ယာစကသ္သ စက္ခူနိ ဒိန္နာနိ, အန္ဓသ္သ သတော ပုန ဒိဗ္ဗစက္ခူနိ ဥပ္ပန္နာနီ'တိ, တေမ္ပိ ဝစနံ သကသဋ္ဌံ သနိဂ္ဂဟံ သဒေသံ 'ဟေတုသမုဟ္ဟတေ အဟေတုသ္မိံ အဝတ္ထုသ္မိံ နတ္ထိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသ္သ ဥပ္ပာဒေ'တိ သုတ္တေ ဝုတ္တံ, ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သိဝိရာဇေန ယာစကသ္သ စက္ခူနိ ဒိန္နာနိ, တေန ဟိ 'ပုန ဒိဗ္ဗစက္ခူနိ ဥပ္ပန္နာနီ'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ; ယဒိ ဒိဗ္ဗစက္ခူနိ ဥပ္ပန္နာနိ, တေန ဟိ 'သိဝိရာဇေန ယာစကသ္သ စက္ခူနိ ဒိန္နာနီ'တိ ယံ ဝစနံ, တမ္ပိ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဥ္ဓေဟာ ဂဏ္ဌိတောပိ ဂဏ္ဌိတရော ဝေဌတောပိ ဝေဌတရော ဂဟနတောပိ ဂဟနတရော, သော တတနုပ္ပတ္တော, တတ္ထ ဆန္ဒမဘိဇနေဟိ နိဗ္ဗာဟနာယ ပရတအနံ နိဂ္ဂဟာယာ''တိ။

''ဒိန္နာနိ , မဟာရာဇ, သိဝိရာဇေန ယာစကသ္သ စက္ခူနိ, တတ္ထ မာ ဝိမတိံ ဥပ္ပာဒေဟိ, ပုန ဒိဗ္ဗာနိ စ စက္ခူနိ ဥပ္ပန္နာနိ, တတ္ထာပိ မာ ဝိမတိံ ဇနေဟီ''တိ။ ''အပိ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ဟေတုသမုဟ္ဟတေ အဟေတုသ္မိံ အဝတ္ထုသ္မိံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတီ''တိ? ''န ဟိ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဧတ္ထ ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ဟေတုသမုဟ္ဟတေ အဟေတုသ္မိံ အဝတ္ထုသ္မိံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဣင်္ဃ တာဝ ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ''တိ?

''ကိံ ပန, မဟာရာဇ, အတ္ထိ လောကေ သစ္စံ နာမ, ယေန သစ္စတဒိနော သစ္စကိရိယံ ကရောန္တီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထိ လောကေ သစ္စံ နာမ, သစ္စေန, ဘန္တေ နာဂသေန, သစ္စတဒိနော သစ္စကိရိယံ ကတွာ ဒေဝံ ဝဿာပေန္တိ, အဂ္ဂိံ နိဗ္ဗာပေန္တိ, ဝိသံ ပဋိဟနန္တိ, အညမ္ပိ ဝိဝိဓံ ကတ္တဗ္ဗံ ကရောန္တီ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ယုဇ္ဇတိ သမေတိ သိဝိရာဇသ္သ သစ္စဗလေန ဒိဗ္ဗစက္ခူနိ ဥပ္ပန္နာနီတိ, သစ္စဗလေန, မဟာရာဇ, အဝတ္ထုသ္မိံ ဒိဗ္ဗစက္ခု ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သစ္စံ ယေဝ တတ္ထ ဝတ္ထု ဘဝတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသ္သ ဥပ္ပာဒာယ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ သတ္တာ သစ္စမနုကယန္တိ 'မဟာမေဃော ပဝဿတူ'တိ, တေသံ သဟ သစ္စမနုဂီတေန မဟာမေဃော ပဝဿတိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ အာကာသေ ဝဿဟေတု သန္နိစိတော 'ယေန ဟေတုနာ မဟာမေဃော ပဝဿတီ'''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, သစ္စံ ယေဝ တတ္ထ ဟေတု ဘဝတိ မဟတော မေဃသ္သ ပဝဿနာယာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ တသ္သ ပကတိဟေတု, သစ္စံ ယေဝေတ္ထ ဝတ္ထု ဘဝတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသ္သ ဥပ္ပာဒာယာတိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ သတ္တာ သစ္စမနုကယန္တိ 'ဇလိတပဇ္ဇလိတမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပဋိနိဝတ္တတူ'တိ, တေသံ သဟ သစ္စမနုဂီတေန ဇလိတပဇ္ဇလိတမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ခဏေန ပဋိနိဝတ္တတိ။ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ တသ္မိံ ဇလိတပဇ္ဇလိတေ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓေ ဟေတု သန္နိစိတော 'ယေန ဟေတုနာ ဇလိတပဇ္ဇလိတမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ခဏေန ပဋိနိဝတ္တတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, သစ္စံ ယေဝ တတ္ထ ဝတ္ထု ဟောတိ တသ္သ ဇလိတပဇ္ဇလိတသ္သ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓသ္သ ခဏေန ပဋိနိဝတ္တနာယာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ တသ္သ ပကတိဟေတု, သစ္စံ ယေဝေတ္ထ ဝတ္ထု ဘဝတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသ္သ ဥပ္ပာဒာယာတိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ သတ္တာ သစ္စမနုကယန္တိ 'ဝိသံ ဟလာဟလံ အဂဒံ ဘဝတူ'တိ။ တေသံ သဟ သစ္စမနုဂီတေန ဝိသံ ဟလာဟလံ ခဏေန အဂဒံ ဘဝတိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ တသ္မိံ ဟလာဟလဝိသေ ဟေတု သန္နိစိတော 'ယေန ဟေတုနာ ဝိသံ ဟလာဟလံ ခဏေန အဂဒံ ဘဝတီ'''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, သစ္စံ ယေဝ တတ္ထ ဟေတု ဘဝတိ ဝိသသ္သ ဟလာဟလသ္သ ခဏေန ပဋိဃာတာယာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝိနာ ပကတိဟေတုံ သစ္စံ ယေဝေတ္ထ ဝတ္ထု ဘဝတိ ဒိဗ္ဗစက္ခုသ္သ ဥပ္ပာဒာယာတိ။

''စတုန္နမ္ပိ, မဟာရာဇ, အရိယသစ္စာနံ ပဋိဝေဓာယ နတ္ထည့ံ ဝတ္ထု, သစ္စံ ဝတ္ထုံ ကတွာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ပဋိဝိဇ္ဈန္တီတိ။ အတ္ထိ, မဟာရာဇ, စီနဝိသယေ စီနရာဇာ, သော မဟာသမုဒ္ဒေ ကီဠိတုကာမော [ဗလိံ ကာတုကာမော (သီ. ပီ.)] စတုမာသေ စတုမာသေ သစ္စကိရိယံ ကတွာ သဟ ရထေန အန္တောမဟာသမုဒ္ဒေ ယောဇနံ ပဝိသတိ, တသ္သ ရထ

သီသဿ ပုရတော ပုရတော မဟာတရိက္ခန္ဓော ပဋိက္ကမတိ, နိက္ခန္တဿ ပုန ဩတ္ထရတိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, သော မဟာသမုဒ္ဒော သဒေဝမနုဿေနပိ လောကေန ပကတိကာယဗလေန သက္ကာ ပဋိက္ကမာပေတု”န္တိ? “အတိပရိတ္တကေပိ, ဘန္တေ, တဠာကေ ဥဒကံ န သက္ကာ သဒေဝမနုဿေနပိ လောကေန ပကတိကာယဗလေန ပဋိက္ကမာပေတုံ, ကိံ ပန မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒက”န္တိ? “ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန သစ္စဗလံ ဉာတဗ္ဗံ ‘နတ္ထိ တံ ဌာနံ, ယံ သစ္စေန န ပတ္တဗ္ဗ’န္တိ။

“နဂရေ, မဟာရာဇ, ပါဋလိပုတ္တေ အသောကော ဓမ္မရာဇာ သနေဂမဇာနပဒအမစ္စဘဋဗလမဟာမတ္တေဟိ ပရိဝုတော ဂင်္ဂံ နဒိံ [ဂင်္ဂါနဒိံ (သီ.)] နဝသလိလသမ္ပုဏ္ဏံ သမတိတ္တိကံ သမ္ဘရိတံ ပဉ္စယောဇနသတာယာမံ ယောဇနပုထုလံ သန္ဒမာနံ ဒိသွာ အမစ္စေ ဧဝမာဟ ‘အတ္ထိ ကောစိ, ဘဏေ, သမတ္ထော, ယော ဣမံ မဟာဂင်္ဂံ ပဋိသောတံ သန္ဒာပေတု’န္တိ။ အမစ္စာ အာဟံသု ‘ဒုက္ကရံ ဒေဝ’တိ။

“တသ္မိံယေဝ ဂင်္ဂါကူလေ ဌိတာ ဗန္ဓုမတီ နာမ ဂဏိကာ အဿောသိ ရညာ ကိရ ဧဝံ ဝုတ္တံ ‘သက္ကာ နု ခော ဣမံ မဟာဂင်္ဂံ ပဋိသောတံ သန္ဒာပေတု’န္တိ, သာ ဧဝမာဟ ‘အဟဉှိ နဂရေ ပါဋလိပုတ္တေ ဂဏိကာ ရူပူပဇီဝိနီ အန္တိမဇီဝိကာ, မမ တာဝ ရာဇာ သစ္စကိရိယံ ပဿတူ’တိ။ အထ သာ သစ္စကိရိယံ အကာသိ, သဟ တဿာ သစ္စကိရိယာယ ခဏေန သာ မဟာဂင်္ဂါ ဂဠဂဠာယန္တီ ပဋိသောတံ သန္ဒိတ္ထ မဟတော ဇနကာယဿ ပဿတော။

“အထ ရာဇာ ဂင်္ဂါယ အာဝဋ္ဋဦမိဝေဂဇနိတံ ဟလာဟလသဒ္ဒံ သုတွာ ဝိမှိတော အစ္ဆရိယဗ္ဘုတဇာတော အမစ္စေ ဧဝမာဟ ‘ကိဿာယံ, ဘဏေ, မဟာဂင်္ဂါ ပဋိသောတံ သန္ဒတီ’တိ? ‘ဗန္ဓုမတီ, မဟာရာဇ, ဂဏိကာ တဝ ဝစနံ သုတွာ သစ္စကိရိယံ အကာသိ, တဿာ သစ္စကိရိယာယ မဟာဂင်္ဂါ ဥဒ္ဓံမုခာ သန္ဒတီ’တိ။

“အထ သံဝိဂ္ဂဟဒယော ရာဇာ တုရိတတုရိတော သယံ ဂန္တွာ တံ ဂဏိကံ ပုစ္ဆိ ‘သစ္စံ ကိရ, ဇေ, တယာ သစ္စကိရိယာယ အယံ ဂင်္ဂါ ပဋိသောတံ သန္ဒာပိတာ’တိ? ‘အာမ ဒေဝ’တိ။ ရာဇာ အာဟ ‘ကိံ တေ တတ္ထ ဗလံ အတ္ထိ, ကော ဝါ တေ ဝစနံ အာဒိယတိ အနုမ္မတ္တော, ကေန တွံ ဗလေန ဣမံ မဟာဂင်္ဂံ ပဋိသောတံ သန္ဒာပေသီ’တိ? သာ အာဟ ‘သစ္စဗလေနာဟံ, မဟာရာဇ, ဣမံ မဟာဂင်္ဂံ ပဋိသောတံ သန္ဒာပေသိ’န္တိ။ ရာဇာ အာဟ ‘ကိံ တေ သစ္စဗလံ အတ္ထိ စောရိယာ ဓုတ္တိယာ အသတိယာ ဆိန္နိကာယ ပါပိယာ ဘိန္နသီလာယ [ပါပိကာယ ဘိန္နသီမာယ (သီ.)] ဟိရိအတိက္ကန္တိကာယ အန္ဓဇနပလောဘိကာယာ’တိ။ ‘သစ္စံ, မဟာရာဇ, တာဒိသိကာ အဟံ, တာဒိသိကာယပိ မေ, မဟာရာဇ, သစ္စကိရိယာ အတ္ထိ, ယာယာဟံ ဣစ္ဆမာနာ သဒေဝကမ္ပိ လောကံ ပရိဝတ္တေယျ’န္တိ။ ရာဇာ အာဟ ‘ကတမာ ပန သာ ဟောတိ သစ္စကိရိယာ, ဣင်္ဃ မံ သာဝေဟီ’တိ။ ‘ယော မေ, မဟာရာဇ, ဓနံ ဒေတိ ခတ္တိယော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ ဝေဿော ဝါ သုဒ္ဒော ဝါ အညော ဝါ ကောစိ, တေသံ သမကံယေဝ ဥပဋ္ဌဟာမိ, “ခတ္တိယော”တိ ဝိသေသော နတ္ထိ, “သုဒ္ဒော”တိ အတိမညနာ [အတိမညမာနော (က.)] နတ္ထိ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တာ ဓနဿာမိကံ ပရိစရာမိ, ဧသော မေ ဒေဝ သစ္စကိရိယာ, ယာယာဟံ ဣမံ မဟာဂင်္ဂံ ပဋိသောတံ သန္ဒာပေသိ’န္တိ။

“ဣတိပိ, မဟာရာဇ, သစ္စေ ဌိတာ န ကိဉ္စိ အတ္ထံ န ဝိန္ဒန္တိ။ ဒိန္နာနိ စ, မဟာရာဇ, သိဝိရာဇေန ယာစကဿ စက္ခူနိ , ဒိဗ္ဗစက္ခူနိ စ ဥပ္ပန္နာနိ, တဉ္စ သစ္စကိရိယာယ။ ယံ ပန သုတ္တေ ဝုတ္တံ ‘မံသစက္ခုသ္မိံ နဋ္ဌေ အဟေတုသ္မိံ အဝတ္ထုသ္မိံ နတ္ထိ ဒိဗ္ဗစက္ခုဿ ဥပ္ပာဒော’တိ။ တံ ဘာဝနာမယံ စက္ခုံ သန္ဓာယ ဝုတ္တံ, ဧဝမေတံ, မဟာရာဇ, ဓာရေဟီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဗ္ဗေဌိတော ပဉှော, သုနိဒ္ဒိဋ္ဌော နိဂ္ဂဟော, သုမဒ္ဒိတာ ပရဝါဒါ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

သိဝိရာဇစက္ခုဒါနပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပဉှော

၆. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘တိဏ္ဏံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ [ဂဗ္ဘဿာဝက္ကန္တိ (မ. နိ. ၁.၄၀၈)] ဟောတိ, ဣဓ မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ, ဣမေသံ ခော, ဘိက္ခဝေ, တိဏ္ဏံ သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ

တိ ဟောတီ’တိ, အသေသဝစနမေတံ, နိဿေသဝစနမေတံ, နိပ္ပရိယာယဝစနမေတံ, အရဟဿဝစနမေတံ, သဒေဝမနုဿာနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဘဏိတံ, အယဥ္စ ဒုဝိန္နံ သန္နိပတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဒိဿတိ, ဒုကူလေန တာပသေန ပါရိကာယ တာပသိယာ ဥတုနိကာလေ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိ ပရာမဋ္ဌာ, တဿ တေန နာဘိပရာမသနေန သာမကုမာရော နိဗ္ဗတ္တော။ မာတင်္ဂေနာပိ ဣသိနာ ဗြာဟ္မဏကညာယ ဥတုနိကာလေ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိ ပရာမဋ္ဌာ, တဿ တေန နာဘိပရာမသနေန မဏ္ဍဗျော နာမ မာဏဝကော နိဗ္ဗတ္တောတိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘တိဏ္ဏံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတီ’တိ။ တေန ဟိ သာမော စ ကုမာရော မဏ္ဍဗျော စ မာဏဝကော ဥဘောပိ တေ နာဘိပရာမသနေန နိဗ္ဗတ္တာတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ, ဘန္တေ, တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘သာမော စ ကုမာရော မဏ္ဍဗျော စ မာဏဝကော နာဘိပရာမသနေန နိဗ္ဗတ္တာ’’တိ, တေန ဟိ ‘တိဏ္ဏံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တမ္ပိ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော သုဂမ္ဘီရော သုနိပုဏော ဝိသယော ဗုဒ္ဓိမန္တာနံ, သော တဝ အနုပ္ပတ္တော, ဆိန္ဒ ဝိမတိပထံ, ဓာရေဟိ ဉာဏဝရပ္ပဒီပေ’’န္တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘တိဏ္ဏံ ခော ပန, ဘိက္ခဝေ, သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတိ, ဣဓ မာတာပိတရော စ သန္နိပတိတာ ဟောန္တိ, မာတာ စ ဥတုနီ ဟောတိ, ဂန္ဓဗ္ဗော စ ပစ္စုပဋ္ဌိတော ဟောတိ, ဧဝံ တိဏ္ဏံ သန္နိပါတာ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတီ’တိ။ ဘဏိတဉ္စ ‘သာမော စ ကုမာရော မဏ္ဍဗျော စ မာဏဝကော နာဘိပရာမသနေန နိဗ္ဗတ္တာ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယေန ကာရဏေန ပဉှော သုဝိနိစ္ဆိတော ဟောတိ, တေန ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ’’တိ။

‘‘သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, သံကိစ္စော စ ကုမာရော ဣသိသိင်္ဂေါ စ တာပသော ထေရော စ ကုမာရကဿပော ‘ကိမိနာ နာမ တေ နိဗ္ဗတ္တာ’’တိ? ‘‘အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ, အဗ္ဘုဂ္ဂတာ တေသံ ဇာတိ, ဒွေ မိဂဓေနုယော တာဝ ဥတုနိကာလေ ဒွိန္နံ တာပသာနံ ပဿာဝဋ္ဌာနံ အာဂန္တွာ သသမ္ဘဝံ ပဿာဝံ ပိဝိံသု, တေန ပဿာဝသမ္ဘဝေန သံကိစ္စော စ ကုမာရော ဣသိသိင်္ဂေါ စ တာပသော နိဗ္ဗတ္တာ။ ထေရဿ ဥဒါယိဿ ဘိက္ခုနုပဿယံ ဥပဂတဿ ရတ္တစိတ္တေန ဘိက္ခုနိယာ အင်္ဂဇာတံ ဥပနိဇ္ဈာယန္တဿ သမ္ဘဝံ ကာသာဝေ မုစ္စိ။ အထ ခော အာယသ္မာ ဥဒါယိ တံ ဘိက္ခုနိံ ဧတဒဝေါစ ‘ဂစ္ဆ ဘဂိနိ, ဥဒကံ အာဟရ အန္တရဝါသကံ ဓောဝိဿာမီ’တိ။ ‘အာဟရယျ အဟမေဝ ဓောဝိဿာမီ’တိ။ တတော သာ ဘိက္ခုနီ ဥတုနိသမယေ တံ သမ္ဘဝံ ဧကဒေသံ မုခေန အဂ္ဂဟေသိ, ဧကဒေသံ အင်္ဂဇာတေ ပက္ခိပိ, တေန ထေရော ကုမာရကဿပော နိဗ္ဗတ္တောတိ ဧတံ ဇနော အာဟာ’’တိ။

‘‘အပိ နု ခော တွံ, မဟာရာဇ, သဒ္ဒဟသိ တံ ဝစန’’န္တိ? ‘‘အာမ ဘန္တေ, ဗလဝံ တတ္ထ မယံ ကာရဏံ ဥပလဘာမ, ယေန မယံ ကာရဏေန သဒ္ဒဟာမ ‘ကိမိနာ ကာရဏေန နိဗ္ဗတ္တာ’’တိ။ ‘‘ကိံ ပနေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏ’’န္တိ? ‘‘သုပရိကမ္မကတေ , ဘန္တေ, ကလလေ ဗီဇံ နိပတိတွာ ခိပ္ပံ သံဝိရုဟတီ’’တိ ။ ‘‘အာမ မဟာရာဇာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ, သာ ဘိက္ခုနီ ဥတုနီ သမာနာ သဏ္ဌိတေ ကလလေ ရုဟိရေ ပစ္ဆိန္နဝေဂေ ဌိတာယ ဓာတုယာ တံ သမ္ဘဝံ ဂဟေတွာ တသ္မိံ ကလလေ ပက္ခိပိ, တေန တဿာ ဂဗ္ဘော သဏ္ဌာသိ, ဧဝံ တတ္ထ ကာရဏံ ပစ္စေမ တေသံ နိဗ္ဗတ္တိယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေတံ, မဟာရာဇ, တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ, ယောနိပ္ပဝေသေန ဂဗ္ဘော သမ္ဘဝတီတိ။ သမ္ပဋိစ္ဆသိ ပန, တွံ မဟာရာဇ, ထေရဿ ကုမာရကဿပဿ ဂဗ္ဘာဝက္ကမန’’န္တိ? ‘‘အာမ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘သာဓု, မဟာရာဇ, ပစ္စာဂတောသိ မမ ဝိသယံ, ဧကဝိဓေနပိ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိံ ကထယန္တော မမာနုဗလံ ဘဝိဿသိ, အထ ယာ ပန တာ ဒွေ မိဂဓေနုယော ပဿာဝံ ပိဝိတွာ ဂဗ္ဘံ ပဋိလဘိံသု, တာသံ တွံ သဒ္ဒဟသိ ဂဗ္ဘဿာဝက္ကမန’’န္တိ? ‘‘အာမ, ဘန္တေ, ယံ ကိဉ္စိ ဘုတ္တံ ပီတံ ခါယိတံ လေဟိတံ, သဗ္ဗံ တံ ကလလံ ဩသရတိ, ဌာနဂတံ ဝုဍ္ဎိမာပဇ္ဇတိ။ ယထာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယာ ကာစိ သရိတာ နာမ, သဗ္ဗာ တာ မဟာသမုဒ္ဒံ ဩသရန္တိ, ဌာနဂတာ ဝုဍ္ဎိမာပဇ္ဇန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ကိဉ္စိ ဘုတ္တံ ပီတံ ခါယိတံ လေဟိတံ, သဗ္ဗံ တံ ကလလံ ဩသရတိ, ဌာနဂတံ ဝုဍ္ဎိမာပဇ္ဇတိ, တေနာဟံ ကာရဏေန သဒ္ဒဟာမိ မုခဂတေနပိ ဂဗ္ဘဿ အဝက္ကန္တိ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, မဟာရာဇ, ကဋ္ဌတရံ ဥပဂတောသိ မမ ဝိသယံ, မုခပာနေနပိ ဒွယသန္နိပါတော ဘဝတိ။ သံကိစ္စဿ စ, မဟာရာဇ, ကုမာရဿ ဣသိသိင်္ဂဿ စ တာပသဿ ထေရဿ စ ကုမာရကဿပဿ ဂဗ္ဘာဝက္ကမနံ သမ္ပဋိစ္ဆသီ’’တိ? ‘‘အာမ, ဘန္တေ, သန္နိပါတော ဩသရတီ’’တိ။

“သာမောပိ, မဟာရာဇ, ကုမာရော မဏ္ဍဗ္ဗောပိ မာဏဝကော တီသု သန္ဓိဟတေသု အန္တောဂဓာ, ကေရသာ ယေဝ ပုရိမေန, တတ္ထ ကာရဏံ ဝက္ခာမိ။ ဒုကူလော စ, မဟာရာဇ, တာပသော ပာရိကာ စ တာပသီ ဥဘောပိ တေ အရညတသာ အပေဟသုံ ပဝိဝေကာဓိမုတ္တာ ဥတ္တမတ္ထဂဝေသကာ, တပတေဇေန ယာဝ ဗ္ရဟ္မလောကံ သန္တာပေသုံ ။ တေသံ တဒာ သက္ကော ဒေဝာနမိန္ဒော သာယံ ပာတံ ဥပဋ္ဌာနံ အာဂစ္ဆတိ။ သော တေသံ ဂရုကတမေတ္တတာယ ဥပဓာရေန္တော အ ဒ္ဒသ အနာဂတမဒ္ဓာနေ ဒွိန္နမ္ပိ တေသံ စက္ခုနံ အန္တရဓာနံ, ဒိသွာ တေ ဧဝမာဟ ‘ဧကံ မေ, ဘောန္တော, ဝစနံ က ရောထ, သာဓု ဧကံ ပုတ္တံ ဇနေယျာထ, သော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကော ဘဝိဿတိ အာလမ္ဗနော စာ’တိ။ ‘အလံ, ကော သိယ, မာ ဧဝံ ဘဏီ’တိ။ တေ တဿ တံ ဝစနံ န သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ အနုကမ္ပကော အတ္ထကာမော သက္ကော ဒေဝာနမိန္ဒော ဒုတိယမ္ပိ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ တေ ဧဝမာဟ ‘ဧကံ မေ, ဘောန္တော, ဝစနံ ကရောထ, သာဓု ဧကံ ပုတ္တံ ဇနေယျာထ, သော တုမှာကံ ဥပဋ္ဌာကော ဘဝိဿတိ အာလမ္ဗနော စာ’တိ။ တတိယမ္ပိ တေ အာဟံသု ‘အလံ, ကောသိယ, မာ တွံ ခော အမှေ အနတ္ထေ နိယောဇေဟိ, ကဒာယံ ကာယော န ဘိဇ္ဇိဿတိ, ဘိဇ္ဇတု အယံ ကာယော ဘေဒနဓမ္မော, ဘိဇ္ဇန္တိယာပိ ဓရဏိယာ ပတန္တေပိ သေလသိခရေ ဖလန္တေပိ အာကာသေ ပတန္တေပိ စန္ဒိမသူရိယေ နေဝ မယံ လောကဓမ္မေဟိ မိဿယိဿာမ, မာ တွံ အမှာကံ သမ္မုခဘာဝံ ဥပဂစ္ဆ, ဥပဂတဿ တေ ဧသော ဝိဿာသော, အနတ္ထစရော တွံ မညေ’တိ။

တတော သက္ကော ဒေဝာနမိန္ဒော တေသံ မနံ အလဘမာနော ဂရုကတော ပဉ္ဇလိကော ပုန ယာစိ ‘ယဒိ မေ ဝစနံ န ဥဿဟထ ကာတုံ, ယဒာ တာပသီ ဥတုနီ ဟောတိ ပုပ္ဖဝတီ, တဒါ တွံ, ဘန္တေ, ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိံ ပရာမသေယျာသိ, တေန သာ ဂဗ္ဘံ လစ္ဆတိ, သန္ဓိဟတော ယေဝေသ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိယာ’တိ။ ‘သက္ကောမဟံ, ကောသိယ, တံ ဝစနံ ကာတုံ, န တာဝတကေန အမှာကံ တပေါ ဘိဇ္ဇတိ, ဟောတူ’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု။ တာယ စ ပန ဝေလာယ ဒေဝဘဝနေ အတ္ထိ ဒေဝပုတ္တော ဥဿန္နကုသလမူလော ခီဏာယုကော အာယုက္ခယပ္ပတ္တော ယဒိစ္ဆကံ သမတ္ထော ဩက္ကမိတုံ အပိ စက္ကဝတ္တိကုလေပိ။ အထ သက္ကော ဒေဝာနမိန္ဒော တံ ဒေဝပုတ္တံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝမာဟ ‘ဧဟိ ခော, မာရိသ, သုပဘာတော တေ ဒိဝသော, အတ္ထသိဒ္ဓိ ဥပဂတာ, ယမဟံ တေ ဥပဋ္ဌာနမာဂမိံ, ရမဏီယေ တေ ဩကာသေ တသော ဘဝိဿတိ, ပတိရူပေ ကုလေ ပဋိသန္ဓိ ဘဝိဿတိ, သုန္ဒရေဟိ မာတာပိတူဟိ ဝဍ္ဎေတဗ္ဗော, ဧဟိ မေ ဝစနံ ကရောဟီ’တိ ယာစိ။ ဒုတိယမ္ပိ။ပေ.။ တတိယမ္ပိ ယာစိ သိရသိ ပဉ္ဇလိကတော။

တတော သော ဒေဝပုတ္တော ဧဝမာဟ ‘ကတမံ တံ, မာရိသ, ကုလံ, ယံ တွံ အဘိက္ခဏံ ကိတ္တယသိ ပုနပ္ပုန’န္တိ။ ‘ဒုကူလော စ တာပသော ပာရိကာ စ တာပသီ’တိ။ သော တဿ ဝစနံ သုတွာ တုဋ္ဌော သမ္ပဋိစ္ဆိ ‘သာဓု, မာရိသ, ယော တဝ ဆန္ဒော, သော ဟောတု, အာကင်္ခမာနော အဟံ, မာရိသ, ပတ္ထိတေ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျံ, ကိမှိ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇာမိ အဏ္ဍဇေ ဝါ ဇလာဗုဇေ ဝါ သံသေဒဇေ ဝါ ဩပပါတိကေ ဝါ’တိ? ‘ဇလာဗုဇာယ, မာရိသ, ယောနိယာ ဥပ္ပဇ္ဇာဟီ’တိ။ အထ သက္ကော ဒေဝာနမိန္ဒော ဥပ္ပတ္တိဒိဝသံ ဝိဂဏေတွာ ဒုကူလဿ တာပသဿ အာရောစေသိ ‘အသုက သ္မိံ နာမ ဒိဝသေ တာပသီ ဥတုနီ ဘဝိဿတိ ပုပ္ဖဝတီ, တဒါ တွံ, ဘန္တေ, ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထင်္ဂုဋ္ဌေန နာဘိံ ပရာမ သေယျာသီ’တိ။ တသ္မိံ, မဟာရာဇ, ဒိဝသေ တာပသီ စ ဥတုနီ ပုပ္ဖဝတီ အဟောသိ, ဒေဝပုတ္တော စ တတ္ထူပဂေါ ပစ္စုပဋ္ဌိတော အဟောသိ, တာပသော စ ဒက္ခိဏေန ဟတ္ထင်္ဂုဋ္ဌေန တာပသိယာ နာဘိံ ပရာမသိ, ဣတိ တေ တယော သန္နိပါတာ အဟေသုံ, နာဘိပရာမသနေန တာပသိယာ ရာဂေါ ဥဒပါဒိ, သော ပနဿာ ရာဂေါ နာဘိပရာမသနံ ပဋိစ္စ မာ တွံ သန္နိပါတံ အဇ္ဈာစာရမေဝ မညိ, ဦဟသနမ္ပိ [ဟာသနမ္ပိ (က.)] သန္ဓိဟတော, ဥလ္လပနမ္ပိ သန္ဓိဟတော, ဥပနိဇ္ဈာ ယနမ္ပိ သန္ဓိဟတော, ပုဗ္ဗဘာဂဘာဝတော ရာဂဿ ဥပ္ပါဒါယ အာမသနေန သန္ဓိဟတော ဇာယတိ, သန္ဓိဟတာ ဩက္ကမနံ ဟောတီတိ။

“အနဇ္ဈာစာရေပိ, မဟာရာဇ, ပရာမသနေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိ ဇလမာနော အပ ရာမသနောပိ ဥပဂတဿ သီတံ ဗျပဟန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အနဇ္ဈာစာရေပိ ပရာမသနေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။

“စတုန္နံ, မဟာရာဇ, ဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ ကမ္မဝသေန ယောနိဝသေန ကုလဝသေန အာ ယာစနဝသေန, အပိ စ သဗ္ဗေပေတေ သတ္တာ ကမ္မသမ္ဘဝါ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ ။

“ကထံ, မဟာရာဇ, ကမ္မဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ? ဥဿန္နကုသလမူလာ, မဟာရာဇ, သတ္တာ ယဒိစ္ဆကံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ တ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ တ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ တ ဒေဝေသု တ အဏ္ဍဇာယ တ ယောနိယာ ဇလာဗုဇာယ တ ယောနိယာ သံသေဒဇာယ တ ယောနိယာ ဩပပာတိကာယ တ ယောနိယာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဍ္ဎော မဟဒ္ဓနော မဟာဘောဂေါ ပဟူတဇာတရူပရဇတော ပဟူတဝိတ္တူပကရဏော ပဟူတဓနဓညော ပဟူတဉာတိပက္ခော အသိံ တ အသံ တ ခေတ္တံ တ ဝတ္ထုံ တ ကမံ တ နိဂမံ တ ဇနပဒံ တ ယံ ကိဉ္စိ မနသာ အဘိပတ္တိတံ, ယဒိစ္ဆကံ ဒ္ဝိဂုဏတိဂုဏမ္ပိ ဓနံ ဒတ္ွာ ကိဏာတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဥဿန္နကုသလမူလာ သတ္တာ ယဒိစ္ဆကံ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ ခတ္တိယမဟာသာလကုလေ တ ဗြာဟ္မဏမဟာသာလကုလေ တ ဂဟပတိမဟာသာလကုလေ တ ဒေဝေသု တ အဏ္ဍဇာယ တ ယောနိယာ ဇလာဗုဇာယ တ ယောနိယာ သံသေဒဇယ တ ယောနိယာ ဩပပာတိကာယ တ ယောနိယာ။ ဧဝံ ကမ္မဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။

“ကထံ ယောနိဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ? ကုက္ကုဋာနံ, မဟာရာဇ, ဝါတေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ဗလာကာနံ မေဃသဒ္ဒေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ သဗ္ဗေပိ ဒေဝာ အဂဗ္ဘသေယျကာ သတ္တာ ယောဝ, တေသံ နာနာဝဏ္ဏေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မနုဿာ နာနာဝဏ္ဏေန မဟိယာ စရန္တိ, ကေစိ ပုရတော ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ, ကေစိ ပစ္ဆတော ပဋိစ္ဆာဒေန္တိ, ကေစိ နဂ္ဂါ ဟောန္တိ, ကေစိ ဘဏ္ဍူ ဟောန္တိ သေတပဋဓရာ, ကေစိ မောဠိဗဒ္ဓာ ဟောန္တိ, ကေစိ ဘဏ္ဍူ ကာသာဝဝသနာ ဟောန္တိ, ကေစိ ကာသာဝဝသနာ မောဠိဗဒ္ဓာ ဟောန္တိ, ကေစိ ဇဋိနော တကစီရဓရာ [တကစီရာ (က.)] ဟောန္တိ, ကေစိ စမ္မဝသနာ ဟောန္တိ, ကေစိ ရသ္မိယော နိဝာသေန္တိ, သဗ္ဗေပေတေ မနုဿာ နာနာဝဏ္ဏေန မဟိယာ စရန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သတ္တာ ယေဝ တေ သဗ္ဗေ, တေသံ နာနာဝဏ္ဏေန ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။ ဧဝံ ယောနိဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။

“ကထံ ကုလဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ? ကုလံ နာမ, မဟာရာဇ, စတ္တာရိ ကုလာနိ အဏ္ဍဇံ ဇလာဗုဇံ သံသေဒဇံ ဩပပာတိကံ။ ယဒိ တတ္ထ ဂန္ဓဗ္ဗော ယတော ကုတောစိ အာဂန္တွာ အဏ္ဍဇေ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော တတ္ထ အဏ္ဍဇော ဟောတိ။ပေ.။ ဇလာဗုဇေ ကုလေ။ပေ.။ သံသေဒဇေ ကုလေ။ပေ.။ ဩပပာတိကေ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, သော တတ္ထ ဩပပာတိကော ဟောတိ။ တေသု တေသု ကုလေသု တာဒိသာ ယေဝ သတ္တာ သမ္ဘဝန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဟိမဝတိ နေရုပဗ္ဗတံ ယေ ကေစိ မိဂပက္ခိနော ဥပေန္တိ, သဗ္ဗေ တေ သကဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ သုဝဏ္ဏဝဏ္ဏာ ဟောန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ဂန္ဓဗ္ဗော ယတော ကုတောစိ အာဂန္တွာ အဏ္ဍဇံ ယောနိံ ဥပဂန္တွာ သဘာဝဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ အဏ္ဍဇော ဟောတိ။ပေ.။ ဇလာဗုဇံ။ပေ.။ သံသေဒဇံ။ပေ.။ ဩပပာတိကံ ယောနိံ ဥပဂန္တွာ သဘာဝဝဏ္ဏံ ဝိဇဟိတွာ ဩပပာတိကော ဟောတိ, ဧဝံ ကုလဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။

“ကထံ အာယာစနဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ကုလံ ဟောတိ အပုတ္တကံ ဗဟုသာပတေယျံ သဒ္ဓံ ပသန္နံ သီလဝန္တံ ကလျာဏဓမ္မံ တပနိဿိတံ, ဒေဝပုတ္တော စ ဥဿန္နကုသလမူလော စဝနဓမ္မော ဟောတိ။ အထ သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တဿ ကုလဿ အနုကမ္ပာယ တံ ဒေဝပုတ္တံ အာယာစတိ ‘ပဏိဓေဟိ, မာရိသ, အသုကဿ ကုလဿ မဟေသိယာ ကုစ္ဆိ’န္တိ။ သော တဿ အာယာစနဟေတု တံ ကုလံ ပဏိဓေတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မနုဿာ ပုညကာမာ သမဏံ မနောဘာဝနီယံ အာယာစိတွာ ဂေဟံ ဥပနေန္တိ, အယံ ဥပဂန္တွာ သဗ္ဗဿ ကုလဿ သုခါဝဟော ဘဝိဿတီတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကော ဒေဝါနမိန္ဒော တံ ဒေဝပုတ္တံ အာယာစိတွာ တံ ကုလံ ဥပနေတိ။ ဧဝံ အာယာစနဝသေန သတ္တာနံ ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ ဟောတိ။

“သာမော, မဟာရာဇ, ကုမာရော သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန အာယာစိတော ပာရိကာယ တာပသိယာ ကုစ္ဆိံ ဩက္ကန္တော။ သာမော, မဟာရာဇ, ကုမာရော ကတပုညော, မာတာပိတရော သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ, အာယာစကော သက္ကော, တိဏ္ဏံ စေတောပဏိဓိယာ သာမော ကုမာရော နိဗ္ဗတ္တော။ ဣဓ, မဟာရာဇ, နယကုသလော ပုရိသော သုကဋ္ဌေ ခေတ္တေ အနူပခေတ္တေ ဗီဇံ ရောပေယျ, အပိ နု တဿ ဗီဇဿ အန္တရာယံ ဝိဝဇ္ဇေန္တဿ ဝုဍ္ဎိယာ ကောစိ အန္တရာယော ဘဝေယျာ”တိ ? “န ဟိ, ဘန္တေ, နိရုပဃာတံ ဗီဇံ ခိပ္ပံ သံဝိရုဟေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သာမော ကုမာရော မုတ္တော ဥပ္ပန္နန္တရာယေဟိ တိဏ္ဏံ စေတောပဏိဓိယာ နိဗ္ဗတ္တော။

“အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သုတပုဗ္ဗံ တယာ ဣသိနံ မနောပဒောသေန ကာလိင်္ဂ ဖိတော မဟာဇနပဒေါ သဇနော သမုစ္ဆိန္နော”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ။ မဟိယာ ဒဏ္ဍကာရညံ [ဒဏ္ဍကီရညံ (မ. နိ. ၂.၆၅)] မဇ္ဈာရညံ ကာလိင်္ဂာရညံ မာတင်္ဂာရညံ, သဗ္ဗံ တံ အရညံ အရညဘူတံ, သဗ္ဗေပေတေ ဇနပဒါ ဣသိနံ မနောပဒောသေန ခယံ ဂတာ”တိ။ “ယဒိ, မဟာရာဇ, တေသံ မနောပဒောသေန သုသမိဒ္ဓာ ဇနပဒါ ဥစ္ဆိဇ္ဇန္တိ, အပိ နု ခေါ တေသံ မနောပသာဒေန ကိဉ္စိ နိဗ္ဗတ္တေယျာ”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သာမော ကုမာရော တိဏ္ဏံ ဗလဝန္တာနံ စေတောပသာဒေန နိဗ္ဗတ္တော ဣသိနိမ္မိတော ဒေဝနိမ္မိတော ပုညနိမ္မိတောတိ။ ဧဝမေတံ, မဟာရာဇ, ဓာရေဟိ။

“တယောမေ, မဟာရာဇ, ဒေဝပုတ္တာ သက္ကေန ဒေဝါနမိန္ဒေန အာယာစိတာ ကုလံ ဥပပန္နာ။ ကတမေ တယော? သာမော ကုမာရော မဟာပနာဒေါ ကုသရာဇာ, တယောပေတေ ဗောဓိသတ္တာ”တိ။ “သုနိဒ္ဒိဋ္ဌာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိ, သုကထိတံ ကာရဏံ, အန္ဓကာရော အာလောကော ကတော, ဇဋာ ဝိဇဋိတာ, နိဋ္ဌုဒ္ဓာ ပရဝါဒါ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဂဗ္ဘာဝက္ကန္တိပဉ္ဟော ဆဋ္ဌော။

၇. သဒ္ဓမ္မန္တရဓာနပဉ္ဟော

၇. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ [ဝဿသဟဿာနိ (သီ.) ပဿ အ. နိ. ၈.၅၁] သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ။ ပုန စ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ သုဘဒ္ဒေန ပရိဗ္ဗာဇကေန ပဉှံ ပုဋ္ဌေန ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ [ဒီ. နိ. ၂.၂၁၄ ပဿိတဗ္ဗံ] , ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ, အသေသဝစနမေတံ, နိဿေသဝစနမေတံ, နိပ္ပရိယာယဝစနမေတံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ, တေန ဟိ ‘အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ, တေန ဟိ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော ဂဟနတောပိ ဂဟနတရော ဗလဝတောပိ ဗလဝတရော ဂဏ္ဌိတောပိ ဂဏ္ဌိတရော, သော တဝာနုပ္ပတ္တော, တတ္ထ တေ ဉာဏဗလဝိပ္ဖာရံ ဒဿေဟိ မကရော ဝိယ သာဂရဗ္ဘန္တရဂတော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ။ ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ စ သုဘဒ္ဒဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ ဘဏိတံ ‘ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ။ တဉ္စ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဝစနံ နာနတ္ထဉ္စေဝ ဟောတိ နာနာဗျဉ္ဇနဉ္စ, အယံ သာသနပရိစ္ဆေဒေါ, အယံ ပဋိပတ္တိ ပရိဒီပနာတိ ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတာ တေ ဥဘော အညမညံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, နဘံ ပထဝိတော ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတံ , နိရယံ သဂ္ဂတော ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတံ, ကုသလံ အကုသလတော ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတံ, သုခံ ဒုက္ခတော ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တေ ဥဘော အညမညံ ဒူရံ ဝိဝဇ္ဇိတာ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, မာ တေ ပုစ္ဆာ မောဃာ အဿ [အဿု (သီ. ဿျာ.)] , ရသတော တေ သံသန္ဒိတွာ ကထယိဿာမိ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ ယံ ဘဂဝါ အာဟ, တံ ခယံ ပရိဒီပယန္တော သေသကံ ပရိစ္ဆိန္ဒိ, ဝဿသဟဿံ, အာနန္ဒ, သဒ္ဓမ္မော တိဋ္ဌေယျ, သစေ ဘိက္ခုနိယော န ပဗ္ဗာဇေယျုံ။ ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီတိ။ အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဧဝံ ဝဒန္တော သဒ္ဓမ္မဿ အန္တရဓာနံ ဝါ ဝဒေတိ အဘိသမယံ ဝါ ပဋိက္ကောသတီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “နဋ္ဌံ, မဟာရာဇ, ပရိကိတ္တယန္တော သေသကံ ပရိဒီပယန္တော ပရိစ္ဆိန္ဒိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော နဋ္ဌာယိကော သဗ္ဗသေသကံ ဂဟေတွာ ဇနဿ ပရိဒီပေယျ ‘ဧတ္တကံ မေ ဘဏ္ဍံ နဋ္ဌံ, ဣဒံ သေသက’န္တိ ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ နဋ္ဌံ ပရိဒီပယန္တော သေသကံ ဒေဝမနုဿာနံ ကထေသိ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ။ ယံ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ပဉ္စေဝ ဒါနိ, အာနန္ဒ, ဝဿသတာနိ သဒ္ဓမ္မော ဌဿတီ’တိ, သာသနပရိစ္ဆေဒေါ ဧသော။

“ယံ ပန ပရိနိဗ္ဗာနသမယေ သုဘဒ္ဒဿ ပရိဗ္ဗာဇကဿ သမဏော ပရိကိတ္တယန္တော အာဟ ‘ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ, ပဋိပတ္တိပရိဒီပနာ သော, တဉ္စ ပန တံ ပရိဒ္ဒေဝ ပရိဒီပနတ္ထံ ကေရသံ ကရောသိ။ ယဒိ ပန တေ ဆန္နော, ကေရသံ ကတ္တ ကထယိဿာမိ, သာခုကံ သုဏောဟိ မနသိကရောဟိ အဝိက္ခိတ္တမာနသော [အဝိစလမာနသော (သီ.) အဝိမာနသော (ပီ. က.)]။

“ဣဓ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဘဂဝေယ္ယ နဝသလိလသမ္ပုဏ္ဏော သမ္ပုခမုတ္တရိယမာနော ပရိစ္စိန္နော ပရိဝဋ္ဋုမက တော, အပရိယာဒိဏ္ဏော ယေဝ တသ္မိံ တထာဂတေ ဥဒကူပရိ မဟာမေဃော အပရာပရံ အနုပ္ပဗန္ဓော အဘိဝဿေယ္ယ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တသ္မိံ တထာဂတေ ဥဒကံ ပရိက္ခယံ ပရိယာဒါနံ ဂစ္ဆေယျာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ”တိ? “မေဃဿ, ဘန္တေ, အနုပ္ပဗန္ဓတာယာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဇိနသာသနဝရ သဒ္ဓမ္မတထာဂတော အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပဋိပတ္တိဝိမလနဝသလိလသမ္ပုဏ္ဏော ဥတ္တရိယမာနော ဘဝဂ္ဂမဘိဘဝိ တ္ထတ ဌိတော။ ယဒိ တတ္ထ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပဋိပတ္တိမေဃဝဿံ အပရာပရံ အနုပ္ပဗန္ဓာပေယျုံ အဘိဝဿာပေယျုံ။ ဧဝမိဒံ ဇိနသာသနဝရသဒ္ဓမ္မတထာဂတော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌေယ္ယ, အရဟန္တေဟိ လောကော အသုညော ဘဝေယ္ယ, ဣမမတ္ထံ ဘဂဝတာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ‘ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ။

“ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, မဟတိ မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓေ ဇလမာနေ အပရာပရံ သုက္ခတိဏကဋ္ဌဂောမယာနိ ဥပသံဟရေ ယျုံ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိက္ခန္ဓော နိဗ္ဗာယေယျာ”တိ ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဘိယျော ဘိယျော သော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဇလေယျ, ဘိယျော ဘိယျော ပဘာသေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသသဟဿ သိယာ [ဒသသဟဿိမ္ဟိ (ဗဟူသု)] လောကဓာတုယာ ဇိနသာသနဝရမ္ပိ အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပဋိပတ္တိယာ ဇလတိ ပဘာသတိ။ ယဒိ ပန, မဟာရာဇ, တဒုတ္တရိံ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ ပဉ္စဟိ ပဓာနိယင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတာ သတတမပ္ပမတ္တာ ပဒ ဟေယျုံ, တီသု သိက္ခာသု ဆန္ဒဇာတာ သိက္ခေယျုံ, စာရိတ္တဉ္စ သီလံ သမတ္တံ ပရိပူရေယျုံ, ဧဝမိဒံ ဇိနသာသနဝရံ ဘိယျော ဘိယျော စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌေယ္ယ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ ဣမမတ္ထံ ဘဂ ဝတာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ‘ဣမေ စ, သုဘဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿ သာ’တိ။

“ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, သိနိဒ္ဓသမသုမဇ္ဇိတသပ္ပဘာသဝိမလာအာသံ [သပ္ပဘံ သုဝိမလာအာသံ (သီ.)] သဏှသုခုမ ဂေရုကစုဏ္ဏေန အပရာပရံ မဇ္ဇေယျုံ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တသ္မိံ အာအာသေ မလကဒ္ဒမရဇောဇလ္လံ ဇာယေယ္ ယာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အညဒတ္ထု ဝိမလတရံ ယေဝ ဘဝေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဇိနသာသနဝရံ ပကတိနိမ္မလံ ဗျပဂတကိလေသမလရဇောဇလ္လံ, ယဒိ တံ ဗုဒ္ဓပုတ္တာ အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပဋိပတ္တိသလ္လေခစု တဂုဏေန ဇိနသာသနဝရံ သလ္လက္ခေယျုံ [သလ္လိက္ခေယျုံ (သီ. ပီ.)] , ဧဝမိဒံ ဇိနသာသနဝရံ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓာနံ တိဋ္ဌေယ္ယ, အသုညော စ လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာတိ ဣမမတ္ထံ ဘဂဝတာ သန္ဓာယ ဘာသိတံ ‘ဣမေ စ, သုဘ ဒ္ဒ, ဘိက္ခူ သမ္မာ ဝိဟရေယျုံ, အသုညော လောကော အရဟန္တေဟိ အဿာ’တိ။ ပဋိပတ္တိမူလကံ, မဟာရာဇ, သတ္ထု သာသနံ ပဋိပတ္တိကာရဏံ ပဋိပတ္တိယာ အနန္တရဟိတာယ တိဋ္ဌတီ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘သဒ္ဓမ္မန္တရဓာန’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ သဒ္ဓမ္မန္တရဓာန”န္တိ? “တီဏိမာနိ, မဟာ ရာဇ, သာသနန္တရဓာနာနိ။ ကတမာနိ တီဏိ? အဓိဂမန္တရဓာနံ ပဋိပတ္တန္တရဓာနံ လိင်္ဂန္တရဓာနံ , အဓိဂမေ, မဟာရာဇ, အန္တရဟိတေ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ, ပဋိပတ္တိယာ အန္တရဟိတာယ သိက္ခာပဒပညတ္တိ အန္တရဓာယတိ, လိင်္ဂံယေဝ တိဋ္ဌတိ, လိင်္ဂေ အန္တရဟိတေ ပဝေဏုပစ္ဆေဒေါ ဟောတိ, ဣမာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, တီဏိ အန္တရဓာနာနီ”တိ။

“သုဝိညာပိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉ္ဟော, ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနီကတော, ဂဏ္ဌိ ဘိန္နော, နဋ္ဌာ ပရဝါဒါ ဘဂ္ဂ ါ နိပ္ပဘာ ကတာ, တွံ ဂဏိဝရဝသဘမာသဇ္ဇာ”တိ။

သဒ္ဓမ္မန္တရဓာနပဉ္ဟော သတ္တမော။

၈. အကုသလစ္ဆေဒနပဉှော

၈. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော သဗ္ဗံ အကုသလံ ဈာပေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော, ဥဒါဟု သာဝသေသေ အကုသလေ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော''တိ? ''သဗ္ဗံ, မဟာရာဇ, အကုသလံ ဈာပေတွာ ဘဂဝါ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော, နတ္ထိ ဘဂဝတော သေသေကံ အကုသလ''န္တိ။

''ကိံ ပန, ဘန္တေ, ဒုက္ခာ ဝေဒနာ တထာဂတဿ ကာယေ ဥပ္ပန္နပုဗ္ဗာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, ရာဇဂဟေ ဘဂဝတော ဟာအော သကလိကာယ [သက္ခလိကာယ (သျာ. က.)] ခတော, လောဟိတပက္ခန္ဒိကာဗာဓော ဥပ္ပန္နော, ကာယေ အဘိသန္နေ ဇီဝကေန ဝိရေစနော ကာရိတော, တတာဗာဓေ ဥပ္ပန္နေ ဥပဋ္ဌာကေန ထေရေန ဥဏှောဟာဒကံ ပရိယိဋ္ဌ''န္တိ။

''ယဒိ , ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော သဗ္ဗံ အကုသလံ ဈာပေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော, တေန ဟိ ဘဂဝတော ဟာအော သကလိကာယ ခတော, လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ စ အာဗာဓော ဥပ္ပန္နောတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတဿ ဟာအော သကလိကာယ ခတော, လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ စ အာဗာဓော ဥပ္ပန္နော, တေန ဟိ တထာဂတော သဗ္ဗံ အကုသလံ ဈာပေတွာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တောတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ နတ္ထိ, ဘန္တေ, ဝိနာ ကမ္မေန ဝေဒယိတံ, သဗ္ဗံ တံ ဝေဒယိတံ ကမ္မမူလကံ, တံ ကမ္မေနေဝ ဝေဒယတိ, အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ [နိဗ္ဗာယိတဗ္ဗောတိ (က.)] ။

''န ဟိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗံ တံ ဝေဒယိတံ ကမ္မမူလကံ။ အဋ္ဌဟိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေဟိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ယေဟိ ကာရဏေဟိ ပုထူ သတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒိယန္တိ။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဟိ? ဝါတသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ သေမှသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ သန္နိပါတိကာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ ဥတုပရိဏာမဇာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ ဝိသမပရိဟာရဇာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ ဩပက္ကမိကာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ။ပေ.။ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာရာဇ, အဋ္ဌဟိ ကာရဏေဟိ ပုထူ သတ္တာ ဝေဒနာ ဝေဒယန္တိ။ တတ္ထ ယေ တေ ပုဂ္ဂလာ 'သတ္တေ ကမ္မံ ဝိဗာဓတီ'တိ ဝဒေယျုံ, တေ ဣမေ ပုဂ္ဂလာ သတ္တကာရဏံ ပဋိဗာဟန္တိ။ တေသံ တံ ဝစနံ မိစ္ဆာ''တိ။
''ဘန္တေ နာဂသေန, ယဉ္စ ဝါတိကံ ယဉ္စ ပိတ္တိကံ ယဉ္စ သေမှိကံ ယဉ္စ သန္နိပါတိကံ ယဉ္စ ဥတုပရိဏာမဇံ ယဉ္စ ဝိသမပရိဟာရဇံ ယဉ္စ ဩပက္ကမိကံ, သဗ္ဗေတေ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာ ယေဝ, ကမ္မေနေဝ တေ သဗ္ဗေ သမ္ဘဝန္တီ''တိ။

''ယဒိ, မဟာရာဇ, တေပိ သဗ္ဗေ ကမ္မသမုဋ္ဌာနာဝ အာဗာဓာ ဘဝေယျုံ, န တေသံ ကောဋ္ဌာသတော လက္ခဏာနိ ဘဝေယျုံ။ ဝါတော ခေါ, မဟာရာဇ, ကုပ္ပမာနော ဒသဝိဓေန ကုပ္ပတိ သီတေန ဥဏှေန ဇိဃစ္ဆာယ ပိပါသာယ အတိဘုတ္တေန ဌာနေန ပဓာနေန အာဓာဝနေန ဥပက္ကမေန ကမ္မဝိပါကေန။ တတြ ယေ တေ နဝ ဝိဓာ, န တေ အတီတေ, န အနာဂတေ, ဝတ္တမာနကေ ဘဝေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တသ္မာ န ဝတ္တဗ္ဗာ 'ကမ္မသမ္ဘဝာ သဗ္ဗာ ဝေဒနာ'တိ။ ပိတ္တံ, မဟာရာဇ, ကုပ္ပမာနံ တိဝိဓေန ကုပ္ပတိ သီတေန ဥဏှေန ဝိသမဘောဇနေန။ သေမှံ, မဟာရာဇ, ကုပ္ပမာနံ တိဝိဓေန ကုပ္ပတိ သီတေန ဥဏှေန အန္နပါနေန။ ယော စ, မဟာရာဇ, ဝါတော ယဉ္စ ပိတ္တံ ယဉ္စ သေမှံ, တေဟိ တေဟိ ကောပေဟိ ကုပ္ပိတွာ မိဿီ ဟုတွာ သကံ သကံ ဝေဒနံ အာကဍ္ဎတိ။ ဥတုပရိဏာမဇာ, မဟာရာဇ, ဝေဒနာ ဥတုပရိဏာမေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဝိသမပရိဟာရဇာ ဝေဒနာ ဝိသမပရိဟာရေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဩပက္ကမိကာ, မဟာရာဇ, ဝေဒနာ အတ္ထိ ကိရိယာ, အတ္ထိ ကမ္မဝိပါကာ, ကမ္မဝိပါကဇာ ဝေဒနာ ပုဗ္ဗေ ကတေန ကမ္မေန ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဣတိ ခေါ, မဟာရာဇ, အပ္ပံ ကမ္မဝိပါကဇံ, ဗဟုတရံ အဝသေသံ။ တတ္ထ ဗာလာ 'သဗ္ဗံ ကမ္မဝိပါကဇံ ယေဝါ'တိ အတိဓာဝန္တိ။ တံ ကမ္မံ န သက္ကာ ဝိနာ ဗုဒ္ဓဉာဏေန ဝဝတ္ထာနံ ကာတုံ။

''ယံ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဟာအော သကလိကာယ ခတော, တံ ဝေဒယိတံ နေဝ ဝါတသမုဋ္ဌာနံ, န ပိတ္တသမုဋ္ဌာနံ, န သေမှသမုဋ္ဌာနံ, န သန္နိပါတိကံ, န ဥတုပရိဏာမဇံ, န ဝိသမပရိဟာရဇံ, န ကမ္မဝိပါကဇံ, ဩပက္ကမိကံ ယေဝ။ ဒေဝဒတ္တော ဟိ, မဟာရာဇ, ဗဟူနိ ဇာတိသတသဟဿာနိ တထာဂတေ အာဃာတံ ဗန္ဓိ, သော တေန အာဃာတေန မဟတိံ ဂရုံ သိလံ ဂဟေတွာ 'မတ္ထကေ ပါတေဿာမီ'တိ မုဉ္စိ, အထညေ ဒွေ သေလာ အာဂန္တွာ တံ သိလံ တထာဂ

တံ အသမ္ပတ္တံ ယေဝ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု, တာသံ ပဟာရေန ပပဋိကာ ဘိဇ္ဇိတ္ဝာ ဘဂဝတော ပါဒေ ပတိတ္ဝာ ရုဟိရံ [နိပတိတ္ဝာ ရုဓိရံ (သျာ.)] ဥပ္ပာဒေသိ, ကမ္မဝိပါကတော တ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သော ဝေဒနာ နိဗ္ဗတ္တာ ကိရိယတော တ, တတုဒ္ဓိ နတ္ထညာ ဝေဒနာ။

"ယထာ, မဟာရာဇ, ခေတ္တဒုဋ္ဌတာယ တ ဗီဇံ န သမ္ပဝတိ ဗီဇဒုဋ္ဌတာယ တ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မဝိပါကတော တ ဘဂဝတော သော ဝေဒနာ နိဗ္ဗတ္တာ ကိရိယတော တ, တတုဒ္ဓိ နတ္ထညာ ဝေဒနာ။

"ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ကောဋ္ဌဒုဋ္ဌတာယ တ ဘောဇနံ ဝိသမံ ပရိဏမတိ အာဟာရဒုဋ္ဌတာယ တ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကမ္မဝိပါကတော တ ဘဂဝတော သော ဝေဒနာ နိဗ္ဗတ္တာ ကိရိယတော တ, တတုဒ္ဓိ နတ္ထညာ ဝေဒနာ။ အပိ စ, မဟာရာဇ, နတ္ထိ ဘဂဝတော ကမ္မဝိပါကဇာ ဝေဒနာ, နတ္ထိ ဝိသမပရိဟာရဇာ ဝေဒနာ, အဝသေသေဟိ သမုဋ္ဌာနေဟိ ဘဂဝတော ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, တာယ စ ပန ဝေဒနာယ န သက္ကာ ဘဂဝန္တံ ဇီဝိတာ ဝေရောပေတုံ။

"နိပတန္တိ , မဟာရာဇ, ဣမသ္မိံ စာတုမဟာဘူတိကေ [စာတုမ္မဟာဘူတိကေ (သီ.)] ကာယေ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာ သုဘာသုဘဝေဒနာ။ ဣဓ, မဟာရာဇ, အာကာသေ ခိတ္တော လေဍ္ဍု မဟာပထဝိယာ နိပတတိ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, လေဍ္ဍု ပုဗ္ဗေ ကတေန မဟာပထဝိယာ နိပတီ"တိ? "န ဟိ, ဘန္တေ, နတ္ထိ သော, ဘန္တေ, ဟေတု မဟာပထဝိယာ, ယေန ဟေတုနာ မဟာပထဝီ ကုသလာကုသလဝိပါကံ ပဋိသံဝေဒေယျ, ပစ္စုပ္ပန္နေန , ဘန္တေ, အကမ္မကေန ဟေတုနာ သော လေဍ္ဍု မဟာပထဝိယံ နိပတတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ, ဧဝံ တထာဂတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော။ ယထာ လေဍ္ဍု ပုဗ္ဗေ အကတေန မဟာပထဝိယံ နိပတတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ပုဗ္ဗေ အကတေန သာ သကလိကာ ပါဒေ နိပတိတာ။

"ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, မနုဿာ မဟာပထဝိံ ဘိန္ဒန္တိ စ ခဏန္တိ စ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တေ မနုဿာ ပုဗ္ဗေ ကတေန မဟာပထဝိံ ဘိန္ဒန္တိ စ ခဏန္တိ စာ"တိ? "န ဟိ ဘန္တေ"တိ။ "ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယာ သာ သကလိကာ ဘဂဝတော ပါဒေ နိပတိတာ, န သာ သကလိကာ ပုဗ္ဗေ ကတေန ဘဂဝတော ပါဒေ နိပတိတာ။ ယောပိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော လောဟိတပက္ခန္ဒိကာဗာဓော ဥပ္ပန္နော, သောပိ အာဗာဓော န ပုဗ္ဗေ ကတေန ဥပ္ပန္နော, သန္နိပါတိကေနေဝ ဥပ္ပန္နော, ယေ ကေစိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ကာယိကာ အာဗာဓာ ဥပ္ပန္နာ, န တေ ကမ္မာဘိနိဗ္ဗတ္တာ, ဆန္နံ ဧတေသံ သမုဋ္ဌာနာနံ အညတရတော နိဗ္ဗတ္တာ။

"ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရလဉ္ဆကေ မောဠိယသီဝကေ [မောလိယသိဝကေ (သျာ. က.) သံ. နိ. ၄.၂၆၉ ပဿိတဗ္ဗံ] ဝေယျာကရဏေ –

"'ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခော, သီဝက, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သာမမ္ပိ ခော ဧတံ, သီဝက, ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ လောကဿပိ ခော ဧတံ, သီဝက, သစ္စသမ္မတံ, ယထာ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတြ, သီဝက, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော "ယံ ကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝာ ဒုက္ခံ ဝာ အဒုက္ခမသုခံ ဝာ, သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူ"တိ ။ ယဉ္စ သာမံ ဉာတံ, တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ, ယဉ္စ လောကေ သစ္စသမ္မတံ, တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ။ တသ္မာ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာတိ ဝဒါမိ။

"'သေမ္ဟသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခော, သီဝက, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ဝါတသမုဋ္ဌာနာနိပိ ခော, သီဝက။ပေ။ သန္နိပါတိကာနိပိ ခော, သီဝက။ပေ။ ဥတုပရိဏာမဇာနိပိ ခော, သီဝက။ပေ။ ဝိသမပရိဟာရဇာနိပိ ခော , သီဝက။ပေ။ ဩပက္ကမိကာနိပိ ခော, သီဝက။ပေ။ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ခော, သီဝက, ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ သာမမ္ပိ ခော ဧတံ, သီဝက, ဝေဒိတဗ္ဗံ, ယထာ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ လောကဿပိ ခော ဧတံ, သီဝက, သစ္စသမ္မတံ, ယထာ ကမ္မဝိပါကဇာနိပိ ဣဓေကစ္စာနိ ဝေဒယိတာနိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ။ တတြ, သီဝက, ယေ တေ သမဏဗြာဟ္မဏာ ဧဝံဝါဒိနော ဧဝံဒိဋ္ဌိနော "ယံ ကိဉ္စာယံ ပုရိသပုဂ္ဂလော ပဋိသံဝေဒေတိ သုခံ ဝာ ဒုက္ခံ ဝာ အဒုက္ခမသုခံ ဝာ, သဗ္ဗံ တံ ပုဗ္ဗေ ကတဟေတူ"တိ။ ယဉ္စ သာမံ ဉာတံ, တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ, ယဉ္စ လောကေ သစ္စသမ္မတံ, တဉ္စ အတိဓာဝန္တိ။ တသ္မာ တေသံ သမဏဗြာဟ္မဏာနံ မိစ္ဆာတိ ဝဒါမီ'"တိ။

‘‘ဣတိပိ, မဟာရာဇ, န သဗ္ဗာ ဝေဒနာ ကမ္မဝိပါကဇာ, သဗ္ဗံ, မဟာရာဇ, အကုသလံ ဈာပေတ္ဝာ ဘဂဝတော သဗ္ဗညုတံ ပတ္တောတိ ဧဝမေတံ ဓာရေဟီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

အကုသလစ္ဆေဒနပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဥတ္တရိကရဏီယပဉှော

၉. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ ‘ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ တထာဂတဿ, သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိယာ ယေဝ မူလေ ပရိနိဋ္ဌိတံ, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ, ကတဿ ဝါ ပတိစယော’တိ, ဣဒဉ္စ တေမာသံ ပဋိသလ္လာနံ ဒိဿတိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ တထာဂတဿ, သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိယာ ယေဝ မူလေ ပရိနိဋ္ဌိတံ, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ, ကတဿ ဝါ ပတိစယော, တေန ဟိ ‘တေမာသံ ပဋိသလ္လီနော’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တေမာသံ ပဋိသလ္လီနော, တေန ဟိ ‘ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ, တထာဂတဿ, သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိယာ ယေဝ မူလေ ပရိနိဋ္ဌိတ’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ ။ နတ္ထိ ကတကရဏီယဿ ပဋိသလ္လာနံ, သကရဏီယဿေဝ ပဋိသလ္လာနံ ယထာ နာမ ဗျာဓိတဿေဝ ဘေသဇ္ဇေန ကရဏီယံ ဟောတိ, အဗျာဓိတဿ ကိံ ဘေသဇ္ဇေန။ ဆာတဿေဝ ဘောဇနေန ကရဏီယံ ဟောတိ, အဆာတဿ ကိံ ဘောဇနေန။ ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ ကတကရဏီယဿ ပဋိသလ္လာနံ, သကရဏီယဿေဝ ပဋိသလ္လာနံ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ယံ ကိဉ္စိ, မဟာရာဇ, ကရဏီယံ တထာဂတဿ, သဗ္ဗံ တံ ဗောဓိယာ ယေဝ မူလေ ပရိနိဋ္ဌိတံ, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဥတ္တရိ ကရဏီယံ, ကတဿ ဝါ ပတိစယော, ဘဂဝါ စ တေမာသံ ပဋိသလ္လီနော, ပဋိသလ္လာနံ ခော, မဟာရာဇ, ဗဟုဂုဏံ, သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လီယိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တာ, တံ တေ သုကတဂုဏမနုဿရန္တာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ရညော သန္တိကာ လဒ္ဓဝရော ပဋိလဒ္ဓဘောဂေ တံ သုကတဂုဏမနုဿရန္တော အပရာပရံ ရညော ဥပဋ္ဌာနံ ဧတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လီယိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တာ, တံ တေ သုကတဂုဏမနုဿရန္တာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော အာတုရော ဒုက္ခိတော ဗာဠှဂိလာနော ဘိသက္ကမုပသေဝိတ္ဝာ သောတ္ထိမနုပ္ပတ္တော တံ သုကတဂုဏမနုဿရန္တော အပရာပရံ ဘိသက္ကမုပသေဝတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လီယိတ္ဝာ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တာ, တံ တေ သုကတဂုဏမနုဿရန္တာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။

‘‘အဋ္ဌဝီသတိ ခော ပနိမေ, မဟာရာဇ, ပဋိသလ္လာနဂုဏာ, ယေ ဂုဏေ သမနုဿရန္တာ [သမနုပဿန္တာ (သီ. ပီ.)] တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌဝီသတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ပဋိသလ္လာနံ ပဋိသလ္လီယမာနံ အတ္တာနံ ရက္ခတိ, အာယုံ ဝဍ္ဎေတိ, ဗလံ ဒေတိ, ဝဇ္ဇံ ပိဒဟတိ, အယသမပနေတိ, ယသမုပနေတိ, အရတိံ ဝိနောဒေတိ, ရတိမုပဒဟတိ, ဘယမပနေတိ, ဝေသာရဇ္ဇံ ကရောတိ, ကောသဇ္ဇမပနေတိ, ဝီရိယမဘိဇနေတိ, ရာဂမပနေတိ, ဒောသမပနေတိ, မောဟမပနေတိ, မာနံ နိဟန္တိ, ဝိတက္ကံ ဘဉ္ဇတိ, စိတ္တံ ဧကဂ္ဂံ ကရောတိ, မာနသံ သ္နေဟယတိ [သောဘယတိ (သီ.)], ဟာသံ ဇနေတိ, ဂရုကံ ကရောတိ, လာဘမုပ္ပာဒယတိ, နမဿိယံ ကရောတိ , ပီတိံ ပာပေတိ, ပါမောဇ္ဇံ ကရောတိ, သင်္ခါရာနံ သဘာဝံ ဒဿယတိ, ဘဝပ္ပဋိသန္ဓိံ ဥဂ္ဃာဋေတိ, သဗ္ဗသာမညံ ဒေတိ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, အဋ္ဌဝီသတိ ပဋိသလ္လာနဂုဏာ, ယေ ဂုဏေ သမနုဿရန္တာ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။

‘‘အပိ စ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတာ သန္တံ သုခံ သမာပတ္တိရတိံ အနုဘဝိတုကာမာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ ပရိယောသိတသင်္ကပ္ပာ။ စတူဟိ ခော, မဟာရာဇ, ကာရဏေဟိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ဝိဟာရဖာသုတာယပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ, အနဝဇ္ဇဂုဏဗဟုလတာယပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ, အသေသအရိယဝီထိတောပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ, သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ထုတတ္ထောမိတဝဏ္ဏိတပသတ္ထတောပိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။ ဣမေဟိ ခော, မဟာရာဇ, စတူဟိ ကာရဏေဟိ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ။ ဣတိ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ န သကရဏီယတာယ, န ကတဿ ဝါ

ပတိစယာယ, အထ ခော ဂုဏဝိသေသဒဿာဝိတာယ တထာဂတာ ပဋိသလ္လာနံ သေဝန္တိ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဥတ္တရိကရဏီယပဉှော နဝမော။

၁၀. ကပ္ပဋ္ဌိဗလဒဿနပဉှော

၁၀. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ 'ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ။ပေ.။ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ, တေန ဟိ တေမာသပရိစ္ဆေဒေါ မိစ္ဆာ။ ယဒိ, ဘန္တေ, တထာဂတေန ဘဏိတံ 'ဣတော တိဏ္ဏံ မာသာနံ အစ္စယေန တထာဂတော ပရိနိဗ္ဗာယိဿတီ'တိ, တေန ဟိ ''တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ။ပေ.။ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ နတ္ထိ တထာဂတာနံ အဋ္ဌာနေ ဂဇ္ဇိတံ။ အမောဃဝစနာ ဗုဒ္ဓါ ဘဂဝန္တော တထဝစနာ အဒွေဇ္ဈဝစနာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော ဂမ္ဘီရော သုနိပုဏော ဒုန္နိဇ္ဈာပယော တဝါနုပ္ပတ္တော, ဘိန္ဒေတံ ဒိဋ္ဌိဇာလံ, ဧကံသေ ဌပယ, ဘိန္ဒ ပရဝါဒ''န္တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ။ပေ.။ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ, တေမာသပရိစ္ဆေဒေါ စ ဘဏိတော, သော စ ပန ကပ္ပော အာယုကပ္ပော ဝုစ္စတိ။ န, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အတ္တနော ဗလံ ကိတ္တယမာနော ဧဝမာဟ, ဣဒ္ဓိဗလံ ပန မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ပရိကိတ္တယမာနော ဧဝမာဟ 'တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ။ပေ.။ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော အဿာဇာနီယော ဘဝေယျ သီဃဂတိ အနိလဇဝေါ, တဿ ရာဇာ ဇဝဗလံ ပရိကိတ္တယန္တော သနေဂမဇာနပဒဘဋဗလဗြာဟ္မဏဂဟပတိကအမစ္စဇနမဇ္ဈေ ဧဝံ ဝဒေယျ 'အာကင်္ခမာနော မေ, ဘော, အယံ ဟယဝရော သာဂရဇလပရိယန္တံ မဟိံ အနုဝိစရိတွာ ခဏေန ဣဓာဂစ္ဆေယျာ'တိ, န စ တံ ဇဝဂတိံ တဿံ ပရိသာယံ ဒဿေယျ, ဝိဇ္ဇတိ စ သော ဇဝေါ တဿ, သမတ္ထော စ သော ခဏေန သာဂရဇလပရိယန္တံ မဟိံ အနုဝိစရိတုံ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အတ္တနော ဣဒ္ဓိဗလံ ပရိကိတ္တယမာနော ဧဝမာဟ, တမ္ပိ တေဝိဇ္ဇာနံ ဆဠဘိညာနံ အရဟန္တာနံ ဝိမလခီဏာသဝါနံ ဒေဝမနုဿာနဉ္စ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ဘဏိတံ 'တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ဘာဝိတာ ဗဟုလီကတာ ယာနီကတာ ဝတ္ထုကတာ အနုဋ္ဌိတာ ပရိစိတာ သုသမာရဒ္ဓါ, သော အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, တထာဂတော ကပ္ပံ ဝါ တိဋ္ဌေယျ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ'တိ။ ဝိဇ္ဇတိ စ တံ, မဟာရာဇ, ဣဒ္ဓိဗလံ ဘဂဝတော, သမတ္ထော စ ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိဗလေန ကပ္ပံ ဝါ ဌာတုံ ကပ္ပာဝသေသံ ဝါ, န စ ဘဂဝါ တံ ဣဒ္ဓိဗလံ တဿံ ပရိသာယံ ဒဿေတိ, အနတ္ထိကော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗဘဝေဟိ, ဂရဟိတာ စ တထာဂတဿ သဗ္ဗဘဝါ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'သေယျထာပိ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကောပိ ဂူထော ဒုဂ္ဂန္ဓော ဟောတိ ။ ဧဝမေဝ ခော အဟံ, ဘိက္ခဝေ, အပ္ပမတ္တကမ္ပိ ဘဝံ န ဝဏ္ဏေမိ အန္တမသော အစ္ဆရာသင်္ဃာတမတ္တမ္ပီ'တိ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗဘဝဂတိယောနိယော ဂူထသမံ ဒိသွာ ဣဒ္ဓိဗလံ နိဿာယ ဘဝေသု ဆန္ဒရာဂံ ကရေယျာ''တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိဗလံ ပရိကိတ္တယမာနော ဧဝရူပံ ဗုဒ္ဓသီဟနာဒမဘိနဒီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ကပ္ပဋ္ဌိဗလဒဿနပဉှော ဒသမော။

ဣဒ္ဓိဗလဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒသ ပဉှာ။

၂. အဘေဇ္ဇဝဂ္ဂေါ

၁. ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကပဉှော

၁. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘အဘိညာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အနဘိညာယာ’တိ။ ပုန စ ဝိနယပညတ္တိယာ ဧဝံ ဘဏိတံ ‘အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတူ’တိ။ ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ ဒုပ္ပညတ္တာနိ, ဥဒါဟု အဝတ္ထုသ္မိံ အဇာနိတွာ ပညတ္တာနိ, ယံ ဘဂဝါ အတ္တနော အစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနာပေတိ? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အဘိညာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အနဘိညာယာ’တိ, တေန ဟိ ‘အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတူ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေ ဝိနယပညတ္တိယာ ဧဝံ ဘဏိတံ ‘အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတူ’တိ တေန ဟိ ‘အဘိညာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အနဘိညာယာ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော သုခုမော နိပုဏော ဂမ္ဘီရော သုဂမ္ဘီရော ဒုန္နိဇ္ဈာပယော, သော တဝါနုပ္ပတ္တော, တတ္ထ ဉာဏဗလဝိပ္ဖာရံ ဒဿေဟီ”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အဘိညာယာဟံ, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မံ ဒေသေမိ နော အနဘိညာယာ’တိ, ဝိနယပညတ္တိယာပိ ဧဝံ ဘဏိတံ ‘အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတူ’တိ, တံ ပန, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဘိက္ခူ ဝီမံသမာနော အာဟ ‘ဥက္ကလေဿန္တိ [ဥက္ကမိဿန္တိ (သီ.), ဥဿက္ကိဿန္တိ (သျာ.)] နု ခေါ မမ သာဝကာ မယာ ဝိဿဇ္ဇာပီယမာနာ မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ, ဥဒါဟု အာဒိယိဿန္တီ’တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တီ ရာဇာ ပုတ္တေ ဧဝံ ဝဒေယျ ‘အယံ ခေါ, တာတာ, မဟာဇနပဒေါ သဗ္ဗဒိသာသု သာဂရပရိယန္တော, ဒုက္ကရော, တာတာ, တာဝတကေန ဗလေန ဓာရေတုံ, ဧထ တုမှေ, တာတာ, မမစ္စယေန ပစ္စန္တေ ပစ္စန္တေ ဒေသေ ပဇဟထာ’တိ။ အပိ နု ခေါ တေ, မဟာရာဇ, ကုမာရာ ပိတုအစ္စယေန ဟတ္ထဂတေ ဇနပဒေ သဗ္ဗေ တေ ပစ္စန္တေ ပစ္စန္တေ ဒေသေ မုဉ္စေယျု”န္တိ? “န ဟိ ဘန္တေ, ရာဇာနော [ရာဇာနော (သီ. ပီ.)], ဘန္တေ, လုဒ္ဒတရာ [လဒ္ဓတရာ (က.)] ကုမာရာ ရဇ္ဇလောဘေန တဒုတ္တရိ ဒိဂုဏတိဂုဏံ ဇနပဒံ ပရိဂ္ဂဏှေယျုံ [ပရိဂ္ဂဏှေယျုံ (သီ. ပီ.)], ကိံ ပန တေ ဟတ္ထဂတံ ဇနပဒံ မုဉ္စေယျု”န္တိ? “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဘိက္ခူ ဝီမံသမာနော ဧဝမာဟ ‘အာကင်္ခမာနော, အာနန္ဒ, သင်္ဃော မမစ္စယေန ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ သမူဟနတူ’တိ။ ဒုက္ခပရိမုတ္တိယာ, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓပုတ္တာ ဓမ္မလောဘေန အညမ္ပိ ဥတ္တရိ ဒိယဍ္ဍသိက္ခာပဒသတံ ဂောပေယျုံ, ကိံ ပန ပကတိပညတ္တံ သိက္ခာပဒံ မုဉ္စေယျု”န္တိ?

“ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ဘဂဝါ အာဟ ‘ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနီ’တိ, ဧတ္ထာယံ ဇနော သမ္မူဠှော ဝိမတိဇာတော အဓိကတော သံသယပက္ခန္ဒော။ ကတမာနိ တာနိ ခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ, ကတမာနိ အနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနီတိ?

ဒုက္ကဋံ, မဟာရာဇ, ခုဒ္ဒကံ သိက္ခာပဒံ, ဒုဗ္ဘာသိတံ အနုခုဒ္ဒကံ သိက္ခာပဒံ, ဣမာနိ ဒွေ ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကာနိ သိက္ခာပဒါနိ, ပုဗ္ဗကေဟိပိ, မဟာရာဇ, မဟာထေရေဟိ ဧတ္ထ ဝိမတိ ဥပ္ပာဒိတာ, တေဟိပိ ဧကဇ္ဈံ န ကတော ဓမ္မသဏ္ဌိတိပရိယာယေ ဘဂဝတာ ဧသော ပဉှော ဥပဒိဋ္ဌော”တိ။ စိရနိက္ခိတ္တံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဇိနရဟဿံ အဇ္ဇေတရဟိ လောကေ ဝိဝဋံ ပါကဋံ ကတ”န္တိ။

ခုဒ္ဒာနုခုဒ္ဒကပဉှော ပဌမော။

၂. အဗျာကရဏီယပဉှော

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘နတ္ထာနန္ဒ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌီ’တိ, ပုန စ ထေရေန မာလုကျပုတ္တေန [မာလုင်္ကျပုတ္တေန (သီ. သျာ. ပီ.) သံ. နိ. ၄.၉၅; အ. နိ. ၁.၄.၂၅၇ ပဿိတဗ္ဗံ] ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကာသိ။ ဧသော ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော ဒွယန္တော [ဒွယတော (သီ.)] ဧကန္တနိဿိတော ဘဝိဿတိ အဇာနနေန ဝါ ဂုယှကရဏေန ဝါ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘နတ္ထာနန္ဒ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌီ’တိ, တေန ဟိ ထေရဿ မာလုကျပုတ္တဿ အဇာနန္တေန န ဗျာကတံ။

ယဒိ ဇာနန္တေန န ဗျာကတံ, တေန ဟိ အတ္ထိ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌိ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တတနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘နတ္ထာနန္ဒ တထာဂတဿ ဓမ္မေသု အာစရိယမုဋ္ဌီ’တိ, အဗျာကတော စ ထေရေန မာလုင်္ကျပုတ္တေန ပုဋ္ဌော ပဉှော, တဉ္စ ပန န အဇာနန္တေန န ဂုယှကရဏေန။ စတ္တာရိမာနိ, မဟာရာဇ, ပဉှဗျာကရဏာနိ။ ကတမာနိ စတ္တာရိ? ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော ပဉှော ဌပနီယော ပဉှောတိ။

‘‘ကတမော စ, မဟာရာဇ, ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော? ‘ရူပံ အနိစ္စ’န္တိ ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော, ‘ဝေဒနာ အနိစ္စာ’တိ။ပေ.။ ‘သညာ အနိစ္စာ’တိ။ပေ.။ ‘သင်္ခါရာ အနိစ္စာ’တိ။ပေ.။ ‘ဝိညာဏံ အနိစ္စ’န္တိ ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော, အယံ ဧကံသဗျာကရဏီယော ပဉှော။

‘‘ကတမော ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော? ‘အနိစ္စံ ပန ရူပ’န္တိ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော, ‘အနိစ္စာ ပန ဝေဒနာ’တိ။ပေ.။ ‘အနိစ္စာ ပန သညာ’တိ။ပေ.။ ‘အနိစ္စာ ပန သင်္ခါရာ’တိ။ပေ.။ ‘အနိစ္စံ ပန ဝိညာဏ’န္တိ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော, အယံ ဝိဘဇ္ဇဗျာကရဏီယော ပဉှော။

‘‘ကတမော ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော ပဉှော? ‘ကိံ နု ခော စက္ခုနာ သဗ္ဗံ ဝိဇာနာတီ’တိ အယံ ပဋိပုစ္ဆာဗျာကရဏီယော ပဉှော။

‘‘ကတမော ဌပနီယော ပဉှော? ‘သဿတော လောကော’တိ ဌပနီယော ပဉှော, ‘အသဿတော လောကော’တိ။ ‘အန္တဝါ လောကော’တိ။ ‘အနန္တဝါ လောကော’တိ။ ‘အန္တဝါ စ အနန္တဝါ စ လောကော’တိ။ ‘နေဝန္တဝါ နာနန္တဝါ လောကော’တိ။ ‘တံ ဇီဝံ တံ သရီရ’န္တိ။ ‘အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရ’န္တိ။ ‘ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ။ ‘န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ။ ‘ဟောတိ စ န စ ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ။ ‘နေဝ ဟောတိ န န ဟောတိ တထာဂတော ပရံ မရဏာ’တိ ဌပနီယော ပဉှော, အယံ ဌပနီယော ပဉှော။

‘‘ဘဂဝါ, မဟာရာဇ, ထေရဿ မာလုင်္ကျပုတ္တဿ တံ ဌပနီယံ ပဉှံ န ဗျာကာသိ။ သော ပန ပဉှော ကිံ ကာရဏာ ဌပနီယော? န တဿ ဒီပနာယ ဟေတု ဝါ ကာရဏံ ဝါ အတ္ထိ, တသ္မာ သော ပဉှော ဌပနီယော။ နတ္ထိ ဗုဒ္ဓာနံ ဘဂဝန္တာနံ အကာရဏမဟေတုကံ ဂိရမုဒီရဏ’’န္တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

အဗျာကရဏီယပဉှော ဒုတိယော။

၃. မစ္စုဘာယနာဘာယနပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ, ပုန ဘဏိတံ ‘အရဟာ သဗ္ဗဘယမတိက္ကန္တော’တိ။ ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အရဟာ ဒဏ္ဍဘယာ တသတိ , နိရယေ ဝါ နေရယိကာ သတ္တာ ဇလိတာ ကုထိတာ တတ္တာ သန္တတ္တာ တမှာ ဇလိတဂ္ဂိဇာလကာ မဟာနိရယာ စဝမာနာ မစ္စုနော ဘာယန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ, တေန ဟိ ‘အရဟာ သဗ္ဗဘယမတိက္ကန္တော’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အရဟာ သဗ္ဗဘယမတိက္ကန္တော’တိ, တေန ဟိ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယံ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တတနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘နေတံ, မဟာရာဇ, ဝစနံ ဘဂဝတာ အရဟန္တေ ဥပာဒါယ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ။ ဌပိတော အရဟာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ, သမူဟတော ဘယဟေတု အရဟတော။ ယေ တေ, မဟာရာဇ, သတ္တာ သကိလေသာ, ယေသဉ္စ အဓိမတ္တာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ, ယေ စ သုခဒုက္ခေသု ဥန္နတာဝနတာ, တေ ဥပာဒါယ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ။ အရဟတော, မဟာရာဇ, သဗ္ဗဂတိ ဥပစ္ဆိန္နာ

နာ, ယောနိ ဝိဒ္ဓံသိတာ, ပဋိသန္ဓိ ဥပဟတာ, ဘဂ္ဂါ ဖာသုကာ, သမူဟတာ သဗ္ဗဘဝါလယာ, သမုစ္ဆိန္နာ သဗ္ဗသင်္ခါရာ, ဟတံ ကုသလာကုသလံ, ဝိဟတာ အဝိဇ္ဇာ, အဗီဇံ ဝိညာဏံ ကတံ, ဒဍ္ဎာ သဗ္ဗကိလေသာ, အတိဝတ္တာ လောကဓမ္မာ, တသ္မာ အရဟာ န တသတိ သဗ္ဗဘယေဟိ။

“ကိဉ္စ, မဟာရာဇ, ရညော စတ္တာရော မဟာမတ္တာ ဘဝေယျုံ အနုရက္ခာ လဒ္ဓယသာ ဝိဿာသိကာ ဌပိတာ မဟတိ ကိစ္စသရိယေ ဌာနေ။ အထ ရာဇာ ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ကရဏီယေ သမုပ္ပန္နေ ယာဝတာ သကဝိဇိတေ သဗ္ဗဇနဿ အာဏာပေယျ ‘သဗ္ဗေဝ မေ ဗလိံ ကရောန္တု, သာဓေထ တုမှေ စတ္တာရော မဟာမတ္တာ တံ ကရဏီယ’န္တိ။ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တေသံ စတုန္နံ မဟာမတ္တာနံ ဗလိဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ”တိ။ “ဌပိတာ တေ, ဘန္တေ, ရညာ ဥတ္တမဋ္ဌာနေ, နတ္ထိ တေသံ ဗလိ, သမတိက္ကန္တဗလိနော တေ, အဝသေသေ ဥပါဒါယ ရညာ အာဏာပိတံ ‘သဗ္ဗေဝ မေ ဗလိံ ကရောန္တူ’တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နေတံ ဝစနံ ဘဂဝတာ အရဟန္တေ ဥပါဒါယ ဘဏိတံ, ဌပိတော အရဟာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ, သမူဟတော ဘယဟေတု အရဟတော, ယေ တေ, မဟာရာဇ, သတ္တာ သကိလေသာ, ယေသဉ္စ အဓိမတ္တာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ, ယေ စ သုခဒုက္ခေသု ဥန္နတာဝနတာ , တေ ဥပါဒါယ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ။ တသ္မာ အရဟာ န တသတိ သဗ္ဗဘယေဟီ”တိ။

“နေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝစနံ သာဝသေသံ, နိရဝသေသဝစနမေတံ ‘သဗ္ဗေ’တိ။ တတ္ထ မေ ဥတ္တရိံ ကာရဏံ ဗ္ရူဟိ တံ ဝစနံ ပတိဋ္ဌာပေတု”န္တိ။

“ကိဉ္စ, မဟာရာဇ, ကမေ ကမဿာမိကော အာဏာပကံ အာဏာပေယျ ‘ဧဟိ, ဘော အာဏာပက, ယာဝတာ ကမေ ကမိကာ, တေ သဗ္ဗေ သီဃံ မမ သန္တိကေ သန္နိပာတေဟီ’တိ။ သော ‘သာဓု သာမီ’တိ သမ္ပဋိစ္ဆိတွာ ကမမဇ္ဈေ ဌတွာ တိက္ခတ္တုံ သဒ္ဒမနုဿာဝေယျ ‘ယာဝတာ ကမေ ကမိကာ, တေ သဗ္ဗေ သီဃသီဃံ သာမိနော သန္တိကေ သန္နိပတန္တူ’တိ။ တတော တေ ကမိကာ အာဏာပကဿ ဝစနေန တုရိတတုရိတာ သန္နိပတိတွာ ကမဿာမိကဿ အာရောစေန္တိ ‘သန္နိပတိတာ, သာမိ, သဗ္ဗေ ကမိကာ, ယံ တေ ကရဏီယံ တံ ကရောဟီ’တိ။ ဣတိ သော, မဟာရာဇ, ကမဿာမိကော ကုဋိပုရိသေ သန္နိပာတေန္တော သဗ္ဗေ ကမိကေ အာဏာပေတိ, တေ စ အာဏတ္တာ န သဗ္ဗေ သန္နိပတန္တိ, ကုဋိပုရိသာ ယေဝ သန္နိပတန္တိ, ‘ဧတ္တကာ ယေဝ မေ ကမိကာ’တိ ကမဿာမိကော စ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆတိ, အညေ ဗဟုတရာ အနာဂတာ ဣတ္ထိပုရိသာ ဒာသိဒာသာ ဘတကာ ကမ္မကရာ ကမိကာ ဂိလာနာ ဂောမဟိံသာ အဇေဠကာ သုနခါ, ယေ အနာဂတာ, သဗ္ဗေ တေ အဂဏိတာ, ကုဋိပုရိသေ ယေဝ ဥပါဒါယ အာဏာပိတတ္တာ ‘သဗ္ဗေ သန္နိပတန္တူ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နေတံ ဝစနံ ဘဂဝတာ အရဟန္တေ ဥပါဒါယ ဘဏိတံ, ဌပိတော အရဟာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ, သမူဟတော ဘယဟေတု အရဟတော, ယေ တေ, မဟာရာဇ, သတ္တာ သကိလေသာ, ယေသဉ္စ အဓိမတ္တာ အတ္တာနုဒိဋ္ဌိ, ယေ စ သုခဒုက္ခေသု ဥန္နတာဝနတာ, တေ ဥပါဒါယ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ တသန္တိ ဒဏ္ဍဿ, သဗ္ဗေ ဘာယန္တိ မစ္စုနော’တိ ။ တသ္မာ အရဟာ န တသတိ သဗ္ဗဘယေဟိ။

“အတ္ထိ, မဟာရာဇ, သာဝသေသံ ဝစနံ သာဝသေသော အတ္ထော, အတ္ထိ သာဝသေသံ ဝစနံ နိရဝသေသော အတ္ထော, အတ္ထိ နိရဝသေသံ ဝစနံ သာဝသေသော အတ္ထော, အတ္ထိ နိရဝသေသံ ဝစနံ နိရဝသေသော အတ္ထော။ တေန တေန အတ္ထော သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော။

“ပဉ္စဝိဓေဟိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေဟိ အတ္ထော သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော အာဟစ္စပဒေန ရသေန အာစရိယဝံသေန [အာစရိယဝံသတာယ (ပီ. က.)] အဓိပ္ပာယာ ကာရဏုတ္တရိယတာယ။ ဧတ္ထ ဟိ **အာဟစ္စပဒ** န္တိ သုတ္တံ အဓိပ္ပေတံ။ **ရသော**တိ သုတ္တာနုလောမံ။ **အာစရိယဝံသော**တိ အာစရိယဝါဒော။ **အဓိပ္ပာယော** တိ အတ္တနော မတိ။ **ကာရဏုတ္တရိယတာ**တိ ဣမေဟိ စတူဟိ သမေန္တံ [သမေတံ (သီ.)] ကာရဏံ။ ဣမေဟိ ခော, မဟာရာဇ, ပဉ္စဟိ ကာရဏေဟိ အတ္ထော သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗော။ ဧဝမေသော ပဉှော သုဝိနိစ္ဆိတော ဟောတီ”တိ။

“ဟောတု, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာ တံ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ။ ဌပိတော ဟောတု အရဟာ တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ, တသန္တု အဝသေသာ သတ္တာ, နိရယေ ပန နေရယိကာ သတ္တာ ဒုက္ခာ တိဗ္ဗာ ကဋုကာ ဝေဒနာ ဝေဒယမာနာ ဇလိတပဇ္ဇလိတ

သဗ္ဗင္ဂပစ္စင္ဂာ ရုဏ္ဏကာရုညကန္ဒိတပရိဒေဝိတလာလပ္ပိတမုခာ အသယ့္ဟတိဗုဒ္ဒုက္ခာဘိဘူတာ အတာဏာ အသရဏာ အသရဏီဘူတာ အနုပ္ပသောကာတုရာ အန္တိမပစ္ဆိမဂတိကာ ဧကန္တသောကပရာယဏာ ဥဏှပတိခိဏာစဏ္ဍာခရတပနတေဇဝဠ္ဆော ဘီမဘယဇနကနိန္နာဒမဟာသဒ္ဒာ သံသိဗ္ဗိတဆဗ္ဗိဓဇာလာမာလာကုလာ သမန္တာ သတယောဇနာနုဖရဏစ္စိဝေက ကဒရိယာ တပနာ မဟာနိရယာ စဝမာနာ မစ္စုနော ဘာယန္တိ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇာ”တိ။

“နနု, ဘန္တေ နာဂသေန, နိရယော ဧကန္တဒုက္ခဝေဒနီယော, ကိဿ ပန တေ နေရယိကာ သတ္တာ ဧကန္တဒုက္ခဝေဒနီယာ နိရယာ စဝမာနာ မစ္စုနော ဘာယန္တိ, ကိဿ နိရယေ ရမန္တီ”တိ? “န တေ, မဟာရာဇ, နေရယိကာ သတ္တာ နိရယေ ရမန္တိ, မုဉ္စိတုကာမာဝ တေ နိရယာ။ မရဏဿေဝ သော [မရဏဿေသော (သီ. ပီ.)] , မဟာရာဇ, အာနုဘာဝေ, ယေန တေသံ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။ “ဧတံ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, န သဒ္ဒဟာမိ, ယံ မုစ္စိတုကာမာနံ စုတိယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတီတိ, ဟာသနီယံ , ဘန္တေ နာဂသေန, တံ ဌာနံ, ယံ တေ ပတ္ထိတံ လဘန္တိ, ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ”တိ။

“မရဏန္တိ ခော, မဟာရာဇ, ဧတံ အဒိဋ္ဌသစ္စာနံ တာသနီယဋ္ဌာနံ, ဧတ္ထာယံ ဇနော တသတိ စ ဥဗ္ဗိဇ္ဇတိ စ။ ယော စ, မဟာရာဇ, ကဏှသပ္ပဿ ဘာယတိ, သော မရဏဿ ဘာယန္တော ကဏှသပ္ပဿ ဘာယတိ။ ယော စ ဟတ္ထိဿ ဘာယတိ။ပေ။ သီဟဿ။ပေ။ ဗျဂ္ဃဿ။ပေ။ ဒီပိဿ။ပေ။ အစ္ဆဿ။ပေ။ တရစ္ဆဿ။ပေ။ မဟိံသဿ။ပေ။ ဂဝယဿ။ပေ။ အဂ္ဂိဿ။ပေ။ ဥဒကဿ။ပေ။ ခါဏုကဿ။ပေ။ ကဏ္ဋကဿ ဘာယတိ။ ယော စ သတ္တိယာ ဘာယတိ, သော မရဏဿ ဘာယန္တော သတ္တိယာ ဘာယတိ။ မရဏဿေဝ သော [မရဏဿေသော (သီ. ပီ.)], မဟာရာဇ, သရသသဘာဝတေဇော [သရသဘာဝတေဇော (သီ. ပီ.)], တဿ သရသသဘာဝတေဇေန သကိလေသာ သတ္တာ မရဏဿ တသန္တိ ဘာယန္တိ, မုစ္စိတုကာမာပိ, မဟာရာဇ, နေရယိကာ သတ္တာ မရဏဿ တသန္တိ ဘာယန္တိ။

“ဣဓ, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ ကာယေ မေဒော ဂဏ္ဍော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ။ သော တေန ရောဂေန ဒုက္ခိတော ဥပဒ္ဒုတ ပရိမုစ္စိတုကာမော ဘိသက္ကံ သလ္လကတ္တံ အာမန္တာပေယျ။ တဿ ဝစနံ သော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော သမ္ပဋိစ္ဆိတ္ဝာ တဿ ရောဂဿ ဥဒ္ဓရဏာယ ဥပကရဏံ ဥပဋ္ဌာပေယျ, သတ္ထကံ တိခိဏံ ကရေယျ , ယမကသလာကာ [ဒဟနသလာကံ (က.)] အဂ္ဂိမှိ ပက္ခိပေယျ, ခါရလဝဏံ နိသဒာယ ပိသာပေယျ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တဿ အာတုရဿ တိခိဏသတ္ထကစ္ဆေဒနေန ယမကသလာကာဒဟနေန ခါရလောဏပ္ပဝေသနေန တာသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “ဣတိ, မဟာရာဇ, တဿ အာတုရဿ ရောဂ မုစ္စိတုကာမဿာပိ ဝေဒနာဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိရယာ မုစ္စိတုကာမာနမ္ပိ နေရယိကာနံ သတ္တာနံ မရဏဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။

“ဣဓ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဣဿရာပရာဓိကော ဗဒ္ဓော သင်္ခလိကဗန္ဓနေန ဂဗ္ဘေ ပက္ခိတ္တော ပရိမုစ္စိတုကာမော အဿ, တမေနံ သော ဣဿရော မောစေတုကာမော ပက္កោသာပေယျ။ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တဿ ဣဿရာပရာဓိကဿ ပုရိသဿ ‘ကတဒေါသော အဟ’န္တိ ဇာနန္တဿ ဣဿရဒဿနေန သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “ဣတိ, မဟာရာဇ, တဿ ဣဿရာပရာဓိကဿ ပုရိသဿ ပရိမုစ္စိတုကာမဿာပိ ဣဿရဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိရယာ မုစ္စိတုကာမာနမ္ပိ နေရယိကာနံ သတ္တာနံ မရဏဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“အပရမ္ပိ , ဘန္တေ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ ဗြူဟိ, ယေနာဟံ ကာရဏေန ဩကပ္ပေယျ”န္တိ။ “ဣဓ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒဋ္ဌဝိသေန အာသီဝိသေန ဒဋ္ဌော ဘဝေယျ, သော တေန ဝိသဝိကာရေန ပတေယျ ဥပ္ပတေယျ ဝဋ္ဋေယျ ပဝဋ္ဋေယျ, အထညတရော ပုရိသော ဗလဝန္တေန မန္တပဒေန တံ ဒဋ္ဌဝိသံ အာသီဝိသံ အာနေတွာ တံ ဒဋ္ဌဝိသံ ပစ္စာစမာပေယျ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တဿ ဝိသဂတဿ ပုရိသဿ တသ္မိံ ဒဋ္ဌဝိသေ သပ္ပေ သောတ္ထိဟေတု ဥပဂစ္ဆန္တေ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျာ”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ ဣတိ, မဟာရာဇ, တထာရူပေ အဟိမှိ သောတ္ထိဟေတုပိ ဥပဂစ္ဆန္တေ တဿ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိရယာ မုစ္စိတုကာမာနမ္ပိ နေရယိကာ

နံ သန္တာနံ မရဏဘယာ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ အနိဋ္ဌံ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗသတ္တာနံ မရဏံ, တသ္မာ နေရယိကာ သတ္တာ နိ ရယာ ပရိမုစ္စိတုကာမာပိ မစ္စုနော ဘာယန္တီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

မစ္စုဘာယနာဘာယနပဉ္ဟော တတိယော။

၄. မစ္စုပာသမုတ္တိပဉ္ဟော

၄. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

'''န အန္တလိက္ခေ န သမုဒ္ဒမဇ္ဈေ၊ န ပဗ္ဗတာနံ ဝိဝရံ ပဝိဿ။
န ဝိဇ္ဇတီ သော ဇဂတိပ္ပဒေသော၊ ယတ္ထဋ္ဌိတော မုစ္စေယျ မစ္စုပာသာ'တိ။

''ပုန ဘဂဝတာ ပရိတ္တာ စ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ။ သေယျထိဒံ, ရတနသုတ္တံ မေတ္တသုတ္တံ ခန္ဓပရိတ္တံ မောရပရိတ္တံ ဓဇဂ္ဂပရိတ္တံ အာဋာနာဋိယပရိတ္တံ အင်္ဂုလိမာလပရိတ္တံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အာကာသဂတောပိ သမုဒ္ဒမဇ္ဈဂ တောပိ ပာသာဒကုဋိလေဏဂုဟာပဗ္ဘာရဒရိဗိလဂိရိ ဝိဝရပဗ္ဗတန္တရဂတောပိ န မုစ္စတိ မစ္စုပာသာ, တေန ဟိ ပရိတ္တက မ္မံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ပရိတ္တကရဏေန မစ္စုပာသာ ပရိမုတ္တိ ဘဝတိ, တေန ဟိ 'န အန္တလိက္ခေ။ပေ။ မစ္စုပာသာ'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉ္ဟော ဂဏ္ဌိတောပိ ဂဏ္ဌိတရော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိ တဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'န အန္တလိက္ခေ။ပေ။ မစ္စုပာသာ'တိ, ပရိတ္တာ စ ဘဂဝတာ ဥဒ္ဒိဋ္ဌာ, တဉ္စ ပန သာဝသေသာယုကဿ ဝယသမ္ပန္နဿ အပေတကမ္မာဝရဏဿ, နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ခီဏာယုကဿ ဌိတိ ယာ ကိရိယာ ဝာ ဥပက္ကမော ဝာ။

''ယထာ မဟာရာဇ မတဿ ရုက္ခဿ သုက္ခဿ ကောဠာပဿ နိသ္နေဟဿ ဥပရုဒ္ဓဇီဝိတဿ ဂတာယု သင်္ခါရဿ ကုမ္ဘသဟဿေနပိ ဥဒကေ အာကိရန္တေ အလ္လတ္တံ ဝါ ပလ္လဝိတဟရိတဘာဝေါ ဝါ န ဘဝေယျ။ ဧ ဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘေသဇ္ဇပရိတ္တကမ္မေန နတ္ထိ ခီဏာယုကဿ ဌိတိယာ ကိရိယာ ဝာ ဥပက္ကမော ဝာ, ယာနိ တာနိ, မဟာရာဇ, မဟိယာ ဩသဓာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ, တာနိပိ ခီဏာယုကဿ အကိစ္စကရာနိ ဘဝန္တိ။ သာဝသေသာယုကံ, မဟာရာဇ, ဝယသမ္ပန္နံ အပေတကမ္မာဝရဏံ ပရိတ္တံ ရက္ခတိ ဂောပေတိ, တဿတ္ထာယ ဘဂဝတာ ပရိတ္တာ ဥဒ္ဒိ ဋ္ဌာ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ကဿကော ပရိပက္ကေ ဓညေ မတေ သဿနာဠေ ဥဒကပ္ပဝေသနံ ဝါရေယျ, ယံ ပန သ ဿံ တရုဏံ မေဃသန္နိဘံ ဝယသမ္ပန္နံ, တံ ဥဒကဝုဍ္ဎိယာ ဝဍ္ဎတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ခီဏာယုကဿ ဘေသဇ္ဇ ပရိတ္တကိရိယာ ဌပိတာ ပဋိက္ခိတ္တာ , ယေ ပန တေ မနုဿာ သာဝသေသာယုကာ ဝယသမ္ပန္နာ, တေသံ အတ္ထာ ယ ပရိတ္တဘေသဇ္ဇာနိ ဘဏိတာနိ, တေ ပရိတ္တဘေသဇ္ဇေဟိ ဝဍ္ဎန္တီ''တိ။

''ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ခီဏာယုကော မရတိ, သာဝသေသာယုကော ဇီဝတိ, တေန ဟိ ပရိတ္တဘေသဇ္ဇာနိ နိရ တ္ထကာနိ ဟောန္တီ''တိ? ''ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော ပန တယာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ရောဂေါ ဘေသဇ္ဇေဟိ ပဋိနိဝတ္တိတော''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, အနေကသတာနိ ဒိဋ္ဌာနီ''တိ။ ''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, 'ပရိတ္တဘေသဇ္ဇကိရိယာ နိရတ္ထကာ'တိ ယံ ဝ စနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝတီ''တိ။

''ဒိဿန္တိ , ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဇ္ဇာနံ ဥပက္ကမာ ဘေသဇ္ဇပာနာနုလေပါ, တေန တေသံ ဥပက္ကမေန ရောဂေါ ပဋိနိဝတ္တတီ''တိ။ ''ပရိတ္တာနမ္ပိ, မဟာရာဇ, ပဝတ္တီယမာနာနံ သဒ္ဒော သုယျတိ, ဇိဝှာ သုက္ခတိ, ဟဒယံ ဗျ ာဝဋ္ဋတိ, ကဏ္ဌော အာတုရတိ။ တေန တေသံ ပဝတ္တေန သဗ္ဗေ ဗျာဓယော ဝူပသမန္တိ, သဗ္ဗာ ဤတိယော အပဂ စ္ဆန္တိ။

“ဒိဋ္ဌေပုဗ္ဗော ပန တယာ, မဟာရာဇ, ကောစိ အဟိနာ ဒဋ္ဌော မန္တပဒေန ဝိသံ ဟတီယမာနော ဝိသံ စိက္ခဿန္တော ဥဒ္ဓမဓော အာစမယမာနော”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အဇ္ဇေတရဟိပိ တံ လောကေ ဝတ္တတီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ‘ပရိတ္တဘေသဇ္ဇကိရိယာ နိရတ္ထကာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝတိ။ ကတပရိတ္တဥဟိ, မဟာရာဇ, ပုရိသံ ဍံသိတုကာမော အဟိ န ဍံသတိ, ဝိဝဋ္ဋံ မုခံ ပိဒဟတိ, စောရာနံ ဥက္ခိတ္တလဂုဠမ္ပိ န သမ္ဘဝတိ, တေ လဂုဠံ မုဉ္စိတ္ဝာ ပေမံ ကရောန္တိ, ကုပိတောပိ ဟတ္ထိနာဂေ သမာဂန္တ္ဝာ ဥပရမတိ, ပဇ္ဇလိတမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓောပိ ဥပဂန္တွာ နိဗ္ဗာယတိ, ဝိသံ ဟလာဟလမ္ပိ ခာယိတံ အဂဒံ သမ္ပဇ္ဇတိ, အာဟာရတ္ထံ ဝ ဖရတိ, ဝဓကာ ဟန္တုကာမာ ဥပဂန္တွာ ဒါသဘူတာ သမ္ပဇ္ဇန္တိ, အက္ကန္တောပိ ပာသော န သံဝရတိ [န သံစရတိ (သီ.)]။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘မောရဿ ကတပရိတ္တဿ သတ္တဝဿသတာနိ လုဒ္ဒကော နာသက္ခိ ပာသံ ဥပနေတုံ, အကတပရိတ္တဿ တံ ယေဝ ဒိဝသံ ပာသံ ဥပနေသီ”တိ ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ, အဗ္ဘုဂ္ဂတော သော သဒ္ဒော သဒေဝကေ လောကေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ ‘ပရိတ္တဘေသဇ္ဇကိရိယာ နိရတ္ထကာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝတိ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘ဒါနဝေ ဘရိယံ ပရိရက္ခန္တော သမုဂ္ဂေ ပက္ခိပိတွာ ဂိလိတွာ ကုစ္ဆိနာ ပရိဟရတိ, အထေကော ဝိဇ္ဇာဓရော တဿ ဒါနဝဿ မုခေန ပဝိသိတွာ တာယ သဒ္ဓိံ အဘိရမတိ, ယဒါ သော ဒါနဝေ အညာသိ, အထ သမုဂ္ဂံ ဝမိတွာ ဝိဝရိ, သဟ သမုဂ္ဂေ ဝိဝဋေ ဝိဇ္ဇာဓရော ယထာကာမံ [ယေန ကာမံ (က.)] ပက္ကာမီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ, အဗ္ဘုဂ္ဂတော သောပိ သဒ္ဒော သဒေဝကေ လောကေ”တိ။ “နနု သော, မဟာရာဇ, ဝိဇ္ဇာဓရော ပရိတ္တဗလေန [မန္တဗလေန (?)] ဂဟဏာ မုတ္တော”တိ။ “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ ပရိတ္တဗလံ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘အပရောပိ ဝိဇ္ဇာဓရော ဗာရာဏသိရညော အန္တေပုရေ မဟေသိယာ သဒ္ဓိံ သမ္ပဒုဋ္ဌော [သံသဋ္ဌော (သီ.)] ဂဟဏပ္ပတ္တော သမာနော ခဏေန အဒဿနံ ဂတော မန္တဗလေနာ”တိ။ “အာမ, ဘန္တေ, သုယျတီ”တိ။ “နနု သော, မဟာရာဇ, ဝိဇ္ဇာဓရော ပရိတ္တဗလေန ဂဟဏာ မုတ္တော”တိ? “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ ပရိတ္တဗလ”န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ကိံ သဗ္ဗေ ယေဝ ပရိတ္တံ ရက္ခတီ’တိ? “ဧကစ္စေ, မဟာရာဇ, ရက္ခတိ, ဧကစ္စေ န ရက္ခတီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပရိတ္တံ န သဗ္ဗတ္ထိက”န္တိ? “အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗေသံ ဇီဝိတံ ရက္ခတီ”တိ? “ဧကစ္စေ, ဘန္တေ, ရက္ခတိ, ဧကစ္စေ န ရက္ခတီ”တိ။ “ကိံ ကာရဏာ”တိ။ “ယတော, ဘန္တေ, ဧကစ္စေ တံ ယေဝ ဘောဇနံ အတိဘုဉ္ဇိတွာ ဝိသူစိကာယ မရန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ န သဗ္ဗေသံ ဇီဝိတံ ရက္ခတီ”တိ? “ဒွီဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေဟိ ဘောဇနံ ဇီဝိတံ ဟရတိ အတိဘုတ္တေန ဝါ ဥသ္မာဒုဗ္ဗလတာယ ဝါ, အာယုဒဒံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘောဇနံ ဒုရုပစာရေန ဇီဝိတံ ဟရတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပရိတ္တံ ဧကစ္စေ ရက္ခတိ, ဧကစ္စေ န ရက္ခတိ။

“တီဟိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေဟိ ပရိတ္တံ န ရက္ခတိ ကမ္မာဝရဏေန, ကိလေသာဝရဏေန, အသဒ္ဒဟနတာယ။ သတ္တာနုရက္ခဏံ, မဟာရာဇ, ပရိတ္တံ အတ္တနာ ကတေန အာရက္ခံ ဇဟတိ, ယထာ, မဟာရာဇ, မာတာ ပုတ္တံ ကုစ္ဆိဂတံ ပောသေတိ, ဟိတေန ဥပစာရေန ဇနေတိ, ဇနယိတွာ အသုစိမလသိင်္ဃာဏိကမပနေတွာ ဥတ္တမဝရသုဂန္ဓံ ဥပလိမ္ပတိ, သော အပရေန သမယေန ပရေသံ ပုတ္တေ အက္ကောသန္တေ ဝါ ပဟရန္တေ ဝါ ပဟာရံ ဒေတိ။ တေ တဿ ကုဇ္ဈိတွာ ပရိသာယ အာကဍ္ဎိတွာ တံ ဂဟေတွာ သာမိနော ဥပနေန္တိ, ယဒိ ပန တဿာ ပုတ္တော အပရဒ္ဓော ဟောတိ ဝေလာတိဝတ္တော။ အထ နံ သာမိနော မနုဿာ အာကဍ္ဎယမာနာ ဒဏ္ဍမုဂ္ဂရဇာဏုမုဋ္ဌီဟိ တာဠေန္တိ ပောထေန္တိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တဿ မာတာ လဘတိ အာကဍ္ဎနပရိကဍ္ဎနံ ကဟံ သာမိနော ဥပနယနံ ကာတု”န္တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ”တိ။ “အတ္တနော, ဘန္တေ, အပရာဓေနာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သတ္တာနံ အာရက္ခံ ပရိတ္တံ အတ္တနော အပရာဓေန ဝဉ္ဈံ ကရောတီ”တိ [ကာရေတီတိ (သီ.)]။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုဝိနိစ္ဆိတော ပဉ္ဟော, ဂဟနံ အဂဟနံ ကတံ, အန္ဓကာရော အာလောကော ကတော, ဝိနိဝေဌိတံ ဒိဋ္ဌိဇာလံ, တွံ ဂဏိဝရပဝရမာသဇ္ဇာ”တိ။

၅. ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပဉှော

၅. “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ ‘လာဘီ တထာဂတော စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာန’န္တိ။ ပုန စ တထာဂတော ပဉ္စသာလံ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ကိဉ္စိဒေဝ အလဘိတွာ ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခန္တောတိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော လာဘီ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, တေန ဟိ ပဉ္စသာလံ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ကိဉ္စိဒေဝ အလဘိတွာ ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခန္တောတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ပဉ္စသာလံ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ကိဉ္စိဒေဝ အလဘိတွာ ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခန္တော, တေန ဟိ လာဘီ တထာဂတော စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနန္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော သုမဟန္တော ဒုန္နိဗ္ဗေဌော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“လာဘီ, မဟာရာဇ, တထာဂတော စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရာနံ, ပဉ္စသာလဉ္စ ဗြာဟ္မဏဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ ကိဉ္စိဒေဝ အလဘိတွာ ယထာဓောတေန ပတ္တေန နိက္ခန္တော, တဉ္စ ပန မာရဿ ပါပိမတော ကာရဏာ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတော ဂဏနပထံ ဝီတိဝတ္တကပ္ပေ [ဂဏနပထဝီတိဝတ္တေ ကပ္ပေ (သီ.)] အဘိသင်္ခတံ ကုသလံ ကိန္တိ နိဋ္ဌိတံ, အဇ္ဇုနိဋ္ဌိတေန မာရေန ပါပိမတာ တဿ ကုသလဿ ဗလဝေဂံ [တံ ကုသလဗလဝေဂဝိပ္ဖာရံ (သီ.)] ကိန္တိ ပိဟိတံ, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိံ ဒွီသု ဌာနေသု ဥပဝါဒော အာဂစ္ဆတိ, ကုသလတောပိ အကုသလံ ဗလဝတရံ ဟောတိ, ဗုဒ္ဓဗလတောပိ မာရဗလံ ဗလဝတရံ ဟောတီတိ, တေန ဟိ ရုက္ခဿ မူလတောပိ အဂ္ဂံ ဘာရတရံ ဟောတိ, ဂုဏသမ္ပရိကိဏ္ဏတောပိ ပါပိယံ ဗလဝတရံ ဟောတီ”တိ။ “န, မဟာရာဇ, တာဝတကေန ကုသလတောပိ အကုသလံ ဗလဝတရံ နာမ ဟောတိ, န ဗုဒ္ဓဗလတောပိ မာရဗလံ ဗလဝတရံ နာမ ဟောတိ။ အပိ စေတ္ထ ကာရဏံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ရညော စက္ကဝတ္တိဿ မဓုံ ဝါ မဓုပိဏ္ဍိကံ ဝါ အညံ ဝါ ဥပါယနံ အဘိဟရေယျ, တမေနံ ရညော ဒွါရပါလော ဧဝံ ဝဒေယျ ‘အကာလော, ဘော, အယံ ရညော ဒဿနာယ, တေန ဟိ, ဘော, တဝ ဥပါယနံ ဂဟေတွာ သီဃသီဃံ ပဋိနိဝတ္တ, ပုရေ တဝ ရာဇာ ဒဏ္ဍံ ဓာရေဿတီ’တိ [မာ တေ ရာဇာ ဒဏ္ဍံ ပါပေယျာတိ (သီ.)]။ တတော သော ပုရိသော ဒဏ္ဍဘယာ တသိတော ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ တံ ဥပါယနံ အာဒါယ သီဃသီဃံ ပဋိနိဝတ္တေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ရာဇာ စက္ကဝတ္တီ တာဝတကေန ဥပါယနဝိကလမတ္တကေန ဒွါရပါလတော ဒုဗ္ဗလတရော နာမ ဟောတိ , အညံ ဝါ ပန ကိဉ္စိ ဥပါယနံ န လဘေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဣဿာပကတော သော, ဘန္တေ, ဒွါရပါလော ဥပါယနံ နိဝါရေသိ, အညေန ပန ဒွါရေန သတသဟဿဂုဏမ္ပိ ရညော ဥပါယနံ ဥပေတီ”တိ ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဣဿာပကတော မာရော ပါပိမာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အနွာဝိသိ, အညာနိ ပန အနေကာနိ ဒေဝတာသတသဟဿာနိ အမတံ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ ဂဟေတွာ ဥပဂတာနိ ‘ဘဂဝတော ကာယေ ဩဇံ ဩဒဟိဿာမာ’တိ ဘဂဝန္တံ နမဿမာနာနိ ပဉ္ဇလိကာနိ ဌိတာနီ”တိ။

“ဟောတု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုလဘာ ဘဂဝတော စတ္တာရော ပစ္စယာ လောကေ ဥတ္တမပုရိသဿ, ယာစိတောဝ ဘဂဝါ ဒေဝမနုဿေဟိ စတ္တာရော ပစ္စယေ ပရိဘုဉ္ဇတိ, အပိ စ ခေါ ပန မာရဿ ယော အဓိပ္ပါယော, သော တာဝတကေန သိဒ္ဓေါ, ယံ သော ဘဂဝတော ဘောဇနဿ အန္တရာယမကာသိ။ တတ္ထ မေ, ဘန္တေ, ကင်္ခာ န ဆိဇ္ဇတိ, ဝိမတိဇာတောဟံ တတ္ထ သံသယပက္ခန္ဒော။ န မေ တတ္ထ မာနသံ ပက္ခန္ဒတိ, ယံ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ သဒေဝကေ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလဝရဿ ကုသလဝရပုညသမ္ဘဝဿ အသမသမဿ အနုပမဿ အပ္ပဋိသမဿ ဆဝကံ လာမကံ ပရိတ္တံ ပါပံ အနရိယံ ဝိပန္နံ မာရော လာဘန္တရာယမကာသီ”တိ။

“စတ္တာရော ခေါ, မဟာရာဇ, အန္တရာယာ အဒိဋ္ဌန္တရာယော ဥဒ္ဒိဿ ကတန္တရာယော ဥပက္ခဋန္တရာယော ပရိဘောဂန္တရာယောတိ။ တတ္ထ ကတမော အဒိဋ္ဌန္တရာယော? အနောဒိဿ အဒဿနေန အနဘိသင်္ခတံ ကောစိ အန္တရာယံ ကရောတိ ‘ကိံ ပရဿ ဒိန္နေနာ’တိ, အယံ အဒိဋ္ဌန္တရာယော နာမ။

“ကတမော ဥဒ္ဒိဿ ကတန္တရာယော? ဣဓေကစ္စံ ပုဂ္ဂလံ ဥပဒိသိတ္ဝာ ဥဒ္ဒိဿ ဘောဇနံ ပဋိယတ္တံ ဟောတိ, တံ ကောစိ အန္တရာယံ ကရောတိ, အယံ ဥဒ္ဒိဿ ကတန္တရာယော နာမ။

“ကတမော ဥပက္ခဋန္တရာယော? ဣဓ ယံ ကိဉ္စိ ဥပက္ခဋံ ဟောတိ အပ္ပဋိဂ္ဂဟိတံ, တတ္ထ ကောစိ အန္တရာယံ ကရောတိ, အယံ ဥပက္ခဋန္တရာယော နာမ။

“ကတမော ပရိဘောဂန္တရာယော? ဣဓ ယံ ကိဉ္စိ ပရိဘောဂံ, တတ္ထ ကောစိ အန္တရာယံ ကရောတိ, အယံ ပရိဘောဂန္တရာယော နာမ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, စတ္တာရော အန္တရာယာ။

“ယံ ပန မာရော ပာပိမာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ, တံ နေဝ ဘဂဝတော ပရိဘောဂံ န ဥပက္ခဋံ န ဥဒ္ဒိဿကတံ, အနာဂတံ အသမ္ပတ္တံ အဒဿနေန အန္တရာယံ ကတံ, တံ ပန နေကဿ ဘဂဝတော ယေဝ, အထ ခော ယေ တေ တေန သမယေန နိက္ခန္တာ အဗ္ဘာဂတာ, သဗ္ဗေပိ တေ တံ ဒိဝသံ ဘောဇနံ န လဘိံသု, နာဟံ တံ, မဟာရာဇ, ပဿာမိ သဒေဝကေ လောကေ သမာရကေ သဗြဟ္မကေ သဿမဏဗြာဟ္မဏိယာ ပဇာယ သဒေဝမနုဿာယ, ယော တဿ ဘဂဝတော ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဥပက္ခဋံ ပရိဘောဂံ အန္တရာယံ ကရေယျ။ သစေ ကောစိ ဣဿာယ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဥပက္ခဋံ ပရိဘောဂံ အန္တရာယံ ကရေယျ, ဖလေယျ တဿ မုဒ္ဓာ သတဓာ ဝာ သဟဿဓာ ဝါ။

“စတ္တာရောမေ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ကေနစိ အနာဝရဏီယာ ဂုဏာ။ ကတမေ စတ္တာရော? လာဘော, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဥဒ္ဒိဿ ကတော ဥပက္ခဋော န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယံ ကာတုံ; သရီရာနုဂတာ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဗျာမပ္ပဘာ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယံ ကာတုံ; သဗ္ဗညုတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဉာဏရတနံ န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယံ ကာတုံ; ဇီဝိတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော န သက္ကာ ကေနစိ အန္တရာယံ ကာတုံ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, စတ္တာရော တထာဂတဿ ကေနစိ အနာဝရဏီယာ ဂုဏာ, သဗ္ဗေပေတေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ ဧကရသာ အရောဂါ အကုပ္ပာ အပရူပက္ကမာ အဖုသာနိ ကိရိယာနိ။ အဒဿနေန, မဟာရာဇ, မာရော ပာပိမာ နိလီယိတွာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော ပစ္စန္တေ ဒေသေ ဝိသမေ အဒဿနေန နိလီယိတွာ စောရာ ပန္ထံ ဒူသေန္တိ။ ယဒိ ပန ရာဇာ တေ စောရေ ပဿေယျ, အပိ နု ခော တေ စောရာ သောတ္ထိံ လဘေယျု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဖရသုနာ ဖာလာပေယျ သတဓာ ဝါ သဟဿဓာ ဝါ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒဿနေန မာရော ပာပိမာ နိလီယိတွာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ သပတိကာ အဒဿနေန နိလီယိတွာ ပရပုရိသံ သေဝတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒဿနေန မာရော ပာပိမာ နိလီယိတွာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ သာမိကဿ သမ္မုခါ ပရပုရိသံ သေဝတိ, အပိ နု ခော သာ ဣတ္ထီ သောတ္ထိံ လဘေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ဟနေယျာပိ တံ, ဘန္တေ, သာမိကော ဝဓေယျာပိ ဗန္ဓေယျာပိ ဒာသိတ္တံ ဝါ ဥပနေယျာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဒဿနေန မာရော ပာပိမာ နိလီယိတွာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, မာရော ပာပိမာ ဘဂဝတော ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဥပက္ခဋံ ပရိဘောဂံ အန္တရာယံ ကရေယျ, ဖလေယျ တဿ မုဒ္ဓာ သတဓာ ဝါ သဟဿဓာ ဝါ”တိ။ “ဧဝမေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, စောရိကာယ ကတံ မာရေန ပာပိမတာ, နိလီယိတွာ မာရော ပာပိမာ ပဉ္စသာလကေ ဗြာဟ္မဏဂဟပတိကေ အန္ဝာဝိသိ။ သစေ သော, ဘန္တေ, မာရော ပာပိမာ ဘဂဝတော ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ဥပက္ခဋံ ပရိဘောဂံ အန္တရာယံ ကရေယျ, မုဒ္ဓာ တဿ ဖလေယျ သတဓာ ဝါ သဟဿဓာ ဝါ, ကာယော တဿ ဘုသမုဋ္ဌိ ဝိယ ဝိကိရေယျ, သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဗုဒ္ဓလာဘန္တရာယပဉ္ဟော ပဉ္စမော။

၆. အပုညပဉ္ဟော

၆. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဘဏိတ ‘ယော အဇာနန္တော ပါဏာတိပါတံ ကရောတိ, သော ဗလဝတရံ အပုညံ ပသဝတီ’တိ။ ပုန စ ဘဂဝတာ ဝိနယပညတ္တိယာ ဘဏိတံ ‘အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿာ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဇာနိတွာ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တော ဗလဝတရံ အပုညံ ပသဝတိ, တေန ဟိ ‘အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿ, တေန ဟိ ‘အဇာနိတွာ ပါဏာတိပါတံ ကရောန္တော ဗလဝတရံ အပုညံ ပသဝတီ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော ဒုရုတ္တရော ဒုရတိက္ကမော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ယော အဇာနန္တော ပါဏာတိပါတံ ကရောတိ, သော ဗလဝတရံ အပုညံ ပသဝတီ’တိ။ ပုန စ ဝိနယပညတ္တိယာ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿာ’တိ။ တတ္ထ အတ္ထန္တရံ အတ္ထိ။ ကတမံ အတ္ထန္တရံ ? အတ္ထိ, မဟာရာဇ, အာပတ္တိ သညာဝိမောက္ခာ, အတ္ထိ အာပတ္တိ နောသညာဝိမောက္ခာ။ ယာယံ, မဟာရာဇ, အာပတ္တိ သညာဝိမောက္ခာ, တံ အာပတ္တိံ အာရဗ္ဘ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အနာပတ္တိ အဇာနန္တဿာ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

အပုညပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ဘိက္ခုသင်္ဃပရိဟရဏပဉှော

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ ‘‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’’’တိ ဝါ, ‘‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’’တိ ဝါ’တိ။ ပုန စ မေတ္တေယျဿ ဘဂဝတော သဘာဝဂုဏံ ပရိဒီပယမာနေန ဘဂဝတာ ဧဝံ ဘဏိတံ ‘‘သော အနေကသဟဿံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿတိ, သေယျထာပိ အဟံ ဧတရဟိ အနေကသတံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရာမီ’’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ ‘‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’’တိ ဝါ, ‘‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’’တိ ဝါ’တိ, တေန ဟိ အနေကသတံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရာမီတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘သော အနေကသဟဿံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿတိ, သေယျထာပိ အဟံ ဧတရဟိ အနေကသတံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရာမီ’တိ, တေန ဟိ တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ ‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’တိ ဝါ, ‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’တိ ဝါတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ, အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘တထာဂတဿ ခော, အာနန္ဒ, န ဧဝံ ဟောတိ ‘‘အဟံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿာမီ’’တိ ဝါ, ‘‘မမုဒ္ဒေသိကော ဘိက္ခုသင်္ဃော’’တိ ဝါ’တိ။ ပုန စ မေတ္တေယျဿာပိ ဘဂဝတော သဘာဝဂုဏံ ပရိဒီပယမာနေန ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သော အနေကသဟဿံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရိဿတိ, သေယျထာပိ အဟံ ဧတရဟိ အနေကသတံ ဘိက္ခုသင်္ဃံ ပရိဟရာမီ’တိ။ ဧတသ္မိဉ္စ, မဟာရာဇ, ပဉှေ ဧကော အတ္ထော သာဝသေသော, ဧကော အတ္ထော နိရဝသေသော။ န, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပရိသာယ အနုဂါမိကော, ပရိသာ ပန တထာဂတဿ အနုဂါမိကာ။ သမ္မုတိ, မဟာရာဇ, ဧသာ ‘အဟ’န္တိ ‘မမာ’တိ, န ပရမတ္ထော ဧသော, ဝိဂတံ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ပေမံ, ဝိဂတော သိနေဟော, ‘မယှ’န္တိပိ တထာဂတဿ ဂဟဏံ နတ္ထိ, ဥပါဒါယ ပန အဝဿယော ဟောတိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပထဝီ ဘူမဋ္ဌာနံ သတ္တာနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ ဥပဿယံ, ပထဝိဋ္ဌာ စေတေ သတ္တာ, န စ မဟာပထဝိယာ ‘မယှေတေ’တိ အပေက္ခာ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သဗ္ဗသတ္တာနံ ပတိဋ္ဌာ ဟောတိ ဥပဿယံ, တထာဂတဋ္ဌာ [တထာဂတပတိဋ္ဌာ ဧဝ (သီ.)] စေတေ သတ္တာ, န စ တထာဂတဿ ‘မယှေတေ’တိ အပေက္ခာ ဟောတိ။ ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာမေဃော အဘိဝဿန္တော တိဏရုက္ခပသုမနုဿာနံ ဝုဍ္ဎိံ ဒေတိ သန္တတိံ အနုပါလေတိ။ ဝုဋ္ဌူပဇီဝိနော စေတေ သတ္တာ သဗ္ဗေ, န စ မဟာမေဃဿ ‘မယှေတေ’တိ အပေက္ခာ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သဗ္ဗသတ္တာနံ ကုသလဓမ္မေ ဇနေတိ အနုပါလေတိ, သတ္ထူပဇီဝိနော စေတေ သတ္တာ သဗ္ဗေ, န စ တထာဂတဿ ‘မယှေတေ’တိ အပေက္ခာ ဟောတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အတ္တာနုဒိဋ္ဌိယာ ပဟီနတ္တာ’’တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဗ္ဗေဌိတော ပဉ္ဟော ဗဟုဝိဓေဟိ ကာရဏေဟိ, ဂမ္ဘီရော ဥတ္တာနီကတော, ဂဏ္ဌိ ဘိန္နော, ဂဟနံ အဂဟနံ ကတံ, အန္ဓကာရော အာလောကော ကတော, ဘဂ္ဂါ ပရဝါဒါ, ဇိနပုတ္တာနံ စက္ခုံ ဥပ္ပာဒိတ”န္တိ။

ဘိက္ခုသင္ဃပရိဟရဏပဉ္ဟော သတ္တမော။

၈. အဘေဇ္ဇပရိသပဉ္ဟော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမ္ဟေ ဘဏထ ‘တထာဂတော အဘေဇ္ဇပရိသော’တိ, ပုန စ ဘဏထ ‘ဒေဝဒတ္တေန ဧကပ္ပဟာရံ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဘိန္နာနီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော အဘေဇ္ဇပရိသော, တေန ဟိ ဒေဝဒတ္တေန ဧကပ္ပဟာရံ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဘိန္နာနီတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဒေဝဒတ္တေန ဧကပ္ပဟာရံ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဘိန္နာနိ, တေန ဟိ ‘တထာဂတော အဘေဇ္ဇပရိသော’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉ္ဟော တဝါနုပ္ပတ္တော, ဂမ္ဘီရော ဒုန္နိဝေဌိယော, ဂဏ္ဌိတောပိ ဂဏ္ဌိတရော, ဧတ္ထာယံ ဇနော အာဝဋော နိဝုတော ဩဝုတော ပိဟိတော ပရိယောနဒ္ဓော, ဧတ္ထ တဝ ဉာဏဗလံ ဒဿေဟိ ပရဝါဒေသူ”တိ။

“အဘေဇ္ဇပရိသော, မဟာရာဇ, တထာဂတော, ဒေဝဒတ္တေန စ ဧကပ္ပဟာရံ ပဉ္စ ဘိက္ခုသတာနိ ဘိန္နာနိ, တဉ္စ ပန ဘေဒကဿ ဗလေန, ဘေဒကေ ဝိဇ္ဇမာနေ နတ္ထိ, မဟာရာဇ, အဘေဇ္ဇံ နာမ။ ဘေဒကေ သတိ မာတာပိ ပုတ္တေန ဘိဇ္ဇတိ, ပုတ္တောပိ မာတရာ ဘိဇ္ဇတိ, ပိတာပိ ပုတ္တေန ဘိဇ္ဇတိ, ပုတ္တောပိ ပိတရာ ဘိဇ္ဇတိ, ဘာတာပိ ဘဂိနိယာ ဘိဇ္ဇတိ, ဘဂိနီပိ ဘာတရာ ဘိဇ္ဇတိ, သဟာယောပိ သဟာယေန ဘိဇ္ဇတိ, နာဝါပိ နာနာဒါရုသင်္ဃဋိတာ ဦမိဝေဂသမ္ပဟာရေန ဘိဇ္ဇတိ, ရုက္ခောပိ မဓုကပ္ပသမ္ပန္နဖလော အနိလဗလဝေဂါဘိဟတော ဘိဇ္ဇတိ, သုဝဏ္ဏမ္ပိ ဇာတိမန္တံ [ဇာတရူပမ္ပိ (သီ.)] လောဟေန ဘိဇ္ဇတိ။ အပိ စ, မဟာရာဇ, နေသော အဓိပ္ပာယော ဝိညူနံ, နေသာ ဗုဒ္ဓါနံ အဓိမုတ္တိ, နေသော ပဏ္ဍိတာနံ ဆန္ဒော ‘တထာဂတော ဘေဇ္ဇပရိသော’တိ။ အပိ စေတ္ထ ကာရဏံ အတ္ထိ, ယေန ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘အဘေဇ္ဇပရိသော’တိ။ ကတမံ ဧတ္ထ ကာရဏံ? တထာဂတဿ, မဟာရာဇ, ကတေန အဒါနေန ဝါ အပ္ပိယဝစနေန ဝါ အနတ္ထစရိယာယ ဝါ အသမာနတ္တတာယ ဝါ ယတော ကုတောစိ စရိယံ စရန္တဿပိ ပရိသာ ဘိန္နာတိ န သုတပုဗ္ဗံ, တေန ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘အဘေဇ္ဇပရိသော’တိ။ တယာပေတံ, မဟာရာဇ, ဉာတဗ္ဗံ ‘အတ္ထိ ကိဉ္စိ နဝင်္ဂေ ဗုဒ္ဓဝစနေ သုတ္တာဂတံ, ဣမိနာ နာမ ကာရဏေန ဗောဓိသတ္တဿ ကတေန တထာဂတဿ ပရိသာ ဘိန္နာ’တိ? “နတ္ထိ ဘန္တေ, နော စေတံ လောကေ ဒိဿတိ နောပိ သုယျတိ။ သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

အဘေဇ္ဇပရိသပဉ္ဟော အဋ္ဌမော။

အဘေဇ္ဇဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ အဋ္ဌ ပဉ္ဟာ။

၃. ပဏာမိတဝဂ္ဂေါ

၁. သေဋ္ဌဓမ္မပဉ္ဟော

၁. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘ဓမ္မော ဟိ, ဝာသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယေ စာ’တိ။ ပုန စ ‘ဥပါသကော ဂိဟီ သောတာပန္နော ပိဟိတာပါယော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဝိညာတသာသနော ဘိက္ခုံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတိ ပစ္စုဋ္ဌေတီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ဓမ္မော ဟိ, ဝာသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယေ စာ’တိ, တေန ဟိ ‘ဥပါသကော ဂိဟီ သောတာပန္နော ပိဟိတာပါယော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဝိညာတသာသနော ဘိက္ခုံ ဝါ သာမဏေရံ ဝါ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတိ ပစ္စုဋ္ဌေတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ‘ဥပါသကော ဂိဟီ သောတာပန္နော ပိဟိတာပါယော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဝိညာတသာ

သနော ဘိက္ခု တ သာမဏေရံ တ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိတဒေတိ ပစ္စုဋ္ဌေတိ’, တေန ဟိ ‘ဓမ္မော ဟိ, တသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယေ စာတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝာနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ဓမ္မော ဟိ, တသေဋ္ဌ, သေဋ္ဌော ဇနေတသ္မိံ ဒိဋ္ဌေ စေဝ ဓမ္မေ အဘိသမ္ပရာယေ စာ’တိ, ‘ဥပာသကော စ ဂိဟီ သောတာပန္နော ပိဟိတာပါယော ဒိဋ္ဌိပ္ပတ္တော ဝိညာတသာသနော ဘိက္ခုံ တ သာမဏေရံ တ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိတဒေတိ ပစ္စုဋ္ဌေတိ’။ တတ္ထ ပန ကာရဏံ အတ္ထိ။ ကတမံ တံ ကာရဏံ?

“ဝီသတိ ခော ပနိမေ, မဟာရာဇ, သမဏာနံ သမဏကရဏာ ဓမ္မာ ဒွေ စ လိင်္ဂါနိ, ယေဟိ သမဏော အဘိဝါဒန ပစ္စုဋ္ဌာနသမာနနပူဇနာရဟော ဟောတိ။ ကတမေ ဝီသတိ သမဏာနံ သမဏကရဏာ ဓမ္မာ ဒွေ စ လိင်္ဂါနိ? သေဋ္ဌော [သေဋ္ဌဘူမိသယော (သီ. သျာ.), သေဋ္ဌော ယမော (ပီ.)] ဓမ္မာရာမော, အဂ္ဂေါ နိယမော, စာရော ဝိဟာရော သံယမော သံဝရော ခန္တိ သောရစ္စံ ဧကတ္တစရိယာ ဧကတ္တာဘိရတိ ပဋိသလ္လာနံ ဟိရိဩတ္တပ္ပံ ဝီရိယံ အပ္ပမာဒော သိက္ခာသမာဒါနံ [သိက္ခာပဓာနံ (သီ. သျာ.), သုက္ကာဝဒါနံ (က.)] ဥဒ္ဒေသော ပရိပုစ္ဆာ သီလာဒိအဘိရတိ နိရာလယတာ သိက္ခာပဒပါရိပူရိတာ, ကာသာဝဓာရဏံ, ဘဏ္ဍုဘာဝေါ ။ ဣမေ ခော , မဟာရာဇ, ဝီသတိ သမဏာနံ သမဏကရဏာ ဓမ္မာ ဒွေ စ လိင်္ဂါနိ။ ဧတေ ဂုဏေ ဘိက္ခု သမာဒါယ ဝတ္တတိ, သော တေသံ ဓမ္မာနံ အနူနတ္တာ ပရိပုဏ္ဏတ္တာ သမ္ပန္နတ္တာ သမန္နာဂတတ္တာ အသေက္ခဘူမိံ အရဟန္တဘူမိံ ဩက္ကမတိ, သေဋ္ဌံ ဘူမန္တရံ ဩက္ကမတိ, အရဟတ္တာသန္နဂတောတိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘ခီဏာသဝေဟိ သော သာမညံ ဥပဂတော, နတ္ထိ မေ သော သမယော’တိ [တံ သာမည”န္တိ (?)] အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘အဂ္ဂပရိသံ သော ဥပဂတော, နာဟံ တံ ဌာနံ ဥပဂတော’တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘လဘတိ သော ပါတိမောက္ခုဒ္ဒေသံ သောတုံ, နာဟံ တံ လဘာမိ သောတု’န္တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘သော အညေ ပဗ္ဗာဇေတိ ဥပသမ္ပာဒေတိ ဇိနသာသနံ ဝဍ္ဎေတိ, အဟမေတံ န လဘာမိ ကာတု’န္တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘အပ္ပမာဏေသု သော သိက္ခာပဒေသု သမတ္တကာရီ, နာဟံ တေသု ဝတ္တာမီ’တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘ဥပဂတော သော သမဏလိင်္ဂံ, ဗုဒ္ဓါဓိပ္ပာယေ ဌိတော, တေနာဟံ လိင်္ဂေန ဒူရမပဂတော’တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“‘ပရူဠှကစ္ဆလောမော သော အနဉ္ဇိတအမဏ္ဍိတော အနုလိတ္တသီလဂန္ဓော, အဟံ ပန မဏ္ဍနဝိဘူသနာဘိရတော’တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, ‘ယေ တေ ဝီသတိ သမဏကရဏာ ဓမ္မာ ဒွေ စ လိင်္ဂါနိ, သဗ္ဗေပေတေ ဓမ္မာ ဘိက္ခုဿ သံဝိဇ္ဇန္တိ, သော ယေဝ တေ ဓမ္မေ ဓာရေတိ, အညေပိ တတ္ထ သိက္ခာပေတိ, သော မေ အာဂမော သိက္ခာပနဉ္စ နတ္ထီ’တိ အရဟတိ ဥပါသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ရာဇကုမာရော ပုရောဟိတဿ သန္တိကေ ဝိဇ္ဇံ အဓီယတိ, ခတ္တိယဓမ္မံ သိက္ခတိ, သော အပရေန သမယေန အဘိသိတ္တော အာစရိယံ အဘိဝါဒေတိ ပစ္စုဋ္ဌေတိ ‘သိက္ခာပကော မေ အယ’န္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာ

ရာဇ, ‘ဘိက္ခု သိက္ခာပကောဝံသဓရော’တိ အရဟတိ ဥပာသကော သောတာပန္နော ဘိက္ခုံ ပုထုဇ္ဇနံ အဘိဝါဒေတုံ ပစ္စုဋ္ဌာတုံ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, ဣမိနာပေတံ ပရိယာယေန ဇာနာဟိ ဘိက္ခုဘူမိယာ မဟန္တတံ အသမဝိပုလဘာဝံ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဥပာသကော သောတာပန္နော အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရောတိ, ဒွေဝ တဿ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ တသ္မိံယေဝ ဒိဝသေ ပရိနိဗ္ဗာယေယျ ဝါ, ဘိက္ခုဘာဝံ ဝါ ဥပဂစ္ဆေယျ။ အစလာ ဟိ သာ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ, မဟတီ အစ္စုဂ္ဂတာ, ယဒိဒံ ဘိက္ခုဘူမီ”တိ။ “ဉာဏဂတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉ္ဟော သုနိဗ္ဗေဌိတော ဗလဝတာ အတိဗုဒ္ဓိနာ တယာ, န ယိမံ ပဉ္ဟံ သမတ္ထော အညော ဧဝံ ဝိနိဝေဌေတုံ အညတြ တဝါဒိသေန ဗုဒ္ဓိမတာ”တိ။

သေဌဓမ္မပဉ္ဟော ပဌမော။

၂. သဗ္ဗသတ္တဟိတဖရဏပဉ္ဟော

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ ‘တထာဂတော သဗ္ဗသတ္တာနံ အဟိတမပနေတွာ ဟိတမုပဒဟတီ’တိ။ ပုန စ ဘဏထ **အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမေ** ဓမ္မပရိယာယေ ဘညမာနေ ‘သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတ’န္တိ။ အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမံ, ဘန္တေ, ဓမ္မပရိယာယံ ဒေသေန္တေန တထာဂတေန သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဟိတမပနေတွာ အဟိတမုပဒဟိတံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော သဗ္ဗသတ္တာနံ အဟိတမပနေတွာ ဟိတမုပဒဟတိ, တေန ဟိ အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမေ ဓမ္မပရိယာယေ ဘညမာနေ သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတန္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမေ ဓမ္မပရိယာယေ ဘညမာနေ သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတံ, တေန ဟိ တထာဂတော သဗ္ဗသတ္တာနံ အဟိတမပနေတွာ ဟိတမုပဒဟတီတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉ္ဟော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“တထာဂတော , မဟာရာဇ, သဗ္ဗသတ္တာနံ အဟိတမပနေတွာ ဟိတမုပဒဟတိ, အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမေ ဓမ္မပရိယာယေ ဘညမာနေ သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတံ, တဉ္စ ပန န တထာဂတဿ ကတေန, တေသံယေဝ အတ္တနော ကတေနာ”တိ။

“ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော အဂ္ဂိက္ခန္ဓူပမံ ဓမ္မပရိယာယံ န ဘာသေယျ, အပိ နု တေသံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂစ္ဆေယျာ”တိ, န ဟိ, မဟာရာဇ, မိစ္ဆာပဋိပန္နာနံ တေသံ ဘဂဝတော ဓမ္မပရိယာယံ သုတွာ ပရိဠာဟော ကာယေ ဥပ္ပဇ္ဇိ, တေန တေသံ ပရိဠာဟေန ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတ”န္တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတဿေဝ ကတေန တေသံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတံ, တထာဂတော ယေဝ တတ္ထ အဓိကာရော တေသံ နာသနာယ, ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဟိ ဝမ္မိကံ ပဝိသေယျ, အထညတရော ပံသုကာမော ပုရိသော ဝမ္မိကံ ဘိန္ဒိတွာ ပံသုံ ဟရေယျ, တဿ ပံသုဟရဏေန ဝမ္မိကဿ သုသိရံ ပိဒဟေယျ, အထ တတ္ထေဝ သော အဿာသံ အလဘမာနော မရေယျ, နနု သော, ဘန္တေ, အဟိ တဿ ပုရိသဿ ကတေန မရဏပ္ပတ္တော”တိ။ “အာမ မဟာရာဇာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော ယေဝ တတ္ထ အဓိကာရော တေသံ နာသနာယာ”တိ။

“တထာဂတော, မဟာရာဇ, ဓမ္မံ ဒေသယမာနော အနုနယပ္ပဋိဃံ န ကရောတိ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဧဝံ ဓမ္မေ ဒေသီယမာနေ ယေ တတ္ထ သမ္မာပဋိပန္နာ, တေ ဗုဇ္ဈန္တိ။ ယေ ပန မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ ပတန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသဿ အမ္ဗံ ဝါ ဇမ္ဗုံ ဝါ မဓုကံ ဝါ စာလယမာနဿ ယာနိ တတ္ထ ဖလာနိ သာရာနိ ဒဠှဗန္ဓနာနိ, တာနိ တတ္ထေဝ အစ္စုတာနိ တိဋ္ဌန္တိ, ယာနိ တတ္ထ ဖလာနိ ပူတိဝဏ္ဋမူလာနိ ဒုဗ္ဗလဗန္ဓနာနိ, တာနိ ပတန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဓမ္မံ ဒေသယမာနော အနုနယပ္ပဋိဃံ န ကရောတိ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဧဝံ ဓမ္မေ ဒေသီယမာနေ ယေ တတ္ထ သမ္မာပဋိပန္နာ, တေ ဗုဇ္ဈန္တိ။ ယေ ပန မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ ပတန္တိ။

‘‘ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ကသ္သကော ခည ရောပေတုကာမော ခေတ္တံ ကသတိ, တသ္သ ကသန္တသ္သ အနေ ကသတသဟာသ္သာနိ တိဏာနိ မရန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပရိပက္ကမာနသေ သတ္တေ ဗောဓေန္တော [ဗောဓေတုံ (သီ.)] အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တော ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ဧဝံ ဓမ္မေ ဒေသီယမာနေ ယေ တတ္ထ သမ္မာပဋိပန္နာ, တေ ဗုဇ္ဈန္တိ။ ယေ ပန မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ တိဏာနိ ဝိယ မရန္တိ။

‘‘ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, မနုဿာ ရသဟေတု ယန္တေန ဥစ္ဆုံ ပီဠယန္တိ, တေသံ ဥစ္ဆုံ ပီဠယမာနာနံ ယေ တတ္ထ ယန္တမုခဂတာ ကိမယော, တေ ပီဠိယန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပရိပက္ကမာနသေ သတ္တေ ဗောဓေန္တော ဓမ္မယန္တမဘိပီဠယတိ [ဓမ္မယန္တမတိပီဠယတိ (က.)] , ယေ တတ္ထ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ ကိမီ ဝိယ မရန္တီ’’တိ။

‘‘နနု, ဘန္တေ နာဂသေန, တေ ဘိက္ခူ တာယ ဓမ္မဒေသနာယ ပတိတာ’’တိ? ‘‘အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တစ္ဆကော ရုက္ခံ တစ္ဆန္တော [ရက္ခန္တော (သီ. ပီ.] ဥဇုကံ ပရိသုဒ္ဓံ ကရောတီ’’တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, ဝဇ္ဇနီယံ အပနေတွာ တစ္ဆကော ရုက္ခံ ဥဇုကံ ပရိသုဒ္ဓံ ကရောတီ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပရိသံ ရက္ခန္တော န သက္ကောတိ ဗောဓနေယျေ [အဗောဓနီယေ (သျာ.)] သတ္တေ ဗောဓေတုံ, မိစ္ဆာပဋိပန္နေ ပန သတ္တေ အပနေတွာ ဗောဓနေယျေ ယေ သတ္တေ ဗောဓေတိ, အတ္တကတေန ပန တေ, မဟာရာဇ, မိစ္ဆာပဋိပန္နာ ပတန္တိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကဒလီ ဝေဠု အဿတရီ အတ္တဇေန [အတ္တဇေန ဖလေန (သီ.)] ဟညတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ အတ္တကတေန ဟညန္တိ ပတန္တိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, စောရာ အတ္တကတေန စက္ခုပ္ပာဋနံ သူလာရောပနံ သီသစ္ဆေဒနံ ပာပုဏန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ မိစ္ဆာပဋိပန္နာ, တေ အတ္တကတေန ဟညန္တိ ပတန္တိ [ဇိနသာသနာ ပတန္တိ (သီ. ပီ.)] ။ ယေသံ, မဟာရာဇ, သဋ္ဌိမတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ ဥဏှံ လောဟိတံ မုခတော ဥဂ္ဂတံ, တေသံ တံ နေဝ ဘဂဝတော ကတေန, န ပရေသံ ကတေန, အထ ခော အတ္တနော ယေဝ ကတေန။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော သဗ္ဗဇနဿ အမတံ ဒဒေယျ, တေ တံ အမတံ အသိတွာ အရောဂါ ဒီဃာယုကာ သဗ္ဗီတိတော [သဗ္ဗီတိယာ (သီ.)] ပရိမုစ္စေယျုံ, အထညတရော ပုရိသော ဒုရုပစာရေန တံ အသိတွာ မရဏံ ပာပုဏေယျ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, အမတဒါယကော ပုရိသော တတောနိဒါနံ ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ ဒေဝမနုဿာနံ အမတံ ဓမ္မဒါနံ ဒေတိ, ယေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မာမတေန ဗုဇ္ဈန္တိ။ ယေ ပန တေ သတ္တာ အဘဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မာမတေန ဟညန္တိ ပတန္တိ။ ဘောဇနံ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗသတ္တာနံ ဇီဝိတံ ရက္ခတိ, တမေကစ္စေ ဘုဉ္ဇိတွာ ဝိသူစိကာယ မရန္တိ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ဘောဇနဒါယကော ပုရိသော တတောနိဒါနံ ကိဉ္စိ အပုညံ အာပဇ္ဇေယျာ’’တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ ဒေဝမနုဿာနံ အမတံ ဓမ္မဒါနံ ဒေတိ, ယေ တေ သတ္တာ ဘဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မာမတေန ဗုဇ္ဈန္တိ။ ယေ ပန တေ သတ္တာ အဘဗ္ဗာ, တေ ဓမ္မာမတေန ဟညန္တိ ပတန္တီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

သဗ္ဗသတ္တဟိတဖရဏပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဝတ္ထဂုယှဟနိဒဿနပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ တထာဂတေန –

‘‘‘ကာယေန သံဝရော သာဓု [ဓ. ပ. ၃၆၁]၊ သာဓု ဝါစာယ သံဝရော။
မနသာ သံဝရော သာဓု၊ သာဓု သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော’တိ။

“ပုန စ တထာဂတော စတုန္နံ ပရိသာနံ မဇ္ဈေ နိသီဒိတွာ ပုရတော ဒေဝမနုဿာနံ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ ဒဿေသိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ကာယေန သံဝရော သာဓူ’တိ, တေန ဟိ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ ဒဿေသီတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ ဒဿေတိ, တေန ဟိ ‘ကာယေန သံဝရော သာဓူ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ကာယေန သံဝရော သာဓူ’တိ, သေလဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ ကောသောဟိတံ ဝတ္ထဂုယှံ ဒဿိတံ။ ယဿ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတေ ကင်္ခါ ဥပ္ပန္နာ, တဿ ဗောဓနတ္ထာယ ဘဂဝါ ဣဒ္ဓိယာ တပ္ပဋိဘာဂံ ကာယံ ဒဿေတိ, သော ယေဝ တံ ပာဋိဟာရိယံ ပဿတီ”တိ။

“ကော ပနေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဒ္ဒဟိဿတိ, ယံ ပရိသဂတော ဧကော ယေဝ တံ ဂုယှံ ပဿတိ, အဝသေသာ တတ္ထေဝ ဝသန္တာ န ပဿန္တီတိ။ ဣင်္ဃ မေ တွံ တတ္ထ ကာရဏံ ဥပဒိသ, ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ”တိ။ “ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော ပန တယာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဗျာဓိတော ပုရိသော ပရိကိဏ္ဏော ဉာတိမိတ္တေဟီ”တိ။ “အာမ ဘန္တေ”တိ။ “အပိ နု ခော သာ, မဟာရာဇ, ပရိသာ ပဿတေတံ ဝေဒနံ, ယာယ သော ပုရိသော ဝေဒနာယ ဝေဒယတီ”တိ။ “န ဟိ ဘန္တေ, အတ္တနာ ယေဝ သော, ဘန္တေ, ပုရိသော ဝေဒယတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဿေဝ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဥပ္ပန္နာ, တဿေဝ တထာဂတော ဗောဓနတ္ထာယ ဣဒ္ဓိယာ တပ္ပဋိဘာဂံ ကာယံ ဒဿေတိ, သော ယေဝ တံ ပာဋိဟာရိယံ ပဿတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကဉ္စိဒေဝ ပုရိသံ ဘူတော အာဝိသေယျ, အပိ နု ခော သာ, မဟာရာဇ, ပရိသာ ပဿတိ တံ ဘူတာဂမန”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, သော ယေဝ အာတုရော တဿ ဘူတဿ အာဂမနံ ပဿတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဿေဝ တထာဂတေ ကင်္ခါ ဥပ္ပန္နာ, တဿေဝ တထာဂတော ဗောဓနတ္ထာယ ဣဒ္ဓိယာ တပ္ပဋိဘာဂံ ကာယံ ဒဿေတိ, သော ယေဝ တံ ပာဋိဟာရိယံ ပဿတီ”တိ။

“ဒုက္ကရံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ကတံ, ယံ ဧကဿပိ အဒဿနီယံ, တံ ဒဿေန္တေနာ”တိ။ “န, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ ဂုယှံ ဒဿေသိ, ဣဒ္ဓိယာ ပန ဆာယံ ဒဿေသီ”တိ။ “ဆာယာယပိ, ဘန္တေ, ဒိဋ္ဌာယ ဒိဋ္ဌံ ယေဝ ဟောတိ ဂုယှံ, ယံ ဒိသွာ နိဋ္ဌံ ဂတော”တိ။ “ဒုက္ကရဉ္စာပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ကရောတိ ဗောဓနေယျေ သတ္တေ ဗောဓေတုံ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ကိရိယံ ဟာပေယျ, ဗောဓနေယျာ သတ္တာ န ဗုဇ္ဈေယျုံ။ ယသ္မာ စ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂညူ တထာဂတော ဗောဓနေယျေ သတ္တေ ဗောဓေတုံ, တသ္မာ တထာဂတော ယေန ယေန ယောဂေန ဗောဓနေယျာ ဗုဇ္ဈန္တိ, တေန တေန ယောဂေန ဗောဓနေယျေ ဗောဓေတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော ယေန ယေန ဘေသဇ္ဇေန အာတုရော အရောဂေါ ဟောတိ, တေန တေန ဘေသဇ္ဇေန အာတုရံ ဥပသင်္ကမတိ, ဝမနီယံ ဝမေတိ, ဝိရေစနီယံ ဝိရေစေတိ, အနုလေပနီယံ အနုလိမ္ပေတိ, အနုဝါသနီယံ အနုဝါသေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ယေန ယေန ယောဂေန ဗောဓနေယျာ သတ္တာ ဗုဇ္ဈန္တိ, တေန တေန ယောဂေန ဗောဓေတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ မူဠှဂဗ္ဘာ ဘိသက္ကဿ အဒဿနီယံ ဂုယှံ ဒဿေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဗောဓနေယျေ သတ္တေ ဗောဓေတုံ အဒဿနီယံ ဂုယှံ ဣဒ္ဓိယာ ဆာယံ ဒဿေသိ။ နတ္ထိ, မဟာရာဇ, အဒဿနီယော နာမ ဩကာသော ပုဂ္ဂလံ ဥပါဒါယ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဘဂဝတော ဟဒယံ ဒိသွာ ဗုဇ္ဈေယျ, တဿပိ ဘဂဝါ ယောဂေန ဟဒယံ ဒဿေယျ, ယောဂညူ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဒေသနာကုသလော။

“နနု, မဟာရာဇ, တထာဂတော ထေရဿ နန္ဒဿ အဓိမုတ္တိံ ဇာနိတွာ တံ ဒေဝဘဝနံ နေတွာ ဒေဝကညာယော ဒဿေသိ ‘ဣမိနာယံ ကုလပုတ္တော ဗုဇ္ဈိဿတီ’တိ, တေန စ သော ကုလပုတ္တော ဗုဇ္ဈိ။ ဣတိ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော အနေကပရိယာယေန သုဘနိမိတ္တံ ဟီဠေန္တော ဂရဟန္တော ဇိဂုစ္ဆန္တော တဿ ဗောဓနဟေတု ကကုဋပါဒိနိယော အစ္ဆရာယော ဒဿေသိ။ ဧဝမ္ပိ တထာဂတော ယောဂညူ ဒေသနာကုသလော။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ထေရဿ စူဠပန္ထကဿ ဘာတရာ နိက္ကဍိတဿ ဒုက္ခိတဿ ဒုမ္မနဿ ဥပဂန္တွာ သုခုမံ စောဠခဏ္ဍံ အဒါသိ ‘ဣမိနာယံ ကုလပုတ္တော ဗုဇ္ဈိဿတီ’တိ , သော စ ကုလပုတ္တော တေန ကာရဏေန ဇိနသာသနေ ဝသီဘာဝံ ပာပုဏိ။ ဧဝမ္ပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ယောဂညူ ဒေသနာကုသလော။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဗြာဟ္မဏဿ မောဃရာဇဿ ယာဝ တတိယံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော န ဗျာကာသိ ‘ဧဝမိမဿ ကုလပုတ္တဿ မာနော ဥပသမိဿတိ, မာနူပသမာ အဘိသမယော ဘဝိဿတီ’တိ, တေန စ တဿ ကုလပုတ္တဿ မာနော ဥပသမိ, မာနူပသမာ သော ဗြာဟ္မဏော ဆသု အဘိညာသု ဝသီဘာဝံ ပာပုဏိ။ ဧဝမ္ပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ယောဂညူ ဒေသနာကုသလော”တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဗ္ဗေဌိတော ပဉှော ဗဟုဝိဓေဟိ ကာရဏေဟိ, ဂဟနံ အဂဟနံ ကတံ, အန္ဓကာရော အာလောကော ကတော, ဂဏ္ဌိ ဘိန္နော, ဘဂ္ဂ ပရဝါဒါ, ဇိနပုတ္တာနံ စက္ခုံ တယာ ဥပ္ပာဒိတံ, နိပ္ပဋိဘာနာ တိတ္ထိယာ, တွံ ဂဏိဝရပဝရမာသဇ္ဇာ”တိ။

ဝတ္တဂုယှဟာနိဒဿနပဉှော တတိယော။

၄. ဖရုသဝါစာဘာဝပဉှော

၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ ‘ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော အာဝုသော တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ, ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ။ ပုန စ တထာဂတော ထေရဿ သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ အပရာဓေ ပာရာဇိကံ ပညပေန္တော ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ မောဃပုရိသဝါဒေန သမုဒာစရိ, တေန စ သော ထေရော မောဃပုရိသဝါဒေန မင်္ကုစိတ္တဝသေန ရုန္ဓိတတ္တာ ဝိပ္ပဋိသာရီ နာသက္ခိ အရိယမဂ္ဂံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ, တေန ဟိ တထာဂတေန ထေရဿ သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ အပရာဓေ မောဃပုရိသဝါဒေန သမုဒာစိဏ္ဏန္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဘဂဝတာ ထေရဿ သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ အပရာဓေ မောဃပုရိသဝါဒေန သမုဒာစိဏ္ဏံ, တေန ဟိ ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတန္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ ‘ပရိသုဒ္ဓဝစီသမာစာရော အာဝုသော တထာဂတော, နတ္ထိ တထာဂတဿ ဝစီဒုစ္စရိတံ, ယံ တထာဂတော ရက္ခေယျ ‘မာ မေ ဣဒံ ပရော အညာသီ’တိ။ အာယသ္မတော စ သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ အပရာဓေ ပာရာဇိကံ ပညပေန္တေန ဘဂဝတာ မောဃပုရိသဝါဒေန သမုဒာစိဏ္ဏံ, တဉ္စ ပန အဒုဋ္ဌစိတ္တေန အသာရမ္ဘေန ယာထာဝလက္ခဏေန။ ကိဉ္စ တတ္ထ ယာထာဝလက္ခဏံ, ယဿ, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလဿ ဣမသ္မိံ အတ္တဘာဝေ စတုသစ္စာဘိသမယော န ဟောတိ, တဿ ပုရိသတ္တနံ မောဃံ အညံ ကယိရမာနံ အညေန သမ္ပဇ္ဇတိ, တေန ဝုစ္စတိ ‘မောဃပုရိသော’တိ။ ဣတိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အာယသ္မတော သုဒိန္နဿ ကလန္ဒပုတ္တဿ သဘာဝဝစနေန သမုဒာစိဏ္ဏံ, နော အဘူတဝါဒေနာ”တိ။

“သဘာဝမ္ပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယော အက္ကောသန္တော ဘဏတိ, တဿ မယံ ကဟာပဏံ ဒဏ္ဍံ ဓာရေမ, အပရာဓော ယေဝ သော ဝတ္ထုံ နိဿာယ ဝိသုံ ဝေါဟာရံ အာစရန္တော အက္ကောသတီ”တိ။ “အတ္ထိ ပန, မဟာရာဇ, သုတပုဗ္ဗံ တယာ ခလိတဿ အဘိဝါဒနံ ဝါ ပစ္စုဋ္ဌာနံ ဝါ သက္ကာရံ ဝါ ဥပာယနာနုပ္ပဒါနံ ဝါ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ယတော ကုတောစိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ခလိတော, သော ပရိဘာသနာရဟော ဟောတိ တဇ္ဇနာရဟော, ဥတ္တမင်္ဂမ္ပိဿ ဆိန္ဒန္တိ ဟနန္တိပိ ဗန္ဓန္တိပိ ဃာတေန္တိပိ ဈာပေန္တိပီ”တိ [ဈာပေန္တိပီတိ (သီ. ပီ.)] ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ကိရိယာ ယေဝ ကတာ, နော အကိရိယာ”တိ။

“ကိရိယမ္ပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကုရုမာနေန ပတိရူပေန ကာတဗ္ဗံ အနုစ္ဆဝိကေန, သဝနေနပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတဿ သဒေဝကော လောကော ဩတ္တပ္ပတိ ဟိရိယတိ ဘိယျော ဒဿနေန တတုတ္တရိံ ဥပသင်္ကမနေန ပယိရုပာသနေနာ”တိ။ “အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တိကိစ္ဆကော အဘိသန္နေ ကာယေ ကုပိတေ ဒောသေ သိနေဟနီယာနိ ဘေ

သဇ္ဇာနိ ဒေတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, တိဏ္ဏုဟာနိ လေခနီယာနိ ဘေသဇ္ဇာနိ ဒေတီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သဗ္ဗကိလေသဗ္ယာဓိဝူပသမာယ အနုသိဋ္ဌိံ ဒေတိ, ဖရုသာပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ တစာ သတ္တေ သိနေဟယတိ, မုဒုကေ ကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဏ္ဍုဟမ္ပိ ဥဒကံ ယံ ကိဉ္စိ သိနေဟနီယံ သိနေဟယတိ, မုဒုကံ ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဖရုသာပိ တထာဂတဿ တစာ အတ္ထဝတီ ဟောတိ ကရုဏာသဟဂတာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပိတုဝစနံ ပုတ္တာနံ အတ္ထဝန္တံ ဟောတိ ကရုဏာသဟဂတံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဖရုသာပိ တထာဂတဿ တစာ အတ္ထဝတီ ဟောတိ ကရုဏာသဟဂတာ။ ဖရုသာပိ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ တစာ သတ္တာနံ ကိလေသပ္ပဟာနာ [ကိလေသပ္ပဟာနာယ (သီ.)] ဟောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဒုဂ္ဂန္ဓမ္ပိ ဂေါမုတ္တံ ပီတံ ဝိရသမ္ပိ အဂဒံ ခာယိတံ သတ္တာနံ ဗျာဓိံ ဟနတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဖရုသာပိ တထာဂတဿ တစာ အတ္ထဝတီ ကရုဏာသဟဂတာ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟန္တောပိ တူလပုဉ္ဇော [တူလပိစု (သီ. သျာ.)] ပရဿ ကာယေ နိပတိတွာ ရုဇံ န ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဖရုသာပိ တထာဂတဿ တစာ န ကဿစိ ဒုက္ခံ ဥပ္ပာဒေတီ''တိ။ ''သုဝိနိစ္ဆိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ, သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဖရုသတစာဘာဝပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ရုက္ခအစေတနာဘာဝပဉှော

၅. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ တထာဂတေန –

'''အစေတနံ ဗြာဟ္မဏ အဿုဏန္တံ၊ ဇာနော အဇာနန္တမိမံ ပလာသံ။
အာရဒ္ဓဝီရိယော ဓုဝံ အပ္ပမတ္တော၊ သုခသေယျံ ပုစ္ဆသိ ကိဿ ဟေတူ'တိ [ဇာ. ၁.၄.၂၅]။

ပုန စ ဘဏိတံ –

'''ဣတိ ဖန္ဒနရုက္ခောပိ၊ တာဝဒေ အဇ္ဈဘာသထ။
မယှမ္ပိ ဝစနံ အတ္ထိ၊ ဘာရဒွာဇ သုဏောဟိ မေ'တိ [ဇာ. ၁.၁၃.၂၀]။

''ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ရုက္ခော အစေတနော, တေန ဟိ ဖန္ဒနေန ရုက္ခေန ဘာရဒွာဇေန သဟ သလ္လပိတန္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဖန္ဒနေန ရုက္ခေန ဘာရဒွာဇေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတံ, တေန ဟိ ရုက္ခော အစေတနောတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'ရုက္ခော အစေတနော'တိ, ဖန္ဒနေန စ ရုက္ခေန ဘာရဒွာဇေန သဒ္ဓိံ သလ္လပိတံ, တဉ္စ ပန ဝစနံ လောကသမညာယ ဘဏိတံ။ နတ္ထိ, မဟာရာဇ, အစေတနဿ ရုက္ခဿ သလ္လာပော နာမ, အပိ စ, မဟာရာဇ, တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာယ ဒေဝတာယေတံ အဓိဝစနံ ရုက္ခောတိ, ရုက္ခော သလ္လပတီတိ စေသာ လောကပဏ္ဏတ္တိ, ယထာ, မဟာရာဇ, သကဋံ ဓညဿ ပရိပူရိတံ ဓညသကဋန္တိ ဇနော တေဟရတိ, န စ တံ ဓညမယံ သကဋံ, ရုက္ခမယံ သကဋံ, တသ္မိံ သကဋေ ဓညဿ ပန အာကိရိတတ္တာ ဓညသကဋန္တိ ဇနော တေဟရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, န ရုက္ခော သလ္လပတိ, ရုက္ခော အစေတနော, ယာ ပန တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ, တဿာ ယေဝ တံ အဓိဝစနံ ရုက္ခောတိ, ရုက္ခော သလ္လပတီတိ စေသာ လောကပဏ္ဏတ္တိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဒဓိံ မန္ထယမာနော တက္ကံ မန္ထေမီတိ တေဟရတိ, န တံ တက္ကံ, ယံ သော မန္ထေတိ, ဒဓိံ ယေဝ သော မန္ထေန္တော တက္ကံ မန္ထေမီတိ တေဟရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, န ရုက္ခော သလ္လပတိ, ရုက္ခော အစေတနော ။ ယာ ပန တသ္မိံ ရုက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ, တဿာယေဝ တံ အဓိဝစနံ ရုက္ခောတိ, ရုက္ခော သလ္လပတီတိ စေသာ လောကပဏ္ဏတ္တိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အသန္တံ သာဓေတုကာမော သန္တံ သာဓေမီတိ တေဟရတိ , အသိဒ္ဓံ သိဒ္ဓန္တိ တေဟရတိ, ဧဝမေသာ လောကသမညာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, န ရုက္ခော သလ္လပတိ, ရုက္ခော အစေတနော။ ယာ ပန တဿ

မိံ ရက္ခေ အဓိဝတ္ထာ ဒေဝတာ, တသ္သာယေဝ တံ အဓိဝစနံ ရက္ခောတိ, ရက္ခော သလ္လပတီတိ စေသာ လောကပဏ္ဏ တ္တိ, ယာယ, မဟာရာဇ, လောကသမညာယ ဇနော တေဟရတိ, တထာဂတောပိ တာယေဝ လောကသမညာယ သတ္တာနံ ဓမ္မံ ဒေသေတီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ရက္ခအစေတနာဘာဝပဥှော ပဉ္စမော။

၆. ပိဏ္ဍပာတမဟပ္ဖလပဥှော

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဓမ္မသင်္ဂီတိကာရကေဟိ ထေရေဟိ –

'''စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ, ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။
အာဗာဓံ သမ္ဖုသီ ဓီရော, ပဗာဠ္ဟံ မာရဏန္တိက'န္တိ [ဒီ. နိ. ၂.၁၉၀]။

''ပုန စ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဒွေဝမေ, အာနန္ဒ, ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ ကတမေ ဒွေ? ယဉ္စ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ, ယဉ္စ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ။ ဣမေ ဒွေ ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ, အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတော စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ [ဘုဉ္ဇိတွာ (သီ.)] ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပန္နော, ပဗာဠ္ဟာ စ ဝေဒနာ ပဝတ္တာ မာရဏန္တိကာ, တေန ဟိ 'ဒွေဝမေ, အာနန္ဒ, ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဒွေဝမေ ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ, တေန ဟိ ဘဂဝတော စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုတ္တာဝိဿ [ဘုဉ္ဇိတွာ (သီ.)] ခရော အာဗာဓော ဥပ္ပန္နော, ပဗာဠ္ဟာ စ ဝေဒနာ ပဝတ္တာ မာရဏန္တိကာတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ ကိံနု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, သော ပိဏ္ဍပာတော ဝိသဂတတာယ မဟပ္ဖလော, ရောဂုပ္ပာဒကတာယ မဟပ္ဖလော, အာယုဝိနာသကတာယ မဟပ္ဖလော, ဘဂဝတော ဇီဝိတဟရဏတာယ မဟပ္ဖလော? တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဗြူဟိ ပရဝါဒါနံ နိဂ္ဂဟာယ, ဧတ္ထာယံ ဇနော သမ္မူဠှော လောဘဝသေန အတိဗဟုံ ခာယိတေန လောဟိတပက္ခန္ဒိကာ ဥပ္ပန္နာတိ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဥှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဓမ္မသင်္ဂီတိကာရကေဟိ ထေရေဟိ –

'''စုန္ဒဿ ဘတ္တံ ဘုဉ္ဇိတွာ, ကမ္မာရဿာတိ မေ သုတံ။
အာဗာဓံ သမ္ဖုသီ ဓီရော, ပဗာဠ္ဟံ မာရဏန္တိက'န္တိ။

''ဘဂဝတာ စ ဘဏိတံ 'ဒွေဝမေ, အာနန္ဒ, ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စ။ ကတမေ ဒွေ? ယဉ္စ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုတ္တရံ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ အဘိသမ္ဗုဇ္ဈိ, ယဉ္စ ပိဏ္ဍပာတံ ပရိဘုဉ္ဇိတွာ တထာဂတော အနုပာဒိသေသာယ နိဗ္ဗာနဓာတုယာ ပရိနိဗ္ဗာယတိ [ပရိနိဗ္ဗာယိ (သီ.)] , ဣမေ ဒွေ ပိဏ္ဍပာတာ သမသမဖလာ သမဝိပာကာ, အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပာတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ'တိ။

''သော ပန ပိဏ္ဍပာတော ဗဟုဂုဏော အနေကာနိသံသော။ ဒေဝတာ, မဟာရာဇ, ဟဋ္ဌာ ပသန္နမာနသာ 'အယံ ဘဂဝတော ပစ္ဆိမော ပိဏ္ဍပာတော'တိ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ သူကရမဒ္ဒဝေ အာကိရိံသု။ တဉ္စ ပန သမ္မာပာကံ လဟုပာကံ [ဗဟုပာကံ (သီ.)] မနုညံ ဗဟုရသံ ဇဌရဂ္ဂိတေဇဿ ဟိတံ။ န, မဟာရာဇ, တတောနိဒါနံ ဘဂဝတော ကောစိ အနုပ္ပန္နော ရောဂေါ ဥပ္ပန္နော, အပိ စ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပကတိဒုဗ္ဗလေ သရီရေ ခီဏေ အာယုသင်္ခါရေ ဥပ္ပန္နော ရောဂေါ ဘိယ္ယော အဘိဝဍ္ဎိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပကတိယာ ဇလမာနော အဂ္ဂိ အညသ္မိံ ဥပာဒါနေ ဒိန္နေ ဘိယျော ပဇ္ဇလတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပကတိဒုဗ္ဗလေ သရီရေ ခိဏ္ဏေ အာယုသင်္ခါရေ ဥပ္ပန္နော ရောဂေါ ဘိယျော အဘိဝဍ္ဎိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, သောတော ပကတိယာ သန္ဒမာနော အဘိဝုဋ္ဌေ မဟာမေဃေ ဘိယျော မဟောဃော ဥဒကဝါဟကော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပကတိဒုဗ္ဗလေ သရီရေ ခိဏ္ဏေ အာယုသင်္ခါရေ ဥပ္ပန္နော ရောဂေါ ဘိယျော အဘိဝဍ္ဎိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပကတိယာ အဘိသန္နဓာတု ကုစ္ဆိ အညသ္မိံ အဇ္ဈောဟရိတေ ဘိယျော အာယမေယျ [အာမယေယျ (သီ.)] , ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပကတိဒုဗ္ဗလေ သရီရေ ခိဏ္ဏေ အာယုသင်္ခါရေ ဥပ္ပန္နော ရောဂေါ ဘိယျော အဘိဝဍ္ဎိ, နတ္ထိ, မဟာရာဇ, တသ္မိံ ပိဏ္ဍပါတေ ဒေါသော, န စ တဿ သက္ကာ ဒေါသံ အာရောပေတု”န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန တေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ”တိ? “ဓမ္မာနုမဇ္ဇနသမာပတ္တိဝသေန, မဟာရာဇ, တေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမေသံ ဓမ္မာနံ အနုမဇ္ဇနသမာပတ္တိဝသေန တေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ”တိ? “နဝန္နံ, မဟာရာဇ, အနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တီနံ အနုလောမပ္ပဋိလောမသမာပဇ္ဇနဝသေန တေ ဒွေ ပိဏ္ဍပါတာ သမသမဖလာ သမဝိပါကာ အတိဝိယ အညေဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ မဟပ္ဖလတရာ စ မဟာနိသံသတရာ စာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ဒွီသု ယေဝ ဒိဝသေသု အဓိမတ္တံ တထာဂတော နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိယော အနုလောမပ္ပဋိလောမံ သမာပဇ္ဇီ”တိ? “အာမ, မဟာရာဇာ”တိ။ “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ နာဂသေန။ ယံ ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓက္ခေတ္တေ အသဒိသံ ပရမဒါနံ, တမ္ပိ ဣမေဟိ ဒွီဟိ ပိဏ္ဍပါတေဟိ အဂဏိတံ။ အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန။ ယာဝ မဟန္တာ နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိယော, ယတြ ဟိ နာမ နဝါနုပုဗ္ဗဝိဟာရသမာပတ္တိဝသေန ဒါနံ မဟပ္ဖလတရံ ဟောတိ မဟာနိသံသတရဉ္စ။ သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ပိဏ္ဍပါတမဟပ္ဖလပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ဗုဒ္ဓပူဇနပဉှော

၇. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ တထာဂတေန ‘အဗျာဝဋာ တုမှေ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ –

“‘ပူဇေထ နံ ပူဇနိယဿ ဓာတုံ။
ဧဝံ ကရာ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထာ’တိ။

“ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘အဗျာဝဋာ တုမှေ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ, တေန ဟိ ‘ပူဇေထ နံ ပူဇနိယဿ ဓာတုံ, ဧဝံ ကရာ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘ပူဇေထ နံ ပူဇနိယဿ ဓာတုံ, ဧဝံ ကရာ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထာ’တိ, တေန ဟိ ‘အဗျာဝဋာ တုမှေ အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမေွတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အဇ္ဈာဝဋ္ဌာ တုမေ္ဟ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ, ပုန စ ဘဏိတံ ‘ပူဇေထ နံ ပူဇနိယဿ ဓာတုံ, ဧဝံ ကရာ သဂ္ဂမိတော ဂမိဿထာ’တိ, တဒ္ဒ ပန န သဗ္ဗေသံ ဇိနပုတ္တာနံ ယေဝ အာရဗ္ဘ ဘဏိတံ ‘အဇ္ဈာဝဋ္ဌာ တုမေ္ဟ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ။ အကမ္မံ ဟေတံ, မဟာရာဇ, ဇိနပုတ္တာနံ ယဒိဒံ ပူဇာ, သမ္မသနံ သင်္ခါရာနံ, ယောနိသော မနသိကာရော, သတိပဋ္ဌာနာနုပဿနာ, အာရမ္မဏသာရဂ္ဂဟော, ကိလေသယုဒ္ဓံ, သဒတ္ထမနုယုဥ္ဇနာ, ဧတံ ဇိနပုတ္တာနံ ကရဏီယံ, အဝသေသာနံ ဒေဝမနုဿာနံ ပူဇာ ကရဏီယာ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, မဟိယာ ရာဇပုတ္တာနံ ဟတ္ထိအဿရထဓနုထရုလေခမုဒ္ဒာသိက္ခာခဂ္ဂမန္တသုတိ- သမ္မုတိယုဒ္ဓယုဇ္ဈာပနကိရိယာ ကရဏီယာ, အဝသေသာနံ ပုထုဝေဿသုဒ္ဒာနံ ကသိ ဝဏိဇ္ဇာ ဂောရက္ခာ ကရဏီယာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အကမ္မံ ဟေတံ ဇိနပုတ္တာနံ ယဒိဒံ ပူဇာ, သမ္မသနံ သင်္ခါရာနံ, ယောနိသော မနသိကာရော, သတိပဋ္ဌာနာနုပဿနာ, အာရမ္မဏသာရဂ္ဂဟော, ကိလေသယုဒ္ဓံ, သဒတ္ထမနုယုဥ္ဇနာ, ဧတံ ဇိနပုတ္တာနံ ကရဏီယံ, အဝသေသာနံ ဒေဝမနုဿာနံ ပူဇာ ကရဏီယာ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဗြာဟ္မဏမာဏဝကာနံ ဣရုဝေဒံ ယဇုဝေဒံ သာမဝေဒံ အထဗ္ဗဏဝေဒံ လက္ခဏံ ဣတိဟာသံ ပုရာဏံ နိဃဏ္ဍု ကေဋုဘံ အက္ခရပ္ပဘေဒံ ပဒံ ဝေယျာကရဏံ ဘာသမဂ္ဂံ ဥပ္ပာတံ သုပိနံ နိမိတ္တံ ဆဠင်္ဂံ စန္ဒဂ္ဂါဟံ သူရိယဂ္ဂါဟံ သုက္ကရာဟုစရိတံ ဥဠုဂ္ဂဟယုဒ္ဓံ [ဩဋ္ဌုဂ္ဂဟယုဒ္ဓံ (က.)] ဒေဝဒုန္ဒုဘိဿရံ ဩက္ကန္တိ ဥက္ကာပါတံ ဘူမိကမ္မံ [ဘူမိကမ္ပံ (သီ. ပီ.)] ဒိသာဒာဟံ ဘုမ္မန္တလိက္ခံ ဇောတိသံ လောကာယတိကံ သာစက္ကံ မိဂစက္ကံ အန္တရစက္ကံ မိဿကုပ္ပာဒံ သကုဏရုတရဝိတံ [သကုဏရုတံ (သီ.)] သိက္ခာ ကရဏီယာ, အဝသေသာနံ ပုထုဝေဿသုဒ္ဒာနံ ကသိ ဝဏိဇ္ဇာ ဂောရက္ခာ ကရဏီယာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အကမ္မံ ဟေတံ ဇိနပုတ္တာနံ ယဒိဒံ ပူဇာ, သမ္မသနံ သင်္ခါရာနံ, ယောနိသော မနသိကာရော, သတိပဋ္ဌာနာနုပဿနာ, အာရမ္မဏသာရဂ္ဂဟော, ကိလေသယုဒ္ဓံ, သဒတ္ထမနုယုဥ္ဇနာ, ဧတံ ဇိနပုတ္တာနံ ကရဏီယံ, အဝသေသာနံ ဒေဝမနုဿာနံ ပူဇာ ကရဏီယာ, တသ္မာ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ‘မာ ဣမေ အကမ္မေ ယုဥ္ဇန္တု, ကမ္မေ ဣမေ ယုဥ္ဇန္တူ’တိ အာဟ ‘အဗျာဝဋာ တုမေ္ဟ, အာနန္ဒ, ဟောထ တထာဂတဿ သရီရပူဇာယာ’တိ။ ယဒေတံ, မဟာရာဇ, တထာဂတော န ဘဏေယျ, ပတ္တစီဝရမ္ပိ အတ္တနော ပရိယာဒပေတွာ ဘိက္ခူ ဗုဒ္ဓပူဇံ ယေဝ ကရေယျု”န္တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဗုဒ္ဓပူဇနပဉှော သတ္တမော။

၈. ပာဒသကလိကာဟတပဉှော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ ‘ဘဂဝတော ဂစ္ဆန္တဿ အယံ အစေတနာ မဟာပထဝီ နိန္နံ ဥန္နမတိ, ဥန္နတံ ဩနမတီ’တိ, ပုန စ ဘဏထ ‘ဘဂဝတော ပါဒော သကလိကာယ ခတော’တိ။ ယာ သာ သကလိကာ ဘဂဝတော ပါဒေ ပတိတာ, ကိဿ ပန သာ သကလိကာ ဘဂဝတော ပါဒာ န နိဝတ္တာ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတော ဂစ္ဆန္တဿ အယံ အစေတနာ မဟာပထဝီ နိန္နံ ဥန္နမတိ, ဥန္နတံ ဩနမတိ, တေန ဟိ ‘ဘဂဝတော ပါဒော သကလိကာယ ခတော’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဘဂဝတော ပါဒော သကလိကာယ ခတော, တေန ဟိ ‘ဘဂဝတော ဂစ္ဆန္တဿ အယံ အစေတနာ မဟာပထဝီ နိန္နံ ဥန္နမတိ ဥန္နတံ ဩနမတီ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“သစ္စံ , မဟာရာဇ, အတ္ထေတံ ဘဂဝတော ဂစ္ဆန္တဿ အယံ အစေတနာ မဟာပထဝီ နိန္နံ ဥန္နမတိ ဥန္နတံ ဩနမတိ, ဘဂဝတော စ ပါဒော သကလိကာယ ခတော, န စ ပန သာ သကလိကာ အတ္တနော ဓမ္မတာယ ပတိတာ, ဒေဝဒတ္တဿ ဥပက္ကမေန ပတိတာ။ ဒေဝဒတ္တော, မဟာရာဇ, ဗဟူနိ ဇာတိသတသဟဿာနိ ဘဂဝတိ အာဃာတံ ဗန္ဓိ, သော တေန အာဃာတေန ‘မဟန္တံ ကူဋာဂါရပ္ပမာဏံ ပါသာဏံ ဘဂဝတော ဥပရိ ပါတေဿာမီ’တိ မုဉ္စိ။ အထ ဒွေ သေလာ ပထဝိတော ဥဋ္ဌဟိတွာ တံ ပါသာဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု, အထ နေသံ သမ္ပဟာရေန ပါသာဏတော ပပဋိကာ ဘိဇ္ဇိတွာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပတန္တီ ဘဂဝတော ပါဒေ ပတိတာ”တိ။

“ယထာ စ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒွေဝ သေလာ ဟာသာဏံ သမ္ပဋိစ္ဆိံသု, တထေဝ ပပဋိကာပိ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗာ”တိ? “သမ္ပဋိစ္ဆိတမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဣကောစ္စံ ပဋ္ဌရတိ ပသဝတိ န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ, ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဟာဏိနာ ဂဟိတံ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိ ပဋ္ဌရတိ ပသဝတိ န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ, ခီရံ တက္ကံ မဓုံ သပ္ပိ တေလံ မစ္ဆရသံ မံသရသံ ဟာဏိနာ ဂဟိတံ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိ ပဋ္ဌရတိ ပသဝတိ န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထံ ဥပဂတာနံ ဒွိန္နံ သေလာနံ သမ္ပဟာရေန ဟာသာဏတော ပပဋိကာ ဘိဇ္ဇိတွာ ယေန တ တေန တ ပတန္တီ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, သဏှသုခုမအဏုရဇသမံ ပုဋ္ဌနံ မုဋ္ဌိနာ ဂဟိတံ အင်္ဂုလန္တရိကာဟိ ပဋ္ဌရတိ ပသဝတိ န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထံ ဥပဂတာနံ ဒွိန္နံ သေလာနံ သမ္ပဟာရေန ဟာသာဏတော ပပဋိကာ ဘိဇ္ဇိတွာ ယေန တ တေန တ ပတန္တီ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ကဗဠော မုခေန ဂဟိတော ဣကောစ္စဿ မုခတော မုစ္စိတွာ ပဋ္ဌရတိ ပသဝတိ န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပဋိစ္ဆနတ္ထံ ဥပဂတာနံ ဒွိန္နံ သေလာနံ သမ္ပဟာရေန ဟာသာဏတော ပပဋိကာ ဘိဇ္ဇိတွာ ယေန တ တေန တ ပတန္တီ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ”တိ။

“ဟောတု, ဘန္တေ နာဂသေန, သေလေဟိ ဟာသာဏော သမ္ပဋိစ္ဆိတော, အထ ပပဋိကာယပိ အပစိတိ ကာတဗ္ဗာ ယထေဝ မဟာပထဝိယာ”တိ? “ဒွါဒသိမေ, မဟာရာဇ, အပစိတိံ န ကရောန္တိ။ ကတမေ ဒွါဒသ? ရတ္တော ရာဂဝသေန အပစိတိံ န ကရောတိ, ဒုဋ္ဌော ဒောသဝသေန, မူဠ္ဟော မောဟဝသေန, ဥန္နဠော မာနဝသေန, နိဂ္ဂုဏော အဝိသေသတာယ, အတိထဒ္ဓော အနိသေဓနတာယ, ဟီနော ဟီနသဘာဝတာယ, ဝစနကရော အနိဿရတာယ, ဟာပော ကဒရိယတာယ, ဒုက္ခာပိတော ပဋိဒုက္ခာပနတာယ, လုဒ္ဓော လောဘာဘိဘူတတာယ, အာယူဟိတော အတ္ထသာဓနတာယ [အတ္ထသာဓနေန (သျာ. ပီ. က.)] အပစိတိံ န ကရောတိ။ ဣမေ ခော မဟာရာဇ ဒွါဒသ အပစိတိံ န ကရောန္တိ။ သာ စ ပန ပပဋိကာ ဟာသာဏသမ္ပဟာရေန ဘိဇ္ဇိတွာ အနိမိတ္တကတဒိသာ ယေန တ တေန တ ပတမာနာ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, သဏှသုခုမအဏုရဇော အနိလဗလသမာဟတော အနိမိတ္တကတဒိသော ယေန တ တေန တ အဘိကိရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သာ ပပဋိကာ ဟာသာဏသမ္ပဟာရေန ဘိဇ္ဇိတွာ အနိမိတ္တကတဒိသာ ယေန တ တေန တ ပတမာနာ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။ ယဒိ ပန, မဟာရာဇ, သာ ပပဋိကာ ဟာသာဏတော ဝိသုံ န ဘဝေယျ, တမ္ပိ တေ သေလာ ဟာသာဏပပဋိကံ ဥပ္ပတိတွာ ဂဏှေယျုံ။ သော ပန, မဟာရာဇ, ပပဋိကာ န ဘူမဋ္ဌာ န အာကာသဋ္ဌာ, ဟာသာဏသမ္ပဟာရဝေဂေန ဘိဇ္ဇိတွာ အနိမိတ္တကတဒိသာ ယေန တ တေန တ ပတမာနာ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဝါတမဏ္ဍလိကာယ ဥက္ခိတ္တံ ပုရာဏပဏ္ဏံ အနိမိတ္တကတဒိသံ ယေန တ တေန တ ပတတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သော ပပဋိကာ ဟာသာဏသမ္ပဟာရဝေဂေန အနိမိတ္တကတဒိသာ ယေန တ တေန တ ပတမာနာ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ။ အပိ စ, မဟာရာဇ, အကတညုဿ ကဒရိယဿ ဒေဝဒတ္တဿ ဒုက္ခာနုဘဝနာယ ပပဋိကာ ဘဂဝတော ဟာဒေ ပတိတာ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဟာဒသကလိကာဟတပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. အဂ္ဂဂ္ဂသမဏပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ –

“‘စတုဗ္ဘိ ဓမ္မေဟိ သမင်္ဂိဘူတံ၊ တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ’တိ။

တတ္ရိမေ စတ္တာရော ဓမ္မာ ခန္တိ အပ္ပာဟာရတာ ရတိဝိပ္ပဟာနံ အာကိဉ္စညံ။ သဗ္ဗာနိ ပနေတာနိ အပရိက္ခီဏာသဝဿ သကိလေသဿေဝ ဟောန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတိ, တေန ဟိ

‘စတုဗ္ဘိ ဓမ္မေဟိ သမင္ဂိဘူတံ, တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ စတုဗ္ဘိ ဓမ္မေဟိ သမင္ဂိဘူတော သမဏော ဟောတိ, တေန ဟိ ‘အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ, အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘စတုဗ္ဘိ ဓမ္မေဟိ သမင္ဂိဘူတံ, တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ’တိ။ တဒိဒံ, မဟာရာဇ, ဝစနံ တေသံ တေသံ ပုဂ္ဂလာနံ ဂုဏဝသေန ဘဏိတံ ‘စတုဗ္ဘိ ဓမ္မေဟိ သမင္ဂိဘူတံ, တံ ဝေ နရံ သမဏံ အာဟု လောကေ’တိ, ဣဒံ ပန နိရဝသေသဝစနံ ‘အာသဝါနံ ခယာ သမဏော ဟောတီ’တိ။

‘‘အပိ စ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ကိလေသူပသမာယ ပဋိပန္နာ, တေ သဗ္ဗေ ဥပါဒါယုပါဒါယ သမဏော ခီဏာသဝေါ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ယာနိ ကာနိစိ ဇလဇထလဇပုပ္ဖာနိ, ဝဿိကံ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, အဝသေသာနိ ယာနိ ကာနိစိ ဝိဝိဓာနိ ပုပ္ဖဇာတာနိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ပုပ္ဖာနိ ယေဝ, ဥပါဒါယုပါဒါယ ပန ဝဿိကံ ယေဝ ပုပ္ဖံ ဇနဿ ပတ္ထိတံ ပိဟယိတံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ကိလေသူပသမာယ ပဋိပန္နာ, တေ သဗ္ဗေ ဥပါဒါယုပါဒါယ သမဏော ခီဏာသဝေါ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, သဗ္ဗဓညာနံ သာလိ အဂ္ဂမက္ခာယတိ, ယာ ကာစိ အဝသေသာ ဝိဝိဓာ ဓညဇာတိယော, တာ သဗ္ဗာ ဥပါဒါယုပါဒါယ ဘောဇနာနိ သရီရယာပနာယ, သာလိ ယေဝ တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ကိလေသူပသမာယ ပဋိပန္နာ, တေ သဗ္ဗေ ဥပါဒါယုပါဒါယ သမဏော ခီဏာသဝေါ အဂ္ဂမက္ခာယတီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

အဂ္ဂဂ္ဂသမဏပဉှော နဝမော။

၁၀. ဝဏ္ဏဘဏနပဉှော

၁၀. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ, သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော, န သောမနဿံ, န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယ’န္တိ ပုန စ တထာဂတော သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အာနန္ဒိတော သုမနော ဥပ္ပိလာဝိတော ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ပကိတ္တေသိ –

‘‘‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာတိ၊ ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော။
ဓမ္မေန စက္ကံ ဝတ္တေမိ၊ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယ’န္တိ [မ. နိ. ၂.၃၉၉]။

‘‘ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော, န သောမနဿံ, န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယ’န္တိ, တေန ဟိ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အာနန္ဒိတော သုမနော ဥပ္ပိလာဝိတော ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ပကိတ္တေသီတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ အာနန္ဒိတော သုမနော ဥပ္ပိလာဝိတော ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ပကိတ္တေသိ, တေန ဟိ ‘မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော, န သောမနဿံ, န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယ’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ သံဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော, န သောမနဿံ, န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယ’န္တိ။ သေလဿ စ ဗြာဟ္မဏဿ ယထာဘုစ္စေ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ပကိတ္တိတံ –

‘‘‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာတိ၊ ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော။
ဓမ္မေန စက္ကံ ဝတ္တေမိ၊ စက္ကံ အပ္ပဋိဝတ္တိယ’န္တိ။

‘‘ပဌမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဓမ္မဿ သဘာဝသရသလက္ခဏံ သဘာဝံ အဝိတထံ ဘူတံ တစ္ဆံ တထတ္ထံ ပရိဒီပယမာနေန ဘဏိတံ ‘မမံ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပရေ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, ဓမ္မဿ ဝါ သင်္ဃဿ ဝါ ဝဏ္ဏံ ဘာသေယျုံ, တတြ တုမှေဟိ န အာနန္ဒော, န သောမနဿံ, န စေတသော ဥပ္ပိလာဝိတတ္တံ ကရဏီယ’န္တိ။ ယံ ပန ဘဂဝတာ သေလဿ ဗြာဟ္မဏဿ ယထာဘုစ္စံ ဝဏ္ဏေ ဘညမာနေ ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ပကိတ္တိတံ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာတိ, ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော’တိ တံ န လာဘဟေတု, န ယသဟေတု, န အတ္တဟေတု, န ပက္ခဟေတု, န အန္တေဝါသိကမျတာယ, အထ ခေါ အနုကမ္ပာယ ကာရုညေန ဟိတဝသေန ဧဝံ ဣမဿ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝိဿတိ တိဏ္ဏဉ္စ မာဏဝကသတာနန္တိ, ဧဝံ ဘိယျော ဥတ္တရိံ သကဂုဏံ ဘဏိတံ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာတိ, ဓမ္မရာဇာ အနုတ္တရော’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

ဝဏ္ဏာဘဏနပဉှော ဒသမော။

၁၁. အဟိံသာနိဂ္ဂဟပဉှော

၁၁. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘အဟိံသယံ ပရံ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မာမကော’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ, ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟ’န္တိ။ နိဂ္ဂဟော နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဟတ္ထစ္ဆေဒော ပါဒစ္ဆေဒော ဝဓော ဗန္ဓနံ ကာရဏာ မာရဏံ သန္တတိဝိကောပနံ, န ဧတံ ဝစနံ ဘဂဝတော ယုတ္တံ, န စ ဘဂဝါ အရဟတိ ဧတံ ဝစနံ ဝတ္တုံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အဟိံသယံ ပရံ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မာမကော’’တိ, တေန ဟိ ‘‘နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ, ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟ’’န္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘‘နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ, ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟ’’န္တိ, တေန ဟိ ‘‘အဟိံသယံ ပရံ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မာမကော’’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အဟိံသယံ ပရံ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မာမကော’တိ, ဘဏိတဉ္စ ‘နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ, ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟ’န္တိ ။ ‘အဟိံသယံ ပရံ လောကေ, ပိယော ဟောဟိသိ မာမကော’တိ သဗ္ဗေသံ, မဟာရာဇ, တထာဂတာနံ အနုမတံ ဧတံ, ဧသာ အနုသိဋ္ဌိ, ဧသာ ဓမ္မဒေသနာ, ဓမ္မော ဟိ, မဟာရာဇ, အဟိံသာလက္ခဏော, သဘာဝဝစနံ ဧတံ။ ယံ ပန, မဟာရာဇ, တထာဂတော အာဟ ‘နိဂ္ဂဏှေ နိဂ္ဂဟာရဟံ, ပဂ္ဂဏှေ ပဂ္ဂဟာရဟ’န္တိ, ဘာသာ ဧသာ, ဥဒ္ဓတံ, မဟာရာဇ, စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ, လီနံ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အကုသလံ စိတ္တံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ, ကုသလံ စိတ္တံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ။ အယောနိသော မနသိကာရော နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော, ယောနိသော မနသိကာရော ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ မိစ္ဆာပဋိပန္နော နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော, သမ္မာပဋိပန္နော ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ အနရိယော နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော အရိယော ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗော။ စောရော နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော, အစောရော ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဟောတု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣဒါနိ တွံ ပစ္စာဂတောသိ မမ ဝိသယံ, ယမဟံ ပုစ္ဆာမိ, သော မေ အတ္ထော ဥပဂတော။ စောရော ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, နိဂ္ဂဏှန္တေန ကထံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော’’တိ? ‘‘စောရော, မဟာရာဇ, နိဂ္ဂဏှန္တေန ဧဝံ နိဂ္ဂဟေတဗ္ဗော, ပရိဘာသနီယော ပရိဘာသိတဗ္ဗော, ဒဏ္ဍနီယော ဒဏ္ဍေတဗ္ဗော, ပဗ္ဗာဇနီယော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော, ဗန္ဓနီယော ဗန္ဓိတဗ္ဗော, ဃာတနီယော ဃာတေတဗ္ဗော’’တိ။ ‘‘ယံ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, စောရာနံ ဃာတနံ, တံ တထာဂတာနံ အနုမတ’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, မဟာရာဇာ’’တိ။ ‘‘ကိဿ ပန စောရော အနုသာသနီယော အနုမတော တထာဂတာန’’န္တိ? ‘‘ယော သော, မဟာရာဇ, ဃာတီယတိ, န သော တထာဂတာနံ အနုမတိယာ ဃာတီယတိ, သယံကတေန သော ဃာတီယတိ, အပိ စ ဓမ္မာနုသိဋ္ဌိယာ အနုသာသီယတိ, သက္ကာ ပန, မဟာရာဇ, တယာ ပုရိသံ အကာရကံ အနပရာဓံ ဝီထိယံ စရန္တံ ဂဟေတွာ ဃာတယိတု’’န္တိ? ‘‘န သက္ကာ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘အကာရကတ္တာ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န စောရော တထာဂတာနံ အနုမတိယာ ဟညတိ, သယံကတေန သော ဟညတိ, ကိံ ပနေတ္ထ အနုသာသကော ကိဉ္စိ ဒောသံ အာပဇ္ဇတီ’’တိ? ‘‘န ဟိ ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘တေန ဟိ, မဟာ

ရာဇ, တထာဂတာနံ အနုသိဋ္ဌိ သမ္မာနုသိဋ္ဌိ ဟောတီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

အဟိံသာနိဂ္ဂဟပဉှော ဧကာဒသမော။

၁၂. ဘိက္ခုပဏာမိတပဉှော

၁၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'အက္ကောဓနော ဝိဂတခိလောဟမသ္မိ'တိ, ပုန စ တထာဂတော ထေရေ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနေ သပရိသေ ပဏာမေသိ, ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော ကုပိတော ပရိသံ ပဏာမေသိ, ဥဒါဟု တုဋ္ဌော ပဏာမေသိ, ဧတံ တာဝ ဇာနာဟိ ဣမံ နာမာတိ? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကုပိတော ပရိသံ ပဏာမေသိ, တေန ဟိ တထာဂတဿ ကောဓော အပ္ပဋိဝတ္တိတော, ယဒိ တုဋ္ဌော ပဏာမေသိ, တေန ဟိ အဝတ္ထုသ္မိံ အဇာနန္တေန ပဏာမိတာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'အက္ကောဓနော ဝိဂတခိလောဟမသ္မိ'တိ, ပဏာမိတာ စ ထေရာ သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနာ သပရိသာ, တဉ္စ ပန န ကောပေန, ဣဓ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော မဟာပထဝိယာ မူလေ တ ခာဏုကေ တ ပာသာဏေ တ ကဋ္ဌလေ တ ဝိသမေ တ ဘူမိဘာဂေ ခလိတွာ ပတတိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ ကုပိတာ တံ ပာတေတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, နတ္ထိ မဟာပထဝိယာ ကောပော တ ပသာဒော တ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တာ မဟာပထဝီ, သယမေဝ သော အလသော ခလိတွာ ပတိတော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ တထာဂတာနံ ကောပော တ ပသာဒော တ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တာ တထာဂတာ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, အထ ခော သယံ ကတေနေဝ တေ အတ္တနော အပရာဓေန ပဏာမိတာ။

''ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော န မတေန ကုဏပေန သံဝသတိ, ယံ ဟောတိ မဟာသမုဒ္ဒေ မတံ ကုဏပံ, တံ ခိပ္ပမေဝ နိစ္ဆုဘတိ ထလံ ဥဿာရေတိ။ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော ကုပိတော တံ ကုဏပံ နိစ္ဆုဘတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, နတ္ထိ မဟာသမုဒ္ဒဿ ကောပော တ ပသာဒော တ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တော မဟာသမုဒ္ဒော''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ တထာဂတာနံ ကောပော တ ပသာဒော တ, အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တာ တထာဂတာ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ, အထ ခော သယံ ကတေနေဝ တေ အတ္တနော အပရာဓေန ပဏာမိတာ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ ခလိတော ပတီယတိ, ဧဝံ ဇိနသာသနဝရေ ခလိတော ပဏာမီယတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, သမုဒ္ဒေ မတံ ကုဏပံ နိစ္ဆုဘီယတိ , ဧဝံ ဇိနသာသနဝရေ ခလိတော ပဏာမီယတိ။ ယံ ပန တေ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပဏာမေသိ, တေသံ အတ္ထကာမော ဟိတကာမော သုခကာမော ဝိသုဒ္ဓိကာမော 'ဧဝံ ဣမေ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏေဟိ ပရိမုစ္စိဿန္တီ'တိ ပဏာမေသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဘိက္ခုပဏာမိတပဉှော ဒွာဒသမော။

ပဏာမိတဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒွာဒသ ပဉှာ။

၄. သဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ္ဂေါ

၁. ဣဒ္ဓိကမ္မဝိပါကပဉှော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ဣဒ္ဓိမန္တာနံ ယဒိဒံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော'တိ။ ပုန စ ကိရ သော လဂုဠေဟိ ပရိပောထိတော ဘိန္နသီသော သဉ္စုဏ္ဏိတဋ္ဌိမံသဓမနိ ဆိန္နပရိဂတ္တော ပရိနိဗ္ဗုတော [ဓမနိမဇ္ဇပရိကတ္တော (သီ. ပီ.), ဓမ္မနိမိဉ္ဇပရိဂတ္တော (သျာ.)] ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂ

သေန, ထေရော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော ကြဒ္ဓိယာ ကောင်္ဂ ဂတော, တေန ဟိ လဂုဠေဟိ ပောထိတော ပရိနိဗ္ဗုတောတိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ လဂုဠေဟိ ပရိပောထိတော ပရိနိဗ္ဗုတော, တေန ဟိ ကြဒ္ဓိယာ ကောင်္ဂ ဂတောတိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ ကိံ န သမတ္ထော ကြဒ္ဓိယာ အတ္တနော ဥပဃာတံ အပနယိတုံ, သဒေဝကဿပိ လောကဿ ပဋိသရဏံ ဘဝိတုံ အရဟောတိ? အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ ကြဒ္ဓိမန္တာနံ ယဒိဒံ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော'တိ။ အာယသ္မာ စ မဟာမောဂ္ဂလ္လာနော လဂုဠဟတော ပရိနိဗ္ဗုတော, တဉ္စ ပန ကမ္မာဓိဂ္ဂဟိတေနာ''တိ။

''နနု, ဘန္တေ နာဂသေန, ကြဒ္ဓိမတော ကြဒ္ဓိဝိသယောပိ ကမ္မဝိပါကောပိ ဒွေ အစိန္တိယာ, အစိန္တိယေန အစိန္တိယံ အပနယိတဗ္ဗံ။ ယထာ နာမ, ဘန္တေ, ကေစိ ဖလကာမာ ကပိတ္ထေန ကပိတ္ထံ ပောထေန္တိ, အမ္ဗေန အမ္ဗံ ပောထေန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, အစိန္တိယေန အစိန္တိယံ ပောထယိတွာ အပနေတဗ္ဗ''န္တိ? ''အစိန္တိယာနမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဧကံ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, ယထာ, မဟာရာဇ, မဟိယာ ရာဇာနော ဟောန္တိ သမဇာတိကာ, သမဇာတိကာနမ္ပိ တေသံ ဧကော သဗ္ဗေ အဘိဘဝိတွာ အာဏံ ပဝတ္တေတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တေသံ အစိန္တိယာနံ ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ သဗ္ဗေ အဘိဘဝိယ အာဏံ ပဝတ္တေတိ, ကမ္မာဓိဂ္ဂဟိတဿ အဝသေသာ ကိရိယာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။

''ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိ ပုရိသော ကိသ္မိဉ္စိဒေဝ ပကရဏေ အပရဇ္ဈတိ, န တဿ မာတာ ဝါ ပိတာ ဝါ ဘဂိနီ ဝါ ဘာတရော ဝါ သခီ ဝါ သဟာယကာ ဝါ [ဘဂိနိဘာတရော ဝါ သခိသဟာယကာ ဝါ (သီ. ပီ. က.)] တာယန္တိ, အထ ခေါ ရာဇာ ယေဝ တတ္ထ အဘိဘဝိယ အာဏံ ပဝတ္တေတိ။ ကိံ တတ္ထ ကာရဏံ? အပရာဓိကတာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တေသံ အစိန္တိယာနံ ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ သဗ္ဗေ အဘိဘဝိယ အာဏံ ပဝတ္တေတိ, ကမ္မာဓိဂ္ဂဟိတဿ အဝသေသာ ကိရိယာ ဩကာသံ န လဘန္တိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မဟိယာ ဒဝဍာဟေ သမုဋ္ဌိတေ ဃဋသဟဿမ္ပိ ဥဒကံ န သက္ကောတိ နိဗ္ဗာပေတုံ, အထ ခေါ အဂ္ဂိ ယေဝ တတ္ထ အဘိဘဝိယ အာဏံ ပဝတ္တေတိ။ ကိံ တတ္ထ ကာရဏံ? ဗလဝတာ တေဇဿ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တေသံ အစိန္တိယာနံ ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, ကမ္မဝိပါကံ ယေဝ သဗ္ဗေ အဘိဘဝိယ အာဏံ ပဝတ္တေတိ, ကမ္မာဓိဂ္ဂဟိတဿ အဝသေသာ ကိရိယာ ဩကာသံ န လဘန္တိ, တသ္မာ, မဟာရာဇ, အာယသ္မတော မဟာမောဂ္ဂလ္လာနဿ ကမ္မာဓိဂ္ဂဟိတဿ လဂုဠေဟိ ပောထိယမာနဿ ကြဒ္ဓိယာ သမန္နာဟာရော နာဟောသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ကြဒ္ဓိကမ္မဝိပါကပဉှော ပဉ္စမော။

၂. ဓမ္မဝိနယပဋိစ္ဆန္နာပဋိစ္ဆန္နပဉှော

၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'တထာဂတပ္ပဝေဒိတော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယော ဝိဝဋော ဝိရောစတိ နော ပဋိစ္ဆန္နော'တိ။ ပုန စ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ကေဝလဉ္စ ဝိနယပိဋကံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဇိနသာသနေ ယုတ္တံ ဝါ ပတ္တံ ဝါ သမယံ လဘေထ, ဝိနယပဏ္ဏတ္တိ ဝိဝဋာ သောဘေယျ။ ကေန ကာရဏေန? ကေဝလံ တတ္ထ သိက္ခာ သံယမော နိယမော သီလဂုဏအာစာရပဏ္ဏတ္တိ အတ္ထရသော ဓမ္မရသော ဝိမုတ္တိရသော။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'တထာဂတပ္ပဝေဒိတော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယော ဝိဝဋော ဝိရောစတိ နော ပဋိစ္ဆန္နော'တိ, တေန ဟိ 'ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ကေဝလဉ္စ ဝိနယပိဋကံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္န'န္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ပာတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ကေဝလဉ္စ ဝိနယပိဋကံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ, တေန ဟိ 'တထာဂတပ္ပဝေဒိတော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယော ဝိဝဋော ဝိရောစတိ နော ပဋိစ္ဆန္နော'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

“ဘာသိတမေ့တံ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘တထာဂတပ္ပဝေဒိတော, ဘိက္ခဝေ, ဓမ္မဝိနယော ဝိဝဋော ဝိရောစတိ နော ပဋိစ္ဆန္နော’တိ။ ပုန စ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော ကေဝလဥ္စ ဝိနယပိဋကံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ, တဉ္စ ပန န သဗ္ဗေသံ, သီမံ ကတွာ ပိဟိတံ။

“တိဝိဓေန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော, ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ဝံသဝ သေန ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော, ဓမ္မဿ ဂရုကတ္တာ ပိဟိတော, ဘိက္ခုဘူမိယာ ဂရုကတ္တာ ပိဟိ တော။

“ကထံ ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ဝံသဝသေန ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော, ဧသော ဝံသော, မဟာ ရာဇ, သဗ္ဗေသံ ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ယဒိဒံ ဘိက္ခုမဇ္ဈေ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော အဝသေသာနံ ပိဟိတော။ ယထာ, မဟာရာဇ, ခတ္တိယာနံ ခတ္တိယမာယာ ခတ္တိယေသု ယေဝ စရတိ, ဧဝမေတံ ခတ္တိယာနံ လောကဿ ပဝေဏီ အဝသေ သာနံ ပိဟိတာ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဧသော ဝံသော သဗ္ဗေသံ ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ယဒိဒံ ဘိက္ခုမဇ္ဈေ ဟတိမော က္ခုဒ္ဒေသော အဝသေသာနံ ပိဟိတော။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မဟိယာ ဂဏာ ဝတ္တန္တိ, သေယျထိဒံ, မလ္လာ အတောဏာ ပဗ္ဗတာ ဓမ္မဂိရိယာ ဗ္ရဟ္မ ဂိရိယာ နဋကာ နစ္စကာ လင်္ဃကာ ပိသာစာ မဏိဘဒ္ဒာ ပုဏ္ဏဘဒ္ဒာ စန္ဒိမသူရိယာ သိရိဒေဝတာ ကာလိဒေဝတာ, သိဝ ဝသုဒေဝ ဃနိကာ အသိပာသာ ဘဒ္ဒိပုတ္တာတိ, တေသံ တေသံ ရဟဿံ တေသု တေသု ဂဏေသု ယေဝ စရတိ, အဝ သေသာနံ ပိဟိတံ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဧသော ဝံသော သဗ္ဗေသံ ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ယဒိဒံ ဘိက္ခုမဇ္ဈေ ဟတိ မောက္ခုဒ္ဒေသော အဝသေသာနံ ပိဟိတော။ ဧဝံ ပုဗ္ဗကာနံ တထာဂတာနံ ဝံသဝသေန ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော။

“ကထံ ဓမ္မဿ ဂရုကတ္တာ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော? ဓမ္မော, မဟာရာဇ, ဂရုကော ဘာရိ ယော, တတ္ထ သမ္မတ္တကာရီ အညံ အာရာဓေတိ, တံ တတ္ထ ပရမ္ပရာသမ္မတ္တကာရိတာယ ဟာပုဏာတိ, န တံ တတ္ထ ပ ရမ္ပရာသမ္မတ္တကာရိတာယ ဟာပုဏာတိ, မာ စာယံ သာရဓမ္မော ဝရဓမ္မော အသမ္မတ္တကာရီနံ ဟတ္ထဂတော ဩညာ တော အဝညာတော ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ဘဝတု, မာ စာယံ သာရဓမ္မော ဝရဓမ္မော ဒုဇ္ဇနဂတော ဩညာတော အဝညာတော ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ဘဝတူတိ။ ဧဝံ ဓမ္မဿ ဂရုကတ္တာ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော။

“ယထာ, မဟာရာဇ, သာရဝရပဝရအဘိဇာတဇာတိမန္တရတ္တလောဟိတစန္ဒနံ နာမ သဝရပုရမနုဂတံ ဩညာတံ အဝညာတံ ဟီဠိတံ ခီဠိတံ ဂရဟိတံ ဘဝတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, မာ စာယံ သာရဓမ္မော ဝရဓမ္မော ပရမ္ပရာအသမ္ မတ္တကာရီနံ ဟတ္ထဂတော ဩညာတော အဝညာတော ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ဘဝတု, မာ စာယံ သာရဓမ္မော ဝရ ဓမ္မော ဒုဇ္ဇနဂတော ဩညာတော အဝညာတော ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ဘဝတူတိ။ ဧဝံ ဓမ္မဿ ဂရုကတ္တာ ဟ တိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော ။

“ကထံ ဘိက္ခုဘူမိယာ ဂရုကတ္တာ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော, ဘိက္ခုဘာဝေါ ခော, မဟာရာဇ, လောကေ အတုလိယော အပ္ပမာဏော အနဂ္ဃိယော, န သက္ကာ ကေနစိ အဂ္ဃာပေတုံ တုလေတုံ ပရိမေတုံ, မာယံ ဧဝရူ ပေ ဘိက္ခုဘာဝေ ဌိတော လောကေန သမသမော ဘဝတူတိ ဘိက္ခူနံ ယေဝ အန္တရေ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော စရတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဝရပဝရဘဏ္ဍံ ဝတ္ထံ ဝါ အတ္ထရဏံ ဝါ ဂဇတုရင်္ဂရထသုဝဏ္ဏရဇတမဏိမုတ္တာဣတ္ထိ ရတနာဒီနိ ဝါ ဝိဇိတကမ္မသူရာ ဝါ [နိဗ္ဗိတကမ္မသူရာ ဝါ (သီ. ပီ.)] သဗ္ဗေ တေ ရာဇာနမုပဂစ္ဆန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာ ရာဇ, ယာဝတာ လောကေ [လောကေ သိက္ခာ (သီ. ပီ.)] သုဂတာဂမပရိယတ္တိအာစာရသံယမသီလသံဝရဂုဏာ, သဗ္ဗေ တေ ဘိက္ခုသင်္ဃမုပဂတာ ဘဝန္တိ။ ဧဝံ ဘိက္ခုဘူမိယာ ဂရုကတ္တာ ဟတိမောက္ခုဒ္ဒေသော သီမံ ကတွာ ပိဟိတော”တိ။
“သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဓမ္မဝိနယပဋိစ္ဆန္နာပဋိစ္ဆန္နပဉှော ဒုတိယော။

၃. မုသာတဒဂရုလဟုဘာဝပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပာရာဇိကော ဟောတီ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ လဟုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသနာဝတ္ထုက’န္တိ။ ဘန္တေ နာဂသေန, ကော ပနေတ္ထ ဝိသေသော, ကိံ ကာရဏံ, ယဒေကေန မုသာဝါဒေန ဥစ္ဆိဇ္ဇတိ, ယဒေကေန မုသာဝါဒေန သတေကိစ္ဆော ဟောတိ? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပာရာဇိကော ဟောတီ’တိ, တေန ဟိ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ လဟုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသနာဝတ္ထုက’န္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ လဟုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသနာဝတ္ထုက’န္တိ, တေန ဟိ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပာရာဇိကော ဟောတီ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ ပာရာဇိကော ဟောတီ’တိ။ ဘဏိတဉ္စ ‘သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေ လဟုကံ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ ဧကဿ သန္တိကေ ဒေသနာဝတ္ထုက’န္တိ, တဉ္စ ပန ဝတ္ထုဝသေန ဂရုကလဟုကံ ဟောတိ။ တံ ကိံ မညသိ, မဟာရာဇ, ဣဓ ကောစိ ပုရိသော ပရဿ ဟတ္ထေန ပဟာရံ ဒဒေယျ, တဿ တုမှေ ကိံ ဒဏ္ဍံ ဓာရေထာ’’တိ? ‘‘ယဒိ သော, ဘန္တေ, အာဟ ‘နက္ခမာမီ’တိ, တဿ မယံ အက္ခမမာနေ ကဟာပဏံ ဟရာပေမာ’’တိ ‘‘ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, သော ယေဝ ပုရိသော တဝ ဟတ္ထေန ပဟာရံ ဒဒေယျ, တဿ ပန ကော ဒဏ္ဍော’’တိ? ‘‘ဟတ္ထမ္ပိသ္သ, ဘန္တေ, ဆေဒာပေယျာမ, ပါဒမ္ပိ ဆေဒာပေယျာမ, ယာဝ သီသံ ကဠီရစ္ဆေဇ္ဇံ ဆေဒာပေယျာမ, သဗ္ဗမ္ပိ တံ ဂေဟံ ဝိလုမ္ပာပေယျာမ, ဥဘတောပက္ခေ [ဥဘတောပက္ခေ (သီ. ပီ. က.)] ယာဝ သတ္တမံ ကုလံ သမုဂ္ဃာတာပေယျာမာ’’တိ။ ‘‘ကော ပနေတ္ထ, မဟာရာဇ, ဝိသေသော, ကိံ ကာရဏံ, ယံ ဧကဿ ဟတ္ထပ္ပဟာရေ သုခုမော ကဟာပဏော ဒဏ္ဍော, ယံ တဝ ဟတ္ထပ္ပဟာရေ ဟတ္ထစ္ဆေဇ္ဇံ ပါဒစ္ဆေဇ္ဇံ ယာဝ ကဠီရစ္ဆေဇ္ဇံ သဗ္ဗဂေဟာဒါနံ ဥဘတောပက္ခေ ယာဝ သတ္တမကုလာ သမုဂ္ဃာတော’’တိ? ‘‘မနုဿန္တရေန, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပဇာနမုသာဝါဒေါ ဝတ္ထုဝသေန ဂရုကလဟုကော ဟောတီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

မုသာဝါဒဂရုလဟုဘာဝပဉှော တတိယော။

၄. ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ **ဓမ္မတာဓမ္မပရိယာယေ** ‘ပုဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တာနံ မာတာပိတရော နိယတာ ဟောန္တိ, ဗောဓိ နိယတာ ဟောတိ, အဂ္ဂသာဝကာ နိယတာ ဟောန္တိ, ပုတ္တော နိယတော ဟောတိ, ဥပဋ္ဌာကော နိယတော ဟောတီ’တိ။ ပုန စ တုမှေ ဘဏထ ‘တုသိတေ ကာယေ ဌိတော ဗောဓိသတ္တော အဋ္ဌ မဟာဝိလောကနာနိ ဝိလောကေတိ, ကာလံ ဝိလောကေတိ, ဒီပံ ဝိလောကေတိ, ဒေသံ ဝိလောကေတိ, ကုလံ ဝိလောကေတိ, ဇနေတ္တိံ ဝိလောကေတိ, အာယုံ ဝိလောကေတိ, မာသံ ဝိလောကေတိ, နေက္ခမ္မံ ဝိလောကေတီ’တိ။ ဘန္တေ နာဂသေန, အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ဗုဇ္ဈနံ နတ္ထိ, ပရိပက္ကေ ဉာဏေ န သက္ကာ နိမေသန္တရမ္ပိ အာဂမေတုံ, အနတိက္ကမနီယံ ပရိပက္ကမာနသံ။ ကသ္မာ ဗောဓိသတ္တော ကာလံ ဝိလောကေသိ ‘ကမှိ ကာလေ ဥပ္ပဇ္ဇာမီ’တိ။ အပရိပက္ကေ ဉာဏေ ဗုဇ္ဈနံ နတ္ထိ, ပရိပက္ကေ ဉာဏေ န သက္ကာ နိမေသန္တရမ္ပိ အာဂမေတုံ, ကသ္မာ ဗောဓိသတ္တော ကုလံ ဝိလောကေတိ ‘ကုမှိ ကုလေ ဥပ္ပဇ္ဇာမီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပုဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတရော နိယတာ, တေန ဟိ ‘ကုလံ ဝိလောကေတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ကုလံ ဝိလောကေတိ, တေန ဟိ ‘ပုဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတရော နိယတာ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘နိယတာ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တဿ မာတာပိတရော, ကုလဉ္စ ဗောဓိသတ္တော ဝိလောကေတိ။ ကိန္တိ ပန ကုလံ ဝိလောကေတိ ‘ယေ မေ မာတာပိတရော, တေ ခတ္တိယာ ဥဒါဟု ဗြာဟ္မဏာ’တိ။ ဧဝံ ကုလံ ဝိလောကေတိ။

‘‘အဠ္ဌနွံ့, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေ ဝ အနာဂတံ ဩလောကေတဗ္ဗံ ဟောတိ။ ကတမေသံ အဋ္ဌန္နံ? တဏှိဒ္ဒံ, မဟာ ရာဇ, ပုဗ္ဗေ ဝ ဝိက္ကယဘဏ္ဍံ ဩလောကေတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဟတ္ထိနာဂဿ ပုဗ္ဗေ ဝ သောဏ္ဍာယ အနာဂတော မဂ္ဂေ ဩလောကေတဗ္ဗော ဟောတိ, သာကဋိကဿ ပုဗ္ဗေ ဝ အနာဂတံ တိတ္ထံ ဩလောကေတဗ္ဗံ ဟောတိ, နိယာမက ဿ ပုဗ္ဗေ ဝ အနာဂတံ တီရံ ဩလောကေတွာ နာဝါ ပေသေတဗ္ဗာ ဟောတိ, ဘိသက္ကဿ ပုဗ္ဗေ ဝ အာယုံ ဩလော ကေတွာ အာတုရော ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗော ဟောတိ, ဥတ္တရသေတုဿ ပုဗ္ဗေ ဝ ထိရာထိရဘာဝံ ဇာနိတွာ အဘိရုဟိတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဘိက္ခုဿ ပုဗ္ဗေ ဝ အနာဂတံ ကာလံ ပစ္စဝေက္ခိတွာ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ ဟောတိ, ဗောဓိသတ္တာနံ ပုဗ္ဗေ ဝ ကုလံ ဩလောကေတဗ္ဗံ ဟောတိ ‘ခတ္တိယကုလံ ဝါ ဗြာဟ္မဏကုလံ ဝါ’တိ။ ဣမေသံ ခေါ, မဟာရာဇ, အဋ္ဌန္နံ ပုဗ္ဗေ ဝ အနာဂတံ ဩလောကေတဗ္ဗံ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

ဗောဓိသတ္တဓမ္မတာပဉှော စတုတ္ထော။

၅. အတ္တနိပါတနပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘န, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ, ယော ပါတေယျ, ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော’တိ။ ပုန စ တုမှေ ဘဏထ ‘ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘဂဝါ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသယမာနော အနေကပရိယာယေန ဇာတိယာ ဇရာယ ဗျာဓိနော မရဏဿ သမုစ္ဆေဒာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, ယော ဟိ ကောစိ ဇာတိဇ ရာဗျာဓိမရဏံ သမတိက္ကမတိ, တံ ပရမာယ ပသံသာယ ပသံသတီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘န, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ, ယော ပါတေယျ, ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော’တိ, တေန ဟိ ‘ဇာတိယာ ဇရာယ ဗျာဓိနော မရဏဿ သမုစ္ဆေဒာယ ဓမ္မံ ဒေသေတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဇာတိယာ ဇရာယ ဗျာဓိနော မရဏဿ သမုစ္ဆေဒာယ ဓမ္မံ ဒေသေတိ, တေန ဟိ ‘န, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ, ယော ပါတေယျ, ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော’’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိ တဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘န, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ, ယော ပါတေယျ, ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ဗော’တိ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိ ဘဂဝတာ သာဝကာနံ ဓမ္မံ ဒေသယာမာနေန စ အနေကပရိယာယေန ဇာတိယာ ဇရာယ ဗျာဓိနော မရဏဿ သမုစ္ဆေဒာယ ဓမ္မော ဒေသိတော, တတ္ထ ပန ကာရဏံ အတ္ထိ, ယေန ဘဂဝါ ကာရ ဏေန ပဋိက္ခိပိ သမာဒပေသိ စာ’’တိ။

‘‘ကိံ ပနေတ္ထ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ, ယေန ဘဂဝါ ကာရဏေန ပဋိက္ခိပိ သမာဒပေသိ စာ’’တိ? ‘‘သီလဝါ, မဟာရာဇ, သီလသမ္ပန္နော အဂဒသမော သတ္တာနံ ကိလေသဝိသဝိနာသနေ, ဩသဓသမော သတ္တာနံ ကိလေသဗျာဓိ ဝူပသမေ, ဥဒကသမော သတ္တာနံ ကိလေသရဇောဇလ္လာပဟရဏေ, မဏိရတနသမော သတ္တာနံ သဗ္ဗသမ္ပတ္တိအဒါနေ, နာဝါသမော သတ္တာနံ စတုရောဃပါရဂမနေ, သတ္ထဝါဟသမော သတ္တာနံ ဇာတိကန္တာရတာရဏေ, ဝါတသမော သ တ္တာနံ တိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပနိဗ္ဗာပနေ, မဟာမေဃသမော သတ္တာနံ မာနသပရိပူရဏေ, အာစရိယသမော သတ္တာနံ ကုသလသိက္ခာပနေ, သုဒေသကသမော သတ္တာနံ ခေမပထမာစိက္ခဏေ။ ဧဝရူပေါ, မဟာရာဇ, ဗဟုဂုဏော အနေကဂု ဏော အပ္ပမာဏဂုဏော ဂုဏရာသိ ဂုဏပုဉ္ဇော သတ္တာနံ ဝဍ္ဎိကရော သီလဝါ ‘မာ ဝိနဿီ’တိ သတ္တာနံ အနုကမ္ပာယ ဘဂဝါ သိက္ခာပဒံ ပညပေသိ ‘န, ဘိက္ခဝေ, အတ္တာနံ ပါတေတဗ္ဗံ, ယော ပါတေယျ, ယထာဓမ္မော ကာရေတဗ္ ဗော’တိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝါ ပဋိက္ခိပိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ကုမာရကဿပေန ဝိစိတ္တကထိကေန ပါယာသိရာဇညဿ ပရလောကံ ဒီပယမာနေန ‘ယထာ ယထာ ခေါ ရာဇည သမ ဏဗြာဟ္မဏာ သီလဝန္တော ကလျာဏဓမ္မာ စိရံ ဒီဃမဒ္ဓါနံ တိဋ္ဌန္တိ, တထာ တထာ ဗဟုံ ပုညံ ပသဝန္တိ, ဗဟုဇန ဟိတာယ စ ပဋိပဇ္ဇန္တိ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာန’န္တိ။

‘‘ကေန ပန ကာရဏေန ဘဂဝါ သမာဒပေသိ? ဇာတိပိ, မဟာရာဇ, ဒုက္ခာ, ဇရာပိ ဒုက္ခာ, ဗျာဓိပိ ဒုက္ခော, မရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, သောကောပိ ဒုက္ခော, ပရိဒေဝေါပိ ဒုက္ခော, ဒုက္ခမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဒောမနဿမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဥပါယာသောပိ ဒုက္ခော, အပ္ပိယေဟိ သမ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော, ပိယေဟိ ဝိပ္ပယောဂေါပိ ဒုက္ခော, မာတုမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပိတုမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ,

ဘာတုမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဘဂိနိမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပုတ္တမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, အရမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, အာသမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ [ဣဒံ တကဲ့ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု နတ္ထိ], ဉာတိမရဏမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဉာတိဗျသနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ရောဂဗျသနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဘောဂဗျသနမ္ပိ ဒုက္ခံ, သီလဗျသနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဒိဋ္ဌိဗျသနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ရာဇဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, စောရဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဝေရိဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဒုဗ္ဘိက္ခဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, အဂ္ဂိဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဥဒကဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဦမိဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, အာဝဋ္ဋဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ကုမ္ဘီလဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, သုသုကာဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, အတ္တာနုဝါဒဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပရာနုဝါဒဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဒဏ္ဍဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဒုဂ္ဂတိဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပရိသာသာရဇ္ဇဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, အာဇီဝကဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, မရဏဘယမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဝေတ္တေဟိ တာဠနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ကသာဟိ တာဠနမ္ပိ ဒုက္ခံ, အဍ္ဎဒဏ္ဍကေဟိ တာဠနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဟတ္ထစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပာဒစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဟတ္ထပာဒစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ကဏ္ဏစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, နာသစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ကဏ္ဏနာသစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဗိလင်္ဂထာလိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, သင်္ခမုဏ္ဍိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ရာဟုမုခမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဇောတိမာလိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဧရကဝတ္တိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, စီရကဝါသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဧဏေယျကမ္ပိ ဒုက္ခံ , ဗဠိသမံသိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ကဟာပဏိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ခါရာပတစ္ဆိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပလိဃပရိဝတ္တိကမ္ပိ ဒုက္ခံ, ပလာလပီဌကမ္ပိ ဒုက္ခံ, တတ္တေန တေလေန ဩသိဉ္စနမ္ပိ ဒုက္ခံ, သုနခေဟိ ခါဒာပနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဇီဝသူလာရောပနမ္ပိ ဒုက္ခံ, အသိနာ သီသစ္ဆေဒနမ္ပိ ဒုက္ခံ, ဝေရူပါနိ, မဟာရာဇ, ဗဟုဝိဓာနိ အနေကဝိဓာနိ ဒုက္ခာနိ သံသာရဂတော အနုဘဝတိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တပဗ္ဗတေ အဘိဝုဋ္ဌံ ဥဒကံ ဂင်္ဂါယ နဒိယာ ပါသာဏ သက္ခရ ခရ မရုမ္ဗ အာဝဋ္ဋ ဂဂ္ဂလက ဦမိကဝင်္ကစဒိက အာဝရဏနီဝရဏမူလကသာခါသု ပရိယောတ္ထရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေရူပါနိ ဗဟုဝိဓာနိ အနေကဝိဓာနိ ဒုက္ခာနိ သံသာရဂတော အနုဘဝတိ။ ပဝတ္တံ, မဟာရာဇ, ဒုက္ခံ, အပ္ပဝတ္တံ သုခံ။ အပ္ပဝတ္တဿ ဂုဏံ ပဝတ္တဿ [ပဝတ္တေ (သီ. ပီ. က.)] စ ဘယံ ဒီပယမာနော, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ အပ္ပဝတ္တဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏသမတိက္ကမာယ သမာဒပေသိ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ဘဂဝါ သမာဒပေသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဗ္ဗေဌိတော ပဉှော, သုကထိတံ ကာရဏံ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

အတ္တနိပါတနပဉှော ပဉ္စမော။

၆. မေတ္တာဘာဝနာနိသံသပဉှော

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'မေတ္တာယ, ဘိက္ခဝေ, စေတောဝိမုတ္တိယာ အာသေဝိတာယ ဘာဝိတာယ ဗဟုလီကတာယ ယာနီကတာယ ဝတ္ထုကတာယ အနုဋ္ဌိတာယ ပရိစိတာယ သုသမာရဒ္ဓာယ ဧကာဒသာနိသံသာ ပါဋိကင်္ခါ။ ကတမေ ဧကာဒသ? သုခံ သုပတိ, သုခံ ပဋိဗုဇ္ဈတိ , န ပါပကံ သုပိနံ ပဿတိ, မနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ, အမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ, ဒေဝတာ ရက္ခန္တိ, နာဿ အဂ္ဂိ ဝါ ဝိသံ ဝါ သတ္ထံ ဝါ ကမတိ [သတ္ထံ ကမတိ (သျာ.) အ. နိ. ၁၁.၁၅ ပဿိတဗ္ဗံ], တုဝဋံ စိတ္တံ သမာဓိယတိ, မုခဝဏ္ဏော ဝိပ္ပသီဒတိ, အသမ္မူဠှော ကာလံ ကရောတိ, ဥတ္တရိ အပ္ပဋိဝိဇ္ဈန္တော ဗြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတီ'တိ။ ပုန စ တုမှေ ဘဏထ 'သာမော ကုမာရော မေတ္တာဝိဟာရီ မိဂသင်္ဃေန ပရိဝုတော ပဝနေ ဝိစရန္တော ပီဠိယက္ခေန ရညာ ဝိဒ္ဓော ဝိသပီတေန သလ္လေန တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတော ပတိတော'တိ။

''ယဒိ , ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ။ပေ။ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ ဟောတီ'တိ, တေန ဟိ ''သာမော ကုမာရော မေတ္တာဝိဟာရီ မိဂသင်္ဃေန ပရိဝုတော ပဝနေ ဝိစရန္တော ပီဠိယက္ခေန ရညာ ဝိဒ္ဓော ဝိသပီတေန သလ္လေန တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတော ပတိတော'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ သာမော ကုမာရော မေတ္တာဝိဟာရီ မိဂသင်္ဃေန ပရိဝုတော ပဝနေ ဝိစရန္တော ပီဠိယက္ခေန ရညာ ဝိဒ္ဓော ဝိသပီတေန သလ္လေန တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတော ပတိတော, တေန ဟိ 'မေတ္တာယ, ဘိက္ခဝေ။ပေ။ သတ္ထံ ဝါ ကမတီ'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော သုနိပုဏော ပရိသဏှော သုခုမော ဂမ္ဘီရော, အပိ သုနိပုဏာနံ မနုဇာနံ ဂတ္တေ သေဒံ မောစေယျ, သော တဝါနုပ္ပတ္တော, ဝိဇဋေဟိ တံ မဟာဇဋာဇဋိတံ, အနာဂတာနံ ဇိနပုတ္တာနံ စက္ခုံ ဒေဟိ နိဗ္ဗာဟနာယာ''တိ။

“ဘာသိတမေ့ဟံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘မေတ္တာယ ဘိက္ခဝေ။ပေ... သတ္တံ တ ကမတီ’တိ။ သာမော စ ကုမာရော မေတ္တာဝိဟာရီ မိဂသင္ဃေန ပရိဝုတော ပဝနေ ဝိစရန္တော ပီဠိယက္ခေန ရညာ ဝိဒ္ဓော ဝိသပီတေန သလ္လေန တတ္ထေဝ မုစ္ဆိတော ပတိတော, တတ္ထ ပန, မဟာရာဇ, ကာရဏံ အတ္ထိ။ ကတမံ တတ္ထ ကာရဏံ? နေတေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ, သာမော, မဟာရာဇ, ကုမာရော ဃဋံ ဥက္ခိပန္တော တသ္မိံ ခဏေ မေတ္တာဘာဝနာယ ပမတ္တော အဟောသိ။

“ယသ္မိံ, မဟာရာဇ, ခဏေ ပုဂ္ဂလော မေတ္တံ သမာပန္နော ဟောတိ, န တဿ ပုဂ္ဂလဿ တသ္မိံ ခဏေ အဂ္ဂိ တ ဝိသံ တ သတ္ထံ တ ကမတိ။ တဿ ယေ ကေစိ အဟိတကာမာ ဥပဂန္တွာ တံ န ပဿန္တိ, န တသ္မိံ ဩကာသံ လ ဘန္တိ။ နေတေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။ ဣဓ, မဟာရာဇ, ပုရိသော သင်္ဂါမသူရော အဘေဇ္ဇကဝစဇာလိကံ သန္နယှိတွာ သင်္ဂါမံ ဩတရေယျ, တဿ သရာ ခိတ္တာ ဥပဂန္တွာ ပတန္တိ ဝိကိရန္တိ, န တသ္မိံ ဩကာသံ လဘန္တိ, နေသော, မဟာရာဇ, ဂုဏော သင်္ဂါမသူရဿ, အဘေဇ္ဇကဝစဇာလိကာယေသော ဂုဏော, ယဿ သရာ ခိတ္တာ ဥပဂန္တွာ ပတန္တိ ဝိကိရန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နေတေ ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။

“ယသ္မိံ , မဟာရာဇ, ခဏေ ပုဂ္ဂလော မေတ္တံ သမာပန္နော ဟောတိ, န တဿ ပုဂ္ဂလဿ တသ္မိံ ခဏေ အဂ္ဂိ တ ဝိသံ တ သတ္ထံ တ ကမတိ။ တဿ ယေ ကေစိ အဟိတကာမာ ဥပဂန္တွာ တံ န ပဿန္တိ, တသ္မိံ ဩကာသံ န လ ဘန္တိ, နေတေ , မဟာရာဇ, ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။ ဣဓ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒိဗ္ဗံ အန္တရဓာနံ မူလံ ဟတ္ထေ ကရေယျ, ယာဝ တံ မူလံ တဿ ဟတ္ထဂတံ ဟောတိ, တာဝ န အညော ကောစိ ပကတိမနုဿော တံ ပုရိသံ ပဿတိ။ နေသော, မဟာရာဇ, ဂုဏော ပုရိသဿ, မူလဿေသော ဂုဏော အန္တရဓာနဿ, ယံ သော ပကတိမနုဿာနံ စက္ခုပထေ န ဒိဿတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နေတေ ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။

“ယသ္မိံ, မဟာရာဇ, ခဏေ ပုဂ္ဂလော မေတ္တံ သမာပန္နော ဟောတိ, န တဿ ပုဂ္ဂလဿ တသ္မိံ ခဏေ အဂ္ဂိ တ ဝိသံ တ သတ္ထံ တ ကမတိ။ တဿ ယေ ကေစိ အဟိတကာမာ ဥပဂန္တွာ တံ န ပဿန္တိ, န တသ္မိံ ဩကာသံ လ ဘန္တိ။ နေတေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။ ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသံ သုကတံ မဟာလေဏမနုပ္ပဝိဋ္ဌံ မဟတိမဟာမေဃော အဘိဝဿန္တော န သက္ကောတိ တေမယိတုံ, နေသော, မဟာရာဇ, ဂု ဏော ပုရိသဿ, မဟာလေဏဿေသော ဂုဏော, ယံ မဟာမေဃော အဘိဝဿမာနော န တံ တေမေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နေတေ ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ။

“ယသ္မိံ, မဟာရာဇ, ခဏေ ပုဂ္ဂလော မေတ္တံ သမာပန္နော ဟောတိ, န တဿ ပုဂ္ဂလဿ တသ္မိံ ခဏေ အဂ္ဂိ တ ဝိသံ တ သတ္ထံ တ ကမတိ။ တဿ ယေ ကေစိ အဟိတကာမာ ဥပဂန္တွာ တံ န ပဿန္တိ, န တဿ သက္ကောန္တိ အဟိတံ ကာတုံ နေတေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ ပုဂ္ဂလဿ, မေတ္တာဘာဝနာယေတေ ဂုဏာ”တိ။ “အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗပာပနိဝါရဏာ မေတ္တာဘာဝနာ”တိ။ “သဗ္ဗကုသလဂုဏာဝဟာ, မဟာရာဇ, မေတ္တာဘာဝနာ ဟိတာနမ္ပိ အဟိတာနမ္ပိ, ယေ တေ သတ္တာ ဝိညာဏဗဒ္ဓါ, သဗ္ဗေသံ မဟာနိသံသာ မေတ္တာဘာဝနာ သံ ဝိဘဇိတဗ္ဗာ”တိ။

မေတ္တာဘာဝနာနိသံသပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ကုသလာကုသလသမဝိသမပဉှော

၇. “ဘန္တေ နာဂသေန ‘ကုသလကာရိဿပိ အကုသလကာရိဿပိ ဝိပါကော သမသမော, ဥဒါဟု ကောစိ ဝိသေ သော အတ္ထီ’တိ? “အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ကုသလဿ စ အကုသလဿ စ ဝိသေသော, ကုသလံ, မဟာရာဇ, သုခဝိပါကံ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ, အကုသလံ ဒုက္ခဝိပါကံ နိရယသံဝတ္တနိက”န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဘဏထ ‘ဒေဝဒတ္တော ဧကန္တကဏှော, ဧကန္တကဏှေဟာဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂ တော, ဗောဓိသတ္တော ဧကန္တသုက္ကော, ဧကန္တသုက္ကေဟိ ဓမ္မေဟိ သမန္နာဂတော’တိ။ ပုန စ ဒေဝဒတ္တော ဘဝေ ဘဝေ ယသေန စ ပက္ခေန စ ဗောဓိသတ္တေန သမသမော ဟောတိ, ကအစိ အဓိကတရော တ။ ယအ ဒေဝဒတ္တော နဂ ရေ ဗာရာဏသိယံ ဗ္ရဟ္မဒတ္တဿ ရညော ပုရောဟိတပုတ္တော အဟောသိ, တအ ဗောဓိသတ္တော ဆဝကစဏ္ဍာ လော အဟောသိ ဝိဇ္ဇာဓရော, ဝိဇ္ဇံ ပရိဇပ္ပိတွတ အကာလေ အမ္ဗဖလာနိ နိဗ္ဗတ္တေသိ, ဧတ္ထ တာဝ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝဒတ္တတော ဇာတိယာ နိဟီနော ယသေန စ နိဟီနော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော ရာဇာ အဟောသိ မဟာ မဟီပတိ သဗ္ဗကာမသမင်္ဂီ, တအ ဗောဓိသတ္တော တဿူပ ဘောဂေ အဟောသိ ဟတ္ထိနာဂေ သဗ္ဗလက္ခဏသမ္ပန္နော, တဿ စာရုဂတိဝိလာသံ အသဟမာနော ရာဇာ ဝဓမိစ္ဆ န္တော ဟတ္ထာစရိယံ ဧဝမဝေစ ‘အသိက္ခိတော တေ, အာစရိယ, ဟတ္ထိနာဂေ, တဿ အာကာသဂမနံ နာမ ကာရဏံ ကရောဟီ’တိ, တတ္ထပိ တာဝ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝဒတ္တတော ဇာတိယာ နိဟီနော လာမကော တိရစ္ဆာနဂတော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ ပဝနေ နဋ္ဌာယိကော, တအ ဗောဓိသတ္တော မဟာပထဝီ နာမ မက္ကဋော အဟောသိ, ဧတ္ထပိ တာဝ ဒိဿတိ ဝိသေသော မနုဿဿ စ တိရစ္ဆာနဂတဿ စ, တတ္ထပိ တာဝ ဗောဓိသတ္တော ဒေဝဒတ္တတော ဇာတိယာ နိဟီနော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ သောဏုတ္တရော နာမ နေသာဒေ ဗလဝ ဗလဝတရော နာဂ ဗလော, တအ ဗောဓိသတ္တော ဆဒ္ဒန္တော နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ။ တအ သော လုဒ္ဒကော တံ ဟတ္ထိနာဂံ ဃာတေ သိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တောဝ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ ဝနစရကော အနိကေတတသီ, တအ ဗောဓိသတ္တော သကု ဏော အဟောသိ တိတ္တိရော မန္တဇ္ဈာယီ, တအပိ သော ဝနစရကော တံ သကုဏံ ဃာတေသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္ တောဝ ဇာတိယာ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော ကလာဗု နာမ ကာသိရာဇာ [ကာသိကရာဇာ (က.)] အဟောသိ, တအ ဗောဓိသတ္တော တာပသော အဟောသိ ခန္တိဝါဒီ။ တအ သော ရာဇာ တဿ တာပသဿ ကုဒ္ဓော ဟတ္ထပာဒေ ဝံသကဠီရေ ဝိယ ဆေ ဒာပေသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ အဓိကတရော ဇာတိယာ စ ယသေန စ။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ ဝနစရော, တအ ဗောဓိသတ္တော နန္ဒိယော နာမ တနရိန္ဒော အဟောသိ, တအပိ သော ဝနစရော တံ တနရိန္ဒံ ဃာတေသိ သဒ္ဓိံ မာတရာ ကနိဋ္ဌဘာတိကေန စ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒ တ္တော ယေဝ အဓိကတရော ဇာတိယာ။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ အစေလကော ကာရမ္ဘိယော နာမ, တအ ဗောဓိသတ္တော ပ ဏ္ဍရကော နာမ နာဂရာဇာ အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ အဓိကတရော ဇာတိယာ။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ ပဝနေ ဇဋိလကော, တအ ဗောဓိသတ္တော တစ္ဆကော နာမ မဟာသူကရော အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ ဇာတိယာ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော စေတီသု သူရပရိစရော နာမ ရာဇာ အဟောသိ ဥပရိ ပုရိသမတ္တေ ဂဂနေ ဝေဟာသင္ ဂမော, တအ ဗောဓိသတ္တော ကပိလော နာမ ဗ္ရာဟ္မဏော အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ အဓိကတ ရော ဇာတိယာ စ ယသေန စ။

“ပုန စပရံ ယအ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ သာမော နာမ, တအ ဗောဓိသတ္တော ရုရု နာမ မိဂရာဇာ အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ ဇာတိယာ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော မနုဿော အဟောသိ လုဒ္ဒကော ပဝနစရော, တအာ ဗောဓိသတ္တော ဟတ္ထိနာကေ အဟောသိ, သော လုဒ္ဒကော တဿ ဟတ္ထိနာဂဿ သတ္တက္ခတ္တုံ ဒန္တေ ဆိန္ဒိတွာ ဟရိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ ယောနိယာ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော သိင်္ဂါလော အဟောသိ ခတ္တိယဓမ္မော, သော ယာဝတာ ဇမ္ဗုဒီပေ ပဒေသရာဇာနော တေ သဗ္ဗေ အနုယုတ္တေ အကာသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တော ဝိဓုရော နာမ ပဏ္ဍိတော အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ ယသေန အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော ဟတ္ထိနာကေ ဟုတွာ လဋုကိကာယ သကုဏိကာယ ပုတ္တကေ ဃာတေသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ ဟတ္ထိနာကေ အဟောသိ ယူထပတိ, တတ္ထ တာဝ ဥဘောပိ တေ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော ယက္ခော အဟောသိ အဓမ္မော နာမ, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ ယက္ခော အဟောသိ ဓမ္မော နာမ, တတ္ထပိ တာဝ ဥဘောပိ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော နာဝိကော အဟောသိ ပဉ္စန္နံ ကုလသတာနံ ဣဿရော, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ နာဝိကော အဟောသိ ပဉ္စန္နံ ကုလသတာနံ ဣဿရော, တတ္ထပိ တာဝ ဥဘောပိ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော သတ္ထဝါဟော အဟောသိ ပဉ္စန္နံ သကဋသတာနံ ဣဿရော, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ သတ္ထဝါဟော အဟောသိ ပဉ္စန္နံ သကဋသတာနံ ဣဿရော, တတ္ထပိ တာဝ ဥဘောပိ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော သာခေါ နာမ မိဂရာဇာ အဟောသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ နိဂြောဓော နာမ မိဂရာဇာ အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဥဘောပိ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော သာခေါ နာမ သေနာပတိ အဟောသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တောပိ နိဂြောဓော နာမ ရာဇာ အဟောသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဥဘောပိ သမသမာ အဟေသုံ။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော ခဏ္ဍဟာလော နာမ ဗြာဟ္မဏော အဟောသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တော စန္ဒော နာမ ရာဇကုမာရော အဟောသိ, တအာ သော ခဏ္ဍဟာလော ယေဝ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော ဗြဟ္မဒတ္တော နာမ ရာဇာ အဟောသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော မဟာပဒုမော နာမ ကုမာရော အဟောသိ, တအာ သော ရာဇာ သကပုတ္တံ စောရပပါတေ ခိပါပေသိ, ယတော ကုတောစိ ပိတာဝ ပုတ္တာနံ အဓိကတရော ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌောတိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ အဓိကတရော။

“ပုန စပရံ ယအာ ဒေဝဒတ္တော မဟာပတာပေါ နာမ ရာဇာ အဟောသိ, တအာ ဗောဓိသတ္တော တဿ ပုတ္တော ဓမ္မပါလော နာမ ကုမာရော အဟောသိ, တအာ သော ရာဇာ သကပုတ္တဿ ဟတ္ထပါဒေ သီသဉ္စ ဆေဒါပေသိ, တတ္ထပိ တာဝ ဒေဝဒတ္တော ယေဝ ဥတ္တရော အဓိကတရော။

အဇ္ဇေတရဟိ ဥဘောပိ သက္ယကုလေ ဇာယိံသု။ ဗောဓိသတ္တော ဗုဒ္ဓော အဟောသိ သဗ္ဗညူ လောကနာယကော, ဒေဝဒတ္တော တဿ ဒေဝါတိဒေဝဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣဒ္ဓိံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗုဒ္ဓါလယံ အကာသိ။ ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ မယာ ဘဏိတံ, တံ သဗ္ဗံ တထံ ဥဒါဟု ဝိတထ”န္တိ?

“ယံ တွံ, မဟာရာဇ, ဗဟုဝိဓံ ကာရဏံ ဩသာရေသိ, သဗ္ဗံ တံ တထေဝ, နော အညထာ”တိ။ “ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကဏှေဟာပိ သုက္ကေနာပိ သမသမဂတိကာ ဟောန္တိ, တေန ဟိ ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ သမသမဝိပါကံ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇ, ကုသလမ္ပိ အကုသလမ္ပိ သမသမဝိပါကံ ဟောတိ, န ဟိ, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တော သဗ္ဗဇနေဟိ ပဋိဝိရုဒ္ဓော, ဗောဓိသတ္တေနေဝ ပဋိဝိရုဒ္ဓော။ ယော တဿ ဗောဓိသတ္တေန ပဋိဝိရုဒ္ဓော, သော တသ္မိံ တသ္မိံ ယေဝ ဘဝေ ပစ္စတိ ဖလံ ဒေတိ။ ဒေဝဒတ္တောပိ, မဟာရာဇ, ဣဿရိယေ ဌိတော ဇနပဒေသု အာရက္ခံ ဒေတိ, သေတုံ

သဘံ ပုညသာလံ ကာရေတိ, သမဏဗြာဟ္မဏာနံ ကပဏဒ္ဓိကဝဏိဗ္ဗကာနံ နာထာနာထာနံ ယထာပဏိဟိတံ အနံ ဒေတိ။ တဿ သော ဝိပာကေန ဘဝေ ဘဝေ သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘတိ။ ကသ္မာတံ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ဝတ္ထုံ ဝိနာ အနေန ဒ မေန သံယမေန ဥပေဟသထကမ္မေန သမ္ပတ္တိ အနုဘဝိဿတီတိ?

“ယံ ပန တွံ, မဟာရာဇ, ဧဝံ ဝဒေသိ ‘ဒေဝဒတ္တော စ ဗောဓိသတ္တော စ ဧကတော အနုပရိဝတ္တန္တီ’တိ, သော န ဇာတိသတဿ အစ္စယေန သမာဂမော အဟောသိ, န ဇာတိသဟဿဿ အစ္စယေန, န ဇာတိသတသဟဿဿ အစ္စယေန, ကဒာစိ ကရဟစိ ဗဟူနံ အဟောရတ္တာနံ အစ္စယေန သမာဂမော အဟောသိ။ ယံ ပနေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ **ကာဏကစ္ဆပေါပမံ** ဥပဒဿိတံ မနုဿတ္တပ္ပဋိလာဘာယ, တထူပမံ, မဟာရာဇ, ဣမေသံ သမာဂမံ ဓာရေဟိ။

“န, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တဿ ဒေဝဒတ္တေနေဝ သဒ္ဓိံ သမာဂမော အဟောသိ, ထေရောပိ, မဟာရာဇ, သာရိပု တ္တော အနေကေသု ဇာတိသတသဟဿေသု ဗောဓိသတ္တဿ ပိတာ အဟောသိ, မဟာပိတာ အဟောသိ, စူဠပိတာ အဟောသိ , ဘာတာ အဟောသိ, ပုတ္တော အဟောသိ, ဘာဂိနေယျော အဟောသိ, မိတ္တော အဟောသိ။

“ဗောဓိသတ္တောပိ, မဟာရာဇ, အနေကေသု ဇာတိသတသဟဿေသု ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ပိတာ အဟောသိ, မဟာပိတာ အဟောသိ, စူဠပိတာ အဟောသိ, ဘာတာ အဟောသိ, ပုတ္တော အဟောသိ, ဘာဂိနေယျော အဟောသိ , မိတ္တော အဟောသိ, သဗ္ဗေပိ, မဟာရာဇ, သတ္တနိကာယပရိယာပန္နာ သံသာရသောတမနုဂတာ သံသာရ သောတေန ဝုယှန္တာ အပ္ပိယေဟိပိ ပိယေဟိပိ သမာဂစ္ဆန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ သောတေန ဝုယှမာနံ သုစိ အသုစိကလ္လာဏပာပကေန သမာဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေပိ သတ္တနိကာယပရိယာပန္နာ သံသာရ သောတမနုဂတာ သံသာရသောတေန ဝုယှန္တာ အပ္ပိယေဟိပိ ပိယေဟိပိ သမာဂစ္ဆန္တိ။ ဒေဝဒတ္တော, မဟာရာဇ, ယက္ခော သမာနော အတ္တနာ အဓမ္မော ပရေ အဓမ္မေ နိယောဇေတွာ သတ္တပညာသဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿ သတသဟဿာနိ မဟာနိရယေ ပစ္စိ , ဗောဓိသတ္တောပိ, မဟာရာဇ, ယက္ခော သမာနော အတ္တနာ ဓမ္မော ပရေ ဓမ္မေ နိ ယောဇေတွာ သတ္တပညာသဝဿကောဋိယော သဋ္ဌိ စ ဝဿသတသဟဿာနိ သဂ္ဂေ မောဒိ သဗ္ဗကာမသမင်္ဂီ, အပိ စ, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တော ဣမသ္မိံ ဘဝေ ဗုဒ္ဓံ အနာသာဒနီယမာသာဒယိတွာ သမဂ္ဂဉ္စ သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ ပထဝိံ ပဝိ သိ, တထာဂတော ဗုဇ္ဈိတွာ သဗ္ဗဓမ္မေ ပရိနိဗ္ဗုတော ဥပဓိသင်္ခယေ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ကုသလာကုသလသမဝိသမပဉ္ဟော သတ္တမော။

၈. အမရာဒေဝီပဉ္ဟော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

> “‘သဗ္ဗေ လဘေထ ခဏံ တ ရဟော တ၊ နိမန္တကံ [နိတတကံ (ကုဏာလဇာတကေ)] တပိ လဘေထ တာဒိသံ။
> သဗ္ဗာဝ [သဗ္ဗာပိ (သီ. ပီ.)] ဣတ္ထိ ကယိရုံ [ကရေယျုံ (သီ. ပီ. က.)] နု ပာပံ၊ အညံ အလဒ္ဓာ ပီဌသပ္ပိနာ သဒ္ဓိ’န္တိ။

“ပုန စ ကထီယတိ ‘မဟောသဓဿ ဘရိယာ အမရာ နာမ ဣတ္ထိ ဂါမကေ ဌပိတာ ပဝုတ္ထပတိကာ ရဟော နိသိန္နာ ဝိဝိတ္တာ ရာဇပ္ပဋိသမံ သာမိကံ ကရိတွာ သဟဿေန နိမန္တိယမာနာ ပာပံ နာကာသီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘သဗ္ဗေ။ပေ။ သဒ္ဓိ’န္တိ တေန ဟိ ‘မဟောသဓဿ ဘရိယာ။ပေ။ နာကာသီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ မဟောသဓဿ ဘရိယာ။ပေ။ နာကာသိ, တေန ဟိ ‘သဗ္ဗေ။ပေ။ သဒ္ဓိ’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉ္ဟော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘သဗ္ဗေ။ပေ။ သဒ္ဓိ’န္တိ။ ကထီယတိ စ ‘မဟောသဓဿ ဘရိယာ ။ပေ။ နာကာသီ’တိ။ ကရေယျ သာ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ သဟဿံ လဘမာနာ တာဒိသေန ပုရိသေန သဒ္ဓိံ ပာပကမ္မံ, န သာ က

ရေယျွ သစေ ခဏံ တ ရဟော တ နိမန္တကံ တပိ တာဒိသံ လဘေယျွ, ဝိစိနန္တိ သာ, မဟာရာဇ, အမရာ ဣတ္ထီ န အဒ္ဒသ ခဏံ တ ရဟော တ နိမန္တကံ တပိ တာဒိသံ။

''ဣဓ လောကေ ဂရဟာဘယာ ခဏံ န ပဿိ, ပရလောကေ နိရယဘယာ ခဏံ န ပဿိ, ကဋုကဝိပာကံ ဟာပန္တိ ခဏံ န ပဿိ, ပိယံ အမုဉ္စိတုကာမာ ခဏံ န ပဿိ, သာမိကဿ ဂရုကတာယ ခဏံ န ပဿိ, ဓမ္မံ အပစာယန္တီ ခဏံ န ပဿိ, အနရိယံ ဂရဟန္တီ ခဏံ န ပဿိ, ကိရိယံ အဘိန္ဒိတုကာမာ ခဏံ န ပဿိ။ ဧဝရူပေဟိ ဗဟူဟိ ကာရဏေဟိ ခဏံ န ပဿိ။

''ရဟောပိ သာ လောကေ ဝိစိနိတွာ အပဿန္တီ ဟာပံ နာကာသိ။ သစေ သာ မနုဿေဟိ ရဟော လဘေယျွ, အထ အမနုဿေဟိ ရဟော န လဘေယျွ။ သစေ အမနုဿေဟိ ရဟော လဘေယျွ, အထ ပရစိတ္တဝိဒူဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ရဟော န လဘေယျွ။ သစေ ပရစိတ္တဝိဒူဟိ ပဗ္ဗဇိတေဟိ ရဟော လဘေယျွ, အထ ပရစိတ္တဝိဒူနီဟိ ဒေဝတာဟိ ရဟော န လဘေယျွ။ သစေ ပရစိတ္တဝိဒူနီဟိ ဒေဝတာဟိ ရဟော လဘေယျွ, အတ္တနာဝ ဟာပေဟိ ရဟော န လဘေယျွ။ သစေ အတ္တနာဝ ဟာပေဟိ ရဟော လဘေယျွ, အထ အဓမ္မေန ရဟော န လဘေယျွ။ ဧဝရူပေဟိ ဗဟုဝိဓေဟိ ကာရဏေဟိ ရဟော အလဘိတွာ ဟာပံ နာကာသိ။

''နိမန္တကမ္ပိ သာ လောကေ ဝိစိနိတွာ တာဒိသံ အလဘန္တီ ဟာပံ နာကာသိ။ မဟောသဓော, မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတော အဋ္ဌဝီသတိယာ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ ကတမေဟိ အဋ္ဌဝီသတိယာ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော? မဟောသဓော, မဟာရာဇ, သူရော ဟိရိမာ ဩတ္တပ္ပီ သပက္ခော မိတ္တသမ္ပန္နော ခမော သီလဝါ သစ္စဝါဒီ သောစေယျသမ္ပန္နော အက္ကောဓနော အနတိမာနီ အနုသူယကော ဝီရိယဝါ အာယူဟကော သင်္ဂါဟကော သံဝိဘာဂီ သခိလော နိဝာတဝုတ္တိ သဏှော အသဌော အမာယာဝီ အတိဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော ကိတ္တိမာ ဝိဇ္ဇာသမ္ပန္နော ဟိတေသီ ဥပနိဿိတာနံ ပတ္ထိတော သဗ္ဗဇနဿ ဓနဝါ ယသဝါ။ မဟောသဓော, မဟာရာဇ, ပဏ္ဍိတော ဣမေဟိ အဋ္ဌဝီသတိယာ အင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော။ သာ အညံ တာဒိသံ နိမန္တကံ အလဘိတွာ ဟာပံ နာကာသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

အမရာဒေဝီပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. အရဟန္တအဘာယနပဉှော

၉. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'ဝိဂတဘယသန္တာသာ အရဟန္တော'တိ။ ပုန စ နဂရေ ရာဇဂဟေ ဓနပာလကံ ဟတ္ထိံ ဘဂဝတိ ဩပတန္တံ ဒိသွာ ပဉ္စ ခီဏာသဝသတာနိ ပရိစ္စဇိတွာ ဇိနဝရံ ပက္ကန္တာနိ ဒိသာဝိဒိသံ ဧကံ ဌပေတွာ ထေရံ အာနန္ဒံ။ ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တေ အရဟန္တော ဘယာ ပက္ကန္တာ, ပညာယိဿတိ သကေန ကမ္မေနာတိ ဒသဗလံ ပာတေတုကာမာ ပက္ကန္တာ, ဥဒာဟု တထာဂတဿ အတုလံ ဝိပုလမသမံ ပာဋိဟာရိယံ ဒဋ္ဌုကာမာ ပက္ကန္တာ? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဝိဂတဘယသန္တာသာ အရဟန္တော'တိ, တေန ဟိ 'နဂရေ။ပေ.။ အာနန္ဒ'န္တိ ယံ ဝစနံ တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ နဂရေ ရာဇဂဟေ ဓနပာလကံ ဟတ္ထိံ ဘဂဝတိ ဩပတန္တံ ဒိသွာ ပဉ္စ ခီဏာသဝသတာနိ ပရိစ္စဇိတွာ ဇိနဝရံ ပက္ကန္တာနိ ဒိသာဝိဒိသံ ဧကံ ဌပေတွာ ထေရံ အာနန္ဒံ, တေန ဟိ 'ဝိဂတဘယသန္တာသာ အရဟန္တော'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝာနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'ဝိဂတဘယသန္တာသာ အရဟန္တော'တိ, နဂရေ ရာဇဂဟေ ဓနပာလကံ ဟတ္ထိံ ဘဂဝတိ ဩပတန္တံ ဒိသွာ ပဉ္စ ခီဏာသဝသတာနိ ပရိစ္စဇိတွာ ဇိနဝရံ ပက္ကန္တာနိ ဒိသာဝိဒိသံ ဧကံ ဌပေတွာ ထေရံ အာနန္ဒံ, တဉ္စ ပန န ဘယာ, နာပိ ဘဂဝန္တံ ပာတေတုကာမတာယ။

''ယေန ပန, မဟာရာဇ, ဟေတုနာ အရဟန္တော ဘာယေယျုံ ဝါ တာသေယျုံ ဝါ, သော ဟေတု အရဟန္တာနံ သမုစ္ဆိန္နော, တသ္မာ ဝိဂတဘယသန္တာသာ အရဟန္တော, ဘာယတိ နု, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ ခဏန္တေပိ ဘိန္ဒန္တေပိ ဓာရေန္တေပိ သမုဒ္ဒပဗ္ဗတဂိရိသိခရေတိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ''တိ? ''နတ္ထိ, ဘန္တေ,

မဟာပထဝိယာ သော ဟေတု, ယေန ဟေတုနာ မဟာပထဝီ ဘာယေယျ တ တာသေယျ တ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ အရဟန္တာနံ သော ဟေတု, ယေန ဟေတုနာ အရဟန္တော ဘာယေယျုံ တ တာသေယျုံ တ။

''ဘာယတိ နု, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ ဆိန္ဒန္တေ တ ဘိန္ဒန္တေ တ ပတန္တေ တ အဂ္ဂိနာ ဒဟန္တေ တ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ''တိ? ''နတ္ထိ, ဘန္တေ, ဂိရိသိခရဿ သော ဟေတု, ယေန ဟေတုနာ ဂိရိသိခရံ ဘာယေယျ တ တာသေယျ တ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ အရဟန္တာနံ သော ဟေတု, ယေန ဟေတုနာ အရဟန္တော ဘာယေယျုံ တ တာသေယျုံ တ။

''ယဒိပိ , မဟာရာဇ, လောကဓာတုသတသဟဿေသု ယေ ကေစိ သတ္တနိကာယပရိယာပန္နာ သဗ္ဗေပိ တေ သတ္တိဟတ္ထာ ဧကံ အရဟန္တံ ဥပဓာဝိတွာ တာသေယျုံ, န ဘဝေယျ အရဟတော စိတ္တဿ ကိဉ္စိ အညထတ္တံ။ ကိံ ကာရဏံ? အဋ္ဌာနမနဝကာသတာယ။

''အပိ စ, မဟာရာဇ, တေသံ ခီဏာသဝါနံ ဧဝံ စေတောပရိဝိတက္ကော အဟောသိ 'အဇ္ဇ နရဝရပဝရေ ဇိနဝရဝသဘေ နဂရဝရမနုပ္ပဝိဋ္ဌေ ဝီထိယာ ဓနပါလကော ဟတ္ထီ အာပတိဿတိ, အသံသယမတိဒေဝဒေဝံ ဥပဋ္ဌာကော န ပရိစ္စဇိဿတိ, ယဒိ မယံ သဗ္ဗေပိ ဘဂဝန္တံ န ပရိစ္စဇိဿာမ, အာနန္ဒဿ ဂုဏော ပါကဋော န ဘဝိဿတိ, န ဟေဝ စ တထာဂတံ သမုပဂမိဿတိ ဟတ္ထိနာဂေ, ဟန္ဒ မယံ အပဂစ္ဆာမ, ဧဝမိဒံ မဟတော ဇနကာယဿ ကိလေသဗန္ဓနမောက္ခော ဘဝိဿတိ, အာနန္ဒဿ စ ဂုဏော ပါကဋော ဘဝိဿတီ'တိ။ ဧဝံ တေ အရဟန္တော အာနိသံသံ ဒိသွာ ဒိသာဝိဒိသံ ပက္ကန္တာ''တိ။ ''သုဝိဘတ္တော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော, ဧဝမေတံ နတ္ထိ အရဟန္တာနံ ဘယံ တ သန္တာသော တ, အာနိသံသံ ဒိသွာ အရဟန္တော ပက္ကန္တာ ဒိသာဝိဒိသ''န္တိ။

အရဟန္တအဘာယနပဉှော နဝမော။

၁၀. ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉှော

၁၀. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ 'တထာဂတော သဗ္ဗညူ'တိ။ ပုန စ ဘဏထ 'တထာဂတေန သာရိပုတ္တမောဂ္ဂလ္လာနပ္ပမုခေ ဘိက္ခုသင်္ဃေ ပဏာမိတေ စာတုမေယျကာ စ သကျာ ဗြဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ ဗီဇူပမဉ္စ ဝစ္ဆတရုဏူပမဉ္စ ဥပဒဿေတွာ ဘဂဝန္တံ ပသာဒေသုံ ခမာပေသုံ နိဇ္ဈတ္တံ အကံသူ'တိ။ ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အညာတာ တာ ဥပမာ တထာဂတဿ, ယာဟိ တထာဂတော ဥပမာဟိ ဩရတော ခမိတော ဥပသန္တော နိဇ္ဈတ္တံ ဂတော? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတဿ တာ ဥပမာ အညာတာ, တေန ဟိ ဗုဒ္ဓေါ အသဗ္ဗညူ, ယဒိ ဉာတာ, တေန ဟိ ဩကဿ ပသယှ ဝီမံသာပေက္ခော ပဏာမေသိ, တေန ဟိ တဿ အကာရုညတာ သမ္ဘဝတိ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''သဗ္ဗညူ, မဟာရာဇ, တထာဂတော, တာဟိ စ ဥပမာဟိ ဘဂဝါ ပသန္နော ဩရတော ခမိတော ဥပသန္တော နိဇ္ဈတ္တံ ဂတော။ ဓမ္မဿာမီ, မဟာရာဇ, တထာဂတော, တထာဂတပ္ပဝေဒိတေဟေဝ တေ ဩပမ္မေဟိ တထာဂတံ အာရာဓေသုံ တောသေသုံ ပသာဒေသုံ, တေသဉ္စ တထာဂတော ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ သာမိကဿ သန္တကေနေဝ ဓနေန သာမိကံ အာရာဓေတိ တောသေတိ ပသာဒေတိ, တဉ္စ သာမိကော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, စာတုမေယျကာ စ သကျာ ဗြဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေဟေဝ ဩပမ္မေဟိ တထာဂတံ အာရာဓေသုံ တောသေသုံ ပသာဒေသုံ, တေသဉ္စ တထာဂတော ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒိ။

''ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ကပ္ပကော ရညော သန္တကေနေဝ သုဝဏ္ဏဖဏကေန ရညော ဥတ္တမင်္ဂံ ပသာဓယမာနော ရာဇာနံ အာရာဓေတိ တောသေတိ ပသာဒေတိ, တဿ စ ရာဇာ ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒတိ, ယထိစ္ဆိတမနုပ္ပဒေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, စာတုမေယျကာ စ သကျာ ဗြဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ တထာဂတပ္ပဝေဒိတေဟေဝ

ဩပမေဝှိ တထာဂတံ အာရာဓေသုံ တောသေသုံ ပသာဒေသုံ, တေသဥ္စ တထာဂတော ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနု မောဒိ။

''ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, သဒ္ဒိဝိဟာရိကော ဥပဇ္ဈာယဘာတံ ပိဏ္ဍာဟာတံ ဂဟေတွာ ဥပဇ္ဈာယဿ ဥပနာမေန္တော ဥပဇ္ဈာယံ အာရာဓေတိ တောသေတိ ပသာဒေတိ, တဥ္စ ဥပဇ္ဈာယော ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, စာတုမေယ္ယကာ စ သက္ယာ ဗ္ရဟ္မာ စ သဟမ္ပတိ တထာဂတပဝေဒိတေဟေဝ ဩပမ္မေဟိ တထာဂတံ အာရာဓေသုံ တောသေသုံ ပသာဒေသုံ, တေသဥ္စ တထာဂတော ပသန္နော 'သာဓူ'တိ အဗ္ဘာနုမောဒိတွာ သဗ္ဗဒုက္ခပရိမုတ္တိယာ ဓမ္မံ ဒေသေသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဗုဒ္ဓသဗ္ဗညုဘာဝပဉှော ဒသမော။

သဗ္ဗညုတဉာဏဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒသ ပဉှာ။

၅. သန္ထဝဝဂ္ဂေါ

၁. သန္ထဝပဉှော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

'''သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ၊ နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။
အနိကေတမသန္ထဝံ၊ ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ။

''ပုန စ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, တသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန ဘဏိတံ 'သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ, နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။ အနိကေတမသန္ထဝံ, ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ, တေန ဟိ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, တသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, တသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ, တေန ဟိ 'သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ, နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။ အနိကေတမသန္ထဝံ, ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ, နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။ အနိကေတမသန္ထဝံ, ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ။ ဘဏိတဥ္စ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, တသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ။ ယံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ, နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။ အနိကေတမသန္ထဝံ, ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ, တံ သဘာဝဝစနံ အသေသဝစနံ နိဿေသဝစနံ နိပ္ပရိယာယဝစနံ သမဏာနုစ္ဆဝံ သမဏသာရုပ္ပံ သမဏပ္ပတိရူပံ သမဏာရဟံ သမဏဂေါစရံ သမဏပ္ပဋိပဒါ သမဏပ္ပဋိပတ္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အာရညကော မိဂေါ အရညေ ပဝနေ စရမာနော နိရာလယော အနိကေတော ယထိစ္ဆကံ သယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခုနာ 'သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ, နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။ အနိကေတမသန္ထဝံ, ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန'န္တိ စိန္တေတဗ္ဗံ။

''ယံ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, တသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ, တံ ဒွေ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနေန ဘဂဝတာ ဘဏိတံ။ ကတမေ ဒွေ? ဝိဟာရဒါနံ နာမ သဗ္ဗဗုဒ္ဓေဟိ ဝဏ္ဏိတံ အနုမတံ ထောမိတံ ပသတ္ထံ, တံ တေ ဝိဟာရဒါနံ ဒတွာ ဇာတိဇရာမရဏာ ပရိမုစ္စိဿန္တီတိ။ အယံ တာဝ ပဌမော အာနိသံသော ဝိဟာရဒါနေ။

''ပုန စပရံ ဝိဟာရေ ဝိဇ္ဇမာနေ ဘိက္ခုနိယော ဗျတ္တသင်္ကေတာ ဘဝိဿန္တိ, သုလဘံ ဒဿနံ ဒဿနကာမာနံ, အနိကေတေ ဒုဒ္ဒသာ ဘဝိဿန္တီတိ။ အယံ ဒုတိယော အာနိသံသော ဝိဟာရဒါနေ။ ဣမေ ဒွေ အတ္ထဝသေ သ

မုဒ္ဒသမာနေန ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဝိဟာရေ ကာရယေ ရမ္မေ, ဝာသယေတ္ထ ဗဟုဿုတေ'တိ, န တတ္ထ ဗုဒ္ဓပုတ္တေ န အာလယော ကရဏီယော နိကေတေ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

သန္ထဝပဉှော ပဌမော။

၂. ဥဒရသံယတပဉှော

၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

'''ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ၊ ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ။

''ပုန စ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'အဟံ ခေါ ပနုဒါယိ, အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ ဘုဉ္ဇာမိ, ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမီ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ, တေန ဟိ 'အဟံ ခေါ ပနုဒါယိ, အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ ဘုဉ္ဇာမိ, ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမီ'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ 'အဟံ ခေါ ပနုဒါယိ, အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ ဘုဉ္ဇာမိ, ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမီ'တိ, တေန ဟိ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ, ဘဏိတဉ္စ 'အဟံ ခေါ ပနုဒါယိ, အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ ဘုဉ္ဇာမိ, ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမီ'တိ ။ ယံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ, တံ သဘာဝဝစနံ အသေသဝစနံ နိဿေသဝစနံ နိပ္ပရိယာယဝစနံ ဘူတဝစနံ တစ္ဆဝစနံ ယာထာဝဝစနံ အဝိပရီတဝစနံ ဣသိဝစနံ မုနိဝစနံ ဘဂဝန္တဝစနံ အရဟန္တဝစနံ ပစ္စေကဗုဒ္ဓဝစနံ ဇိနဝစနံ သဗ္ဗညုဝစနံ တထာဂတဿ အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဝစနံ။

''ဥဒရေ အသံယတော, မဟာရာဇ, ပါဏမ္ပိ ဟနတိ, အဒိန္နမ္ပိ အာဒိယတိ, ပရဒါရမ္ပိ ဂစ္ဆတိ, မုသာပိ ဘဏတိ, မဇ္ဇမ္ပိ ပိဝတိ, မာတရမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ, ပိတရမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ, အရဟန္တမ္ပိ ဇီဝိတာ ဝေါရောပေတိ, သင်္ဃမ္ပိ ဘိန္ဒတိ, ဒုဋ္ဌေန စိတ္တေန တထာဂတဿ လောဟိတမ္ပိ ဥပ္ပာဒေတိ။ နနု, မဟာရာဇ, ဒေဝဒတ္တော ဥဒရေ အသံယတော သင်္ဃံ ဘိန္ဒိတွာ ကပ္ပဋ္ဌိယံ ကမ္မံ အာယူဟိ [အာယူဟတိ (က.)]။ ဧဝရူပါနိ, မဟာရာဇ, အညာနိပိ ဗဟုဝိဓာနိ ကာရဏာနိ ဒိသွာ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ။

''ဥဒရေ သံယတော, မဟာရာဇ, စတုသစ္စာဘိသမယံ အဘိသမေတိ, စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ သစ္ဆိကရောတိ, စတူသု ပဋိသမ္ဘိဒါသု အဋ္ဌသု သမာပတ္တီသု ဆသု အဘိညာသု ဝသီဘာဝံ ပာပုဏာတိ, ကေဝလဉ္စ သမဏဓမ္မံ ပူရေတိ။ နနု, မဟာရာဇ, သုကပေါတကော ဥဒရေ သံယတော ဟုတွာ ယာဝ တာဝတိံသဘဝနံ ကမ္ပေတွာ သက္ကံ ဒေဝါနမိန္ဒံ ဥပဋ္ဌာနမုပနေသိ, ဧဝရူပါနိ, မဟာရာဇ, အညာနိပိ ဗဟုဝိဓာနိ ကာရဏာနိ ဒိသွာ ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'ဥတ္တိဋ္ဌေ နပ္ပမဇ္ဇေယျ, ဥဒရေ သံယတော သိယာ'တိ။

''ယံ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ 'အဟံ ခေါ ပနုဒါယိ အပ္ပေကဒါ ဣမိနာ ပတ္တေန သမတိတ္တိကမ္ပိ ဘုဉ္ဇာမိ, ဘိယျောပိ ဘုဉ္ဇာမီ'တိ, တံ ကတကိစ္စေန နိဋ္ဌိတကိရိယေန သိဒ္ဓတ္ထေန ဝုသိတဝေါသာနေန နိရာဝရဏေန သဗ္ဗညုနာ သယမ္ဘုနာ တထာဂတေန အတ္တာနံ ဥပါဒါယ ဘဏိတံ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဝန္တဿ ဝိရိတ္တဿ အနုဝါသိတဿ အာတုရဿ သပ္ပါယကိရိယာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗာ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သကိလေသဿ အဒိဋ္ဌသစ္စဿ ဥဒရေ သံယမော ကရဏီယော ဟောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ သပ္ပဘာသဿ ဇာတိမန္တဿ အဘိဇာတိပရိသုဒ္ဓဿ မဇ္ဇနနိဃံသနပရိသောဓနေန ကရဏီယံ န ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ဗုဒ္ဓဝိသယေ ပါရမိံ ဂတဿ ကိရိယာကရဏေသု အာဝရဏံ န ဟောတီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဥဒရသံယတပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဗုဒ္ဓအပ္ပာဗာဓပဉှော

၃. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ သဒါ ပယတပါဏိ အန္တိမဒေဟဓရော အနုတ္တရော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ဘဂဝတာ ‘ဧတဒဂ္ဂံ, ဘိက္ခဝေ, မမ သာဝကာနံ ဘိက္ခူနံ အပ္ပာဗာဓာနံ ယဒိဒံ ဗာကုလော’တိ။ ဘဂဝတော စ သရီရေ ဗဟုက္ခတ္တုံ အာဗာဓော ဥပ္ပန္နော ဒိဿတိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော အနုတ္တရော, တေန ဟိ ‘ဧတဒဂ္ဂံ။ပေ။ ဗာကုလော’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ထေရော ဗာကုလော အပ္ပာဗာဓာနံ အဂ္ဂေါ, တေန ဟိ ‘အဟမသ္မိ။ပေ။ သလ္လကတ္တော’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အဟမသ္မိ။ပေ။ သလ္လကတ္တော’တိ, ဘဏိတဉ္စ ‘ဧတဒဂ္ဂံ။ပေ။ ဗာကုလော’တိ, တဉ္စ ပန ဗာဟိရာနံ အာဂမာနံ အဓိဂမာနံ ပရိယတ္တီနံ အတ္တနိ ဝိဇ္ဇမာနတံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ။

“သန္တိ ခေါ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သာဝကာ ဌာနစင်္ကမိကာ, တေ ဌာနေန စင်္ကမေန ဒိဝါရတ္တိံ ဝီတိနာမေန္တိ, ဘဂဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဌာနေန စင်္ကမေန နိသဇ္ဇာယ သယနေန ဒိဝါရတ္တိံ ဝီတိနာမေတိ, ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဌာနစင်္ကမိကာ, တေ တေန အင်္ဂေန အတိရေကာ။

“သန္တိ ခေါ ပန, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သာဝကာ ဧကာသနိကာ, တေ ဇီဝိတဟေတုပိ ဒုတိယံ ဘောဇနံ န ဘုဉ္ဇန္တိ, ဘဂဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဒုတိယမ္ပိ ယာဝ တတိယမ္ပိ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇတိ, ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဧကာသနိကာ, တေ တေန အင်္ဂေန အတိရေကာ, အနေကဝိဓာနိ, မဟာရာဇ, တာနိ ကာရဏာနိ တေသံ တေသံ တံ တံ သန္ဓာယ ဘဏိတာနိ။ ဘဂဝါ ပန, မဟာရာဇ, အနုတ္တရော သီလေန သမာဓိနာ ပညာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန ဒသဟိ စ ဗလေဟိ စတူဟိ ဝေသာရဇ္ဇေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ ဆဟိ အသာဓာရဏေဟိ ဉာဏေဟိ, ကေဝလေ စ ဗုဒ္ဓဝိသယေ တံ သန္ဓာယ ဘဏိတံ ‘အဟမသ္မိ။ပေ။ သလ္လကတ္တော’တိ။

“ဣဓ, မဟာရာဇ, မနုဿေသု ဧကော ဇာတိမာ ဟောတိ, ဧကော ဓနဝါ, ဧကော ဝိဇ္ဇဝါ, ဧကော သိပ္ပဝါ, ဧကော သူရော, ဧကော ဝိစက္ခဏော, သဗ္ဗေပေတေ အဘိဘဝိယ ရာဇာ ယေဝ တေသံ ဥတ္တမော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဂ္ဂေါ ဇေဋ္ဌော သေဋ္ဌော။

“ယံ ပန အာယသ္မာ ဗာကုလော အပ္ပာဗာဓော အဟောသိ, တံ အဘိနီဟာရဝသေန, သော ဟိ, မဟာရာဇ, အနောမဒဿိဿ ဘဂဝတော ဥဒရဝါတာဗာဓေ ဥပ္ပန္နေ ဝိပဿိဿ စ ဘဂဝတော အဋ္ဌသဋ္ဌိယာ စ ဘိက္ခုသတသဟဿာနံ တိဏပုပ္ဖကရောဂေ ဥပ္ပန္နေ သယံ တာပသော သမာနော နာနာဘေသဇ္ဇေဟိ တံ ဗျာဓိံ အပနေတွာ အပ္ပာဗာဓတံ ပတ္တော, ဘဏိတော စ ‘ဧတဒဂ္ဂံ။ပေ။ ဗာကုလော’တိ။

“ဘဂဝတော, မဟာရာဇ, ဗျာဓိမှိ ဥပ္ပဇ္ဇန္တေပိ အနုပ္ပဇ္ဇန္တေပိ ဓုတင်္ဂေ အာဒိယန္တေပိ အနာဒိယန္တေပိ နတ္ထိ ဘဂဝတာ သဒိသော ကောစိ သတ္တော။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန **သံယုတ္တနိကာယ** ဝရလဉ္ဆကေ –

“‘ယာဝတာ, ဘိက္ခဝေ, သတ္တာ အပဒါ ဝါ ဒွိပဒါ ဝါ စတုပ္ပဒါ ဝါ ဗဟုပ္ပဒါ ဝါ ရူပိနော ဝါ အရူပိနော ဝါ သညိနော ဝါ အသညိနော ဝါ နေဝသညီနာသညိနော ဝါ, တထာဂတော တေသံ အဂ္ဂမက္ခာယတိ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ’တိ။ ‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’”တိ။

ဗုဒ္ဓအပ္ပာဗာဓပဉှော တတိယော။

၄. မဂ္ဂုပ္ပာဒနပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘တထာဂတော ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏံ အဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတ’န္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ, တေန ဟိ ‘အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏံ အဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတ’န္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏံ အဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတ’န္တိ, တေန ဟိ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။ ဘဏိတဉ္စ ‘အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏံ အဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတ’န္တိ, တံ ဒွယမ္ပိ သဘာဝဝစနမေဝ, ပုဗ္ဗကာနံ, မဟာရာဇ, တထာဂတာနံ အန္တရဓာနေန အသတိ အနုသာသကေ မဂ္ဂေ အန္တရဓာယိ, တံ [သော တံ (သီ. ပီ. က.)] တထာဂတော မဂ္ဂံ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ ပညာစက္ခုနာ သမ္ပဿမာနော [သမ္မသမာနော (သီ. ပီ.)] အဒ္ဒသ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတံ, တံကာရဏာ အာဟ ‘အဒ္ဒသံ ခွါဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပုရာဏံ မဂ္ဂံ ပုရာဏံ အဉ္ဇသံ ပုဗ္ဗကေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ အနုယာတ’န္တိ။

‘‘ပုဗ္ဗကာနံ, မဟာရာဇ, တထာဂတာနံ အန္တရဓာနေန အသတိ အနုသာသကေ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ မဂ္ဂံ ယံ ဒါနိ တထာဂတော သဉ္စရဏံ အကာသိ, တံကာရဏာ အာဟ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။

‘‘ဣဓ, မဟာရာဇ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ အန္တရဓာနေန မဏိရတနံ ဂိရိသိခရန္တရေ နိလီယတိ, အပရဿ စက္ကဝတ္တိဿ သမ္မာပဋိပတ္တိယာ ဥပဂစ္ဆတိ, အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ တဿ ပကတ’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, ပာကတိကံ ယေဝ တံ မဏိရတနံ, တေန ပန နိဗ္ဗတ္တိတ’’န္တိ [နိဗ္ဗတ္တန္တိ (သီ. ပီ.)] ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပာကတိကံ ပုဗ္ဗကေဟိ တထာဂတေဟိ အနုစိဏ္ဏံ အဋ္ဌင်္ဂိကံ သိဝံ မဂ္ဂံ အသတိ အနုသာသကေ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ ဘဂဝါ ပညာစက္ခုနာ သမ္ပဿမာနော ဥပ္ပာဒေသိ, သဉ္စရဏံ အကာသိ, တံကာရဏာ အာဟ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, သန္တံ ယေဝ ပုတ္တံ ယောနိယာ ဇနယိတွာ မာတာ ‘ဇနိကာ’တိ ဝုစ္စတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သန္တံ ယေဝ မဂ္ဂံ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ ပညာစက္ခုနာ သမ္ပဿမာနော ဥပ္ပာဒေသိ, သဉ္စရဏံ အကာသိ, တံကာရဏာ အာဟ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိ ပုရိသော ယံ ကိဉ္စိ နဋ္ဌံ ပဿတိ, ‘တေန တံ ဘဏ္ဍံ နိဗ္ဗတ္တိတ’န္တိ ဇနော ဝေါဟရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သန္တံ ယေဝ မဂ္ဂံ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ ပညာစက္ခုနာ သမ္ပဿမာနော ဥပ္ပာဒေသိ, သဉ္စရဏံ အကာသိ, တံကာရဏာ အာဟ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’တိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိ ပုရိသော ဝနံ သောဓေတွာ ဘူမိံ နီဟရတိ, ‘တဿ သာ ဘူမီ’တိ ဇနော ဝေါဟရတိ, န စေသာ ဘူမိ တေန ပဝတ္တိတာ, တံ ဘူမိံ ကာရဏံ ကတွာ ဘူမိသာမိကော နာမ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော သန္တံ ယေဝ မဂ္ဂံ လုဂ္ဂံ ပလုဂ္ဂံ ဂူဠှံ ပိဟိတံ ပဋိစ္ဆန္နံ အသဉ္စရဏံ ပညာယ သမ္ပဿမာနော ဥပ္ပာဒေသိ, သဉ္စရဏံ အကာသိ, တံကာရဏာ အာဟ ‘တထာဂတော, ဘိက္ခဝေ, အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော အနုပ္ပန္နဿ မဂ္ဂဿ ဥပ္ပာဒေတာ’’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

မဂ္ဂုပ္ပာဒနပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဗုဒ္ဓအဝိဟေဌကပဥှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘ပုဗ္ဗေ တဟံ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော အဟောသိ’န္တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘လောမသကဿပော နာမ ဣသိ သမာနော အနေကသတေ ပာဏေ ဃာတယိတွာ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇီ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ပုဗ္ဗေ တဟံ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော အဟောသိ’န္တိ, တေန ဟိ ‘လောမသကဿပေန ဣသိနာ အနေကသတေ ပာဏေ ဃာတယိတွာ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိတ’န္တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ‘လောမသကဿပေန ဣသိနာ အနေကသတေ ပာဏေ ဃာတယိတွာ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိတံ’, တေန ဟိ ‘ပုဗ္ဗေ တဟံ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော အဟောသိ’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဥှော တဝာနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ပုဗ္ဗေ တဟံ မနုဿဘူတော သမာနော သတ္တာနံ အဝိဟေဌကဇာတိကော အဟောသိ’န္တိ, ‘လောမသကဿပေန ဣသိနာ အနေကသတေ ပာဏေ ဃာတယိတွာ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိတံ’, တဉ္စ ပန ရာဂဝသေန ဝိသညိနာ, နော သစေတနေနာ’’တိ။

‘‘အဋ္ဌိမေ , ဘန္တေ နာဂသေန, ပုဂ္ဂလာ ဟဏံ ဟနန္တိ။ ကတမေ အဋ္ဌ? ရတ္တော ရာဂဝသေန ဟဏံ ဟနတိ, ဒုဋ္ဌော ဒောသဝသေန ဟဏံ ဟနတိ, မူဠှော မောဟဝသေန ဟဏံ ဟနတိ, မာနီ မာနဝသေန ဟဏံ ဟနတိ, လုဒ္ဓော လောဘဝသေန ဟဏံ ဟနတိ, အကိဉ္စနော ဇီဝိကတ္ထာယ ဟဏံ ဟနတိ, ဗာလော ဟဿဝသေန [အညာဏဝသေန (က. သီ.)] ဟဏံ ဟနတိ, ရာဇာ ဝိနယနဝသေန ဟဏံ ဟနတိ။ ဣမေ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အဋ္ဌ ပုဂ္ဂလာ ဟဏံ ဟနန္တိ။ ပာကတိကံ ယေဝ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဓိသတ္တေန ကတ’’န္တိ ။ ‘‘န, မဟာရာဇ, ပာကတိကံ ဗောဓိသတ္တေန ကတံ, ယဒိ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ပကတိဘာဝေန ဩနမေယျ မဟာယညံ ယဇိတုံ, န ယိမံ ကထံ ဘဏေယျ –

‘‘‘သသမုဒ္ဒပရိယာယံ၊ မဟိံ သာဂရကုဏ္ဍလံ။
န ဣစ္ဆေ သဟ နိန္ဒာယ၊ ဧဝံ သေယှ [သယှ (သီ. ပီ.)] ဝိဇာနဟီ’တိ။

‘‘ဧဝံဝါဒီ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော သဟ ဒဿနေန စန္ဒဝတိယာ ရာဇကညာယ ဝိသညီ အဟောသိ ခိတ္တစိတ္တော ရတ္တော ဝိသညိဘူတော အာကုလာကုလော တုရိတတုရိတော တေန ဝိက္ခိတ္တဘန္တလုဠိတစိတ္တေန မဟတိမဟာပသုဃာတဂလရုဟိရသဉ္စယံ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဥမ္မတ္တကော ခိတ္တစိတ္တော ဇလိတမ္ပိ ဇာတဝေဒံ အက္ကမတိ, ကုပိတမ္ပိ အာသီဝိသံ ဂဏှာတိ, မတ္တမ္ပိ ဟတ္ထိံ ဥပေတိ, သမုဒ္ဒမ္ပိ အတီရဒဿိံ ပက္ခန္ဒတိ, စန္ဒနိကမ္ပိ ဩဠိဂလ္လမ္ပိ ဩမဒ္ဒတိ, ကဏ္ဋကာဓာနမ္ပိ အဘိရုဟတိ, ပပာတေပိ ပတတိ, အသုစိမ္ပိ ဘက္ခေတိ, နဂ္ဂေပိ ရထိယာ စရတိ, အညမ္ပိ ဗဟုဝိဓံ အကိရိယံ ကရောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော သဟ ဒဿနေန စန္ဒဝတိယာ ရာဇကညာယ ဝိသညီ အဟောသိ ခိတ္တစိတ္တော ရတ္တော ဝိသညိဘူတော အာကုလာကုလော တုရိတတုရိတော, တေန ဝိက္ခိတ္တဘန္တလုဠိတစိတ္တေန မဟတိမဟာပသုဃာတဂလရုဟိရသဉ္စယံ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိ။

‘‘ခိတ္တစိတ္တေန, မဟာရာဇ, ကတံ ပာပံ ဒိဋ္ဌဓမ္မေပိ န မဟာသာဝဇ္ဇံ ဟောတိ, သမ္ပရာယေ ဝိပာကေနပိ နော တထာ။ ဣဓ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဥမ္မတ္တကော ဝဇ္ဈမာပဇ္ဇေယျ, တဿ တုမှေ ကိံ ဒဏ္ဍံ ဓာရေထာ’’တိ? ‘‘ကော, ဘန္တေ, ဥမ္မတ္တကဿ ဒဏ္ဍော ဘဝိဿတိ, တံ မယံ ပောထာပေတွာ နီဟရာပေမ, ဧသောဝ တဿ ဒဏ္ဍော’’တိ။ ‘‘ဣတိ ခော, မဟာရာဇ, ဥမ္မတ္တကဿ အပရာဓေ ဒဏ္ဍောပိ န ဘဝတိ , တသ္မာ ဥမ္မတ္တကဿ ကတေပိ န ဒောသော ဘဝတိ သတေကိစ္ဆော။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, လောမသကဿပော ဣသိ သဟ ဒဿနေန စန္ဒဝတိယာ ရာဇကညာယ ဝိသညီ အဟောသိ ခိတ္တစိတ္တော ရတ္တော ဝိသညိဘူတော ဝိသဋ္ဋပယာတော အာကုလာကုလော တုရိတတုရိတော, တေန ဝိက္ခိတ္တဘန္တလုဠိတစိတ္တေန မဟတိမဟာပသုဃာတဂလရုဟိရသဉ္စယံ တဇပေယျံ မဟာယညံ ယဇိ။ ယဒာ စ ပန ပကတိစိတ္တော အဟောသိ ပဋိလဒ္ဓဿတိ, တဒါ ပုနဒေဝ ပဗ္ဗဇိတွာ ပဉ္စာဘိညာယော နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂော အဟောသီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

ဗုဒ္ဓအဝိပဟေဌကပဥ္ဥဟာ ပဉ္စမော။

၆. ဆဒ္ဒန္တဇောတိဟလာရဇ္ဇပဥ္ဥဟာ

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ –

'''ဝဓိဿမေတန္တိ ပရာမသန္တော၊ ကာသာဝမဒ္ဒက္ခိ ဓဇံ ဣသီနံ။
ဒုက္ခေန ဖုဋ္ဌဿုဒပါဒိ သညာ၊ အရဟဒ္ဓဇော သဗ္ဘိ အဝဇ္ဈရူပေါ'တိ။

''ပုန စ ဘဏိတံ 'ဇောတိပါလမာဏဝေါ သမာနော ကဿပံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ မုဏ္ဍကဝါဒေန သမဏကဝါဒေန အသဗ္ဘာဟိ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ အက္ကောသိ ပရိဘာသီ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဓိသတ္တော တိရစ္ဆာနဂတော သမာနော ကာသာဝံ အဘိပူဇယိ, တေန ဟိ 'ဇောတိပါလေန မာဏဝေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော မုဏ္ဍကဝါဒေန သမဏကဝါဒေန အသဗ္ဘာဟိ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ အက္ကုဋ္ဌော ပရိဘာသိတော'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဇောတိပါလေန မာဏဝေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော မုဏ္ဍကဝါဒေန သမဏကဝါဒေန အသဗ္ဘာဟိ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ အက္ကုဋ္ဌော ပရိဘာသိတော, တေန ဟိ 'ဆဒ္ဒန္တေန နာဂရာဇေန ကာသာဝံ ပူဇိတ'န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တိရစ္ဆာနဂတေန ဗောဓိသတ္တေန ကက္ခဠခရကဋုကဝေဒနံ ဝေဒယမာနေနေ လုဒ္ဒကေန နိဝတ္ထံ ကာသာဝံ ပူဇိတံ, ကိံ မနုဿဘူတော သမာနော ပရိပက္ကဉာဏော ပရိပက္ကာယ ဗောဓိယာ ကဿပံ ဘဂဝန္တံ အရဟန္တံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓံ ဒသဗလံ လောကနာယကံ ဥဒိတောဒိတံ ဇလိတဗျာမောဘာသံ ပဝရုတ္တမံ ပဝရရုစိ ရကာသိကကာသာဝမဘိဟရုတံ ဒိသွာ န ပူဇယိ? အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော'တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဆဒ္ဒန္တော နာဂရာဇာ 'ဝဓိဿမေတန္တိ။ပေ.။ အဝဇ္ဈရူပေါ'တိ။ ဇောတိပါလေန စ မာဏဝေန ကဿပေါ ဘဂဝါ အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓော မုဏ္ဍကဝါဒေန သမဏကဝါဒေန အသဗ္ဘာဟိ ဖရုသာဟိ ဝါစာဟိ အက္ကုဋ္ဌော ပရိဘာသိတော, တဉ္စ ပန ဇာတိဝသေန ကုလဝသေန။ ဇောတိပါလော, မဟာရာဇ, မာဏဝေါ အဿဒ္ဓေ အပ္ပသန္နေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော, တဿ မာတာပိတရော ဘာဂိနိဘာတရော ဒာသိဒာသစေဋပေဿကပရိဇန ကမနုဿာ ဗြဟ္မဒေဝတာ ဗြဟ္မဂရုကာ, တေ 'ဗြာဟ္မဏာ ဧဝ ဥတ္တမာ ပဝရာ'တိ အဝသေသေ ပဗ္ဗဇိတေ ဂရဟန္တိ ဇိဂုစ္ဆန္တိ, တေသံ တံ ဝစနံ သုတွာ ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ဃဋီကာရေန ကုမ္ဘကာရေန သတ္ထာရံ ဒဿနာယ ပက္ကောသိတော ဧဝမာဟ 'ကိံ ပန တေန မုဏ္ဍကေန သမဏကေန ဒိဋ္ဌေနာ'တိ။

''ယထာ , မဟာရာဇ , အမတံ ဝိသမာသဇ္ဇ တိတ္တကံ ဟောတိ, ယထာ စ သီတောဒကံ အဂ္ဂိမာသဇ္ဇ ဥဏှံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဇောတိပါလော မာဏဝေါ အဿဒ္ဓေ အပ္ပသန္နေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော, သော ကုလဝသေန အန္ဓော ဟုတွာ [သော ကုလဇာတိဝသေန အန္ဓော ဘဝိတွာ (သျာ.)] တထာဂတံ အက္ကောသိ ပရိဘာသိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဇလိတပဇ္ဇလိတော မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော သပ္ပဘာသော ဥဒကမာသဇ္ဇ ဥပဟတပ္ပဘာ တေဇော သီတလော ကာဠကော ဘဝတိ ပရိပက္ကနိဂ္ဂုဏ္ဍိဖလသဒိသော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဇောတိပါလော မာဏဝေါ ပုညဝါ သဒ္ဓော ဉာဏဝိပုလသပ္ပဘာသော အဿဒ္ဓေ အပ္ပသန္နေ ကုလေ ပစ္စာဇာတော, သော ကုလဝသေန အန္ဓော ဟုတွာ တထာဂတံ အက္ကောသိ ပရိဘာသိ, ဥပဂန္တွာ စ ဗုဒ္ဓဂုဏမညာယ စေဋကဘူတော ဝိယ အဟောသိ, ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ အဘိညာ စ သမာပတ္တိယော စ နိဗ္ဗတ္တေတွာ ဗြဟ္မလောကူပဂေါ အဟောသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ဆဒ္ဒန္တဇောတိပါလာရဇ္ဇပဥ္ဥဟာ ဆဋ္ဌော။

၇. ဃဋီကာရပဥ္ဥဟာ

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ အာဝေသနံ သဗ္ဗံ တေမာသံ အာကာသစ္ဆဒနံ အဋ္ဌာသိ, န ဒေဝေါတိဝဿီ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘ကဿပဿ တထာဂတဿ [ဘဂဝတော အရဟတော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓဿ (မ. နိ. ၂.၂၈၉)] ကုဋိ ဩဝဿတီ’တိ။ ကိဿ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတဿ ဧဝမုဿန္နကုသလမူလဿ [ဧဝရူပဿ ဉဿန္နကုသလမူလဿ (က.)] ကုဋိ ဩဝဿတိ, တထာဂတဿ နာမ သော အာနုဘာဝေါ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော? ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ အာဝေသနံ အနောဝဿံ အာကာသစ္ဆဒနံ အဟောသိ, တေန ဟိ ‘တထာဂတဿ ကုဋိ ဩဝဿတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတဿ ကုဋိ ဩဝဿတိ, တေန ဟိ ‘ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ အာဝေသနံ အနောဝဿကံ အဟောသိ အာကာသစ္ဆဒန’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ဃဋိကာရဿ ကုမ္ဘကာရဿ အာဝေသနံ သဗ္ဗံ တေမာသံ အာကာသစ္ဆဒနံ အဋ္ဌာသိ, န ဒေဝေါတိဝဿီ’တိ။ ဘဏိတဉ္စ ‘ကဿပဿ တထာဂတဿ ကုဋိ ဩဝဿတီ’တိ။ ဃဋိကာရော, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘကာရော သီလဝါ ကလျာဏဓမ္မော ဥဿန္နကုသလမူလော အန္ဓေ ဇိဏ္ဏေ မာတာပိတရော ပေါသေတိ, တဿ အသမ္မုခါ အနာပုစ္ဆာယေဝဿ ဃရေ တိဏံ ဟရိတွာ ဘဂဝတော ကုဋိံ ဆာဒေသုံ, သော တေန တိဏဟရဏေန အကမ္ပိတံ အသဉ္စလိတံ သုသဏ္ဌိတံ ဝိပုလမသမံ ပီတိံ ပဋိလဘတိ, ဘိယျော သောမနဿဉ္စ အတုလံ ဥပ္ပာဒေသိ ‘အဟော ဝတ မေ ဘဂဝါ လောကုတ္တမော သုဝိဿတ္ထော’တိ, တေန တဿ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကော ဝိပါကော နိဗ္ဗတ္တော။ န ဟိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော တာဝတကေန ဝိကာရေန စလတိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, သိနေရု ဂိရိရာဇာ အနေကသတသဟဿဝါတသမ္ပဟာရေနပိ န ကမ္ပတိ န စလတိ, မဟောဒဓိ ဝရပ္ပဝရသာဂရော အနေကသတနဟုတမဟာဂင်္ဂါသတသဟဿေဟိပိ န ပူရတိ န ဝိကာရမာပဇ္ဇတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော န တာဝတကေန ဝိကာရေန စလတိ။

‘‘ယံ ပန, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ကုဋိ ဩဝဿတိ, တံ မဟတော ဇနကာယဿ အနုကမ္ပာယ။ ဒွေမေ, မဟာရာဇ, အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတာ သယံ နိမ္မိတံ ပစ္စယံ နပ္ပဋိသေဝန္တိ, ‘အယံ အဂ္ဂဒက္ခိဏေယျော သတ္ထာ’တိ ဘဂဝတော ပစ္စယံ ဒတွာ ဒေဝမနုဿာ သဗ္ဗဒုဂ္ဂတိတော ပရိမုစ္စိဿန္တီတိ, ဒဿေတွာ ဝုတ္တိံ ပရိယေသန္တီတိ ‘မာ အညေ ဥပဝဒေယျု’န္တိ။ ဣမေ ဒွေ အတ္ထဝသေ သမ္ပဿမာနာ တထာဂတာ သယံ နိမ္မိတံ ပစ္စယံ နပ္ပဋိသေဝန္တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, သက္ကော ဝါ တံ ကုဋိံ အနောဝဿံ ကရေယျ ဗြဟ္မာ ဝါ သယံ ဝါ, သာဝဇ္ဇံ ဘဝေယျ တံ ယေဝ ကရဏံ [ကာရဏံ (သီ. ပီ.)] သဒေါသံ သနိဂ္ဂဟံ, ဣမေ ဝိဘူတံ [ဝိဘူသံ (သီ. ပီ.)] ကတွာ လောကံ သမ္မောဟေန္တိ အဓိကတံ ကရောန္တီတိ, တသ္မာ တံ ကရဏံ ဝဇ္ဇနီယံ။ န, မဟာရာဇ, တထာဂတာ ဝတ္ထုံ ယာစန္တိ, တာယ အဝတ္ထုယာစနာယ အပရိဘာသိယာ ဘဝန္တီ’’တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

ဃဋိကာရပဉှော သတ္တမော။

၈. ဗြာဟ္မဏရာဇဝါဒပဉှော

၈. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ တထာဂတေန ‘အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ’တိ။ ပုန စ ဘဏိတံ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာ’တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ , ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ’တိ, တေန ဟိ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာ’တိ, တေန ဟိ ‘အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ ခတ္တိယော ဝါ ဟိ ဘဝေယျ ဗြာဟ္မဏော ဝါ, နတ္ထိ ဧကာယ ဇာတိယာ ဒွေ ဝဏ္ဏာ နာမ, အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော’’တိ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘အဟမသ္မိ, ဘိက္ခဝေ, ဗြာဟ္မဏော ယာစယောဂေါ’တိ, ပုန စ ဘဏိတံ ‘ရာဇာဟမသ္မိ သေလာ’တိ, တတ္ထ ကာရဏံ အတ္ထိ, ယေန ကာရဏေန တထာဂတော ဗြာဟ္မဏော စ ရာဇာ စ ဟောတီ’’တိ။

“ကိံ ပန တံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန တထာဂတော ဗြာဟ္မဏော စ ရာဇာ စ ဟောတိ”? “သဗ္ဗေ, မဟာရာဇ, ပာပကာ အကုသလာ ဓမ္မာ တထာဂတဿ ဗာဟိတာ ပဟီနာ အပဂတာ ဗျပဂတာ ဥစ္ဆိန္နာ ခီဏာ ခယံ ပတ္တာ နိဗ္ဗုတာ ဥပသန္တာ, တသ္မာ တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏော နာမ သံသယမနေကံသံ ဝိမတိပထံ ဝီတိဝတ္တော, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, သံသယမနေကံသံ ဝိမတိပထံ ဝီတိဝတ္တော, တေန ကာရဏေန တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏော နာမ သဗ္ဗဘဝဂတိယောနိနိဿဋော မလရဇဂတဝိပ္ပမုတ္တော အသဟာယော, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗဘဝဂတိယောနိနိဿဋော မလရဇဂတဝိပ္ပမုတ္တော အသဟာယော, တေန ကာရဏေန တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏာ နာမ အဂ္ဂသေဋ္ဌဝရပဝရဒိဗ္ဗဝိဟာရဗဟုလော, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, အဂ္ဂသေဋ္ဌဝရပဝရဒိဗ္ဗဝိဟာရဗဟုလော, တေနာပိ ကပရဏေန တထာဂတော “ဗြာဟ္မဏော”တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏော နာမ အဇ္ဈယန အဇ္ဈာပန အနုပ္ပဒိန္နဂဟဏ ဒမ သံယမနိယမပုဗ္ဗမနုသိဋ္ဌိ ပဝေဏိ ဝံသ ဓရဏော, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, အဇ္ဈယန အဇ္ဈာပန အနုပ္ပဒိန္နဂဟဏ ဒမ သံယမ နိယမ ပုဗ္ဗဇိနာစိဏ္ဏ အနုသိဋ္ဌိ ပဝေဏိ ဝံသ ဓရဏော တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏော နာမ ဗြဟာသုခဝိဟာရဇ္ဈာနဈာယီ; ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, ဗြဟာသုခဝိဟာရဇ္ဈာနဈာယီ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏော နာမ သဗ္ဗဘဝဘဝဂတီသု အဘိဇာတိဝတ္တိတမနုစရိတံ ဇာနာတိ, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗဘဝဘဝဂတီသု အဘိဇာတိဝတ္တိတမနုစရိတံ ဇာနာတိ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ‘ဗြာဟ္မဏော’တိ ဝုစ္စတိ။

“ဗြာဟ္မဏောတိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော နေတံ နာမံ မာတရာ ကတံ, န ပိတရာ ကတံ, န ဘာတရာ ကတံ, န ဘဂိနိယာ ကတံ, န မိတ္တာမစ္စေဟိ ကတံ, န ဉာတိသာလောဟိတေဟိ ကတံ, န သမဏဗြာဟ္မဏေဟိ ကတံ, န ဒေဝတာဟိ ကတံ, ဝိမောက္ခန္တိကမေတံ ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ နာမံ ဗောဓိယာ ယေဝ မူလေ မာရသေနံ ဝိဓမိတွာ အတီတာနာဂတပစ္စုပ္ပန္နေ ပာပကေ အကုသလေ ဓမ္မေ ဗာဟေတွာ သဟ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ပဋိလာဘာ ပဋိလဒ္ဓပါတုဘူတသမုပ္ပန္နမတ္တေ သစ္ဆိကာ ပညတ္တိ ယဒိဒံ ဗြာဟ္မဏောတိ, တေန ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ဗြာဟ္မဏော’”တိ။

“ကေန ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’”တိ? “ရာဇာ နာမ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ရဇ္ဇံ ကာရေတိ လောကမနုသာသတိ, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရေတိ, သဒေဝကံ လောကံ သမာရကံ သဗြဟ္မကံ သဿမဏဗြာဟ္မဏိံ ပဇံ သဒေဝမနုဿံ အနုသာသတိ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။

“ရာဇာ နာမ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗဇနမနုဿေ အဘိဘဝိတွာ နန္ဒယန္တော ဉာတိသင်္ဃံ, သောစယန္တော အမိတ္တသင်္ဃံ, မဟတိမဟာယသသိရိဟရံ ထိရသာရဒဏ္ဍံ အနူနသတသလာကာလင်္ကတံ ဥဿာပေတိ ပဏ္ဍရဝိမလသေတစ္ဆတ္တံ, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, သောစယန္တော မာရသေနံ မိစ္ဆာပဋိပန္နံ, နန္ဒယန္တော ဒေဝမနုဿေ သမ္မာပဋိပန္နေ ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ မဟတိမဟာယသသိရိဟရံ ခန္တိထိရသာရဒဏ္ဍံ ဉာဏဝရသတသလာကာလင်္ကတံ ဥဿာပေတိ အဂ္ဂဝရဝိမုတ္တိပဏ္ဍရဝိမလသေတစ္ဆတ္တံ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။

“ရာဇာ နာမ ဥပဂတသမ္ပတ္တဇနာနံ ဗဟူနမဘိဝန္ဒနီယော ဘဝတိ, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, ဥပဂတသမ္ပတ္တဒေဝမနုဿာနံ ဗဟူနမဘိဝန္ဒနီယော, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။

“ရာဇာ နာမ ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ အာရာမကေသ္မိံ ပသီဒိတ္ဝာ ဝရိတံ ဝရံ ဒတ္ဝာ ကာမေန တပ္ပယတိ, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, ယသ္မိံ ကသ္မိံစိ ကာယေန ဝါစာယ မနသာ အာရာမကေသ္မိံ ပသီဒိတ္ဝာ ဝရိတံ ဝရမနုတ္တရံ သဗ္ဗဒုက္ခပရိမုတ္တိံ ဒတ္ဝာ အသေသကာမဝရေန စ တပ္ပယတိ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။

“ရာဇာ နာမ အာဏံ ဝီတိက္ကမန္တံ ဝိဂရဟတိ ဈာပေတိ [ဓာပေတိ (သီ. ပီ.)] ဓံသေတိ, ဘဂဝတောပိ, မဟာရာဇ, သာသနဝရေ အာဏံ အတိက္ကမန္တော အလဇ္ဇီ မင္ကုဘာဝေန ဩညာတော ဟီဠိတော ဂရဟိတော ဘဝိတ္ဝာ ဝဇ္ဇတိ ဇိနသာသနဝရမှာ, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။

“ရာဇာ နာမ ပုဗ္ဗကာနံ ဓမ္မိကာနံ ရာဇူနံ ပဝေဏိမနုသိဋ္ဌိယာ ဓမ္မာဓမ္မမနုဒီပယိတ္ဝာ ဓမ္မေန ရဇ္ဇံ ကာရယမာနော ပိဟယိတော ပိယော ပတ္ထိတော ဘဝတိ ဇနမနုဿာနံ, စိရံ ရာဇကုလဝံသံ ဌပယတိ ဓမ္မဂုဏဗလေန, ဘဂဝါပိ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗကာနံ သယမ္ဘူနံ ပဝေဏိမနုသိဋ္ဌိယာ ဓမ္မာဓမ္မမနုဒီပယိတ္ဝာ ဓမ္မေန လောကမနုသာသမာနော ပိဟယိတော ပိယော ပတ္ထိတော ဒေဝမနုဿာနံ စိရံ သာသနံ ပဝတ္တေတိ ဓမ္မဂုဏဗလေန, တေနာပိ ကာရဏေန တထာဂတော ဝုစ္စတိ ‘ရာဇာ’တိ။ ဧဝမနေကဝိဓံ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန တထာဂတော ဗြာဟ္မဏောပိ ဘဝေယျ ရာဇာပိ ဘဝေယျ, သုနိပုဏော ဘိက္ခု ကပ္ပမ္ပိ နော နံ သမ္ပာဒေယျ, ကိံ အတိဗဟုံ ဘဏိတေန, သံခိတ္တံ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗ”န္တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဗြာဟ္မဏရာဇဝါဒပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဂာထာဘိဂီတဘောဇနကထာပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

> “‘ဂာထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျံ [အဘောဇနီယံ (က.) သု. နိ. ၈၁ ပဿိတဗ္ဗံ] ၊ သမ္ပဿတံ ဗြာဟ္မဏ နေသ ဓမ္မော။
> ဂာထာဘိဂီတံ ပနုဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ၊ ဓမ္မေ သတီ ဗြာဟ္မဏ ဝုတ္တိရေသာ’တိ။

“ပုန စ ဘဂဝါ ပရိသာယ ဓမ္မံ ဒေသေန္တော ကထေန္တော အနုပုဗ္ဗိကထံ ပဌမံ တာဝ ဒါနကထံ ကထေတိ, ပစ္ဆာ သီလကထံ, တဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗလောကိဿရဿ ဘာသိတံ သုတ္ဝာ ဒေဝမနုဿာ အဘိသင်္ခရိတ္ဝာ ဒါနံ ဒေန္တိ, တဿ တံ ဥယျောဇိတံ ဒါနံ သာဝကာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဂဝတာ ဘဏိတံ ‘ဂာထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျ’န္တိ, တေန ဟိ ‘ဘဂဝါ ဒါနကထံ ပဌမံ ကထေတီ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ ဒါနကထံ ပဌမံ ကထေတိ, တေန ဟိ ‘ဂာထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျ’န္တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ ကိံ ကာရဏံ? ယော သော, ဘန္တေ, ဒက္ခိဏေယျော ဂိဟီနံ ပိဏ္ဍပါတဒါနဿ ဝိပာကံ ကထေတိ, တဿ တေ ဓမ္မကထံ သုတ္ဝာ ပသန္နစိတ္တာ အပရာပရံ ဒါနံ ဒေန္တိ, ယေ တံ ဒါနံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ဂာထာဘိဂီတံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော နိပုဏော ဂမ္ဘီရော တဝာနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ဂာထာဘိဂီတံ မေ အဘောဇနေယျံ, သမ္ပဿတံ ဗြာဟ္မဏ နေသ ဓမ္မော။ ဂာထာဘိဂီတံ ပနုဒန္တိ ဗုဒ္ဓါ, ဓမ္မေ သတီ ဗြာဟ္မဏ ဝုတ္တိရေသာ’တိ, ကထေတိ စ ဘဂဝါ ပဌမံ ဒါနကထံ, တဉ္စ ပန ကိရိယံ သဗ္ဗေသံ တထာဂတာနံ ပဌမံ ဒါနကထာယ, တတ္ထ စိတ္တံ အဘိရမာပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ သီလေ နိယောဇေန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မနုဿာ တရုဏဒါရကာနံ ပဌမံ တာဝ ကီဠာဘဏ္ဍကာနိ ဒေန္တိ။ သေယျထိဒံ, ဝင်္ကကံ ဃဋိကံ စိင်္ဂုလကံ ပတ္တာဠှကံ ရထကံ ဓနုကံ, ပစ္ဆာ တေ သကေ သကေ ကမ္မေ နိယောဇေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပဌမံ ဒါနကထာယ စိတ္တံ အဘိရမာပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ သီလေ နိယောဇေတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဘိသက္ကော နာမ အာတုရာနံ ပဌမံ တာဝ စတုပဉ္စာဟံ တေလံ ပာယေတိ ဗလကရဏာယ သိနေဟနာယ, ပစ္ဆာ ဝိရေစေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တထာဂတော ပဌမံ တာဝ ဒါနကထာယ စိတ္တံ အဘိရမာပေတ္ဝာ ပစ္ဆာ သီလေ နိယောဇေတိ။ ဒါယကာနံ, မဟာရာဇ, ဒါနပတီနံ စိတ္တံ မုဒုကံ ဟောတိ မဒ္ဒဝံ သိနိဒ္ဓံ, တေန

တော အနုသေတုသင္ကမေန အနုနာတယ သံသာရသာဂရဟာရမနုဂစ္ဆန္တိ, တသ္မာ တေသံ ပဌမံ ကမ္မဘူမိမနုသာသတိ, န စ ကေနစိ [တေန (သီ. ပီ.)] ဝိညတ္တိမာပဇ္ဇတီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဝိညတ္တိ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတိ ပန တာ ဝိညတ္တိယော''တိ? ''ဒွေမာ, မဟာရာဇ, ဝိညတ္တိယော ကာယဝိညတ္တိ ဝစီဝိညတ္တိ စာတိ။ တတ္ထ အတ္ထိ ကာယဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, အတ္ထိ အနဝဇ္ဇာ။ အတ္ထိ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, အတ္ထိ အနဝဇ္ဇာ။

''ကတမာ ကာယဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ? ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ကုလာနိ ဥပဂန္တွာ အနောကာသေ ဌိတော ဌာနံ ဘဉ္ဇတိ, အယံ ကာယဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ။ တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတ္వေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ကုလာနိ ဥပဂန္တွာ အနောကာသေ ဌိတော ဂလံ ပဏာမေတွာ မောရပေက္ခိတံ ပေက္ခတိ 'ဧဝံ ဣမေ ပဿန္တီ'တိ, တေန စ တေ ပဿန္တိ။ အယမ္ပိ ကာယဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ။ တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဟနုကာယ တ ဘမုကာယ တ အင်္ဂုဋ္ဌေန တ ဝိညာပေတိ, အယမ္ပိ ကာယဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''ကတမာ ကာယဝိညတ္တိ အနဝဇ္ဇာ? ဣဓ ဘိက္ခု ကုလာနိ ဥပဂန္တွာ သတော သမာဟိတော သမ္ပဇာနော ဌာနေပိ အဋ္ဌာနေပိ ယထာနုသိဋ္ဌံ ဂန္တွာ ဌာနေ တိဋ္ဌတိ, အတုကာမေသု တိဋ္ဌတိ, အအာတုကာမေသု ပက္ကမတိ။ အယံ ကာယဝိညတ္တိ အနဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဝဏ္ဏိတော ဟောတိ ထုတော ပသတ္ထော သလ္လေခိတာစာရော, ပရိသုဒ္ဓာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝာတိဒေဝေန –

'န ဝေ ယာစန္တိ သပ္ပညာ၊ ဓိရော စ ဝေဒိတုမရဟတိ [အရိယာ ဂရဟန္တိ ယာစနံ (သီ. ပီ.)] ။
ဥဒ္ဒိဿ အရိယာ တိဋ္ဌန္တိ၊ ဧသာ အရိယာန ယာစနာ'တိ။

''ကတမာ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဝါစာယ ဗဟုဝိဓံ ဝိညာပေတိ စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပ္ပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရံ, အယံ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ပရေသံ သာဝေန္တော ဧဝံ ဘဏတိ 'ဣမိနာ မေ အတ္ထော'တိ, တာယ စ တစာယ ပရေသံ သာဝိတာယ တဿ လာဘော ဥပ္ပဇ္ဇတိ, အယမ္ပိ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဓေကစ္စော ဘိက္ခု ဝစီဝိပ္ဖာရေန ပရိသာယ သာဝေတိ 'ဧဝဉ္စ ဧဝဉ္စ ဘိက္ခူနံ အာတဗ္ဗ'န္တိ, တဉ္စ တေ ဝစနံ သုတွာ ပရိကိတ္တိတံ အဘိဟရန္တိ, အယမ္ပိ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝောတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

“နနု, မဟာရာဇ, ထေရောပိ သာရိပုတ္တော အတ္ထင်္ဂတေ သူရိယေ ရတ္တိဘာဂေ ဂိလာနော သမာနော ထေရေန မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန ဘေသဇ္ဇံ ပုစ္ဆိယမာနော ဝါစံ ဘိန္ဒိ, တဿ တေန ဝစီဘေဒေန ဘေသဇ္ဇံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ အထ ထေရော သာရိပုတ္တော ‘ဝစီဘေဒေန မေ ဣမံ ဘေသဇ္ဇံ ဥပ္ပန္နံ, မာ မေ အာဇီဝေါ ဘိဇ္ဇီ’တိ အာဇီဝဘေဒဘယာ တံ ဘေသဇ္ဇံ ပဇဟိ န ဥပဇီဝိ။ ဧဝမ္ပိ ဝစီဝိညတ္တိ သာဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ န ပရိဘုဉ္ဇန္တိ။ သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဩညာတော ဟောတိ ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော, ဘိန္နာဇီဝေါတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ။

“ကတမာ ဝစီဝိညတ္တိ အနဝဇ္ဇာ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု သတိ ပစ္စယေ ဘေသဇ္ဇံ ဝိညာပေတိ ဉာတိပဝါရိတေသု ကုလေသု, အယံ ဝစီဝိညတ္တိ အနဝဇ္ဇာ, တာယ စ ဝိညာပိတံ အရိယာ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, သော စ ပုဂ္ဂလော အရိယာနံ သမယေ ဝဏ္ဏိတော ဟောတိ ထောမိတော ပသတ္ထော, ပရိသုဒ္ဓါဇီဝေါတွေဝ သင်္ခံ ဂစ္ဆတိ, အနုမတော တထာဂတေဟိ အရဟန္တေဟိ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေဟိ။

“ယံ ပန, မဟာရာဇ, တထာဂတော ကသိဘာရဒွာဇဿ ဗြာဟ္မဏဿ ဘောဇနံ ပဇဟိ [ပဇဟတိ (က.)], တံ အာဝေဋ္ဌနဝိနိဝေဋ္ဌနကမ္ပနနိဂ္ဂဟပ္ပဋိကမ္မေန နိဗ္ဗတ္တံ, တသ္မာ တထာဂတော တံ ပိဏ္ဍပါတံ ပဋိက္ခိပိ န ဥပဇီဝီ”တိ။

“သဗ္ဗကာလံ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေ ဘုဉ္ဇမာနေ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ ပတ္တေ အာကိရန္တိ, ဥဒါဟု ‘သူကရမဒ္ဒဝေ စ မဓုပာယာသေ စာ’တိ ဒွီသု ယေဝ ပိဏ္ဍပါတေသု အာကိရိံသူ”တိ? “သဗ္ဗကာလံ, မဟာရာဇ, တထာဂတေ ဘုဉ္ဇမာနေ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ ဂဟေတွာ ဥပတိဋ္ဌိတွာ ဥဒ္ဓဋုဒ္ဓဋေ အာလောပေ အာကိရန္တိ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, ရညော သူဒော ရညော ဘုဉ္ဇန္တဿ သူပံ ဂဟေတွာ ဥပတိဋ္ဌိတွာ ကဗဠေ ကဗဠေ သူပံ အာကိရတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗကာလံ တထာဂတေ ဘုဉ္ဇမာနေ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ ဂဟေတွာ ဥပတိဋ္ဌိတွာ ဥဒ္ဓဋုဒ္ဓဋေ အာလောပေ ဒိဗ္ဗံ ဩဇံ အာကိရန္တိ။ ဝေရဉ္ဇာယမ္ပိ, မဟာရာဇ , တထာဂတဿ သုက္ခယဝပုလကေ [သုက္ခယဝမူလကေ (က.)] ဘုဉ္ဇမာနဿ ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗေန ဩဇေန တေမယိတွာ တေမယိတွာ ဥပသံဟရိံသု, တေန တထာဂတဿ ကာယော ဥပစိတော အဟောသီ”တိ။ “လာဘာ ဝတ, ဘန္တေ နာဂသေန, တာသံ ဒေဝတာနံ, ယာ တထာဂတဿ သရီရပဋိဇဂ္ဂနေ သတတံ သမိတံ ဥဿုက္ကမာပန္နာ။ သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ကထာဘိဂီတဘောဇနကထာပဉှော နဝမော။

၁၀. ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပောဿုက္ကပဉှော

၁၀. “ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ ‘တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ချေယျေဟိ ကပ္ပါနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပရိပါစိတံ မဟတော ဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယာ’တိ။ ပုန စ ‘သဗ္ဗညုတံ ပတ္တဿ အပ္ပောဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ။

“ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣဿာသော ဝါ ဣဿာသန္တေဝါသီ ဝါ ဗဟုကေ ဒိဝသေ သင်္ဂါမတ္ထာယ ဥပါသနံ သိက္ခိတွာ သမ္ပတ္တေ မဟာယုဒ္ဓေ ဩသက္ကေယျ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ချေယျေဟိ ကပ္ပါနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပရိပါစေတွာ မဟတော ဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တေန ဓမ္မဒေသနာယ ဩသက္ကိတံ။

“ယထာ ဝါ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, မလ္လော ဝါ မလ္လန္တေဝါသီ ဝါ ဗဟုကေ ဒိဝသေ နိဗ္ဗုဒ္ဓံ သိက္ခိတွာ သမ္ပတ္တေ မလ္လယုဒ္ဓေ ဩသက္ကေယျ, ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ချေယျေဟိ ကပ္ပါနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတဉာဏံ ပရိပါစေတွာ မဟတော ဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တေန ဓမ္မဒေသနာယ ဩသက္ကိတံ။

“ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန ဘယာ ဩသက္ကိတံ, ဥဒာဟု အဟာကင္ခတာယ ဩသက္ကိတံ, ဥဒာဟု ဒုဗ္ဗလတာယ ဩသက္ကိတံ, ဥဒာဟု အသဗ္ဗညုတာယ ဩသက္ကိတံ, ကိံ တတ္ထ ကာရဏံ, ဣဒ္ဓ မေ တွံ ကာရဏံ ဗျူဟိ ကင်္ခာဝိတရဏာယ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ခေယျေဟိ ကပ္ပာနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပရိပါစိတံ မဟာဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယ, တေန ဟိ ‘သဗ္ဗညုတံ ပတ္တဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယာ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ သဗ္ဗညုတံ ပတ္တဿ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ နော ဓမ္မဒေသနာယ, တေန ဟိ ‘တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ခေယျေတိ ကပ္ပာနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတညာဏံ ပရိပါစိတံ မဟာဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယာ’တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော ဂမ္ဘီရော ဒုန္နိဗ္ဗေဌော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော”တိ။

“ပရိပါစိတဉ္စ, မဟာရာဇ, တထာဂတေန စတူဟိ စ အသင်္ခေယျေဟိ ကပ္ပာနံ သတသဟဿေန စ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗညုတညာဏံ မဟာဇနကာယဿ သမုဒ္ဓရဏာယ, ပတ္တသဗ္ဗညုတဿ စ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ။ တဉ္စ ပန ဓမ္မဿ ဂမ္ဘီရနိပုဏဒုဒ္ဒသဒုရနုဗောဓသုခုမဒုပ္ပဋိဝေဓတံ သတ္တာနဉ္စ အာလယာရာမတံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဒဠှသုဂ္ဂဟိတတဉ္စ ဒိသွာ ‘ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ’တိ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ, သတ္တာနံ ပဋိဝေဓစိန္တနမာနသံ ယေဝေတံ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော အနေကဗျာဓိပရိပီဠိတံ နရံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဧဝံ စိန္တယတိ ‘ကေန နု ခေါ ဥပက္ကမေန ကတမေန ဝါ ဘေသဇ္ဇေန ဣမဿ ဗျာဓိ ဝူပသမေယျာ’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ သဗ္ဗကိလေသဗျာဓိပရိပီဠိတံ ဇနံ ဓမ္မဿ စ ဂမ္ဘီရနိပုဏဒုဒ္ဒသဒုရနုဗောဓသုခုမဒုပ္ပဋိဝေဓတံ ဒိသွာ ‘ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ’တိ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ, သတ္တာနံ ပဋိဝေဓစိန္တနမာနသံ ယေဝေတံ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော ခတ္တိယဿ မုဒ္ဓာဝသိတ္တဿ ဒောဝါရိကအနီကဋ္ဌပါရိသဇ္ဇနေဂမဘဋဗလ [ဗလ လတ္ထ (သီ. ပီ.)] အမစ္စရာဇညရာဇူပဇီဝိနေ ဇနေ ဒိသွာ ဧဝံ စိတ္တမုပ္ပဇ္ဇေယျ ‘ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ ဣမေ သင်္ဂဏှိဿာမီ’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ဓမ္မဿ ဂမ္ဘီရနိပုဏဒုဒ္ဒသဒုရနုဗောဓသုခုမဒုပ္ပဋိဝေဓတံ သတ္တာနဉ္စ အာလယာရာမတံ သက္ကာယဒိဋ္ဌိယာ ဒဠှသုဂ္ဂဟိတတဉ္စ ဒိသွာ ‘ကိံ နု ခေါ, ကထံ နု ခေါ’တိ အပ္ပေါဿုက္ကတာယ စိတ္တံ နမိ, နော ဓမ္မဒေသနာယ, သတ္တာနံ ပဋိဝေဓစိန္တနမာနသံ ယေဝေတံ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေသံ တထာဂတာနံ ဓမ္မတာ ဧသာ, ယံ ဗြဟ္မုနာ အာယာစိတာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။ တတ္ထ ပန ကိံ ကာရဏံ? ယေ တေန သမယေန မနုဿာ တာပသပရိဗ္ဗာဇကာ သမဏဗြာဟ္မဏာ, သဗ္ဗေတေ ဗြဟ္မဒေဝတာ ဟောန္တိ ဗြဟ္မဂရုကာ ဗြဟ္မပရာယဏာ, တသ္မာ တဿ ဗလဝတော ယသဝတော ဉာတဿ ပညာတဿ ဥတ္တရဿ အစ္စုဂ္ဂတဿ ဩနမနေန သဒေဝကော လောကော ဩနမိဿတိ ဩကပ္ပေဿတိ အဓိမုစ္စိဿတီတိ ဣမိနာ စ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တထာဂတာ ဗြဟ္မုနာ အာယာစိတာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ရာဇာ ဝါ ရာဇမဟာမတ္တော ဝါ ယဿ ဩနမတိ အပစိတိံ ကရောတိ, ဗလဝတရဿ တဿ ဩနမနေန အဝသေသာ ဇနတာ ဩနမတိ အပစိတိံ ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗြဟ္မေ ဩနမိတေ တထာဂတာနံ သဒေဝကော လောကော ဩနမိဿတိ, ပူဇိတပူဇကော မဟာရာဇ, လောကော, တသ္မာ သော ဗြဟ္မာ သဗ္ဗေသံ တထာဂတာနံ အာယာစတိ ဓမ္မဒေသနာယ, တေန စ ကာရဏေန တထာဂတာ ဗြဟ္မုနာ အာယာစိတာ ဓမ္မံ ဒေသေန္တီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဗ္ဗေဌိတော ပဉှော, အတိဘဒ္ဒကံ ဝေယျာကရဏံ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဓမ္မဒေသနာယ အပ္ပေါဿုက္ကပဉှော ဒသမော။

၁၁. အာစရိယာနာစရိယပဉှော

၁၁. ''ဘန္တေ, နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ –

'''န မေ အာစရိယော အတ္ထိ၊ သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။
သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ၊ နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော'တိ [မဟာဝ. ၁၁]။

''ပုန စ ဘဏိတံ 'ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ သမသမံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသီ'တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတေန ဘဏိတံ 'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ, သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။ သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ, နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော'တိ, တေန ဟိ 'ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ သမသမံ ဌပေသီ'တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ။ ယဒိ တထာဂတေန ဘဏိတံ 'ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ သမသမံ ဌပေသီ'တိ, တေန ဟိ 'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ, သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။ သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ, နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော'တိ တမ္ပိ ဝစနံ မိစ္ဆာ။ အယမ္ပိ ဥဘတော ကောဋိကော ပဉှော တဝါနုပ္ပတ္တော, သော တယာ နိဗ္ဗာဟိတဗ္ဗော''တိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, တထာဂတေန 'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ, သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။ သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ, နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော'တိ, ဘဏိတဉ္စ 'ဣတိ ခေါ, ဘိက္ခဝေ, အာဠာရော ကာလာမော အာစရိယော မေ သမာနော အန္တေဝါသိံ မံ သမာနံ အတ္တနာ သမသမံ ဌပေသိ, ဥဠာရာယ စ မံ ပူဇာယ ပူဇေသီ'တိ။

''တဉ္စ ပန ဝစနံ ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿေဝ သတော အာစရိယဘာဝံ သန္ဓာယ ဘာသိတံ။

'ပဉ္စိမေ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿ သတော အာစရိယာ, ယေဟိ အနုသိဋ္ဌော ဗောဓိသတ္တော တတ္ထ တတ္ထ ဒိဝသံ ဝီတိနာမေသိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ယေ တေ, မဟာရာဇ, အဋ္ဌ ဗြာဟ္မဏာ ဇာတမတ္တေ ဗောဓိသတ္တေ လက္ခဏာနိ ပရိဂ္ဂဏှိံသု, သေယျထိဒံ, ရာမော ဓဇော လက္ခဏော မန္တီ ယညော သုယာမော သုဘောဇော သုဒတ္တောတိ။ တေ တဿ သောတ္ထိံ ပဝေဒယိတွာ ရက္ခာကမ္မံ အကံသု, တေ စ ပဌမံ အာစရိယာ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တဿ ပိတာ သုဒ္ဓောဒနော ရာဇာ ယံ တေန သမယေန အဘိဇာတံ ဥဒိစ္စဇာတိမန္တံ ပဒကံ ဝေယျာကရဏံ ဆဠင်္ဂဝန္တံ သဗ္ဗမိတ္တံ နာမ ဗြာဟ္မဏံ ဥပနေတွာ သောဝဏ္ဏေန ဘိင်္ကာရေန [ဘိင်္ကာရေန (သီ. ပီ.)] ဥဒကံ ဩဏောဇေတွာ 'ဣမံ ကုမာရံ သိက္ခာပေဟီ'တိ အဒာသိ, အယံ ဒုတိယော အာစရိယော။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ယာ သာ ဒေဝတာ ဗောဓိသတ္တံ သံဝေဇေသိ, ယဿာ ဝစနံ သုတွာ ဗောဓိသတ္တော သံဝိဂ္ဂော ဥဗ္ဗိဂ္ဂေါ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ နေက္ခမ္မံ နိက္ခမိတွာ ပဗ္ဗဇိ, အယံ တတိယော အာစရိယော။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာဠာရော ကာလာမော အာကိဉ္စညာယတနဿ ပရိကမ္မံ အာစိက္ခိ, အယံ စတုတ္ထော အာစရိယော။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဥဒကော ရာမပုတ္တော နေဝသညာနာသညာယတနဿ ပရိကမ္မံ အာစိက္ခိ [အာစိက္ခတိ (က.)], အယံ ပဉ္စမော အာစရိယော။ ဣမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗေဝ သမ္ဗောဓာ အနဘိသမ္ဗုဒ္ဓဿ ဗောဓိသတ္တဿ သတော ပဉ္စ အာစရိယာ။ တေ စ ပန အာစရိယာ လောကိယေ ဓမ္မေ။ ဣမသ္မိဉ္စ ပန, မဟာရာဇ, လောကုတ္တရေ ဓမ္မေ သဗ္ဗညုတညာဏပ္ပဋိဝေဓာယ နတ္ထိ တထာဂတဿ အနုတ္တရော အနုသာသကော, သယမ္ဘူ, မဟာရာဇ, တထာဂတော အနာစရိယကော, တသ္မာ ကာရဏာ တထာဂတေန ဘဏိတံ 'န မေ အာစရိယော အတ္ထိ, သဒိသော မေ န ဝိဇ္ဇတိ။ သဒေဝကသ္မိံ လောကသ္မိံ, နတ္ထိ မေ ပဋိပုဂ္ဂလော'တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

အာစရိယာနာစရိယပဉှော ဧကာဒသမော။

သန္ထဝဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဧကာဒသ ပဉှာ။

မေဏ္ဍကပဉှာ နိဋ္ဌိတော။

၅. အနုမာနပဉှော

၁. ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ

၁. ဒွိန္နံ ဗုဒ္ဓာနံ အနုပ္ပဇ္ဇမာနပဉှော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'အဋ္ဌာနမေတံ, ဘိက္ခဝေ, အနဝကာသော, ယံ ဧကိဿာ လောကဓာတုယာ ဒွေ အရဟန္တော သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ အပုဗ္ဗံ အစရိမံ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, နေတံ ဌာနံ ဝိဇ္ဇတီ'တိ။ ဒေသေန္တာ စ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေပိ တထာဂတာ သတ္တတိံသ ဗောဓိပက္ခိယဓမ္မေ ဒေသေန္တိ, ကထယမာနာ စ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ ကထေန္တိ, သိက္ခာပေန္တာ စ တီသု သိက္ခာသု သိက္ခာပေန္တိ, အနုသာသမာနာ စ အပ္ပမာဒပ္ပဋိပတ္တိယံ အနုသာသန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေသမ္ပိ တထာဂတာနံ ဧကာ ဒေသနာ ဧကာ ကထာ ဧကာ သိက္ခာ ဧကာ အနုသိဋ္ဌိ, ကေန ကာရဏေန ဒွေ တထာဂတာ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ? ဧကေနပိ တာဝ ဗုဒ္ဓုပ္ပာဒေန အယံ လောကော ဩဘာသဇာတော, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဘဝေယျ, ဒွိန္နံ ပဘာယ အယံ လောကော ဘိယျောသောမတ္တာယ ဩဘာသဇာတော ဘဝေယျ, ဩဝဒမာနာ စ ဒွေ တထာဂတာ သုခံ ဩဝဒေယျုံ, အနုသာသမာနာ စ သုခံ အနုသာသေယျုံ, တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဗြူဟိ, ယထာဟံ နိဿံသယော ဘဝေယျ''န္တိ။

''အယံ, မဟာရာဇ, ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ, ဧကဿေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, နာယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယျ, စလေယျ ကမ္ပေယျ နမေယျ ဩနမေယျ ဝိနမေယျ ဝိကိရေယျ ဝိဓမေယျ ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဧကပုရိသသန္ဓာရဏီ [ဧကပုရိသသန္တာရဏီ (သီ. ပီ.)] ဘဝေယျ, ဧကသ္မိံ ပုရိသေ အဘိရူဠှေ သာ နာဝါ သမုပါဒိကာ [သမုဒကာ (က.)] ဘဝေယျ။ အထ ဒုတိယော ပုရိသော အာဂစ္ဆေယျ တာဒိသော အာယုနာ ဝဏ္ဏေန ဝယေန ပမာဏေန ကိသထူလေန သဗ္ဗင်္ဂပစ္စင်္ဂေန, သော တံ နာဝံ အဘိရူဟေယျ, အပိ နု သာ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဒွိန္နမ္ပိ ဓာရေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, စလေယျ ကမ္ပေယျ နမေယျ ဩနမေယျ ဝိနမေယျ ဝိကိရေယျ ဝိဓမေယျ ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ, ဩသီဒေယျ ဥဒကေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ, ဧကဿေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, နာယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယျ, စလေယျ ကမ္ပေယျ နမေယျ ဩနမေယျ ဝိနမေယျ ဝိကိရေယျ ဝိဓမေယျ ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ယာဝဒတ္ထံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ ဆာဒေန္တံ ယာဝ ကဏ္ဋမဘိပူရယိတွာ, သော ဓာတော ပီဏိတော ပရိပုဏ္ဏော နိရန္တရော တန္ဒိကတော အနောနမိတဒဏ္ဍဇာတော ပုနဒေဝ တတ္တကံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇေယျ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော သုခိတော ဘဝေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, သကိံ ဘုတ္တောဝ မရေယျာ''တိ [ဘုတ္တော ဝမေယျာတိ (က.)] ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဧကဗုဒ္ဓဓာရဏီ, ဧကဿေဝ တထာဂတဿ ဂုဏံ ဓာရေတိ, ယဒိ ဒုတိယော ဗုဒ္ဓေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, နာယံ ဒသသဟဿီ လောကဓာတု ဓာရေယျ, စလေယျ ကမ္ပေယျ နမေယျ ဩနမေယျ ဝိနမေယျ ဝိကိရေယျ ဝိဓမေယျ ဝိဒ္ဓံသေယျ, န ဌာနမုပဂစ္ဆေယျာ''တိ။

''ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတီ''တိ? ''ဣဓ, မဟာရာဇ, ဒွေ သကဋာ ရတနပရိပူရိတာ ဘဝေယျုံ ယာဝ မုခသမာ, ဧကသ္မာ သကဋတော ရတနံ ဂဟေတွာ ဧကသ္မိံ သကဋေ အာကိရေယျုံ, အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, သကဋံ ဒွိန္နမ္ပိ သကဋာနံ ရတနံ ဓာရေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, နာဘိပိ တဿ ဖလေယျ, အရာပိ တဿ ဘိဇ္ဇေယျုံ, နေမိပိ တဿ ဩပတေယျ, အက္ခောပိ တဿ ဘိဇ္ဇေယျာ''တိ။ ''ကိံ နု ခော, မဟာရာဇ, အတိရတနဘာရေန သကဋံ ဘိဇ္ဇတီ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတိဓမ္မဘာရေန ပထဝီ စလတိ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, ဣမံ ကာရဏံ ဗုဒ္ဓဗလပရိဒီပနာယ ဩသာရိတံ။ အညမ္ပိ တတ္ထ အဘိရူပံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ‘တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ, အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ, ယထာ, မဟာရာဇ, ဒွိန္နံ ဗလဝါမစ္စာနံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ‘တုမှာကံ အမစ္စော, အမှာကံ အမစ္စော’တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဟောန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယဒိ ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, တေသံ ပရိသာယ ဝိဝါဒေါ ဥပ္ပဇ္ဇေယျ ‘တုမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ, အမှာကံ ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ဥဘတော ပက္ခဇာတာ ဘဝေယျုံ ။ ဣဒံ တာဝ, မဟာရာဇ, ဧကံ ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ ဥပ္ပဇ္ဇေယျုံ, ‘အဂ္ဂေါ ဗုဒ္ဓေါ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ, ‘ဇေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ, ‘သေဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘ဝိသိဋ္ဌော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘ဥတ္တမော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘ပဝရော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘အသမော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘အသမသမော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘အပ္ပဋိမော ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘အပ္ပဋိဘာဂေါ ဗုဒ္ဓေါ’တိ, ‘အပ္ပဋိပုဂ္ဂလော ဗုဒ္ဓေါ’တိ ယံ ဝစနံ, တံ မိစ္ဆာ ဘဝေယျ။ ဣဒမ္ပိ ခေါ တွံ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ အတ္ထတော သမ္ပဋိစ္ဆ, ယေန ကာရဏေန ဒွေ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓါ ဧကက္ခဏေ နုပ္ပဇ္ဇန္တိ။

“အပိ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓါနံ ဘဂဝန္တာနံ သဘာဝပကတိ ဧသာယံ, ဧကော ယေဝ ဗုဒ္ဓေါ လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇတိ။ ကသ္မာ ကာရဏာ? မဟန္တတာယ သဗ္ဗညုဗုဒ္ဓဂုဏာနံ။ အညမ္ပိ, မဟာရာဇ, ယံ လောကေ မဟန္တံ, တံ ဧကံ ယေဝ ဟောတိ။ ပထဝီ, မဟာရာဇ, မဟန္တီ, သာ ဧကာ ယေဝ။ သာဂရော မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ သိနေရု ဂိရိရာဇာ မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ အာကာသော မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ သက္ကော မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ မာရော မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ မဟာဗြဟ္မာ မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ။ တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ မဟန္တော, သော ဧကော ယေဝ လောကသ္မိံ။ ယတ္ထ တေ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ, တတ္ထ အညဿ ဩကာသော န ဟောတိ, တသ္မာ, မဟာရာဇ, တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ ဧကော ယေဝ လောကသ္မိံ ဥပ္ပဇ္ဇတီ”တိ။

“သုကထိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော ဩပမ္မေဟိ ကာရဏေဟိ။ အနိပုဏောပေတံ သုတွာ အတ္တမနော ဘဝေယျ, ကိံ ပန မာဒိသော မဟာပညော။ သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဒွိန္နံ ဗုဒ္ဓါနံ အနုပ္ပဇ္ဇမာနပဉှော ပဌမော။

၂. ဂေါတမိဝတ္ထဒါနပဉှော

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ မာတုစ္ဆာယ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ ဝဿိကသာဋိကာယ ဒီယမာနာယ ‘သင်္ဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ, သင်္ဃေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သင်္ဃော စာ’တိ။ ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော သင်္ဃရတနတော န ဘာရိကော န ဂရုကော န ဒက္ခိဏေယျော, ယံ တထာဂတော သကာယ မာတုစ္ဆာယ သယံ ပိဉ္ဇိတံ [ပိဉ္ဆိတံ (သီ. ပီ.)] သယံ လုဉ္စိတံ သယံ ဓောဋိတံ သယံ ကန္တိတံ သယံ ဝါယိတံ ဝဿိကသာဋိကံ အတ္တနော ဒီယမာနံ သင်္ဃဿ ဒါပေသိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တထာဂတော သင်္ဃရတနတော ဥတ္တရော ဘဝေယျ အဓိကော ဝါ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ, ‘မယိ ဒိန္နေ မဟပ္ဖလံ ဘဝိဿတီ’တိ န တထာဂတော မာတုစ္ဆာယ သယံ ပိဉ္ဇိတံ သယံ လုဉ္စိတံ သယံ ဓောဋိတံ ဝဿိကသာဋိကံ သင်္ဃေ ဒါပေယျ, ယသ္မာ စ ခေါ ဘန္တေ နာဂသေန တထာဂတော အတ္တာနံ န ပတ္ထယတိ [န ပတ္ထီယတိ (သီ. ပီ.)] န ဥပနိဿယတိ, တသ္မာ တထာဂတော မာတုစ္ဆာယ တံ ဝဿိကသာဋိကံ သင်္ဃဿ ဒါပေသီ”တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ မာတုစ္ဆာယ မဟာပဇာပတိယာ ဂေါတမိယာ ဝဿိကသာဋိကာယ ဒီယမာနာယ ‘သင်္ဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ, သင်္ဃေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သင်္ဃော စာ’တိ။ တံ ပန န အတ္တနော ပဋိမာနနဿ အဝိပါကတာယ န အဒက္ခိဏေယျတာယ, အပိ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ဟိတတ္ထာယ အနုကမ္ပာယ အနာဂတမဒ္ဓါနံ သင်္ဃော မမစ္စယေန စိတ္တီကတော ဘဝိဿတီတိ ဝိဇ္ဇမာနေ ယေဝ ဂုဏေ ပရိကိတ္တယန္တော ဧဝမာဟ ‘သင်္ဃေ ဂေါတမိ ဒေဟိ, သင်္ဃေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သင်္ဃော စာ’တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပိတာ ဝရမာနော ယေဝ အမစ္စဘဋ္ဌဗလအောတရိကအနီကဋ္ဌဟရိသဇ္ဇနမဇ္ဈေ ရညော သန္တိကေ ပုတ္တဿ ဝိဇ္ဇမာနံ ယေဝ ဂုဏံ ပကိတ္တေတိ [ပရိကိတ္တေတိ (က.)] ‘ဣမဲ ဌပိတော အနာဂတမဒ္ဒါနံ ဇနမဇ္ဈေ ပူဇိတော ဘဝိဿတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဟိတတ္ထာယ အနုကမ္ပာယ အနာဂတမဒ္ဒါနံ သင္ဃယော မမစ္စယေန စိတ္တီကတော ဘဝိဿတီတိ ဝိဇ္ဇမာနေ ယေဝ ဂုဏေ ပကိတ္တယန္တော ဧဝမာဟ ‘သင္ဃေ ဂောတမိ ဒေဟိ, သင္ဃေ တေ ဒိန္နေ အဟဉ္စေဝ ပူဇိတော ဘဝိဿာမိ သင္ဃော စာ’တိ။

“န ခေါ, မဟာရာဇ, တာဝတကေန ဝတ္ထုကသာဋကာနုပ္ပဒါနမတ္တကေန သင္ဃော တထာဂတတော အဓိကော နာမ ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ ဥစ္ဆာဒေန္တိ ပရိမဒ္ဒန္တိ နှာပေန္တိ သမ္ဗာဟေန္တိ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တာဝတကေန ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနနှာပနသမ္ဗာဟနမတ္တကေန ‘ပုတ္တော မာတာပိတူဟိ အဓိကော နာမ ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ’တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, အကာမကရဏီယာ ဘန္တေ ပုတ္တာ မာတာပိတူနံ, တသ္မာ မာတာပိတရော ပုတ္တာနံ ဥစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနနှာပနသမ္ဗာဟနံ ကရောန္တီ”တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န တာဝတကေန ဝတ္ထုကသာဋကာနုပ္ပဒါနမတ္တကေန သင္ဃော တထာဂတတော အဓိကော နာမ ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌော ဝါတိ။ အပိ စ တထာဂတော အကာမကရဏီယံ ကရောန္တော မာတုစ္ဆာယ တံ ဝတ္ထုကသာဋကံ သင္ဃဿ ဒါပေသိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော ရညော ဥပာယနံ အာဟရေယျ, တံ ရာဇာ ဥပာယနံ အညတရဿ ဘဋဿ ဝါ ဗလဿ ဝါ သေနာပတိဿ ဝါ ပုရောဟိတဿ ဝါ ဒဒေယျ။ အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော တာဝတကေန ဥပာယနပဋိလာဘမတ္တကေန ရညာ အဓိကော နာမ ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ရာဇဘတ္တိကော, ဘန္တေ, သော ပုရိသော ရာဇူပဇီဝီ, တဋ္ဌာနေ ဌပေန္တော ရာဇာ ဥပာယနံ ဒေတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, န တာဝတကေန ဝတ္ထုကသာဋကာနုပ္ပဒါနမတ္တကေန သင္ဃော တထာဂတတော အဓိကော နာမ ဟောတိ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ, အထ ခေါ တထာဂတဘတ္တိကော တထာဂတူပဇီဝီ။ တဋ္ဌာနေ ဌပေန္တော တထာဂတော သင္ဃဿ ဝတ္ထုကသာဋကံ အဒါပေသိ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ ဧဝံ အဟောသိ ‘သဘာဝပဋိပူဇနီယော သင္ဃော, မမ သန္တကေန သင္ဃံ ပဋိပူဇေဿာမီ’တိ သင္ဃဿ ဝတ္ထုကသာဋကံ အဒါပေသိ, န, မဟာရာဇ, တထာဂတော အတ္တနောယေဝ ပဋိပူဇနံ ဝဏ္ဏေတိ, အထ ခေါ ယေ လောကေ ပဋိပူဇနာရဟာ, တေသမ္ပိ တထာဂတော ပဋိပူဇနံ ဝဏ္ဏေတိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန မဇ္ဈိမနိကာယဝရလဉ္ဆကေ ဓမ္မဒာယာဒဓမ္မပရိယာယေ အပ္ပိစ္ဆပဋိပတ္တိံ ပကိတ္တယမာနေန ‘အသု ယေဝ မေ ပုရိမော ဘိက္ခု ပုဇ္ဇတရော စ ပါသံသတရော စာ’တိ။ “နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဘဝေသု ကောစိ သတ္တော တထာဂတတော ဒက္ခိဏေယျော ဝါ ဥတ္တရော ဝါ အဓိကော ဝါ ဝိသိဋ္ဌော ဝါ, တထာဂတောဝ ဥတ္တရော အဓိကော ဝိသိဋ္ဌော။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, သံယုတ္တနိကာယဝရေ မာဏဝကမိကေန ဒေဝပုတ္တေန ဘဂဝတော ပုရတော ဌတွာ ဒေဝမနုဿမဇ္ဈေ –

“‘ဝိပုလော ရာဇဂဟီယာနံ [ရာဇဂဟိကာနံ (က.) သံ. နိ. ၁.၁၁၁ ပဿိတဗ္ဗံ] ၊ ဂိရိ သေဋ္ဌော ပဝုစ္စတိ။
သေတော ဟိမဝတံ သေဋ္ဌော၊ အာဒိစ္စော အဃကမိနံ။

“‘သမုဒ္ဒော ဥဒဓိနံ သေဋ္ဌော၊ နက္ခတ္တာနဉ္စ စန္ဒိမာ။
သဒေဝကဿ လောကဿ၊ ဗုဒ္ဓော အဂ္ဂေါ ပဝုစ္စတီ’တိ။

“တာ ခေါ ပနေတာ, မဟာရာဇ, မာဏဝကမိကေန ဒေဝပုတ္တေန ဂါထာ သုဂီတာ န ဒုဂ္ဂီတာ, သုဘာသိတာ န ဒုဗ္ဘာသိတာ, အနုမတာ စ ဘဂဝတာ, နနု, မဟာရာဇ, ထေရေနပိ သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ ဘဏိတံ –

“‘ဧကော မနောပသာဒေါ၊ သရဏဂမနမဉ္ဇလိပဏာမော ဝါ။
ဥဿဟတေ တာရယိတုံ၊ မာရဗလနိသူဒနေ ဗုဒ္ဓေ’တိ။

“ဘဂဝတာ စ ဘဏိတံ ဒေဝတိဒေဝေန ‘ဧကေပုဂ္ဂလော, ဘိက္ခဝေ, လောကေ ဥပ္ပဇ္ဇမာနော ဥပ္ပဇ္ဇတိ ဗဟုဇနဟိတာယ ဗဟုဇနသုခါယ လောကာနုကမ္ပာယ အတ္ထာယ ဟိတာယ သုခါယ ဒေဝမနုဿာနံ။ ကတမော ဧကပုဂ္ဂလော? တထာဂတော အရဟံ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ။ပေ.။ ဒေဝမနုဿာန’”န္တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ကေတုမိဝတ္တအနုပဥှော ဒုတိယော။

၃. ဂိဟိပဗ္ဗဇိတသမ္မာပဋိပတ္တိပဥှော

[၃] “ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ ‘ဂိဟိနော တဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ဝဏ္ဏေမိ, ဂိဟီ ဝါ ဘိက္ခဝေ ပဗ္ဗဇိတော ဝါ သမ္မာပဋိပန္နော သမ္မာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလ’”န္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဂိဟီ ဩဒါတဝသနော ကာမဘောဂီ ပုတ္တဒါရသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသန္တော ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘောန္တော မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရေန္တော ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယန္တော မဏိကုဏ္ဍလ [မဏိကနက (သီ. ပီ.)] ဝိစိတ္တမောဠိဗဒ္ဓေါ သမ္မာပဋိပန္နော အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ, ပဗ္ဗဇိတောပိ ဘဏ္ဍုကာသာဝဝတ္ထဝသနော ပရပိဏ္ဍမဇ္ဈုပဂတော စတူသု သီလက္ခန္ဓေသု သမ္မာပရိပူရကာရီ ဒိယဍ္ဍေသု သိက္ခာပဒသတေသု သမာဒါယ ဝတ္တန္တော တေရသသု ဓုတဂုဏေသု အနဝသေသံ ဝတ္တန္တော သမ္မာပဋိပန္နော အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ။ တတ္ထ, ဘန္တေ, ကော ဝိသေသော ဂိဟိနော ဝါ ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ? အဖလံ ဟောတိ တပောကမ္မံ, နိရတ္ထကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာ။ ဝဉ္ဈာ သိက္ခာပဒဂောပနာ, မောဃံ ဓုတဂုဏသမာဒါနံ, ကိံ တတ္ထ ဒုက္ခမနုစိဏ္ဏေန, နနု နာမ သုခေနေဝ သုခံ အဓိဂန္တဗ္ဗ”န္တိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ‘ဂိဟိနော တဟံ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတဿ ဝါ သမ္မာပဋိပတ္တိံ ဝဏ္ဏေမိ, ဂိဟီ ဝါ, ဘိက္ခဝေ, ပဗ္ဗဇိတော ဝါ သမ္မာပဋိပန္နော သမ္မာပဋိပတ္တာဓိကရဏဟေတု အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလ’”န္တိ။ ဧဝမေတံ, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နောဝ သေဋ္ဌော, ပဗ္ဗဇိတောပိ, မဟာရာဇ, ‘ပဗ္ဗဇိတောမှီ’တိ န သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇေယျ, အထ ခေါ သော အာရကာဝ သာမညာ, အာရကာဝ ဗြဟ္မညာ, ပဂေဝ ဂိဟီ ဩဒါတဝသနော။ ဂိဟီပိ, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ, ပဗ္ဗဇိတောပိ, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော အာရာဓကော ဟောတိ ဉာယံ ဓမ္မံ ကုသလံ။

“အပိ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇိတောဝ သာမညဿ ဣဿရော အဓိပတိ; ပဗ္ဗဇ္ဇာ, မဟာရာဇ, ဗဟုဂုဏာ အနေကဂုဏာ အပ္ပမာဏဂုဏာ, န သက္ကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏာ ပရိမာဏံ ကာတုံ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ကာမဒဒဿ မဏိရတနဿ န သက္ကာ ဓနေန အဂ္ဃော ပရိမာဏံ ကာတုံ ‘ဧတ္တကံ မဏိရတနဿ မူလ’န္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဗဟုဂုဏာ အနေကဂုဏာ အပ္ပမာဏဂုဏာ, န သက္ကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏာ ပရိမာဏံ ကာတုံ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဦမိယော န သက္ကာ ပရိမာဏံ ကာတုံ ‘ဧတ္တကာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဦမိယော’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇ္ဇာ ဗဟုဂုဏာ အနေကဂုဏာ အပ္ပမာဏဂုဏာ, န သက္ကာ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ဂုဏာ ပရိမာဏံ ကာတုံ။

“ပဗ္ဗဇိတဿ, မဟာရာဇ, ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ, သဗ္ဗံ တံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတိ နော စိရရတ္တာယ။ ကိံ ကာရဏာ? ပဗ္ဗဇိတော, မဟာရာဇ, အပ္ပိစ္ဆော ဟောတိ သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော အာရဒ္ဓဝီရိယော နိရာလယော အနိကေတော ပရိပုဏ္ဏသီလော သလ္လေခိတာစာရော ဓုတပ္ပဋိပတ္တိကုသလော ဟောတိ, တံ ကာရဏာ ပဗ္ဗဇိတဿ ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ, သဗ္ဗံ တံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတိ နော စိရရတ္တာယ။ ယထာ, မဟာရာဇ, နိဂ္ဂဏ္ဌိသမသုဓောတဥဇုဝိမလနာရာစော သုသဇ္ဇိတော သမ္မာ ဝဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗဇိတဿ ယံ ကိဉ္စိ ကရဏီယံ, သဗ္ဗံ တံ ခိပ္ပမေဝ သမိဇ္ဈတိ နော စိရရတ္တာယာ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဂိဟိပဗ္ဗဇိတသမ္မာပဋိပတ္တိပဉှော တတိယော။

၄. ပဋိပဒါဒောသပဉှော

၄. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒါ ဗောဓိသတ္တော ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသိ, နေတာဒိသော အညတ္ထ အာရမ္ဘော အဟောသိ နိက္ကမော ကိလေသယုဒ္ဓံ မစ္စုသေနံ ဝိဓမနံ အာဟာရပရိဂ္ဂဟော ဒုက္ကရကာရိကာ, ဧဝရူပေ ပရက္ကမေ ကိဉ္စိ အဿာဒံ အလဘိတွာ တမေဝ စိတ္တံ ပရိဟာပေတွာ ဧဝမဝေါစ 'န ခေါ ပနာဟံ ဣမာယ ကဋုကာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ အဓိဂစ္ဆာမိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ, သိယာ နု ခေါ အညော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ'တိ, တတော နိဗ္ဗိန္ဒိတွာ အညေန မဂ္ဂေန သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော, ပုန တာယ ပဋိပဒါယ သာဝကေ အနုသာသတိ သမာဒပေတိ။

'''အာရမ္ဘထ နိက္ခမထ၊ ယုဉ္ဇထ ဗုဒ္ဓသာသနေ။
ဓုနာထ မစ္စုနော သေနံ၊ နဠာဂါရံဝ ကုဉ္ဇရော'တိ [သံ. နိ. ၁.၁၈၅]။

''ကေန နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေန တထာဂတော ယာယ ပဋိပဒါယ အတ္တနာ နိဗ္ဗိန္နော ဝိရတ္တရူပေါ, တတ္ထ သာဝကေ အနုသာသတိ သမာဒပေတီ''တိ?

''တဒါပိ , မဟာရာဇ, ဧတရဟိပိ သာ ယေဝ ပဋိပဒါ, တံ ယေဝ ပဋိပဒံ ပဋိပဇ္ဇိတွာ ဗောဓိသတ္တော သဗ္ဗညုတံ ပတ္တော။ အပိ စ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော အတိဝီရိယံ ကရောန္တော နိရဝသေသတော အာဟာရံ ဥပရုန္ဓိ။ တဿ အာဟာရူပရောဓေန စိတ္တဒုဗ္ဗလျံ ဥပ္ပဇ္ဇိ။ သော တေန ဒုဗ္ဗလျေန နာသက္ခိ သဗ္ဗညုတံ ပာပုဏိတုံ, သော မတ္တမတ္တံ ကဗဠီကာရာဟာရံ သေဝန္တော တာယေဝ ပဋိပဒါယ နစိရဿေဝ သဗ္ဗညုတံ ပာပုဏိ။ သော ယေဝ, မဟာရာဇ, ပဋိပဒါ သဗ္ဗေသံ တထာဂတာနံ သဗ္ဗညုတဉာဏပ္ပဋိလာဘာယ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေသံ သတ္တာနံ အာဟာရော ဥပတ္ထမ္ဘော, အာဟာရူပနိဿိတာ သဗ္ဗေ သတ္တာ သုခံ အနုဘဝန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သာ ယေဝ ပဋိပဒါ သဗ္ဗေသံ တထာဂတာနံ သဗ္ဗညုတဉာဏပ္ပဋိလာဘာယ, နေသော, မဟာရာဇ, ဒောသော အာရမ္ဘဿ, န နိက္ကမဿ, န ကိလေသယုဒ္ဓဿ, ယေန တထာဂတော တသ္မိံ သမယေ န ပာပုဏိ သဗ္ဗညုတဉာဏံ, အထ ခေါ အာဟာရူပရောဓဿေဝေသော ဒောသော, သဒါ ပဋိယတ္တာ ယေဝေသာ ပဋိပဒါ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဒ္ဓါနံ အတိဝေဂေန ဂစ္ဆေယျ, တေန သော ပက္ခဟတော ဝါ ဘဝေယျ ပီဌသပ္ပီ ဝါ အသဉ္စရော ပထဝိတလေ။ အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝိယာ ဒောသော အတ္ထိ, ယေန သော ပုရိသော ပက္ခဟတော အဟောသီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ; သဒါ ပဋိယတ္တာ, ဘန္တေ, မဟာပထဝီ, ကုတော တဿာ ဒောသော? ဝါယာမဿေဝေသော ဒောသော, ယေန သော ပုရိသော ပက္ခဟတော အဟောသီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, နေသော ဒောသော အာရမ္ဘဿ, န နိက္ကမဿ, န ကိလေသယုဒ္ဓဿ, ယေန တထာဂတော တသ္မိံ သမယေ န ပာပုဏိ သဗ္ဗညုတဉာဏံ, အထ ခေါ အာဟာရူပရောဓဿေဝေသော ဒောသော သဒါ ပဋိယတ္တာ ယေဝေသာ ပဋိပဒါ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ကိလိဋ္ဌံ သာဋကံ နိဝါသေယျ, န သော တံ ဓောဝါပေယျ, နေသော ဒောသော ဥဒကဿ, သဒါ ပဋိယတ္တံ ဥဒကံ။ ပုရိသဿေဝေသော ဒောသော။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, နေသော ဒောသော အာရမ္ဘဿ, န နိက္ကမဿ, န ကိလေသယုဒ္ဓဿ, ယေန တထာဂတော တသ္မိံ သမယေ န ပာပုဏိ သဗ္ဗညုတဉာဏံ, အထ ခေါ အာဟာရူပရောဓဿေဝေသော ဒောသော, သဒါ ပဋိယတ္တာ ယေဝေသာ ပဋိပဒါ, တသ္မာ တထာဂတော တာယေဝ ပဋိပဒါယ သာဝကေ အနုသာသတိ သမာဒပေတိ, ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, သဒါ ပဋိယတ္တာ အနဝဇ္ဇာ သာ ပဋိပဒါ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ပဋိပဒါဒောသပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဟီနာယာဝတ္တနပဉ္ဟော

၅. “ဘန္တေ နာဂသေန, မဟန္တံ ဣဒံ တထာဂတသာသနံ သာရံ ဝရံ သေဋ္ဌံ ပဝရံ အနုပမံ ပရိသုဒ္ဓံ ဝိမလံ ပဏ္ဍရံ
အနဝဇ္ဇံ, န ယုတ္တံ ဂိဟိံ တာဝတကံ ပဗ္ဗာဇေတုံ, ဂိဟီ ယေဝ [ဂိဟိံ ယေဝ (သီ. ပီ.)] ဧကသ္မိံ ဖလေ ဝိနေတွာ ယအာ အပုန
ရာဝတ္တီ ဟောတိ တဒါ သော ပဗ္ဗာဇေတဗ္ဗော။ ကိံ ကာရဏာ? ဣမေ ဒုဇ္ဇနာ တာဝ တတ္ထ သာသနေ ဝိသုဒ္ဓေ ပဗ္ဗဇိ
တွာ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, တေသံ ပစ္စာဂမနေန အယံ မဟာဇနော ဧဝံ ဝိစိန္တေတိ ‘တုစ္ဆကံ ဝတ
ဘော ဧတံ သမဏဿ ဂောတမဿ သာသနံ ဘဝိဿတိ, ယံ ဣမေ ပဋိနိဝတ္တန္တီ’တိ, ဣဒမေတ္ထ ကာရဏ”န္တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, တဠာကော ဘဝေယျ သမ္ပုဏ္ဏသုစိဝိမလသီတလသလိလော, အထ ယော ကောစိ ကိလိဋ္ဌ
ဌော မလကဒ္ဒမဂတော တံ တဠာကံ ဂန္တွာ အနဟာယိတွာ ကိလိဋ္ဌောဝ ပဋိနိဝတ္တေယျ, တတ္ထ, မဟာရာဇ, က
တမံ ဇနော ဂရဟေယျ ကိလိဋ္ဌံ ဝါ တဠာကံ ဝါ”တိ? “ကိလိဋ္ဌံ, ဘန္တေ, ဇနော ဂရဟေယျ ‘အယံ တဠာကံ ဂန္တွာ
အနဟာယိတွာ ကိလိဋ္ဌောဝ ပဋိနိဝတ္တော, ကိံ ဣမံ အနဟာယိတုကာမံ တဠာကော သယံ နဟာပေဿတိ, ကော ဒေါ
သော တဠာကဿာ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ , တထာဂတော ဝိမုတ္တိဝရသလိလသမ္ပုဏ္ဏံ သဒ္ဓမ္မဝရတဠာကံ မာပေ
သိ ‘ယေ ကေစိ ကိလေသမလကိလိဋ္ဌာ သစေတနာ ဗုဓာ, တေ ဣဓ နဟာယိတွာ သဗ္ဗကိလေသေ ပဝါဟယိဿန္တီ’တိ။
ယဒိ ကောစိ တံ သဒ္ဓမ္မဝရတဠာကံ ဂန္တွာ အနဟာယိတွာ သကိလေသောဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ဟီနာယာဝတ္တတိ တံ
ယေဝ ဇနော ဂရဟိဿတိ ‘အယံ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌံ အလဘိတွာ ဟီနာယာဝတ္တော, ကိံ ဣမံ
အပ္ပဋိပဇ္ဇန္တံ ဇိနသာသနံ သယံ ဗောဓေဿတိ, ကော ဒေါသော ဇိနသာသနဿာ’တိ?

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ပရမဗျာဓိတော ရောဂုပ္ပတ္တိကုသလံ အမောဃဓုဝသိဒ္ဓကမ္မံ ဘိသက္ကံ
သလ္လကတ္တံ ဒိသွာ အတိကိစ္ဆာပေတွာ သဗျာဓိကောဝ ပဋိနိဝတ္တေယျ, တတ္ထ ကတမံ ဇနော ဂရဟေယျ
အာတုရံ ဝါ ဘိသက္ကံ ဝါ”တိ? “အာတုရံ, ဘန္တေ, ဇနော ဂရဟေယျ ‘အယံ ရောဂုပ္ပတ္တိကုသလံ အမောဃဓုဝသိဒ္ဓ
ကမ္မံ ဘိသက္ကံ သလ္လကတ္တံ ဒိသွာ အတိကိစ္ဆာပေတွာ သဗျာဓိကောဝ ပဋိနိဝတ္တော, ကိံ ဣမံ အတိကိစ္ဆာ
ပေန္တံ ဘိသက္ကော သယံ တိကိစ္ဆိဿတိ, ကော ဒေါသော ဘိသက္ကဿာ’”တိ? “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, တထာ
ဂတော အန္တောသာသနသမုဂ္ဂေ ကေဝလံ သကလကိလေသဗျာဓိဝူပသမနသမတ္ထံ အမတောသဓံ ပက္ခိပိ, ‘ယေ ကေ
စိ ကိလေသဗျာဓိပီဠိတာ သစေတနာ ဗုဓာ, တေ ဣမံ အမတောသဓံ ပိဝိတွာ သဗ္ဗကိလေသဗျာဓိံ ဝူပသမေဿန္
တီ’တိ။ ယဒိ ကောစိ ယံ အမတောသဓံ အပိဝိတွာ သကိလေသောဝ ပဋိနိဝတ္တိတွာ ဟီနာယာဝတ္တတိ, တံ ယေဝ ဇနော
ဂရဟိဿတိ ‘အယံ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌံ အလဘိတွာ ဟီနာယာဝတ္တော, ကိံ ဣမံ အပ္ပဋိပဇ္ဇန္တံ
ဇိနသာသနံ သယံ ဗောဓေဿတိ, ကော ဒေါသော ဇိနသာသနဿာ’တိ?

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဆာတော ပုရိသော မဟတိမဟာပုညဘတ္တပရိဝေသနံ ဂန္တွာ တံ ဘတ္တံ အဘုဉ္ဇိတွာ
ဆာတောဝ ပဋိနိဝတ္တေယျ, တတ္ထ ကတမံ ဇနော ဂရဟေယျ ဆာတံ ဝါ ပုညဘတ္တံ ဝါ”တိ? “ဆာတံ, ဘန္
တေ, ဇနော ဂရဟေယျ ‘အယံ ခုဒါပီဠိတော ပုညဘတ္တံ ပဋိလဘိတွာ အဘုဉ္ဇိတွာ ဆာတောဝ ပဋိနိဝတ္တော, ကိံ ဣ
မဿ အဘုဉ္ဇန္တဿ ဘောဇနံ သယံ မုခံ ပဝိသိဿတိ, ကော ဒေါသော ဘောဇနဿာ’”တိ? “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာ
ရာဇ, တထာဂတော အန္တောသာသနသမုဂ္ဂေ ပရမပဝရံ သန္တံ သိဝံ ပဏီတံ အမတံ ပရမမဓုရံ ကာယဂတာသတိဘောဇနံ
ဌပေသိ ‘ယေ ကေစိ ကိလေသဆာတဇ္ဈတ္တာ တဏှာပရေတမာနသာ သစေတနာ ဗုဓာ, တေ ဣမံ ဘောဇနံ ဘုဉ္ဇိတွာ
ကာမရူပာရူပဘဝေသု သဗ္ဗံ တဏှံ အပနေဿန္တီ’တိ။ ယဒိ ကောစိ တံ ဘောဇနံ အဘုဉ္ဇိတွာ တဏှာသိတောဝ ပဋိ
နိဝတ္တိတွာ ဟီနာယာဝတ္တတိ, တညေဝ ဇနော ဂရဟိဿတိ ‘အယံ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ တတ္ထ ပတိဋ္ဌံ အလ
ဘိတွာ ဟီနာယာဝတ္တော, ကိံ ဣမံ အပ္ပဋိပဇ္ဇန္တံ ဇိနသာသနံ သယံ ဗောဓေဿသိ, ကော ဒေါသော ဇိနသာသနဿ
သာ’တိ။

“ယဒိ, မဟာရာဇ, တထာဂတော ဂိဟိံ ယေဝ ဧကသ္မိံ ဖလေ ဝိနီတံ ပဗ္ဗာဇေယျ, န နာမာယံ ပဗ္ဗဇ္ဇာ ကိလေသပ္ပ
ဟာနာယ ဝိသုဒ္ဓိယာ ဝါ, နတ္ထိ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ ကရဏီယံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အနေကသတေန ကမ္မေန တဠာကံ ခ
ဏာပေတွာ ပရိသာယ ဧဝမနုဿာဝေယျ ‘မာ မေ, ဘောန္တော, ကေစိ သံကိလိဋ္ဌာ ဣမံ တဠာကံ ဩတရထ, ပဝါဟိ
တရဇောဇလ္လာ ပရိသုဒ္ဓါ ဝိမလမဋ္ဌာ ဣမံ တဠာကံ ဩတရထာ’တိ။ အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တေသံ ပဝါဟိတရဇောဇ

လ္လာနံ ပရိသုဒ္ဓာနံ ဝိမလမဇ္ဈာနံ တေန တဋ္ဌာကေန ကရဏီယံ ဘဝေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ယဿုတ္တာယ တေ တံ တဋ္ဌာကံ ဥပဂစ္ဆေယျုံ, တံ အညတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ တေန တဋ္ဌာကေနာ''တိ? ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဒိ တထာဂတော ဂိဟိံ ယေဝ ကေသ္မိံ ဖလေ ဝိနီတံ ပဗ္ဗာဇေယျ, တတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, သဘာဝဣသိဘတ္တိကော သုတမန္တပဒဓရော အတက္ကိကော ရောဂုပ္ပတ္တိကုသလော အမောဃဓုဝသိဒ္ဓကမ္မော ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော သဗ္ဗရောဂူပသမဘေသဇ္ဇံ သန္နိပါတေတွာ ပရိသာယ ဧဝမနုဿာဝေယျ 'မာ ခော, ဘောန္တော , ကေစိ သဗျာဓိကာ မမ သန္တိကေ ဥပဂစ္ဆထ, အဗျာဓိကာ အရောဂါ မမ သန္တိကေ ဥပဂစ္ဆထာ'တိ။ အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တေသံ အဗျာဓိကာနံ အရောဂါနံ ပရိပုဏ္ဏာနံ ဥဒဂ္ဂါနံ တေန ဘိသက္ကေန ကရဏီယံ ဘဝေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ယဿုတ္တာယ တေ တံ ဘိသက္ကံ သလ္လကတ္တံ ဥပဂစ္ဆေယျုံ, တံ အညတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ တေန ဘိသက္ကေနာ''တိ? ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဒိ တထာဂတော ဂိဟိံ ယေဝ ကေသ္မိံ ဖလေ ဝိနီတံ ပဗ္ဗာဇေယျ, တတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ?

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကောစိ ပုရိသော အနေကထာလိပါကသတံ ဘောဇနံ ပဋိယာဒါပေတွာ ပရိသာယ ဧဝမနုဿာဝေယျ 'မာ မေ, ဘောန္တော, ကေစိ ဆာတာ ဣမံ ပရိဝေသနံ ဥပဂစ္ဆထ, သုဘုတ္တာ တိတ္တာ သုဟိတာ ဓာတာ ပီဏိတာ ပရိပုဏ္ဏာ ဣမံ ပရိဝေသနံ ဥပဂစ္ဆထာ''တိ။ အပိ နု ခော မဟာရာဇ, တေသံ ဘုတ္တာဝီနံ တိတ္တာနံ သုဟိတာနံ ဓာတာနံ ပီဏိတာနံ ပရိပုဏ္ဏာနံ တေန ဘောဇနေန ကရဏီယံ ဘဝေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ယဿုတ္တာယ တေ တံ ပရိဝေသနံ ဥပဂစ္ဆေယျုံ, တံ အညတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ တာယ ပရိဝေသနာယာ''တိ? ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယဒိ တထာဂတော ဂိဟိံ ယေဝ ကေသ္မိံ ဖလေ ဝိနီတံ ပဗ္ဗာဇေယျ, တတ္ထေ့ဝ တေသံ ကတံ ကရဏီယံ, ကိံ တေသံ ပဗ္ဗဇ္ဇာယ?

''အပိ စ, မဟာရာဇ, ယေ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, တေ ဇိနသာသနဿ ပဉ္စ အတုလိယေ ဂုဏေ ဒဿေန္တိ။ ကတမေ ပဉ္စ? ဘူမိမဟန္တဘာဝံ ဒဿေန္တိ, ပရိသုဒ္ဓဝိမလဘာဝံ ဒဿေန္တိ, ပါပေဟိ အသံဝါသိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ, ဒုပ္ပဋိဝေဓဘာဝံ ဒဿေန္တိ, ဗဟုသံဝရရက္ခိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

''ကထံ ဘူမိမဟန္တဘာဝံ ဒဿေန္တိ? ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဓနော ဟီနဇစ္စော နိဗ္ဗိသေသော ဗုဒ္ဓိပရိဟီနော မဟာရဇ္ဇံ ပဋိလဘိတွာ န စိရဿေဝ ပရိပတတိ ပရိဓံသတိ ပရိဟာယတိ ယသတော, န သက္ကောတိ ဣဿရိယံ သန္ဓာရေတုံ။ ကိံ ကာရဏံ ? မဟန္တတ္တာ ဣဿရိယဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ နိဗ္ဗိသေသာ အကတပုညာ ဗုဒ္ဓိပရိဟီနာ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ တံ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ပဝရုတ္တမံ သန္ဓာရေတုံ အဝိသဟန္တာ န စိရဿေဝ ဇိနသာသနာ ပရိပတိတွာ ပရိဓံသိတွာ ပရိဟာယိတွာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, န သက္ကောန္တိ ဇိနသာသနံ သန္ဓာရေတုံ။ ကိံ ကာရဏံ? မဟန္တတ္တာ ဇိနသာသနဘူမိယာ။ ဧဝံ ဘူမိမဟန္တဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

''ကထံ ပရိသုဒ္ဓဝိမလဘာဝံ ဒဿေန္တိ? ယထာ, မဟာရာဇ, ဝါရိ ပေါက္ခရပတ္တေ ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ ဝိဓံသေတိ, န ဌာနမုပဂစ္ဆတိ နူပလိမ္ပတိ။ ကိံ ကာရဏံ? ပရိသုဒ္ဓဝိမလတ္တာ ပဒုမဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ သဌာ ကူဋာ ဝင်္ကာ ကုဋိလာ ဝိသမဒိဋ္ဌိနော ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ ပရိသုဒ္ဓဝိမလနိက္ကဏ္ဋကပဏ္ဍရဝရပ္ပဝရသာသနတော န စိရဿေဝ ဝိကိရိတွာ ဝိဓမိတွာ ဝိဓံသေတွာ အသဏ္ဌဟိတွာ အနုပလိမ္ပိတွာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ။ ကိံ ကာရဏံ? ပရိသုဒ္ဓဝိမလတ္တာ ဇိနသာသနဿ။ ဧဝံ ပရိသုဒ္ဓဝိမလဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

''ကထံ ပါပေဟိ အသံဝါသိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ? ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော န မတေန ကုဏပေန သံဝသတိ, ယံ ဟောတိ မဟာသမုဒ္ဒေ မတံ ကုဏပံ, တံ ခိပ္ပမေဝ တီရံ ဥပနေတိ ထလံ ဝါ ဥဿာရေတိ။ ကိံ ကာရဏံ? မဟာဘူတာနံ ဘဝနတ္တာ မဟာသမုဒ္ဒဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ပါပကာ အသံဝုတာ အဟိရိကာ အကိရိယာ ဩသန္နဝီရိယာ ကုသီတာ ကိလိဋ္ဌာ ဒုဇ္ဇနာ မနုဿာ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ န စိရဿေဝ ဇိနသာသနတော အရ

ဟန္တဝိမလခီဏာသဝမဟာဘူတဘဝနတော နိက္ခမိတ္ဝာ အသံဝသိတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ။ ကိံ ကာရဏံ? ဟပေဟိ အသံတသိယတ္တာ ဇိနသာသနဿ။ ဧဝံ ဟပေဟိ အသံတသိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

“ကထံ ဒုပ္ပဋိဝေဓဘာဝံ ဒဿေန္တိ? ယထာ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ အဆေကာ အသိက္ခိတာ အသိပ္ပိနော မတိဝိပ္ပဟီနာ ကုသ္ညာသာ [ကုသ္ညတ္တာ (သီ. သျာ. ပီ.)] တလဂ္ဂဝေဓံ အဝိသဟန္တာ ဝိဂဠန္တိ ပက္ကမန္တိ။ ကိံ ကာရဏံ? သဏှသုခုမဒုပ္ပဋိဝေဓတ္တာ တလဂ္ဂဿ ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ဒုပ္ပညာ ဇဠာ ဧဠမူဂါ မူဠှာ ဒန္ဓဂတိကာ ဇနာ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ တံ ပရမသဏှသုခုမစတုသစ္စပ္ပဋိဝေဓံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ အဝိသဟန္တာ ဇိနသာသနာ ဝိဂဠိတ္ဝာ ပက္ကမိတ္ဝာ န စိရဿေဝ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ။ ကိံ ကာရဏံ? ပရမသဏှသုခုမဒုပ္ပဋိဝေဓတာယ သစ္စာနံ။ ဧဝံ ဒုပ္ပဋိဝေဓဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

“ကထံ ဗဟုသံဝရရက္ခိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ? ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိဒေဝ ပုရိသော မဟတိမဟာယုဒ္ဓဘူမိမုပဂတော ပရသေနာယ ဒိသာဝိဒိသာဟိ သမန္တာ ပရိဝါရိတော သတ္တိဟတ္ထံ ဇနမုပေန္တံ ဒိသ္ဝာ ဘီတော ဩသက္ကတိ ပဋိနိဝတ္တတိ ပလာယတိ။ ကိံ ကာရဏံ? ဗဟုဝိဓယုဒ္ဓမုခရက္ခဏဘယာ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ပာပကာ အသံဝုတာ အဟိရိကာ အကိရိယာ အက္ခန္တီ စပလာ စလိတာ ပါကတာ ဗာလဇနာ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇန္တိ, တေ ဗဟုဝိဓံ သိက္ခာပဒံ ပရိရက္ခိတုံ အဝိသဟန္တာ ဩသက္ကိတ္ဝာ ပဋိနိဝတ္တိတ္ဝာ ပလာယိတ္ဝာ န စိရဿေဝ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ။ ကိံ ကာရဏံ? ဗဟုဝိဓသံဝရရက္ခိယဘာဝတ္တာ ဇိနသာသနဿ။ ဧဝံ ဗဟုဝိဓသံဝရရက္ခိယဘာဝံ ဒဿေန္တိ။

“ထလဇုတ္တမေပိ, မဟာရာဇ, ဝဿိကာဂုမ္ဗေ ကိမိဝိဒ္ဓာနိ ပုပ္ဖာနိ ဟောန္တိ, တာနိ အင်္ကုရာနိ သင်္ကုဋိတာနိ အန္တရာ ယေဝ ပရိပတန္တိ, န စ တေသု ပရိပတိတေသု ဝဿိကာဂုမ္ဗော ဟီဠိတော နာမ ဟောတိ။ ယာနိ တတ္ထ ဌိတာနိ ပုပ္ဖာနိ, တာနိ သမ္မာ ဂန္ဓေန ဒိသာဝိဒိသံ အဘိဗျာပေန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, တေ ဇိနသာသနေ ကိမိဝိဒ္ဓာနိ ဝဿိကာပုပ္ဖာနိ ဝိယ ဝဏ္ဏဂန္ဓရဟိတာ နိဗ္ဗဏ္ဏာကာရသီလာ အဘဗ္ဗာ ဝေပုလ္လာယ, န စ တေသံ ဟီနာယာဝတ္တနေန ဇိနသာသနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယေ တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခူ, တေ သဒေဝကံ လောကံ သီလဝရဂန္ဓေန အဘိဗျာပေန္တိ။

“သာလီနမ္ပိ, မဟာရာဇ, နိရာတင်္ကာနံ လောဟိတကာနံ အန္တရေ ကရုမ္ဘကံ နာမ သာလိဇာတိ ဥပ္ပဇ္ဇိတ္ဝာ အန္တရာ ယေဝ ဝိနဿတိ, န စ တဿာ ဝိနဋ္ဌတ္တာ လောဟိတကသာလီ ဟီဠိတာ နာမ ဟောန္တိ။ ယေ တတ္ထ ဌိတာ သာလီ, တေ ရာဇူပဘောဂါ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, တေ လောဟိတကသာလီနမန္တရေ ကရုမ္ဘကာ ဝိယ ဇိနသာသနေ န ဝဍ္ဎိတ္ဝာ ဝေပုလ္လတံ န ဟာပုဏိတ္ဝာ [ဝဍ္ဎိတ္ဝာ ဝေပုလ္လတံ အပာပုဏိတ္ဝာ (သီ. က.)] အန္တရာ ယေဝ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, န စ တေသံ ဟီနာယာဝတ္တနေန ဇိနသာသနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယေ တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခူ တေ အရဟတ္တဿ အနုစ္ဆဝိကာ ဟောန္တိ။

“ကာမဒဒဿာပိ , မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ ဧကဒေသံ [ဧကဒေသေ (က.)] ကက္ကသံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န စ တတ္ထ ကက္ကသုပ္ပန္နတ္တာ မဏိရတနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယံ တတ္ထ ပရိသုဒ္ဓံ မဏိရတနဿ, တံ ဇနဿ ဟာသကရံ ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, ကက္ကသာ တေ ဇိနသာသနေ ပပဋိကာ, န စ တေသံ ဟီနာယာဝတ္တနေန ဇိနသာသနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယေ တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခူ, တေ ဒေဝမနုဿာနံ ဟာသဇနကာ ဟောန္တိ။

“ဇာတိသမ္ပန္နဿာပိ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနဿ ဧကဒေသံ ပူတိကံ ဟောတိ အပ္ပဂန္ဓံ။ န တေန လောဟိတစန္ဒနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယံ တတ္ထ အပူတိကံ သုဂန္ဓံ, တံ သမန္တာ ဝိဓူပေတိ အဘိဗျာပေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတ္ဝာ ဟီနာယာဝတ္တန္တိ, တေ လောဟိတစန္ဒနသာရန္တရေ ပူတိကဒေသမိဝ ဆဍ္ဍနီယာ ဇိနသာသနေ, န စ တေသံ ဟီနာယာဝတ္တနေန ဇိနသာသနံ ဟီဠိတံ နာမ ဟောတိ။ ယေ တတ္ထ ဌိတာ ဘိက္ခူ, တေ သဒေဝကံ လောကံ သီလဝရစန္ဒနဂန္ဓေန အနုလိမ္ပယန္တီ”တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, တေန တေန အနုစ္ဆဝိကေန တေန တေန သဒိသေန ကာရဏေန နိရဝဇ္ဇမနုပာပိတံ ဇိနသာသနံ သေဋ္ဌဘာဝေန ပရိဒီပိတံ, ဟီနာယာဝတ္တမာနာပိ တေ ဇိနသာသနဿ သေဋ္ဌဘာဝံ ယေဝ ပရိဒီပေန္တီ”တိ။

ဟီနာယာဝတ္တနုပဥ္စြေဟာ ပဥ္စမော။

၆. အရဟန္တဝေဒနာဝေဒိယနပဥ္စြေဟာ

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ့ဟ ဘဏထ 'အရဟာ ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ ကာယိကံ, န စေတသိက'န္တိ။ ကိံ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, အရဟတော စိတ္တံ ယံ ကာယံ နိဿာယ ပဝတ္တတိ, တတ္ထ အရဟာ အနိဿရော အသာမီ အဝသဝတ္တီ''တိ ? ''အာမ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''န ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ယုတ္တမေတံ, ယံ သော သကစိတ္တဿ ပဝတ္တမာနေ ကာယေ အနိဿရော ဟောတိ အသာမီ အဝသဝတ္တီ; သကုဏောပိ တာဝ, ဘန္တေ, ယသ္မိံ ကုလာဝကေ ပဋိဝသတိ, တတ္ထ သော ဣဿရော ဟောတိ သာမီ ဝသဝတ္တီ''တိ။

''ဒသယိမေ, မဟာရာဇ, ကာယာနုဂတာ ဓမ္မာ ဘဝေ ဘဝေ ကာယံ အနုဓာဝန္တိ အနုပရိဝတ္တန္တိ။ ကတမေ ဒသ? သီတံ ဥဏှံ ဇိဃစ္ဆာ ပိပာသာ ဥစ္စာရော ပဿာဝေါ ထိနမိဒ္ဓံ ဇရာ ဗျာဓိ မရဏံ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဒသ ကာယာနုဂတာ ဓမ္မာ ဘဝေ ဘဝေ ကာယံ အနုဓာဝန္တိ အနုပရိဝတ္တန္တိ, တတ္ထ အရဟာ အနိဿရော အသာမီ အဝသဝတ္တီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန အရဟတော ကာယေ အာဏာ နပ္ပဝတ္တတိ ဣဿရိယံ ဝါ, တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဗြူဟီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ယေ ကေစိ ပထဝိနိဿိတာ သတ္တာ, သဗ္ဗေ တေ ပထဝိံ နိဿာယ စရန္တိ ဝိဟရန္တိ ဝုတ္တိံ ကပ္ပေန္တိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တေသံ ပထဝိယာ အာဏာ ပဝတ္တတိ ဣဿရိယံ ဝါ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အရဟတော စိတ္တံ ကာယံ နိဿာယ ပဝတ္တတိ, န စ အရဟတော ကာယေ အာဏာ ပဝတ္တတိ ဣဿရိယံ ဝါ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန ပုထုဇ္ဇနော ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတီ''တိ? ''အဘာဝိတတ္တာ, မဟာရာဇ, စိတ္တဿ ပုထုဇ္ဇနော ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဂေါဏော ဆာတော ပရိတသိတော အဗလဒုဗ္ဗလပရိတ္တကတိဏေသု ဝါ လတာယ ဝါ ဥပနိဗဒ္ဓေါ အဿ, ယဒါ သော ဂေါဏော ပရိကုပိတော ဟောတိ, တဒါ သဟ ဥပနိဗန္ဓနေန ပက္ကမတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဘာဝိတစိတ္တဿ ဝေဒနာ ဥပ္ပဇ္ဇိတွာ စိတ္တံ ပရိကောပေတိ, စိတ္တံ ပရိကုပိတံ ကာယံ အာဘုဇတိ နိဗ္ဘုဇတိ သမ္ပရိဝတ္တကံ ကရောတိ။ အထ ခော သော အဘာဝိတစိတ္တော တသတိ ရဝတိ ဘေရဝရာဝမဘိရဝတိ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ပုထုဇ္ဇနော ကာယိကမ္ပိ စေတသိကမ္ပိ ဝေဒနံ ဝေဒယတီ''တိ။

''ကိံ ပန တံ ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အရဟာ ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ ကာယိကံ, န စေတသိက''န္တိ? ''အရဟတော, မဟာရာဇ, စိတ္တံ ဘာဝိတံ ဟောတိ သုဘာဝိတံ ဒန္တံ သုဒန္တံ အဿဝံ ဝစနကရံ, သော ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော 'အနိစ္စ'န္တိ ဒဠှံ ဂဏှာတိ, သမာဓိထမ္ဘေ စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓတိ, တဿ တံ စိတ္တံ သမာဓိထမ္ဘေ ဥပနိဗန္ဓနံ န ဝေဓတိ န စလတိ, ဌိတံ ဟောတိ အဝိက္ခိတ္တံ, တဿ ဝေဒနာဝိကာရဝိပ္ဖာရေန ကာယော အာဘုဇတိ နိဗ္ဘုဇတိ သမ္ပရိဝတ္တတိ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အရဟာ ဧကံ ဝေဒနံ ဝေဒယတိ ကာယိကံ, န စေတသိက''န္တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, တံ နာမ လောကေ အစ္ဆရိယံ ယံ ကာယေ စလမာနေ စိတ္တံ န စလတိ, တတ္ထ မေ ကာရဏံ ဗြူဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာရုက္ခေ ခန္ဓသာခါပလာသသမ္ပန္နေ အနိလဗလသမာဟတေ သာခါ စလတိ, အပိ နု တဿ ခန္ဓောပိ စလတီ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အရဟာ ဒုက္ခာယ ဝေဒနာယ ဖုဋ္ဌော သမာနော 'အနိစ္စ'န္တိ ဒဠှံ ဂဏှာတိ, သမာဓိထမ္ဘေ စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓတိ, တဿ တံ စိတ္တံ သမာဓိထမ္ဘေ ဥပနိဗန္ဓနံ န ဝေဓတိ န စလတိ, ဌိတံ ဟောတိ အဝိက္ခိတ္တံ, တဿ ဝေဒနာဝိကာရဝိပ္ဖာရေန ကာယော အာဘုဇတိ နိဗ္ဘုဇတိ သမ္ပရိဝတ္တတိ, စိတ္တံ ပန တဿ န ဝေဓတိ န စလတိ ခန္ဓော ဝိယ မဟာရုက္ခဿာ''တိ။ ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, န မေ ဧဝရူပော သဗ္ဗကာလိကော ဓမ္မပဒီပေါ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗော''တိ။

အရဟန္တဝေဒနာဝေဒိယနပဥ္စြေဟာ ဆဋ္ဌော။

၇. အဘိသမယန္တရာယကရပဉှော

၇. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမေ ယော ကောစိ ဂိဟီ ဟရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နော ဘဝေယျ, သော အပရေန သမယေန ပဗ္ဗာဇေယျ, အတ္တနာပိ သော န ဇာနေယျ ‘ဂိဟိပာရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နောသ္မီ’တိ, နပိ တဿ အညော ကောစိ အာစိက္ခေယျ ‘ဂိဟိပာရာဇိကံ အဇ္ဈာပန္နောသီ’တိ။ သော စ တထတ္တာယ ပဋိပဇ္ဇေယျ, အပိ နု တဿ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝေယျာ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကေန, ဘန္တေ, ကာရဏေနာ”တိ? “ယော တဿ ဟေတု ဓမ္မာဘိသမယာယ, သော တဿ သမုစ္ဆိန္နော, တသ္မာ ဓမ္မာဘိသမယော န ဘဝတီ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဘဏထ ‘ဇာနန္တဿ ကုက္ကုစ္စံ ဟောတိ, ကုက္ကုစ္စေ သတိ အာဝရဏံ ဟောတိ, အာဝဋေ စိတ္တေ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတီ’တိ။ ဣမဿ ပန အဇာနန္တဿ အကုက္ကုစ္စဇာတဿ သန္တစိတ္တဿ ဝိဟရတော ကေန ကာရဏေန ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ, ဝိသမေန ဝိသမေနေသော ပဉှော ဂစ္ဆတိ, စိန္တေတွာ ဝိသဇ္ဇေထာ”တိ။

“ရုဟတိ , မဟာရာဇ, သုကဋ္ဌေ သုကလလေ မဏ္ဍခေတ္တေ သာရဒံ သုခသယိတံ ဗီဇ”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “အပိ နု, မဟာရာဇ, တညေဝ ဗီဇံ ဃနသေလသိလာတလေ ရုဟေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန, မဟာရာဇ, တညေဝ ဗီဇံ ကလလေ ရုဟတိ, ကိဿ ဃနသေလေ န ရုဟတီ”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ, တဿ ဗီဇဿ ရုဟနာယ ဃနသေလေ ဟေတု, အဟေတုနာ ဗီဇံ န ရုဟတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေန ဟေတုနာ တဿ ဓမ္မာဘိသမယော ဘဝေယျ, သော တဿ ဟေတု သမုစ္ဆိန္နော, အဟေတုနာ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဒဏ္ဍလေဍ္ဍုလဂုဠမုဂ္ဂရာ ပထဝိယာ ဌာနမုပဂစ္ဆန္တိ, အပိ နု, မဟာရာဇ, တေ ယေဝ ဒဏ္ဍလေဍ္ဍုလဂုဠမုဂ္ဂရာ ဂဂနေ ဌာနမုပဂစ္ဆန္တီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ ပနေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန တေ ယေဝ ဒဏ္ဍလေဍ္ဍုလဂုဠမုဂ္ဂရာ ပထဝိယာ ဌာနမုပဂစ္ဆန္တိ, ကေန ကာရဏေန ဂဂနေ န တိဋ္ဌန္တီ”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ, တေသံ ဒဏ္ဍလေဍ္ဍုလဂုဠမုဂ္ဂရာနံ ပတိဋ္ဌာနာယ အာကာသေ ဟေတု, အဟေတုနာ န တိဋ္ဌန္တီ”တိ ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တဿ တေန ဒောသေန အဘိသမယဟေတု သမုစ္ဆိန္နော, ဟေတုသမုဃာတေ အဟေတုနာ အဘိသမယော န ဟောတီတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ထလေ အဂ္ဂိ ဇလတိ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, သော ယေဝ အဂ္ဂိ ဥဒကေ ဇလတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိံ ပနေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန သော ယေဝ အဂ္ဂိ ထလေ ဇလတိ, ကေန ကာရဏေန ဥဒကေ န ဇလတီ”တိ? “နတ္ထိ, ဘန္တေ, အဂ္ဂိဿ ဇလနာယ ဥဒကေ ဟေတု, အဟေတုနာ န ဇလတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တဿ တေန ဒောသေန အဘိသမယဟေတု သမုစ္ဆိန္နော, ဟေတုသမုဃာတေ အဟေတုနာ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတီ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ပုနပေတံ အတ္ထံ စိန္တေဟိ, န မေ တတ္ထ စိတ္တသညတ္တိ ဘဝတိ, အဇာနန္တဿ အသတိ ကုက္ကုစ္စေ အာဝရဏံ ဟောတီတိ, ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ”တိ။ “အပိ နု, မဟာရာဇ, ဝိသံ ဟလာဟလံ အဇာနန္တေန ခာယိတံ ဇီဝိတံ ဟရတီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဇာနန္တေနပိ ကတံ ပာပံ အဘိသမယန္တရာယကရံ ဟောတိ။

“အပိ နု, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိ အဇာနိတွာ အက္ကမန္တံ ဍဟတီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဇာနန္တေနပိ ကတံ ပာပံ အဘိသမယန္တရာယကရံ ဟောတိ။

“အပိ နု, မဟာရာဇ, အဇာနန္တံ အာသီဝိသော ဍံသိတွာ ဇီဝိတံ ဟရတီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အဇာနန္တေနပိ ကတံ ပာပံ အဘိသမယန္တရာယကရံ ဟောတိ။

“နနု, မဟာရာဇ, ကာလိင်္ဂရာဇာ သမဏကောလညော သတ္တရတနပရိကိဏ္ဏော ဟတ္ထိရတနမဘိရုယှ ကုလဒဿနာယ ဂစ္ဆန္တော အဇာနန္တောပိ နာသက္ခိ ဗောဓိမဏ္ဍဿ ဥပရိ ဂန္တုံ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ,

ယေန ကာရဏေန အဇာနန္တေနပိ ကတံ ဟပံ အဘိသမယန္တရာယကရံ ဟောတီ”တိ? “ဇိနဘာသိတံ , ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ န သက္ကာ ပဋိက္ကောသိတုံ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

အဘိသမယန္တရာယကရပဉှော သတ္တမော။

၈. ဒုဿီလပဉှော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဂိဟိဒုဿီလဿ စ သမဏဒုဿီလဿ စ ကော ဝိသေသော, ကိံ နာနာကရဏံ, ဥဘောပေတေ သမသမဂတိကာ, ဥဘိန္နမ္ပိ သမသမော ဝိပါကော ဟောတိ, ဥဒာဟု ကိဉ္စိ နာနာကာရဏံ အတ္ထီ”တိ?

“ဒသ ယိမေ, မဟာရာဇ, ဂုဏာ သမဏဒုဿီလဿ ဂိဟိဒုဿီလတော ဝိသေသေန အတိရေကာ, ဒသဟိ စ ကာရဏေဟိ ဥတ္တရိံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။

“ကတမေ ဒသ ဂုဏာ သမဏဒုဿီလဿ ဂိဟိဒုဿီလတော ဝိသေသေန အတိရေကာ? ဣဓ, မဟာရာဇ, သမဏဒုဿီလော ဗုဒ္ဓေ သဂါရဝေါ ဟောတိ, ဓမ္မေ သဂါရဝေါ ဟောတိ, သင်္ဃေ သဂါရဝေါ ဟောတိ, သဗြဟ္မစာရီသု သဂါရဝေါ ဟောတိ, ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာယ ဝါယမတိ, သဝနဗဟုလော ဟောတိ, ဘိန္နသီလောပိ, မဟာရာဇ, ဒုဿီလော ပရိသဂတော အာကပ္ပံ ဥပဋ္ဌပေတိ, ဂရဟာဘယာ ကာယိကံ ဝါစသိကံ ရက္ခတိ, ပဓာနာဘိမုခဉ္စဿ ဟောတိ စိတ္တံ, ဘိက္ခုသာမညံ ဥပဂတော ဟောတိ။ ကရောန္တောပိ, မဟာရာဇ, သမဏဒုဿီလော ဟပံ ပဋိစ္ဆန္နံ အာစရတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ သပတိကာ နိလီယိတွာ ရဟဿေနေဝ ဟပမာစရတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ကရောန္တောပိ သမဏဒုဿီလော ဟပံ ပဋိစ္ဆန္နံ အာစရတိ။ ဣမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသ ဂုဏာ သမဏဒုဿီလဿ ဂိဟိဒုဿီလတော ဝိသေသေန အတိရေကာ။

“ကတမေဟိ ဒသဟိ ကာရဏေဟိ ဥတ္တရိံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ? အနဝဇ္ဇကဝစဓာရဏတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ဣသိသာမညဘဏ္ဍလိင်္ဂဓာရဏတောပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, သင်္ဃသမယမနုပ္ပဝိဋ္ဌတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ဗုဒ္ဓဓမ္မသင်္ဃသရဏဂတတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ပဓာနာသယနိကေတတသိတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ဇိနသာသနဓရ [ဇိနသာသနဓန (သီ. ပီ.)] ပရိယေသနတောပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ပဝရဓမ္မဒေသနတောပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ဓမ္မဒီပဂတိပရာယဏတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ‘အဂ္ဂေါ ဗုဒ္ဓေါ’တိ ဧကန္တဥဇုဒိဋ္ဌိတာယပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ, ဥပေါသထသမာဒာနတောပိ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသဟိ ကာရဏေဟိ ဥတ္တရိံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ ။

“သုဝိပန္နောပိ ဟိ, မဟာရာဇ, သမဏဒုဿီလော ဒာယကာနံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ သုဗဟလမ္ပိ ကလလကဒ္ဒမရဇောဇလ္လံ အပနေတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သုဝိပန္နောပိ သမဏဒုဿီလော ဒာယကာနံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဥဏှောဒကံ သုကုထိတမ္ပိ [သုကဋ္ဌိတမ္ပိ (သီ. ပီ), သုခုဋ္ဌိတမ္ပိ (သျာ.)] ဇ္ဇလန္တံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ နိဗ္ဗာပေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သုဝိပန္နောပိ သမဏဒုဿီလော ဒာယကာနံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ ဝိရသမ္ပိ ခုဒါဒုဗ္ဗလျံ အပနေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သုဝိပန္နောပိ သမဏဒုဿီလော ဒာယကာနံ ဒက္ခိဏံ ဝိသောဓေတိ။

“ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, တထာဂတေန ဒေဝါတိဒေဝေန မဇ္ဈိမနိကာယဝရလဉ္ဆကေ ဒက္ခိဏဝိဘင်္ဂေ ဝေယျာကရဏေ –

“‘ယော သီလဝါ ဒုဿီလေသု ဒဒါတိ ဒါနံ၊ ဓမ္မေန လဒ္ဓံ သုပသန္နစိတ္တော။

အဘိသဒ္ဒဟံ ကမ္မဖလံ ဥဠာရံ၊ သာ ဒက္ခိဏာ အာယကတော ဝိသုဇ္ဈတီ’’’တိ [မ. နိ. ၃.၃၈၂]။

‘‘အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, တာဝတကံ မယံ ပဉ္ဟံ အပုစ္ဆိမှ, တံ တွံ ဩပမ္မေဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဘာဝေန္တော အမတမဓုရံ သဝနူပဂံ အကာသိ။ ယထာ နာမ, ဘန္တေ, သူဒော ဝါ သူဒန္တေဝါသီ ဝါ တာဝတကံ မံသံ လဘိတွာ နာနာဝိဓေဟိ သမ္ဘာရေဟိ သမ္ပာဒေတွာ ရာဇူပဘောဂံ ကရောတိ; ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တာဝတကံ မယံ ပဉ္ဟံ အပုစ္ဆိမှ, တံ တွံ ဩပမ္မေဟိ ကာရဏေဟိ ဝိဘာဝေတွာ အမတမဓုရံ သဝနူပဂံ အကာသီ’’တိ။

ဒုဿီလပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဥဒကသတ္တဇီဝပဉှော

၉. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမံ ဥဒကံ အဂ္ဂိမှိ တပ္ပမာနံ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓံ, ကိံ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဥဒကံ ဇီဝတိ, ကိံ ကီဠမာနံ သဒ္ဒါယတိ, ဥဒါဟု အညေန ပဋိပီဠိတံ သဒ္ဒါယတီ’’တိ? ‘‘န ဟိ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဇီဝတိ, နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အပိ စ, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓ’’န္တိ။

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဣဓေကစ္စေ တိတ္ထိယာ ဥဒကံ ဇီဝတီတိ သီတောဒကံ ပဋိက္ခိပိတွာ ဥဒကံ တာပေတွာ ဝေကတိကဝေကတိကံ ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, တေ တုမှေ ဂရဟန္တိ ပရိဘဝန္တိ ‘ဧကိန္ဒြိယံ သမဏာ သကျပုတ္တိယာ ဇီဝံ ဝိဟေဌေန္တီ’တိ, တံ တေသံ ဂရဟံ ပရိဘဝံ ဝိနောဒေဟိ အပနေဟိ နိစ္ဆာရေဟီ’’တိ။ ‘‘န ဟိ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဇီဝတိ, နတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အပိ စ, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓံ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ သောဗ္ဘသရသရိတဒဟတဠာကကန္ဒရပဒရဥဒပာနနိန္နပေါက္ခရဏိဂတံ ဝါတာတပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ပရိယာဒိယတိ ပရိက္ခယံ ဂစ္ဆတိ, အပိ နု တတ္ထ ဥဒကံ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓ’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ယဒိ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဇီဝေယျ, တတ္ထာပိ ဥဒကံ သဒ္ဒါယေယျ, ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန ဇာနာဟိ ‘နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓ’န္တိ။

‘‘အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ‘နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတီ’တိ။ ယဒါ ပန, မဟာရာဇ, ဥဒကံ တဏ္ဍုလေဟိ သမ္မိဿိတံ ဘာဇနဂတံ ဟောတိ ပိဟိတံ ဥဒ္ဓနေ အဋ္ဌပိတံ, အပိ နု တတ္ထ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတီ’’တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, အစလံ ဟောတိ သန္တသန္တ’’န္တိ။ ‘‘တံယေဝ ပန, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဘာဇနဂတံ အဂ္ဂိံ ဥဇ္ဇာလေတွာ ဥဒ္ဓနေ ဌပိတံ ဟောတိ, အပိ နု တတ္ထ ဥဒကံ အစလံ ဟောတိ သန္တသန္တ’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, စလတိ ခုဗ္ဘတိ လုဠတိ အာဝိလတိ ဦမိဇာတံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓမဓော ဒိသာဝိဒိသံ ဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရတိ ပတရတိ ဖေဏမာလီ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘ကိဿ ပန တံ, မဟာရာဇ, ပါကတိကံ ဥဒကံ န စလတိ သန္တသန္တံ ဟောတိ, ကိဿ ပန အဂ္ဂိဂတံ စလတိ ခုဗ္ဘတိ လုဠတိ အာဝိလတိ ဦမိဇာတံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓမဓော ဒိသာဝိဒိသံ ဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရတိ ပတရတိ ဖေဏမာလီ ဟောတီ’’တိ? ‘‘ပါကတိကံ, ဘန္တေ, ဥဒကံ န စလတိ, အဂ္ဂိဂတံ ပန ဥဒကံ အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ စိစ္စိဋာယတိ စိဋိစိဋာယတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓ’’န္တိ။ ‘‘ဣမိနာပိ မဟာရာဇ, ကာရဏေန ဇာနာဟိ ‘နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတီ’တိ။

‘‘အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတိ။ ဟောတိ တံ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဃရေ ဃရေ ဥဒကဝါရကဂတံ ပိဟိတ’’န္တိ? ‘‘အာမ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘အပိ နု တံ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ စလတိ ခုဗ္ဘတိ လုဠတိ အာဝိလတိ ဦမိဇာတံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓမဓော ဒိသာဝိဒိသံ ဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရတိ ပတရတိ ဖေဏမာလီ ဟောတီ’’တိ။ ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ, အစလံ တံ ဟောတိ ပါကတိကံ ဥဒကဝါရကဂတံ ဥဒက’’န္တိ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ စလတိ ခုဗ္ဘတိ လုဠတိ အာဝိလတိ ဦမိဇာတံ ဟောတိ, ဥဒ္ဓမဓော ဒိသာဝိဒိသံ ဂစ္ဆတိ, ဥတ္တရတိ ပတရတိ ဖေဏမာလီ ဟောတိ, ဥဿက္ကိတ္ဝာ ဩဿက္ကိတ္ဝာ [ဩဿက္ကိတ္ဝာ”တိ ပဒံ သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု နတ္ထိ] ဝေလာယ ပဟရတိ သဒ္ဒါယတိ ဗဟုဝိဓံ’’’န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, သုတပုဗ္ဗံ စေတံ မယာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗဉ္စ ‘မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ဟတ္ထသတမ္ပိ ဒွေပိ ဟတ္ထသတာနိ ဂဂနေ ဥဿက္ကတီ’’’တိ။ “ကိဿ, မဟာရာဇ, ဥဒကတရကဂတံ ဥဒကံ န စလတိ န သဒ္ဒါယတိ, ကိဿ ပန မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ စလတိ သဒ္ဒါယတီ”တိ? “တတဝေဂဿ မဟန္တတာယ, ဘန္တေ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ စလတိ သဒ္ဒါယတိ, ဥဒကတရကဂတံ ဥဒကံ အဃဋ္ဋိတံ ကေဟိစိ န စလတိ န သဒ္ဒါယတီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, တတဝေဂဿ မဟန္တတာယ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ စလတိ သဒ္ဒါယတိ ဧဝမေဝ အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတီ”တိ။

“နနု, မဟာရာဇ, ဘေရိပေါက္ခရံ သုက္ခံ သုက္ခေန ဂေါစမ္မေန ဩနန္ဓန္တီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”။ “အပိ နု, မဟာရာဇ, ဘေရိယာ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ အတ္ထီ”တိ။ “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန, မဟာရာဇ, ဘေရီ သဒ္ဒါယတီ”တိ? “ဣတ္ထိယာ ဝါ, ဘန္တေ, ပုရိသဿ ဝါ တဇ္ဇေန ဝါယာမေနာ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထိယာ ဝါ ပုရိသဿ ဝါ တဇ္ဇေန ဝါယာမေန ဘေရီ သဒ္ဒါယတိ, ဧဝမေဝ အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတိ။ ဣမိနာပိ, မဟာရာဇ , ကာရဏေန ဇာနာဟိ ‘နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ, အဂ္ဂိသန္တာပဝေဂဿ မဟန္တတာယ ဥဒကံ သဒ္ဒါယတီ’တိ။

“မယှမ္ပိ တာဝ, မဟာရာဇ, တဝ ပုစ္ဆိတဗ္ဗံ အတ္ထိ, ဧဝမေသော ပဉှော သုဝိနိစ္ဆိတော ဟောတိ, ကိံ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေဟိပိ ဘာဇနေဟိ ဥဒကံ တပ္ပမာနံ သဒ္ဒါယတိ, ဥဒာဟု ကေစ္စေဟိ ယေဝ ဘာဇနေဟိ တပ္ပမာနံ သဒ္ဒါယတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, သဗ္ဗေဟိပိ ဘာဇနေဟိ ဥဒကံ တပ္ပမာနံ သဒ္ဒါယတိ, ကေစ္စေဟိ ယေဝ ဘာဇနေဟိ ဥဒကံ တပ္ပမာနံ သဒ္ဒါယတီ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ဇဟိတောသိ သကသမယံ, ပစ္စာဂတောသိ မမ ဝိသယံ, နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေဟိပိ ဘာဇနေဟိ ဥဒကံ တပ္ပမာနံ သဒ္ဒါယေယျ, ယုတ္တမိဒံ ‘ဥဒကံ ဇီဝတီ’တိ ဝတ္တုံ။ န ဟိ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဒွယံ ဟောတိ, ယံ သဒ္ဒါယတိ, တံ ဇီဝတိ, ယံ န သဒ္ဒါယတိ, တံ န ဇီဝတီတိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဇီဝေယျ, မဟန္တာနံ ဟတ္ထိနာဂါနံ ဥဿန္နကာယာနံ ပဘိန္နာနံ သောဏ္ဍာယ ဥဿိဉ္စိတွာ မုခေ ပက္ခိပိတွာ ကုစ္ဆိံ ပဝေသယန္တာနံ, တမ္ပိ ဥဒကံ တေသံ ဒန္တန္တရေ စိပ္ပိယမာနံ သဒ္ဒါယေယျ။ ဟတ္ထသတိကာပိ မဟာနာဝါ ဂရုကာ ဘာရိကာ အနေကသတသဟဿဘာရပရိပူရာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဝိစရန္တိ, တာဟိပိ စိပ္ပိယမာနံ ဥဒကံ သဒ္ဒါယေယျ။ မဟတိမဟန္တာပိ မစ္ဆာ အနေကသတယောဇနိကကာယာ တိမီ တိမိင်္ဂလာ တိမိရပိင်္ဂလာ အဗ္ဘန္တရေ နိမုဂ္ဂါ မဟာသမုဒ္ဒေ နိဝါသဋ္ဌာနတာယ ပဋိဝသန္တာ မဟာဥဒကဓာရာ အာစမန္တိ ဓမန္တိ စ, တေသမ္ပိ တံ ဒန္တန္တရေပိ ဥဒရန္တရေပိ စိပ္ပိယမာနံ ဥဒကံ သဒ္ဒါယေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ဧဝရူပေဟိ ဧဝရူပေဟိ မဟန္တေဟိ ပဋိပီဠနေဟိ ပဋိပီဠိတံ ဥဒကံ န သဒ္ဒါယတိ တသ္မာပိ နတ္ထိ ဥဒကေ ဇီဝေါ ဝါ သတ္တော ဝါတိ, ဧဝမေတံ, မဟာရာဇ, ဓာရေဟီ”တိ။

“သာဓု , ဘန္တေ နာဂသေန, အေသာဂတော ပဉှော အနုစ္ဆဝိကာယ ဝိဘတ္တိယာ ဝိဘတ္တော, ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, မဟဂ္ဃံ မဏိရတနံ ဆေကံ အာစရိယံ ကုသလံ သိက္ခိတံ မဏိကာရံ ပာပုဏိတ္ဝာ ကိတ္တိံ လဘေယျ ထောမနံ ပသံသံ, မုတ္တာရတနံ ဝါ မုတ္တိကံ ဒုဿရတနံ ဝါ ဒုဿိကံ, လောဟိတစန္ဒနံ ဝါ ဂန္ဓိကံ ပာပုဏိတ္ဝာ ကိတ္တိံ လဘေယျ ထောမနံ ပသံသံ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, အေသာဂတော [ဒေသာဂတော (သီ. ပီ.)] ပဉှော အနုစ္ဆဝိကာယ ဝိဘတ္တိယာ ဝိဘတ္တော, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဥဒကသတ္တဇီဝပဉှော နဝမော။

ဗုဒ္ဓဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ နဝ ပဉှာ။

၂. နိပ္ပပဉ္စဝဂ္ဂေါ

၁. နိပ္ပပဥ္စပဥ္ဟော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဘာသိတမ္ပေတံ ဘဂဝတာ 'နိပ္ပပဥ္စာရာမာ, ဘိက္ခဝေ, ဝိဟရထ နိပ္ပပဥ္စရတိနော'တိ, ကတမံ တံ နိပ္ပပဥ္စ''န္တိ? ''သောတာပတ္တိဖလံ, မဟာရာဇ, နိပ္ပပဥ္စံ, သကဒာဂါမိဖလံ နိပ္ပပဥ္စံ, အနာဂါမိဖလံ နိပ္ပပဥ္စံ, အရဟတ္တဖလံ နိပ္ပပဥ္စ''န္တိ။

''ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သောတာပတ္တိဖလံ နိပ္ပပဥ္စံ, သကဒာဂါမိအနာဂါမိအရဟတ္တဖလံ နိပ္ပပဥ္စံ , ကိဿ ပန ဣမေ ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိသန္တိ ပရိပုစ္ဆန္တိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ, နဝကမ္မေန ပလိဗုဇ္ဈန္တိ ဒာနေန စ ပူဇာယ စ, နနု တေ ဇိနပ္ပဋိက္ခိတ္တံ ကမ္မံ ကရောတီ''တိ?

''ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဥဒ္ဒိသန္တိ ပရိပုစ္ဆန္တိ သုတ္တံ ဂေယျံ ဝေယျာကရဏံ ဂါထံ ဥဒါနံ ဣတိဝုတ္တကံ ဇာတကံ အဗ္ဘုတဓမ္မံ ဝေဒလ္လံ, နဝကမ္မေန ပလိဗုဇ္ဈန္တိ ဒာနေန စ ပူဇာယ စ, သဗ္ဗေ တေ နိပ္ပပဥ္စဿ ပတ္တိယာ ကရောန္တိ။ ယေ တေ, မဟာရာဇ, သဘာဝပရိသုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ ဝါသိတဝါသနာ, တေ ဧကစိတ္တက္ခဏေန နိပ္ပပဉ္စာ ဟောန္တိ။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ မဟာရဇက္ခာ, တေ ဣမေဟိ ပယောဂေဟိ နိပ္ပပဥ္စာ ဟောန္တိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဧကော ပုရိသော ခေတ္တေ ဗီဇံ ရောပေတွာ အတ္တနော ယထာဗလဝီရိယေန ဝိနာ ပါကာရဝတိယာ ဓညံ ဥဒ္ဓရေယျ, ဧကော ပုရိသော ခေတ္တေ ဗီဇံ ရောပေတွာ ဝနံ ပဝိသိတွာ ကဋ္ဌဉ္စ သာခဉ္စ ဆိန္ဒိတွာ ဝတိပါကာရံ ကတွာ ဓညံ ဥဒ္ဓရေယျ။ ယာ တတ္ထ တဿ ဝတိပါကာရပရိယေသနာ, သာ ဓညတ္ထာယ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သဘာဝပရိသုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ ဝါသိတဝါသနာ, တေ ဧကစိတ္တက္ခဏေန နိပ္ပပဥ္စာ ဟောန္တိ, ဝိနာ ဝတိပါကာရံ ပုရိသော ဝိယ ဓညုဒ္ဓါရော။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ မဟာရဇက္ခာ, တေ ဣမေဟိ ပယောဂေဟိ နိပ္ပပဥ္စာ ဟောန္တိ, ဝတိပါကာရံ ကတွာ ပုရိသော ဝိယ ဓညုဒ္ဓါရော။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော မဟတိမဟန္တေ အမ္ဗရုက္ခမတ္ထကေ ဖလပိဏ္ဍိ ဘဝေယျ, အထ တတ္ထ ယော ကောစိ ဣဒ္ဓိမာ အာဂန္တွာ တဿ ဖလံ ဟရေယျ, ယော ပန တတ္ထ အနိဒ္ဓိမာ, သော ကဋ္ဌဉ္စ ဝလ္လိဉ္စ ဆိန္ဒိတွာ နိဿေဏိံ ဗန္ဓိတွာ တာယ တံ ရုက္ခံ အဘိရုဟိတွာ ဖလံ ဟရေယျ။ ယာ တတ္ထ တဿ နိဿေဏိပရိယေသနာ, သာ ဖလတ္ထာယ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သဘာဝပရိသုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ ဝါသိတဝါသနာ, တေ ဧကစိတ္တက္ခဏေန နိပ္ပပဥ္စာ ဟောန္တိ, ဣဒ္ဓိမာ ဝိယ ရုက္ခဖလံ ဟရန္တော။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ မဟာရဇက္ခာ, တေ ဣမိနာ ပယောဂေန သစ္စာနိ အဘိသမေန္တိ, နိဿေဏိယာ ဝိယ ပုရိသော ရုက္ခဖလံ ဟရန္တော ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဧကော ပုရိသော အတ္ထကရဏိကော ဧကကော ယေဝ သာမိကံ ဥပဂန္တွာ အတ္ထံ သာဓေတိ။ ဧကော ဓနဝါ ဓနဝသေန ပရိသံ ဝဍ္ဎေတွာ ပရိသာယ အတ္ထံ သာဓေတိ။ ယာ တတ္ထ တဿ ပရိသပရိယေသနာ, သာ အတ္ထတ္ထာယ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယေ တေ သဘာဝပရိသုဒ္ဓါ ပုဗ္ဗေ ဝါသိတဝါသနာ, တေ ဧကစိတ္တက္ခဏေန ဆသု အဘိညာသု ဝသိဘာဝံ ပာပုဏန္တိ, ပုရိသော ဝိယ ဧကကော အတ္ထသိဒ္ဓိံ ကရောန္တော။ ယေ ပန တေ ဘိက္ခူ မဟာရဇက္ခာ, တေ ဣမေဟိ ပယောဂေဟိ သာမညတ္ထမဘိသာဓေန္တိ, ပရိသာယ ဝိယ ပုရိသော အတ္ထသိဒ္ဓိံ ကရောန္တော။

''ဥဒ္ဒေသောပိ, မဟာရာဇ, ဗဟုကာရော, ပရိပုစ္ဆာပိ ဗဟုကာရာ, နဝကမ္မမ္ပိ ဗဟုကာရံ, ဒာနမ္ပိ ဗဟုကာရံ, ပူဇာပိ ဗဟုကာရာ တေသု တေသု ကရဏီယေသု။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ရာဇူပသေဝီ ကတာဝီ အမစ္စဘဋဗလဒောဝါရိကအနီကဋ္ဌပါရိသဇ္ဇဇနေဟိ, တေ တဿ ကရဏီယေ အနုပ္ပတ္တေ သဗ္ဗေပိ ဥပကာရာ ဟောန္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဥဒ္ဒေသောပိ ဗဟုကာရော, ပရိပုစ္ဆာပိ ဗဟုကာရာ, နဝကမ္မမ္ပိ ဗဟုကာရံ, ဒာနမ္ပိ ဗဟုကာရံ, ပူဇာပိ ဗဟုကာရာ တေသု တေသု ကရဏီယေသု။ ယဒိ, မဟာရာဇ, သဗ္ဗေပိ အဘိဇာတိပရိသုဒ္ဓါ ဘဝေယျုံ, အနုသာသနေန [အနုသာသကေန (သီ. ပီ.)] ကရဏီယံ န ဘဝေယျ။ ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, သဝနေန ကရဏီယံ ဟောတိ, ထေရော, မဟာရာဇ, သာရိပုတ္တော အပရိမိတမသင်္ချေယျကပ္ပံ ဥပဟာဒာယ ဥပစိတကုသလမူလော ပညာယ ကောဋိံ ဂတော, သောပိ ဝိနာ သဝနေန နာသက္ခိ အာသဝက္ခယံ ပာပုဏိတုံ။ တသ္မာ, မဟာရာဇ, ဗဟုကာရံ သဝနံ, တထာ ဥဒ္ဒေသောပိ ပရိပုစ္ဆာပိ။ တသ္မာ ဥဒ္ဒေသ

ပရိပုစ္ဆာပိ နိပ္ပပဉ္စာ သင္ခတာ''တိ။ ''သုနိဗ္ဗုာပိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

နိပ္ပပဉ္စပဉှော ပဌမော။

၂. ခီဏာသဝဘာဝပဉှော

၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ 'ယော ဂိဟီ အရဟတ္တံ ပတ္တော, ဒွေဝ တဿ ဂတိယော ဘဝန္တိ အနညာ, တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဝါ။ န သော ဒိဝသော သက္ကာ အတိက္ကမေတု'န္တိ။ သစေ သော, ဘန္တေ နာဂသေန, တသ္မိံ ဒိဝသေ အာစရိယံ ဝါ ဥပဇ္ဈာယံ ဝါ ပတ္တစီဝရံ ဝါ န လဘေထ, အပိ နု ခေါ သော အရဟာ သယံ ဝါ ပဗ္ဗဇေယျ ဒိဝသံ ဝါ အတိက္ကမေယျ, အညော ကောစိ အရဟာ ဣဒ္ဓိမာ အာဂန္တွာ တံ ပဗ္ဗာဇေယျ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယေယျ ဝါ''တိ? ''န သော, မဟာရာဇ, အရဟာ သယံ ပဗ္ဗဇေယျ, သယံ ပဗ္ဗဇန္တော ထေယျံ အာပဇ္ဇတိ, န စ ဒိဝသံ အတိက္ကမေယျ, အညဿ အရဟန္တဿ အာဂမနံ ဘဝေယျ ဝါ န ဝါ ဘဝေယျ, တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပရိနိဗ္ဗာယေယျာ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အရဟတ္တဿ သန္တဘာဝေါ ဝိဇဟိတော ဟောတိ, ယေန အဓိဂတဿ ဇီဝိတဟာရော ဘဝတီ''တိ။

''ဝိသမံ, မဟာရာဇ, ဂိဟိလိင်္ဂံ, ဝိသမေ လိင်္ဂေ လိင်္ဂဒုဗ္ဗလတာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဂိဟီ တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဝါ။ နေသော, မဟာရာဇ, ဒေါသော အရဟတ္တဿ, ဂိဟိလိင်္ဂဿေဝေသော ဒေါသော ယဒိဒံ လိင်္ဂဒုဗ္ဗလတာ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ အာယုပာလကံ ဇီဝိတရက္ခကံ ဝိသမကောဋ္ဌဿ မန္ဒဒုဗ္ဗလဂဟဏိကဿ အဝိပာကေန ဇီဝိတံ ဟရတိ။ နေသော, မဟာရာဇ, ဒေါသော ဘောဇနဿ, ကောဋ္ဌဿေဝေသော ဒေါသော ယဒိဒံ အဂ္ဂိဒုဗ္ဗလတာ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဝိသမေ လိင်္ဂေ လိင်္ဂဒုဗ္ဗလတာယ အရဟတ္တံ ပတ္တော ဂိဟီ တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဝါ။ နေသော, မဟာရာဇ, ဒေါသော အရဟတ္တဿ, ဂိဟိလိင်္ဂဿေဝေသော ဒေါသော ယဒိဒံ လိင်္ဂဒုဗ္ဗလတာ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပရိတ္တံ တိဏသလာကံ ဥပရိ ဂရုကေ ပါသာဏေ ဌပိတေ ဒုဗ္ဗလတာယ ဘိဇ္ဇိတွာ ပတတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အရဟတ္တံ ပတ္တော ဂိဟီ တေန လိင်္ဂေန အရဟတ္တံ ဓာရေတုံ အသက္ကောန္တော တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဝါ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဗလော ဒုဗ္ဗလော နိဟီနဇစ္စော ပရိတ္တပုညော မဟတိမဟာရဇ္ဇံ လဘိတွာ ခဏေန ပရိပတတိ ပရိခံသတိ ဩသက္ကတိ, န သက္ကောတိ ဣဿရိယံ ဓာရေတုံ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အရဟတ္တံ ပတ္တော ဂိဟီ တေန လိင်္ဂေန အရဟတ္တံ ဓာရေတုံ န သက္ကောတိ , တေန ကာရဏေန တသ္မိံ ယေဝ ဒိဝသေ ပဗ္ဗဇတိ ဝါ ပရိနိဗ္ဗာယတိ ဝါ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

ခီဏာသဝဘာဝပဉှော ဒုတိယော။

၃. ခီဏာသဝသတိသမ္မောသပဉှော

၃. ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ အရဟတော သတိသမ္မောသော''တိ? ''ဝိဂတသတိသမ္မောသာ ခေါ, မဟာရာဇ, အရဟန္တော, နတ္ထိ အရဟန္တာနံ သတိသမ္မောသော''တိ။ ''အာပဇ္ဇေယျ ပန, ဘန္တေ, အရဟာ အာပတ္တိ''န္တိ? ''အာမ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''ကိသ္မိံ ဝတ္ထုသ္မိ''န္တိ? ''ကုဋိကာရေ, မဟာရာဇ, သဉ္စရိတ္တေ, ဝိကာလေ ကာလသညာယ, ပဝါရိတေ အပ္ပဝါရိတသညာယ, အနတိရိတ္တေ အတိရိတ္တသညာယာ''တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေဟ ဘဏထ ‘ယေ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇန္တိ, တေ ဒုဝိဟိ ကာရဏေဟိ အာပဇ္ဇန္တိ အနာဒ ရိယေန တ အဇာနနေန တ’တိ။ အပိ နု ခေါ, ဘန္တေ, အရဟတော အနာဒရိယံ ဟောတိ, ယံ အရဟာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတီ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။

“ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အရဟာ အာပတ္တိံ အာပဇ္ဇတိ, နတ္ထိ စ အရဟတော အနာဒရိယံ, တေန ဟိ အတ္ထိ အရဟတော သတိသမ္မောသော”တိ? “နတ္ထိ, မဟာရာဇ, အရဟတော သတိသမ္မောသော, အာပတ္တိဉ္စ အရဟာ အာပဇ္ဇတီ”တိ။

“တေန ဟိ, ဘန္တေ, ကာရဏေန မံ သညာပေဟိ, ကိံ တတ္ထ ကာရဏ”န္တိ? “ဒွေမေ, မဟာရာဇ, ကိလေသာ လောကဝဇ္ဇံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇဉ္စာတိ။ ကတမံ, မဟာရာဇ, လောကဝဇ္ဇံ? ဒသ အကုသလကမ္မပထာ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ လောကဝဇ္ဇံ။ ကတမံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ? ယံ လောကေ အတ္ထိ သမဏာနံ အနနုစ္ဆဝိကံ အနနုလောမိကံ, ဂိဟီနံ အနဝဇ္ဇံ။ တတ္ထ ဘဂဝါ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေတိ ‘ယာဝဇီဝံ အနတိက္ကမနီယ’န္တိ။ ဝိကာလဘောဇနံ, မဟာရာဇ, လောကဿ အနဝဇ္ဇံ, တံ ဇိနသာသနေ ဝဇ္ဇံ။ ဘူတဂါမဝိကောပနံ, မဟာရာဇ, လောကဿ အနဝဇ္ဇံ, တံ ဇိနသာသနေ ဝဇ္ဇံ။ ဥဒကေ ဟဿဓမ္မံ, မဟာရာဇ, လောကဿ အနဝဇ္ဇံ, တံ ဇိနသာသနေ ဝဇ္ဇံ။ ဣတိ ဧဝရူပါနိ ဧဝရူပါနိ, မဟာရာဇ , ဇိနသာသနေ ဝဇ္ဇာနိ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ။

“လောကဝဇ္ဇံ အဘဗ္ဗော ခီဏာသဝေါ တံ အဇ္ဈာစရိတုံ, ယံ ကိလေသံ ပဏ္ဏတ္တိဝဇ္ဇံ, တံ အဇာနန္တော အာပဇ္ဇေယျ။ အဝိသယော, မဟာရာဇ, ဧကစ္စဿ အရဟတော သဗ္ဗံ ဇာနိတုံ, န ဟိ တဿ ဗလံ အတ္ထိ သဗ္ဗံ ဇာနိတုံ။ အနညာတံ, မဟာရာဇ, အရဟတော ဣတ္ထိပုရိသာနံ နာမမ္ပိ ဂေါတ္တမ္ပိ, မဂ္ဂေါပိ တဿ မဟိယာ အနညာတော; ဝိမုတ္တိံ ယေဝ, မဟာရာဇ, ဧကစ္စော အရဟာ ဇာနေယျ; ဆဠဘိညော အရဟာ သကဝိသယံ ဇာနေယျ; သဗ္ဗညူ, မဟာရာဇ, တထာဂတောဝ သဗ္ဗံ ဇာနာတီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ခီဏာသဝသတိသမ္မောသပဉှော တတိယော။

၄. လောကေ နတ္ထိဘာဝပဉှော

၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဒိဿန္တိ လောကေ ဗုဒ္ဓါ, ဒိဿန္တိ ပစ္စေကဗုဒ္ဓါ, ဒိဿန္တိ တထာဂတဿ သာဝကာ, ဒိဿန္တိ စက္ကဝတ္တိရာဇာနော, ဒိဿန္တိ ပဒေသရာဇာနော, ဒိဿန္တိ ဒေဝမနုဿာ, ဒိဿန္တိ သဓနာ, ဒိဿန္တိ အဓနာ, ဒိဿန္တိ သုဂတာ, ဒိဿန္တိ ဒုဂ္ဂတာ, ဒိဿတိ ပုရိသဿ ဣတ္ထိလိင်္ဂ ပာတုဘူတံ, ဒိဿတိ ဣတ္ထိယာ ပုရိသလိင်္ဂ ပာတုဘူတံ, ဒိဿတိ သုကတံ ဒုက္ကတံ ကမ္မံ, ဒိဿန္တိ ကလျာဏပါပကာနံ ကမ္မာနံ ဝိပါကူပဘောဂိနော သတ္တာ, အတ္ထိ လောကေ သတ္တာ အဏ္ဍဇာ ဇလာဗုဇာ သံသေဒဇာ ဩပပါတိကာ, အတ္ထိ သတ္တာ အပဒါ ဒွိပဒါ စတုပ္ပဒါ ဗဟုပ္ပဒါ, အတ္ထိ လောကေ ယက္ခာ ရက္ခသာ ကုမ္ဘဏ္ဍာ အသုရာ ဒါနဝါ ဂန္ဓဗ္ဗာ ပေတာ ပိသာစာ, အတ္ထိ ကိန္နရာ မဟောရဂါ နာဂါ သုပဏ္ဏာ သိဒ္ဓါ ဝိဇ္ဇာဓရာ, အတ္ထိ ဟတ္ထီ အဿာ ဂါဝေါ မဟိံသာ [မဟိသာ (သီ. ပီ.)] ဩဋ္ဌာ ဂဒြဘာ အဇာ ဧဠကာ မိဂါ သူကရာ သီဟာ ဗျဂ္ဃာ ဒီပီ အစ္ဆာ ကောကာ တရစ္ဆာ သောဏာ သိင်္ဂါလာ, အတ္ထိ ဗဟုဝိဓာ သကုဏာ, အတ္ထိ သုဝဏ္ဏံ ရဇတံ မုတ္တာ မဏိ သင်္ခော သိလာ ပဝါဠံ လောဟိတင်္ကော မသာရဂလ္လံ ဝေဠုရိယော ဝဇိရံ ဖလိကံ ကာဠလောဟံ တမ္ဗလောဟံ ဝဋ္ဋလောဟံ ကံသလောဟံ, အတ္ထိ ခေါမံ ကောသေယျံ ကပ္ပာသိကံ သာဏံ ဘင်္ဂံ ကမ္ဗလံ, အတ္ထိ သာလိ ဝီဟိ ယဝေါ ကင်္ဂု ကုဒြူသော ဝရကော ဂောဓူမော မုဂ္ဂေါ, မာသော တိလံ ကုလတ္ထံ, အတ္ထိ မူလဂန္ဓော သာရဂန္ဓော ဖေဂ္ဂုဂန္ဓော တစဂန္ဓော ပတ္တဂန္ဓော ပုပ္ဖဂန္ဓော ဖလဂန္ဓော သဗ္ဗဂန္ဓော, အတ္ထိ တိဏ လတာ ဂစ္ဆ ရုက္ခ ဩသဓိ ဝနပ္ပတိ နဒီ ပဗ္ဗတ သမုဒ္ဒ မစ္ဆကစ္ဆပါ သဗ္ဗံ လောကေ အတ္ထိ။ ယံ, ဘန္တေ, လောကေ နတ္ထိ, တံ မေ ကထေဟီ”တိ။

“တီဏိမာနိ, မဟာရာဇ, လောကေ နတ္ထိ။ ကတမာနိ တီဏိ? သစေတနာ ဝါ အစေတနာ ဝါ အဇရာမရာ လောကေ နတ္ထိ, သင်္ခါရာနံ နိစ္စတာ နတ္ထိ, ပရမတ္ထေန သတ္တူပလဒ္ဓိ နတ္ထိ, ဣမာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, တီဏိ လောကေ နတ္ထီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

၅. အကမ္မဇာဒိပဉှော

၅. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ဒိဿန္တိ လောကေ ကမ္မနိဗ္ဗတ္တာ, ဒိဿန္တိ ဟေတုနိဗ္ဗတ္တာ, ဒိဿန္တိ ဥတုနိဗ္ဗ တ္တာ, ယံ လောကေ အကမ္မဇံ အဟေတုဇံ အနုတုဇံ, တံ မေ ကထေဟီ''တိ။ ''ဒွေဝမေ, မဟာရာဇ, လောကသ္မိံ အကမ္မဇာ အဟေတုဇာ အနုတုဇာ။ ကတမေ ဒွေ? အာကာသော, မဟာရာဇ, အကမ္မဇော အဟေတုဇော အနုတုဇော; နိဗ္ဗာနံ, မဟာ ရာဇ, အကမ္မဇံ အဟေတုဇံ အနုတုဇံ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဒွေ အကမ္မဇာ အဟေတုဇာ အနုတုဇာ''တိ။

''မာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဇိနဝစနံ မက္ခေဟိ, မာ အဇာနိတွာ ပဉှံ ဗျာကရောဟီ''တိ။ ''ကိံ ခော, မဟာရာဇ, အဟံ ဝဒါမိ, ယံ မံ တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ 'မာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဇိနဝစနံ မက္ခေဟိ, မာ အဇာနိတွာ ပဉှံ ဗျာကရော ဟီ'''တိ? ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယုတ္တမိဒံ တာဝ ဝတ္တုံ 'အာကာသော အကမ္မဇော အဟေတုဇော အနုတုဇော'တိ။ အနေ ကသတေဟိ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေဟိ ဘဂဝတာ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ မဂ္ဂေါ အက္ခာ တော, အထ စ ပန တွံ ဧဝံ ဝဒေသိ 'အဟေတုဇံ နိဗ္ဗာန'''န္တိ။ ''သစ္စံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အနေကသတေဟိ ကာရ ဏေဟိ သာဝကာနံ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ မဂ္ဂေါ အက္ခာတော, န စ ပန နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု အက္ ခာတော''တိ။

''ဧတ္ထ မယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အန္ဓကာရတော အန္ဓကာရတရံ ပဝိသာမ, ဝနတော ဝနတရံ ပဝိသာမ, ဂဟနတော ဂ ဟနတရံ [ဂဟနန္တရတော ဂဟနန္တရံ (က.)] ပဝိသာမ, ယတ္ရ ဟိ နာမ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဟေတု အတ္ထိ, တဿ ပန ဓမ္မဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု နတ္ထိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဟေတု အတ္ ထိ, တေန ဟိ နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယပိ ဟေတု ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။

''ယထာ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ပုတ္တဿ ပိတာ အတ္ထိ, တေန ကာရဏေန ပိတုနောပိ ပိတာ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။ ယထာ အန္တေဝါသိကဿ အာစရိယော အတ္ထိ, တေန ကာရဏေန အာစရိယဿပိ အာစရိယော ဣစ္ဆိတဗ္ဗော ။ ယထာ အင်္ကုရဿ ဗီဇံ အတ္ထိ, တေန ကာရဏေန ဗီဇဿပိ ဗီဇံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗံ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဟေတု အတ္ထိ, တေန ကာရဏေန နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယပိ ဟေတု ဣစ္ဆိတဗ္ဗော။

''ယထာ ရုက္ခဿ ဝါ လတာယ ဝါ အဂ္ဂေ သတိ တေန ကာရဏေန မဇ္ဈမ္ပိ အတ္ထိ, မူလမ္ပိ အတ္ထိ။ ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဟေတု အတ္ထိ, တေန ကာရဏေန နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာ ယပိ ဟေတု ဣစ္ဆိတဗ္ဗော'''တိ။

''အနုပ္ပာဒနီယံ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ, တသ္မာ န နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု အက္ခာတော''တိ။ ''ဣင်္ဃ, ဘန္ တေ နာဂသေန, ကာရဏံ ဒဿေတွာ ကာရဏေန မံ သညာပေဟိ, ယထာဟံ ဇာနေယျံ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ ဟေတု အတ္ထိ, နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု နတ္ထီ''တိ။

''တေန ဟိ, မဟာရာဇ, သက္ကစ္စံ သောတံ ဩဒဟ, သာဓုကံ သုဏောဟိ, ဝက္ခာမိ တတ္ထ ကာရဏံ, သက္ကုဏေ ယျ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ပါကတိကေန ဗလေန ဣတော ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ ဥပဂန္တု''န္တိ? ''အာမ, ဘန္တေ''တိ။ ''သက္ကုဏေယျ ပန သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော ပါကတိကေန ဗလေန ဟိမဝန္တံ ပဗ္ဗတရာဇံ ဣဓ အာဟရိတု''န္တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သက္ကာ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိကိရိယာယ မဂ္ဂေါ အက္ခာတုံ, န သက္ ကာ နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု ဒဿေတုံ။

''သက္ကုဏေယျ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ပါကတိကေန ဗလေန မဟာသမုဒ္ဒံ နာဝါယ ဥတ္တရိတွာ ပါရိမတီရံ ဂန္ တု''န္တိ? ''အာမ, ဘန္တေ''တိ? ''သက္ကုဏေယျ ပန သော, မဟာရာဇ , ပုရိသော ပါကတိကေန ဗလေန မဟာသမုဒ္ဒ ဿ ပါရိမတီရံ ဣဓ အာဟရိတု''န္တိ? ''န ဟိ ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သက္ကာ နိဗ္ဗာနဿ သစ္ဆိ

ကိရိယာယ မဂ္ဂေ အက္ခာတုံ, န သက္ကာ နိဗ္ဗာနဿ ဥပ္ပာဒာယ ဟေတု ဒဿေတုံ။ ကိံ ကာရဏာ? အသင်္ခတတ္တာ ဓမ္မဿာ''တိ။

''အသင်္ခတံ , ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာန''န္တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနံ န ကေဟိစိ ကတံ, နိဗ္ဗာနံ, မဟာရာဇ, န ဝတ္တဗ္ဗံ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝါ အနုပ္ပန္နန္တိ ဝါ ဥပ္ပာဒနီယန္တိ ဝါ အတီတန္တိ ဝါ အနာဂတန္တိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ ဝါ စက္ခုဝိညေယျန္တိ ဝါ သောတဝိညေယျန္တိ ဝါ ဃာနဝိညေယျန္တိ ဝါ ဇိဝှာဝိညေယျန္တိ ဝါ ကာယဝိညေယျန္တိ ဝါ''တိ။ ''ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာနံ န ဥပ္ပန္နံ န အနုပ္ပန္နံ န ဥပ္ပာဒနီယံ န အတီတံ န အနာဂတံ န ပစ္စုပ္ပန္နံ န စက္ခုဝိညေယျံ န သောတဝိညေယျံ န ဃာနဝိညေယျံ န ဇိဝှာဝိညေယျံ န ကာယဝိညေယျံ, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ နတ္ထိဓမ္မံ နိဗ္ဗာနံ အပဒိသထ 'နတ္ထိ နိဗ္ဗာန'န္တိ။ ''အတ္ထိ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ, မနောဝိညေယျံ နိဗ္ဗာနံ, ဝိသုဒ္ဓေန မာနသေန ပဏီတေန ဥဇုကေန အနာဝရဏေန နိရာမိသေန သမ္မာပဋိပန္နော အရိယသာဝကော နိဗ္ဗာနံ ပဿတီ''တိ။

''ကီဒိသံ ပန တံ, ဘန္တေ, နိဗ္ဗာနံ, ယံ တံ ဩပမ္မေဟိ အာဒီပနီယံ ကာရဏေဟိ မံ သညာပေဟိ, ယထာ အတ္ထိဓမ္မံ ဩပမ္မေဟိ အာဒီပနီယ''န္တိ။ ''အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဝါတော နာမာ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဣင်္ဃ, မဟာရာဇ, ဝါတံ ဒဿေဟိ ဝဏ္ဏတော ဝါ သဏ္ဌာနတော ဝါ အဏုံ ဝါ ထူလံ ဝါ ဒီဃံ ဝါ ရဿံ ဝါ''တိ။ ''န သက္ကာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝါတော ဥပဒဿယိတုံ, န သော ဝါတော ဟတ္ထဂ္ဂဟဏံ ဝါ နိမ္မဒ္ဒနံ ဝါ ဥပေတိ, အပိ စ အတ္ထိ သော ဝါတော''တိ။ ''ယဒိ, မဟာရာဇ, န သက္ကာ ဝါတော ဥပဒဿယိတုံ, တေန ဟိ နတ္ထိ ဝါတော''တိ? ''ဇာနာမဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝါတော အတ္ထီတိ မေ ဟဒယေ အနုပဝိဋ္ဌံ, န စာဟံ သက္ကောမိ ဝါတံ ဥပဒဿယိတု''န္တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ နိဗ္ဗာနံ, န စ သက္ကာ နိဗ္ဗာနံ ဥပဒဿယိတုံ ဝဏ္ဏေန ဝါ သဏ္ဌာနေန ဝါ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, သူပဒဿိတံ ဩပမ္မံ, သုနိဒ္ဒိဋ္ဌံ ကာရဏံ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ 'အတ္ထိ နိဗ္ဗာန'''န္တိ။

အကမ္မဇာဒိပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ကမ္မဇာဒိပဉှော

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမေ ဧတ္ထ ကမ္မဇာ, ကတမေ ဟေတုဇာ, ကတမေ ဥတုဇာ, ကတမေ န ကမ္မဇာ, န ဟေတုဇာ, န ဥတုဇာ''တိ? ''ယေ ကေစိ, မဟာရာဇ, သတ္တာ သစေတနာ, သဗ္ဗေ တေ ကမ္မဇာ; အဂ္ဂိ စ သဗ္ဗာနိ စ ဗီဇဇာတာနိ ဟေတုဇာနိ; ပထဝီ စ ပဗ္ဗတာ စ ဥဒကဉ္စ ဝါတော စ, သဗ္ဗေ တေ ဥတုဇာ; အာကာသော စ နိဗ္ဗာနဉ္စ ဣမေ ဒွေ အကမ္မဇာ အဟေတုဇာ အနုတုဇာ။ နိဗ္ဗာနံ ပန, မဟာရာဇ, န ဝတ္တဗ္ဗံ ကမ္မဇန္တိ ဝါ ဟေတုဇန္တိ ဝါ ဥတုဇန္တိ ဝါ ဥပ္ပန္နန္တိ ဝါ အနုပ္ပန္နန္တိ ဝါ ဥပ္ပာဒနီယန္တိ ဝါ အတီတန္တိ ဝါ အနာဂတန္တိ ဝါ ပစ္စုပ္ပန္နန္တိ ဝါ စက္ခုဝိညေယျန္တိ ဝါ သောတဝိညေယျန္တိ ဝါ ဃာနဝိညေယျန္တိ ဝါ ဇိဝှာဝိညေယျန္တိ ဝါ ကာယဝိညေယျန္တိ ဝါ, အပိ စ, မဟာရာဇ, မနောဝိညေယျံ နိဗ္ဗာနံ, ယံ သော သမ္မာပဋိပန္နော အရိယသာဝကော ဝိသုဒ္ဓေန ဉာဏေန ပဿတီ''တိ။ ''ရမဏီယော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော သုဝိနိစ္ဆိတော နိဿံသယော ဧကန္တဂတော, ဝိမတိ ဥပစ္ဆိန္နာ, တွံ ဂဏိဝရပဝရမာသဇ္ဇာ''တိ။

ကမ္မဇာဒိပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ယက္ခပဉှော

၇. ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ လောကေ ယက္ခာ နာမာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ လောကေ ယက္ခာ နာမာ''တိ။ ''စဝန္တိ ပန တေ, ဘန္တေ, ယက္ခာ တမှာ ယောနိယာ''တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, စဝန္တိ တေ ယက္ခာ တမှာ ယောနိယာ''တိ။ ''ကိဿ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, တေသံ မတာနံ ယက္ခာနံ သရီရံ န ဒိဿတိ, ကုဏပဂန္ဓောပိ န ဝါယတီ''တိ? ''ဒိဿတိ, မဟာရာဇ, မတာနံ ယက္ခာနံ သရီရံ, ကုဏပဂန္ဓောပိ တေသံ ဝါယတိ, မတာနံ, မဟာရာဇ, ယက္ခာနံ သရီရံ ကီဋဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, ကိမိဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, ကိပိလ္လိကဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, ပဋင်္ဂဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, အဟိဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, ဝိစ္ဆိကဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, သတပဒိဝဏ္ဏေန ဝါ ဒိဿတိ, ဒိဇဝဏ္ဏေ

ဏောန တ ဒိဿတိ, မိဂဝဏ္ဏောန တ ဒိဿတီ''တိ။ ''ကော ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အညော ဣဒံ ပဉှံ ပုဋ္ဌော ဝိသဇ္ဇေယျ အညတြ တထာဒိသေန ဗုဒ္ဓိမတာ''တိ။

ယက္ခပဉှော သတ္တမော။

၈. အနဝသေသသိက္ခာပဒပဉှော

၈. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယေ တေ အဟေသုံ တိကိစ္ဆကာနံ ပုဗ္ဗကာ အာစရိယာ သေယျထိဒံ, နာရဒေါ ဓမ္မန္တရိ [ဓန္ဝန္တရိ (?)] အင်္ဂိရသော ကပိလော ကဏ္ဍရဂ္ဂိ သာမော အတုလော ပုဗ္ဗကစ္စာယနော, သဗ္ဗေပေတေ အာစရိယာ သကိံ ယေဝ ရောဂုပ္ပတ္တိဉ္စ နိဒာနဉ္စ သဘာဝဉ္စ သမုဋ္ဌာနဉ္စ တိကိစ္ဆဉ္စ ကိရိယဉ္စ သိဒ္ဓါသိဒ္ဓဉ္စ သဗ္ဗံ တံ [သန္တံ (က.)] နိရဝသေသံ ဇာနိတွာ 'ဣမသ္မိံ ကာယေ ဧတ္တကာ ရောဂါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿန္တီ'တိ ဧကပ္ပဟာရေန ကလာပဂ္ဂါဟံ ကရိတွာ သုတ္တံ ဗန္ဓိံသု, အသဗ္ဗညုနော ဧတေ သဗ္ဗေ, ကိဿ ပန တထာဂတော သဗ္ဗညူ သမာနော အနာဂတံ ကိရိယံ ဗုဒ္ဓဉာဏေန ဇာနိတွာ 'ဧတ္တကေ နာမ ဝတ္ထုသ္မိံ ဧတ္တကံ နာမ သိက္ခာပဒံ ပညပေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ'တိ ပရိစ္ဆိန္ဒိတွာ အနဝသေသတော သိက္ခာပဒံ န ပညပေသိ, ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ အယသေ ပါကဋေ ဒေါသေ ဝိတ္ထာရိကေ ပုထုဂတေ ဥဇ္ဈာယန္တေသု မနုဿေသု တသ္မိံ တသ္မိံ ကာလေ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညပေသီ''တိ?

''ဉာတမေတံ, မဟာရာဇ, တထာဂတဿ 'ဣမသ္မိံ သမယေ ဣမေသု မနုဿေသု သာဓိကံ ဒိယဍ္ဎသိက္ခာပဒသတံ ပညပေတဗ္ဗံ ဘဝိဿတီ'တိ, အပိ စ တထာဂတဿ ဧဝံ အဟောသိ 'သစေ ခေါ အဟံ သာဓိကံ ဒိယဍ္ဎသိက္ခာပဒသတံ ဧကပ္ပဟာရံ ပညပေဿာမိ, မဟာဇနော သန္တာသမာပဇ္ဇိဿတိ 'ဗဟုကံ ဣဓ ရက္ခိတဗ္ဗံ, ဒုက္ကရံ ဝတ ဘော သမဏဿ ဂေါတမဿ သာသနေ ပဗ္ဗဇိတု'န္တိ, ပဗ္ဗဇိတုကာမာပိ န ပဗ္ဗဇိဿန္တိ, ဝစနဉ္စ မေ န သဒ္ဒဟိဿန္တိ, အသဒ္ဒဟန္တာ တေ မနုဿာ အပါယဂါမိနော ဘဝိဿန္တိ-တိ ဥပ္ပန္နုပ္ပန္နေ ဝတ္ထုသ္မိံ ဓမ္မဒေသနာယ ဝိညာပေတွာ ပါကဋေ ဒေါသေ သိက္ခာပဒံ ပညပေဿာမီ'''တိ။ ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓါနံ, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓါနံ, ယာဝ မဟန္တံ တထာဂတဿ သဗ္ဗညုတဉာဏံ, ဧဝမေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သုနိဒ္ဒိဋ္ဌော ဧသော အတ္ထော တထာဂတေန, 'ဗဟုကံ ဣဓ သိက္ခိတဗ္ဗ'န္တိ သုတွာ သတ္တာနံ သန္တာသော ဥပ္ပဇ္ဇေယျ, ဧကောပိ ဇိနသာသနေ န ပဗ္ဗဇေယျ, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

အနဝသေသသိက္ခာပဒပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. သူရိယတပနပဉှော

၉. ''ဘန္တေ နာဂသေန, အယံ သူရိယော သဗ္ဗကာလံ ကဌိနံ တပတိ, ဥဒါဟု ကိဉ္စိကာလံ မန္ဒံ တပတီ''တိ? ''သဗ္ဗကာလံ, မဟာရာဇ, သူရိယော ကဌိနံ တပတိ , န ကိဉ္စိကာလံ မန္ဒံ တပတီ''တိ။ ''ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သူရိယော သဗ္ဗကာလံ ကဌိနံ တပတိ, ကိဿ ပန အပ္ပေကဒါ သူရိယော ကဌိနံ တပတိ, အပ္ပေကဒါ မန္ဒံ တပတီ''တိ? ''စတ္တာရောမေ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ရောဂါ, ယေသံ အညတရေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။ ကတမေ စတ္တာရော? အဗ္ဘံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ရောဂေါ, တေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။ မဟိကာ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ရောဂေါ, တေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။ မေဃော, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ရောဂေါ, တေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။ ရာဟု, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ရောဂေါ, တေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။ ဣမေ ခေါ, မဟာရာဇ, စတ္တာရော သူရိယဿ ရောဂါ, ယေသံ အညတရေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော သူရိယော မန္ဒံ တပတီ''တိ။ ''အစ္ဆရိယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သူရိယဿပိ တာဝ တေဇောသမ္ပန္နဿ ရောဂေါ ဥပ္ပဇ္ဇိဿတိ, ကိမင်္ဂ ပန အညေသံ သတ္တာနံ, နတ္ထိ, ဘန္တေ, ဧသာ ဝိဘတ္တိ အညဿ အညတြ တထာဒိသေန ဗုဒ္ဓိမတာ''တိ။

သူရိယတပနပဉှော နဝမော။

၁၀. ကဌိနတပနပဉှော

၁၀. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကိသ္သ ဟေမန္တေ သူရိယော ကဌိနံ တပတိ, နော တထာ ဂိမှေ’’တိ? ‘‘ဂိမှေ, မဟာရာဇ, အနုပဟတံ ဟောတိ ရဇောဇလ္လံ, တတက္ခုဘိတာ ရေဏူ ဂဂနာနုဂတာ ဟောန္တိ, အာကာသေပိ အဗ္ဘာ သုဗဟလာ ဟောန္တိ, မဟာဝါတော စ အဓိမတ္တံ ဝါယတိ, တေ သဗ္ဗေ နာနာကုလာ သမာယုတာ သူရိယရံသိယော ပိဒဟန္တိ, တေန ဂိမှေ သူရိယော မန္ဒံ တပတိ။

‘‘ဟေမန္တေ ပန, မဟာရာဇ, ဟေဋ္ဌာ ပထဝီ နိဗ္ဗုတာ ဟောတိ, ဥပရိ မဟာမေဃော ဥပဋ္ဌိတော ဟောတိ, ဥပသန္တံ ဟောတိ ရဇောဇလ္လံ, ရေဏု စ သန္တသန္တံ ဂဂနေ စရတိ, ဝိဂတဝလာဟကော စ ဟောတိ အာကာသော, ဝါတော စ မန္ဒမန္ဒံ ဝါယတိ, ဧတေသံ ဥပရတိယာ ဝိသုဒ္ဓာ [ဝိသဒာ (သီ. ပီ.)] ဟောန္တိ သူရိယရံသိယော, ဥပဃာတဝိမုတ္တဿ သူရိယဿ တာပေါ အတိ ဝိယ တပတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန သူရိယော ဟေမန္တေ ကဌိနံ တပတိ, နော တထာ ဂိမှေ’’တိ။ ‘‘သဗ္ဗီတိမုတ္တော, ဘန္တေ, သူရိယော ကဌိနံ တပတိ, မေဃာဒိသဟဂတော ကဌိနံ န တပတီ’’တိ။

ကဌိနတပနပဉှော ဒသမော။

နိပ္ပပဉ္စဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒသ ပဉှာ။

၃. ဝေဿန္တရဝဂ္ဂေါ

၁. ဝေဿန္တရပဉှော

၁. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တာ ပုတ္တဒါရံ ဒေန္တိ, ဥဒာဟု ဝေဿန္တရေနေဝ ရညာ ပုတ္တဒါရံ ဒိန္န’’န္တိ? ‘‘သဗ္ဗေပိ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တာ ပုတ္တဒါရံ ဒေန္တိ, န ဝေဿန္တရေနေဝ ရညာ ပုတ္တဒါရံ ဒိန္န’’န္တိ။ ‘‘အပိ စ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, တေသံ အနုမတေန ဒေန္တီ’’တိ။ ‘‘ဘရိယာ, မဟာရာဇ, အနုမတာ, ဒါရကာ ပန ဗာလတာယ ဝိလပိံသု [လာလပိံသု (သီ. ပီ.)], ယဒိ တေ အတ္ထတော ဇာနေယျုံ, တေပိ အနုမောဒေယျုံ, န တေ ဝိလပေယျု’’န္တိ။

‘‘ဒုက္ကရံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဓိသတ္တေန ကတံ, ယံ သော အတ္တနော ဩရသေ ပိယေ ပုတ္တေ ဗြာဟ္မဏဿ ဒါသတ္တာယ အဒါသိ။

‘‘ဣဒမ္ပိ ဒုတိယံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ သော အတ္တနော ဩရသေ ပိယေ ပုတ္တေ ဗာလကေ တရုဏကေ လတာယ ဗန္ဓိတွာ တေန ဗြာဟ္မဏေန လတာယ အနုမဇ္ဇီယန္တေ ဒိသွာ အဇ္ဈုပေက္ခိ။

‘‘ဣဒမ္ပိ တတိယံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ သော သကေန ဗလေန ဗန္ဓနာ မုစ္စိတွာ အာဂတေ ဒါရကေ သာရဇ္ဇမုပဂတေ ပုနဒေဝ လတာယ ဗန္ဓိတွာ အဒါသိ။

‘‘ဣဒမ္ပိ စတုတ္ထံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ သော ဒါရကေ ‘အယံ ခေါ, တာတ, ယက္ခော ခါဒိတုံ နေတိ အမှေ’တိ ဝိလပန္တေ ‘မာ ဘာယိတ္ထာ’တိ န အဿာသေသိ။

‘‘ဣဒမ္ပိ ပဉ္စမံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ သော ဇာလိဿ ကုမာရဿ ရုဒမာနဿ ပါဒေသု နိပတိတွာ ‘အလံ, တာတ, ကဏှာဇိနံ နိဝတ္တေဟိ, အဟမေဝ ဂစ္ဆာမိ ယက္ခေန သဟ, ခါဒတု မံ ယက္ခော’တိ ယာစမာနဿ ဧဝံ န သမ္ပဋိစ္ဆိ။

‘‘ဣဒမ္ပိ ဆဋ္ဌံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ သော ဇာလိဿ ကုမာရဿ ‘ပါသာဏသမံ နူန တေ, တာတ, ဟဒယံ, ယံ တွံ အမှာကံ ဒုက္ခိတာနံ ပေက္ခမာနော နိမ္မနုဿကေ ဗြဟာရညေ ယက္ခေန နီယမာနေ န နိဝါရေသီ’တိ ဝိ

လပမာနဿ ကာရဏံ နာကာသိ။

“ဣဒမ္ပိ သတ္တမံ ဒုက္ကရတော ဒုက္ကရတရံ, ယံ တဿ ရုဋ္ဌရုဋ္ဌဿ ဘီမဘီမဿ နီတေ ဒါရကေ အဒဿနံ ဂမိတေ န ဖလိ ဟဒယံ သတဓာ ဝါ သဟဿဓာ ဝါ, ပုညကာမေန မနုဇေန ကိံ ပရဒုက္ခာပနေန, နနု နာမ သကဒါနံ ဒါတဗ္ဗံ ဟောတီ”တိ?

“ဒုက္ကရဿ, မဟာရာဇ, ကတတ္တာ ဗောဓိသတ္တဿ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ သဒေဝမနုဿေသု အဗ္ဘုဂ္ဂတော, ဒေဝါ ဒေဝဘဝနေ ပကိတ္တေန္တိ, အသုရာ အသုရဘဝနေ ပကိတ္တေန္တိ, ဂရုဠာ ဂရုဠဘဝနေ ပကိတ္တေန္တိ, နာဂါ နာဂဘဝနေ ပကိတ္တေန္တိ, ယက္ခါ ယက္ခဘဝနေ ပကိတ္တေန္တိ, အနုပုဗ္ဗေန တဿ ကိတ္တိသဒ္ဒေါ ပရမ္ပရာယ အဇ္ဇေတရဟိ ဣဓ အမှာကံ သမယံ အနုပ္ပတ္တော, တံ မယံ ဒါနံ ပကိတ္တေန္တာ ဝိကောပေန္တာ နိသိန္နာ သုဒိန္နံ, ဥဒါဟု ဒုဒ္ဒိန္နန္တိ။ သော ခေါ ပနာယံ, မဟာရာဇ, ကိတ္တိသဒ္ဒေါ နိပုဏာနံ ဝိညူနံ ဝိဒူနံ ဝိဘာဝီနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဒသ ဂုဏေ အနုဒဿတိ။ ကတမေ ဒသ? အဂေဓတာ နိရာလယတာ စာဂေါ ပဟာနံ အပုနရာဝတ္တိတာ သုခုမတာ မဟန္တတာ ဒုရနုဗောဓတာ ဒုလ္လဘတာ အသဒိသတာ ဗုဒ္ဓဓမ္မဿ, သော ခေါ ပနာယံ, မဟာရာဇ, ကိတ္တိသဒ္ဒေါ နိပုဏာနံ ဝိညူနံ ဝိဒူနံ ဝိဘာဝီနံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဣမေ ဒသ ဂုဏေ အနုဒဿတီ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ပရံ ဒုက္ခာပေတွာ ဒါနံ ဒေတိ, အပိ နု တံ ဒါနံ သုခဝိပါကံ ဟောတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိက”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, ကိံ ဝတ္တဗ္ဗ”န္တိ။ “ဣင်္ဃ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ ဥပဒဿေဟီ”တိ။ “ဣဓ, မဟာရာဇ, ကောစိ သမဏော ဝါ ဗြာဟ္မဏော ဝါ သီလဝါ ဟောတိ ကလျာဏဓမ္မော, သော ဘဝေယျ ပက္ခဟတော ဝါ ပီဌသပ္ပီ ဝါ အညတရံ ဝါ ဗျာဓိံ အာပန္နော, တမေနံ ယော ကောစိ ပုညကာမော ယာနံ အာရောပေတွာ ပတ္ထိတံ ဒေသမနုပာပေယျ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, တဿ ပုရိသဿ တတောနိဒါနံ ကိဉ္စိ သုခံ နိဗ္ဗတ္တေယျ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ တံ ကမ္မ”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ? ဟတ္ထိယာနံ ဝါ သော, ဘန္တေ, ပုရိသော လဘေယျ အဿယာနံ ဝါ ရထယာနံ ဝါ, ထလေ ထလယာနံ ဇလေ ဇလယာနံ ဒေဝေသု ဒေဝယာနံ မနုဿေသု မနုဿယာနံ, တဒနုစ္ဆဝိကံ တဒနုလောမိကံ ဘဝေ ဘဝေ နိဗ္ဗတ္တေယျ, တဒနုစ္ဆဝိကာနိ တဒနုလောမိကာနိ စဿ သုခါနိ နိဗ္ဗတ္တေယျုံ, သုဂတိတော သုဂတိံ ဂစ္ဆေယျ, တေနေဝ ကမ္မာဘိသန္ဒေန ဣဒ္ဓိယာနံ အဘိရုယှ ပတ္ထိတံ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပါပုဏေယျာ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ပရဒုက္ခာပနေန ဒိန္နဒါနံ သုခဝိပါကံ ဟောတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ , ယံ သော ပုရိသော ဗလီဗဒ္ဒေ ဒုက္ခာပေတွာ ဧဝရူပံ သုခံ အနုဘဝတိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယထာ ပရဒုက္ခာပနေန ဒိန္နဒါနံ သုခဝိပါကံ ဟောတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ။ ဣဓ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ရာဇာ ဇနပဒတော ဓမ္မိကံ ဗလိံ ဥဒ္ဓရာပေတွာ အာဏာပဝတ္တနေန ဒါနံ ဒဒေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, ရာဇာ တတောနိဒါနံ ကိဉ္စိ သုခံ အနုဘဝေယျ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ တံ ဒါန”န္တိ? “အာမ, ဘန္တေ, ကိံ ဝတ္တဗ္ဗံ, တတောနိဒါနံ သော, ဘန္တေ, ရာဇာ ဥတ္တရိံ အနေကသတသဟဿဂုဏံ လဘေယျ။ ရာဇူနံ အတိရာဇာ ဘဝေယျ, ဒေဝါနံ အတိဒေဝေါ ဘဝေယျ, ဗြဟ္မာနံ အတိဗြဟ္မာ ဘဝေယျ, သမဏာနံ အတိသမဏော ဘဝေယျ, ဗြာဟ္မဏာနံ အတိဗြာဟ္မဏော ဘဝေယျ, အရဟန္တာနံ အတိအရဟာ [အတိအရဟန္တော (သျာ. က.)] ဘဝေယျာ”တိ။ “တေန ဟိ, မဟာရာဇ, ပရဒုက္ခာပနေန ဒိန္နဒါနံ သုခဝိပါကံ ဟောတိ သဂ္ဂသံဝတ္တနိကံ, ယံ သော ရာဇာ ဗလိနာ ဇနံ ပီဠေတွာ ဒိန္နဒါနေန ဧဝရူပံ ဥတ္တရိံ ယသသုခံ အနုဘဝတီ”တိ။

“အတိဒါနံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဿန္တရေန ရညာ ဒိန္နံ, ယံ သော သကံ ဘရိယံ ပရဿ ဘရိယတ္ထာယ အဒါသိ, သကေ ဩရသေ ပုတ္တေ ဗြာဟ္မဏဿ ဒာသတ္ထာယ အဒါသိ, အတိဒါနံ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, လောကေ ဝိဒူဟိ နိန္ဒိတံ ဂရဟိတံ, ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, အတိဘာရေန သကဋဿ အက္ခော ဘိဇ္ဇတိ, အတိဘာရေန နာဝါ ဩသီဒတိ, အတိဘုတ္တေန ဘောဇနံ ဝိသမံ ပရိဏမတိ, အတိဝဿေန ဓညံ ဝိနဿတိ, အတိဒါနေန ဘောဂက္ခယံ ဥပေတိ, အတိတာပေန ပထဝီ ဥပဍယှတိ, အတိရာဂေန ဥမ္မတ္တကော ဟောတိ, အတိဒေါသေန ဝဇ္ဈော ဟောတိ, အတိမောဟေန အနယံ အာပဇ္ဇတိ, အတိလောဘေန စောရဂ္ဂဟဏမုပဂစ္ဆတိ, အတိဘယေန နိရုဇ္ဈတိ, အတိပူရေန နဒီ ဥတ္တရတိ, အတိဝါတေန အသနိ ပတတိ, အတိအဂ္ဂိနာ ဩဒနံ ဥတ္တရတိ, အတိသဉ္စရဏေန န စိရံ ဇီဝတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘ

န္တေ နာဂသေန, အတိအနံ နာမ လောကေ ဝိဒူဟိ နိန္ဒိတံ ဂရဟိတံ, အတိအနံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဿန္တရေန ရညာ ဒိန္နံ, န တတ္ထ ကိဉ္စိ ဖလံ ဣစ္ဆိတဗ္ဗ''န္တိ။

''အတိအနံ, မဟာရာဇ, လောကေ ဝိဒူဟိ ဝဏ္ဏိတံ ထုတံ ပသတ္ထံ, ယေ ကေစိ ယာဒိသံ ကီဒိသံ အနံ ဒေန္တိ [ကေစိ ယာဒိသံ တာဒိသံ အနံ ဒေန္တိ (သျာ.)], အတိအနဒာယီ လောကေ ကိတ္တိံ ဟာပုဏာတိ။ ယထာ , မဟာရာဇ, အတိပဝရတာယ ဒိဗ္ဗံ ဝနမူလံ ဂဟိတမ္ပိ ဟတ္ထဂတေ ဌိတာနံ ပရဇနာနံ န ဒဿယတိ, အဂဒေါ အတိဇစ္စတာယ [အတိဥဿဘတာယ (က.)] ပီဠာယ သမုဂ္ဃာတကော ရောဂါနံ အန္တကရော, အဂ္ဂိ အတိဇောတိတာယ ဍဟတိ, ဥဒကံ အတိသီတတာယ နိဗ္ဗာပေတိ, ပဒုမံ ပရိသုဒ္ဓတာယ န ဥပလိမ္ပတိ တောယကဒ္ဒမေန, မဏိ အတိဂုဏတာယ ကာမဒဒေါ, ဝဇိရံ အတိတိခိဏတာယ ဝိဇ္ဈတိ မဏိမုတ္တာဖလိကံ, ပထဝီ အတိမဟန္တတာယ နရောရဂမိဂပက္ခိဇလသေလပဗ္ဗတဒုမေ ဓာရေတိ, သမုဒ္ဒေါ အတိမဟန္တတာယ အပရိပူရဏော, သိနေရု အတိဘာရတာယ အစလော, အာကာသော အတိဝိတ္ထာရတာယ အနန္တော, သူရိယော အတိပ္ပဘတာယ တိမိရံ ဃာတေတိ, သီဟော အတိဇာတိတာယ ဝိဂတဘယော, မလ္လော အတိဗလဝတာယ ပဋိမလ္လံ ခိပ္ပံ ဥက္ခိပတိ , ရာဇာ အတိပုညတာယ အဓိပတိ, ဘိက္ခု အတိသီလဝန္တတာယ နာဂယက္ခနရမရူဟိ နမဿနီယော, ဗုဒ္ဓေါ အတိအဂ္ဂတာယ [အတိဝိသိဋ္ဌတာယ (သျာ.)] အနုပမော။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, အတိအနံ နာမ လောကေ ဝိဒူဟိ ဝဏ္ဏိတံ ထုတံ ပသတ္ထံ, ယေ ကေစိ ယာဒိသံ ကီဒိသံ အနံ ဒေန္တိ, အတိအနဒာယီ လောကေ ကိတ္တိံ ဟာပုဏာတိ, အတိအနေန ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဒသသဟဿိယာ လောကဓာတုယာ ဝဏ္ဏိတော ထုတော ပသတ္ထော မဟိတော ကိတ္တိတော, တေနေဝ အတိအနေန ဝေဿန္တရော ရာဇာ အဇ္ဇေတရဟိ ဗုဒ္ဓေါ ဇာတော အဂ္ဂေါ သဒေဝကေ လောကေ။

''အတ္ထိ ပန, မဟာရာဇ, လောကေ ဌပနီယံ အနံ, ယံ ဒက္ခိဏေယျေ အနုပ္ပတ္တေ န ဒာတဗ္ဗ''န္တိ? ''ဒသ ခေါ ပနိမာနိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အနာနိ, ယာနိ လောကေ အအနသမ္မတာနိ, ယော တာနိ အနာနိ ဒေတိ, သော အပာယဂါမီ ဟောတိ။ ကတမာနိ ဒသ? မဇ္ဇအနံ, ဘန္တေ နာဂသေန, လောကေ အအနသမ္မတံ, ယော တံ အနံ ဒေတိ, သော အပာယဂါမီ ဟောတိ။ သမဇ္ဇအနံ။ပေ။ ဣတ္ထိအနံ။ပေ။ ဥသဘအနံ။ပေ။ စိတ္တကမ္မအနံ။ပေ။ သတ္ထအနံ ။ပေ။ ဝိသအနံ။ပေ။ သင်္ခလိကအနံ။ပေ။ ကုက္ကုဋသူကရအနံ။ပေ။ တုလာကူဋမာနကူဋအနံ, ဘန္တေ နာဂသေန, လောကေ အအနသမ္မတံ ဟောတိ, ယော တံ အနံ ဒေတိ, သော အပာယဂါမီ ဟောတိ။ ဣမာနိ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒသ အနာနိ လောကေ အအနသမ္မတာနိ, ယော တာနိ အနာနိ ဒေတိ, သော အပာယဂါမီ ဟောတီ''တိ။

''နာဟံ တံ, မဟာရာဇ, အအနသမ္မတံ ပုစ္ဆာမိ, ဣမံ ခွာဟံ, မဟာရာဇ, တံ ပုစ္ဆာမိ 'အတ္ထိ ပန, မဟာရာဇ, လောကေ ဌပနီယံ အနံ, ယံ ဒက္ခိဏေယျေ အနုပ္ပတ္တေ န ဒာတဗ္ဗ'န္တိ။ ''နတ္ထိ, ဘန္တေ နာဂသေန, လောကေ ဌပနီယံ အနံ။ ယံ ဒက္ခိဏေယျေ အနုပ္ပတ္တေ န ဒာတဗ္ဗံ, စိတ္တပ္ပသာဒေ ဥပ္ပန္နေ ကေစိ ဒက္ခိဏေယျာနံ ဘောဇနံ ဒေန္တိ, ကေစိ အစ္ဆာဒနံ, ကေစိ သယနံ, ကေစိ အာဝသထံ, ကေစိ အတ္ထရဏပါဝုရဏံ, ကေစိ ဒာသိဒာသံ, ကေစိ ခေတ္တဝတ္ထုံ, ကေစိ ဒွိပဒစတုပ္ပဒံ, ကေစိ သတံ သဟဿံ သတသဟဿံ, ကေစိ မဟာရဇ္ဇံ, ကေစိ ဇီဝိတမ္ပိ ဒေန္တီ''တိ။ ''ယဒိ ပန, မဟာရာဇ, ကေစိ ဇီဝိတမ္ပိ ဒေန္တိ, ကိံ ကာရဏာ ဝေဿန္တရံ အနပတိံ အတိဗာဠှံ ပရိပါတေသိ သုဒိန္နေ ပုတ္တေ စ ဒါရေ စ?

''အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ လောကပကတိ လောကာစိဏ္ဏံ, လဘတိ ပိတာ ပုတ္တံ ဣဏဋ္ဋော ဝါ အာဇီဝိကပကတော ဝါ အာဝပိတုံ ဝါ [အာဓာပေတုံ ဝါ (သျာ.), အာဓပိတုံ ဝါ (က.)] ဝိက္ကိဏိတုံ ဝါ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ, လဘတိ ပိတာ ပုတ္တံ ဣဏဋ္ဋော ဝါ အာဇီဝိကပကတော ဝါ အာဝပိတုံ ဝါ ဝိက္ကိဏိတုံ ဝါ''တိ။ ''ယဒိ, မဟာရာဇ, လဘတိ ပိတာ ပုတ္တံ ဣဏဋ္ဋော ဝါ အာဇီဝိကပကတော ဝါ အာဝပိတုံ ဝါ ဝိက္ကိဏိတုံ ဝါ , ဝေဿန္တရောပိ, မဟာရာဇ, ရာဇာ အလဘမာနော သဗ္ဗညုတဉာဏံ ဥပဒ္ဒုတော ဒုက္ခိတော တဿ ဓမ္မဓနဿ ပဋိလာဘာယ ပုတ္တဒါရံ အာဝပေသိ စ ဝိက္ကိဏိ စ။ ဣတိ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရေန ရညာ အညေသံ ဒိန္နံ ယေဝ ဒိန္နံ, ကတံ ယေဝ ကတံ။ ကိဿ ပန တွံ, မဟာရာဇ, တေန အနေန ဝေဿန္တရံ အနပတိံ အတိဗာဠှံ အပသာဒေသီ''တိ?

''နာဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝေဿန္တရဿ အနပတိနော အနံ ဂရဟာမိ, အပိ စ ပုတ္တဒါရံ ယာစန္တေ နိမိနိတွာ အတ္တာနံ အတဗ္ဗ''န္တိ။ ''ဧတံ ခေါ, မဟာရာဇ, အသဗ္ဘိကာရဏံ, ယံ ပုတ္တဒါရံ ယာစန္တေ အတ္တာနံ ဒဒေယျ

ယ, ယံ ယံ ဟိ ယာစန္တေ တံ တဒေဝ အတဗ္ဗံ, ဧတံ သပ္ပုရိသာနံ ကမ္မံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ပုရိသော ဟနီယံ အာဟာရာပေယျ, တဿ ယော ဘောဇနံ ဒဒေယျ, အပိ နု သော, မဟာရာဇ, ပုရိသော တဿ ကိစ္စကာရီ အဿာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ယံ သော အာဟာရာပေတိ, တမေဝ တဿ ဒေန္တော ကိစ္စကာရီ အဿာ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဗြာဟ္မဏေ ပုတ္တေ အရံ ယာစန္တေ ပုတ္တေ အရံ ယေဝ အဒါသိ။ သစေ, မဟာရာဇ, ဗြာဟ္မဏော ဝေဿန္တရဿ သရီရံ ယာစေယျ, န သော, မဟာရာဇ, အတ္တာနံ ရက္ခေယျ န ကမ္ပေယျ န ရဇ္ဇေယျ, တဿ ဒိန္နံ ပရိစ္စတ္တံ ယေဝ သရီရံ ဘဝေယျ။ သစေ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဝေဿန္တရံ အနုပတိ ဥပဂန္တွာ ယာစေယျ 'အသတ္တံ မေ ဥပေဟီ'တိ, ဒိန္နံ ပရိစ္စတ္တံ ယေဝဿ သရီရံ ဘဝေယျ, န သော ဒတွာ တပေယျ [ဌပေယျ (သီ.)], ရညော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ ကာယော ဗဟုသာဓာရဏော။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ပက္ကာ မံသပေသိ ဗဟုသာဓာရဏာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ရညော ဝေဿန္တရဿ ကာယော ဗဟုသာဓာရဏော။ ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဖလိတော [ဖလိနော (?)] ရုက္ခော နာနာဒိဇဂဏသာဓာရဏော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ရညော ဝေဿန္တရဿ ကာယော ဗဟုသာဓာရဏော။ ကိံ ကာရဏာ? 'ဧဝါဟံ ပဋိပဇ္ဇန္တော သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ပါပုဏိဿာမီ'တိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဓနော ဓနတ္ထိကော ဓနပရိယေသနံ စရမာနော အဇပထံ သင်္ကုပထံ ဝေတ္တပထံ ဂစ္ဆတိ, ဇလထလဝါဏိဇ္ဇံ ကရောတိ, ကာယေန ဝါစာယ မနသာ ဓနံ အာရာဓေတိ, ဓနပ္ပဋိလာဘာယ ဝါယမတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော အနုပတိ အဓနော ဗုဒ္ဓဓနေန သဗ္ဗညုတဉာဏရတနပ္ပဋိလာဘာယ ယာစကာနံ ဓနဓညံ ဒာသိဒါသံ ယာနဝါဟနံ သကလသာပတေယျံ သကံ ပုတ္တဒါရံ အတ္တာနဉ္စ စဇိတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ယေဝ ပရိယေသတိ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အမစ္စော မုဒ္ဒကာမော မုဒ္ဒါဓိကရဏံ ယံ ကိဉ္စိ ဂေဟေ ဓနဓညံ ဟိရညသုဝဏ္ဏံ, တံ သဗ္ဗံ ဒတွာပိ မုဒ္ဒပ္ပဋိလာဘာယ ဝါယမတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော အနုပတိ သဗ္ဗံ တံ ဗာဟိရဗ္ဘန္တရဓနံ ဒတွာ ဇီဝိတမ္ပိ ပရေသံ ဒတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ ယေဝ ပရိယေသတိ။

''အပိ စ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ အနုပတိနော ဧဝံ အဟောသိ 'ယံ သော ဗြာဟ္မဏော ယာစတိ, တမေဝါဟံ တဿ ဒေန္တော ကိစ္စကာရီ နာမ ဟောမီ'တိ, ဧဝံ သော တဿ ပုတ္တေ အဒါသိ။ န ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော အနုပတိ ဒေဿတာယ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တေ အဒါသိ, န အဒဿနကာမတာယ ပုတ္တေ အဒါသိ, န အတိဗဟုကာ မေ ပုတ္တာ, 'န သက္ကောမိ တေ ပောသေတု'န္တိ ပုတ္တေ အဒါသိ, န ဥက္ကဏ္ဌိတော 'အပ္ပိယာ မေ'တိ နီဟရိတုကာမတာယ ပုတ္တေ အဒါသိ။ အထ ခော သဗ္ဗညုတဉာဏရတနဿေဝ ပိယတ္တာ သဗ္ဗညုတဉာဏဿ ကာရဏာ ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဧဝရူပံ အတုလံ ဝိပုလမနုတ္တရံ ပိယံ မနာပံ ဒယိတံ ပာဏသမံ ပုတ္တဒါရဒါနဝရံ ဗြာဟ္မဏဿ အဒါသိ။

''ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန **စရိယာပိဋကေ** –

'''န မေ ဒေဿာ ဥဘော ပုတ္တာ၊ မဒ္ဒီ ဒေဝီ န ဒေဿိယာ။
သဗ္ဗညုတံ ပိယံ မယှံ၊ တသ္မာ ပိယေ အဒါသဟ'န္တိ။

''တသ္မာ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ပုတ္တဒါနံ [ပုတ္တဒါရံ (က.)] ဒတွာ ပဏ္ဏသာလံ ပဝိသိတွာ နိပဇ္ဇိ။ တဿ အတိပေမေန ဒုက္ခိတဿ ဗလဝသောကော ဥပ္ပဇ္ဇိ, ဟဒယဝတ္ထု ဥဏှမဟောသိ။ နာသိကာယ အပ္ပဟောန္တိယာ မုခေန ဥဏှေ အဿာသပဿာသေ ဝိဿဇ္ဇေသိ, အဿူနိ ပရိဝတ္တိတွာ လောဟိတဗိန္ဒူနိ ဟုတွာ နေတ္တေဟိ နိက္ခမိံသု။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဒုက္ခေန ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဗြာဟ္မဏဿ ပုတ္တေ အဒါသိ 'မာ မေ အနုပထော ပရိဟာယီ'တိ။

''အပိ စ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဒွေ အတ္ထဝသေ ပဋိစ္စ ဗြာဟ္မဏဿ ဒွေ ဒါရကေ အဒါသိ။ ကတမေ ဒွေ? အနုပထော စ မေ အပရိဟီနော ဘဝိဿတိ, ဒုက္ခိတေ စ မေ ပုတ္တကေ ဝနမူလဖလေဟိ ဣတောနိဒါနံ အ

ယ္ယကော မောစေသ္သတီတိ။ ဇာနာတိ ဟိ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ‘န မေ အရကာ သက္ကာ ကေနစိ အသ
ဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ, ကာမေ စ အရကေ အယျကော နိက္ကိဏိဿတိ, ဧဝံ အမ္ဟာကမ္ပိ ဂမနံ ဘဝိဿတီ’တိ။ ကာမေ
ခော, မဟာရာဇ, ဒွေဝ အတ္တဝသေ ပဋိစ္စ ဗြာဟ္မဏဿ ဒွေဝ အရကေ အဒါသိ။

“အပိ စ, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ဇာနာတိ ‘အယံ ခော ဗြာဟ္မဏော ဇိဏ္ဏော ဝုဍ္ဎော မဟလ္လကော ၃
ဗုဒ္ဓော ဘဂ္ဂေါ ဒဏ္ဍပရာယဏော ခီဏာယုကော ပရိတ္တပုညော, နေသော သမတ္ထော ကာမေ အရကေ အသဘောဂေ
န ဘုဉ္ဇိတု’န္တိ။ သက္ကုဏေယ္ယ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဟာကတိကေန ဗလေန ကာမေ စန္ဒိမသူရိယေ ဧဝံမဟိဒ္ဓိကေ
ဧဝံမဟာနုဘာဝေ ဂဟေတွာ ပေဠာယ ဝာ သမုဂ္ဂေ ဝာ ပက္ခိပိတွာ နိပ္ပဘေ ကတွာ ထာလကပရိဘောဂေန [ပဒီပပရိ
ဘောဂေန (သျာ.)] ပရိဘုဉ္ဇိတု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကာမသ္မိံ လောကေ စန္ဒိမသူရိ
ယပ္ပဋိဘာဂဿ ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတု”န္တိ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော စက္ကဝတ္တိဿ မဏိရတနံ သုဘံ ဇာတိမန္တံ အဋ္ဌံသံ သု
ပရိကမ္မကတံ စတုဟတ္ထာယာမံ သကဋနာဘိပရိဏာဟံ န သက္ကာ ကေနစိ ပိလောတိကာယ ဝေဌေတွာ ပေဠာယ ပက္ခိ
ပိတွာ သတ္ထကနိသာနပရိဘောဂေန ပရိဘုဉ္ဇိတုံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, လောကေ စက္ကဝတ္တိရညော မဏိရတနပ္ပ
ဋိဘာဂဿ ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, တိဓာ ပဘိန္နော သဗ္ဗသေတော သတ္တပ္ပတိဋ္ဌိတော အဋ္ဌရတနုဗ္
ဗေဓော နဝရတနာယာမပရိဏာဟော ပာသာဒိကော ဒဿနီယော ဥပေါသထော နာဂရာဇာ န သက္ကာ ကေနစိ သုပ္ပေန
ဝါ သရာဝေန ဝါ ပိဒဟိတုံ, ဂေါဝစ္ဆကော ဝိယ ဝစ္ဆကသာလာယ ပက္ခိပိတွာ ပရိဟရိတုံ ဝါ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ,
လောကေ ဥပေါသထနာဂရာဇပ္ပဋိဘာဂဿ ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒေါ ဒီဃပုထုလဝိတ္ထိဏ္ဏော ဂမ္ဘီရော အပ္ပမေယ္
ယော ဒုရုတ္တရော အပရိယောကာဠှော အနာဝဋော န သက္ကာ ကေနစိ သဗ္ဗတ္ထ ပိဒဟိတွာ ဧကတိတ္ထေန ပရိဘော
ဂံ ကာတုံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, လောကေ မဟာသမုဒ္ဒပ္ပဋိဘာဂဿ ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ ကေန
စိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တော ပဗ္ဗတရာဇာ ပဉ္စယောဇနသတံ အစ္စုဂ္ဂတော နဘေ
တိသဟဿယောဇနာယာမဝိတ္ထာရော စတုရာသီတိကူဋသဟဿပ္ပဋိမဏ္ဍိတော ပဉ္စန္နံ မဟာနဒီသတာနံ ပဘဝေါ
မဟာဘူတဂဏာလယော နာနာဝိဓဂန္ဓဓရော ဒိဗ္ဗောသဓသတသမလင်္ကတော နဘေ ဝလာဟကော ဝိယ အစ္စုဂ္ဂတော ဒိဿ
သတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, လောကေ ဟိမဝန္တပဗ္ဗတရာဇပ္ပဋိဘာဂဿ ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ရတ္တန္ဓကာရတိမိသာယံ ဥပရိပဗ္ဗတဂ္ဂေ ဇလမာနော မဟာအဂ္ဂိ
က္ခန္ဓော သုဝိဒူရေပိ ပညာယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရော ရာဇာ ပဗ္ဗတဂ္ဂေ ဇလမာနော မဟာအဂ္ဂိ
က္ခန္ဓော ဝိယ သုဝိဒူရေပိ ပာကဋော ပညာယတိ, တဿ အရကာ န သက္ကာ ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။

“အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, ယေန ကာရဏေန ဝေဿန္တရဿ အရကာ န သက္ကာ
ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဟိမဝန္တေ ပဗ္ဗတေ နာဂပုပ္ဖသမယေ ဥဇုဝာတေ ဝါယန္တေ ဒသ
ဒွါဒသ ယောဇနာနိ ပုပ္ဖဂန္ဓော ဝါယတိ, ဧဝမေဝ ခော , မဟာရာဇ, ဝေဿန္တရဿ ရညော အပိ ယောဇနသဟဿ
သေဟိပိ ယာဝ အကနိဋ္ဌဘဝနံ ဧတ္ထန္တရေ သုရာသုရဂရုဠဂန္ဓဗ္ဗယက္ခရက္ခသမဟောရဂကိန္နရဣန္ဒဘဝနေသု

ကိတ္တိသဒ္ဒော အဗ္ဘုဂ္ဂတော, သီလဝရာနေ္ဒာ စသ္သ သမ္ပတယတိ, တေန တသ္သ အရကာ န သက္ကာ ကေနစိ အသဘောဂေန ဘုဉ္ဇိတုံ။ အနုသိဋ္ဌော, မဟာရာဇ, ဇာလီ ကုမာရော ပိတရာ ဝေဿန္တရေန ရညာ 'အယျကော တေ, တာတ, တုမှေ ဗြာဟ္မဏသ္သ ဓနံ ဒတွာ နိက္ကိဏန္တော တံ နိက္ခသဟဿံ ဒတွာ နိက္ကိဏာတု, ကဏှာဇိနံ နိက္ကိဏန္တော ဒာသသတံ ဒာသိသတံ ဟတ္ထိသတံ အဿသတံ ဓေနုသတံ ဥသဘသတံ နိက္ခသတန္တိ သဗ္ဗသတံ ဒတွာ နိက္ကိဏာတု, ယဒိ တေ, တာတ, အယျကော တုမှေ ဗြာဟ္မဏသ္သ ဟတ္ထတော အာဏာယ ဗလသာ မုဓာ ဂဏှာတိ, မာ တုမှေ အယျကသ္သ ဝစနံ ကရိတ္ထ, ဗြာဟ္မဏသ္သေဝ အနုယာယိနော ဟောထာ'တိ, ဧဝမနုသာသိတွာ ပုတ္တေ ပေသေသိ, တတော ဇာလီကုမာရော ဂန္တွာ အယျကေန ပုဋ္ဌော ကထေသိ –

"'သဟဿဂ္ဃံ ဟိ မံ တာတ၊ ဗြာဟ္မဏသ္သ ပိတာ အဒါ။
အထော ကဏှာဇိနံ ကညံ၊ ဟတ္ထီနဉ္စ သတေန စာ'"တိ။

"သုနိဗ္ဗေဌိတော, ဘန္တေ နာဂသေန, ပဉှော; သုဘိန္နံ ဒိဋ္ဌိဇာလံ; သုမဒ္ဒိတော ပရဝါဒေါ; သကသမယော သုဒီပိတော; ဗျဉ္ဇနံ သုပရိသောဓိတံ; သုဝိဘတ္တော အတ္ထော; ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ"တိ။

ဝေဿန္တရပဉှော ပဌမော။

၂. ဒုက္ကရကာရိကပဉှော

၂. "ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေဝ ဗောဓိသတ္တာ ဒုက္ကရကာရိကံ ကရောန္တိ, ဥဒါဟု ဂေါတမေနေဝ ဗောဓိသတ္တေန ဒုက္ကရကာရိကာ ကတာ"တိ? "နတ္ထိ, မဟာရာဇ , သဗ္ဗေသံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဒုက္ကရကာရိကာ, ဂေါတမေနေဝ ဗောဓိသတ္တေန ဒုက္ကရကာရိကာ ကတာ"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ ဧဝံ အယုတ္တံ, ယံ ဗောဓိသတ္တာနံ ဗောဓိသတ္တေဟိ ဝေမတ္တတာ ဟောတီ"တိ။ "စတူဟိ , မဟာရာဇ, ဌာနေဟိ ဗောဓိသတ္တာနံ ဗောဓိသတ္တေဟိ ဝေမတ္တတာ ဟောတိ။ ကတမေဟိ စတူဟိ? ကုလဝေမတ္တတာ ပဓာနဝေမတ္တတာ [အဒ္ဓာနဝေမတ္တတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] အာယုဝေမတ္တတာ ပမာဏဝေမတ္တတာတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာရာဇ, စတူဟိ ဌာနေဟိ ဗောဓိသတ္တာနံ ဗောဓိသတ္တေဟိ ဝေမတ္တတာ ဟောတိ။ သဗ္ဗေသမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓါနံ ရူပေ သီလေ သမာဓိမှိ ပညာယ ဝိမုတ္တိယာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေ စတုဝေသာရဇ္ဇေ ဒသတထာဂတဗလေ ဆအသာဓာရဏဉာဏေ စုဒ္ဒသဗုဒ္ဓဉာဏေ အဋ္ဌာရသဗုဒ္ဓဓမ္မေ ကေဝလေ စ ဗုဒ္ဓဂုဏေ [ဗုဒ္ဓဓမ္မေ (သီ. ပီ.)] နတ္ထိ ဝေမတ္တတာ, သဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ သမသမာ"တိ။

"ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေပိ ဗုဒ္ဓါ ဗုဒ္ဓဓမ္မေဟိ သမသမာ, ကေန ကာရဏေန ဂေါတမေနေဝ ဗောဓိသတ္တေန ဒုက္ကရကာရိကာ ကတာ"တိ? "အပရိပက္ကေ, မဟာရာဇ, ဉာဏေ အပရိပက္ကာယ ဗောဓိယာ ဂေါတမော ဗောဓိသတ္တော နေက္ခမ္မမဘိနိက္ခန္တော အပရိပက္ကံ ဉာဏံ ပရိပါစယမာနေန ဒုက္ကရကာရိကာ ကတာ"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန ဗောဓိသတ္တော အပရိပက္ကေ ဉာဏေ အပရိပက္ကာယ ဗောဓိယာ မဟာဘိနိက္ခမနံ နိက္ခန္တော, နနု နာမ ဉာဏံ ပရိပါစေတွာ ပရိပက္ကေ ဉာဏေ နိက္ခမိတဗ္ဗ"န္တိ?

"ဗောဓိသတ္တော, မဟာရာဇ, ဝိပရီတံ ဣတ္ထာဂါရံ ဒိသွာ ဝိပ္ပဋိသာရီ အဟောသိ, တဿ ဝိပ္ပဋိသာရိဿ အရတိ ဥပ္ပဇ္ဇိ, အရတိစိတ္တံ ဥပ္ပန္နံ ဒိသွာ အညတရော မာရကာယိကော ဒေဝပုတ္တော 'အယံ ခေါ ကာလော အရတိစိတ္တဿ ဝိနောဒနာယာ'တိ ဝေဟာသေ ဌတွာ ဣဒံ ဝစနမဗ္ရဝိ –

"မာရိသ, မာ ခေါ တွံ ဥက္ကဏ္ဌိတော အဟောသိ, ဣတော တေ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ ပါတုဘဝိဿတိ သဟဿာရံ သနေမိကံ သနာဘိကံ သဗ္ဗာကာရပရိပူရံ, ပထဝိဂတာနိ စ တေ ရတနာနိ အာကာသဋ္ဌာနိ စ သယမေဝ ဥပဂစ္ဆိဿန္တိ, ဒွိသဟဿပရိတ္တဒီပပရိဝါရေသု စတူသု မဟာဒီပေသု ဧကမုခေန အာဏာ ပဝတ္တိဿတိ, ပ

ရောသဟဿဥ္စ တေ ပုတ္တာ ဘဝိဿန္တိ သူရာ ဝီရင်္ဂရူပာ ပရသေနပ္ပမဒ္ဒနာ , တေဟိ ပုတ္တေဟိ ပရိကိဏ္ဏော သတ္တရတနသမန္နာဂတော စတုဒ္ဒီပမနုသာသိဿသီ'တိ။

''ယထာ နာမ ဒိဝသသန္တတ္တံ အယောသူလံ သဗ္ဗတ္ထ ဥပဍ္ဍုပဟန္တံ ကဏ္ဏာသောတံ ပဝိသေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တဿ တံ ဝစနံ ကဏ္ဏာသောတံ ပဝိသိတ္တ္ဝာ, ဣတိ သော ပကတိယာဝ ဥက္ကဏ္ဌိတော တဿာ ဒေဝတာယ ဝစနေန ဘိယျောသောမတ္တာယ ဥဗ္ဗိဇ္ဇိ သံဝိဇ္ဇိ သံဝေဂမာပဇ္ဇိ။

''ယထာ ပန, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော ဇလမာနော အညေန ကဋ္ဌေန ဥပဍ္ဍုပဟိတော ဘိယျောသောမတ္တာယ ဇလေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ပကတိယာဝ ဥက္ကဏ္ဌိတော တဿာ ဒေဝတာယ ဝစနေန ဘိယျောသောမတ္တာယ ဥဗ္ဗိဇ္ဇိ သံဝိဇ္ဇိ သံဝေဂမာပဇ္ဇိ။

''ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ ပကတိတိန္တာ နိဗ္ဗတ္တဟရိတသဒ္ဒလာ အာသိတ္တောဒကာ စိက္ခလ္လဇာတာ ပုနဒေဝ မဟာမေဃေ အဘိဝုဋ္ဌေ ဘိယျောသောမတ္တာယ စိက္ခလ္လတရာ အဿ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ပကတိယာဝ ဥက္ကဏ္ဌိတော တဿာ ဒေဝတာယ ဝစနေန ဘိယျောသောမတ္တာယ ဥဗ္ဗိဇ္ဇိ သံဝိဇ္ဇိ သံဝေဂမာပဇ္ဇိ''တိ။

''အပိ နု ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဓိသတ္တဿ ယဒိ သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ နိဗ္ဗတ္တေယျ, ပဋိနိဝတ္တေယျ ဗောဓိသတ္တော ဒိဗ္ဗေ စက္ကရတနေ နိဗ္ဗတ္တေ''တိ? ''န ဟိ, မဟာရာဇ, သတ္တမေ ဒိဝသေ ဗောဓိသတ္တဿ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ နိဗ္ဗတ္တေယျ, အပိ စ ပလောဘနတ္ထာယ တာယ ဒေဝတာယ မုသာ ဘဏိတံ, ယဒိပိ, မဟာရာဇ, သတ္တမေ ဒိဝသေ ဒိဗ္ဗံ စက္ကရတနံ နိဗ္ဗတ္တေယျ, ဗောဓိသတ္တော န နိဝတ္တေယျ။ ကိံ ကာရဏံ? 'အနိစ္စ'န္တိ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ဒဠှံ အဂ္ဂဟေသိ, 'ဒုက္ခံ အနတ္တာ'တိ ဒဠှံ အဂ္ဂဟေသိ, ဥပာဒါနက္ခယံ ပတ္တော။

''ယထာ, မဟာရာဇ, အနောတတ္တဒဟတော ဥဒကံ ဂင်္ဂံ နဒိံ ပဝိသတိ, ဂင်္ဂာယ နဒိယာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသတိ, မဟာသမုဒ္ဒတော ပာတာလမုခံ ပဝိသတိ, အပိ နု, မဟာရာဇ, တံ ဥဒကံ ပာတာလမုခဂတံ ပဋိနိဝတ္တိတွာ မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသေယျ, မဟာသမုဒ္ဒတော ဂင်္ဂံ နဒိံ ပဝိသေယျ, ဂင်္ဂာယ နဒိယာ ပုန အနောတတ္တံ ပဝိသေယျာ''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တေန ကပ္ပာနံ သတသဟဿံ စတုရော စ အသင်္ချေယျေ ကုသလံ ပရိပာစိတံ ဣမဿ ဘဝဿ ကာရဏာ, သောယံ အန္တိမဘဝေ အနုပ္ပတ္တော ပရိပက္ကံ ဗောဓိဉာဏံ ဆဟိ ဝဿေဟိ ဗုဒ္ဓော ဘဝိဿတိ သဗ္ဗညူ လောကေ အဂ္ဂပုဂ္ဂလော, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော စက္ကရတနကာရဏာ [စက္ကရတနဿ ကာရဏာ (သီ. ဿျာ. ပီ.)] ပဋိနိဝတ္တေယျာ''တိ [ပရိနိဝတ္တေယျာတိ (သီ. ပီ. က.)]? ''န ဟိ, ဘန္တေ''တိ။

''အပိ စ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝီ ပရိဝတ္တေယျ သကာနနာ သပဗ္ဗတာ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ။ အာရောဟေယျပိ စေ, မဟာရာဇ, ဂင်္ဂာယ ဥဒကံ ပဋိသောတံ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ; ဝိသုဿေယျပိ စေ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော အပရိမိတဇလဓရော ဂောပဒေ ဥဒကံ ဝိယ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ; ဖလေယျပိ စေ, မဟာရာဇ, သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ သတဓာ ဝါ သဟဿဓာ ဝါ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ; ပတေယျုမ္ပိ စေ, မဟာရာဇ, စန္ဒိမသူရိယာ သတာရကာ လေဍ္ဍု ဝိယ ဆမာယံ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ; သံဝတ္တေယျပိ စေ, မဟာရာဇ, အာကာသော ကိလဉ္ဇမိဝ, န တွေဝ ဗောဓိသတ္တော ပဋိနိဝတ္တေယျ အပတွာ သမ္မာသမ္ဗောဓိံ။ ကိံ ကာရဏာ? ပဒါလိတတ္တာ သဗ္ဗဗန္ဓနာန''န္တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ကတိ လောကေ ဗန္ဓနာနီ''တိ? ''ဒသ ခော ပနိမာနိ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနာနိ, ယေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓါ သတ္တာ န နိက္ခမန္တိ, နိက္ခမိတွာပိ ပဋိနိဝတ္တန္တိ။ ကတမာနိ ဒသ? မာတာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ပိတာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ဘရိယာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ပုတ္တာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ဉာတီ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, မိတ္တံ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ဓနံ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, လာဘသက္ကာ

ရော, မဟာရာဇ , လောကေ ဗန္ဓနံ, ကိလ္သရိယံ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ပဥ္စ ကာမဂုဏာ, မဟာရာဇ, လောကေ ဗန္ဓနံ, ကြမာနိ ခေါ မဟာရာဇ ဒသ လောကေ ဗန္ဓနာနိ, ယေဟိ ဗန္ဓနေဟိ ဗဒ္ဓာ သတ္တာ န နိက္ခမန္တိ, နိက္ခမိတွာပိ ပဋိနိ ဝတ္တန္တိ, တာနိ ဒသ ဗန္ဓနာနိ ဗောဓိသတ္တဿ ဆိန္နာနိ ပဒါလိတာနိ, တသ္မာ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော န ပဋိနိဝတ္တတီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ ဗောဓိသတ္တော ဥပ္ပန္နေ အရတိစိတ္တေ ဒေဝတာယ ဝစနေန အပရိပက္ကေ ဉာဏေ အပရိပက္ကာယ ဗောဓိယာ နေက္ခမ္မမဘိနိက္ခန္တော, ကိံ တဿ ဒုက္ကရကာရိကာယ ကတာယ, နနု နာမ သဗ္ဗဘက္ခေန ဘဝိတဗ္ဗံ ဉာဏပရိပါကံ အာဂမယမာနေနာ''တိ?

''ဒသ ခေါ ပနိမေ, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလာ လောကသ္မိံ ဩညာတာ အဝညာတာ ဟီဠိတာ ခီဠိတာ ဂရဟိတာ ပရိဘူတာ အစိတ္တီကတာ။ ကတမေ ဒသ? ကြတ္ထီ, မဟာရာဇ, ဝိဓဝါ လောကသ္မိံ ဩညာတာ အဝညာတာ ဟီဠိတာ ခီဠိတာ ဂရဟိတာ ပရိဘူတာ အစိတ္တီကတာ။ ဒုဗ္ဗလော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ အမိတ္တဉာတိ, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ မဟဂ္ဃသော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ အဂရုကုလဝါသိကော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ ပါပမိတ္တော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ ဓနဟီနော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ အာစာရဟီနော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ ကမ္မဟီနော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော။ပေ။ ပယောဂဟီနော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော လောကသ္မိံ ဩညာတော အဝညာတော ဟီဠိတော ခီဠိတော ဂရဟိတော ပရိဘူတော အစိတ္တီကတော။ ကြမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသ ပုဂ္ဂလာ လောကသ္မိံ ဩညာတာ အဝညာတာ ဟီဠိတာ ခီဠိတာ ဂရဟိတာ ပရိဘူတာ အစိတ္တီကတာ။ ကြမာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒသ ဌာနာနိ အနုဿရမာနဿ ဗောဓိသတ္တဿ ဧဝံ သညာ ဥပ္ပဇ္ဇိ 'မာဟံ ကမ္မဟီနော အဿံ ပယောဂဟီနော ဂရဟိတော ဒေဝမနုဿာနံ, ယံနူနာဟံ ကမ္မဿာမီ အဿံ ကမ္မဂရု ကမ္မာဓိပတေယျော ကမ္မသီလော ကမ္မဓောရယှော ကမ္မနိကေတဝါ အပ္ပမတ္တော ဝိဟရေယျ'န္တိ, ဧဝံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ဉာဏံ ပရိပါစေန္တော ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ဗောဓိသတ္တော ဒုက္ကရကာရိကံ ကရောန္တော ဧဝမာဟ 'န ခေါ ပနာဟံ ကြမာယ ကဋုကာယ ဒုက္ကရကာရိကာယ အဓိဂစ္ဆာမိ ဥတ္တရိမနုဿဓမ္မံ အလမရိယဉာဏဒဿနဝိသေသံ, သိယာ နု ခေါ အညော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ'တိ။ အပိ နု တသ္မိံ သမယေ ဗောဓိသတ္တဿ မဂ္ဂံ အာရဗ္ဘ သတိသမ္မောသော အဟောသီ''တိ?

''ပဉ္စဝီသတိ ခေါ ပနိမေ, မဟာရာဇ, စိတ္တဒုဗ္ဗလီကရဏာ ဓမ္မာ, ယေဟိ ဒုဗ္ဗလီကတံ စိတ္တံ န သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကတမေ ပဉ္စဝီသတိ? ကောဓော, မဟာရာဇ, စိတ္တဒုဗ္ဗလီကရဏော ဓမ္မော, ယေန ဒုဗ္ဗလီကတံ စိတ္တံ န သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ, ဥပနာဟော။ပေ။ မက္ခော။ပေ။ ပဠာသော။ပေ။ ကြဿာ။ပေ။ မစ္ဆရိယံ။ပေ။ မာယာ။ပေ။ သာဌေယျံ။ပေ။ ထမ္ဘော။ပေ။ သာရမ္ဘော။ပေ။ မာနော။ပေ။ အတိမာနော ။ပေ။ မဒေါ။ပေ။ ပမာဒေါ။ပေ။ ထိနမိဒ္ဓံ။ပေ။ တန္ဒိ [နန္ဒီ (ပီ. က.)] ။ပေ။ အာလဿံ။ပေ။ ပါပမိတ္တတာ။ပေ။ ရူပါ။ပေ။ သဒ္ဒါ။ပေ။ ဂန္ဓာ။ပေ။ ရသာ။ပေ။ ဖောဋ္ဌဗ္ဗာ။ပေ။ ခုဒါပိပါသာ။ပေ။ အရတိ, မဟာရာဇ, စိတ္တဒုဗ္ဗလီကရဏော ဓမ္မော, ယေန ဒုဗ္ဗလီကတံ စိတ္တံ န သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ ကြမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ပဉ္စဝီသတိ စိတ္တဒုဗ္ဗလီကရဏာ ဓမ္မာ, ယေဟိ ဒုဗ္ဗလီကတံ စိတ္တံ န သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။

ဗောဓိသတ္တဿ ခေါ, မဟာရာဇ, ခုဒါပိပါသာ [ခုဒါပိပါသာ (သီ. ပီ. က.)] ကာယံ ပရိယာဒိယိံသု, ကာယေ ပရိယာဒိန္နေ စိတ္တံ န သမ္မာ သမာဓိယတိ အာသဝါနံ ခယာယ။ သတသဟဿံ, မဟာရာဇ, ကပ္ပါနံ [ကပ္ပေ (က.)] စတုရော စ အသင်္ချေယျေ ကပ္ပေ ဗောဓိသတ္တော စတုန္နံ ယေဝ အရိယသစ္စာနံ အဘိသမယံ အန္ဝေသိ တာသု တာသု ဇာတီသု, ကိံ ပနဿ ပစ္ဆိမေ ဘဝေ အဘိသမယဇာတိယံ မဂ္ဂံ အာရဗ္ဘ သတိသမ္မောသော ဟေဿတိ? အပိ စ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တဿ သညာမတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇိ 'သိယာ နု ခေါ အညော မဂ္ဂေါ ဗောဓာယာ'တိ။ ပုဗ္ဗေ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗောဓိသတ္တော ဧကမာသိကော သမာနော ပိတု သက္ကဿ ကမ္မန္တေ သီတာယ ဇမ္ဗုစ္ဆာယာယ သိရိသယနေ ပလ္လင်္ကံ အာဘုဇိတွာ နိသိန္နော ဝိဝိစ္စေဝ ကာမေဟိ ဝိဝိစ္စ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ သဝိတက္ကံ သဝိစာရံ ဝိဝေကဇံ ပီတိသုခံ ပဌမံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသိ။ပေ။ စတုတ္ထံ ဈာနံ ဥပသမ္ပဇ္ဇ ဝိဟာသီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ, ဉာဏံ ပရိပါစေန္တော ဗောဓိသတ္တော ဒုက္ကရကာရိကံ အကာသီ''တိ။

၃. ကုသလာကုသလဖလဝတရပဥ္ဆပ္ပ

၃. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ အဓိမတ္တံ ဖလဝတရံ ကုသလံ တ အကုသလံ တ''တိ? ''ကုသလံ, မဟာရာဇ, အဓိမတ္တံ ဖလဝတရံ, နော တထာ အကုသလ'န္တိ။ ''နာဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, တံ ဝစနံ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ 'ကုသလံ အဓိမတ္တံ ဖလဝတရံ, နော တထာ အကုသလ'န္တိ, ဒိဿန္တိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣဓ ပာဏာတိပာတိနော အဒိန္နာဒာယိနော ကာမေသုမိစ္ဆာစာရိနော မုသာဝာဒိနော ကာမဃာတိကာ ပန္ထဒူသကာ နေကတိကာ ဝဉ္စနိကာ, သဗ္ဗေ တေ တာဝတကေန ပာပေန လဘန္တိ ဟတ္ထစ္ဆေဒံ ပါဒစ္ဆေဒံ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒံ ကဏ္ဏစ္ဆေဒံ နာသစ္ဆေဒံ ကဏ္ဏနာသစ္ဆေဒံ ဗိလင်္ဂထာလိကံ သင်္ခမုဏ္ဍိကံ ရာဟုမုခံ ဇောတိမာလိကံ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ ဧရကဝတ္တိကံ စီရကဝါသိကံ ဧဏေယျကံ ဗဠိသမံသိကံ ကဟာပဏကံ ခါရာပတစ္ဆိကံ ပလိဃပရိဝတ္တိကံ ပလာလပီဌကံ တတ္တေနပိ တေလေန ဩသိဉ္စနံ သုနခေဟိပိ ခါဒာပနံ ဇီဝသူလာရောပနံ အသိနာပိ သီသစ္ဆေဒံ, ကေစိ ရတ္တိံ ပာပံ ကတွာ ရတ္တိံ ယေဝ ဝိပါကံ အနုဘဝန္တိ, ကေစိ ရတ္တိံ ကတွာ ဒိဝါ ယေဝ အနုဘဝန္တိ, ကေစိ ဒိဝါ ကတွာ ဒိဝါ ယေဝ အနုဘဝန္တိ, ကေစိ ဒိဝါ ကတွာ ရတ္တိံ ယေဝ အနုဘဝန္တိ, ကေစိ ဒွေ တယော ဒိဝသေ ဝီတိဝတ္တေ အနုဘဝန္တိ, သဗ္ဗေပိ တေ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ ဝိပါကံ အနုဘဝန္တိ။ အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, ကောစိ ဧကဿ ဝါ ဒွိန္နံ ဝါ တိဏ္ဏံ ဝါ စတုန္နံ ဝါ ပဉ္စန္နံ ဝါ ဒသန္နံ ဝါ သတဿ ဝါ သဟဿဿ ဝါ သတသဟဿဿ ဝါ သပရိဝါရံ ဒါနံ ဒတွာ ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဘောဂံ ဝါ ယသံ ဝါ သုခံ ဝါ အနုဘဝိတာ သီလေန ဝါ ဥပေါသထကမ္မေန ဝါ''တိ?

''အတ္ထိ, မဟာရာဇ , စတ္တာရော ပုရိသာ ဒါနံ ဒတွာ သီလံ သမာဒိယိတွာ ဥပေါသထကမ္မံ ကတွာ ဒိဋ္ဌေဝ ဓမ္မေ တေနေဝ သရီရဒေဟေန တိဒသပုရေ သမနုပ္ပတ္တာ''တိ [ယသမနုပတ္တာတိ (သီ. ပီ.)]။ ''ကော စ ကော စ ဘန္တေ''တိ? ''မန္ဓာတာ, မဟာရာဇ, ရာဇာ, နိမိ ရာဇာ, သာဓိနော ရာဇာ, ဂုတ္တိလော စ ဂန္ဓဗ္ဗော''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, အနေကေဟိ တံ ဘဝသဟဿေဟိ အန္တရိတံ, ဒွိန္နမ္ပေတံ အမှာကံ [ဒွိန္နမ္ပိ တံ, အမှာကမ္ပေတံ (က.)] ပရောက္ခံ, ယဒိ သမတ္ထောသိ ဝတ္တမာနကေ ဘဝေ ဘဂဝတော ဓရမာနကာလေ ကထေဟီ''တိ? ''ဝတ္တမာနကေပိ, မဟာရာဇ, ဘဝေ ပုဏ္ဏကော ဒါသော ထေရဿ သာရိပုတ္တဿ ဘောဇနံ ဒတွာ တဒဟေဝ သေဋ္ဌိဋ္ဌာနံ အဇ္ဈုပဂတော, သော ဧတရဟိ ပုဏ္ဏကော သေဋ္ဌီတိ ပညာယိ, ဂောပါလမာတာ ဒေဝီ အတ္တနော ကေသေ ဝိက္ကိဏိတွာ လဒ္ဓေဟိ အဋ္ဌဟိ ကဟာပဏေဟိ ထေရဿ မဟာကစ္စာယနဿ အတ္တဋ္ဌမကဿ ပိဏ္ဍပါတံ ဒတွာ တဒဟေဝ ရညော စန္ဒပဇ္ဇောတဿ [ဥဒေနဿ (သီ. ပီ.)] အဂ္ဂမဟေသိဋ္ဌာနံ ပတ္တာ။ သုပ္ပိယာ ဥပါသိကာ အညတရဿ ဂိလာနဘိက္ခုနော အတ္တနော ဦရုမံသေန ပဋိစ္ဆာဒနီယံ ဒတွာ ဒုတိယဒိဝသေ ယေဝ ရူဠှဝဏာ သဉ္ဆဝီ [သစ္ဆဝီ (သီ. ပီ.)] အရောဂါ ဇာတာ။ မလ္လိကာ ဒေဝီ ဘဂဝတော အာဘိဒောသိကံ ကုမ္မာသပိဏ္ဍံ ဒတွာ တဒဟေဝ ရညော ကောသလဿ အဂ္ဂမဟေသီ ဇာတာ။ သုမနော မာလာကာရော အဋ္ဌဟိ သုမနပုပ္ဖမုဋ္ဌီဟိ ဘဂဝန္တံ ပူဇေတွာ တံ ဒိဝသံ ယေဝ မဟာသမ္ပတ္တိံ ပတ္တော။ ဧကသာဋကော ဗြာဟ္မဏော ဥတ္တရသာဋကေန ဘဂဝန္တံ ပူဇေတွာ တံ ဒိဝသံ ယေဝ သဗ္ဗဋ္ဌကံ လဘိ, သဗ္ဗေပေတေ, မဟာရာဇ, ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဘောဂဉ္စ ယသဉ္စ အနုဘဝိံသူ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ဝိစိနိတွာ ပရိယေသိတွာ ဆ ဇနေ ယေဝ အဒ္ဒသာသီ''တိ။ ''အာမ, မဟာရာဇာ''တိ။ ''တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အကုသလံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဖလဝတရံ, နော တထာ ကုသလံ။ အဟဉ္ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧကဒိဝသံ ယေဝ ဒသပိ ပုရိသေ ပါပကမ္မဿ ဝိပါကေန သူလေသု အာရောပေန္တေ, ဝီသမ္ပိ တိံသမ္ပိ စတ္တာလီသမ္ပိ ပညာသမ္ပိ ပုရိသသတမ္ပိ ပုရိသသဟဿမ္ပိ ပါပကမ္မဿ ဝိပါကေန သူလေသု အာရောပေန္တေ။ နန္ဒကုလဿ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဘဒ္ဒသာလော နာမ သေနာပတိပုတ္တော အဟောသိ။ တေန စ ရညာ စန္ဒဂုတ္တေန သင်္ဂါမော သမုပဗျူဠှော အဟောသိ။ တသ္မိံ ခေါ ပန, ဘန္တေ နာဂသေန, သင်္ဂါမေ ဥဘတော ဗလကာယေ အသီတိကဗန္ဓရူပါနိ အဟေသုံ, ဧကသ္မိံ ကိရ သီသကဗန္ဓေ ပရိပုဏ္ဏေ [ပရိပုဏ္ဏေ (သဗ္ဗတ္ထ)] ဧကံ ကဗန္ဓရူပံ ဥဋ္ဌဟတိ, သဗ္ဗေပေတေ ပါပဿေဝ ကမ္မဿ ဝိပါကေန အနယဗျသနံ အာပန္နာ။ ဣမိနာပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေန ဘဏာမိ အကုသလံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဖလဝတရံ, နော တထာ ကုသလ''န္တိ။

“သုယျတိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ကောသလေန ရညာ အသဒိသဒါနံ ဒိန္န”န္တိ? “အာမ, မဟာရာဇ, သုယျတီ”တိ။ “အပိ နု ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကောသလရာဇာ တံ အသဒိသံ ဒါနံ ဒတွာ တတောနိဒါနံ ကဉ္စိ ဒိဗ္ဗမ္ပိ ဘောဂံ ဝါ ယသံ ဝါ သုခံ ဝါ ပဋိလဘီ”တိ [ပဋိလဘတီတိ (က.)]? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကောသလရာဇာ ဧဝရူပံ အနုတ္တရံ ဒါနံ ဒတွာပိ န လဘိ [န လဘတိ (က.)] တတောနိဒါနံ ကဉ္စိ ဒိဗ္ဗမ္ပိ ဘောဂံ ဝါ ယသံ ဝါ သုခံ ဝါ, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အကုသလံ ယေဝ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, နော တထာ ကုသလ”န္တိ။

“ပရိတ္တတ္တာ, မဟာရာဇ, အကုသလံ ခိပ္ပံ ပရိဏမတိ, ဝိပုလတ္တာ ကုသလံ ဒီဃေန ကာလေန ပရိဏမတိ, ဥပမာယပိ, မဟာရာဇ, ဧတံ ဥပပရိက္ခိတဗ္ဗံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အပရန္တေ ဇနပဒေ ကုမုဒဘဏ္ဍိကာ နာမ ဓညဇာတိ မာသလူနာ [မာသပူရာ (က.)] အန္တောဂေဟဂတာ ဟောတိ, သာလယော ဆပ္ပဉ္စမာသေဟိ ပရိဏမန္တိ , ကိံ ပနေတ္ထ, မဟာရာဇ, အန္တရံ ကော ဝိသေသော ကုမုဒဘဏ္ဍိကာယ စ သာလီနဉ္စာ”တိ? “ပရိတ္တတ္တာ, ဘန္တေ, ကုမုဒဘဏ္ဍိကာယ, ဝိပုလတ္တာ စ သာလီနံ။ သာလယော, ဘန္တေ နာဂသေန, ရာဇာရဟာ ရာဇဘောဇနံ, ကုမုဒဘဏ္ဍိကာ ဒါသကမ္မကရာနံ ဘောဇန”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ပရိတ္တတ္တာ အကုသလံ ခိပ္ပံ ပရိဏမတိ, ဝိပုလတ္တာ ကုသလံ ဒီဃေန ကာလေန ပရိဏမတီ”တိ။

“ယံ တတ္ထ, ဘန္တေ နာဂသေန, ခိပ္ပံ ပရိဏမတိ, တံ နာမ လောကေ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ, တသ္မာ အကုသလံ ဗလဝတရံ, နော တထာ ကုသလံ။ ယထာ နာမ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ကောစိ ယောဓော မဟတိမဟာယုဒ္ဓံ ပဝိသိတွာ ပဋိသတ္တုံ ဥပကစ္ဆကေ ဂဟေတွာ အာကဍ္ဎိတွာ ခိပ္ပတရံ သာမိနော ဥပနေယျ, သော ယောဓော လောကေ သမတ္ထော သူရော နာမ။ ယော စ ဘိသက္ကော ခိပ္ပံ သလ္လံ ဥဒ္ဓရတိ ရောဂမပနေတိ, သော ဘိသက္ကော ဆေကော နာမ။ ယော ဂဏကော သီဃသီဃံ ဂဏေတွာ ခိပ္ပံ ဒဿယတိ, သော ဂဏကော ဆေကော နာမ။ ယော မလ္လော ခိပ္ပံ ပဋိမလ္လံ ဥက္ခိပိတွာ ဥတ္တာနကံ ပာတေတိ, သော မလ္လော သမတ္ထော သူရော နာမ။ ဧဝမေဝ ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ခိပ္ပံ ပရိဏမတိ ကုသလံ ဝါ အကုသလံ ဝါ, တံ လောကေ အဓိမတ္တံ ဗလဝတရ”န္တိ။

“ဥဘယမ္ပိ တံ, မဟာရာဇ, ကမ္မံ သမ္ပရာယဝေဒနီယမေဝ, အပိ စ ခေါ အကုသလံ သာဝဇ္ဇတာယ ခဏေန ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဟောတိ, ပုဗ္ဗကေဟိ, မဟာရာဇ, ခတ္တိယေဟိ ဌပိတော ဧသော နိယမော ‘ယော ပာဏံ ဟနတိ, သော ဒဏ္ဍာရဟော။ပေ.။ ယော အဒိန္နံ အာဒိယတိ။ပေ.။ ယော ပရဒါရံ ဂစ္ဆတိ။ပေ.။ ယော မုသာ ဘဏတိ။ပေ.။ ယော ဂာမံ ဃာတေတိ။ပေ.။ ယော ပန္ထံ ဒူသေတိ။ပေ.။ ယော နိကတိံ ကရောတိ။ပေ.။ ယော ဝဉ္စနံ ကရောတိ, သော ဒဏ္ဍာရဟော ဝဓိတဗ္ဗော ဆေတ္တဗ္ဗော ဘေတ္တဗ္ဗော ဟန္တဗ္ဗော’တိ။ တံ တေ ဥပာဒါယ ဝိစိနိတွာ ဝိစိနိတွာ ဒဏ္ဍေန္တိ ဝဓေန္တိ ဆိန္ဒန္တိ ဘိန္ဒန္တိ ဟနန္တိ စ, အပိ နု, မဟာရာဇ, အတ္ထိ ကေဟိစိ ဌပိတော နိယမော ‘ယော ဒါနံ ဝါ ဒေတိ, သီလံ ဝါ ရက္ခတိ, ဥပောသထကမ္မံ ဝါ ကရောတိ, တဿ ဓနံ ဝါ ယသံ ဝါ ဒာတဗ္ဗ’န္တိ; အပိ နု တံ ဝိစိနိတွာ ဝိစိနိတွာ ဓနံ ဝါ ယသံ ဝါ ဒေန္တိ, စောရဿ ကတကမ္မဿ ဝဓဗန္ဓနံ ဝိယာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ယဒိ, မဟာရာဇ, ဒါယကာနံ ဝိစိနိတွာ ဝိစိနိတွာ ဓနံ ဝါ ယသံ ဝါ ဒဒေယျုံ, ကုသလမ္ပိ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ ဘဝေယျ, ယသ္မာ စ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒါယကေ န ဝိစိနန္တိ ‘ဓနံ ဝါ ယသံ ဝါ ဒဿာမာ’တိ, တသ္မာ ကုသလံ န ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ။ ဣမိနာ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန အကုသလံ ဒိဋ္ဌဓမ္မဝေဒနီယံ, သမ္ပရာယေဝ သော အဓိမတ္တံ ဗလဝတရံ ဝေဒနံ ဝေဒယတီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, တတာဒိသေန ဗုဒ္ဓိမန္တေန ဝိနာ နေသော ပဉ္ဟော သုနိဗ္ဗေဌိယော, လောကိကံ, ဘန္တေ နာဂသေန, လောကုတ္တရေန ဝိညာပိတ”န္တိ။

ကုသလာကုသလဗလဝတရပဉ္ဟော တတိယော။

၄. ပုဗ္ဗပေတာဒိသပဉ္ဟော

၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမေ ဒါယကာ ဒါနံ ဒတွာ ပုဗ္ဗပေတာနံ အာဒိသန္တိ [ဥဒ္ဒိသန္တိ (က. သီ.)] ‘ဣဒံ တေသံ ပာပုဏာတူ’တိ, အပိ နု တေ ကိဉ္စိ တတောနိဒါနံ ဝိပါကံ ပဋိလဘန္တီ”တိ? “ကေစိ, မဟာရာဇ, ပဋိလဘန္တိ, ကေစိ နပ္ပဋိလဘန္တီ”တိ။ “ကေ, ဘန္တေ, ပဋိလဘန္တိ, ကေ နပ္ပဋိလဘန္တီ”တိ? “နိရယူပပန္နာ, မဟာရာဇ, နပ္ပဋိလဘန္တိ, သ

ဂ္ဂဂတာ နပ္ပဋိလဘန္တိ, တိရစ္ဆာနယောနိဂတာ နပ္ပဋိလဘန္တိ, စတုန္နံ ပေတာနံ တယော ပေတာ နပ္ပဋိလဘန္တိ ဝန္တာသိကာ ခုပ္ပိပါသိနော နိဇ္ဈာမတဏှိကာ, လဘန္တိ ပေတာ ပရဒတ္တူပဇီဝိနော, တေပိ သရမာနာ ယေဝ လဘန္တီ”တိ။

“တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒါယကာနံ ဒါနံ ဝိသောသိတံ [ဝိသောတံ (သီ. ပီ.)] ဟောတိ အဖလံ, ယေသံ ဥဒ္ဒိဿ ကတံ ယဒိ တေ နပ္ပဋိလဘန္တီ”တိ? “န ဟိ တံ, မဟာရာဇ, ဒါနံ အဖလံ ဟောတိ အဝိပါကံ, ဒါယကာ ယေဝ တဿ ဖလံ အနုဘဝန္တီ”တိ။ “တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ”တိ။ “ဣဓ, မဟာရာဇ, ကေစိ မနုဿာ မစ္ဆမံသသုရာဘတ္တခဇ္ဇကာနိ ပဋိယာဒေတွာ ဉာတိကုလံ ဂစ္ဆန္တိ, ယဒိ တေ ဉာတကာ တံ ဥပါယနံ န သမ္ပဋိစ္ဆေယျုံ, အပိ နု တံ ဥပါယနံ ဝိသောသိတံ ဂစ္ဆေယျ ဝိနဿေယျ ဝါ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, သာမိကာနံ ယေဝ တံ ဟောတီ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒါယကာ ယေဝ တဿ ဖလံ အနုဘဝန္တိ။ ယထာ ပန , မဟာရာဇ, ပုရိသော ဂဗ္ဘံ ပဝိဋ္ဌော အသတိ ပုရတော နိက္ခမနမုခေ ကေန နိက္ခမေယျာ”တိ။ “ပဝိဋ္ဌေနေဝ ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဒါယကာ ယေဝ တဿ ဖလံ အနုဘဝန္တီ”တိ။ “ဟောတု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ, ဒါယကာ ယေဝ တဿ ဖလံ အနုဘဝန္တိ, န မယံ တံ ကာရဏံ ဝိလောမေမာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ ဣမေသံ ဒါယကာနံ ဒိန္နဒါနံ ပုဗ္ဗပေတာနံ ပါပုဏာတိ, တေ စ တဿ ဝိပါကံ အနုဘဝန္တိ။ တေန ဟိ ယော ပါဏာတိပါတီ လုဒ္ဒော လောဟိတပါဏီ ပဒုဋ္ဌမနသင်္ကပ္ပော မနုဿေ ဃာတေတွာ ဒါရုဏံ ကမ္မံ ကတွာ ပုဗ္ဗပေတာနံ အာဒိသေယျ ‘ဣမဿ မေ ကမ္မဿ ဝိပါကော ပုဗ္ဗပေတာနံ ပါပုဏာတူ’တိ, အပိ နု တဿ ဝိပါကော ပုဗ္ဗပေတာနံ ပါပုဏာတီ”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကော ဧတ္ထ ဟေတု ကိံ ကာရဏံ, ယေန ကုသလံ ပါပုဏာတိ အကုသလံ န ပါပုဏာတီ”တိ? “နေသော, မဟာရာဇ, ပဉှော ပုစ္ဆိတဗ္ဗော, မာ စ တွံ, မဟာရာဇ, ‘ဝိသဇ္ဇကော အတ္ထီ’တိ အပုစ္ဆိတဗ္ဗံ ပုစ္ဆိ, ‘ကိဿ အာကာသော နိရာလမ္ဗော, ကိဿ ဂင်္ဂါ ဥဒ္ဓမ္မုခါ န သန္ဒတိ, ကိဿ ဣမေ မနုဿာ စ ဒိဇာ စ ဒွိပဒါ မိဂါ စတုပ္ပဒါ’တိ တမ္ပိ မံ တွံ ပုစ္ဆိဿသီ”တိ။ “နာဟံ တံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝိဟေသာပေက္ခော ပုစ္ဆာမိ, အပိ စ နိဗ္ဗာဟနတ္ထာယ [နိဗ္ဗာနတ္ထာယ (က.)] သန္ဒေဟဿ ပုစ္ဆာမိ, ဗဟူ မနုဿာ လောကေ ဝါမဂါမိနော [ပါပဂါဟိနော (သျာ.)] ဝိစက္ခုကာ, ‘ကိန္တိ တေ ဩတာရံ န လဘေယျု’န္တိ ဧတမတ္ထံ ပုစ္ဆာမီ”တိ။ “န သက္ကာ, မဟာရာဇ, သဟ အကတေန အနနုမတေန သဟ ပါပံ ကမ္မံ သံဝိဘဇိတုံ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, မနုဿာ ဥဒကနိဗ္ဗာဟနေန ဥဒကံ သုဝိဒူရမ္ပိ ဟရန္တိ, အပိ နု, မဟာရာဇ, သက္ကာ ဃနမဟာသေလပဗ္ဗတော [ပဗ္ဗတတော (က.)] နိဗ္ဗာဟနေန ယထိစ္ဆိတံ ဟရိတု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ, န သက္ကာ အကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ။ ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, သက္ကာ တေလေန ပဒီပေ ဇာလေတုံ, အပိ နု, မဟာရာဇ, သက္ကာ ဥဒကေန ပဒီပေ ဇာလေတု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ, န သက္ကာ အကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ။ ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ကဿကာ တဠာကတော ဥဒကံ နီဟရိတွာ ဓညံ ပရိပါစေန္တိ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကာ မဟာသမုဒ္ဒတော ဥဒကံ နီဟရိတွာ ဓညံ ပရိပါစေတု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သက္ကာ ကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ, န သက္ကာ အကုသလံ သံဝိဘဇိတု”န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန သက္ကာ ကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ, န သက္ကာ အကုသလံ သံဝိဘဇိတုံ။ ကာရဏေန မံ သညာပေဟိ, နာဟံ အန္ဓော အနာလောကော သုတွာ ဝေဒိဿာမီ”တိ။ “အကုသလံ, မဟာရာဇ, ထောကံ, ကုသလံ ဗဟုကံ, ထောကတ္တာ အကုသလံ ကတ္တာရံယေဝ ပရိယာဒိယတိ, ဗဟုကတ္တာ ကုသလံ သဒေဝကံ လောကံ အဇ္ဈောတ္ထရတီ”တိ။ “ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပရိတ္တံ ဧကံ ဥဒကဗိန္ဒု ပထဝိယံ နိပတေယျ, အပိ နု ခေါ တံ, မဟာရာဇ, ဥဒကဗိန္ဒု ဒသပိ ဒွါဒသပိ ယောဇနာနိ အဇ္ဈောတ္ထရေယျာ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ, ယတ္ထ တံ ဥဒကဗိန္ဒု နိပတိတံ, တတ္ထေဝ ပရိယာ

ဒိယတီ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘ပရိတ္တတ္တာ, ဘန္တေ, ဥဒကဗိန္ဒုဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပရိတ္တံ အကုသလံ ပရိတ္တတ္တာ ကတ္တာရံ ယေဝ ပရိယာဒိယတိ, န သက္ကာ သံဝိဘဇိတုံ။

‘‘ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာမေဃော အဘိဝဿေယျ တပ္ပယန္တော ဓရဏိတလံ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, မဟာမေဃော သမန္တတော ဩတ္ထရေယျာ’’တိ။ ‘‘အာမ, ဘန္တေ, ပူရယိတွာ သော မဟာမေဃော သောဗ္ဘသရ သရိတသာခာကန္ဒရပဒရဒဟတဠာက [မာတိကာတဠာက (က.)] ဥဒပာနပောက္ခရဏိယော ဒသပိ ဒွါဒသပိ ယောဇနာနိ အဇ္ဈောတ္ထရေယျာ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘မဟန္တတ္တာ, ဘန္တေ, မေဃဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကုသလံ ဗဟုကံ, ဗဟုကတ္တာ သက္ကာ ဒေဝမနုဿေဟိပိ သံဝိဘဇိတု’’န္တိ။

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ကေန ကာရဏေန အကုသလံ ထောကံ ကုသလံ ဗဟုတရ’’န္တိ? ‘‘ဣဓ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အန္နံ ဒေတိ, သီလံ သမာဒိယတိ, ဥပောသထကမ္မံ ကရောတိ, သော ဟဋ္ဌော ပဟဋ္ဌော ဟသိတော ပမုဒိတော ပသန္နမာနသော ဝေဒဇာတော ဟောတိ, တဿ အပရာပရံ ပီတိ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ပီတိမနဿ ဘိယျော ဘိယျော ကုသလံ ပဝဍ္ဎတိ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒပါနေ ဗဟုသလိလသမ္ပုဏ္ဏေ ဧကေန ဒေသေန ဥဒကံ ပဝိသေယျ, ဧကေန နိက္ခမေယျ, နိက္ခမန္တေပိ အပရာပရံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ, န သက္ကာ ဟောတိ ခယံ ဂန္တုံ။ ဧဝမေဝ ခော , မဟာရာဇ, ကုသလံ ဘိယျော ဘိယျော ပဝဍ္ဎတိ။ ဝဿသတေပိ စေ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ကတံ ကုသလံ အာဝဇ္ဇေယျ, အာဝဇ္ဇိတေ အာဝဇ္ဇိတေ ဘိယျော ဘိယျော ကုသလံ ပဝဍ္ဎတိ။ တဿ တံ ကုသလံ သက္ကာ ဟောတိ ယထိစ္ဆကေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝိဘဇိတုံ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန ကုသလံ ဗဟုတရံ။

‘‘အကုသလံ ပန, မဟာရာဇ, ကရောန္တော ပစ္ဆာ ဝိပ္ပဋိသာရီ ဟောတိ, ဝိပ္ပဋိသာရိနော စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရီယတိ သောစတိ တပ္ပတိ ဟာယတိ ခီယတိ န ပရိဝဍ္ဎတိ တတ္ထေဝ ပရိယာဒိယတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, သုက္ခာယ နဒိယာ မဟာပုဠိနာယ ဥန္နတာဝနတာယ ကုဋိလသင်္ကုဋိလာယ ဥပရိတော ပရိတ္တံ ဥဒကံ အာဂစ္ဆန္တံ ဟာယတိ ခီယတိ န ပရိဝဍ္ဎတိ တတ္ထေဝ ပရိယာဒိယတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အကုသလံ ကရောန္တဿ စိတ္တံ ပဋိလီယတိ ပဋိကုဋတိ ပဋိဝတ္တတိ န သမ္ပသာရီယတိ သောစတိ တပ္ပတိ ဟာယတိ ခီယတိ န ပရိဝဍ္ဎတိ တတ္ထေဝ ပရိယာဒိယတိ, ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကုသလံ ထောက’’န္တိ။ ‘‘သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ’’တိ။

ပုဗ္ဗပေတာဒိသပဉှော စတုတ္ထော။

၅. သုပိနပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမသ္မိံ လောကေ နရနာရိယော သုပိနံ ပဿန္တိ ကလျာဏမ္ပိ ပာပကမ္ပိ, ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗမ္ပိ အဒိဋ္ဌပုဗ္ဗမ္ပိ, ကတပုဗ္ဗမ္ပိ အကတပုဗ္ဗမ္ပိ, ခေမမ္ပိ သဘယမ္ပိ, ဒူရေပိ သန္တိကေပိ, ဗဟုဝိဓာနိပိ အနေကဝဏ္ဏသဟဿာနိ ဒိဿန္တိ, ကိဉ္စေတံ သုပိနံ နာမ, ကော စေတံ ပဿတီ’’တိ? ‘‘နိမိတ္တမေတံ, မဟာရာဇ, သုပိနံ နာမ, ယံ စိတ္တဿ အာပာတ [အာပာထ (သီ. ပီ.)] မုပဂစ္ဆတိ။ ဆယိမေ, မဟာရာဇ, သုပိနံ ပဿန္တိ, ဝါတိကော သုပိနံ ပဿတိ, ပိတ္တိကော သုပိနံ ပဿတိ, သေမှိကော သုပိနံ ပဿတိ, ဒေဝတူပသံဟာရတော သုပိနံ ပဿတိ, သမုဒာစိဏ္ဏတော သုပိနံ ပဿတိ, ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော သုပိနံ ပဿတိ, တတြ, မဟာရာဇ, ယံ ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော သုပိနံ ပဿတိ, တံ ယေဝ သစ္စံ, အဝသေသံ မိစ္ဆာ’’တိ။

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ပုဗ္ဗနိမိတ္တတော သုပိနံ ပဿတိ, ကိံ တဿ စိတ္တံ သယံ ဂန္တွာ တံ နိမိတ္တံ ဝိစိနာတိ, တံ ဝါ နိမိတ္တံ စိတ္တဿ အာပာတမုပဂစ္ဆတိ, အညော ဝါ အာဂန္တွာ တဿ အာရောစေတီ’’တိ? ‘‘န, မဟာရာဇ, တဿ စိတ္တံ သယံ ဂန္တွာ တံ နိမိတ္တံ ဝိစိနာတိ, နာပိ အညော ကောစိ အာဂန္တွာ တဿ အာရောစေတိ, အထ ခော တံ ယေဝ နိမိတ္တံ စိတ္တဿ အာပာတမုပဂစ္ဆတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အာဒါသော န သယံ ကုဟိဉ္စိ ဂန္တွာ ဆာယံ ဝိစိနာတိ, နာပိ အညော ကောစိ ဆာယံ အာနေတွာ အာဒါသံ အာရောပေတိ [အာရောစေတိ (က.)], အထ ခော

ယတော ကုတောစိ ဆာယာ အာဂန္တုတာ အာအာသသ္သ အာဟတမုပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, န တသ္သ စိတ္တံ သယံ ဂန္တ္ဝာ တံ နိမိတ္တံ ဝိစိနာတိ, နာပိ အညော ကောစိ အာဂန္တ္ဝာ အာရောစေတိ, အထ ခော ယတော ကုတောစိ နိမိတ္တံ အာဂန္တ္ဝာ စိတ္တသ္သ အာဟတမုပဂစ္ဆတီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ တံ စိတ္တံ သုပိနံ ပသ္သတိ, အပိ နု တံ စိတ္တံ ဇာနာတိ 'ဧဝံ နာမ ဝိပာကော ဘဝိဿတိ ခေမံ ဝါ ဘယံ ဝါ'တိ? ''န ဟိ, မဟာရာဇ, တံ စိတ္တံ ဇာနာတိ 'ဧဝံဝိပါကော ဘဝိဿတိ ခေမံ ဝါ ဘယံ ဝါ'တိ, နိမိတ္တေ ပန ဥပ္ပန္နေ အညေသံ ကထေတိ, တတော တေ အတ္ထံ ကထေန္တီ''တိ။

''ဣင်္ဃ, ဘန္တေ နာဂသေန, ကာရဏံ မေ ဒဿေဟီ''တိ။ ''ယထာ, မဟာရာဇ, သရီရေ တိလကာ ပီဠကာ ဒဒ္ဒုနိ ဥဋ္ဌဟန္တိ လာဘာယ ဝါ အလာဘာယ ဝါ, ယသာယ ဝါ အယသာယ ဝါ, နိန္ဒာယ ဝါ ပသံသာယ ဝါ, သုခာယ ဝါ ဒုက္ခာယ ဝါ, အပိ နု တာ, မဟာရာဇ, ပီဠကာ ဇာနိတွာ ဥပ္ပဇ္ဇန္တိ 'ဣမံ နာမ မယံ အတ္ထံ နိပ္ဖာဒေဿာမာ'''တိ? ''န ဟိ, ဘန္တေ, ယာဒိသေ ဝါ ဩကာသေ ပီဠကာ သမ္ဘဝန္တိ, တတ္ထ တာ ပီဠကာ ဒိသွာ နေမိတ္တကာ ဗျာကရောန္တိ 'ဧဝံ နာမ ဝိပါကော ဘဝိဿတီ'''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယံ တံ စိတ္တံ သုပိနံ ပသ္သတိ, န တံ စိတ္တံ ဇာနာတိ 'ဧဝံ နာမ ဝိပါကော ဘဝိဿတိ ခေမံ ဝါ ဘယံ ဝါ'တိ, နိမိတ္တေ ပန ဥပ္ပန္နေ အညေသံ ကထေတိ, တတော တေ အတ္ထံ ကထေန္တီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ယော သုပိနံ ပသ္သတိ, သော နိဒ္ဒါယန္တော, ဥဒာဟု ဇာဂရန္တော [ဇဂ္ဂန္တော (သီ. ပီ.)] ပဿတီ''တိ? ''ယော သော, မဟာရာဇ, သုပိနံ ပသ္သတိ, န သော နိဒ္ဒါယန္တော ပသ္သတိ, နာပိ ဇာဂရန္တော ပသ္သတိ။ အပိ စ ဩက္ကန္တေ မိဒ္ဓေ အသမ္ပတ္တေ ဘဝင်္ဂေ ဧတ္ထန္တရေ သုပိနံ ပသ္သတိ။ မိဒ္ဓသမာရူဠ္ဟဿ, မဟာရာဇ, စိတ္တံ ဘဝင်္ဂဂတံ ဟောတိ, ဘဝင်္ဂဂတံ စိတ္တံ နပ္ပဝတ္တတိ, အပ္ပဝတ္တံ စိတ္တံ သုခဒုက္ခံ နပ္ပဇာနာတိ, အပ္ပဋိဝိဇာနန္တဿ သုပိနော န ဟောတိ, ပဝတ္တမာနေ စိတ္တေ သုပိနံ ပသ္သတိ။

''ယထာ, မဟာရာဇ, တိမိရေ အန္ဓကာရေ အပ္ပဘာသေ သုပရိသုဒ္ဓေပိ အာဒာသေ ဆာယာ န ဒိဿတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, မိဒ္ဓသမာရူဠ္ဟေ စိတ္တေ ဘဝင်္ဂဂတေ တိဋ္ဌမာနေပိ သရီရေ စိတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ဟောတိ, အပ္ပဝတ္တေ စိတ္တေ သုပိနံ န ပဿတိ ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အာဒာသော, ဧဝံ သရီရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ အန္ဓကာရော, ဧဝံ မိဒ္ဓံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ အာလောကော, ဧဝံ စိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

''ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, မဟိကောတ္ထဋဿ သူရိယဿ ပဘာ န ဒိဿတိ သန္တာ ယေဝ သူရိယရံသိ အပ္ပဝတ္တာ ဟောတိ, အပ္ပဝတ္တာယ သူရိယရံသိယာ အာလောကော န ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, မိဒ္ဓသမာရူဠ္ဟဿ စိတ္တံ ဘဝင်္ဂဂတံ ဟောတိ, ဘဝင်္ဂဂတံ စိတ္တံ နပ္ပဝတ္တတိ, အပ္ပဝတ္တေ စိတ္တေ သုပိနံ န ပဿတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, သူရိယော, ဧဝံ သရီရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ မဟိကောတ္ထရဏံ, ဧဝံ မိဒ္ဓံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ သူရိယရံသိ, ဧဝံ စိတ္တံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

''ဒွိန္နံ, မဟာရာဇ, သန္တေပိ သရီရေ စိတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ဟောတိ, မိဒ္ဓသမာရူဠ္ဟဿ ဘဝင်္ဂဂတဿ သန္တေပိ သရီရေ စိတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ဟောတိ, နိရောဓသမာပန္နဿ သန္တေပိ သရီရေ စိတ္တံ အပ္ပဝတ္တံ ဟောတိ, ဇာဂရန္တဿ, မဟာရာဇ, စိတ္တံ လောလံ ဟောတိ ဝိဝဋံ ပါကဋံ အနိဗဒ္ဓံ, ဧဝရူပဿ စိတ္တေ နိမိတ္တံ အာဟတံ န ဥပေတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသံ ဝိဝဋံ ပါကဋံ အကိရိယံ အရဟဿံ ရဟဿကာမာ ပရိဝဇ္ဇေန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဇာဂရန္တဿ ဒိဗ္ဗော အတ္ထော အာဟတံ န ဥပေတိ, တသ္မာ ဇာဂရန္တော သုပိနံ န ပဿတိ။ ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဘိက္ခုံ ဘိန္နာဇီဝံ အနာစာရံ ပာပမိတ္တံ ဒုဿီလံ ကုသီတံ ဟီနဝီရိယံ ကုသလာ ဗောဓိပက္ခိယာ ဓမ္မာ အာဟတံ န ဥပေန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဇာဂရန္တဿ ဒိဗ္ဗော အတ္ထော အာဟတံ န ဥပေတိ, တသ္မာ ဇာဂရန္တော သုပိနံ န ပဿတီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ မိဒ္ဓဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာန''န္တိ? ''အာမ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ မိဒ္ဓဿ အာဒိမဇ္ဈပရိယောသာန''န္တိ။ ''ကတမံ အာဒိ, ကတမံ မဇ္ဈံ, ကတမံ ပရိယောသာန''န္တိ? ''ယော, မဟာရာဇ, ကာယဿ ဩနာဟော ပရိယောနာဟော ဒုဗ္ဗလျံ မန္ဒတာ အကမ္မညတာ ကာယဿ, အယံ မိဒ္ဓဿ အာဒိ; ယော, မဟာရာဇ,

ကပိနိဒ္ဒါပရေတော တေကိစ္ဆာကံ ဇဂ္ဂတိ [တေကိစ္ဆာတံ ဂစ္ဆတိ (နိဿ)] , ကွာဒံ မိဒ္ဓသ္သ မဇ္ဈံ; ဘဝင်္ဂဂတိ ပရိယောသန်။ မဇ္ဈူပဂတော, မဟာရာဇ, ကပိနိဒ္ဒါပရေတော သုပိနံ ပဿတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကောစိ ယတစာရီ သမာဟိတစိတ္တော ဌိတဓမ္မော အစလဗုဒ္ဓိ ပဟီနကောတူဟလသဒ္ဒံ ဝနမဇ္ဈောကဟိတွာ သုခုမံ အတ္ထံ စိန္တယတိ, န စ သော တတ္ထ မိဒ္ဓံ ဩက္ကမတိ, သော တတ္ထ သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော သုခုမံ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဇာဂရော န မိဒ္ဓသမာပန္နော , မဇ္ဈူပဂတော ကပိနိဒ္ဒါပရေတော သုပိနံ ပဿတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကောတူဟလသဒ္ဒော, ဧဝံ ဇာဂရံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ ဝိဝိတ္တံ ဝနံ, ဧဝံ ကပိနိဒ္ဒါပရေတော ဒဋ္ဌဗ္ဗော ; ယထာ သော ကောတူဟလသဒ္ဒံ ဩဟာယ မိဒ္ဓံ ဝိဝဇ္ဇေတွာ မဇ္ဈတ္တဘူတော သုခုမံ အတ္ထံ ပဋိဝိဇ္ဈတိ, ဧဝံ ဇာဂရော န မိဒ္ဓသမာပန္နော ကပိနိဒ္ဒါပရေတော သုပိနံ ပဿတီ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

သုပိနပဉှော ပဉ္စမော။

၆. အကာလမရဏပဉှော

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယေ တေ သတ္တာ မရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ကာလေ ယေဝ မရန္တိ, ဥဒာဟု အကာလေပိ မရန္တီ''တိ? ''အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ကာလေပိ မရဏံ, အတ္ထိ အကာလေပိ မရဏ''န္တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ကေ ကာလေ မရန္တိ, ကေ အကာလေ မရန္တီ''တိ? ''ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ ပန, မဟာရာဇ, တယာ အမ္ဗရုက္ခာ တ ဇမ္ဗုရုက္ခာ တ, အညသ္မာ တ ပန ဖလရုက္ခာ ဖလာနိ ပတန္တာနိ အာမာနိ စ ပက္ကာနိ စာ''တိ? ''အာမ, ဘန္တေ''တိ။ ''ယာနိ တာနိ, မဟာရာဇ, ဖလာနိ ရုက္ခတော ပတန္တိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ကာလေ ယေဝ ပတန္တိ, ဥဒာဟု အကာလေပီ''တိ? ''ယာနိ တာနိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဖလာနိ ပရိပက္ကာနိ ဝိလီနာနိ ပတန္တိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ ကာလေ ပတန္တိ။ ယာနိ ပန တာနိ အဝသေသာနိ ဖလာနိ တေသု ကာနိစိ ကိမိဝိဒ္ဓါနိ ပတန္တိ, ကာနိစိ လကုဋ္ဌဟတာနိ [သကုဏပဟတာ (သျာ.), လကုဋ္ဌဟတာနိ (သီ. ပီ. က.)] ပတန္တိ, ကာနိစိ ဝါတပ္ပဟတာနိ ပတန္တိ, ကာနိစိ အန္တောပူတိကာနိ ဟုတွာ ပတန္တိ, သဗ္ဗာနိ တာနိ အကာလေ ပတန္တီ''တိ။ ''ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဇရာဝေဂဟတာ မရန္တိ, တေ ယေဝ ကာလေ မရန္တိ, အဝသေသာ ကေစိ ကမ္မပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, ကေစိ ဂတိပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, ကေစိ ကိရိယပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တီ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, ယေ တေ ကမ္မပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, ယေပိ တေ ဂတိပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, ယေပိ တေ ကိရိယပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, ယေပိ တေ ဇရာဝေဂပ္ပဋိဗာဠ္ဟာ မရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ကာလေ ယေဝ မရန္တိ, ယောပိ မာတုကုစ္ဆိဂတော မရတိ, သော တဿ ကာလော, ကာလေ ယေဝ သော မရတိ။ ယောပိ ဝိဇာတဃရေ မရတိ, သော တဿ ကာလော , သောပိ ကာလေ ယေဝ မရတိ။ ယောပိ မာသိကော မရတိ။ပေ.။ ယောပိ ဝဿသတိကော မရတိ, သော တဿ ကာလော, ကာလေ ယေဝ သော မရတိ, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, အကာလေ မရဏံ နာမ န ဟောတိ, ယေ ကေစိ မရန္တိ, သဗ္ဗေ တေ ကာလေ ယေဝ မရန္တီ''တိ။

''သတ္တိမေ , မဟာရာဇ, ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရန္တိ။ ကတမေ သတ္တ? ဇိဃစ္ဆိတော, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ အလဘမာနော ဥပဟတဗ္ဘန္တရော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, ပိပာသိတော, မဟာရာဇ, ပာနီယံ အလဘမာနော ပရိသုက္ခဟဒယော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, အဟိနာ ဒဋ္ဌော, မဟာရာဇ, ဝိသဝေဂဘိဟတော တိကိစ္ဆကံ အလဘမာနော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, ဝိသမာသိတော, မဟာရာဇ, ဍယှန္တေသု အင်္ဂပစ္စင်္ဂေသု အဂဒံ အလဘမာနော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, အဂ္ဂိဂတော, မဟာရာဇ, ဈာယမာနော နိဗ္ဗာပနံ အလဘမာနော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, ဥဒကဂတော, မဟာရာဇ, ပတိဋ္ဌံ အလဘမာနော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, သတ္တိဟတော, မဟာရာဇ, အာဗာဓိကော ဘိသက္ကံ အလဘမာနော ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရတိ, ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, သတ္တ ဝိဇ္ဇမာနေပိ ဥတ္တရိံ အာယုသ္မိံ အကာလေ မရန္တိ။ တတြာဟံ, မဟာရာဇ, ဧကံသေန ဝဒာမိ။

“အဌဝိဓေန, မဟာရာဇ, သတ္တာနံ ကာလင်္ကိရိယာ ဟောတိ, တတသမုဋ္ဌာနေန ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန သေမ္ဟသမုဋ္ဌာနေန သန္နိပာတိကေန ဥတုဝိပရိဏာမေန ဝိသမပရိဟာရေန ဩပက္ကမိကေန ကမ္မဝိပာကေန, မဟာရာဇ, သတ္တာနံ ကာလင်္ကိရိယာ ဟောတိ။ တတြ, မဟာရာဇ, ယဒိဒံ ကမ္မဝိပာကေန ကာလင်္ကိရိယာ, သာ ယေဝ တတ္ထ သာမယိကာ [သာမာယိကာ (က.)] ကာလင်္ကိရိယာ, အဝသေသာ အသာမယိကာ ကာလင်္ကိရိယာတိ။ ဘဏတိ စ –

> “‘ဇိဃစ္ဆာယ ပိပာသာယ၊ အဟိဒဋ္ဌာ [အဟိဒဋ္ဌော (သီ.)၊ အဟိနာ ဒဋ္ဌော (ပီ.)] ဝိသေန စ။
> အဂ္ဂိဥဒကသတ္တီဟိ၊ အကာလေ တတ္ထ မီယတိ။
> တတပိတ္တေန သေမ္ဟေန၊ သန္နိပာတေနုတူဟိ စ။
> ဝိသမောပက္ကမကမ္မေဟိ၊ အကာလေ တတ္ထ မီယတီ’တိ။

“ကေစိ , မဟာရာဇ, သတ္တာ ပုဗ္ဗေ ကတေန တေန တေန အကုသလကမ္မဝိပာကေန မရန္တိ။ ဣဓ, မဟာရာဇ, ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ ဇိဃစ္ဆာယ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဇိဃစ္ဆာယ ပရိပီဠိတော ဆာတော ပရိကိလန္တော သုက္ခမိလာတဟဒယော ဗုဘုက္ခိတော [သုက္ခိတော (သီ. ပီ. က.)] ဝိသုက္ခိတော ဈာယန္တော အဗ္ဘန္တရံ ပရိဍယှန္တော ဇိဃစ္ဆာယ ယေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ ပိပာသာယ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ပေတော ဟုတွာ နိဇ္ဈာမတဏှိကော သမာနော လူခော ကိသော ပရိသုက္ခိတဟဒယော ပိပာသာယ ယေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ အဟိနာ ဍံသာပေတွာ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ အဇဂရမုခေနေဝ အဇဂရမုခံ ကဏှသပ္ပမုခေနေဝ ကဏှသပ္ပမုခံ ပရိဝတ္တိတွာ တေဟိ ခာယိတခာယိတော အဟီဟိ ဒဋ္ဌော ယေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ ဝိသံ ဒတွာ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဍယှန္တေဟိ အင်္ဂပစ္စင်္ဂေဟိ ဘိဇ္ဇမာနေန သရီရေန ကုဏပဂန္ဓံ ဝါယန္တော ဝိသေနေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ အဂ္ဂိနာ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ အင်္ဂါရပဗ္ဗတေနေဝ အင်္ဂါရပဗ္ဗတံ ယမဝိသယေနေဝ ယမဝိသယံ ပရိဝတ္တိတွာ ဒဍ္ဎဝိဒဍ္ဎဂတ္တော အဂ္ဂိနာ ယေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ ဥဒကေန မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဟတဝိလုတ္တဘဂ္ဂဒုဗ္ဗလဂတ္တော ခုဘိတစိတ္တော [ခုဘိတစိတ္တော (သီ. ပီ.)] ဥဒကေနေဝ [ဥဒကေ ယေဝ (ဗဟူသု)] မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ။

“ယော ပုဗ္ဗေ ပရေ သတ္တိယာ မာရေတိ, သော ဗဟူနိ ဝဿသတသဟဿာနိ ဆိန္နဘိန္နကောဋ္ဋိတဝိကောဋ္ဋိတော သတ္တိမုခသမာဟတော သတ္တိယာ ယေဝ မရတိ ဒဟရောပိ မဇ္ဈိမောပိ မဟလ္လကောပိ, ဣဒမ္ပိ တဿ သာမယိကမရဏံ”။

“ဘန္တေ နာဂသေန, အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ ယံ ဝဒေတိ, ဣင်္ဃ မေ တွံ တတ္ထ ကာရဏံ အတိဒိသာတိ”။ “ယထာ, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော အာဒိန္နတိဏကဋ္ဌသာခါပလာသော ပရိယာဒိန္နဘက္ခော ဥပာဒာနသင်္ခယာ နိဗ္ဗာယတိ, သော အဂ္ဂိ ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ သမယေ နိဗ္ဗုတော နာမာ’တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ဗဟူနိ ဒိဝသသဟဿာနိ ဇီဝိတွာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘သမယေ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, မဟတိမဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော အာဒိန္နတိဏကဋ္ဌသာခာပလာသော အသ္သ, တံ အပရိ ယာဒိန္နေ ယေဝ တိဏကဋ္ဌသာခာပလာသေ မဟတိမဟာမေဃော အဘိပ္ပဝသ္သိတ္ဝာ နိဗ္ဗာပေယ္ယ, အပိ နု ခေါ, မဟာရာဇ, မဟာအဂ္ဂိက္ခန္ဓော သမယေ နိဗ္ဗုတော နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိသ္သ ပန သော, မဟာ ရာဇ, ပစ္ဆိမော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော ပုရိမကေန အဂ္ဂိက္ခန္ဓေန သမသမဂတိကော နာဟောသီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, မေဃေန ပဋိပီဠိတော သော အဂ္ဂိက္ခန္ဓော အသမယေ နိဗ္ဗုတော”တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန တ သေမ္ဟသမုဋ္ဌာနေန တ သန္နိပါတိကေန တ ဥတုပရိဏာမဇေန တ ဝိသမပရိဟာရဇေန တ ဩပက္ကမိကေန တ ဇိဃစ္ဆာယ တ ပိပါသာယ တ သပ္ပဒဋ္ဌေန တ ဝိသမာသိတေန တ အဂ္ဂိနာ တ ဥဒကေန တ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဂဂနေ မဟတိမဟာဝလာဟကော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ နိန္နဉ္စ ထလဉ္စ ပရိပူရယန္တော အဘိဝ သ္သတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘မေဃော အနီတိကော အနုပဒ္ဒတေ ဝသ္သတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ စိရံ ဇီဝိ တ္ဝာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒတေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘သမယေ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဂဂနေ မဟတိမဟာဝလာဟကော ဥဋ္ဌဟိတ္ဝာ အန္တရာယေဝ မဟတာ တတေန အဗ္ဘ တ္ထံ ဂစ္ဆေယ္ယ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, မဟာဝလာဟကော သမယေ ဝိဂတော နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္ တေ”တိ။ “ကိသ္သ ပန သော, မဟာရာဇ, ပစ္ဆိမော ဝလာဟကော ပုရိမေန ဝလာဟကေန သမသမဂတိကော နာဟော သီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, တတေန ပဋိပီဠိတော သော ဝလာဟကော အသမယပ္ပတ္တော ယေဝ ဝိဂတော”တိ ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မ ရဏံ အတ္ထီတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဗလတ အာသီဝိသော ကုပိတော ကိဉ္စိဒေဝ ပုရိသံ ဍံသေယ္ယ, တသ္သ တံ ဝိသံ အနီတိ ကံ အနုပဒ္ဒဝံ မရဏံ ဟပေယ္ယ, တံ ဝိသံ ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကမနုပဒ္ဒဝံ ကောဋိဂတ’န္တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ စိရံ ဇီဝိတ္ဝာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒတေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒ တေ ဇီဝိတကောဋိဂတော သာမယိကံ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဗလဝတာ အာသီဝိသေန ဒဋ္ဌသ္သ အန္တရာယေဝ အာဟိတုဏ္ဍိကော အဂဒံ ဒတ္ဝာ အ ဝိသံ ကရေယ္ယ, အပိ နု ခေါ တံ, မဟာရာဇ, ဝိသံ သမယေ ဝိဂတံ နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ကိသ္သ ပန တံ, မဟာရာဇ, ပစ္ဆိမံ ဝိသံ ပုရိမကေန ဝိသေန သမသမဂတိကံ နာဟောသီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, အဂဒေန ပဋိပီ ဠိတံ ဝိသံ အကောဋိဂတံ ယေဝ ဝိဂတ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေ န ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာ ရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဣသ္သာသော သရံ ဟတေယ္ယ, သစေ သော သရော ယထာဂတိဂမနပထမတ္ထကံ ဂစ္ဆ တိ, သော သရော ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒတေ ယထာဂတိဂမနပထမတ္ထကံ ဂတော နာမာ’တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ စိရံ ဇီဝိတ္ဝာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒတေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘အနီ တိကော အနုပဒ္ဒတေ သမယေ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဣသ္သာသော သရံ ဟတေယ္ယ, တသ္သ တံ သရံ တသ္မိံ ယေဝ ခဏေ ကောစိ ဂဏှေ ယ္ယ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, သရော ယထာဂတိဂမနပထမတ္ထကံ ဂတော နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္ တေ”တိ။ “ကိသ္သ ပန သော, မဟာရာဇ, ပစ္ဆိမော သရော ပုရိမကေန သရေန သမသမဂတိကော နာဟောသီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, ဂဟဏေန တသ္သ သရသ္သ ဂမနံ ဥပစ္ဆိန္န”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ

အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ.။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ လောဟမယံ ဘာဇနံ အာကောဋ္ဋေယျ, တဿ အာကောဋ္ဋနေန သဒ္ဒော နိဗ္ဗတ္တိတွာ ယထာဂတိကမနုပထမတ္တကံ ဂစ္ဆတိ, သော သဒ္ဒော ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ ယထာဂတိက မနုပထမတ္တကံ ဂတော နာမာ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ဗဟူနိ ဒိဝသသဟဿာနိ ဇီဝိတွာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ သမယေ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ လောဟမယံ ဘာဇနံ အာကောဋ္ဋေယျ, တဿ အာကောဋ္ဋနေန သဒ္ဒော နိဗ္ဗတ္တေယျ, နိဗ္ဗတ္တေ သဒ္ဒေ အဒူရဂတေ ကောစိ အာမသေယျ, သဟ အာမသနေန သဒ္ဒော နိရုဇ္ဈေယျ, အပိ နု ခော သော, မဟာရာဇ, သဒ္ဒော ယထာဂတိကမနုပထမတ္တကံ ဂတော နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန, မဟာရာဇ, ပစ္ဆိမော သဒ္ဒော ပုရိမကေန သဒ္ဒေန သမသမဂတိကော နာဟောသီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, အာမသနေန သော သဒ္ဒော ဥပရတော”တိ ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ.။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ မဟာရာဇ ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ခေတ္တေ သုဝိရူဠ္ဟံ ဓညဗီဇံ သမ္မာ ပဝတ္တမာနေန ဝဿေန ဩတတဝိတတအာကိဏ္ဏဗဟုဖလံ ဟုတွာ [ဥဋ္ဌိတအာကိဏ္ဏဗဟုဖလံ ဘဝိတွာ (သျာ.)] သဿုဋ္ဌာနသမယံ ဟာပုဏာတိ, တံ ဓညံ ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကမနုပဒ္ဒဝံ သမယသမ္ပတ္တံ နာမ ဟောတီ’တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ဗဟူနိ ဒိဝသသဟဿာနိ ဇီဝိတွာ ဇရာဇိဏ္ဏော အာယုက္ခယာ အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ မရတိ, သော ဝုစ္စတိ ‘အနီတိကော အနုပဒ္ဒဝေ သမယေ မရဏမုပဂတော’တိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ခေတ္တေ သုဝိရူဠ္ဟံ ဓညဗီဇံ ဥဒကေန ဝိကလံ မရေယျ, အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, ဓညံ အသမယသမ္ပတ္တံ နာမ ဟောတီ”တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တံ, မဟာရာဇ, ပစ္ဆိမံ ဓညံ ပုရိမကေန ဓညေန သမသမဂတိကံ နာဟောသီ”တိ? “အာဂန္တုကေန, ဘန္တေ, ဥဏှေန ပဋိပီဠိတံ တံ ဓညံ မတ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ.။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ အကာလေ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘သမ္ပန္နတရုဏသဿံ ကိမယော ဥဋ္ဌဟိတွာ သမူလံ နာသေန္တီ’”တိ? “သုတပုဗ္ဗဉ္စေဝ တံ, ဘန္တေ, အမှေဟိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗဉ္စာ”တိ။ “ကိံ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, သဿံ ကာလေ နဋ္ဌံ, ဥဒာဟု အကာလေ နဋ္ဌ”န္တိ? “အကာလေ, ဘန္တေ, ယဒိ ခော တံ, ဘန္တေ, သဿံ ကိမယော န ခာဒေယျုံ, သဿုဒ္ဓရဏ သမယံ ဟာပုဏေယျာ”တိ။ “ကိံ ပန, မဟာရာဇ, အာဂန္တုကေန ဥပဃာတေန သဿံ ဝိနဿတိ, နိရုပဃာတံ သဿံ သ သုဒ္ဓရဏသမယံ ဟာပုဏာတီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသမုဋ္ဌာနေန တ။ပေ.။ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိပီဠိတော တ မရတိ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထီတိ။

“သုတပုဗ္ဗံ ပန တယာ, မဟာရာဇ, ‘သမ္ပန္နေ သဿေ ဖလဘာရနမိတေ မဉ္ဇရိပတ္တေ ကရကဝဿံ နာမ ဝဿံ ဩတရိတွာ ဝိနာသေတိ အဖလံ ကရောတီ’တိ? “သုတပုဗ္ဗဉ္စေဝ တံ, ဘန္တေ, အမှေဟိ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗဉ္စာ”တိ။ “အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, သဿံ ကာလေ နဋ္ဌံ, ဥဒာဟု အကာလေ နဋ္ဌ”န္တိ? “အကာလေ, ဘန္တေ, ယဒိ ခော တံ, ဘန္တေ, သဿံ ကရကဝဿံ န ဝဿေယျ သဿုဒ္ဓရဏသမယံ ဟာပုဏေယျာ”တိ။ “ကိံ ပန, မဟာရာဇ, အာဂန္တုကေန ဥပဃာတေန သဿံ ဝိနဿတိ, နိရုပဃာတံ သဿံ သဿုဒ္ဓရဏသမယံ ဟာပုဏာတီ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ အကာလေ မရတိ, သော အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိပီဠိတော တတသ

မုဋ္ဌာနေန တ ပိတ္တသမုဋ္ဌာနေန တ သေမ္ဟသမုဋ္ဌာနေန တ သန္နိပါတိကေန တ ဥတုပရိဏာမဇေန တ ဝိသမပရိဟာရဇေန တ ဩပက္ကမိကေန တ ဇိဃစ္ဆာယ တ ပိပါသာယ တ သပ္ပဒဋ္ဌေန တ ဝိသမာသိတေန တ အဂ္ဂိနာ တ ဥဒကေန တ သတ္တိဝေဂပ္ပဋိဝိဋ္ဌေန တ အကာလေ မရတိ။ ယဒိ ပန အာဂန္တုကေန ရောဂေန ပဋိဝိဋ္ဌော န ဘဝေယျ, သမယေဝ မရဏံ ဟပုဏေယျ။ ဣဒမေတ္ထ, မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေန ကာရဏေန အကာလေ မရဏံ အတ္ထိ''တိ။

''အစ္ဆရိယံ , ဘန္တေ နာဂသေန, အဗ္ဘုတံ ဘန္တေ နာဂသေန, သုဒဿိတံ ကာရဏံ, သုဒဿိတံ ဩပမ္မံ အကာလေ မရဏဿ ပရိဒီပနာယ, 'အတ္ထိ အကာလေ မရဏ'န္တိ ဥတ္တာနီကတံ ပာကဋံ ကတံ ဝိဘူတံ ကတံ, အစိတ္တ တဝိကမ္ပိတ္တကောပိ, ဘန္တေ နာဂသေန, မနုဇော ဧကမေကေနပိ တာဝ ဩပမ္မေန နိဋ္ဌံ ဂစ္ဆေယျ 'အတ္ထိ အကာလေ မရဏ'န္တိ, ကိံ ပန မနုဇော သစေတနော? ပဌမောပမ္မေနေဝတဟံ, ဘန္တေ, သညတ္တော 'အတ္ထိ အကာလေ မရဏ'န္တိ, အပိ စ အပရာပရံ နိဗ္ဗာဟနံ သောတုကာမော န သမ္ပဋိစ္ဆိ''န္တိ။

အကာလမရဏပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. စေတိယပါဋိဟာရိယပဉှော

၇. ''ဘန္တေ နာဂသေန, သဗ္ဗေသံ ပရိနိဗ္ဗုတာနံ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ, ဥဒါဟု ဧကစ္စာနံ ယေဝ ဟောတီ''တိ? ''ဧကစ္စာနံ, မဟာရာဇ, ဟောတိ, ဧကစ္စာနံ န ဟောတီ''တိ။ ''ကတမေသံ, ဘန္တေ, ဟောတိ, ကတမေသံ န ဟောတီ''တိ? ''တိဏ္ဏန္နံ, မဟာရာဇ, အညတရဿ အဓိဋ္ဌာနာ ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ။ ကတမေသံ တိဏ္ဏန္နံ? ဣဓ, မဟာရာဇ, အရဟာ ဒေဝမနုဿာနံ အနုကမ္ပာယ တိဋ္ဌန္တောဝ အဓိဋ္ဌာတိ 'ဧဝံနာမ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတူ'တိ, တဿ အဓိဋ္ဌာနဝသေန စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ, ဧဝံ အရဟတော အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဒေဝတာ မနုဿာနံ အနုကမ္ပာယ ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဒဿေန္တိ 'ဣမိနာ ပါဋိဟီရေန သဒ္ဓမ္မော နိစ္စသမ္ပဂ္ဂဟိတော ဘဝိဿတိ, မနုဿာ စ ပသန္နာ ကုသလေန အဘိဝမိဿန္တီ'တိ, ဧဝံ ဒေဝတာနံ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣတ္ထီ ဝါ ပုရိသော ဝါ သဒ္ဓေါ ပသန္နော ပဏ္ဍိတော ဗျတ္တော မေဓာဝီ ဗုဒ္ဓိသမ္ပန္နော ယောနိသော စိန္တယိတွာ ဂန္ဓံ ဝါ မာလံ ဝါ ဒုဿံ ဝါ အညတရံ ဝါ ကိဉ္စိ အဓိဋ္ဌဟိတွာ စေတိယေ ဥက္ခိပတိ 'ဧဝံနာမ ဟောတူ'တိ, တဿပိ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ, ဧဝံ မနုဿာနံ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ။

''ဣမေသံ ခေါ, မဟာရာဇ, တိဏ္ဏန္နံ အညတရဿ အဓိဋ္ဌာနဝသေန ပရိနိဗ္ဗုတဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ ဟောတိ။

''ယဒိ, မဟာရာဇ, တေသံ အဓိဋ္ဌာနံ န ဟောတိ, ခီဏာသဝဿပိ ဆဠဘိညဿ စေတောဝသိပ္ပတ္တဿ စေတိယေ ပါဋိဟီရံ န ဟောတိ, အသတိပိ , မဟာရာဇ, ပါဋိဟီရေ စရိတံ ဒိသွာ သုပရိသုဒ္ဓံ ဩကပ္ပေတဗ္ဗံ နိဋ္ဌံ ဂန္တဗ္ဗံ သဒ္ဒဟိတဗ္ဗံ 'သုပရိနိဗ္ဗုတော အယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော'''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

စေတိယပါဋိဟာရိယပဉှော သတ္တမော။

၈. ဓမ္မာဘိသမယပဉှော

၈. ''ဘန္တေ နာဂသေန, ယေ တေ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇန္တိ, တေသံ သဗ္ဗေသံ ယေဝ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ, ဥဒါဟု ကဿစိ န ဟောတီ''တိ? ''ကဿစိ, မဟာရာဇ, ဟောတိ, ကဿစိ န ဟောတီ''တိ။ ''ကဿ ဘန္တေ ဟောတိ, ကဿ န ဟောတီ''တိ? ''တိရစ္ဆာနဂတဿ, မဟာရာဇ, သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ, ပေတ္တိဝိသယူ

ပပန္နဿ။ပေ။ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိကဿ။ပေ။ ကုဟကဿ။ပေ။ မာတုဃာတကဿ။ပေ။ ပိတုဃာတကဿ။ပေ။ အရဟန္တဃာတကဿ။ပေ။ သင်္ဃဘေဒကဿ။ပေ။ လောဟိတုပ္ပာဒကဿ။ပေ။ ထေယျသံဝါသကဿ။ပေ။ တိတ္ထိယပက္ကန္တဿ။ပေ။ ဘိက္ခုနိဒူသကဿ။ပေ။ တေရသန္နံ ဂရုကာပတ္တီနံ အညတရံ အာပဇ္ဇိတွာ အဝုဋ္ဌိတဿ။ပေ။ ပဏ္ဍကဿ။ပေ။ ဥဘတောဗျဉ္ဇနကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။ပေ။ ယောပိ မနုဿဒဟရကော ဦနကသတ္တဝဿိကော, တဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။ ဣမေသံ ခော, မဟာရာဇ, သောဠသန္နံ ပုဂ္ဂလာနံ သုပ္ပဋိပန္နာနမ္ပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတီ’’တိ။

‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ယေ တေ ပန္နရသ ပုဂ္ဂလာ ဝိရုဒ္ဓါ ယေဝ, တေသံ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတု ဝါ မာ ဝါ ဟောတု, အထ ကေန ကာရဏေန မနုဿဒဟရကဿ ဦနကသတ္တဝဿိကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ? ဧတ္ထ တာဝ ပဉှော ဘဝတိ ‘နနု နာမ ဒဟရကဿ န ရာဂေါ ဟောတိ, န ဒေါသော ဟောတိ, န မောဟော ဟောတိ, န မာနော ဟောတိ, န မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိ ဟောတိ, န အရတိ ဟောတိ, န ကာမဝိတက္ကော ဟောတိ, အမိဿိတော ကိလေသေဟိ, သော နာမ ဒဟရကော ယုတ္တော စ ပတ္တော စ အရဟတိ စ စတ္တာရိ သစ္စာနိ ဧကပဋိဝေဓေန ပဋိဝိဇ္ဈိတု’’’န္တိ။

‘‘တဒေဝေတ္ထ , မဟာရာဇ, ကာရဏံ, ယေနာဟံ ကာရဏေန ဘဏာမိ ‘ဦနကသတ္တဝဿိကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတီ’တိ။ ယဒိ, မဟာရာဇ, ဦနကသတ္တဝဿိကော ရဇနီယေ ရဇ္ဇေယျ, ဒုဿနီယေ ဒုဿေယျ, မောဟနီယေ မုယှေယျ, မဒနီယေ မဇ္ဇေယျ, ဒိဋ္ဌိံ ဝိဇာနေယျ, ရတိဉ္စ အရတိဉ္စ ဝိဇာနေယျ, ကုသလာကုသလံ ဝိတက္ကေယျ, ဘဝေယျ တဿ ဓမ္မာဘိသမယော, အပိ စ, မဟာရာဇ, ဦနကသတ္တဝဿိကဿ စိတ္တံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ ပရိတ္တံ အပ္ပံ ထောကံ မန္ဒံ အဝိဘူတံ, အသင်္ခတာ နိဗ္ဗာနဓာတု ဂရုကာ ဘာရိကာ ဝိပုလာ မဟတီ။ ဦနကသတ္တဝဿိကော, မဟာရာဇ, တေန ဒုဗ္ဗလေန စိတ္တေန ပရိတ္တေန မန္ဒေန အဝိဘူတေန န သက္ကောတိ ဂရုကံ ဘာရိကံ ဝိပုလံ မဟတိံ အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ။

‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာ ဂရုကော ဘာရိကော ဝိပုလော မဟန္တော, အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, ပုရိသော အတ္တနော ပါကတိကေန ထာမဗလဝီရိယေန သက္ကုဏေယျ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇာနံ ဥဒ္ဓရိတု’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘ဒုဗ္ဗလတ္တာ, ဘန္တေ, ပုရိသဿ, မဟန္တတ္တာ သိနေရုပဗ္ဗတရာဇဿာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဦနကသတ္တဝဿိကဿ စိတ္တံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ ပရိတ္တံ အပ္ပံ ထောကံ မန္ဒံ အဝိဘူတံ, အသင်္ခတာ နိဗ္ဗာနဓာတု ဂရုကာ ဘာရိကာ ဝိပုလာ မဟတီ။ ဦနကသတ္တဝဿိကော တေန ဒုဗ္ဗလေန စိတ္တေန ပရိတ္တေန မန္ဒေန အဝိဘူတေန န သက္ကောတိ ဂရုကံ ဘာရိကံ ဝိပုလံ မဟတိံ အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, တေန ကာရဏေန ဦနကသတ္တဝဿိကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အယံ မဟာပထဝီ ဒီဃာ အာယတာ ပုထုလာ ဝိတ္ထတာ ဝိသာလာ ဝိတ္ထိဏ္ဏာ ဝိပုလာ မဟန္တာ, အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, မဟာပထဝိံ သက္ကာ ပရိတ္တကေန ဥဒကဗိန္ဒုကေန တေမေတွာ ဥဒကစိက္ခလ္လံ ကာတု’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘ပရိတ္တတ္တာ, ဘန္တေ, ဥဒကဗိန္ဒုဿ, မဟန္တတ္တာ မဟာပထဝိယာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဦနကသတ္တဝဿိကဿ စိတ္တံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ ပရိတ္တံ အပ္ပံ ထောကံ မန္ဒံ အဝိဘူတံ, အသင်္ခတာ နိဗ္ဗာနဓာတု ဒီဃာ အာယတာ ပုထုလာ ဝိတ္ထတာ ဝိသာလာ ဝိတ္ထိဏ္ဏာ ဝိပုလာ မဟန္တာ။ ဦနကသတ္တဝဿိကော တေန ဒုဗ္ဗလေန စိတ္တေန ပရိတ္တကေန မန္ဒေန အဝိဘူတေန န သက္ကောတိ မဟတိံ အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, တေန ကာရဏေန ဦနကသတ္တဝဿိကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

‘‘ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အဗလဒုဗ္ဗလပရိတ္တအပ္ပထောကမန္ဒဂ္ဂိ ဘဝေယျ, အပိ နု ခော, မဟာရာဇ, တာဝတကေန မန္ဒေန အဂ္ဂိနာ သက္ကာ သဒေဝကေ လောကေ အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတွာ အာလောကံ ဒဿေတု’’န္တိ? ‘‘န ဟိ, ဘန္တေ’’တိ။ ‘‘ကေန ကာရဏေန မဟာရာဇာ’’တိ? ‘‘မန္ဒတ္တာ, ဘန္တေ, အဂ္ဂိဿ, လောကဿ မဟန္တတ္တာ’’တိ။ ‘‘ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဦနကသတ္တဝဿိကဿ စိတ္တံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ ပရိတ္တံ အပ္ပံ ထောကံ မန္ဒံ အဝိဘူတံ, မ

ဟာတာ စ အဝိဇ္ဇန္တကာရေန ပိဟိတံ။ တသ္မာ ဒုက္ကရံ ဉာဏာလောကံ ဒဿယိတုံ, တေန ကာရဏေန ဉီနကာလတ္တဝသ္သို ကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, အာတုရော ကိသော အဏုပရိမိတကာယော သာလကကိမိ ဟတ္ထိနာဂံ တိဓာ ပဘိန္နံ နတ ယတံ တိဝိတ္ထတံ ဒသပရိဏာဟံ အဋ္ဌရတနိကံ သကဋ္ဌာနမုပဂတံ ဒိသွာ ဂိလိတုံ ပရိကမ္မေယျ, အပိ နု ခေါ သော, မဟာရာဇ, သာလကကိမိ သက္ကုဏေယျ တံ ဟတ္ထိနာဂံ ဂိလိတု”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကေန ကာရဏေန, မဟာရာဇာ”တိ? “ပရိတ္တတ္တာ, ဘန္တေ, သာလကကိမိဿ, မဟန္တတ္တာ ဟတ္ထိနာဂဿာ”တိ။ “ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဉီနကာလတ္တဝသ္သိကဿ စိတ္တံ အဗလံ ဒုဗ္ဗလံ ပရိတ္တံ အပ္ပံ ထောကံ မန္ဒံ အဝိဘူတံ, မဟတီ အသင်္ခတာ နိဗ္ဗာနဓာတု။ သော တေန ဒုဗ္ဗလေန စိတ္တေန ပရိတ္တကေန မန္ဒေန အဝိဘူတေန န သက္ကောတိ မဟတိံ အသင်္ခတံ နိဗ္ဗာနဓာတုံ ပဋိဝိဇ္ဈိတုံ, တေန ကာရဏေန ဉီနကာလတ္တဝသ္သိကဿ သုပ္ပဋိပန္နဿာပိ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟော တီ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ဓမ္မာဘိသမယပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဧကန္တသုခနိဗ္ဗာနပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံ ဧကန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, ဉဒာဟု ဒုက္ခေန မိဿ”န္တိ? “ဧကန္တသုခံ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ, ဒု က္ခေန အမိဿ”န္တိ။

“န မယံ တံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဝစနံ သဒ္ဒဟာမ ‘ဧကန္တသုခံ နိဗ္ဗာန’န္တိ, ဧဝမေတ္ထ မယံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပ စ္စေမ ‘နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခေန မိဿ’န္တိ, ကာရဏဉ္စေတ္ထ ဉပလဘာမ ‘နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခေန မိဿ’န္တိ။ ကတမံ တေ္တ ကာ ရဏံ ? ယေ တေ, ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသန္တိ, တေသံ ဒိဿတိ ကာယဿ စ စိတ္တဿ စ အာတာပေါ ပရိတာပေါ ဌာနစင်္ကမနိသဇ္ဇာသယနာဟာရပရိဂ္ဂဟော မိဒ္ဓဿ စ ဉပရောဓော အာယတနာနဉ္စ ပဋိပီဠနံ ဓနဓညပိယ ဉာတိမိတ္တပ္ပဇဟနံ။ ယေ ကေစိ လောကေ သုခိတာ သုခသမပ္ပိတာ, တေ သဗ္ဗေပိ ပဉ္စဟိ ကာမဂုဏေဟိ အာယတနေ ရ မေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကဗဟုဝိဓသုဘနိမိတ္တေန ရူပေန စက္ခုံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကဂီတ တဒိတဗဟုဝိဓသုဘနိမိတ္တေန သဒ္ဒေန သောတံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကပုပ္ဖဖလပတ္တတစမူလသာရဗ ဟုဝိဓသုဘနိမိတ္တေန ဂန္ဓေန ဃာနံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကခဇ္ဇဘောဇ္ဇလေယျပေယျသာယနီယဗ ဟုဝိဓသုဘနိမိတ္တေန ရသေန ဇိဝှံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကသဏှသုခုမမုဒုမဒ္ဒဝဗဟုဝိဓသုဘနိမိတ္ တေန ဖဿေန ကာယံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ, မနာပိကမနာပိကကလျာဏပာပကသုဘာသုဘဗဟုဝိဓဝိတက္ကမနသိကာ ရေန မနံ ရမေန္တိ ဗျူဟေန္တိ။ တုမှေ ပန တံ စက္ခုသောတဃာနဇိဝှာကာယမနောဗျူဟနံ ဟနထ ဉပဟနထ, ဆိန္ဒထ ဉပ စ္ဆိန္ဒထ, ရုန္ဓထ ဉပရုန္ဓထ။ တေန ကာယောပိ ပရိတပတိ, စိတ္တမ္ပိ ပရိတပတိ, ကာယေ ပရိတတ္တေ ကာယိကဒုက္ခ ဝေဒနံ ဝေဒိယတိ, စိတ္တေ ပရိတတ္တေ စေတသိကဒုက္ခဝေဒနံ ဝေဒယတိ။ နနု မာဂဏ္ဍိယောပိ [မာဂန္ဒိယောပိ (သီ. ပီ.)] ပ ရိဗ္ဗာဇကော ဘဂဝန္တံ ဂရဟမာနော ဧဝမာဟ ‘ဘူနဟု [ဘူတဟစ္စော (ပီ.), ဘူနဟစ္စော (က.)] သမဏော ဂေါတ မော’တိ။ ဣဒမေတ္ထ ကာရဏံ, ယေနာဟံ ကာရဏေန ဗြူမိ ‘နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခေန မိဿ’”န္တိ။

“န ဟိ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခေန မိဿံ, ဧကန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ။ ယံ ပန တွံ, မဟာရာဇ , ဗြူသိ ‘နိဗ္ဗာနံ ဒုက္ခ’န္တိ, နေတံ ဒုက္ခံ နိဗ္ဗာနံ နာမ, နိဗ္ဗာနဿ ပန သစ္ဆိကိရိယာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧသော, နိဗ္ဗာနပရိယေသနံ ဧတံ, ဧကန္တသုခံ ယေဝ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ။ ဧတ္တ ကာရဏံ ဝဒာမိ။ အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ရာဇူနံ ရဇ္ဇသုခံ နာမာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထိ ရာဇူနံ ရဇ္ဇသုခ”န္တိ။ “အပိ နု ခေါ တံ, မဟာရာဇ, ရဇ္ဇသုခံ ဒုက္ခေန မိဿ”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တေ, မဟာရာဇ, ရာဇာနော ပစ္စန္တေ ကုပိတေ တေသံ ပစ္စန္တနိဿိတာနံ ပဋိသေဓာယ အ မစ္စေဟိ ပရိဏာယကေဟိ ဘဋေဟိ ဗလတ္ထေဟိ ပရိဝုတာ ပဝါသံ ဂန္တွာ ဍံသမကသဝါတာတပပဋိပီဠိတာ သမဝိသမေ ပရိဓာဝန္တိ, မဟာယုဒ္ဓဉ္စ ကရောန္တိ, ဇီဝိတသံသယဉ္စ ပာပုဏန္တီ”တိ? “နေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ရဇ္ဇသုခံ နာမ, ရဇ္ဇသုခဿ ပရိယေသနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ ဧသော, ဒုက္ခေန, ဘန္တေ နာဂသေန, ရာဇာနော ရဇ္ဇံ ပရိယေသိတွာ ရဇ္ဇ သုခံ အနုဘဝန္တိ, ဧဝံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ရဇ္ဇသုခံ ဒုက္ခေန အမိဿံ, အညံ တံ ရဇ္ဇသုခံ, အညံ ဒုက္ခ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ

ဆော, မဟာရာဇ, ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ။ ယေ ပန တံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသန္တိ, တေ ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ အာတာပေန္တာ ဌာနစင်္ကမနိသဇ္ဇာသယနာဟာရံ ပရိဂ္ဂဟေန္တာ မိဒ္ဓံ ဥပရုန္ဓန္တာ အာယတနာနိ ပဋိပိဒဟန္တာ ကာယဉ္စ ဇီဝိတဉ္စ ပရိစ္စဇန္တာ ဒုက္ခေန နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသိတွာ ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ အနုဘောန္တိ, နိဟတပစ္စာမိတ္တာ ဝိယ ရာဇာနော ရဇ္ဇသုခံ။ ဧဝံ, မဟာရာဇ, ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ, အညံ နိဗ္ဗာနံ, အညံ ဒုက္ခန္တိ။

“အပရမ္ပိ , မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ, အညံ ဒုက္ခံ, အညံ နိဗ္ဗာနန္တိ။ အတ္ထိ, မဟာရာဇ, အာစရိယာနံ သိပ္ပဝန္တာနံ သိပ္ပသုခံ နာမာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထိ အာစရိယာနံ သိပ္ပဝန္တာနံ သိပ္ပသုခ”န္တိ။ “အပိ နု ခော တံ, မဟာရာဇ, သိပ္ပသုခံ ဒုက္ခေန မိဿ”န္တိ? “န ဟိ, ဘန္တေ”တိ။ “ကိဿ ပန တေ, မဟာရာဇ, အာစရိယာ [ဣဒံ ပဒံ သီ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] အာစရိယာနံ အဘိဝါဒနပစ္စုဋ္ဌာနေန ဥဒကာဟရဏဃရသမ္မဇ္ဇနဒန္တကဋ္ဌမုခေါဒကာနုပ္ပဒါနေန ဥစ္ဆိဋ္ဌပဋိဂ္ဂဟဏဥစ္ဆာဒနနှာပနပါဒပရိကမ္မေန သကစိတ္တံ နိက္ခိပိတွာ ပရစိတ္တာနုဝတ္တနေန ဒုက္ခသေယျာယ ဝိသမဘောဇနေန ကာယံ အာတာပေန္တီ”တိ? “နေတံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သိပ္ပသုခံ နာမ, သိပ္ပပရိယေသနာယ ပုဗ္ဗဘာဂေ သော, ဒုက္ခေန, ဘန္တေ နာဂသေန, အာစရိယာ သိပ္ပံ ပရိယေသိတွာ သိပ္ပသုခံ အနုဘောန္တိ, ဧဝံ, ဘန္တေ နာဂသေန, သိပ္ပသုခံ ဒုက္ခေန အမိဿံ, အညံ တံ သိပ္ပသုခံ, အညံ ဒုက္ခ”န္တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ။ ယေ ပန တံ နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသန္တိ, တေ ကာယဉ္စ စိတ္တဉ္စ အာတာပေန္တာ ဌာနစင်္ကမနိသဇ္ဇာသယနာဟာရံ ပရိဂ္ဂဟေန္တာ မိဒ္ဓံ ဥပရုန္ဓန္တာ အာယတနာနိ ပဋိပိဒဟန္တာ ကာယဉ္စ ဇီဝိတဉ္စ ပရိစ္စဇန္တာ ဒုက္ခေန နိဗ္ဗာနံ ပရိယေသိတွာ ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ အနုဘောန္တိ, အာစရိယာ ဝိယ သိပ္ပသုခံ။ ဧဝံ, မဟာရာဇ, ကေန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န ဒုက္ခေန မိဿံ, အညံ ဒုက္ခံ, အညံ နိဗ္ဗာန”န္တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

ကေန္တသုခနိဗ္ဗာနပဉှော နဝမော။

၁၀. နိဗ္ဗာနရူပသဏ္ဌာနပဉှော

၁၀. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘နိဗ္ဗာနံ နိဗ္ဗာန’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, သက္ကာ ပန တဿ နိဗ္ဗာနဿ ရူပံ ဝါ သဏ္ဌာနံ ဝါ ဝယံ ဝါ ပမာဏံ ဝါ ဩပမ္မေန ဝါ ကာရဏေန ဝါ ဟေတုနာ ဝါ နယေန ဝါ ဥပဒဿယိတု”န္တိ? “အပ္ပဋိဘာဂံ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ, န သက္ကာ နိဗ္ဗာနဿ ရူပံ ဝါ သဏ္ဌာနံ ဝါ ဝယံ ဝါ ပမာဏံ ဝါ ဩပမ္မေန ဝါ ကာရဏေန ဝါ ဟေတုနာ ဝါ နယေန ဝါ ဥပဒဿယိတု”န္တိ။ “ဣဓမှာဟံ, ဘန္တေ နာဂသေန, န သမ္ပဋိစ္ဆာမိ, ယံ အတ္ထိဓမ္မဿ နိဗ္ဗာနဿ ရူပံ ဝါ သဏ္ဌာနံ ဝါ ဝယံ ဝါ ပမာဏံ ဝါ ဩပမ္မေန ဝါ ကာရဏေန ဝါ ဟေတုနာ ဝါ နယေန ဝါ အပညာပနံ, ကာရဏေန မံ သညာပေဟီ”တိ။ “ဟောတု, မဟာရာဇ, ကာရဏေန တံ သညာပေဿာမိ။ အတ္ထိ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒေါ နာမာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ, အတ္ထေသော မဟာသမုဒ္ဒေါ”တိ။ “သစေ တံ, မဟာရာဇ, ကောစိ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ ‘ကိတ္တကံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ, ကတိ ပန တေ သတ္တာ, ယေ မဟာသမုဒ္ဒေ ပဋိဝသန္တီ’တိ, ဧဝံ ပုဋ္ဌော တွံ, မဟာရာဇ, ကိန္တိ တဿ ဗျာကရေယျာသီ”တိ? “သစေ မံ, ဘန္တေ, ကောစိ ဧဝံ ပုစ္ဆေယျ ‘ကိတ္တကံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ, ကတိ ပန တေ သတ္တာ, ယေ မဟာသမုဒ္ဒေ ပဋိဝသန္တီ’တိ, တမဟံ, ဘန္တေ, ဧဝံ ဝဒေယျံ ‘အပုစ္ဆိတဗ္ဗံ မံ တွံ အမ္ဘော ပုရိသ ပုစ္ဆသိ, နေသာ ပုစ္ဆာ ကေနစိ ပုစ္ဆိတဗ္ဗာ, ဌပနီယော ဧသော ပဉှော။ အဝိဘတ္တော လောကက္ခာယိကေဟိ မဟာသမုဒ္ဒေါ, န သက္ကာ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ ပရိမိနိတုံ သတ္တာ ဝါ ယေ တတ္ထ ဝါသမုပဂတာတိ ဧဝံဟံ ဘန္တေ တဿ ပဋိဝစနံ ဒဒေယျ”’န္တိ။

“ကိဿ ပန, တွံ မဟာရာဇ, အတ္ထိဓမ္မေ မဟာသမုဒ္ဒေ ဧဝံ ပဋိဝစနံ ဒဒေယျာသိ, နနု ဝိဂဏေတွာ [မိနိတွာ (က.)] တဿ အာစိက္ခိတဗ္ဗံ ‘ဧတ္တကံ မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ, ဧတ္တကာ စ သတ္တာ မဟာသမုဒ္ဒေ ပဋိဝသန္တီ’”တိ? “န သက္ကာ, ဘန္တေ, အဝိသယော ဧသော ပဉှော”တိ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, အတ္ထိဓမ္မေ ယေဝ မဟာသမုဒ္ဒေ န သက္ကာ ဥဒကံ ပရိဂဏေတုံ [ပရိမိနိတုံ (က.)] သတ္တာ ဝါ ယေ တတ္ထ ဝါသမုပဂတာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိဓမ္မဿေဝ နိဗ္ဗာနဿ န သက္ကာ ရူပံ ဝါ သဏ္ဌာနံ ဝါ ဝယံ ဝါ ပမာဏံ ဝါ ဩပမ္မေန ဝါ ကာရဏေန ဝါ ဟေတုနာ ဝါ နယေန ဝါ ဥပဒဿယိတုံ, ဝိဂဏေယျ, မဟာ

ရာဇ, ဣဒ္ဓိမာ စေတောဝသိပ္ပတ္တော မဟာသမုဒ္ဒေ ဥဒကံ တတ္ရာသယေ စ သတ္တေ, န တေ့ဝဝ သော ဣဒ္ဓိမာ စေ တောဝသိပ္ပတ္တော သက္ကုဏေယျ နိဗ္ဗာနဿ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတုံ။

"အပရမ္ပိ, မဟာရာဇ, ဥတ္တရိံ ကာရဏံ သုဏောဟိ, အတ္ထိဓမ္မဿေဝ နိဗ္ဗာနဿ န သက္ကာ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတုန္တိ။ အတ္ထိ, မဟာရာဇ, ဒေဝေသု အရူပကာယိကာ နာမ ဒေဝတာ"တိ။ "အာမ, ဘန္တေ, သုယျတိ 'အတ္ထိ ဒေဝေသု အရူပကာယိကာ နာမ ဒေဝတာ'"တိ။ "သက္ကာ ပန, မဟာရာဇ, တေသံ အရူပကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတု"န္တိ? "န ဟိ, ဘန္တေ"တိ။ "တေန ဟိ, မဟာရာဇ, နတ္ထိ အရူပကာယိကာ ဒေဝတာ"တိ? "အတ္ထိ, ဘန္တေ, အရူပကာယိကာ ဒေဝတာ, န စ သက္ကာ တေသံ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတု"န္တိ။ "ယထာ, မဟာရာဇ, အတ္ထိ သတ္တာနံ ယေဝ အရူပကာယိကာနံ ဒေဝတာနံ န သက္ကာ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတုံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိဓမ္မဿေဝ နိဗ္ဗာနဿ န သက္ကာ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတု"န္တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ဟောတု ဧကန္တသုခံ နိဗ္ဗာနံ, န စ သက္ကာ တဿ ရူပံ ဝာ သဏ္ဌာနံ ဝာ ဝယံ ဝာ ပမာဏံ ဝာ ဩပမ္မေန ဝာ ကာရဏေန ဝာ ဟေတုနာ ဝာ နယေန ဝာ ဥပဒဿယိတုံ။ အတ္ထိ ပန, ဘန္တေ, နိဗ္ဗာနဿ ဂုဏံ အညေဟိ အနုပဝိဋ္ဌံ ကိဉ္စိ ဩပမ္မနိဒဿနမတ္တ"န္တိ? "သရူပတော, မဟာရာဇ, နတ္ထိ, ဂုဏတော ပန သက္ကာ ကိဉ္စိ ဩပမ္မနိဒဿနမတ္တံ ဥပဒဿယိတု"န္တိ။ "သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ယထာဟံ လဘာမိ နိဗ္ဗာနဿ ဂုဏတောပိ ဧကဒေသပရိဒီပနမတ္တံ, တထာ သီဃံ ဗြူဟိ, နိဗ္ဗာပေဟိ မေ ဟဒယပရိဠာဟံ ဝိနယ သီတလမဓုရဝစနမာလုတေနာ"တိ။

"ပဒုမဿ, မဟာရာဇ, ဧကော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော, ဥဒကဿ ဒွေ ဂုဏာ, အဂဒဿ တယော ဂုဏာ, မဟာသမုဒ္ဒဿ စတ္တာရော ဂုဏာ, ဘောဇနဿ ပဉ္စ ဂုဏာ, အာကာသဿ ဒသ ဂုဏာ, မဏိရတနဿ တယော ဂုဏာ , လောဟိတစန္ဒနဿ တယော ဂုဏာ, သပ္ပိမဏ္ဍဿ တယော ဂုဏာ, ဂိရိသိခရဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, 'ပဒုမဿ ဧကော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမော ပဒုမဿ ဧကော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ အနုပလိတ္တံ ဥဒကေန, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗကိလေသေဟိ အနုပလိတ္တံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ပဒုမဿ ဧကော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဥဒကဿ ဒွေ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ ဥဒကဿ ဒွေ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ သီတလံ ပရိဠာဟနိဗ္ဗာပနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သီတလံ သဗ္ဗကိလေသပရိဠာဟနိဗ္ဗာပနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဥဒကဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ကိလန္တတသိတပိပါသိတဃမ္မာဘိတတ္တာနံ ဇနပသုပဇာနံ ပိပါသာဝိနယနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ကာမတဏှာဘဝတဏှာဝိဘဝတဏှာပိပါသာဝိနယနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဥဒကဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဥဒကဿ ဒွေ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, 'အဂဒဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ အဂဒဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, အဂဒော ဝိသပီဠိတာနံ သတ္တာနံ ပဋိသရဏံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ကိလေသဝိသပီဠိတာနံ သတ္တာနံ ပဋိသရဏံ။ အယံ, မဟာရာဇ, အဂဒဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အဂဒော ရောဂါနံ အန္တကရော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗဒုက္ခာနံ အန္တကရံ။ အယံ, မဟာရာဇ, အဂဒဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အဂဒော အမတံ, ဧဝမေဝ ခော,

မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အမတံ။ အယံ, မဟာရာဇ, အဂဒဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, အဂဒဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မဟာသမုဒ္ဒဿ စတ္တာရော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ မဟာသမုဒ္ဒဿ စတ္တာရော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော သုညော သဗ္ဗကုဏပေဟိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ , နိဗ္ဗာနံ သုညံ သဗ္ဗကိလေသကုဏပေဟိ။ အယံ, မဟာရာဇ , မဟာသမုဒ္ဒဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော မဟန္တော အနောရပာရော, န ပရိပူရတိ သဗ္ဗသဝန္တီဟိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ မဟန္တံ အနောရပာရံ, န ပူရတိ သဗ္ဗသတ္တေဟိ။ အယံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော မဟန္တာနံ ဘူတာနံ အာဝါသော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ မဟန္တာနံ အရဟန္တာနံ ဝိမလခီဏာသဝဗလပ္ပတ္တဝသီဘူတမဟာဘူတာနံ အာဝါသော။ အယံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော အပရိမိတဝိဝိဓဝိပုလဝီစိပုပ္ဖသံကုသုမိတော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အပရိမိတဝိဝိဓဝိပုလပရိသုဒ္ဓဝိဇ္ဇာဝိမုတ္တိပုပ္ဖသံကုသုမိတံ။ အယံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ စတုတ္ထော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ စတ္တာရော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဘောဇနဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ ဘောဇနဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ အာယုဓာရဏံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ ဇရာမရဏနာသနတော အာယုဓာရဏံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဗလဝဍ္ဎနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဣဒ္ဓိဗလဝဍ္ဎနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဝဏ္ဏဇနနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဂုဏဝဏ္ဏဇနနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဒရထဝူပသမနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သဗ္ဗကိလေသဒရထဝူပသမနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ စတုတ္ထော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျပဋိဝိနောဒနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ သဗ္ဗသတ္တာနံ သဗ္ဗဒုက္ခဇိဃစ္ဆာဒုဗ္ဗလျပဋိဝိနောဒနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ပဉ္စမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘အာကာသဿ ဒသ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ အာကာသဿ ဒသ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, အာကာသော န ဇာယတိ, န ဇီယတိ, န မီယတိ, န စဝတိ, န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုပ္ပသဟော, အစောရာဟရဏော, အနိဿိတော, ဝိဟဂဂမနော, နိရာဝရဏော, အနန္တော။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ န ဇာယတိ, န ဇီယတိ , န မီယတိ, န စဝတိ, န ဥပ္ပဇ္ဇတိ, ဒုပ္ပသဟံ, အစောရာဟရဏံ, အနိဿိတံ, အရိယဂမနံ, နိရာဝရဏံ, အနန္တံ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, အာကာသဿ ဒသ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မဏိရတနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ မဏိရတနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ ကာမဒဒံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ကာမဒဒံ။ အယံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ ဟာသကရံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဟာသကရံ။ အယံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ ဥဇ္ဇောတတ္တကရံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဥဇ္ဇောတတ္တကရံ [ဥဇ္ဇောတတ္ထကရံ (သီ. ပီ.), ဥဇ္ဇောတိတတ္တကရံ (သျာ.)]။ အယံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ‘လောဟိတစန္ဒနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ လောဟိတစန္ဒနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနံ ဒုလ္လဘံ, ဧဝမေဝ ခော,

မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဒုလ္လဘံ။ အယံ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနံ အသမသုဂန္ဓံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အသမသုဂန္ဓံ။ အယံ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနံ သဇ္ဇနပသတ္ထံ [သဗ္ဗဇနပသတ္ထံ (သျာ.)], ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အရိယသဇ္ဇနပသတ္ထံ။ အယံ, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, လောဟိတစန္ဒနဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, 'သပ္ပိမဏ္ဍဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ သပ္ပိမဏ္ဍဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍော ဝဏ္ဏသမ္ပန္နော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဂုဏဝဏ္ဏသမ္ပန္နံ။ အယံ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍော ဂန္ဓသမ္ပန္နော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သီလဂန္ဓသမ္ပန္နံ။ အယံ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍော ရသသမ္ပန္နော, ဧဝမေဝ ခော , မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ရသသမ္ပန္နံ။ အယံ, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, သပ္ပိမဏ္ဍဿ တယော ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ''တိ။

''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဂိရိသိခရဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမေ ဂိရိသိခရဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ အစ္စုဂ္ဂတံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အစ္စုဂ္ဂတံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ ပဌမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ အစလံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အစလံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ ဒုတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ ဒုရဓိရောဟံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ ဒုရဓိရောဟံ သဗ္ဗကိလေသာနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ တတိယော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ သဗ္ဗဗီဇာနံ အဝိရူဟနံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ သဗ္ဗကိလေသာနံ အဝိရူဟနံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ စတုတ္ထော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော။ ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရံ အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနံ အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တံ။ အယံ, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ ပဉ္စမော ဂုဏော နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌော ။ ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဂိရိသိခရဿ ပဉ္စ ဂုဏာ နိဗ္ဗာနံ အနုပဝိဋ္ဌာ''တိ။ ''သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ''တိ။

နိဗ္ဗာနရူပသဏ္ဌာနပဉ္ဟော ဒသမော။

၁၁. နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကရဏပဉ္ဟော

၁၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှေ ဘဏထ 'နိဗ္ဗာနံ န အတီတံ, န အနာဂတံ, န ပစ္စုပ္ပန္နံ, န ဥပ္ပန္နံ န အနုပ္ပန္နံ န ဥပ္ပာဒနီယ'န္တိ။ ဣဓ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယော ကောစိ သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ, သော ဥပ္ပန္နံ သစ္ဆိကရောတိ, ဥဒာဟု ဥပ္ပာဒေတွာ သစ္ဆိကရောတီ''တိ? ''ယော ကောစိ, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ, သော န ဥပ္ပန္နံ သစ္ဆိကရောတိ, န ဥပ္ပာဒေတွာ သစ္ဆိကရောတိ, အပိ စ, မဟာရာဇ, အတ္ထေသာ နိဗ္ဗာနဓာတု, ယံ သော သမ္မာပဋိပန္နော သစ္ဆိကရောတီ''တိ။

''မာ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဣမံ ပဉ္ဟံ ပဋိစ္ဆန္နံ ကတွာ ဒီပေဟိ, ဝိဝဋံ ပာကဋံ ကတွာ ဒီပေဟိ ဆန္ဒဇာတော ဥဿာဟဇာတော, ယံ တေ သိက္ခိတံ, တံ သဗ္ဗံ ဧတ္ထေဝါကိရာဟိ, ဧတ္ထာယံ ဇနော သမ္မူဠ္ဟော ဝိမတိဇာတော သံသယပက္ခန္ဒော, ဘိန္ဒေတံ အန္တောဒောသသလ္လ''န္တိ။ ''အတ္ထေသာ, မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနဓာတု သန္တာ သုခါ ပဏီတာ, တံ သမ္မာပဋိပန္နော ဇိနာနုသိဋ္ဌိယာ သင်္ခါရေ သမ္မသန္တော ပညာယ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အန္တေဝာသိကော အာစရိယာနုသိဋ္ဌိယာ ဝိဇ္ဇံ ပညာယ သစ္ဆိကရောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော ဇိနာနုသိဋ္ဌိယာ ပညာယ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။

''ကထံ ပန တံ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗန္တိ? အနီတိတော နိရုပဒ္ဒဝတော အဘယတော ခေမတော သန္တတော သုခတော သာတတော ပဏီတတော သုစိတော သီတလတော ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဗဟုကဋ္ဌပုဉ္ဇေန ဇလိတကဋ္ဌိတေန အဂ္ဂိနာ ဒယှမာနော တယာမေန တတော မုဉ္စိတွာ နိရဂ္ဂိကောကာသံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ပရမသုခံ လဘေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော သမ္မာပဋိပန္နော, သော ယောနိသော မနသိကာရေန ဗျပဂတတိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပံ ပရမသုခံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အဂ္ဂိ, ဧဝံ တိဝိဓဂ္ဂိ ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ အဂ္ဂိဂတော ပုရိသော, ဧဝံ သမ္မာပဋိပန္နော ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ နိရဂ္ဂိကောကာသော, ဧဝံ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော အဟိကုက္ကုရမနုဿကုဏပသရီရဝဠဉ္ဇကောဋ္ဌာသရာသိဂတော ကုဏပဇဋာဇဋိတန္တရမနုပဝိဋ္ဌော တယာမေန တတော မုစ္စိတွာ နိက္ကုဏပောကာသံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ပရမသုခံ လဘေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော သမ္မာပဋိပန္နော, သော ယောနိသော မနသိကာရေန ဗျပဂတကိလေသကုဏပံ ပရမသုခံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကုဏပံ, ဧဝံ ပဉ္စ ကာမဂုဏာ ဒဋ္ဌဗ္ဗာ; ယထာ ကုဏပဂတော ပုရိသော, ဧဝံ သမ္မာပဋိပန္နော ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ နိက္ကုဏပောကာသော, ဧဝံ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဘီတော တသိတော ကမ္ပိတော ဝိပရီတဝိဗ္ဘန္တစိတ္တော တယာမေန တတော မုစ္စိတွာ ဒဠှံ ထိရံ အစလံ အဘယဋ္ဌာနံ ပဝိသိတွာ တတ္ထ ပရမသုခံ လဘေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော သမ္မာပဋိပန္နော, သော ယောနိသော မနသိကာရေန ဗျပဂတဘယသန္တာသံ ပရမသုခံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဘယံ, ဧဝံ ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏံ ပဋိစ္စ အပရာပရံ ပဝတ္တဘယံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ; ယထာ ဘီတော ပုရိသော, ဧဝံ သမ္မာပဋိပန္နော ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ အဘယဋ္ဌာနံ, ဧဝံ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ပုရိသော ကိလိဋ္ဌမလိနကလလကဒ္ဒမဒေသေ ပတိတော တယာမေန တံ ကလလကဒ္ဒမံ အပဟေတွာ ပရိသုဒ္ဓဝိမလဒေသမုပဂန္တွာ တတ္ထ ပရမသုခံ လဘေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော သမ္မာပဋိပန္နော, သော ယောနိသော မနသိကာရေန ဗျပဂတကိလေသမလကဒ္ဒမံ ပရမသုခံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကလလံ, ဧဝံ လာဘသက္ကာရသိလောကော ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ ကလလဂတော ပုရိသော, ဧဝံ သမ္မာပဋိပန္နော ဒဋ္ဌဗ္ဗော; ယထာ ပရိသုဒ္ဓဝိမလဒေသော, ဧဝံ နိဗ္ဗာနံ ဒဋ္ဌဗ္ဗံ။

"တဉ္စ ပန နိဗ္ဗာနံ သမ္မာပဋိပန္နော ကိန္တိ သစ္ဆိကရောတိ? ယော သော, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော, သော သင်္ခါရာနံ ပဝတ္တံ သမ္မသတိ။ ပဝတ္တံ သမ္မသမာနော တတ္ထ ဇာတိံ ပဿတိ ဇရံ ပဿတိ ဗျာဓိံ ပဿတိ မရဏံ ပဿတိ, န တတ္ထ ကိဉ္စိ သုခံ သာတံ ပဿတိ အာဒိတောပိ မဇ္ဈတောပိ ပရိယောသာနတောပိ။ သော တတ္ထ ကိဉ္စိ န ဂယှုပဂံ ပဿတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဒိဝသသန္တတ္တေ အယောဂုဠေ ဇလိတေ တတ္တေ ကဌိတေ အာဒိတောပိ မဇ္ဈတောပိ ပရိယောသာနတောပိ န ကိဉ္စိ ဂယှုပဂံ ပဒေသံ ပဿတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော သင်္ခါရာနံ ပဝတ္တံ သမ္မသတိ, သော ပဝတ္တံ သမ္မသမာနော တတ္ထ ဇာတိံ ပဿတိ ဇရံ ပဿတိ ဗျာဓိံ ပဿတိ မရဏံ ပဿတိ, န တတ္ထ ကိဉ္စိ သုခံ သာတံ ပဿတိ အာဒိတောပိ မဇ္ဈတောပိ ပရိယောသာနတောပိ။ သော တတ္ထ [ဣဒံ ပဒဒွယံ သီ. ပီ. ပေါတ္ထကေသု နတ္ထိ] န ကိဉ္စိ ဂယှုပဂံ ပဿတိ, တဿ ဂယှုပဂံ အပဿန္တဿ စိတ္တေ အရတိ သဏ္ဌာတိ, ကာယသ္မိံ ဍာဟော ဩက္ကမတိ, သော အတာဏော အသရဏော အသရဏီဘူတော ဘဝေသု နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

"ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဇလိတဇာလံ မဟန္တံ အဂ္ဂိက္ခန္ဓံ ပဝိသေယျ, သော တတ္ထ အတာဏော အသရဏော အသရဏီဘူတော အဂ္ဂိမှိ နိဗ္ဗိန္ဒေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, တဿ ဂယှုပဂံ အပဿန္တဿ စိတ္တေ အရတိ သဏ္ဌာတိ, ကာယသ္မိံ ဍာဟော ဩက္ကမတိ, သော အတာဏော အသရဏော အသရဏီဘူတော ဘဝေသု နိဗ္ဗိန္ဒတိ။

"တဿ ပဝတ္တေ ဘယဒဿာဝိဿ ဧဝံ စိတ္တံ ဥပ္ပဇ္ဇတိ 'သန္တတ္တံ ခော ပနေတံ ပဝတ္တံ သမ္ပဇ္ဇလိတံ ဗဟုဒုက္ခံ ဗဟူပါယာသံ, ယဒိ ကောစိ လဘေထ အပ္ပဝတ္တံ ဧတံ သန္တံ ဧတံ ပဏီတံ, ယဒိဒံ သဗ္ဗသင်္ခါရသမထော သဗ္ဗူပဓိပဋိနိဿဂ္ဂေါ တဏှက္ခယော ဝိရာဂေါ နိရောဓော နိဗ္ဗာန'န္တိ။ ဣတိ ဟေတံ [ဟိတံ (သီ.), ဟိ ဣဒံ (ပီ.)] တဿ

အပ္ပဝတ္တေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ ပဟံသယတိ တုသယတိ [ပဟံသီယတိ ကုဟီယတိ (သီ. ပီ.)]'ပဋိလဒ္ဓံ ခော မေ နိဿရဏ'န္တိ။

"ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော ဝိပ္ပနဋ္ဌော ဝိဒေသပက္ခန္ဒော နိဗ္ဗာဟနမဂ္ဂံ ဒိသွာ တတ္ထ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ ပဟံသယတိ တုသယတိ [ပဟံသီယတိ ကုဟီယတိ (သီ. ပီ.)] 'ပဋိလဒ္ဓော မေ နိဗ္ဗာဟနမဂ္ဂေါ'တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ပဝတ္တေ ဘယဒဿာဝီသ္သ အပ္ပဝတ္တေ စိတ္တံ ပက္ခန္ဒတိ ပသီဒတိ ပဟံသယတိ တုသယတိ [ပဟံသီယတိ ကုဟီယတိ (သီ. ပီ.)] 'ပဋိလဒ္ဓံ ခော မေ နိဿရဏ'န္တိ။

"သော အပ္ပဝတ္တတ္တာယ မဂ္ဂံ အာယူဟတိ ဂဝေသတိ ဘာဝေတိ ဗဟုလီကရောတိ, တဿ တဒတ္ထံ သတိ သန္တိဋ္ဌတိ, တဒတ္ထံ ဝီရိယံ သန္တိဋ္ဌတိ, တဒတ္ထံ ပီတိ သန္တိဋ္ဌတိ, တဿ တံ စိတ္တံ အပရာပရံ မနသိကရောတော ပဝတ္တံ သမတိက္ကမိတွာ အပ္ပဝတ္တံ ဩက္ကမတိ, အပ္ပဝတ္တမနုပ္ပတ္တော, မဟာရာဇ, သမ္မာပဋိပန္နော 'နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ'တိ ဝုစ္စတီ"တိ။ "သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဧဝမေတံ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ"တိ။

နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကရဏပဉှော ဧကာဒသမော။

၁၂. နိဗ္ဗာနသန္နိဟိတပဉှော

၁၂. "ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ သော ပဒေသော ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒိသာယ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ တိရိယံ ဝါ, ယတ္ထ နိဗ္ဗာနံ သန္နိဟိတ"န္တိ? "နတ္ထိ, မဟာရာဇ, သော ပဒေသော ပုရတ္ထိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဒက္ခိဏာယ ဝါ ဒိသာယ ပစ္ဆိမာယ ဝါ ဒိသာယ ဥတ္တရာယ ဝါ ဒိသာယ ဥဒ္ဓံ ဝါ အဓော ဝါ တိရိယံ ဝါ, ယတ္ထ နိဗ္ဗာနံ သန္နိဟိတ"န္တိ။

"ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ နိဗ္ဗာနဿ သန္နိဟိတောကာသော, တေန ဟိ နတ္ထိ နိဗ္ဗာနံ? ယေသဉ္စ တံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ, တေသမ္ပိ သစ္ဆိကိရိယာ မိစ္ဆာ, ကာရဏံ တတ္ထ ဝက္ခာမိ, ယထာ, ဘန္တေ နာဂသေန, မဟိယာ ဓညုဋ္ဌာနံ ခေတ္တံ အတ္ထိ, ဂန္ဓုဋ္ဌာနံ ပုပ္ဖံ အတ္ထိ, ပုပ္ဖုဋ္ဌာနံ ဂုမ္ဗော အတ္ထိ, ဖလုဋ္ဌာနံ ရုက္ခော အတ္ထိ, ရတနုဋ္ဌာနံ အာကရော အတ္ထိ, တတ္ထ ယော ကောစိ ယံ ယံ ဣစ္ဆတိ, သော တတ္ထ ဂန္တွာ တံ တံ ဟရတိ, ဧဝမေဝ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ နိဗ္ဗာနံ အတ္ထိ, တဿ နိဗ္ဗာနဿ ဥဋ္ဌာနောကာသောပိ ဣစ္ဆိတဗ္ဗော, ယသ္မာ စ ခော, ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာနဿ ဥဋ္ဌာနောကာသော နတ္ထိ, တသ္မာ နတ္ထိ နိဗ္ဗာနန္တိ ဗြူမိ, ယေသဉ္စ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတံ, တေသမ္ပိ သစ္ဆိကိရိယာ မိစ္ဆာ"တိ။

"နတ္ထိ , မဟာရာဇ, နိဗ္ဗာနဿ သန္နိဟိတောကာသော, အတ္ထိ စေတံ နိဗ္ဗာနံ, သမ္မာပဋိပန္နော ယောနိသော မနသိကာရေန နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ ပန, မဟာရာဇ, အတ္ထိ အဂ္ဂိ နာမ, နတ္ထိ တဿ သန္နိဟိတောကာသော, ဒွေ ကဋ္ဌာနိ သင်္ဃဋ္ဋေန္တော အဂ္ဂိံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ နိဗ္ဗာနံ, နတ္ထိ တဿ သန္နိဟိတောကာသော, သမ္မာပဋိပန္နော ယောနိသော မနသိကာရေန နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။

"ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, အတ္ထိ သတ္တ ရတနာနိ နာမ။ သေယျထိဒံ, စက္ကရတနံ ဟတ္ထိရတနံ အဿရတနံ မဏိရတနံ ဣတ္ထိရတနံ ဂဟပတိရတနံ ပရိဏာယကရတနံ။ န စ တေသံ ရတနာနံ သန္နိဟိတောကာသော အတ္ထိ, ခတ္တိယဿ ပန သမ္မာပဋိပန္နဿ ပဋိပတ္တိဗလေန တာနိ ရတနာနိ ဥပဂစ္ဆန္တိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အတ္ထိ နိဗ္ဗာနံ, နတ္ထိ တဿ သန္နိဟိတောကာသော, သမ္မာပဋိပန္နော ယောနိသော မနသိကာရေန နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, နိဗ္ဗာနဿ သန္နိဟိတောကာသော မာ ဟောတု, အတ္ထိ ပန တံ ဌာနံ, ယတ္ထ ဌိတော သမ္မာ ပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ"တိ? "အာမ, မဟာရာဇ , အတ္ထိ တံ ဌာနံ, ယတ္ထ ဌိတော သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ"တိ။

“ကတမံ ပန, ဘန္တေ, တံ ဌာနံ, ယတ္ထ ဌိတော သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတီ”တိ? “သီလံ, မဟာရာဇ, ဌာနံ, သီလေ ပတိဋ္ဌိတော ယောနိသော မနသိကရောန္တော သက္ကယဝနေပိ စီနဝိလာတေပိ အလသန္ဒေပိ နိဂုမ္ဗေပိ [နိကုမ္ဗေပိ (သီ. ဿာ. ပီ.)] ကာသိကောသလေပိ ကသ္မီရေပိ ဂန္ဓာရေပိ နဂမုဒ္ဓနိပိ ဗ္ရဟ္မလောကေပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ ဌိတော သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ စက္ခုမာ ပုရိသော သကယဝနေပိ စီနဝိလာတေပိ အလသန္ဒေပိ နိဂုမ္ဗေပိ ကာသိကောသလေပိ ကသ္မီရေပိ ဂန္ဓာရေပိ နဂမုဒ္ဓနိပိ ဗ္ရဟ္မလောကေပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ ဌိတော အာကာသံ ပဿတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သီလေ ပတိဋ္ဌိတော ယောနိသော မနသိကရောန္တော သကယဝနေပိ။ပေ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ ဌိတော သမ္မာပဋိပန္နော နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, သကယဝနေပိ။ပေ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ ဌိတဿ ပုဗ္ဗဒိသာ အတ္ထိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သီလေ ပတိဋ္ဌိတဿ ယောနိသော မနသိကရောန္တဿ သက္ကယဝနေပိ။ပေ။ ယတ္ထ ကတ္ထစိပိ ဌိတဿ သမ္မာပဋိပန္နဿ အတ္ထိ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ”တိ။ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဒေသိတံ တယာ နိဗ္ဗာနံ, ဒေသိတာ နိဗ္ဗာနသစ္ဆိကိရိယာ, ပရိက္ခတာ သီလဂုဏာ, ဒဿိတာ သမ္မာပဋိပတ္တိ, ဥဿာပိတော ဓမ္မဒ္ဓဇော, သဏ္ဌပိတာ ဓမ္မနေတ္တိ, အဝဉ္စော သုပ္ပယုတ္တာနံ သမ္မာပယောဂေါ, ဧဝမေတံ ဂဏိဝရပဝရ တထာ သမ္ပဋိစ္ဆာမီ”တိ။

နိဗ္ဗာနသန္နိဟိတပဉှော ဒွါဒသမော။

ဝေဿန္တရဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဣမသ္မိံ ဝဂ္ဂေ ဒွါဒသ ပဉှာ။

၄. အနုမာနဝဂ္ဂေါ

၁. အနုမာနပဉှော

၁. အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ဉာတုကာမော သောတုကာမော ဓာရေတုကာမော ဉာဏာလောကံ ဒဋ္ဌုကာမော အညာဏံ ဘိန္ဒိတုကာမော ဉာဏာလောကံ ဥပ္ပာဒေတုကာမော အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ နာသေတုကာမော အဓိမတ္တံ ဓိတိဉ္စ ဥဿာဟဉ္စ သတိဉ္စ သမ္ပဇညဉ္စ ဥပဋ္ဌပေတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ “ဘန္တေ နာဂသေန, ကိံ ပန ဗုဒ္ဓော တယာ ဒိဋ္ဌော”တိ။ “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ကိံ ပန တေ အာစရိယေဟိ ဗုဒ္ဓော ဒိဋ္ဌော”တိ? “န ဟိ, မဟာရာဇာ”တိ။ “ဘန္တေ နာဂသေန, န ကိရ တယာ ဗုဒ္ဓော ဒိဋ္ဌော, နာပိ ကိရ တေ အာစရိယေဟိ ဗုဒ္ဓော ဒိဋ္ဌော, တေန ဟိ, ဘန္တေ နာဂသေန, နတ္ထိ ဗုဒ္ဓော, န ဟေတ္ထ ဗုဒ္ဓော ပညာယတီ”တိ။

“အတ္ထိ ပန တေ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ, ယေ တေ တဝ ခတ္တိယဝံသဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ”တိ? “အာမ, ဘန္တေ။ ကော သံသယော, အတ္ထိ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ, ယေ မမ ခတ္တိယဝံသဿ ပုဗ္ဗင်္ဂမာ”တိ။ “ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ တယာ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ယေ ပန တံ, မဟာရာဇ, အနုသာသန္တိ ပုရောဟိတာ သေနာပတိနော အက္ခဒဿာ မဟာမတ္တာ, တေဟိ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ ဒိဋ္ဌပုဗ္ဗာ”တိ? “န ဟိ ဘန္တေ”တိ။ “ယဒိ ပန တေ, မဟာရာဇ, ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ န ဒိဋ္ဌာ, နာပိ ကိရ တေ အနုသာသကေဟိ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ ဒိဋ္ဌာ, တေန ဟိ နတ္ထိ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ, န ဟေတ္ထ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ ပညာယန္တီ”တိ။

“ဒိဿန္တိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ပုဗ္ဗကာနံ ခတ္တိယာနံ အနုဘူတာနိ ပရိဘောဂဘဏ္ဍာနိ။ သေယျထိဒံ, သေတစ္ဆတ္တံ ဥဏှီသံ ပာဒုကာ ဝါလဗီဇနီ ခဂ္ဂရတနံ မဟာရဟာနိ စ သယနာနိ။ ယေဟိ မယံ ဇာနေယျာမ သဒ္ဒဟေယျာမ ‘အတ္ထိ ပုဗ္ဗကာ ခတ္တိယာ’တိ။ “ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, မယမ္ပေတံ ဘဂဝန္တံ ဇာနေယျာမ သဒ္ဒဟေယျာမ။ အတ္ထိ တံ ကာရဏံ, ယေန မယံ ကာရဏေန ဇာနေယျာမ သဒ္ဒဟေယျာမ ‘အတ္ထိ သော ဘဂဝါ’တိ။ ကတမံ တံ ကာရဏံ? အတ္ထိ ခော, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အနုဘူတာနိ ပရိဘောဂဘဏ္ဍာနိ။ သေယျထိဒံ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒာ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ

ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ယေဟိ သဒေဝကော လောကော ဇာနာတိ သဒ္ဒဟတိ 'အတ္ထိ သော ဘဂဝါ'တိ။ ဣမိနာ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန ဣမိနာ ဟေတုနာ ဣမိနာ နယေန ဣမိနာ အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗော 'အတ္ထိ သော ဘဂဝါ'တိ။

“‘ဗဟူ ဇနေ တာရယိတွာ၊ နိဗ္ဗုတော ဥပဓိက္ခယေ။
အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ အတ္ထိ သော ဒွိပဒုတ္တမော’”တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ဩပမ္မံ ကရောဟီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, နဂရဝဍ္ဎကီ နဂရံ မာပေတုကာမော ပဌမံ တာဝ သမံ အနုန္နတမနောနတံ အသက္ခရပါသာဏံ နိရုပဒ္ဒဝမနဝဇ္ဇံ ရမဏီယံ ဘူမိဘာဂံ အနုဝိလောကေတွာ ယံ တတ္ထ ဝိသမံ, တံ သမံ ကာရာပေတွာ ခါဏုကဏ္ဋကံ ဝိသောဓာပေတွာ တတ္ထ နဂရံ မာပေယျ သောဘနံ ဝိဘတ္တံ ဘာဂသော မိတံ ဥက္ကိဏ္ဏပရိခါပါကာရံ ဒဠှဂောပုရဋ္ဋာလကောဋ္ဋကံ ပုထုစစ္စရစတုက္ကသန္ဓိသိင်္ဃာဋကံ သုစိသမတလရာဇမဂ္ဂံ သုဝိဘတ္တအန္တရာပဏံ အာရာမုယျာနတဠာကပေါက္ခရဏိဥဒပါနသမ္ပန္နံ ဗဟုဝိဓဒေဝဋ္ဌာနပ္ပဋိမဏ္ဍိတံ သဗ္ဗဒောသဝိရဟိတံ, သော တသ္မိံ နဂရေ သဗ္ဗထာ ဝေပုလ္လတ္တံ ပတ္တေ အညံ ဒေသံ ဥပဂစ္ဆေယျ, အထ တံ နဂရံ အပရေန သမယေန ဣဒ္ဓံ ဘဝေယျ ဖီတံ သုဘိက္ခံ ခေမံ သမိဒ္ဓံ သိဝံ အနီတိကံ နိရုပဒ္ဒဝံ နာနာဇနသမာကုလံ, ပုထူ ခတ္တိယာ ဗြာဟ္မဏာ ဝေဿာ သုဒ္ဒါ ဟတ္ထာရောဟာ အဿာရောဟာ ရထိကာ ပတ္တိကာ ဓနုဂ္ဂဟာ ထရုဂ္ဂဟာ စေလကာ စလကာ ပိဏ္ဍဒါယကာ ဥဂ္ဂါ ရာဇပုတ္တာ ပက္ခန္ဒိနော မဟာနာဂါ သူရာ ဝမ္မိနော ယောဓိနော ဒါသိကပုတ္တာ ဘဋိပုတ္တာ [ဒါသပုတ္တာ ဘဋ္ဋိပုတ္တာ (သီ. ပီ.)] မလ္လကာ ဂဏကာ အာဠာရိကာ သူဒါ ကပ္ပကာ နဟာပကာ စုန္ဒာ မာလာကာရာ သုဝဏ္ဏကာရာ သဇ္ဈုကာရာ သီသကာရာ တိပုကာရာ လောဟကာရာ ဝဋ္ဋကာရာ အယောကာရာ မဏိကာရာ ပေသကာရာ ကုမ္ဘကာရာ ဝေဏုကာရာ လောဏကာရာ စမ္မကာရာ ရထကာရာ ဒန္တကာရာ ရဇ္ဇုကာရာ ကောစ္ဆကာရာ သုတ္တကာရာ ဝိလီဝကာရာ ဓနုကာရာ ဇိယကာရာ ဥသုကာရာ စိတ္တကာရာ ရင်္ဂကာရာ ရဇကာ တန္တဝါယာ တုန္နဝါယာ ဟေရညိကာ ဒုဿိကာ ဂန္ဓိကာ တိဏဟာရကာ ကဋ္ဌဟာရကာ ဘတကာ ပဏ္ဏိကာ ဖလိကာ [ဖလ္လိကာ (သီ. ပီ.)] မူလိကာ ဩဒနိကာ ပူဝိကာ မစ္ဆိကာ မံသိကာ မဇ္ဇိကာ နဋကာ နစ္စကာ လင်္ဃကာ ဣန္ဒဇာလိကာ ဝေတာလိကာ မလ္လာ ဆဝဍာဟကာ ပုပ္ဖဆဍ္ဍကာ ဝေနာ နေသာဒါ ဂဏိကာ လာသိကာ ကုမ္ဘဒါသိယော သက္ကယဝနစီနဝိလာတာ ဥဇ္ဇေနကာ ဘာရုကစ္ဆကာ ကာသိကောသလာ ပရန္တကာ မာဂဓကာ သာကေတကာ သောရေယျကာ [သောရဋ္ဌကာ (သီ. ပီ.)] ပါဝေယျကာ ကောဋုမ္ဗရမာထုရကာ အလသန္ဒကသ္မီရဂန္ဓာရာ တံ နဂရံ ဝါသာယ ဥပဂတာ နာနာဝိသယိနော ဇနာ နဝံ သုဝိဘတ္တံ အဒေါသမနဝဇ္ဇံ ရမဏီယံ တံ နဂရံ ပဿိတွာ အနုမာနေန ဇာနန္တိ 'ဆေကော ဝတ ဘော သော နဂရဝဍ္ဎကီ, ယော ဣမဿ နဂရဿ မာပေတာ'တိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, သော ဘဂဝါ အသမော အသမသမော အပ္ပဋိသမော အသဒိသော အတုလော အသင်္ချေယျော အပ္ပမေယျော အပရိမေယျော အမိတဂုဏော ဂုဏပါရမိပ္ပတ္တော အနန္တဓိတိ အနန္တတေဇော အနန္တဝီရိယော အနန္တဗလော ဗုဒ္ဓဗလပါရမိံ ဂတော သသေနမာရံ ပရာဇေတွာ ဒိဋ္ဌိဇာလံ ပဒါလေတွာ အဝိဇ္ဇံ ခေပေတွာ ဝိဇ္ဇံ ဥပ္ပာဒေတွာ ဓမ္မုက္ကံ ဓာရယိတွာ သဗ္ဗညုတံ ပါပုဏိတွာ ဝိဇိတသင်္ဂါမော ဓမ္မနဂရံ မာပေသိ။

“ဘဂဝတော ခေါ, မဟာရာဇ, ဓမ္မနဂရံ သီလပါကာရံ ဟိရိပရိခံ ဉာဏဒွါရကောဋ္ဌကံ ဝီရိယအဋ္ဋာလကံ သဒ္ဓာဧသိကံ သတိဒေါဝါရိကံ ပညာပါသာဒံ သုတ္တန္တစစ္စရံ အဘိဓမ္မသိင်္ဃာဋကံ ဝိနယဝိနိစ္ဆယံ သတိပဋ္ဌာနဝီထိကံ, တဿ ခေါ ပန, မဟာရာဇ, သတိပဋ္ဌာနဝီထိယံ ဧဝရူပါ အာပဏာ ပသာရိတာ ဟောန္တိ။ သေယျထိဒံ, ပုပ္ဖာပဏံ ဂန္ဓာပဏံ ဖလာပဏံ အဂဒါပဏံ ဩသဓာပဏံ အမတာပဏံ ရတနာပဏံ သဗ္ဗာပဏ”န္တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ပုပ္ဖာပဏ”န္တိ? “အတ္ထိ ခေါ ပန, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ ဇာနတာ ပဿတာ အရဟတာ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေန အာရမ္မဏဝိဘတ္တိယော အက္ခာတာ။ သေယျထိဒံ, အနိစ္စသညာ ဒုက္ခသညာ အနတ္တသညာ အသုဘသညာ အာဒီနဝသညာ ပဟာနသညာ ဝိရာဂသညာ နိရောဓသညာ သဗ္ဗလောကေ အနဘိရတိသညာ သဗ္ဗသင်္ခါရေသု အနိစ္စသညာ အာနာပါနဿတိ ဥဒ္ဓုမာတကသညာ ဝိနီလကသညာ ဝိပုဗ္ဗကသညာ ဝိစ္ဆိဒ္ဒကသညာ ဝိက္ခာယိတကသညာ ဝိက္ခိတ္တကသညာ ဟတဝိက္ခိတ္တကသညာ လောဟိတကသညာ ပုဠဝကသညာ အဋ္ဌိကသညာ မေတ္တာသညာ ကရုဏာသညာ မုဒိတာသညာ ဥပေက္ခာသညာ မရဏာနုဿတိ ကာယဂတာသတိ, ဣမေ ခေါ, မဟာရာဇ, ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ အာရမ္မဏဝိဘတ္တိယော အက္ခာတာ။ တတ္ထ ယော ကောစိ ဇရာမရဏာ မုစ္စိတုကာမော, သော

တေသု အညတရံ အာရမ္မဏံ ဂဏှာတိ, တေန အာရမ္မဏေန ရာဂ ဝိမုစ္စတိ, ဒေါသာ ဝိမုစ္စတိ, မောဟာ ဝိမုစ္စတိ, မာနတော ဝိမုစ္စတိ, ဒိဋ္ဌိတော ဝိမုစ္စတိ, သံသာရံ တရတိ, တဏှာသောတံ နိတရေတိ, တိဝိဓံ မလံ ဝိသောဓေတိ, သဗ္ဗကိလေသေ ဥပဟန္တွာ အမလံ ဝိရဇံ သုဒ္ဓံ ပဏ္ဍရံ အဇာတိံ အဇရံ အမရံ သုခံ သီတိဘူတံ အဘယံ နဂရုတ္တမံ နိဗ္ဗာနနဂရံ ပဝိသိတွာ အရဟတ္တေ စိတ္တံ ဝိမောစေတိ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ 'ဘဂဝတော ပုပ္ဖာပဏ'န္တိ။

"'ကမ္မမူလံ ဂဟေတွာန, အာပဏံ ဥပဂစ္ဆထ။
အာရမ္မဏံ ကိဏိတွာန, တတော မုစ္စထ မုတ္တိယာ'"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဂန္ဓာပဏ"န္တိ? "အတ္ထိ ခေါ ပန, မဟာရာဇ, တေန ဘဂဝတာ သီလဝိဘတ္တိယော အက္ခာတာ, ယေန သီလဂန္ဓေန အနုလိတ္တာ ဘဂဝတော ပုတ္တာ သဒေဝကံ လောကံ သီလဂန္ဓေန ဓူပေန္တိ သမ္ပဓူပေန္တိ, ဒိသမ္ပိ အနုဒိသမ္ပိ အနုဝါတမ္ပိ ပဋိဝါတမ္ပိ ဝါယန္တိ အတိဝါယန္တိ, ဖရိတွာ တိဋ္ဌန္တိ။ ကတမာ တာ သီလဝိဘတ္တိယော? သရဏသီလံ ပဉ္စင်္ဂသီလံ အဋ္ဌင်္ဂသီလံ ဒသင်္ဂသီလံ ပဉ္စုဒ္ဒေသပရိယာပန္နံ ပာတိမောက္ခသံဝရသီလံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, 'ဘဂဝတော ဂန္ဓာပဏ'န္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

"'န ပုပ္ဖဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ, န စန္ဒနံ တဂ္ဂရမလ္လိကာ ဝါ။
သတဉ္စ ဂန္ဓော ပဋိဝါတမေတိ, သဗ္ဗာ ဒိသာ သပ္ပုရိသော ပဝါယတိ [ပဝါတိ (သီ. ပီ.) ဓ. ပ. ၅၄ ပဿိတဗ္ဗံ]။

"'စန္ဒနံ တဂရံ ဝါပိ, ဥပ္ပလံ အထ ဝဿိကီ။
ဧတေသံ ဂန္ဓဇာတာနံ, သီလဂန္ဓော အနုတ္တရော။

"'အပ္ပမတ္တော အယံ ဂန္ဓော, ယွာယံ တဂရစန္ဒနံ။
ယော စ သီလဝတံ ဂန္ဓော, ဝါတိ ဒေဝေသု ဥတ္တမော'"တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဖလာပဏ"န္တိ? "ဖလာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အက္ခာတာနိ။ သေယ္ယထိဒံ, သောတာပတ္တိဖလံ သကဒါဂါမိဖလံ အနာဂါမိဖလံ အရဟတ္တဖလံ သုညတဖလသမာပတ္တိ အနိမိတ္တဖလသမာပတ္တိ အပ္ပဏိဟိတဖလသမာပတ္တိ ။ တတ္ထ ယော ကောစိ ယံ ဖလံ ဣစ္ဆတိ, သော ကမ္မမူလံ ဒတွာ ပတ္ထိတံ ဖလံ ကိဏာတိ။ ယဒိ သောတာပတ္တိဖလံ, ယဒိ သကဒါဂါမိဖလံ, ယဒိ အနာဂါမိဖလံ, ယဒိ အရဟတ္တဖလံ, ယဒိ သုညတဖလသမာပတ္တိံ, ယဒိ အနိမိတ္တဖလသမာပတ္တိံ, ယဒိ အပ္ပဏိဟိတဖလသမာပတ္တိံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကဿစိ ပုရိသဿ ဓုဝဖလော အမ္ဗော ဘဝေယ္យ, သော န တာဝ တတော ဖလာနိ ပါတေတိ, ယာဝ ကယိကာ န အာဂစ္ဆန္တိ, အနုပ္ပတ္တေ ပန ကယိကေ မူလံ ဂဟေတွာ ဧဝံ အာစိက္ခတိ 'အမ္ဘော ပုရိသ ဧသော ခေါ ဓုဝဖလော အမ္ဗော, တတော ယံ ဣစ္ဆသိ, ဧတ္တကံ ဖလံ ဂဏှာဟိ သလာဋုကံ ဝါ ဒောဝိလံ ဝါ ကေသိကံ ဝါ အာမံ ဝါ ပက္ကံ ဝါ'တိ, သော တေန အတ္တနာ ဒိန္နမူလေန ယဒိ သလာဋုကံ ဣစ္ဆတိ, သလာဋုကံ ဂဏှာတိ, ယဒိ ဒောဝိလံ ဣစ္ဆတိ, ဒောဝိလံ ဂဏှာတိ, ယဒိ ကေသိကံ ဣစ္ဆတိ, ကေသိကံ ဂဏှာတိ, ယဒိ အာမကံ ဣစ္ဆတိ, အာမကံ ဂဏှာတိ, ယဒိ ပက္ကံ ဣစ္ဆတိ, ပက္ကံ ဂဏှာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယော ယံ ဖလံ ဣစ္ဆတိ, သော ကမ္မမူလံ ဒတွာ ပတ္ထိတံ ဖလံ ဂဏှာတိ, ယဒိ သောတာပတ္တိဖလံ။ပေ။ ယဒိ အပ္ပဏိဟိတဖလသမာပတ္တိံ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, 'ဘဂဝတော ဖလာပဏ'န္တိ။

"'ကမ္မမူလံ ဇနာ ဒတွာ, ဂဏှန္တိ အမတမ္ဖလံ။
တေန တေ သုခိတာ ဟောန္တိ, ယေ ကီတာ အမတပ္ဖလ'"န္တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အဂဒါပဏ"န္တိ? "အဂဒါနိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အက္ခာတာနိ, ယေဟိ အဂဒေဟိ သော ဘဂဝါ သဒေဝကံ လောကံ ကိလေသဝိသတော ပရိမောစေတိ။ ကတမာနိ ပန တာနိ အဂဒါနိ? ယာနိမာနိ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ စတ္တာရိ အရိယသစ္စာနိ အက္ခာတာနိ။ သေယ္ယထိဒံ, ဒုက္ခံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခသမုဒ

ယံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓံ အရိယသစ္စံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒာ အရိယသစ္စံ, တတ္ထ ယေ ကေစိ အညာပေက္ခာ စ တုသစ္စံ ဓမ္မံ သုဏန္တိ, တေ ဇာတိယာ ပရိမုစ္စန္တိ, ဇရာယ ပရိမုစ္စန္တိ, မရဏာ ပရိမုစ္စန္တိ, သောကပရိဒေဝဒုက္ခ ဒောမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စန္တိ, ဣဒံ ခေါ မဟာရာဇ 'ဘဂဝတော အဂဒာပဏ'န္တိ။

'''ယေ ကေစိ အဂဒာ လောကေ [လောကေ အဂဒာ (ပီ.)]၊ ဝိသာနံ ပဋိဗာဟကာ။
ဓမ္မာဂဒသမံ နတ္ထိ၊ ဧတံ ပိဝထ ဘိက္ခဝေ'''တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ဩသဓာပဏ"န္တိ? "ဩသဓာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အ က္ခာတာနိ, ယေဟိ ဩသဓေဟိ သော ဘဂဝါ ဒေဝမနုဿေ တိကိစ္ဆတိ။ သေယျထိဒံ, စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ စ တ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ, ဧတေဟိ ဩသဓေဟိ ဘဂဝါ မိစ္ဆာဒိဋ္ဌိံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာသင်္ကပ္ပံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာဝါစံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာကမ္မ န္တံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာအာဇီဝံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာဝါယာမံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာသတိံ ဝိရေစေတိ, မိစ္ဆာသမာဓိံ ဝိရေစေတိ, လောဘဝမနံ ကာရေတိ, ဒောသဝမနံ ကာရေတိ, မောဟဝမနံ ကာရေတိ, မာနဝမနံ ကာရေတိ, ဒိဋ္ဌိဝမနံ ကာရေတိ, ဝိစိကိစ္ဆာ ဝမနံ ကာရေတိ, ဥဒ္ဓစ္စဝမနံ ကာရေတိ, ထိနမိဒ္ဓဝမနံ ကာရေတိ, အဟိရိကာနောတ္တပ္ပဝမနံ ကာရေတိ, သဗ္ဗကိလေသဝမနံ ကာရေတိ, ဣဒံ ခေါ, မဟာရာဇ, 'ဘဂဝတော ဩသဓာပဏ'န္တိ။

'''ယေ ကေစိ ဩသဓာ လောကေ၊ ဝိဇ္ဇန္တိ ဝိဝိဓာ ဗဟူ။
ဓမ္မောသဓသမံ နတ္ထိ၊ ဧတံ ပိဝထ ဘိက္ခဝေ။

'''ဓမ္မောသဓံ ပိဝိတွာန၊ အဇရာမရဏာ သိယုံ။
ဘာဝယိတွာ စ ပဿိတွာ၊ နိဗ္ဗုတာ ဥပဓိက္ခယေ'''တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော အမတာပဏ"န္တိ? "အမတံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အက္ခာ တံ, ယေန အမတေန သော ဘဂဝါ သဒေဝကံ လောကံ အဘိသိဉ္စိ, ယေန အမတေန အဘိသိတ္တာ ဒေဝမနုဿာ ဇာတိဇ ရာဗျာဓိမရဏသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စိံသု။ ကတမံ တံ အမတံ? ယဒိဒံ ကာယဂတာသတိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန 'အမတံ တေ, ဘိက္ခဝေ, ပရိဘုဉ္ဇန္တိ, ယေ ကာယဂတာသတိံ ပ ရိဘုဉ္ဇန္တီ'တိ။ ဣဒံ ခေါ, မဟာရာဇ, 'ဘဂဝတော အမတာပဏ'န္တိ။

'''ဗျာဓိတံ ဇနတံ ဒိသွာ၊ အမတာပဏံ ပသာရယိ။
ကမ္မေန တံ ကိဏိတွာန၊ အမတံ အာဒေထ ဘိက္ခဝေ'''တိ။

"ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော ရတနာပဏ"န္တိ? "ရတနာနိ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ အက္ခာ တာနိ, ယေဟိ ရတနေဟိ ဝိဘူသိတာ ဘဂဝတော ပုတ္တာ သဒေဝကံ လောကံ ဝိရောစန္တိ ဩဘာသေန္တိ ပဘာသေန္တိ ဇ လန္တိ ပဇ္ဇလန္တိ ဥဒ္ဓံ အဓော တိရိယံ အာလောကံ ဒဿေန္တိ။ ကတမာနိ တာနိ ရတနာနိ? သီလရတနံ သမာဓိရတနံ ပညာရတနံ ဝိမုတ္တိရတနံ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနရတနံ ပဋိသမ္ဘိဒါရတနံ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနံ။

"ကတမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သီလရတနံ? ပါတိမောက္ခသံဝရသီလံ ဣန္ဒြိယသံဝရသီလံ အာဇီဝပါရိသုဒ္ဓိသီလံ ပစ္စယသန္နိဿိတသီလံ စူဠသီလံ မဇ္ဈိမသီလံ မဟာသီလံ မဂ္ဂသီလံ ဖလသီလံ။ သီလရတနေန ခေါ, မဟာရာဇ, ဝိဘူသိတ ဿ ပုဂ္ဂလဿ သဒေဝကော လောကော သမာရကော သဗြဟ္မကော သဿမဏဗြာဟ္မဏီ ပဇာ ပိဟယတိ ပတ္ ထေတိ, သီလရတနပိဠန္ဓော ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ဒိသမ္ပိ အနုဒိသမ္ပိ ဥဒ္ဓမ္ပိ အဓောပိ တိရိယမ္ပိ ဝိရောစတိ အတိဝိ ရောစတိ [အတိရောစတိ (သီ. ပီ.)], ဟေဋ္ဌတော အဝီစိံ ဥပရိတော ဘဝဂ္ဂံ ဥပာဒာယ ဧတ္ထန္တရေ သဗ္ဗရတနာနိ အတိက္ ကမိတွာ [အတိသယိတွာ (သီ. ပီ.)] အဘိဘဝိတွာ အဇ္ဈောတ္ထရိတွာ တိဋ္ဌတိ, ဧဝရူပါနိ ခေါ, မဟာရာဇ, သီလ ရတနာနိ ဘဂဝတော ရတနာပဏေ ပသာရိတာနိ, ဣဒံ ခေါ မဟာရာဇ 'ဘဂဝတော သီလရတန'န္တိ။

'''ဧဝရူပါနိ သီလာနိ၊ သန္တိ ဗုဒ္ဓဿ အာပဏေ။

ကမ္မေန တံ ကိဏိတ္တန၊ ရတနံ တေ ပိဠန္ဓထာ’တိ။

“ကတမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သမာဓိရတနံ? သဝိတက္ကသဝိစာရော သမာဓိ, အဝိတက္ကဝိစာရမတ္တော သမာဓိ, အဝိတက္ကအဝိစာရော သမာဓိ, သုညတော သမာဓိ, အနိမိတ္တော သမာဓိ, အပ္ပဏိဟိတော သမာဓိ။ သမာဓိရတနံ ခော, မဟာရာဇ, ပိဠန္ဓဿ ဘိက္ခုနော ယေ တေ ကာမဝိတက္ကဗျာပာဒဝိတက္ကဝိဟိံသာဝိတက္ကမာနုဒ္ဓစ္စဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကိလေသဝတ္ထူနိ ဝိဝိဓာနိ စ ကုဝိတက္ကာနိ, တေ သဗ္ဗေ သမာဓိံ အာသဇ္ဇ ဝိကိရန္တိ ဝိဓမန္တိ ဝိဒ္ဓံသန္တိ န သဏ္ဌန္တိ [န သဏ္ဌဟန္တိ (သီ.)] န ဥပလိမ္ပန္တိ [န ဥပလိပ္ပန္တိ (သီ. ပီ.)] ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဝါရိ ပောက္ခရပတ္တေ ဝိကိရတိ ဝိဓမတိ ဝိဒ္ဓံသတိ န သဏ္ဌာတိ န ဥပလိမ္ပတိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ ပဒုမဿ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမာဓိရတနံ ပိဠန္ဓဿ ဘိက္ခုနော ယေ တေ ကာမဝိတက္ကဗျာပာဒဝိတက္ကဝိဟိံသာဝိတက္ကမာနုဒ္ဓစ္စ ဒိဋ္ဌိဝိစိကိစ္ဆာကိလေသဝတ္ထူနိ ဝိဝိဓာနိ စ ကုဝိတက္ကာနိ, တေ သဗ္ဗေ သမာဓိံ အာသဇ္ဇ ဝိကိရန္တိ ဝိဓမန္တိ ဝိဒ္ဓံသန္တိ န သဏ္ဌန္တိ န ဥပလိမ္ပန္တိ။ တံ ကိဿ ဟေတု? ပရိသုဒ္ဓတ္တာ သမာဓိဿ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ‘ဘဂဝတော သမာဓိရတန’န္တိ, ဧဝရူပါနိ ခော, မဟာရာဇ, သမာဓိရတနာနိ ဘဂဝတော ရတနာပဏေ ပသာရိတာနိ။

‘‘‘သမာဓိရတနမာလဿ ၊ ကုဝိတက္ကာ န ဇာယရေ။
န စ ဝိက္ခိပတေ စိတ္တံ၊ ဧတံ တုမှေ ပိဠန္ဓထာ’တိ။

“ကတမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပညာရတနံ? ယာယ, မဟာရာဇ, ပညာယ အရိယသာဝကော ‘ဣဒံ ကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ အကုသလ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ သာဝဇ္ဇံ, ဣဒံ အနဝဇ္ဇံ, ဣဒံ သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ န သေဝိတဗ္ဗံ, ဣဒံ ဟီနံ, ဣဒံ ပဏီတံ, ဣဒံ ကဏှံ, ဣဒံ သုက္ကံ, ဣဒံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘ဣဒံ ဒုက္ခ’န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခသမုဒယော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓော’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, ‘အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ’တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ မဟာရာဇ ‘ဘဂဝတော ပညာရတန’န္တိ။

‘‘‘ပညာရတနမာလဿ၊ န စိရံ ဝတ္တတေ ဘဝေါ။
ခိပ္ပံ ဖဿေတိ [ဖုဿေတိ (သျာ.)၊ ပဿတိ (က.)] အမတံ၊ န စ သော ရောစတေ ဘဝေ’တိ။

“ကတမံ , မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဝိမုတ္တိရတနံ”? “ဝိမုတ္တိရတနံ [ဝိမုတ္တိရတနန္တိ (သီ. ပီ.)] ခော, မဟာရာဇ, အရဟတ္တံ ဝုစ္စတိ, အရဟတ္တံ ပတ္တော ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခု ‘ဝိမုတ္တိရတနံ ပိဠန္ဓော’တိ ဝုစ္စတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ပုရိသော မုတ္တာကလာပမဏိကလာပပဝါဠကလာပာဘရဏပ္ပဋိမဏ္ဍိတော [ပဝါဠာဘရဏပဋိမဏ္ဍိတော (သီ. ပီ.)] အဂလုတဂရတာလီသကလောဟိတစန္ဒနာနုလိတ္တဂတ္တော နာဂပုန္နာဂသာလသလဠစမ္ပကယူထိကာတိမုတ္တကပာဋလုပ္ပလဝဿိကမလ္လိကာဝိစိတ္တော သေသဇနေ အတိက္ကမိတ္ဝာ ဝိရောစတိ အတိဝိရောစတိ ဩဘာသတိ ပဘာသတိ သမ္ပဘာသတိ ဇလတိ ပဇ္ဇလတိ အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ မာလာဂန္ဓရတနာဘရဏေဟိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, အရဟတ္တံ ပတ္တော ခီဏာသဝေါ ဝိမုတ္တိရတနပိဠန္ဓော ဥပာဒါယုပါဒါယ ဝိမုတ္တာနံ ဘိက္ခူနံ အတိက္ကမိတ္ဝာ သမတိက္ကမိတ္ဝာ ဝိရောစတိ အတိဝိရောစတိ ဩဘာသတိ ပဘာသတိ သမ္ပဘာသတိ ဇလတိ ပဇ္ဇလတိ အဘိဘဝတိ အဇ္ဈောတ္ထရတိ ဝိမုတ္တိယာ။ တံ ကိဿ ဟေတု? အဂ္ဂံ, မဟာရာဇ, ဧတံ ပိဠန္ဓနံ သဗ္ဗပိဠန္ဓနာနံ, ယဒိဒံ ဝိမုတ္တိပိဠန္ဓနံ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ‘ဘဂဝတော ဝိမုတ္တိရတန’န္တိ။

‘‘‘မဏိမာလာဓရံ ဂေဟာ၊ ဇနော [ဂေဟံ၊ ဇနော (က.)] သာမိံ ဥဒိက္ခတိ။
ဝိမုတ္တိရတနမာလန္တု၊ ဥဒိက္ခန္တိ သဒေဝကာ’တိ။

“ကတမံ မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနရတနံ? ပစ္စဝေက္ခဏဉာဏံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနရတနန္တိ ဝုစ္စတိ, ယေန ဉာဏေန အရိယသာဝကော မဂ္ဂဖလနိဗ္ဗာနာနိ ပဟီနကိလေသာဝသိဋ္ဌကိလေသေ စ ပစ္စဝေက္ခတိ။

‘‘‘ယေ ဉာဏေန ဗုဇ္ဈန္တိ၊ အရိယာ ကတကိစ္စတံ။

တံ ဉာဏရတနံ လဒ္ဓါ၊ တယမေထ ဇိနောရသာ’တိ။

“ကတမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ပဋိသမ္ဘိဒါရတနံ? စတဿော ခေါ, မဟာရာဇ, ပဋိသမ္ဘိဒါယော အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒါ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒါ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒါ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒါတိ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာရာဇ, စတူဟိ ပဋိသမ္ဘိဒါရတနေဟိ သမလင်္ကတော ဘိက္ခု ယံ ယံ ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ, ယဒိ ခတ္တိယပရိသံ, ယဒိ ဗြာဟ္မဏပရိသံ, ယဒိ ဂဟပတိပရိသံ, ယဒိ သမဏပရိသံ, ဝိသာရဒေါ ဥပသင်္ကမတိ အမင်္ကုဘူတော အဘီရု အစ္ဆမ္ဘီ အနုတ္တာသီ ဝိဂတလောမဟံသော ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ယောဓော သင်္ဂါမသူရော သန္နဒ္ဓပဉ္စာဝုဓော အစ္ဆမ္ဘိတော [အသမ္ဘီတော (သီ. ပီ.)] သင်္ဂါမံ ဩတရတိ, ‘သစေ အမိတ္တာ ဒူရေ ဘဝိဿန္တိ ဥသုနာ ပါတယိဿာမိ, တတော ဩရတော ဘဝိဿန္တိ သတ္တိယာ ပဟရိဿာမိ, တတော ဩရတော ဘဝိဿန္တိ ကဏယေန ပဟရိဿာမိ, ဥပဂတံ သန္တံ မဏ္ဍလဂ္ဂေန ဒွိဓာ ဆိန္ဒိဿာမိ, ကာယူပဂတံ ဆုရိကာယ ဝိနိဝိဇ္ဈိဿာမီ’တိ [ဝိဇ္ဈိဿာမီတိ (သီ.)], ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, စတုပဋိသမ္ဘိဒါရတနမဏ္ဍိတော ဘိက္ခု အစ္ဆမ္ဘိတော ပရိသံ ဥပသင်္ကမတိ။ ယော ကောစိ မံ အတ္ထပဋိသမ္ဘိဒေ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿတိ, တဿ အတ္ထေန အတ္ထံ ကထယိဿာမိ, ကာရဏေန ကာရဏံ ကထယိဿာမိ, ဟေတုနာ ဟေတုံ ကထယိဿာမိ, နယေန နယံ ကထယိဿာမိ, နိဿံသယံ ကရိဿာမိ, ဝိမတိံ ဝိဝေစေဿာမိ, တောသယိဿာမိ ပဉှာဝေယျာကရဏေန။

“ယော ကောစိ မံ ဓမ္မပဋိသမ္ဘိဒေ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿတိ, တဿ ဓမ္မေန ဓမ္မံ ကထယိဿာမိ, အမတေန အမတံ ကထယိဿာမိ, အသင်္ခတေန အသင်္ခတံ ကထယိဿာမိ, နိဗ္ဗာနေန နိဗ္ဗာနံ ကထယိဿာမိ, သုညတေန သုညတံ ကထယိဿာမိ , အနိမိတ္တေန အနိမိတ္တံ ကထယိဿာမိ, အပ္ပဏိဟိတေန အပ္ပဏိဟိတံ ကထယိဿာမိ, အနေဇေန အနေဇံ ကထယိဿာမိ, နိဿံသယံ ကရိဿာမိ, ဝိမတိံ ဝိဝေစေဿာမိ, တောသယိဿာမိ ပဉှာဝေယျာကရဏေန။

“ယော ကောစိ မံ နိရုတ္တိပဋိသမ္ဘိဒေ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿတိ, တဿ နိရုတ္တိယာ နိရုတ္တိံ ကထယိဿာမိ, ပဒေန ပဒံ ကထယိဿာမိ, အနုပဒေန အနုပဒံ ကထယိဿာမိ, အက္ခရေန အက္ခရံ ကထယိဿာမိ, သန္ဓိယာ သန္ဓိံ ကထယိဿာမိ, ဗျဉ္ဇနေန ဗျဉ္ဇနံ ကထယိဿာမိ, အနုဗျဉ္ဇနေန အနုဗျဉ္ဇနံ ကထယိဿာမိ, ဝဏ္ဏေန ဝဏ္ဏံ ကထယိဿာမိ, သရေန သရံ ကထယိဿာမိ, ပညတ္တိယာ ပညတ္တိံ ကထယိဿာမိ, ဝောဟာရေန ဝောဟာရံ ကထယိဿာမိ, နိဿံသယံ ကရိဿာမိ, ဝိမတိံ ဝိဝေစေဿာမိ, တောသယိဿာမိ ပဉှာဝေယျာကရဏေန။

“ယော ကောစိ မံ ပဋိဘာနပဋိသမ္ဘိဒေ ပဉှံ ပုစ္ဆိဿတိ, တဿ ပဋိဘာနေန ပဋိဘာနံ ကထယိဿာမိ, ဩပမ္မေန ဩပမ္မံ ကထယိဿာမိ, လက္ခဏေန လက္ခဏံ ကထယိဿာမိ, ရသေန ရသံ ကထယိဿာမိ, နိဿံသယံ ကရိဿာမိ, ဝိမတိံ ဝိဝေစေဿာမိ, တောသယိဿာမိ ပဉှာဝေယျာကရဏေနာတိ, ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ‘ဘဂဝတော ပဋိသမ္ဘိဒါရတန’န္တိ။

“‘ပဋိသမ္ဘိဒါ ကိဏိတွာန၊ ဉာဏေန ဖဿယေယျ ယော။
အစ္ဆမ္ဘိတော အနုဗ္ဗိဂ္ဂေါ၊ အတိရောစတိ သဒေဝကေ’တိ။

“ကတမံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနံ? သတ္တိမေ, မဟာရာဇ, ဗောဇ္ဈင်္ဂါ, သတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဓမ္မဝိစယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဝီရိယသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပီတိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ပဿဒ္ဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ သမာဓိသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ ဥပေက္ခာသမ္ဗောဇ္ဈင်္ဂေါ။ ဣမေဟိ ခေါ, မဟာရာဇ, သတ္တဟိ ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနေဟိ ပဋိမဏ္ဍိတော ဘိက္ခု သဗ္ဗံ တမံ အဘိဘုယျ သဒေဝကံ လောကံ ဩဘာသေတိ ပဘာသေတိ အာလောကံ ဇနေတိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ‘ဘဂဝတော ဗောဇ္ဈင်္ဂရတန’န္တိ။

“‘ဗောဇ္ဈင်္ဂရတနမာလဿ၊ ဥဋ္ဌဟန္တိ [ဥပဋ္ဌဟန္တိ (က.)၊ ဥဒိက္ခန္တိ (သျာ.)] သဒေဝကာ။
ကမ္မေန တံ ကိဏိတွာန၊ ရတနံ တေ ပိဠန္ဓထ’’’တိ။

“ဘန္တေ နာဂသေန, ကတမံ ဗုဒ္ဓဿ ဘဂဝတော သဗ္ဗာပဏ”န္တိ? “သဗ္ဗာပဏံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော နဝ ငံ ဗုဒ္ဓဝစနံ သာရီရိကာနိ ဟရိဘောဂိကာနိ စေတိယာနိ သင်္ဃရတနဉ္စ။ သဗ္ဗာပဏေ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဇာတိသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, ဘောဂသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, အာယုသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, အာရောဂျသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, ဝဏ္ဏသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, ပညာသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, မာနုသိကသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, ဒိဗ္ဗသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ, နိဗ္ဗာနသမ္ပတ္တိ ပသာရိတာ။ တတ္ထ ယေ တံ တံ သမ္ပတ္တိံ ဣစ္ဆန္တိ, တေ ကမ္မမူလံ ဒတွာ ပတ္ထိတပတ္ထိတံ သမ္ပတ္တိံ ကိဏန္တိ, ကေစိ သီလသမာဒါနေန ကိဏန္တိ, ကေစိ ဥပေါသထကမ္မေန ကိဏန္တိ, အပ္ပမတ္တကေနပိ ကမ္မမူလေန ဥပါဒါယုပါဒါယ သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, အာပဏိကဿ အာပဏေ တိလမုဂ္ဂမာသေ ပရိတ္တကေနပိ တဏ္ဍုလမုဂ္ဂမာသေန အပ္ပကေနပိ မူလေန ဥပါဒါယုပါဒါယ ဂဏှန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော သဗ္ဗာပဏေ အပ္ပမတ္တကေနပိ ကမ္မမူလေန ဥပါဒါယုပါဒါယ သမ္ပတ္တိယော ပဋိလဘန္တိ။ ဣဒံ ဝုစ္စတိ, မဟာရာဇ, ‘ဘဂဝတော သဗ္ဗာပဏ’န္တိ။

“‘အာယု အရောဂတာ ဝဏ္ဏံ, သဂ္ဂံ ဥစ္စာကုလီနတာ။
အသင်္ခတဉ္စ အမတံ, အတ္ထိ သဗ္ဗာပဏေ ဇိနေ။

“‘အပ္ပေန ဗဟုကေနာပိ, ကမ္မမူလေန ဂယှတိ။
ကိဏိတွာ သဒ္ဓါမူလေန, သမိဒ္ဓါ ဟောထ ဘိက္ခဝေါ’တိ။

“ဘဂဝတော ခေါ, မဟာရာဇ, ဓမ္မနဂရေ ဧဝရူပါ ဇနာ ပဋိဝသန္တိ, သုတ္တန္တိကာ ဝေနယိကာ အာဘိဓမ္မိကာ ဓမ္မကထိကာ ဇာတကဘာဏကာ ဒီဃဘာဏကာ မဇ္ဈိမဘာဏကာ သံယုတ္တဘာဏကာ အင်္ဂုတ္တရဘာဏကာ ခုဒ္ဒကဘာဏကာ သီလသမ္ပန္နာ သမာဓိသမ္ပန္နာ ပညာသမ္ပန္နာ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာရတာ ဝိပဿကာ သဒတ္ထမနုယုတ္တာ အာရညိကာ ရုက္ခမူလိကာ အဗ္ဘောကာသိကာ ပလာလပုဉ္ဇိကာ သောသာနိကာ နေသဇ္ဇိကာ ပဋိပန္နကာ ဖလဋ္ဌာ သေက္ခာ ဖလသမင်္ဂိနော သောတာပန္နာ သကဒါဂါမိနော အနာဂါမိနော အရဟန္တော တေဝိဇ္ဇာ ဆဠဘိညာ ဣဒ္ဓိမန္တော ပညာယ ပါရမိံ ဂတာ သတိပဋ္ဌာနသမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂမဂ္ဂဝရဈာနဝိမောက္ခရူပါရူပသန္တသုခသမာပတ္တိကုသလာ, တေဟိ အရဟန္တေဟိ အာကုလံ သမာကုလံ အာကိဏ္ဏံ သမာကိဏ္ဏံ နဠဝနသရဝနမိဝ ဓမ္မနဂရံ အဟောသိ။ ဘဝတီဟ –

“‘ဝီတရာဂါ ဝီတဒေါသာ, ဝီတမောဟာ အနာသဝါ။
ဝီတတဏှာ အနာဒါနာ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘အာရညိကာ ဓုတဓရာ, ဈာယိနော လူခစီဝရာ။
ဝိဝေကာဘိရတာ ဓီရာ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘နေသဇ္ဇိကာ သန္ထတိကာ, အထောပိ ဌာနစင်္ကမာ။
ပံသုကူလဓရာ သဗ္ဗေ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘တိစီဝရဓရာ သန္တာ, စမ္မခဏ္ဍစတုတ္ထကာ။
ရတာ ဧကာသနေ ဝိညူ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘အပ္ပိစ္ဆာ နိပကာ ဓီရာ, အပ္ပါဟာရာ အလောလုပါ။
လာဘာလာဘေန သန္တုဋ္ဌာ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘ဈာယီ ဈာနရတာ ဓီရာ, သန္တစိတ္တာ သမာဟိတာ။
အာကိဉ္စညံ ပတ္ထယာနာ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

“‘ပဋိပန္နာ ဖလဋ္ဌာ စ, သေက္ခာ ဖလသမင်္ဂိနော။
အာသီသကာ [အာသိံသကာ (သီ. ပီ.)] ဥတ္တမတ္ထံ, ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘သောတာပန္နာ စ ဝိမလာ၊ သကဒါဂါမိနော စ ယေ။
အနာဂါမီ စ အရဟန္တော၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘သတိပဋ္ဌာနကုသလာ ၊ ဗောဇ္ဈင်္ဂဘာဝနာရတာ။
ဝိပဿကာ ဓမ္မဓရာ၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘ဣဒ္ဓိပါဒေသု ကုသလာ၊ သမာဓိဘာဝနာရတာ။
သမ္မပ္ပဓာနာနုယုတ္တာ၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘အဘိညာပာရမိပ္ပတ္တာ၊ ပေတ္တိကေ ဂောစရေ ရတာ။
အန္တလိက္ခမှိ စရဏာ၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘ဩက္ခိတ္တစက္ခူ မိတဘာဏီ၊ ဂုတ္တဒွါရာ သုသံဝုတာ။
သုဒန္တာ ဥတ္တမေ ဒမ္မေ [ဓမ္မေ (သီ. ပီ.)] ၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ။

‘‘‘တေဝိဇ္ဇာ ဆဠဘိညာ စ၊ ဣဒ္ဓိယာ ပါရမိံ ဂတာ။
ပညာယ ပါရမိပ္ပတ္တာ၊ ဓမ္မနဂရေ ဝသန္တိ တေ’တိ။

‘‘ယေ ခော တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ အပရိမိတဉာဏဝရဓရာ အသင်္ဂါ အတုလဂုဏာ [အတုလိယဂုဏာ (သီ. ပီ. က.)] အတုလယသာ အတုလဗလာ အတုလတေဇာ ဓမ္မစက္ကာနုပ္ပဝတ္တကာ ပညာပါရမိံ ဂတာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဓမ္မသေနာပတိနော’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဣဒ္ဓိမန္တော အဓိဂတပ္ပဋိသမ္ဘိဒါပတ္တဝေသာရဇ္ဇာ ဂဂနစရာ ဒုရာသဒါ ဒုပ္ပသဟာ အနာလမ္ဗစရာ သသာဂရမဟိဓရပထဝိကမ္ပကော စန္ဒသူရိယပရိမဇ္ဇကာ ဝိကုဗ္ဗနာဓိဋ္ဌာနာဘိနီဟာရကုသလာ ဣဒ္ဓိယာ ပါရမိံ ဂတာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ပုရောဟိတာ’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဓုတင်္ဂမနုဂတာ အပ္ပိစ္ဆာ သန္တုဋ္ဌာ ဝိညတ္တိမနေသနဇိဂုစ္ဆကာ ပိဏ္ဍာယ သပဒါနစာရိနော ဘမရာဝ ဂန္ဓမနုဃာယိတွာ ပဝိသန္တိ ဝိဝိတ္တကာနနံ, ကာယေ စ ဇီဝိတေ စ နိရပေက္ခာ အရဟတ္တမနုပ္ပတ္တာ ဓုတင်္ဂဂုဏေ အဂ္ဂနိက္ခိတ္တာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘အက္ခဒဿာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ပရိသုဒ္ဓါ ဝိမလာ နိက္ကိလေသာ စုတူပပါတကုသလာ ဒိဗ္ဗစက္ခုမှိ ပါရမိံ ဂတာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘နဂရဇောတကာ’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဗဟုဿုတာ အာဂတာဂမာ ဓမ္မဓရာ ဝိနယဓရာ မာတိကာဓရာ သိထိလဓနိတဒီဃရဿဂရုကလဟုကက္ခရပရိစ္ဆေဒကုသလာ နဝင်္ဂသာသနဓရာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဓမ္မရက္ခာ’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဝိနယညူ ဝိနယကောဝိဒါ ဌာနာဋ္ဌာနကုသလာ [နိဒါနပဌနကုသလာ (သီ. ပီ.), နိဒါနဝတ္ထုကုသလာ (သျာ.)] အာပတ္တာနာပတ္တိဂရုကလဟုကသတေကိစ္ဆအတေကိစ္ဆဝုဋ္ဌာနဒေသနာနိဂ္ဂဟ- ပဋိကမ္မဩသာရဏနိဿာရဏပဋိသာရဏကုသလာ ဝိနယေ ပါရမိံ ဂတာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ရူပရက္ခာ’** တိ [ရူပဒက္ခာတိ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဝိမုတ္တိဝရကုသုမမာလဗဒ္ဓါ ဝရပဝရမဟဂ္ဃသေဋ္ဌဘာဝမနုပ္ပတ္တာ ဗဟုဇနကန္တမဘိပတ္ထိတာ, ဧဝရူပါ ခော, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ပုပ္ဖာပဏိကာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ စတုသစ္စာဘိသမယပ္ပဋိဝိဒ္ဓာ ဒိဋ္ဌသစ္စာ ဝိညာတသာသနာ စတူသု သာမညဖလေသု တိဏ္ဏဝိစိကိစ္ဆာ ပဋိလဒ္ဓဖလသုခာ အညေသမ္ပိ ပဋိပန္နာနံ တေ ဖလေ သံဝိဘဇန္တိ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဖလာပဏိကာ’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ သီလသံဝရဂန္ဓမနုလိတ္တာ [သီလဝရသုဂန္ဓမနုလိတ္တာ (သီ. ပီ.)] အနေကဝိဓဗဟုဂုဏဓရာ ကိလေသမလဒုဂ္ဂန္ဓဝိဓမကာ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဂန္ဓာပဏိကာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဓမ္မကာမာ ပိယသမုဒာဟာရာ အဘိဓမ္မေ အဘိဝိနယေ ဥဠာရပါမောဇ္ဇာ အရညဂတာပိ ရုက္ခမူလဂတာပိ သုညာဂာရဂတာပိ ဓမ္မဝရရသံ ပိဝန္တိ, ကာယေန ဝါစာယ မနသာ ဓမ္မဝရရသမောဂဠှာ အဓိမတ္တပဋိဘာနာ ဓမ္မေသု ဓမ္မေသနပ္ပဋိပန္နာ ဣတော ဝါ တတော ဝါ ယတ္ထ ယတ္ထ အပ္ပိစ္ဆကထာ သန္တုဋ္ဌိကထာ ပဝိဝေကကထာ အသံသဂ္ဂကထာ ဝီရိယာရမ္ဘကထာ သီလကထာ သမာဓိကထာ ပညာကထာ ဝိမုတ္တိကထာ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနကထာ , တတ္ထ တတ္ထ ဂန္တွာ တံ တံ ကထာရသံ ပိဝန္တိ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘သောဏ္ဍာ ပိပါသာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ပုဗ္ဗရတ္တာပရရတ္တံ ဇာဂရိယာနုယောဂမနုယုတ္တာ နိသဇ္ဇဋ္ဌာနစင်္ကမေဟိ ရတ္တိန္ဒိဝံ ဝီတိနာမေန္တိ, ဘာဝနာနုယောဂမနုယုတ္တာ ကိလေသပဋိဗာဟနာယ သဒတ္ထပ္ပသုတာ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘နဂရဂုတ္တိကာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ နဝင်္ဂံ ဗုဒ္ဓဝစနံ အတ္ထတော စ ဗျဉ္ဇနတော စ နယတော စ ကာရဏတော စ ဟေတုတော စ ဥဒာဟရဏတော စ ဝါစေန္တိ အနုဝါစေန္တိ ဘာသန္တိ အနုဘာသန္တိ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဓမ္မာပဏိကာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဓမ္မရတနဘောဂေန အာဂမပရိယတ္တိသုတဘောဂေန ဘောဂိနော ဓနိနော နိဒ္ဒိဋ္ဌသရဗျဉ္ဇနလက္ခဏပ္ပဋိဝေဓာ ဝိညူ ဖရဏာ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဓမ္မသေဋ္ဌိနော’**တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ယေ ပန တေ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဥဠာရဒေသနာပဋိဝေဓာ ပရိစိဏ္ဏာရမ္မဏဝိဘတ္တိနိဒ္ဒေသာ သိက္ခာဂုဏပာရမိပ္ပတ္တာ, ဧဝရူပါ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘိက္ခူ ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရေ **‘ဝိဿုတဓမ္မိကာ’** တိ ဝုစ္စန္တိ။

‘‘ဧဝံ သုဝိဘတ္တံ ခေါ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတော ဓမ္မနဂရံ ဧဝံ သုမာပိတံ ဧဝံ သုဝိဟိတံ ဧဝံ သုပရိပူရိတံ ဧဝံ သုဝဝတ္ထာပိတံ ဧဝံ သုရက္ခိတံ ဧဝံ သုဂောပိတံ ဧဝံ ဒုပ္ပသယှံ ပစ္စတ္ထိကေဟိ ပစ္စာမိတ္တေဟိ, ဣမိနာ, မဟာရာဇ, ကာရဏေန ဣမိနာ ဟေတုနာ ဣမိနာ နယေန ဣမိနာ အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ အတ္ထိ သော ဘဂဝါတိ။

‘‘‘ယထာပိ နဂရံ ဒိသွာ, သုဝိဘတ္တံ မနောရမံ။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ, ဝဍ္ဎကိဿ မဟတ္တနံ။

‘‘‘တထေဝ လောကနာထဿ, ဒိသွာ ဓမ္မပုရံ ဝရံ။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ, အတ္ထိ သော ဘဂဝါ ဣတိ။

‘‘‘အနုမာနေန ဇာနန္တိ, ဦမိံ ဒိသွာန သာဂရေ။
ယထာယံ ဒိဿတေ ဦမိ, မဟန္တော သော ဘဝိဿတိ။

‘‘‘တထာ ဗုဒ္ဓံ သောကနုဒံ, သဗ္ဗတ္ထမပရာဇိတံ။
တဏှက္ခယမနုပ္ပတ္တံ, ဘဝသံသာရမောစနံ။

‘‘‘အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ, ဦမိံ ဒိသွာ သဒေဝကေ။

ယထာ ဓမ္မူမိဝိပ္ပာရော၊ အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ ဘဝိဿတိ။

'''အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ ဒိဿတ အစ္စုဂ္ဂတံ ဂိရိံ။
ယထာ အစ္စုဂ္ဂတော ဧသော၊ ဟိမဝ သော ဘဝိဿတိ။

'''တထာ ဒိဿတ ဓမ္မဂိရိံ၊ သီတီဘူတံ နိရူပဓိံ။
အစ္စုဂ္ဂတံ ဘဂဝတော၊ အစလံ သုပ္ပတိဋ္ဌိတံ။

'''အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ ဒိဿတန ဓမ္မပဗ္ဗတံ။
တထာ ဟိ သော မဟာဝီရော၊ အဂ္ဂေ ဗုဒ္ဓေ ဘဝိဿတိ။

'''ယထာပိ ဂဇရာဇဿ၊ ပဒံ ဒိဿတန မာနုသာ။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ မဟာ ဧသော ဂဇော ဣတိ။

'''တထေဝ ဗုဒ္ဓနာဂဿ၊ ပဒံ ဒိဿတ ဝိဘာဝိနော။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ ဥဠာရော သော ဘဝိဿတိ။

'''အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ ဘီတေ ဒိဿတန ကုမ္မိဂေ။
မိဂရာဇဿ သဒ္ဒေန၊ ဘီတာမေ ကုမ္မိက ဣတိ။

'''တထေဝ တိတ္ထိယေ ဒိဿတ၊ ဝိတ္ထတေ ဘီတမာနသေ။
အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မရာဇေန ဂဇ္ဇိတံ။

'''နိဗ္ဗုတံ ပထဝိံ ဒိဿတ၊ ဟရိတပတ္တံ မဟောဒိကံ။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ မဟာမေဃေန နိဗ္ဗုတံ။

'''တထေဝိမံ ဇနံ ဒိဿတ၊ အာမောဒိတပမောဒိတံ။
အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မမေဃေန တပ္ပိတံ။

'''လဂ္ဂံ ဒိဿတ ဘုသံ ပင်္ကံ၊ ကလလဒ္ဒဂတံ မဟိံ။
အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ တရိက္ခန္ဓော မဟာ ဂတော။

'''တထေဝိမံ ဇနံ ဒိဿတ၊ ရဇပင်္ကသမောဟိတံ။
ဝဟိတံ ဓမ္မနဒိယာ၊ ဝိသဋ္ဌံ ဓမ္မသာဂရေ။

'''ဓမ္မာမတဂတံ ဒိဿတ၊ သဒေဝကမိမံ မဟိံ။
အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ ဓမ္မက္ခန္ဓော မဟာ ဂတော။

'''အနုမာနေန ဇာနန္တိ၊ ဃာယိတွတ ဂန္ဓမုတ္တမံ။
ယထာယံ တယတေ ဂန္ဓော၊ ဟေဿန္တိ ပုပ္ဖိတာ ဒုမာ။

'''တထေဝတယံ သီလဂန္ဓော၊ ပတယတိ သဒေဝကေ။
အနုမာနေန ဉာတဗ္ဗံ၊ အတ္ထိ ဗုဒ္ဓေါ အနုတ္တရော'တိ။

''ဧဝရူပေန ခော, မဟာရာဇ, ကာရဏသတေန ကာရဏသဟဿေန ဟေတုသတေန ဟေတုသဟဿေန နယသတေန နယသဟဿေန ဩပမ္မသတေန ဩပမ္မသဟဿေန သက္ကာ ဗုဒ္ဓဗလံ ဥပဒဿယိတုံ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ဒ

ကွော မာလာကာရော နာနာပုပ္ဖရာသိမှာ အာစရိယာနုသိဋ္ဌိယာ ပစ္စတ္တပုရိသကာရေန ဝိစိတ္တံ မာလာဂုဏရာသိံ ကရေယျ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သော ဘဂဝတ ဝိစိတ္တပုပ္ဖရာသိ ဝိယ အနန္တဂုဏော အပ္ပမေယျဂုဏော, အဟမေတရဟိ ဇိနသာသနေ မာလာကာရော ဝိယ ပုပ္ဖဂန္ထကော ပုဗ္ဗကာနံ အာစရိယာနံ မဂ္ဂေနပိ မယှံ ဗုဒ္ဓိဗလေနပိ အသင်္ချေယျေနပိ ကာရဏေန အနုမာနေန ဗုဒ္ဓဗလံ ဒီပယိဿာမိ, တွံ ပနေတ္ထ ဆန္ဒံ ဇနေဟိ သဝနာယာ''တိ။

''ဒုက္ကရံ , ဘန္တေ နာဂသေန, အညေသံ ဧဝရူပေန ကာရဏေန အနုမာနေန ဗုဒ္ဓဗလံ ဥပဒဿယိတုံ, နိဗ္ဗုတောသ္မိ, ဘန္တေ နာဂသေန, တုမှာကံ ပရမဝိစိတ္တေန ပဉှာဝေယျာကရဏေနာ''တိ။

အနုမာနပဉှော ပဌမော။

၂. ဓုတင်္ဂပဉှော

''ပဿတာရညကေ ဘိက္ခူ၊ အဇ္ဈောဂါဠှေ ဓုတေ ဂုဏေ။
ပုန ပဿတိ ဂိဟီ ရာဇာ၊ အနာဂါမိဖလေ ဌိတေ။

''ဥဘောပိ တေ ဝိလောကေတွာ၊ ဥပ္ပဇ္ဇိ သံသယော မဟာ။
ဗုဇ္ဈေယျ စေ ဂိဟီ ဓမ္မေ၊ ဓုတင်္ဂံ နိပ္ဖလံ သိယာ။

''ပရဝါဒိဝါဒမထနံ၊ နိပုဏံ ပိဋကတ္တယေ။
ဟန္ဒ ပုစ္ဆေ ကထိသေဋ္ဌံ၊ သော မေ ကင်္ခံ ဝိနေဿတီ''တိ။

အထ ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ ယေနာယသ္မာ နာဂသေနော တေနုပသင်္ကမိ, ဥပသင်္ကမိတွာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ အဘိဝါဒေတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဧကမန္တံ နိသိန္နော ခော မိလိန္ဒော ရာဇာ အာယသ္မန္တံ နာဂသေနံ ဧတဒဝေါစ ''ဘန္တေ နာဂသေန, အတ္ထိ ကောစိ ဂိဟီ အဂါရိကော ကာမဘောဂီ ပုတ္တဒါရသမ္ဗာဓသယနံ အဇ္ဈာဝသန္တော ကာသိကစန္ဒနံ ပစ္စနုဘောန္တော မာလာဂန္ဓဝိလေပနံ ဓာရယန္တော ဇာတရူပရဇတံ သာဒိယန္တော မဏိမုတ္တာကဉ္စနဝိစိတ္တမောဠိဗဒ္ဓော ယေန သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကတ''န္တိ?

''န, မဟာရာဇ, ဧကညေဝ သတံ န ဒွေ သတာနိ န တီဏိ စတ္တာရိ ပဉ္စ သတာနိ န သဟဿံ န သတသဟဿံ န ကောဋိသတံ န ကောဋိသဟဿံ န ကောဋိသတသဟဿံ, တိဋ္ဌတု မဟာရာဇ ဒသန္နံ ဝီသတိယာ သတဿ သဟဿဿ အဘိသမယော, ကတမေန တေ ပရိယာယေန အနုယောဂံ ဒမ္မီ''တိ။

''တွံမေဝေတံ ဗြူဟီ''တိ။ ''တေနဟိ တေ, မဟာရာဇ, ကထယိဿာမိ သတေန ဝါ သဟဿေန ဝါ သတသဟဿေန ဝါ ကောဋိယာ ဝါ ကောဋိသတေန ဝါ ကောဋိသဟဿေန ဝါ ကောဋိသတသဟဿေန ဝါ, ယာ ကာစိ နဝင်္ဂေ ဗုဒ္ဓဝစနေ သလ္လေခိတာစာရပ္ပဋိပတ္တိဓုတဝရင်္ဂဂုဏနိဿိတာ [ဓုတဝရင်္ဂဂုဏနိဿိတာ (သီ. သျာ. ပီ.)] ထာ, တာ သဗ္ဗာ ဣဓ သမောသရိဿန္တိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, နိန္နုန္နတသမဝိသမထလာထလဒေသဘာဂေ အဘိဝုဋ္ဌံ ဥဒကံ, သဗ္ဗံ တံ တတော ဝိနိဂဠိတွာ မဟောဒဓိံ သာဂရံ သမောသရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, သမ္ပာဒကေ သတိ ယာ ကာစိ နဝင်္ဂေ ဗုဒ္ဓဝစနေ သလ္လေခိတာစာရပ္ပဋိပတ္တိဓုတင်္ဂဂုဏရေနိဿိတာ ကထာ, တာ သဗ္ဗာ ဣဓ သမောသရိဿန္တိ။

''မယှမ္ပေတ္ထ , မဟာရာဇ, ပရိဗျတ္တတာယ ဗုဒ္ဓိယာ ကာရဏပရိဒီပနံ သမောသရိဿတိ, တေနေသော အတ္ထော သုဝိဘတ္တော ဝိစိတ္တော ပရိပုဏ္ဏော ပရိသုဒ္ဓော သမာနီတော ဘဝိဿတိ။ ယထာ, မဟာရာဇ, ကုသလော လေခာစရိယော အနုသိဋ္ဌော လေခံ ဩသာရေန္တော အတ္တနော ဗျတ္တတာယ ဗုဒ္ဓိယာ ကာရဏပရိဒီပနေန လေခံ ပရိပူရေတိ, ဧဝံ သာ လေခာ သမတ္တာ ပရိပုဏ္ဏာ အနူနိကာ ဘဝိဿတိ။ ဧဝမေဝ မယှမ္ပေတ္ထ ပရိဗျတ္တတာယ ဗုဒ္ဓိယာ ကာရဏပရိဒီပနံ သမောသရိဿတိ, တေနေသော အတ္ထော သုဝိဘတ္တော ဝိစိတ္တော ပရိပုဏ္ဏော ပရိသုဒ္ဓော သမာနီတော ဘဝိဿတိ။

“နဂရေ, မဟာရာဇ, သာဝတ္ထိယာ ပဉ္စကောဋိမတ္တာ အရိယသာဝကာ ဘဂဝတော ဥပါသကဥပါသိကာယော သတ္တ
ပဏ္ဏာသသဟဿာနိ တီဏိ စ သတသဟဿာနိ အနာဂါမိဖလေ ပတိဋ္ဌိတာ, တေ သဗ္ဗေပိ ဂိဟီ ယေဝ, န ပဗ္ဗဇိတာ။
ပုန တတ္ထေဝ ကဏ္ဍမ္ဗမူလေ ယမကပါဋိဟာရိယေ ဝီသတိ ပါဏကောဋိယော အဘိသမိံသု, ပုန စူဠရာဟုလောဝါဒေ
[မဟာရာဟုလောဝါဒေ (သီ. ပီ.)], မဟာမင်္ဂလသုတ္တန္တေ, သမစိတ္တပရိယာယေ, ပရာဘဝသုတ္တန္တေ, ပုရာဘေဒသု
တ္တန္တေ, ကလဟဝိဝါဒသုတ္တန္တေ, စူဠဗျူဟသုတ္တန္တေ, မဟာဗျူဟသုတ္တန္တေ, တုဝဋကသုတ္တန္တေ,
သာရိပုတ္တသုတ္တန္တေ ဂဏနပထမတီတာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ။

“နဂရေ ရာဇဂဟေ ပညာသသဟဿာနိ တီဏိ စ သတသဟဿာနိ အရိယသာဝကာ ဘဂဝတော ဥပါသကဥပါသိ
ကာယော, ပုန တတ္ထေဝ ဓနပါလဟတ္ထိဒမနေ နဝုတိ ပါဏကောဋိယော, ပါရာယနသမာဂမေ ပါသာဏကစေတိ
ယေ စုဒ္ဒသ ပါဏကောဋိယော, ပုန ဣန္ဒသာလဂုဟာယံ အသီတိ ဒေဝတာကောဋိယော, ပုန ဗာရာဏသိယံ ဣသိပတနေ မိ
ဂဒါယေ ပဌမေ ဓမ္မဒေသနေ အဋ္ဌာရသ ဗြဟ္မကောဋိယော အပရိမာဏာ စ ဒေဝတာယော, ပုန တာဝတိံသဘဝနေ ပဏ္ဍု
ကမ္ဗလသိလာယံ အဘိဓမ္မဒေသနာယ အသီတိ ဒေဝတာကောဋိယော, ဒေဝေါရောဟဏေ သင်္ကဿနဂရဒွါရေ လောက
ဝိဝရဏပါဋိဟာရိယေ ပသန္နာနံ နရမရူနံ တိံသ ကောဋိယော အဘိသမိံသု။

ပုန သက္ကေသု ကပိလဝတ္ထုသ္မိံ နိဂြောဓာရာမေ ဗုဒ္ဓဝံသဒေသနာယ မဟာသမယသုတ္တန္တဒေသနာယ စ ဂဏန
ပထမတီတာနံ ဒေဝတာနံ ဓမ္မာဘိသမယော အဟောသိ ။ ပုန သုမနမာလာကာရသမာဂမေ, ဂရဟဒိန္နသမာဂမေ, အာနန္ဒ
သေဋ္ဌိသမာဂမေ, ဇမ္ဗုကာဇီဝကသမာဂမေ, မဏ္ဍုကဒေဝပုတ္တသမာဂမေ, မဋ္ဌကုဏ္ဍလိဒေဝပုတ္တသမာဂမေ, သု
လသာနဂရသောဘိနိသမာဂမေ, သိရိမာနဂရသောဘိနိသမာဂမေ, ပေသကာရဓီတုသမာဂမေ, စူဠသုဘဒ္ဒာသမာဂမေ, သာ
ကေတဗြာဟ္မဏဿ အာဠာဟနဒဿနသမာဂမေ, သူနာပရန္တကသမာဂမေ, သက္ကပဉှသမာဂမေ, တိရောကုဋ္ဋ
သမာဂမေ [တိရောကုဍ္ဍသမာဂမေ (သီ. ပီ.)] , ရတနသုတ္တသမာဂမေ ပစ္စေကံ စတုရာသီတိယာ ပါဏသဟဿာနံ ဓမ္
မာဘိသမယော အဟောသိ, ယာဝတာ, မဟာရာဇ, ဘဂဝါ လောကေ အဋ္ဌာသိ, တာဝ တီသု မဏ္ဍလေသု သောဠသသု
မဟာဇနပဒေသု ယတ္ထ ယတ္ထ ဘဂဝါ ဝိဟာသိ, တတ္ထ တတ္ထ ယေဘုယျေန ဒွေ တယော စတ္တာရော ပဉ္စ သတံ
သဟဿံ သတသဟဿံ ဒေဝါ စ မနုဿာ စ သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိံသု။ ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဒေဝါ ဂိ
ဟီ ယေဝ, န တေ ပဗ္ဗဇိတာ, ဧတာနိ စေဝ, မဟာရာဇ, အညာနိ စ အနေကာနိ ဒေဝတာကောဋိသတသဟဿာနိ ဂိဟီ အဂါ
ရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရိံသူ”တိ။

“ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဂိဟီ အဂါရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ, အထ ဣ
မာနိ ဓုတင်္ဂါနိ ကိမတ္ထံ သာဓေန္တိ, တေန ကာရဏေန ဓုတင်္ဂါနိ အကိစ္စကရာနိ ဟောန္တိ။ ယဒိ, ဘန္တေ နာဂသေန,
ဝိနာ မန္တောသဓေဟိ ဗျာဓယော ဝူပသမန္တိ, ကိံ ဝမနဝိရေစနာဒိနာ သရီရဒုဗ္ဗလကရဏေန? ယဒိ မုဋ္ဌီဟိ ပဋိသတ္တုနိဂ္ဂ
ဟော ဘဝတိ, ကိံ အသိသတ္တိသရဓနုကောဒဏ္ဍလဂုဠမုဂ္ဂရေဟိ? ယဒိ ဂဏ္ဌိကုဋိလသုသိရကဏ္ဋလတာသာခါ အာလမ္ဗိ
တွာ ရုက္ခမဘိရူဟနံ ဘဝတိ, ကိံ ဒီဃဒဠှနိဿေဏိပရိယေသနေန? ယဒိ ထဏ္ဍိလသေယျာယ ဓာတုသမတာ ဘဝတိ,
ကိံ သုခသမ္ဖဿမဟတိမဟာသိရိသယနပရိယေသနေန? ယဒိ ဧကကော သာသင်္ကသပ္ပဋိဘယဝိသမကန္တာရတရဏာသ
မတ္ထော ဘဝတိ, ကိံ သန္နဒ္ဓသဇ္ဇမဟတိမဟာသတ္ထပရိယေသနေန? ယဒိ နဒိံသရံ ဗာဟုနာ တရိတုံ သမတ္ထော ဘဝ
တိ, ကိံ ဓုဝသေတုနာဝါပရိယေသနေန? ယဒိ သကသန္တကေန ဃာသစ္ဆာဒနံ ကာတုံ ပဟောတိ, ကိံ ပရူပသေဝနပိယသမု
လ္လာပပစ္ဆာပုရေဓာဝနေန? ယဒိ အခါတတဠာကေ ဥဒကံ လဘတိ, ကိံ ဥဒပါနတဠာကပေါက္ခရဏိခဏနေန? ဧဝမေဝ
ခေါ, ဘန္တေ နာဂသေန, ယဒိ ဂိဟီ အဂါရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ, ကိံ ဓုတဂု
ဏဝရသမာဒိယနေနာ”တိ?

“အဋ္ဌဝီသတိ ခော ပနိမေ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဂုဏာ ယထာဘုစ္စဂုဏာ, ယေဟိ ဂုဏေဟိ ဓုတင်္ဂါနိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ပိဟ
ယိတာနိ ပတ္ထိတာနိ။ ကတမေ အဋ္ဌဝီသတိ? ဣဓ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂံ သုဒ္ဓါဇီဝံ သုခဖလံ အနဝဇ္ဇံ န ပရဒုက္ခာပနံ အ
ဘယံ အသမ္ပီဠနံ ဧကန္တဝဍ္ဎိကံ အပရိဟာနိယံ အမာယံ အာရက္ခာ ပတ္ထိတဒဒံ သဗ္ဗသတ္တဒမနံ သံဝရဟိတံ ပတိရူပံ အနိသ္
သိတံ ဝိပ္ပမုတ္တံ ရာဂက္ခယံ ဒောသက္ခယံ မောဟက္ခယံ မာနပ္ပဟာနံ ကုဝိတက္ကစ္ဆေဒနံ ကင်္ခါဝိတရဏံ ကောသဇ္
ဇဝိဒ္ဓံသနံ အရတိပ္ပဟာနံ ခမနံ အတုလံ အပ္ပမာဏံ သဗ္ဗဒုက္ခက္ခယဂမနံ, ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, အဋ္ဌဝီသတိ ဓုတင်္ဂဂု
ဏာ ယထာဘုစ္စဂုဏာ ယေဟိ ဂုဏေဟိ ဓုတင်္ဂါနိ သဗ္ဗဗုဒ္ဓါနံ ပိဟယိတာနိ ပတ္ထိတာနိ။

“ယေ ခော တေ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏော သမ္မာ ဥပသေဝန္တိ, တေ အဋ္ဌာရသဟိ ဂုဏေဟိ သမုပေတာ ဘဝန္တိ။ ကတ
မေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ? အာစာရော တေသံ သုဝိသုဒ္ဓော ဟောတိ, ပဋိပအ သုပူရိတာ ဟောတိ, ကာယိကံ တစသိကံ သုရက္ခိ
တံ ဟောတိ, မနောသမာစာရော သုဝိသုဒ္ဓော ဟောတိ, ဝီရိယံ သုပဂ္ဂဟိတံ ဟောတိ, ဘယံ ဝူပသမ္မတိ, အတ္တာနုဒိဋ္ဌိဗ္
ယပဂတာ ဟောတိ, အာဃာတော ဥပရတော ဟောတိ, မေတ္တာ ဥပဋ္ဌိတာ ဟောတိ, အာဟာရော ပရိညာတော ဟောတိ, သဗ္ဗ
သတ္တာနံ ဂရုကတော ဟောတိ, ဘောဇနေ မတ္တညူ ဟောတိ, ဇာဂရိယမနုယုတ္တော ဟောတိ, အနိကေတော ဟောတိ,
ယတ္ထ ဖာသု တတ္ထ ဝိဟာရီ ဟောတိ, ဟာပဇေဂုစ္ဆီ ဟောတိ, ဝိဝေကာရာမော ဟောတိ, သတတံ အပ္ပမတ္တော ဟော
တိ, ယေ တေ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏော သမ္မာ ဥပသေဝန္တိ, တေ ဣမေဟိ အဋ္ဌာရသဟိ ဂုဏေဟိ သမုပေတာ ဘဝန္တိ။

“ဒသ ဣမေ, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလာ စုတဂုဏာရဟာ။ ကတမေ ဒသ? သဒ္ဓော ဟောတိ ဟိရိမာ ဓိတိမာ အကုဟော အ
တ္ထဝသီ အလောလော သိက္ခာကာမော ဒဠ္ဟသမာအနော အနုဇ္ဈာနဗဟုလော မေတ္တာဝိဟာရီ, ဣမေ ခော, မဟာရာဇ, ဒသ
ပုဂ္ဂလာ စုတဂုဏာရဟာ။

“ယေ တေ, မဟာရာဇ, ဂိဟီ အကရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ, သဗ္ဗေ တေ
ပုရိမာသု ဇာတီသု တေရသသု စုတဂုဏေသု ကတူပာသနာ ကတဘူမိကမ္မာ, တေ တတ္ထ စာရဠ္ဌ ပဋိပတ္တိဠ္ဌ သောဓယိ
တ္ဝာ အဇ္ဇေတရဟိ ဂိဟီ ယေဝ သန္တာ သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, ကုသလော ဣဿာသော အန္တေဝါသိကေ ပဌမံ တာဝ ဥပာသနသာလာယံ စာပဘေဒစာပ
ရောပနဂ္ဂဟဏမုဋ္ဌိပ္ပဋိပီဠနအင်္ဂုလိဝိနာမနပာဒဌပနသရဂ္ဂဟဏသန္ဓာနအာကဍ္ဎန သန္ဓာရဏလက္ခနိယမနခိပနေ
တိဏပုရိသကဆကဏ [ခဏက (သီ. ပီ.)] တိဏပလာလမတ္တိကာပုဉ္ဇဖလကလက္ခဝေဓေ အနုသိက္ခာပေတ္ဝာ ရညော သ
န္တိကေ ဥပာသနံ အာရာဓယိတ္ဝာ အာဇညရထဂဇတုရင်္ဂဓနဓညဟိရညသုဝဏ္ဏအသိဒာသဘရိယကမဝရံ လဘတိ , ဧဝ
မေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဂိဟီ အကရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ, တေ သဗ္
ဗေ ပုရိမာသု ဇာတီသု တေရသသု စုတဂုဏေသု ကတူပာသနာ ကတဘူမိကမ္မာ, တေ တတ္ထေဝ စာရဠ္ဌ ပဋိပတ္တိဠ္ဌ
သောဓယိတ္ဝာ အဇ္ဇေတရဟိ ဂိဟီ ယေဝ သန္တာ သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ။ န, မဟာရာဇ, စုတဂုဏေသု
ပုဗ္ဗာသေဝနံ ဝိနာ ဧကိဿာ ယေဝ ဇာတိယာ အရဟတ္တံ သစ္ဆိကိရိယာ ဟောတိ, ဥတ္တမေန ပန ဝီရိယေန ဥတ္တမာ
ယ ပဋိပတ္တိယာ တထာရူပေန အာစရိယေန ကလျာဏမိတ္တေန အရဟတ္တံ သစ္ဆိကိရိယာ ဟောတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, ဘိသက္ကော သလ္လကတ္တော အာစရိယံ ဓနေန တ ဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိယာ တ အာရာ
ဓေတ္ဝာ သတ္ထဂ္ဂဟဏဆေဒနလေခနဝေဓနသလ္လုဒ္ဓရဏဝဏဓောဝနသောသနဘေသဇ္ဇာနုလိမ္ပနဝမန ဝိရေစနာနုဝ
သနကိရိယမနုသိက္ခိတ္ဝာ ဝိဇ္ဇာသု ကတသိက္ခော ကတူပာသနော ကတဟတ္ထော အာတုရေ ဥပသင်္ကမတိ တိကိစ္ဆာ
ယ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယေ တေ ဂိဟီ အကရိကာ ကာမဘောဂိနော သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ,
တေ သဗ္ဗေ ပုရိမာသု ဇာတီသု တေရသသု စုတဂုဏေသု ကတူပာသနာ ကတဘူမိကမ္မာ, တေ တတ္ထေဝ စာရဠ္ဌ ပဋိပတ္
တိဠ္ဌ သောဓယိတ္ဝာ အဇ္ဇေတရဟိ ဂိဟီ ယေဝ သန္တာ သန္တံ ပရမတ္ထံ နိဗ္ဗာနံ သစ္ဆိကရောန္တိ, န, မဟာရာဇ, စုတဂု
ဏေဟိ အဝိသုဒ္ဓာနံ ဓမ္မာဘိသမယော ဟောတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ဥဒကဿ အသေစနေန ဗီဇာနံ အဝိရူဟနံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, စုတဂုဏေဟိ အဝိ
သုဒ္ဓာနံ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

“ယထာ တ ပန, မဟာရာဇ, အကတကုသလာနံ အကတကလျာဏာနံ သုဂတိဂမနံ န ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာ
ရာဇ, စုတဂုဏေဟိ အဝိသုဒ္ဓာနံ ဓမ္မာဘိသမယော န ဟောတိ။

“ပထဝိသမံ , မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ပတိဋ္ဌာနဋ္ဌေန။ အာပောသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာ
နံ သဗ္ဗကိလေသမလဓောဝနဋ္ဌေန။ တေဇောသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗကိလေသဝနဇ္ဈာပနဋ္ဌေန ။ တ
ယောသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗကိလေသမလရဇောပတဟနဋ္ဌေန။ အဂဒသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိ
သုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗကိလေသဗ္ယာဓိဝူပသမနဋ္ဌေန။ အမတသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗကိလေသဝိသနာ
သနဋ္ဌေန။ ခေတ္တသမံ, မဟာရာဇ, စုတဂုဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗသာမညဂုဏသဿဝိရူဟနဋ္ဌေန။ မနောဟရသမံ, မဟာ

ရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ပတ္ထိတိစ္ဆိတသဗ္ဗသမ္ပတ္တိဝရဒဒဌေန။ နာတသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ
သံသာရမဟဏ္ဏဝပာရဂမနဌေန။ ဘီရုတ္တာဏသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ဇရာမရဏဘီတာနံ အဿာ
သကရဏဌေန။ မာတုသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကိလေသဒုက္ခပ္ပဋိပီဠိတာနံ အနုဂ္ဂါဟကဌေန။ ပိတု
သမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကုသလဝဍ္ဎိကာမာနံ သဗ္ဗသာမညဂုဏဇနကဌေန။ မိတ္တသမံ, မဟာရာဇ, ဓု
တင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗသာမညဂုဏပရိယေသနအဝိသံဝါဒကဌေန။ ပဒုမသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ
သဗ္ဗကိလေသမလေဟိ အနုပလိတ္တဌေန။ စတုဇ္ဇာတိယဝရဂန္ဓသမံ , မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကိလေသဒုဂ္ဂ
ဂန္ဓပဋိဝိနောဒနဌေန။ ဂိရိရာဇဝရသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ အဋ္ဌလောကဓမ္မဝါတေဟိ အကမ္ပိယဌေ
န။ အာကာသသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗတ္ထ ဂဟဏာပဂတဥရုဝိသဋဝိတ္ထတမဟန္တဌေန။ နဒီ
သမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကိလေသမလပဝါဟနဌေန။ သုဒေသကသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာ
မာနံ ဇာတိကန္တာရကိလေသဝနဂဟနနိတ္ထရဏဌေန။ မဟာသတ္ထဝါဟသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ သဗ္ဗ
ဘယသုညခေမအဘယဝရပဝရနိဗ္ဗာနနဂရသမ္ပာပနဌေန ။ သုမဇ္ဇိတဝိမလာဒါသသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာ
မာနံ သင်္ခါရာနံ သဘာဝဒဿနဌေန။ ဖလကသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကိလေသလဂုဠသရသတ္တိပဋိဗာ
ဟနဌေန။ ဆတ္တသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ကိလေသဝဿတိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပပဋိဗာဟနဌေန။
စန္ဒသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ပိဟယိတပတ္ထိတဌေန။ သူရိယသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာ
နံ မောဟတမတိမိရနာသနဌေန။ သာဂရသမံ, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ အနေကဝိဓသာမညဂုဏဝရရတနုဋ္ဌာန
ဌေန, အပရိမိတအသင်္ချေယ္ယအပ္ပမေယ္ယဌေန စ။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ ဝိသုဒ္ဓိကာမာနံ ဗဟူပကာရံ သဗ္ဗ
ဒရထပရိဠာဟနုဒံ အရတိနုဒံ ဘယနုဒံ ဘဝနုဒံ ခီလနုဒံ မလနုဒံ သောကနုဒံ ဒုက္ခနုဒံ ရာဂနုဒံ ဒောသနုဒံ မောဟနုဒံ မာနနုဒံ ဒိဋ္ဌိ
နုဒံ သဗ္ဗာကုသလဓမ္မနုဒံ ယသာဝဟံ ဟိတာဝဟံ သုခာဝဟံ ဖာသုကရံ ပီတိကရံ ယောဂက္ခေမကရံ အနဝဇ္ဇံ ဣဋ္ဌသုခဝိ
ပါကံ ဂုဏရာသိဂုဏပုဉ္ဇံ အပရိမိတအသင်္ချေယ္ယ အပ္ပမေယ္ယဂုဏံ ဝရံ ပဝရံ အဂ္ဂံ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, မနုဿာ ဥပတ္ထမ္ဘဝသေန ဘောဇနံ ဥပသေဝန္တိ, ဟိတဝသေန ဘေသဇ္ဇံ ဥပသေဝန္တိ,
ဥပကာရဝသေန မိတ္တံ ဥပသေဝန္တိ, တာရဏဝသေန နာဝံ ဥပသေဝန္တိ, သုဂန္ဓဝသေန မာလာဂန္ဓံ ဥပသေဝန္တိ, အ
ဘယဝသေန ဘီရုတ္တာဏံ ဥပသေဝန္တိ, ပတိဋ္ဌာဝသေန [ပတိဋ္ဌာနဝသေန (က.)] ပထဝိံ ဥပသေဝန္တိ, သိပ္ပဝသေန
အာစရိယံ ဥပသေဝန္တိ, ယသဝသေန ရာဇာနံ ဥပသေဝန္တိ, ကာမဒဒဝသေန မဏိရတနံ ဥပသေဝန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာ
ရာဇ, သဗ္ဗသာမညဂုဏဒဒဝသေန အရိယာ ဓုတင်္ဂဏံ ဥပသေဝန္တိ။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ဥဒကံ ဗီဇဝိရူဟနာယ, အဂ္ဂိ ဈာပနာယ, အာဟာရော ဗလာဟရဏာယ, လတာ ဗန္ဓနာယ,
သတ္ထံ ဆေဒနာယ, ပါနီယံ ပိပါသာဝိနယနာယ, နိဓိ အဿာသကရဏာယ, နာဝါ တီရသမ္ပာပနာယ, ဘေသဇ္ဇံ ဗျာဓိ
ဝူပသမနာယ, ယာနံ သုခဂမနာယ, ဘီရုတ္တာဏံ ဘယဝိနောဒနာယ, ရာဇာ အာရက္ခတ္ထာယ, ဖလကံ ဒဏ္ဍလေဍ္ဍုလဂုဠ
သရသတ္တိပဋိဗာဟနာယ, အာစရိယော အနုသာသနာယ, မာတာ ပေါသနာယ, အာဒါသော ဩလောကနာယ, အလင်္ကာရော
သောဘနာယ, ဝတ္ထံ ပဋိစ္ဆာဒနာယ, နိဿေဏီ အာရောဟနာယ, တုလာ ဝိသမဝိက္ခေပနာယ [နိက္ခေပနာယ (သီ.
ပီ.)], မန္တံ ပရိဇပ္ပနာယ, အာဝုဓံ တဇ္ဇနီယပဋိဗာဟနာယ , ပဒီပေါ အန္ဓကာရဝိဓမနာယ, တာလော ပရိဠာဟနိဗ္ဗာပနာယ,
သိပ္ပံ ဝုတ္တိနိပ္ဖာဒနာယ, အဂဒံ ဇီဝိတရက္ခဏာယ, အာကရော ရတနုပ္ပာဒနာယ, ရတနံ အလင်္ကာရာယ, အာဏာ အနတိ
က္ကမနာယ, ဣဿရိယံ ဝသဝတ္တနာယ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂဏံ သာမညဗီဇဝိရူဟနာယ, ကိလေသမလဈာ
ပနာယ, ဣဒ္ဓိဗလာဟရဏာယ, သတိသံဝရနိဗန္ဓနာယ, ဝိမတိဝိစိကိစ္ဆာသမုစ္ဆေဒနာယ, တဏှာပိပါသာဝိနယနာယ,
အဘိသမယအဿာသကရဏာယ, စတုရောဃနိတ္ထရဏာယ, ကိလေသဗျာဓိဝူပသမာယ, နိဗ္ဗာနသုခပ္ပဋိလာဘာယ,
ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒောမနဿုပါယာသဘယဝိနောဒနာယ, သာမညဂုဏပရိရက္ခဏာယ, အရ
တိကုဝိတက္ကပဋိဗာဟနာယ, သကလသာမညတ္ထာနုသာသနာယ, သဗ္ဗသာမညဂုဏပေါသနာယ, သမထဝိပဿနာမဂ္ဂဖ
လနိဗ္ဗာနဒဿနာယ, သကလလောကထုတထောမိတမဟတိမဟာသောဘနကရဏာယ, သဗ္ဗာပါယပိဒဟနာယ, သာမည
တ္ထသေလသိခရမုဒ္ဓနိ အဘိရူဟနာယ, ဝင်္ကကုဋိလဝိသမစိတ္တဝိက္ခေပနာယ [စိတ္တနိက္ခေပနာယ (သီ. ပီ.)] , သေဝိတ
ဗ္ဗာသေဝိတဗ္ဗဓမ္မေ သာဓုသဇ္ဈာယကရဏာယ, သဗ္ဗကိလေသပဋိသတ္တုတဇ္ဇနာယ , အဝိဇ္ဇန္ဓကာရဝိဓမနာယ, တိဝိဓဂ္ဂ
ိသန္တာပပရိဠာဟနိဗ္ဗာပနာယ, သဏှသုခုမသန္တသမာပတ္တိနိပ္ဖာဒနာယ, သကလသာမညဂုဏပရိရက္ခဏာယ, ဗော
ဇ္ဈင်္ဂဝရရတနုပ္ပာဒနာယ, ယောဂိဇနာလင်္ကရဏာယ, အနဝဇ္ဇနိပုဏသုခုမသန္တိသုခမနတိက္ကမနာယ , သကလသာမည
အရိယဓမ္မဝသဝတ္တနာယ။ ဣတိ, မဟာရာဇ, ဣမေသံ ဂုဏာနံ အဓိဂမာယ ယဒိဒံ ဧကမေကံ ဓုတင်္ဂဏံ, ဧဝံ, မဟာရာဇ,

အတုလိယံ ဓုတဂုဏံ အပ္ပမေယျံ အသမံ အပ္ပဋိသမံ အပ္ပဋိဘာဂံ အပ္ပဋိသေဋ္ဌံ ဥတ္တရံ သေဋ္ဌံ ဝိသိဋ္ဌံ အဓိကံ အာယတံ ပုထုလံ ဝိသဋံ ဝိတ္ထတံ ဂရုကံ ဘာရိယံ မဟန္တံ။

“ယော သော, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော ပါပိစ္ဆော ဣစ္ဆာပကတော ကုဟကော လုဒ္ဒော ဩဒရိကော လာဘကာမော ယသကာမော ကိတ္တိကာမော အယုတ္တော အပ္ပတ္တော အနနုစ္ဆဝိကော အနရဟော အပ္ပတိရူပေ ဓုတင်္ဂေ [တခုဂုဏံ (က.) ဓေမုပရိပိ] သမာဒိယတိ, သော ဒိဂုဏံ ဒဏ္ဍမာပဇ္ဇတိ, သဗ္ဗဂုဏဃာတမာပဇ္ဇတိ, ဒိဋ္ဌဓမ္မိကံ ဟီဠနံ ခီဠနံ ဂရဟနံ ဥပ္ပဏ္ဍနံ ခိပနံ အသမ္ဘောဂံ နိဿာရဏံ နိစ္ဆုဘနံ ပတာဟနံ ပဗ္ဗာဇနံ ပဋိလဘတိ, သမ္ပရာယေပိ သတယောဇနိကေ အဝီစိမဟာနိရယေ ဥဏှကဌိတတတ္တသန္တတ္တအစ္စိဇာလာမာလကေ အနေကဝဿကောဋိသတသဟဿာနိ ဥဒ္ဓမဓော တိရိယံ ဖေဏုဒ္ဒေဟကံ သမ္ပရိဝတ္တကံ ပစ္စတိ, တတော မုစ္စိတွာ [မုစ္စိတွာ (သီ. ပီ.)] ကိသဖရုသကာဠင်္ဂပစ္စင်္ဂော သူနုဒ္ဓုမာတသုသိရုတ္တမင်္ဂေ [သူနုဒ္ဓုမာတသူစိမုခပမာဏသုသိရုတ္တမင်္ဂေ (သီ. ပီ.)] ဆာတော ပိပါသိတော ဝိသမဘီမရူပဝဏ္ဏော ဘဂ္ဂကဏ္ဏသောတော ဥမ္မီလိတနိမီလိတနေတ္တနယနော အရုဂတ္တပက္ကဂတ္တော ပုဠဝတကိဏ္ဏသဗ္ဗကာယော တတမုခေ ဇလမာနော ဝိယ အဂ္ဂိက္ခန္ဓော အန္တော ဇလမာနော ပဇ္ဇလမာနော အတာဏော အသရဏော အာရုဏ္ဏရုဏ္ဏကာရုညရဝံ ပရိဒေဝမာနော နိဇ္ဈာမတဏှိကော သမဏမဟာပေတော ဟုတွာ အာဟိဏ္ဍမာနော မဟိယာ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။

“ယထာ , မဟာရာဇ, ကောစိ အယုတ္တော အပ္ပတ္တော အနနုစ္ဆဝိကော အနရဟော အပ္ပတိရူပေ ဟီနော ကုဇာတိကော ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိဉ္စတိ, သော လဘတိ ဟတ္ထစ္ဆေဒံ ပါဒစ္ဆေဒံ ဟတ္ထပါဒစ္ဆေဒံ ကဏ္ဏစ္ဆေဒံ နာသစ္ဆေဒံ ကဏ္ဏနာသစ္ဆေဒံ ဗိလင်္ဂထာလိကံ သင်္ခမုဏ္ဍိကံ ရာဟုမုခံ ဇောတိမာလိကံ ဟတ္ထပဇ္ဇောတိကံ ဧရကဝတ္တိကံ စီရကဝါသိကံ ဧဏေယျကံ ဗဠိသမံသိကံ ကဟာပဏကံ ခါရာပတစ္ဆိကံ ပလိဃပရိဝတ္တိကံ ပလာလပီဌကံ တတ္တေန တေလေန ဩသိဉ္စနံ သုနခေဟိ ခါဒါပနံ ဇီဝသူလာရောပနံ အသိနာ သီသစ္ဆေဒံ အနေကဝိဟိတမ္ပိ ကမ္မကာရဏံ အနုဘဝတိ။ ကိံ ကာရဏာ? အယုတ္တော အပ္ပတ္တော အနနုစ္ဆဝိကော အနရဟော အပ္ပတိရူပေ ဟီနော ကုဇာတိကော မဟန္တေ ဣဿရိယေ ဌာနေ အတ္တာနံ ဌပေသိ, ဝေလံ ဃာတေသိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ပုဂ္ဂလော ပါပိစ္ဆော။ပေ.။ မဟိယာ အဋ္ဋဿရံ ကရောတိ။

“ယော ပန, မဟာရာဇ, ပုဂ္ဂလော ယုတ္တော ပတ္တော အနုစ္ဆဝိကော အရဟော ပတိရူပေ အပ္ပိစ္ဆော သန္တုဋ္ဌော ပဝိဝိတ္တော အသံသဋ္ဌော အာရဒ္ဓဝီရိယော ပဟိတတ္တော အသဌော အမာယော အနောဒရိကော အလာဘကာမော အယသကာမော အကိတ္တိကာမော သဒ္ဓော သဒ္ဓါပဗ္ဗဇိတော ဇရာမရဏာ မုစ္စိတုကာမော ‘သာသနံ ပဂ္ဂဏှိဿာမီ’တိ ဓုတင်္ဂံ သမာဒိယတိ, သော ဒိဂုဏံ ပူဇံ အရဟတိ ဒေဝတာနဉ္စ ပိယော ဟောတိ မနာပေါ ပိဟယိတော ပတ္ထိတော, ဇာတိသုမနမလ္လိကာဒီနံ ဝိယ ပုပ္ဖံ နဟာတာနုလိတ္တဿ, ဇိဃစ္ဆိတဿ ဝိယ ပဏီတဘောဇနံ, ပိပါသိတဿ ဝိယ သီတလဝိမလသုရဘိပါနီယံ, ဝိသဂတဿ ဝိယ ဩသဓဝရံ, သီဃဂမနကာမဿ ဝိယ အာဇညရထဝရုတ္တမံ, အတ္ထကာမဿ ဝိယ မနောဟရမဏိရတနံ, အဘိသိဉ္စိတုကာမဿ ဝိယ ပဏ္ဍရဝိမလသေတစ္ဆတ္တံ, ဓမ္မကာမဿ ဝိယ အရဟတ္တဖလာဓိဂမမနုတ္တရံ။ တဿ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆန္တိ, စတ္တာရော သမ္မပ္ပဓာနာ စတ္တာရော ဣဒ္ဓိပါဒါ ပဉ္စိန္ဒြိယာနိ ပဉ္စ ဗလာနိ သတ္တ ဗောဇ္ဈင်္ဂါ အရိယော အဋ္ဌင်္ဂိကော မဂ္ဂေါ ဘာဝနာပါရိပူရိံ ဂစ္ဆတိ, သမထဝိပဿနာ အဓိဂစ္ဆတိ, အဓိဂမပ္ပဋိပတ္တိ ပရိဏမတိ, စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ တိဿော ဝိဇ္ဇာ ဆဠဘိညာ ကေဝလော စ သမဏဓမ္မော သဗ္ဗေ တဿာဓေယျာ ဟောန္တိ, ဝိမုတ္တိပဏ္ဍရဝိမလသေတစ္ဆတ္တေန အဘိသိဉ္စတိ။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ရညော ခတ္တိယဿ အဘိဇာတကုလကုလီနဿ ခတ္တိယာဘိသေကေန အဘိသိတ္တဿ ပရိစရန္တိ သရဋ္ဌနေဂမဇာနပဒဘဋဗလာ [ဗလတ္ထာ (သီ. ပီ.)] အဋ္ဌတိံသာ စ ရာဇပရိသာ နဋနစ္စကာ မုခမင်္ဂလိကာ သောတ္ထိတစကာ သမဏဗြာဟ္မဏသဗ္ဗပါသဏ္ဍဂဏာ အဘိဂစ္ဆန္တိ, ယံ ကိဉ္စိ ပထဝိယာ ပဋ္ဋနရတနာကရနဂရသုင်္ကဋ္ဌာနဝေရစ္ဆကဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇဇနမနုသာသနံ သဗ္ဗတ္ထ သာမိကော ဘဝတိ, ဧဝမေဝ ခော , မဟာရာဇ, ယော ကောစိ ပုဂ္ဂလော ယုတ္တော ပတ္တော။ပေ.။ ဝိမုတ္တိပဏ္ဍရဝိမလသေတစ္ဆတ္တေန အဘိသိဉ္စတိ။

“တေရသိမာနိ , မဟာရာဇ, ဓုတင်္ဂါနိ, ယေဟိ သုဒ္ဓိကတော နိဗ္ဗာနမဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသိတွာ ဗဟုဝိဓံ ဓမ္မကီဠမဘိ
ကီဠတိ, ရူပာရူပအဋ္ဌသမာပတ္တိယော ဝဠဉ္ဇေတိ, ဣဒ္ဓိဝိဓံ ဒိဗ္ဗသောတဓာတုံ ပရစိတ္တဝိဇာနနံ ပုဗ္ဗေနိဝါသာနုဿ
တိံ ဒိဗ္ဗစက္ခုံ သဗ္ဗာသဝက္ခယဉ္စ ပာပုဏာတိ။ ကတမေ တေရသ? ပံသုကူလိကင်္ဂံ တေစီဝရိကင်္ဂံ ပိဏ္ဍပာတိကင်္ဂံ သ
ပဒါနစာရိကင်္ဂံ ဧကာသနိကင်္ဂံ ပတ္တပိဏ္ဍိကင်္ဂံ ခလုပစ္ဆာဘတ္တိကင်္ဂံ အာရညိကင်္ဂံ ရုက္ခမူလိကင်္ဂံ အဗ္ဘောကာ
သိကင်္ဂံ သောသာနိကင်္ဂံ ယထာသန္ထတိကင်္ဂံ နေသဇ္ဇိကင်္ဂံ, ဣမေဟိ ခော, မဟာရာဇ, တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ပုဗ္
ဗေ အာသေဝိတေဟိ နိသေဝိတေဟိ စိဏ္ဏေဟိ ပရိစိဏ္ဏေဟိ စရိတေဟိ ဥပစရိတေဟိ ပရိပူရိတေဟိ ကေဝလံ သာမညံ
ပဋိလဘတိ, တဿာဓေယျာ ဟောန္တိ ကေဝလာ သန္တာ သုခါ သမာပတ္တိယော။

“ယထာ, မဟာရာဇ, သဓနော နာဝိကော ပဋ္ဋနေ သုဋ္ဌု ကတသုင္ကော မဟာသမုဒ္ဒံ ပဝိသိတွာ ဝင်္ဂံ တက္ကောလံ
စီနံ သောဝီရံ သုရဋ္ဌံ အလသန္ဒံ ကောလပဋ္ဋနံ သုဝဏ္ဏဘူမိံ ဂစ္ဆတိ အညမ္ပိ ယံ ကိဉ္စိ နာဝါသဉ္စရဏံ, ဧဝမေဝ ခော,
မဟာရာဇ, ဣမေဟိ တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ပုဗ္ဗေ အာသေဝိတေဟိ နိသေဝိတေဟိ စိဏ္ဏေဟိ ပရိစိဏ္ဏေဟိ စရိတေ
ဟိ ဥပစရိတေဟိ ပရိပူရိတေဟိ ကေဝလံ သာမညံ ပဋိလဘတိ, တဿာဓေယျာ ဟောန္တိ ကေဝလာ သန္တာ သုခါ သမာပ
တ္တိယော။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ကဿကော ပဌမံ ခေတ္တဒေါသံ တိဏကဋ္ဌပာသာဏံ အပနေတွာ ကသိတွာ ဝပိတွာ
သမ္မာ ဥဒကံ ပဝေသေတွာ ရက္ခိတွာ ဂေါပေတွာ လဝနမဒ္ဒနေန ဗဟုဓညကော ဟောတိ, တဿာဓေယျာ ဘဝန္တိ
ယေ ကေစိ အဓနာ ကပဏာ ဒလိဒ္ဒါ ဒုဂ္ဂတဇနာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣမေဟိ တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ပုဗ္ဗေ အာ
သေဝိတေဟိ။ပေ.။ ကေဝလာ သန္တာ သုခါ သမာပတ္တိယော။

“ယထာ ဝါ ပန, မဟာရာဇ, ခတ္တိယော မုဒ္ဓါဝသိတ္တော အဘိဇာတကုလီနော ဆေဇ္ဇဘေဇ္ဇဇနမနုသာသနေ ဣ
ဿရော ဟောတိ ဝသဝတ္တီ သာမိကော ဣစ္ဆာကရဏော, ကေဝလာ စ မဟာပထဝီ တဿာဓေယျာ ဟောတိ, ဧဝ
မေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣမေဟိ တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ပုဗ္ဗေ အာသေဝိတေဟိ နိသေဝိတေဟိ စိဏ္ဏေဟိ ပရိစိဏ္ဏေ
ဟိ စရိတေဟိ ဥပစရိတေဟိ ပရိပူရိတေဟိ ဇိနသာသနဝရေ ဣဿရော ဟောတိ ဝသဝတ္တီ သာမိကော ဣစ္ဆာကရ
ဏော, ကေဝလာ စ သမဏဂုဏာ တဿာဓေယျာ ဟောန္တိ။

“နနု , မဟာရာဇ, ထေရော ဥပသေနော ဝင်္ဂန္တပုတ္တော သလ္လေခဓုတဂုဏေ ပရိပူရကာရိတာယ အနာဒိယိတွာ
သာဝတ္ထိယာ သင်္ဃဿ ကတိကံ သပရိသော နရဒမ္မသာရထိံ ပဋိသလ္လာနဂတံ ဥပသင်္ကမိတွာ ဘဂဝတော ပါဒေ
သိရသာ ဝန္ဒိတွာ ဧကမန္တံ နိသီဒိ, ဘဂဝါ စ တံ သုဝိနီတံ ပရိသံ ဩလောကေတွာ ဟဋ္ဌတုဋ္ဌော ပမုဒိတော ဥဒဂ္ဂေါ ပ
ရိသာယ သဒ္ဓိံ သလ္လာပံ သလ္လပိတွာ အသမ္ဘိန္နေန ဗြဟ္မဿရေန ဧတဒဝေါစ ‘ပာသာဒိကာ ခော ပန တျာယံ
ဥပသေန ပရိသာ, ကထံ တွံ ဥပသေန ပရိသံ ဝိနေသီ’တိ။ သောပိ သဗ္ဗညုနာ ဒသဗလေန ဒေဝါတိဒေဝေန ပုဋ္ဌော
ယထာဘူတသဘာဝဂုဏဝသေန ဘဂဝန္တံ ဧတဒဝေါစ –

“ယော ကောစိ မံ, ဘန္တေ, ဥပသင်္ကမိတွာ ပဗ္ဗဇ္ဇံ ဝါ နိဿယံ ဝါ ယာစတိ, တမဟံ ဧဝံ ဝဒါမိ “အဟံ ခော
အာဝုသော အာရညိကော ပိဏ္ဍပါတိကော ပံသုကူလိကော တေစီဝရိကော။ သစေ တွမ္ပိ အာရညိကော ဘဝိဿသိ ပိဏ္ဍ
ပါတိကော ပံသုကူလိကော တေစီဝရိကော, ဧဝါဟံ တံ ပဗ္ဗာဇေဿာမိ နိဿယံ ဒဿာမီ”တိ, သစေ သော မေ, ဘန္
တေ, ပဋိဿုဏိတွာ နန္ဒတိ ဩရမတိ, ဧဝါဟံ တံ ပဗ္ဗာဇေမိ နိဿယံ ဒေမိ, သစေ န နန္ဒတိ န ဩရမတိ, န တံ ပဗ္ဗာ
ဇေမိ, န နိဿယံ ဒေမိ, ဧဝါဟံ, ဘန္တေ, ပရိသံ ဝိနေမီ”တိ။ ဧဝံ ခော [ဧဝမ္ပိ (က.)] , မဟာရာဇ, ဓုတဂုဏဝရသမာဒိန္
နော ဇိနသာသနဝရေ ဣဿရော ဟောတိ။ ဝသဝတ္တီ သာမိကော ဣစ္ဆာကရဏော, တဿာဓေယျာ ဟောန္တိ
ကေဝလာ သန္တာ သုခါ သမာပတ္တိယော။

“ယထာ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ အဘိဝုဒ္ဓပရိသုဒ္ဓဥဒိစ္စဇာတိပ္ပဘဝံ သိနိဒ္ဓံ မုဒု လောဘနီယံ သုဂန္ဓံ ပိယံ ပတ္ထိတံ ပ
သတ္ထံ ဇလကဒ္ဒမမနုပလိတ္တံ အဏုပတ္တကေသရကဏ္ဏိကာဘိမဏ္ဍိတံ ဘမရဂဏသေဝိတံ သီတလသလိလသံဝဒ္ဓ
ဓံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ဣမေဟိ တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ပုဗ္ဗေ အာသေဝိတေဟိ နိသေဝိတေဟိ စိဏ္ဏေဟိ ပရိစိ
ဏ္ဏေဟိ စရိတေဟိ ဥပစရိတေဟိ ပရိပူရိတေဟိ အရိယသာဝကော တိံသဂုဏဝရေဟိ သမုပေတော ဟောတိ။

“ကတမေဟိ တိံသဂုဏဝရေဟိ? သိနိဒ္ဓမုဒုမဒ္ဒဝမေတ္တစိတ္တော ဟောတိ, ဃာတိတဟတဝိဟတကိလေသော ဟောတိ, ဟတနိဟတမာနဒဗ္ဗော ဟောတိ, အစလဒဠ္ဟနိဝိဋ္ဌနိဗ္ဗေမတိကသဒ္ဓော ဟောတိ, ပရိပုဏ္ဏပီဏိတပဟဋ္ဌ လောဘနီယသန္တသုခသမာပတ္တိလာဘီ ဟောတိ, သီလဝရပဝရအသမသုစိဂန္ဓပရိဘာဝိတော ဟောတိ, ဒေဝမနုဿာနံ ပိယော ဟောတိ မနာပေ, ခီဏာသဝအရိယဝရပုဂ္ဂလပတ္ထိတော, ဒေဝမနုဿာနံ ဝန္ဒိတပူဇိတော, ဗုဓဝိဗုဓပဏ္ဍိတဇနာနံ ထုတထဝိတထောမိတပသတ္ထော , ဣဓ တ ဟုရံ တ လောကေန အနုပလိတ္တော, အပ္ပထောကဝဇ္ဇေပိ [အပ္ပသာဝဇ္ဇေပိ (က.)] ဘယဒဿာဝီ, ဝိပုလဝရသမ္ပတ္တိကာမာနံ မဂ္ဂဖလဝရတ္ထသာဓနော, အာယာစိတဝိပုလပဏီတပစ္စယဘာဂီ, အနိကေတသယနော, ဈာနဇ္ဈောသိတတပ္ပဝရဝိဟာရီ , ဝိဇဋ္ဋိတကိလေသဇာလဝတ္ထု, ဘိန္နဘဂ္ဂသင္ကုဋ္ဋိတသဉ္ဆိန္နဂတိနိဝာရဏော, အကုပ္ပဓမ္မော, အဘိနီတတသော, အနဝဇ္ဇဘောဂီ , ဂတိဝိမုတ္တော, ဥတ္တိဏ္ဏသဗ္ဗဝိစိကိစ္ဆော, ဝိမုတ္တိဇ္ဈောသိတတ္တော [ဝိမုတ္တိဇ္ဈောသိတတ္တော (သီ. ပီ.)] , ဒိဋ္ဌဓမ္မော, အစလဒဠ္ဟဘီရုတ္တာဏမုပဂတော, သမုစ္ဆိန္နာနုသယော, သဗ္ဗာသဝက္ခယံ ပတ္တော, သန္တသုခသမာပတ္တိဝိဟာရဗဟုလော, သဗ္ဗသမဏဂုဏသမုပေတော, ဣမေဟိ တိံသဂုဏဝရေဟိ သမုပေတော ဟောတိ။

“နနု, မဟာရာဇ, ထေရော သာရိပုတ္တော ဒသသဟဿိလောကဓာတုယာ အဂ္ဂပုရိသော ဌပေတွာ ဒသဗလံ လောကာစရိယံ, သောပိ အပရိမိတမသင္ချေယျကပ္ပေ သမာစိတကုသလမူလော [သမာစိဏ္ဏကုသလမူလော (က.)] ဗြာဟ္မဏကုလကုလီနော မနာပိကံ ကာမရတိံ အနေကသတသင်္ခံ ဓနဝရဉ္စ ဆဍ္ဍေတွာ ဇိနသာသနေ ပဗ္ဗဇိတွာ ဣမေဟိ တေရသဟိ ဓုတဂုဏေဟိ ကာယဝစီစိတ္တံ ဒမယိတွာ အဇ္ဇေတရဟိ အနန္တဂုဏသမန္နာဂတော ဂောတမဿ ဘဂဝတော သာသနဝရေ ဓမ္မစက္ကမနုပ္ပဝတ္တကော ဇာတော။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ဧကင်္ဂုတ္တရနိကာယဝရလဉ္ဆကေ –

“နာဟံ, ဘိက္ခဝေ, အညံ ဧကပုဂ္ဂလမ္ပိ သမနုပဿာမိ, ယော ဧဝံ တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္မဒေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတိ, ယထယိဒံ ဘိက္ခဝေ, သာရိပုတ္တော, သာရိပုတ္တော။ ဘိက္ခဝေ, တထာဂတေန အနုတ္တရံ ဓမ္မစက္ကံ ပဝတ္တိတံ သမ္မဒေဝ အနုပ္ပဝတ္တေတီ’’’တိ။

“သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ယံ ကိဉ္စိ နဝင်္ဂံ ဗုဒ္ဓဝစနံ, ယာ စ လောကုတ္တရာ ကိရိယာ, ယာ စ လောကေ အဓိဂမဝိပုလဝရသမ္ပတ္တိယော, သဗ္ဗံ တံ တေရသသု ဓုတဂုဏေသု သမောဓာနောပဂတ’’ [သမောဓာနေတဗ္ဗံ (က.)] န္တိ။

ဓုတင်္ဂပဉ္ဟော ဒုတိယော။

အနုမာနဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

၆. ဩပမ္မကထာပဉ္ဟော

မာတိကာ

ဘန္တေ နာဂသေန, ကတိဟင်္ဂေဟိ သမန္နာဂတော ဘိက္ခု အရဟတ္တံ သစ္ဆိကရောတီတိ?

ဣဓ, မဟာရာဇ, အရဟတ္တံ သစ္ဆိကာတုကာမေန ဘိက္ခုနာ –

ဂဒြဘဿ [ဃောရဿရဿ (သီ. သျာ. ပီ.)] ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ကုက္ကုဋဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကလန္ဒကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဒီပိနိယာ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဒီပိကဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကုမ္မဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဝံသဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

စာပဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဝါယသဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မက္ကဋဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဂဒြဘဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

လာဗုလတာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပဒုမဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဗီဇဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သာလကလျာဏိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

နာဝါယ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

နာဝါလဂ္ဂနကဿ [နာဝါလဂနကဿ (သီ. ပီ.)] ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကူပဿ [ကူပကဿ (က.)] ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

နိယာမကဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကမ္မကာရသ္သ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သမုဒ္ဒသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

ပထဝိယာ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

အာပသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တေဇသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဝါယုသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ပဗ္ဗတသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

အာကာသသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

စန္ဒသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သူရိယသ္သ သတ္တ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သက္ကသ္သ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

စက္ကဝတ္တိသ္သ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ပထဝီဝဂ္ဂေါ တတိယော။

ဥပစိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဗိဠာရသ္သ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဥန္ဒူရသ္သ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဝိစ္ဆိကသ္သ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

နကုလသ္သ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဇရသိင်္ဂါလသ္သ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မိဂသ္သ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကေရူပသ္သ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဝရာဟသ္သ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဟတ္ထိသ္သ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဥပစိကာဝဂ္ဂေ စတုတ္ထော။

သီဟဿ သတ္တ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

စက္ကဝါကဿ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ပေဏာဟိကာယ ဒွေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဃရကပောတဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဥလူကဿ ဒွေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သတပတ္တဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဝဂ္ဂုလိဿ ဒွေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဇလူကာယ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သပ္ပဿ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

အဇဂရဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သီဟဝဂ္ဂေ ပဉ္စမော။

ပန္ထမက္ကဋကဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ထနသိတအရကဿ [ထနပီတအရကဿ (သျာ.)] ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

စိတ္တကဓရကုမ္မဿ [စိတ္တကထလကုမ္မဿ (က.)] ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပဝနဿ ပဉ္စ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ရုက္ခဿ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မေဃဿ ပဉ္စ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မဏိရတနဿ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မာဂဝိကဿ စတ္တာရိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဗာဠိသိကဿ ဒွေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တစ္ဆကဿ ဒွေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မက္ကဋဝဂ္ဂေ ဆဋ္ဌော။

ကုမ္ဘဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ကာဌာယသဿ [ကာဋ္ဌပာံသဿ (က.)] ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဆတ္တဿ တိဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ခေတ္တဿ တိဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

အဂဒဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဘောဇနဿ တိဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဣဿာသဿ စတ္တာရိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကုမ္ဘဝဂ္ဂေ သတ္တမော။

ရညော စတ္တာရိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဒောဝါရိကဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

နိသဒာယ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ပဒီပဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မယူရဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တုရင်္ဂဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သောဏ္ဍိကဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဣန္ဒခီလဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တုလာယ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ခဂ္ဂဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မစ္ဆဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဣဏဂ္ဂါဟကဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဗျာဓိတဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

မတဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

နဒိယာ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဥသဘဿ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

မဂ္ဂဿ ဒ္ဒေဝ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သုင္ကသာယိကသ္သ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

စောရသ္သ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

သကုဏဂ္ဃိယာ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သုနခသ္သ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

တိကိစ္ဆကသ္သ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဂဗ္ဘိနိယာ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

စမရိယာ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ကိကိယာ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကပောတိကာယ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဧကနယနသ္သ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ကသ္သကသ္သ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဇမ္ဗုကသိင္ဂါလိယာ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

စင္ဂဝါရကသ္သ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဒဗ္ဗိယာ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဣဏသာဓကသ္သ တီဏိ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

အနုဝိစိနကသ္သ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

သာရထိသ္သ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

ဘောဇကသ္သ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။

တုန္နဝါယသ္သ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

နာဝိကသ္သ ဧကံ အင္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

ဘမရသ္သ ဒ္ဝေ အင္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ။

မာတိကာ နိဋ္ဌိတာ။

၁. ဂဒ္ရဘဝဂ္ဂေါ

၁. ဂဒ္ရဘင္ဂပဉ္ဟော

၁. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဂဒ္ရဘဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဂဒ္ရဘော နာမ သင်္ကာရကူဋေပိ စတုက္ကေပိ သိင်္ဃာဋကေပိ ကမဒ္ဒတရေပိ ထုသရာသိမှိပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သယတိ, န သယနဗဟုလော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန တိဏသန္ထာရေပိ ပဏ္ဏသန္ထာရေပိ ကဋ္ဌမဉ္စကေပိ ဆမာယပိ ယတ္ထ ကတ္ထစိ စမ္မခဏ္ဍံ ပတ္ထရိတွာ ယတ္ထ ကတ္ထစိ သယိတဗ္ဗံ, န သယနဗဟုလေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဂဒ္ရဘဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ‘ကလိင်္ဂရူပဓာနာ, ဘိက္ခဝေ, ဧတရဟိ မမ သာဝကာ ဝိဟရန္တိ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဓာနသ္မို’န္တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာပိ –

> ‘‘‘ပလ္လင်္ကေန နိသိန္နဿ၊ ဇဏ္ဏုကေနာဘိဝဿတိ။
> အလံ ဖာသုဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော’’’တိ။

ဂဒ္ရဘင်္ဂပဉှော ပဌမော။

၂. ကုက္ကုဋင်္ဂပဉှော

၂. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ကုက္ကုဋဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋော ကာလေန သမယေန ပဋိသလ္လီယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကာလေန သမယေနေဝ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ သရီရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ နဟာယိတွာ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ဝုဍ္ဎာနံ ဘိက္ခူနံ ဒဿနာယ ဂန္တွာ ကာလေန သမယေန သုညာဂါရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋော ကာလေန သမယေနေဝ ဝုဋ္ဌာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကာလေန သမယေနေဝ ဝုဋ္ဌဟိတွာ စေတိယင်္ဂဏံ သမ္မဇ္ဇိတွာ ပါနီယံ ပရိဘောဇနီယံ ဥပဋ္ဌပေတွာ သရီရံ ပဋိဇဂ္ဂိတွာ စေတိယံ ဝန္ဒိတွာ ပုနဒေဝ သုညာဂါရံ ပဝိသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋော ပထဝိံ ခဏိတွာ ခဏိတွာ အဇ္ဈောဟာရံ အဇ္ဈောဟရတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပစ္စဝေက္ခိတွာ ပစ္စဝေက္ခိတွာ အဇ္ဈောဟာရံ အဇ္ဈောဟရိတဗ္ဗံ ‘နေဝ ဒဝါယ န မဒါယ န မဏ္ဍနာယ န ဝိဘူသနာယ, ယာဝဒေဝ ဣမဿ ကာယဿ ဌိတိယာ ယာပနာယ ဝိဟိံသူပရတိယာ ဗြဟ္မစရိယာနုဂ္ဂဟာယ, ဣတိ ပုရာဏဉ္စ ဝေဒနံ ပဋိဟင်္ခာမိ နဝဉ္စ ဝေဒနံ န ဥပ္ပာဒေဿာမိ, ယာတြာ စ မေ ဘဝိဿတိ အနဝဇ္ဇတာ စ ဖာသုဝိဟာရော စာ’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

> ‘‘‘ကန္တာရေ ပုတ္တမံသံဝ၊ အက္ခဿဗ္ဘဉ္ဇနံ ယထာ။
> ဧဝံ အာဟရိ အာဟာရံ၊ ယာပနတ္ထမမုစ္ဆိတော’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋော သစက္ခုကောပိ ရတ္တိံ အန္ဓော ဟောတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အနန္ဓေနေဝ အန္ဓေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗံ, အရညေပိ ဂောစရဂါမေ ပိဏ္ဍာယ စရန္တေနပိ ရဇနီယေသု ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မေသု အန္ဓေန ဗဓိရေန မူဂေန ဝိယ ဘဝိတဗ္ဗံ, န နိမိတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ, နာနုဗျဉ္ဇနံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန မဟာကစ္စာယနေန –

> ‘စက္ခုမာဿ ယထာ အန္ဓော၊ သောတဝါ ဗဓိရော ယထာ။
> ပညဝဿ [ဇိဝှာဝဿ (သီ. ပီ.)] ယထာ မူဂော၊ ဗလဝါ ဒုဗ္ဗလောရိဝ။
> အတ္တအတ္ထေ [အထ အတ္ထေ (သီ. ပီ.)] သမုပ္ပန္နေ၊ သယေထ မတသာယိက’န္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋ္ဌော လေဍ္ဍုဒဏ္ဍာလဂုဠမုဂ္ဂရေဟိ ပရိဟတိယန္တောပိ သကံ ဂေဟံ န ဝိဇဟတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန စီဝရကမ္မံ ကရောန္တေနပိ နဝကမ္မံ ကရောန္တေနပိ ဝတ္တပဋိဝတ္တံ ကရောန္တေနပိ ဥဒ္ဒိသန္တေနပိ ဥဒ္ဒိသာပေန္တေနပိ ယောနိသော မနသိကာရော န ဝိဇဟိတဗ္ဗော, သကံ ခော ပနေတံ, မဟာရာဇ, ယောဂိနော ဂေဟံ, ယဒိဒံ ယောနိသော မနသိကာရော ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုက္ကုဋ္ဌဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ‘ကော စ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခုနော ဂေါစရော သကော ပေတ္တိကော ဝိသယော? ယဒိဒံ စတ္တာရော သတိပဋ္ဌာနာ’တိ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာပိ –

‘‘‘ယထာ သုဒန္တော မာတင်္ဂေါ၊ သကံ သောဏ္ဍံ န မဒ္ဒတိ။
ဘက္ခာဘက္ခံ ဝိဇာနာတိ၊ အတ္တနော ဝုတ္တိကပ္ပနံ။

‘‘‘တထေဝ ဗုဒ္ဓပုတ္တေန၊ အပ္ပမတ္တေန တ ပန။
ဇိနဝစနံ န မဒ္ဒိတဗ္ဗံ၊ မနသိကာရဝရုတ္တမ’’’န္တိ။

ကုက္ကုဋ္ဌင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. ကလန္ဒကင်္ဂပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ကလန္ဒကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကလန္ဒကော ပဋိသတ္တုမှိ ဩပတန္တေ နင်္ဂုဋ္ဌံ ပဖောဋေတွာ မဟန္တံ ကတွာ တေနေဝ နင်္ဂုဋ္ဌလဂုဠေန ပဋိသတ္တုံ ပဋိဗာဟတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကိလေသသတ္တုမှိ ဩပတန္တေ သတိပဋ္ဌာနလဂုဠံ ပဖောဋေတွာ မဟန္တံ ကတွာ တေနေဝ သတိပဋ္ဌာနလဂုဠေန သဗ္ဗကိလေသာ ပဋိဗာဟိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကလန္ဒကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန စူဠပန္ထကေန –

‘ယဒာ ကိလေသာ ဩပတန္တိ၊ သာမညဂုဏဓံသနာ။
သတိပဋ္ဌာနလဂုဠေန၊ ဟန္တဗ္ဗာ တေ ပုနပ္ပုန’’’န္တိ။

ကလန္ဒကင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ဒီပိနိယင်္ဂပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဒီပိနိယာ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဒီပိနီ သကိံ ယေဝ ဂဗ္ဘံ ဂဏှာတိ, န ပုနပ္ပုနံ ပုရိသံ ဥပေတိ? ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာယတိံ ပဋိသန္ဓိံ ဥပ္ပတ္တိံ ဂဗ္ဘသေယျံ စုတိံ ဘေဒံ ခယံ ဝိနာသံ သံသာရဘယံ ဒုဂ္ဂတိံ ဝိသမံ သမ္ပီဠိတံ ဒိသွာ ‘ပုနဗ္ဘဝေ နပ္ပဋိသန္ဒဟိဿာမီ’တိ ယောနိသော မနသိကာရော ကရဏီယော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဒီပိနိယာ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သုတ္တနိပါတေ ဓနိယဂေါပါလက သုတ္တေ –

‘‘‘ဥသဘောရိဝ ဆေတွ ဗန္ဓနာနိ၊ နာဂေါ ပူတိလတံဝ ဒာလယိတွာ။
နာဟံ ပုနုပေဿံ ဂဗ္ဘသေယျံ၊ အထ စေ ပတ္ထယသီ ပဝဿ ဒေဝ’’’တိ။

ဒီပိနိယင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဒီပိကင်္ဂပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဒီပိကဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဒီပိကော အရညေ တိဏဂဟနံ ဝါ ဝနဂဟနံ ဝါ ပဗ္ဗတဂဟနံ ဝါ နိဿာယ နိလီယိတွာ မိဂေ ဂဏှာတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဝိဝေကံ သေဝိတဗ္ဗံ အရညံ ရုက္ခမူလံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ သုသာနံ ဝနပတ္ထံ အဗ္ဘောကာသံ ပလာလပုဉ္ဇံ အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃောသံ ဝိဇနဝါတံ မနုဿရာဟသေယျကံ ပဋိသလ္လာနသာရုပ္ပံ; ဝိဝေကံ သေဝမာနော ဟိ, မဟာရာဇ, ယောဂီ ယောဂါဝစရော နစိရဿေဝ ဆဠဘိညာသု ဝသိဘာဝံ ပါပုဏာတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဒီပိကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေဟိ ဓမ္မသင်္ဂါဟကေဟိ –

‘‘‘ယထာပိ ဒီပိကော နာမ၊ နိလီယိတွာ ဂဏှတေ [ဂဏှာတိ (သီ. ပီ.)] မိဂေ။
တထေဝါယံ ဗုဒ္ဓပုတ္တော၊ ယုတ္တယောဂေါ ဝိပဿကော။
အရညံ ပဝိသိတွာန၊ ဂဏှာတိ ဖလမုတ္တမ’န္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဒီပိကော ယံ ကိဉ္စိ ပသုံ ဝဓိတွာ ဝါမေန ပဿေန ပတိတံ န ဘက္ခေတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဝေဠုဒာနေန ဝါ ပတ္တဒာနေန ဝါ ပုပ္ဖဒာနေန ဝါ ဖလဒာနေန ဝါ သိနာနဒာနေန ဝါ မတ္တိကာဒာနေန ဝါ စုဏ္ဏဒာနေန ဝါ ဒန္တကဋ္ဌဒာနေန ဝါ မုခောဒကဒာနေန ဝါ စာတုကမျတာယ ဝါ မုဂ္ဂသူပျတာယ [မုဂ္ဂသုပ္ပတာယ (သီ. ပီ.)] ဝါ ပါရိဘဋ္ဋ [ပာရိဘဋ္ဋတာယ (သီ. ပီ.)] ယတာယ ဝါ ဇင်္ဃပေသနိယေန ဝါ ဝေဇ္ဇကမ္မေန ဝါ ဒူတကမ္မေန ဝါ ပဟိဏဂမနေန ဝါ ပိဏ္ဍပဋိပိဏ္ဍေန ဝါ ဒါနာနုပ္ပဒါနေန ဝါ ဝတ္ထုဝိဇ္ဇာယ ဝါ နက္ခတ္တဝိဇ္ဇာယ ဝါ အင်္ဂဝိဇ္ဇာယ [နဂဝိဇ္ဇာယ (က.)] ဝါ အညတရညတရေန ဝါ ဗုဒ္ဓပ္ပဋိကုဋ္ဌေန မိစ္ဆာဇီဝေန နိပ္ဖာဒိတံ ဘောဇနံ န ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ [ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ (သီ. ပီ.)] ဝါမေန ပဿေန ပတိတံ ပသုံ ဝိယ ဒီပိကော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဒီပိကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

‘‘‘ဝစီဝိညတ္တိဝိပ္ဖာရာ၊ ဥပ္ပန္နံ မဓုပါယသံ။
သစေ ဘုတ္တော ဘဝေယျာဟံ၊ သာဇီဝေါ ဂရဟိတော မမ။

‘‘‘ယဒိပိ မေ အန္တဂုဏံ၊ နိက္ခမိတွာ ဗဟိ စရေ။
နေဝ ဘိန္ဒေယျမာဇီဝံ၊ စဇမာနောပိ ဇီဝိတ’’’န္တိ။

ဒီပိကင်္ဂပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ကုမ္မင်္ဂပဉှော

၆. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ကုမ္မဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ကုမ္မော ဥဒကစရော ဥဒကေယေဝ ဝါသံ ကပ္ပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗပါဏဘူတပုဂ္ဂလာနံ ဟိတာနုကမ္ပိနာ မေတ္တာသဟဂတေန စေတသာ ဝိပုလေန မဟဂ္ဂတေန အပ္ပမာဏေန အဝေရေန အဗျာပဇ္ဇေန သဗ္ဗာဝန္တံ လောကံ ဖရိတွာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္မဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုမ္မော ဥဒကေ ဥပ္ပိလဝန္တော သီသံ ဥက္ခိပိတွာ ယဒိ ကောစိ ပဿတိ, တတ္ထေဝ နိမုဇ္ဇတိ ဂါဠ္ဟမောဂါဟတိ ‘မာ မံ တေ ပုန ပဿေယျု’န္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကိလေသေသု ဩပတန္တေသု အာရမ္မဏသရေ နိမုဇ္ဇိတဗ္ဗံ ဂါဠ္ဟမောဂါဟိတဗ္ဗံ ‘မာ မံ ကိလေသာ ပုန ပဿေယျု’န္တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္မဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ , မဟာရာဇ, ကုမ္မော ဥဒကတော နိက္ခမိတွာ ကာယံ ဩတာပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန နိသဇ္ဇဋ္ဌာနသယနစင်္ကမတော မာနသံ နီဟရိတွာ သမ္မပ္ပဓာနေ မာနသံ ဩတာပေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္မဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘော ပထဝိံ ခဏိတ္ဝာ ဝိဝိတ္တေ တသံ ကပ္ပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန လာဘသက္ကာရသိလောကံ ပဇဟိတ္ဝာ သုညံ ဝိဝိတ္တံ ကာနနံ ဝနပတ္ထံ ပဗ္ဗတံ ကန္ဒရံ ဂိရိဂုဟံ အပ္ပသဒ္ဒံ အပ္ပနိဂ္ဃောသံ ပဝိဝိတ္တမောကာဟိတ္ဝာ ဝိဝိတ္တေ ယေဝ တသံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပသေနေန ဝင်္ဂန္တပုတ္တေန –

‘‘‘ဝိဝိတ္တံ အပ္ပနိဂ္ဃောသံ၊ တဠမိဂနိသေဝိတံ။
သေဝေ သေနာသနံ ဘိက္ခု၊ ပဋိသလ္လာနကာရဏာ’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘော စာရိကံ စရမာနော ယဒိ ကဉ္စိ ပဿတိ တ, သဒ္ဒံ သုဏာတိ တ, သော ဏ္ဍပဉ္စမာနိ အင်္ဂါနိ သင်္ကေ ကပာလေ နိဒဟိတ္ဝာ အပ္ပေါဿုက္ကော တုဏှီဘူတော တိဋ္ဌတိ ကာယမနုရက္ခန္တော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန သဗ္ဗတ္ထ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မေသု အာပတန္တေသု ဆသု ဒွာရေသု သံဝရကဝါဋံ အနုဃာဋေတ္ဝာ မာနသံ သမောဒဟိတ္ဝာ သံဝရံ ကတ္ဝာ သတေန သမ္ပဇာနေန ဝိဟာတဗ္ဗံ သမဏဓမ္မံ အနုရက္ခမာနေန။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ ကုမ္ဘူပမသုတ္တန္တေ –

‘‘‘ကုမ္မောဝ အင်္ဂါနိ သကေ ကပာလေ၊ သမောဒဟံ ဘိက္ခု မနောဝိတက္ကေ။
အနိဿိတော အညမဟေဌယာနော၊ ပရိနိဗ္ဗုတော နူပဝဒေယျ ကဉ္စီ’’’တိ။

ကုမ္ဘင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ဝံသင်္ဂပဉှော

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဝံသဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဝံသော ယတ္ထ တတော, တတ္ထ အနုလောမေတိ, နာညတ္ထမနုဓာဝတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ယံ ဗုဒ္ဓေန ဘဂဝတာ ဘာသိတံ နဝင်္ဂံ သတ္ထုသာသနံ, တံ အနုလောမယိတ္ဝာ ကပ္ပိယေ အနဝဇ္ဇေ ဌတ္ဝာ သမဏဓမ္မံ ယေဝ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝံသဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ထေရေန ရာဟုလေန –

‘‘‘နဝင်္ဂံ ဗုဒ္ဓဝစနံ၊ အနုလောမေတ္ဝာန သဗ္ဗဒာ။
ကပ္ပိယေ အနဝဇ္ဇသ္မိံ၊ ဌတ္ဝာဟံ သမုတ္တရိ’’’န္တိ။

ဝံသင်္ဂပဉှော သတ္တမော။

၈. စာပင်္ဂပဉှော

၈. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘စာပဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, စာပေါ သုတစ္ဆိတော နမိတော [မိတော (သီ. ပီ. က.)] ယာဝဂ္ဂမူလံ သမကမေဝ အနုနမတိ နပ္ပဋိတ္ထမ္ဘတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ထေရနဝမဇ္ဈိမသမကေသု အနုနမိတဗ္ဗံ နပ္ပဋိဖရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စာပဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန ဝိဓုရ [ပုဏ္ဏက] ဇာတကေ –

‘‘‘စာပေါဝူနုဒရော ဓီရော၊ ဝံသော ဝါပိ ပကမ္ပယေ [စာပေါ တ နုန မေ ဓီရော၊ ဝံသောဝ အနုလောမယံ (သီ. ပီ. က.)]။
ပဋိလောမံ န ဝတ္တေယျ၊ သ ရာဇဝသတိံ ဝသေ’’’တိ။

စာပင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. တယသင်္ဂပဉ္ဟော

၉. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'တယသဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, တယသော အာသင်္ကိတပရိသင်္ကိတော ယတ္တပ္ပယတ္တော စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာသင်္ကိတပရိသင်္ကိတေန ယတ္တပယတ္တေန ဥပဋ္ဌိတာယ သတိယာ သံဝုတေဟိ ဣန္ဒြိယေဟိ စရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တယသဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တယသော ယံ ကိဉ္စိ ဘောဇနံ ဒိသွာ ဉာတီဟိ သံဝိဘဇိတွာ ဘုဉ္ဇတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယေ တေ လာဘာ ဓမ္မိကာ ဓမ္မလဒ္ဓါ အန္တမသော ပတ္တပရိယာပန္နမတ္တမ္ပိ, တထာရူပေဟိ လာဘေဟိ ပဋိဝိဘတ္တဘောဂိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ သီလဝန္တေဟိ သဗ္ရဟ္မစာရီဟိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တယသဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

'''သစေ မေ ဥပနာမေန္တိ၊ ယထာလဒ္ဓံ တပဿိနော။
သဗ္ဗေ သံဝိဘဇိတွာန၊ တတော ဘုဉ္ဇာမိ ဘောဇန'''န္တိ။

တယသင်္ဂပဉ္ဟော နဝမော။

၁၀. မက္ကဋင်္ဂပဉ္ဟော

၁၀. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'မက္ကဋဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, မက္ကဋော ဝါသမုပဂစ္ဆန္တော တထာရူပေ ဩကာသေ မဟတိမဟာရုက္ခေ ပဝိဝိတ္တေ သဗ္ဗဋ္ဌကသာခေ [သဗ္ဗတ္ထကသာခေ (သျာ.), သဗ္ဗဋ္ဌသာခေ (က.)] ဘီရုတ္တာဏေ ဝါသမုပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ , ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန လဇ္ဇိံ ပေသလံ သီလဝန္တံ ကလျာဏဓမ္မံ ဗဟုဿုတံ ဓမ္မဓရံ ဝိနယဓရံ ပိယံ ဂရုဘာဝနီယံ ဝတ္တာရံ ဝစနက္ခမံ ဩဝါဒကံ ဝိညာပကံ သန္ဒဿကံ သမာဒပကံ သမုတ္တေဇကံ သမ္ပဟံသကံ ဧဝရူပံ ကလျာဏမိတ္တံ အာစရိယံ နိဿာယ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မက္ကဋဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မက္ကဋော ရုက္ခေ ယေဝ စရတိ တိဋ္ဌတိ နိသီဒတိ, ယဒိ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမတိ, တတ္ထေဝ ရတ္တိံ ဝါသမနုဘဝတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပဝနာဘိမုခေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ပဝနေ ယေဝ ဌာနစင်္ကမနိသဇ္ဇာသယနံ နိဒ္ဒံ ဩက္ကမိတဗ္ဗံ, တတ္ထေဝ သတိပဋ္ဌာနမနုဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မက္ကဋဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

'''စင်္ကမန္တောပိ တိဋ္ဌန္တော၊ နိသဇ္ဇာသယနေန ဝါ။
ပဝနေ သောဘတေ ဘိက္ခု၊ ပဝနန္တံဝ ဝဏ္ဏိတ'''န္တိ။

မက္ကဋင်္ဂပဉ္ဟော ဒသမော။

ဂဒြဘဝဂ္ဂေါ ပဌမော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဂဒြဘော စေဝ [ယောရဿုရော စ (သီ. သျာ. ပီ.)] ကုက္ကုဋော၊ ကလန္ဒော ဒီပိနိ ဒီပိကော။
ကုမ္မော ဝံသော စ စာပေါ စ၊ တယသော အထ မက္ကဋောတိ။

၂. သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ

၁. လာဗုလတင်္ဂပဉှော

၁. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘လာဗုလတာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, လာဗုလတာ တိဏေ ဝါ ကဋ္ဌေ ဝါ လတာယ ဝါ သောဏ္ဍိကာဟိ အာလမ္ဗိတွာ တဿူပရိ ဝဍ္ဎတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အရဟတ္တေ အဘိဝဍ္ဎိတုကာမေန မနသာ အာရမ္မဏံ အာလမ္ဗိတွာ အရဟတ္တေ အဘိဝဍ္ဎိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, လာဗုလတာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

‘‘‘ယထာ လာဗုလတာ နာမ, တိဏေ ကဋ္ဌေ လတာယ ဝါ။
အာလမ္ဗိတွာ သောဏ္ဍိကာဟိ, တတော ဝဍ္ဎတိ ဥပ္ပရိ။

‘‘‘တထေဝ ဗုဒ္ဓပုတ္တေန, အရဟတ္တဖလကာမိနာ။
အာရမ္မဏံ အာလမ္ဗိတွာ, ဝဍ္ဎိတဗ္ဗံ အသေက္ခဖလေ’’’တိ။

လာဗုလတင်္ဂပဉှော ပဌမော။

၂. ပဒုမင်္ဂပဉှော

၂. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ပဒုမဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ ဥဒကေ ဇာတံ ဥဒကေ သံဝဍ္ဎံ အနုပလိတ္တံ ဥဒကေန, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကုလေ ဂဏေ လာဘေ ယသေ သက္ကာရေ သမ္မာနနာယ ပရိဘောဂပစ္စယေသု စ သဗ္ဗတ္ထ အနုပလိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဒုမဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ ဥဒကာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ ဌာတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗလောကံ အဘိဘဝိတွာ အစ္စုဂ္ဂမ္မ လောကုတ္တရဓမ္မေ ဌာတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဒုမဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဒုမံ အပ္ပမတ္တကေနပိ အနိလေန ဧရိတံ စလတိ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အပ္ပမတ္တကေသုပိ ကိလေသေသု သံယမော ကရဏီယော, ဘယဒဿာဝိနာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဒုမဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ‘အဏုမတ္တေသု ဝဇ္ဇေသု ဘယဒဿာဝီ သမာဒါယ သိက္ခတိ သိက္ခာပဒေသူ’တိ။

ပဒုမင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဗီဇင်္ဂပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဗီဇဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဗီဇံ အပ္ပကမ္ပိ သမာနံ ဘဒ္ဒကေ ခေတ္တေ ဝုတ္တံ ဒေဝေ သမ္မာ ဓာရံ ပဝေစ္ဆန္တေ သုဗဟူနိ ဖလာနိ အနုဒဿတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယထာ ပဋိပါဒိတံ သီလံ ကေဝလံ သာမညဖလမနုဒဿတိ။ ဧဝံ သမ္မာ ပဋိပဇ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗီဇဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဗီဇံ သုပရိသောဓိတေ ခေတ္တေ ရောပိတံ ခိပ္ပမေဝ သံဝိရူဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန မာနသံ သုပရိဂ္ဂဟိတံ သုညာဂါရေ ပရိသောဓိတံ သတိပဋ္ဌာနခေတ္တဝရေ ခိတ္တံ ခိပ္ပမေဝ ဝိရူဟတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗီဇဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန အနုရုဒ္ဓေန –

‘‘‘ယထာပိ ခေတ္တေ [ယထာ ခေတ္တေ (သီ.)] ပရိသုဒ္ဓေ ဗီဇဉ္စဿ ပတိဋ္ဌိတံ။

ဝိပုလံ တဿ ဖလံ ဟောတိ၊ အပိ တောသေတိ ကဿကံ။

‘‘‘တထေဝ ယောဂိနော စိတ္တံ၊ သုညာကရေ ဝိသောဓိတံ။
သတိပဋ္ဌာနခေတ္တမှိ၊ ခိပ္ပမေဝ ဝိရူဟတီ’’’တိ။

ဗီဇင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. သာလကလျာဏိကင်္ဂပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘သာလကလျာဏိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, သာလကလျာဏိကာ နာမ အန္တောပထဝိယံ ယေဝ အဘိဝဍ္ဎတိ ဟတ္ထသတမ္ပိ ဘိယျောပိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ စတဿော ပဋိသမ္ဘိဒါ ဆဠဘိညာယော ကေဝလဉ္စ သမဏဓမ္မံ သုညာဂါရေ ယေဝ ပရိပူရယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သာလကလျာဏိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ရာဟုလေန –

‘‘‘သာလကလျာဏိကာ နာမ၊ ပါဒပေါ ဓရဏီရုဟော။
အန္တောပထဝိယံ ယေဝ၊ သတဟတ္ထောပိ ဝဍ္ဎတိ။

‘‘‘ယထာ ကာလမှိ သမ္ပတ္တေ၊ ပရိပါကေန သော ဒုမော။
ဥဂ္ဂန္ဆိတွာန ဧကာဟံ၊ သတဟတ္ထောပိ ဝဍ္ဎတိ။

‘‘‘ဧဝမေဝါဟံ မဟာဝီရ၊ သာလကလျာဏိကာ ဝိယ။
အဗ္ဘန္တရေ သုညာဂါရေ၊ ဓမ္မတော အဘိဝဍ္ဎယိ’’’န္တိ။

သာလကလျာဏိကင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. နာဝင်္ဂပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘နာဝါယ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဗဟုဝိဓဒါရုသင်္ဃာဋသမဝါယေန ဗဟုမ္ပိ ဇနံ တာရယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပ္ပဋိဝတ္တဗဟုဝိဓဓမ္မသင်္ဃာဋသမဝါယေန သဒေဝကော လောကော တာရယိတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နာဝါယ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, နာဝါ ဗဟုဝိဓဥမိတ္ထနိတဝေဂဝိသဋမာဝဋ္ဋဝေဂံ သဟတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဗဟုဝိဓကိလေသဥမိဝေဂံ လာဘာလာဘယသာယသနိန္ဒာပသံသာသုခဒုက္ခသမ္မာနနဝိမာနနဗဟုဝိဓအာသဉ္ဆိမိဝေဂဉ္စ သဟိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နာဝါယ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, နာဝါ အပရိမိတမနန္တမပါရမက္ခောဘိတဂမ္ဘီရေ မဟတိမဟာဃောသေ တိမိတိမိင်္ဂလမကရမစ္ဆဂဏာကုလေ မဟတိမဟာသမုဒ္ဒေ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန တိပရိဝဋ္ဋ ဒွါဒသာကာရ စတုသစ္စာဘိသမယပ္ပဋိဝေဓေ မာနသံ သဉ္စာရယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နာဝါယ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ သစ္စသံယုတ္တေ –

‘‘‘ဝိတက္ကေန္တာ စ ခော တုမှေ, ဘိက္ခဝေ, “ဣဒံ ဒုက္ခ”န္တိ ဝိတက္ကေယျာထ, “အယံ ဒုက္ခသမုဒယော”တိ ဝိတက္ကေယျာထ, “အယံ ဒုက္ခနိရောဓော”တိ ဝိတက္ကေယျာထ, “အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ”တိ ဝိတက္ကေယျာထာ’’’တိ။

နာဝင်္ဂုပဥ္စေဟာ ပဥ္စမော။

၆. နာတလဂ္ဂနကင်္ဂုပဥ္စေဟာ

၆. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'နာတလဂ္ဂနကဿ ဒွေ ဝ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ ဝ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, နာတလဂ္ဂနကံ ဗဟုဦမိဇာလာကုလဝိက္ခောဘိတသလိလတလေ မဟတိ မဟာသမုဒ္ဒေ နာဝံ လဂ္ဂေတိ ဌပေတိ, န ဒေတိ ဒိသာဝိဒိသံ ဟရိတုံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ရာဂဒောသမောဟူမိဇာလေ မဟတိမဟာဝိတက္ကသမ္ဗဟာရေ စိတ္တံ လဂ္ဂေတဗ္ဗံ, န အတဗ္ဗံ ဒိသာဝိဒိသံ ဟရိတုံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နာတလဂ္ဂနကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, နာတလဂ္ဂနကံ န ပ္လဝတိ [န ပိလဝတိ (သီ. ပီ.)] ဝိသီဒတိ, ဟတ္ထသတေပိ ဥဒကေ နာဝံ လဂ္ဂေတိ ဌာနမုပနေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန လာဘယသသက္ကာရမာနနဝန္ဒနပူဇနအပစိတီသု လာဘဂ္ဂယသဂ္ဂေပိ န ပ္လဝိတဗ္ဗံ, သရီရယာပနမတ္တကေ ယေဝ စိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နာတလဂ္ဂနကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

'''ယထာ သမုဒ္ဒေ လဂ္ဂနကံ၊ န ပ္လဝတိ ဝိသီဒတိ။
တထေဝ လာဘသက္ကာရေ၊ မာ ပ္လဝထ ဝိသီဒထာ'''တိ။

နာတလဂ္ဂနကင်္ဂုပဥ္စေဟာ ဆဋ္ဌော။

၇. ကူပင်္ဂုပဥ္စေဟာ

၇. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ကူပဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကူပေါ ရဇ္ဇုဉ္စ ဝရတ္တဉ္စ လင်္ကာရဉ္စ ဓာရေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သတိသမ္ပဇညသမန္နာဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ, အဘိက္ကန္တေ ပဋိက္ကန္တေ အာလောကိတေ ဝိလောကိတေ သမိဉ္ဇိတေ ပသာရိတေ သင်္ဃာဋိပတ္တစီဝရဓာရဏေ အသိတေ ပီတေ ခာယိတေ သာယိတေ ဥစ္စာရပဿာဝကမ္မေ ဂတေ ဌိတေ နိသိန္နေ သုတ္တေ ဇာဂရိတေ ဘာသိတေ တုဏှီဘာဝေ သမ္ပဇာနကာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကူပဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန 'သတော, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ဝိဟရေယျ သမ္ပဇာနော, အယံ ဝေါ အမှာကံ အနုသာသနီ'''တိ။

ကူပင်္ဂုပဥ္စေဟာ သတ္တမော။

၈. နိယာမကင်္ဂုပဥ္စေဟာ

၈. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'နိယာမကဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, နိယာမကော ရတ္တိန္ဒိဝံ သတတံ သမိတံ အပ္ပမတ္တော ယတ္တပ္ပယတ္တော နာဝံ သာရေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန စိတ္တံ နိယာမယမာနေန ရတ္တိန္ဒိဝံ သတတံ သမိတံ အပ္ပမတ္တေန ယတ္တပ္ပယတ္တေန ယောနိသော မနသိကာရေန စိတ္တံ နိယာမေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နိယာမကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ဓမ္မပဒေ –

'''အပ္ပမာဒရတာ ဟောထ၊ သစိတ္တမနုရက္ခထ။
ဒုဂ္ဂါ ဥဒ္ဓရထတ္တာနံ၊ ပင်္ကေ သန္နောဝ [သတ္တောဝ (သီ. ပီ.)] ကုဉ္ဇရော'တိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, နိယာမကဿ ယံ ကိဉ္စိ မဟာသမုဒ္ဒေ ကလျာဏံ ဝါ ပါပကံ ဝါ, သဗ္ဗံ တံ ဝိဒိတံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကုသလာကုသလံ သာဝဇ္ဇာနဝဇ္ဇံ ဟီနပ္ပဏီတံ ကဏှသုက္ကသပ္ပဋိဘာဂံ ဝိဇာနိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နိယာမကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, နိယာမကော ယန္တေ မုဒ္ဒိကံ ဒေတိ ‘မာ ကောစိ ယန္တံ အာမသိတ္ထာ’တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန စိတ္တေ သံဝရမုဒ္ဒိကာ အာတဗ္ဗာ ‘မာ ကိဉ္စိ ပာပကံ အကုသလဝိတက္ကံ ဝိတက္ကေသီ’တိ, ဣဒံ, မဟာရာဇ, နိယာမကဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ ‘မာ, ဘိက္ခဝေ, ပာပကေ အကုသလေ ဝိတက္ကေ ဝိတက္ကေယျာထ, သေယျထိဒံ, ကာမဝိတက္ကံ ဗျာပါဒဝိတက္ကံ ဝိဟိံသာဝိတက္က’”န္တိ။

နိယာမကင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ကမ္မကာရင်္ဂပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ကမ္မကာရဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ကမ္မကာရော ဧဝံ စိန္တယတိ ‘ဘတကော အဟံ ဣမာယ နာဝါယ ကမ္မံ ကရောမိ, ဣမာယာဟံ နာဝါယ ဝါဟသာ ဘတ္တဝေတနံ လဘာမိ, န မေ ပမာဒော ကရဏီယော, အပ္ပမာဒေန မေ အယံ နာဝါ ဝါဟေတဗ္ဗာ’တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန ဧဝံ စိန္တယိတဗ္ဗံ ‘ဣမံ ခော အဟံ စာတုမဟာဘူတိကံ ကာယံ သမ္မသန္တော သတတံ သမိတံ အပ္ပမတ္တော ဥပဋ္ဌိတဿတိ သတော သမ္ပဇာနော သမာဟိတော ဧကဂ္ဂစိတ္တော ဇာတိဇရာဗျာဓိမရဏသောကပရိဒေဝဒုက္ခဒေါမနဿုပါယာသေဟိ ပရိမုစ္စိဿာမီတိ အပ္ပမာဒော မေ ကရဏီယော’တိ, ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကမ္မကာရဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

> “‘ကာယံ ဣမံ သမ္မသထ, ပရိဇာနာထ ပုနပ္ပုနံ။
> ကာယေ သဘာဝံ ဒိသွာန, ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ’တိ။

ကမ္မကာရင်္ဂပဉှော နဝမော။

၁၀. သမုဒ္ဒင်္ဂပဉှော

၁၀. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘သမုဒ္ဒဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော မတေန ကုဏပေန သဒ္ဓိံ န သံဝသတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိမက္ခပဠာသဣဿာမစ္ဆရိယမာယာသာဌေယျကုဒိလဝိသမဒုစ္စရိတကိလေသမလေဟိ သဒ္ဓိံ န သံဝသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သမုဒ္ဒဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော မုတ္တာမဏိဝေဠုရိယသင်္ခသိလာပဝါဠဖလိကမဏိဝိဝိဓရတနနိစယံ ဓာရေန္တော ပိဒဟတိ, န ဗဟိ ဝိကိရတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန မဂ္ဂဖလဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိဝိပဿနာဘိညာဝိဝိဓဂုဏရတနာနိ အဓိဂန္တွာ ပိဒဟိတဗ္ဗာနိ, န ဗဟိ နီဟရိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သမုဒ္ဒဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော မဟန္တေဟိ မဟာဘူတေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန အပ္ပိစ္ဆံ သန္တုဋ္ဌံ ဓုတဝါဒံ သလ္လေခဝုတ္တိံ အာစာရသမ္ပန္နံ လဇ္ဇိံ ပေသလံ ဂရုံ ဘာဝနီယံ ဝတ္တာရံ ဝစနက္ခမံ စောဒကံ ပာပဂရဟိံ ဩဝါဒကံ အနုသာသကံ ဝိညာပကံ သန္ဒဿကံ သမာဒပကံ သမုတ္တေဇကံ သမ္ပဟံသကံ ကလျာဏမိတ္တံ သဗြဟ္မစာရိံ နိဿာယ ဝသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော နဝသလိလသမ္ပုဏ္ဏာဟိ ဂင်္ဂါယမုနာအစိရဝတီသရဘူမဟီအာဒီဟိ နဒီသတသဟဿေဟိ အန္တလိက္ခေ သလိလဓာရာဟိ စ ပူရိတောပိ သကံ ဝေလံ နာတိဝတ္တတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂီနာ ယောဂါဝစရေန လာဘသက္ကာရသိလောကဝန္ဒနမာနနပူဇနကာရဏာ ဇီဝိတဟေတုပိ သဉ္စိစ္စ သိက္ခာပဒဝီတိ

က္ကမော န ကရဏီယော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘သေယျထာပိ, မဟာရာဇ [ပဟာရာဓ (သီ. ပီ.)], မဟာသမုဒ္ဒော ဌိတဓမ္မော ဝေလံ နာတိက္ကမတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယံ မယာ သာဝကာနံ သိက္ခာပဒံ ပညတ္တံ, တံ မမ သာဝကာ ဇီဝိတဟေတုပိ နာတိက္ကမန္တီ’တိ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒော သဗ္ဗသဝန္တီဟိ ဂင်္ဂါယမုနာအစိရဝတီသရဘူမဟီဟိ အန္တလိက္ခေ ဥဒကဓာရာဟိပိ န ပရိပူရတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥဒ္ဒေသပရိပုစ္ဆာသဝနဓာရဏဝိနိစ္ဆယအဘိဓမ္မဝိနယဂါဠှသုတ္တန္တဝိဂ္ဂဟပဒနိက္ခေပပဒသန္ဓိပဒဝိဘတ္တိနဝင်္ဂဇိနသာသနဝရံ သုဏန္တေနာပိ န တပ္ပိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဟာသမုဒ္ဒဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သုတသောမဇာတကေ –

“‘‘အဂ္ဂိ ယထာ တိဏကဋ္ဌံ ဒဟန္တော၊ န တပ္ပတိ သာဂရော ဝါ နဒီဟိ။
ဧဝမ္ပိ စေ [ဧဝမ္ပိ ဝေ (သျာ.)၊ ဧဝံ ဟိ မေ (က.) ဇာ. ၁ အသီတိနိပါတေ] ပဏ္ဍိတာ ရာဇသေဋ္ဌ၊ သုတွာ န တပ္ပန္တိ သုဘာသိတေနာ’’’တိ။

သမုဒ္ဒင်္ဂပဉှော ဒသမော။ သမုဒ္ဒဝဂ္ဂေါ ဒုတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

လာဗုလတာ စ ပဒုမံ၊ ဗီဇံ သာလကလျာဏိကာ။
နာဝါ စ နာဝါလဂ္ဂနံ၊ ကူပေါ နိယာမကော တထာ။
ကမ္မကာရော သမုဒ္ဒေါ စ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၃. ပထဝီဝဂ္ဂေါ

၁. ပထဝီအင်္ဂပဉှော

၁. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ပထဝိယာ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပထဝီ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာနိ ကပ္ပူရာဂရုတဂရစန္ဒနကုင်္ကုမာဒီနိ အာကိရန္တေပိ ပိတ္တသေမှပုဗ္ဗရုဟိရသေဒမေဒခေဠသိင်္ဃာဏိကလသိက- မုတ္တကရီသာဒီနိ အာကိရန္တေပိ တာဒိသာ ယေဝ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေ လာဘာလာဘေ ယသာယသေ နိန္ဒာပသံသာယ သုခဒုက္ခေ သဗ္ဗတ္ထ တာဒိနာ ယေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပထဝီ မဏ္ဍနဝိဘူသနာပဂတာ သကဂန္ဓပရိဘာဝိတာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဝိဘူသနာပဂတေန သကသီလဂန္ဓပရိဘာဝိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပထဝီ နိရန္တရာ အခဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒါ အသုသိရာ ဗဟလာ ဃနာ ဝိတ္ထိဏ္ဏာ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန နိရန္တရမခဏ္ဍစ္ဆိဒ္ဒမသုသိရဗဟလဃနဝိတ္ထိဏ္ဏသီလေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပထဝီ ဂါမနိဂမနဂရဇနပဒရုက္ခပဗ္ဗတနဒီတဠာကပေါက္ခရဏီမိဂပက္ခိမနုဇနရနာရိဂဏံ ဓာရေန္တီပိ အကိလာသု ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဩဝဒန္တေနာပိ အနုသာသန္တေနာပိ ဝိညာပေန္တေနာပိ သန္ဒဿေန္တေနာပိ သမာဒပေန္တေနာပိ သမုတ္တေဇေန္တေနာပိ သမ္ပဟံသေန္တေနာပိ ဓမ္မဒေသနာသု အကိလာသုနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပထဝီ အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တာ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တေန ပထဝိသမေန စေတသာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပထဝိယာ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ , မဟာရာဇ, ဥပာသိကာယ စူဠသုဘဒ္ဒာယ သကသမဏေ ပရိကိတ္တယမာနာယ –

“‘ကေဒ္ဓေ ဗာဟံ တသိယာ၊ တဗ္ဗေ ကုပိတမာနသာ [ကုပိတမာနသော (က.)]။
ကေဒ္ဓေဗာဟံ ဂန္ဓေန၊ အာလိမ္ပေယျ ပမောဒိတာ [ပမောဒိတော (က.)]။

“‘အမုသ္မိံ ပဋိဃော နတ္ထိ၊ ရာဂေ အသ္မိံ န ဝိဇ္ဇတိ။
ပထဝီသမစိတ္တာ တေ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမာ’”တိ။

ပထဝီအင်္ဂပဉှော ပဌမော။

၂. အာပင်္ဂပဉှော

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘အာပဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, အာပေါ သုသဏ္ဌိတမကမ္ပိတမလုဠိတသဘာဝပရိသုဒ္ဓော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ကုဟနလပနနေမိတ္တကနိပ္ပေသိကတံ အပနေတွာ သုသဏ္ဌိတမကမ္ပိတမလုဠိတသဘာဝပရိသုဒ္ဓာစာရေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာပဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာပေါ သီတလသဘာဝသဏ္ဌိတော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန သဗ္ဗသတ္တေသု ခန္တိမေတ္တာနုဒ္ဒယသမ္ပန္နေန ဟိတေသိနာ အနုကမ္ပကေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာပဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာပေါ အသုစိံ သုစိံ ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ကာမေ တ အရညေ တ ဥပဇ္ဈာယေ ဥပဇ္ဈာယမတ္တေသု အာစရိယေ အာစရိယမတ္တေသု သဗ္ဗတ္ထ အနဓိကရဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ အနဝသေသကာရိနာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာပဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာပေါ ဗဟုဇနပတ္ထိတော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန အပ္ပိစ္ဆသန္တုဋ္ဌပဝိဝိတ္တပဋိသလ္လာနေန သတတံ သဗ္ဗလောကမဘိပတ္ထိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာပဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာပေါ န ကဿစိ အဟိတမုပဒဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ပရဘဏ္ဍနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒရိတ္တဇ္ဈာနအရတိဇနနံ ကာယဝစီစိတ္တေဟိ ပာပကံ န ကရဏီယံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာပဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ, ဒေဝါတိဒေဝေန ကဏှဇာတကေ –

“‘ဝရဉ္စေ မေ အဒေါ သက္က၊ သဗ္ဗဘူတာနမိဿရ။
န မနော ဝါ သရီရံ ဝါ၊ မံ-ကတေ သက္က ကဿစိ။
ကဒါစိ ဥပဟညေထ၊ ဧတံ သက္က ဝရံ ဝရေ’”တိ။

အာပင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. တေဇင်္ဂပဉှော

၃. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘တေဇဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, တေဇော တိဏကဋ္ဌသာခါပလာသံ ဍဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ

ယောကဝစရေန ယေ တေ အဇ္ဈတ္တရာ တ ဗာဟိရာ တ ကိလေသာ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌာရမ္မဏာနုဘဝနာ, သဗ္ဗေ တေ ဉာဏဂ္ဂိ နာ ဉဟိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တေဇဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တေဇော နိဒ္ဒယော အကာရုဏိကော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန သဗ္ဗကိလေသေသု ကာရုညာနုဒ္ဒယာ န ကာတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တေဇဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တေဇော သီတံ ပဋိဟနတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန ဝီရိယသန္တာပ တေဇံ အဘိဇနေတွာ ကိလေသာ ပဋိဟန္တဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တေဇဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တေဇော အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တော ဥဏှမဘိဇနေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိ နာ ယောကဝစရေန အနုနယပ္ပဋိဃဝိပ္ပမုတ္တေန တေဇောသမေန စေတသာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တေဇဿ စ တုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တေဇော အန္ဓကာရံ ဝိဓမိတွာ [ဝိဓမတိ (သီ. ပီ. က.)] အာလောကံ ဒဿယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အဝိဇ္ဇန္ဓကာရံ ဝိဓမိတွာ ဉာဏာလောကံ ဒဿယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တေဇ ဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန သကံ ပုတ္တံ ရာဟုလံ ဩဝဒန္တေန –

‘တေဇောသမံ [မ. နိ. ၂.၁၁၉], ရာဟုလ, ဘာဝနံ ဘာဝေဟိ, တေဇောသမံ ဟိ တေ, ရာဟုလ, ဘာဝနံ ဘာဝယတော ဥပ္ပန္နာ? မနာပါမနာပါ ဖဿာ စိတ္တံ န ပရိယာဒါယ ဌဿန္တီ’’’တိ။

တေဇင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ဝါယုင်္ဂပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဝါယုဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေ တဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဝါယု သုပုပ္ဖိတဝနသဏ္ဍန္တရံ အဘိဝါယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန ဝိမုတ္တိဝရကုသုမပုပ္ဖိတာရမ္မဏဝနန္တရေ ရမိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝါယုဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝါယု ဓရဏီရုဟပါဒပဂဏေ မထယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန ဝနန္တရဂတေန သင်္ခာရေ ဝိစိနန္တေန ကိလေသာ မထယိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝါယုဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝါယု အာကာသေ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန လောကုတ္တရ ဓမ္မေသု မာနသံ သဉ္စာရယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝါယုဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝါယု ဂန္ဓံ အနုဘဝတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အတ္တနော သီလဝ ရသုရဘိဂန္ဓော [သီလသုရဘိဂန္ဓော (သီ. ပီ.)] အနုဘဝိတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝါယုဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ် ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝါယု နိရာလယော အနိကေတဝါသီ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန နိရာ လယမနိကေတမသန္ထဝေန သဗ္ဗတ္ထ ဝိမုတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝါယုဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန သုတ္တနိပါတေ –

‘‘‘သန္ထဝတော ဘယံ ဇာတံ၊ နိကေတာ ဇာယတေ ရဇော။
အနိကေတမသန္ထဝံ၊ ဧတံ ဝေ မုနိဒဿန’’’န္တိ။

၅. ပဗ္ဗတင္ဂပဥ္ဟော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ပဗ္ဗတဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတော အစလော အကမ္ပိတော [အကမ္ပိယော (သီ. ပီ.)] အသမ္ပဝေဓီ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သမ္မာနနေ ဝိမာနနေ သက္ကာရေ အသက္ကာရေ ဂရုကာရေ အဂရုကာရေ ယသေ အယသေ နိန္ဒာယ ပသံသာယ သုခေ ဒုက္ခေ ဣဋ္ဌာနိဋ္ဌေသု သဗ္ဗတ္ထ ရူပသဒ္ဒဂန္ဓရသဖောဋ္ဌဗ္ဗဓမ္မေသု ရဇနီယေသု န ရဇ္ဇိတဗ္ဗံ, ဒုဿနီယေသု န ဒုဿိတဗ္ဗံ, မုယှနီယေသု န မုယှိတဗ္ဗံ, န ကမ္ပိတဗ္ဗံ န စလိတဗ္ဗံ, ပဗ္ဗတေန ဝိယ အစလေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘‘‘သေလော ယထာ ဧကဃနော [ဧကဃနော (က.) ဓ. ပ. ၈၁ ဓမ္မပဒေ] ၊ ဝါတေန န သမီရတိ။
ဧဝံ နိန္ဒာပသံသာသု၊ န သမိဉ္ဇန္တိ ပဏ္ဍိတာ’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတော ထဒ္ဓော န ကေနစိ သံသဋ္ဌော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ထဒ္ဓေန အသံသဋ္ဌေန ဘဝိတဗ္ဗံ, န ကေနစိ သံသဂ္ဂေါ ကရဏီယော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘‘‘အသံသဋ္ဌံ ဂဟဋ္ဌေဟိ၊ အနာဂါရေဟိ စူဘယံ။
အနောကသာရိမပ္ပိစ္ဆံ၊ တမဟံ ဗြူမိ ဗြာဟ္မဏ’န္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတေ ဗီဇံ န ဝိရူဟတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သကမာနသေ ကိလေသာ န ဝိရူဟာပေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သုဘူတိနာ –

‘‘‘ရာဂူပသံဟိတံ စိတ္တံ၊ ယဒာ ဥပ္ပဇ္ဇတေ မမ။
သယံဝ ပစ္စဝေက္ခာမိ [ပစ္စဝေက္ခိတ္ဝာ (သဗ္ဗတ္ထ)] ၊ ဧကဂ္ဂေါ [ဧကကော (သဗ္ဗတ္ထ)] တံ ဒမေမဟံ။

‘‘‘ရဇ္ဇသေ [ရဇ္ဇသိ (သီ.)၊ ရဉ္ဇသိ (ပီ.)] ရဇနီယေ စ၊ ဒုဿနီယေ စ ဒုဿသေ။
မုယှသေ [မုယှသိ (သီ.)] မောဟနီယေ စ၊ နိက္ခမဿု ဝနာ တုဝံ။

‘‘‘ဝိသုဒ္ဓါနံ အယံ ဝါသော၊ နိမ္မလာနံ တပဿိနံ။
မာ ခော ဝိသုဒ္ဓံ ဒူသေသိ၊ နိက္ခမဿု ဝနာ တုဝ’န္တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတော အစ္စုဂ္ဂတော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဉာဏစ္စုဂ္ဂတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘‘‘ပမာဒံ အပ္ပမာဒေန၊ ယဒာ နုဒတိ ပဏ္ဍိတော။
ပညာပါသာဒမာရုယှ၊ အသောကော သောကိနိံ ပဇံ။
ပဗ္ဗတဋ္ဌောဝ ဘူမဋ္ဌေ [ဘုမ္မဋ္ဌေ (သီ. ပီ.)] ၊ ဓီရော ဗာလေ အဝေက္ခတီ’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတော အနုန္နတော အနောနတော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥန္နတာဝနတိ န ကရဏီယာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဗ္ဗတဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဥပာသိကာယ စူဠသုဘဒ္ဒာယ သကသမဏေ ပရိကိတ္တယမာနာယ –

‘‘‘လာဘေန ဥန္နတော လောကော၊ အလာဘေန စ ဩနတော။
လာဘာလာဘေန ကေတ္တာ [ဧကဋ္ဌာ (သီ. ပီ.)] ၊ တာဒိသာ သမဏာ မမာ’’’တိ။

ပဗ္ဗတင်္ဂပဉ္ဟော ပဉ္စမော။

၆. အာကာသင်္ဂပဉ္ဟော

၆. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘အာကာသဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, အာကာသော သဗ္ဗသော အဂယှော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗသော ကိလေသေဟိ အဂယှေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာကာသဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာကာသော ဣသိတာပသဘူတဒိဇဂဏာနုသဉ္စရိတော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ‘အနိစ္စံ ဒုက္ခံ အနတ္တာ’တိ သင်္ခါရေသု မာနသံ သဉ္စာရယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာကာသဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာကာသော သန္တာသနီယော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ , ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗဘဝပဋိသန္ဓီသု မာနသံ ဥဗ္ဗေဇယိတဗ္ဗံ, အဿာဒော န ကာတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာကာသဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာကာသော အနန္တော အပ္ပမာဏော အပရိမေယျော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အနန္တသီလေန အပရိမိတဉာဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာကာသဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အာကာသော အလဂ္ဂေါ အသတ္တော အပ္ပတိဋ္ဌိတော အပလိဗုဒ္ဓေါ, ဧဝမေဝ ခော , မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကုလေ ဂဏေ လာဘေ အာဝါသေ ပလိဗောဓေ ပစ္စယေ သဗ္ဗကိလေသေသု စ သဗ္ဗတ္ထ အလဂ္ဂေန ဘဝိတဗ္ဗံ, အနာသတ္တေန အပ္ပတိဋ္ဌိတေန အပလိဗုဒ္ဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အာကာသဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သကံ ပုတ္တံ ရာဟုလံ ဩဝဒန္တေန – ‘သေယျထာပိ, ရာဟုလ [မ. နိ. ၂.၁၁၉], အာကာသော န ကတ္ထစိ ပတိဋ္ဌိတော, ဧဝမေဝ ခော တွံ, ရာဟုလ, အာကာသသမံ ဘာဝနံ ဘာဝေဟိ, အာကာသသမံ ဟိ တေ, ရာဟုလ, ဘာဝနံ ဘာဝယတော ဥပ္ပန္နာ မနာပါမနာပါ ဖဿာ စိတ္တံ ပရိယာဒါယ ဌဿန္တီ’’’တိ။

အာကာသင်္ဂပဉ္ဟော ဆဋ္ဌော။

၇. စန္ဒင်္ဂပဉ္ဟော

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘စန္ဒဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, စန္ဒော သုက္ကပက္ခေ ဥဒယန္တော ဥတ္တရုတ္တရိ ဝဍ္ဎတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိယာ အာဂမာဓိဂမေ ပဋိသလ္လာနေ သတိပဋ္ဌာနေ ဣန္ဒြိယေသု ဂုတ္တဒွါရတာယ ဘောဇနေ မတ္တညုတာယ ဇာဂရိယာနုယောဂေ ဥတ္တရုတ္တရိ ဝဍ္ဎိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စန္ဒဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စန္ဒော ဥဠာရာဓိပတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥဠာရေန ဆန္ဒာဓိပတိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စန္ဒဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စန္ဒော နိသာယ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပဝိဝိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စန္ဒဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စန္ဒော ဝိမာနကေတု, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန သီလကေတုနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စန္ဒဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စန္ဒော အာယာစိတပတ္ထိတော ဥဒေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အာယာစိတပတ္ထိတေန ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စန္ဒဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ ‘စန္ဒူပမာ, ဘိက္ခဝေ, ကုလာနိ ဥပသင်္ကမထ, အပကဿေဝ ကာယံ အပကဿ စိတ္တံ နိစ္စနဝကာ ကုလေသု အပ္ပဂဗ္ဘာ’”တိ [အပ္ပဂဗ္ဘာတိ (က.) သံ. နိ. ၂.၁၄၆] ။

စန္ဒင်္ဂပဉှော သတ္တမော။

၈. သူရိယင်္ဂပဉှော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘သူရိယဿ [သုရိယဿ (သီ. သျာ. ပီ.)] သတ္တ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ သတ္တ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, သူရိယော သဗ္ဗံ ဥဒကံ ပရိသောသေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန သဗ္ဗကိလေသာ အနဝသေသံ ပရိသောသေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော တမန္ဓကာရံ ဝိဓမတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန သဗ္ဗံ ရာဂတမံ ဒောသတမံ မောဟတမံ မာနတမံ ဒိဋ္ဌိတမံ ကိလေသတမံ သဗ္ဗံ ဒုစ္စရိတတမံ ဝိဓမယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော အဘိက္ခဏံ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အဘိက္ခဏံ ယောနိသော မနသိကာရော ကာတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော ရံသိမာလီ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အာရမ္မဏမာလိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော မဟာဇနကာယံ သန္တာပေန္တော စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန အာစာရသီလဂုဏဝတ္တပ္ပဋိပတ္တိယာ ဈာနဝိမောက္ခသမာဓိသမာပတ္တိဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂသတိပဋ္ဌာနသမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒေဟိ သဒေဝကော လောကော သန္တာပယိတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော ရာဟုဘယာ ဘီတော စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန ဒုစ္စရိတဒုဂ္ဂတိဝိသမကန္တာရဝိပါကဝိနိပါတကိလေသဇာလဇဋိတေ ဒိဋ္ဌိသင်္ဃာဋပဋိမုက္ကေ ကုပထပက္ခန္ဒေ ကုမဂ္ဂပဋိပန္နေ [ကုမဂ္ဂပဋိပန္နေ (သျာ. က.)] သတ္တေ ဒိသွာ မဟတာ သံဝေဂဘယေန မာနသံ သံဝေဇေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ ဆဋ္ဌံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သူရိယော ကလျာဏပါပကေ ဒဿေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကဝစရေန ဣန္ဒြိယဗလဗောဇ္ဈင်္ဂသတိပဋ္ဌာနသမ္မပ္ပဓာနဣဒ္ဓိပါဒလောကိယလောကုတ္တရဓမ္မာ ဒဿေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သူရိယဿ သတ္တမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဝင်္ဂီသေန –

“‘ယထာပိ သူရိယော ဥဒယန္တော၊ ရူပံ ဒဿေတိ ပါဏိနံ။
သုစိဉ္စ အသုစိဉ္စာပိ၊ ကလျာဏဉ္စာပိ ပါပကံ။

“‘တထာ ဘိက္ခု ဓမ္မဓရော၊ အဝိဇ္ဇာပိဟိတံ ဇနံ။
ပထံ ဒဿေတိ ဝိဝိဓံ၊ အာဒိစ္စောဝုဒယံ ယထာ’”တိ။

သူရိယင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. သက္ကင်္ဂပဉှော

၉. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'သက္ကဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, သက္ကော ဧကန္တသုခသမပ္ပိတော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဧကန္တပဝိဝေကသုခာဘိရတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သက္ကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သက္ကော ဒေဝေ ဒိသွာ ပဂ္ဂဏှာတိ, ဟာသမဘိဇနေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကုသလေသု ဓမ္မေသု အလီနမတန္ဒိတံ သန္တံ မာနသံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ, ဟာသမဘိဇနေတဗ္ဗံ, ဥဋ္ဌဟိတဗ္ဗံ ဃဋိတဗ္ဗံ ဝါယမိတဗ္ဗံ ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သက္ကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သက္ကဿ အနဘိရတိ နုပ္ပဇ္ဇတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သုညာဂါရေ အနဘိရတိ န ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သက္ကဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သုဘူတိနာ –

'''သာသနေ တေ မဟာဝီရ၊ ယတော ပဗ္ဗဇိတော အဟံ။
နာဘိဇာနာမိ ဥပ္ပန္နံ၊ မာနသံ ကာမသံဟိတ'''န္တိ။

သက္ကင်္ဂပဉှော နဝမော။

၁၀. စက္ကဝတ္တိင်္ဂပဉှော

၁၀. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'စက္ကဝတ္တိဿ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ , စက္ကဝတ္တီ စတူဟိ သင်္ဂဟဝတ္ထူဟိ ဇနံ သင်္ဂဏှာတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန စတဿန္နံ ပရိသာနံ မာနသံ သင်္ဂဟေတဗ္ဗံ အနုဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ သမ္ပဟံသေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ ဝိဇိတေ စောရာ န ဥဋ္ဌဟန္တိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကာမရာဂဗျာပါဒဝိဟိံသာဝိတက္ကာ န ဥပ္ပာဒေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

'''ဝိတက္ကူပသမေ စ ယော ရတော၊ အသုဘံ ဘာဝယတေ [ဘာဝယတိ (သျာ.) ခု. ပ. ၃၅၀ ဓမ္မပဒေ] သဒါ သတော။
ဧသ ခော ဗျန္တိကာဟိတိ၊ ဧသ ဆေစ္ဆတိ မာရဗန္ဓန'န္တိ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တီ ဒိဝသေ ဒိဝသေ သမုဒ္ဒပရိယန္တံ မဟာပထဝိံ အနုယာယတိ ကလျာဏပါပကာနိ ဝိစိနမာနော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကာယကမ္မံ ဝစီကမ္မံ မနောကမ္မံ ဒိဝသေ ဒိဝသေ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗံ 'ကိံ နု ခော မေ ဣမေဟိ တီဟိ ဌာနေဟိ အနုပဝဇ္ဇဿ ဒိဝသော ဝီတိဝတ္တတီ'တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန အင်္ဂုတ္တရနိကာယဝရေ –

'ကထမ္ဘူတဿ မေ ရတ္တိန္ဒိဝါ ဝီတိဝတ္တန္တီတိ [ဝီတိပတန္တီတိ (သီ. ပီ.)] ပဗ္ဗဇိတေန အဘိဏှံ ပစ္စဝေက္ခိတဗ္ဗ'န္တိ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ အဗ္ဘန္တရဗာဟိရာရက္ခာ သုသံဝိဟိတာ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန အဗ္ဘန္တရာနံ ဗာဟိရာနံ ကိလေသာနံ အာရက္ခာယ သတိဒေါဝါရိကော ဥပေတဗ္ဗော။ ဣဒံ , မဟာရာဇ, စက္ကဝတ္တိဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘သတိဒေါဝါရိကော, ဘိက္ခဝေ, အရိယသာဝကော အကုသလံ ပဇဟတိ ကုသလံ ဘာဝေတိ, သာဝဇ္ဇံ ပဇဟတိ, အနဝဇ္ဇံ ဘာဝေတိ, သုဒ္ဓမတ္တာနံ ပရိဟရတီ’”တိ။

စက္ကဝတ္တိင်္ဂပဉှော ဒသမော။

ပထဝီဝဂ္ဂေါ တတိယော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ပထဝီ အာပေါ စ တေဇော စ, ဝါယော စ ပဗ္ဗတေန စ။
အာကာသော စန္ဒသူရိယော စ, သက္ကော စ စက္ကဝတ္တိနာတိ။

၄. ဥပစိကာဝဂ္ဂေါ

၁. ဥပစိကင်္ဂပဉှော

၁. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဥပစိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဥပစိကာ ဥပရိ ဆဒနံ ကတွာ အတ္တာနံ ပိဒဟိတွာ ဂောစရာယ စရတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန သီလသံဝရဆဒနံ ကတွာ မာနသံ ပိဒဟိတွာ ပိဏ္ဍာယ စရိတဗ္ဗံ, သီလသံဝရဆဒနေန ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂီ ယောဂာဝစရော သဗ္ဗဘယသမတိက္ကန္တော ဟောတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဥပစိကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ, ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပသေနေန ဝင်္ဂန္တပုတ္တေန –

“‘သီလသံဝရဆဒနံ, ယောဂီ ကတွာန မာနသံ။
အနုပလိတ္တော လောကေန, ဘယာ စ ပရိမုစ္စတီ’”တိ။

ဥပစိကင်္ဂပဉှော ပဌမော။

၂. ဗိဠာရင်္ဂပဉှော

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဗိဠာရဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဗိဠာရော ဂုဟာဂတောပိ သုသိရဂတောပိ ဟမ္မိယန္တရဂတောပိ ဥန္ဒူရံယေဝ ပရိယေသတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ဂါမဂတေနာပိ အရညဂတေနာပိ ရုက္ခမူလဂတေနာပိ သုညာဂါရဂတေနာပိ သတတံ သမိတံ အပ္ပမတ္တေန ကာယဂတာသတိဘောဇနံယေဝ ပရိယေသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗိဠာရဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဗိဠာရော အာသန္နေယေဝ ဂောစရံ ပရိယေသတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ဣမေသုယေဝ ပဉ္စသု ဥပါဒါနက္ခန္ဓေသု ဥဒယဗ္ဗယာနုပဿိနာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ ‘ဣတိ ရူပံ ဣတိ ရူပဿ သမုဒယော ဣတိ ရူပဿ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝေဒနာ ဣတိ ဝေဒနာယ သမုဒယော ဣတိ ဝေဒနာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သညာ ဣတိ သညာယ သမုဒယော ဣတိ သညာယ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ သင်္ခါရာ ဣတိ သင်္ခါရာနံ သမုဒယော ဣတိ သင်္ခါရာနံ အတ္ထင်္ဂမော, ဣတိ ဝိညာဏံ ဣတိ ဝိညာဏဿ သမုဒယော ဣတိ ဝိညာဏဿ အတ္ထင်္ဂမော’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗိဠာရဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

‘‘‘န ဣတော ဒူရေ ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဘဝဂ္ဂံ ကိံ ကရိဿတိ။
ပစ္စုပ္ပန္နမှိ ဝေဟာရေ၊ သကေ ကာယမှိ ဝိန္ဒထာ’’’တိ။

ဗိဠာရဝင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. ဥန္ဒူရဝဂ္ဂပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဥန္ဒူရဿ [ဥန္ဒုရဿ (သျာ. က.)] ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဥန္ဒူရော ဣတောစိတော စ ဝိစရန္တော အာဟာရူပဟာသီသကော ယေဝ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ , ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဣတောစိတော စ ဝိစရန္တေန ယောနိသော မနသိကာရူပဟာသီသကေနေဝ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဥန္ဒူရဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပသေနေန ဝင်္ဂန္တပုတ္တေန –

‘‘‘ဓမ္မာသီသံ [ဓမ္မသီသံ (သီ. ပီ.)] ကရိတွာန၊ ဝိဟရန္တော ဝိပဿကော။
အနောလီနော ဝိဟရတိ၊ ဥပသန္တော သဒါ သတော’’’တိ။

ဥန္ဒူရဝင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ဝိစ္ဆိကင်္ဂပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဝိစ္ဆိကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဝိစ္ဆိကော နင်္ဂုလာဝုဓော နင်္ဂုလံ ဥဿာပေတွာ စရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဉာဏာဝုဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဉာဏံ ဥဿာပေတွာ ဝိဟရိတဗ္ဗံ ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝိစ္ဆိကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပသေနေန ဝင်္ဂန္တပုတ္တေန –

‘‘‘ဉာဏခဂ္ဂံ ဂဟေတွာန၊ ဝိဟရန္တော ဝိပဿကော။
ပရိမုစ္စတိ သဗ္ဗဘယာ၊ ဒုပ္ပသဟော စ သော ဘဝေ’’’တိ။

ဝိစ္ဆိကင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. နကုလင်္ဂပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘နကုလဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, နကုလော ဥရဂမုပဂစ္ဆန္တော ဘေသဇ္ဇေန ကာယံ ပရိဘာဝေတွာ ဥရဂမုပဂစ္ဆတိ ဂဟေတုံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကောဓာဃာတဗဟုလံ ကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒဝိရောဓာဘိဘူတံ လောကမုပဂစ္ဆန္တေန မေတ္တာဘေသဇ္ဇေန မာနသံ အနုလိမ္ပိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, နကုလဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

‘‘‘တသ္မာ သကံ ပရေသမ္ပိ၊ ကာတဗ္ဗာ မေတ္တဘာဝနာ။
မေတ္တစိတ္တေန ဖရိတဗ္ဗံ၊ ဧတံ ဗုဒ္ဓာန သာသန’’’န္တိ။

နကုလင်္ဂပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ဇရသိင်္ဂါလင်္ဂပဉှော

၆. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဇရသိင်္ဂါလဿ ဒွေ ဝ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ ဝ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဇရသိင်္ဂါလော ဘောဇနံ ပဋိလဘိတွာ အဇိဂုစ္ဆမာနော ယာဝဒတ္ထံ အာဟရယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဘောဇနံ ပဋိလဘိတွာ အဇိဂုစ္ဆမာနေန သရီရယာပနမတ္တမေဝ ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဇရသိင်္ဂါလဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန မဟာကဿပေန –

‘‘‘သေနာသနမှာ ဩရုယှ, ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပါဝိသိံ။
ဘုဉ္ဇန္တံ ပုရိသံ ကုဋ္ဌိံ, သက္ကစ္စံ နံ ဥပဋ္ဌဟိံ။

‘‘‘သော မေ ပက္ကေန ဟတ္ထေန, အာလောပံ ဥပနာမယိ။
အာလောပံ ပက္ခိပန္တဿ, အင်္ဂုလိပေတ္ထ ဆိဇ္ဇထ။

‘‘‘ကုဋ္ဋမူလဉ္စ နိဿာယ, အာလောပံ တံ အဘုဉ္ဇိသံ။
ဘုဉ္ဇမာနေ ဝါ ဘုတ္တေ ဝါ, ဇေဂုစ္ဆံ မေ န ဝိဇ္ဇတီ’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဇရသိင်္ဂါလော ဘောဇနံ ပဋိလဘိတွာ န ဝိစိနာတိ လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဘောဇနံ ပဋိလဘိတွာ န ဝိစိနိတဗ္ဗံ ‘လူခံ ဝါ ပဏီတံ ဝါ သမ္ပန္နံ ဝါ အသမ္ပန္နံ ဝါ’တိ, ယထာလဒ္ဓေန သန္တုဿိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဇရသိင်္ဂါလဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပသေနေန ဝင်္ဂန္တပုတ္တေန –

‘‘‘လူခေနပိ စ သန္တုဿေ, နာညံ ပတ္ထေ ရသံ ဗဟုံ။
ရသေသု အနုဂိဒ္ဓဿ, ဈာနေ န ရမတေ [ရမတီ (သီ. ပီ.)] မနော။
ဣတရီတရေန သန္တုဋ္ဌော [သန္တုဋ္ဌေ (သီ. ပီ.)], သာမညံ ပရိပူရတီ’’’တိ။

ဇရသိင်္ဂါလင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. မိဂင်္ဂပဉှော

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မိဂဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, မိဂေါ ဒိဝါ အရညေ စရတိ, ရတ္တိံ အဗ္ဘောကာသေ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဒိဝါ အရညေ ဝိဟရိတဗ္ဗံ, ရတ္တိံ အဗ္ဘောကာသေ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မိဂဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန လောမဟံသနပရိယာယေ –

‘သော ခေါ အဟံ, သာရိပုတ္တ, ယာ တာ ရတ္တိယော သီတာ ဟေမန္တိကာ အန္တရဋ္ဌကာ ဟိမပါတသမယာ [အန္တရဋ္ဌကေ ဟိမပါတသမယေ (သီ. ပီ. က.)], တထာရူပာသု ရတ္တီသု ရတ္တိံ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရာမိ, ဒိဝါ ဝနသဏ္ဍေ။ ဂိမှာနံ ပစ္ဆိမေ မာသေ ဒိဝါ အဗ္ဘောကာသေ ဝိဟရာမိ, ရတ္တိံ ဝနသဏ္ဍေ’တိ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မိဂေါ သတ္တိမှိ ဝါ သရေ ဝါ ဩပတန္တေ ဝဉ္စေတိ [ဝဇ္ဇေတိ (က.)] ပလာယတိ, န ကာယမုပနေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကိလေသေသု ဩပတန္တေသု ဝဉ္စယိတဗ္ဗံ [ဝဇ္ဇယိတဗ္ဗံ (က.)] ပလာယိတဗ္ဗံ, န စိတ္တမုပနေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မိဂဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မိဂေါ မနုဿေ ဒိသွာ ယေန ဝါ တေန ဝါ ပလာယတိ ‘မာ မံ တေ အဒ္ဒသံသူ’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဘဏ္ဍနကလဟဝိဂ္ဂဟဝိဝါဒသီလေ ဒုဿီလေ ကုသီတေ သင်္ဂဏိကာရာမေ

ဒိသွာ ယေန တ တေန တ ပလာယိတဗ္ဗံ ‘မာ မံ တေ အဒ္ဒသံသု, အဟဉ္စ တေ မာ အဒ္ဒသ’န္တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မိဂသ္သ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

“‘မာ မေ ကအာစိ ဟပိင္ဆော၊ ကုသီတော ဟီနဝီရိယော။
အပ္ပသ္သုတော အနာစာရော၊ သမ္မတော [သမေတော (သီ. ပီ.)] အဟု ကတ္ထစီ’”တိ။

မိဂင်္ဂပဉှော သတ္တမော။

၈. ဂေါရူပင်္ဂပဉှော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဂေါရူပဿ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပေါ သကံ ဂေဟံ န ဝိဇဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သကော ကာယော န ဝိဇဟိတဗ္ဗော ‘အနိစ္စုစ္ဆာဒနပရိမဒ္ဒနဘေဒနဝိကိရဏဝိဒ္ဓံသနဓမ္မော အယံ ကာယော’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပေါ အာဒိန္နဓုရော သုခဒုက္ခေန ဓုရံ ဝဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာဒိန္နဗြဟ္မစရိယေန သုခဒုက္ခေန ယာဝ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ အာပါဏကောဋိကံ ဗြဟ္မစရိယံ စရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပေါ ဆန္ဒေန ဃာယမာနော ပါနီယံ ပိဝတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာစရိယုပဇ္ဈာယာနံ အနုသိဋ္ဌိ ဆန္ဒေန ပေမေန ပသာဒေန ဃာယမာနေန ပဋိဂ္ဂဟေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပေါ ယေန ကေနစိ ဝါဟိယမာနော ဝဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ထေရနဝမဇ္ဈိမဘိက္ခူနမ္ပိ ဂိဟိဥပါသကဿာပိ ဩဝါဒါနုသာသနီ သိရသာ သမ္ပဋိစ္ဆိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဂေါရူပဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

“‘တဒဟု ပဗ္ဗဇိတော သန္တော၊ ဇာတိယာ သတ္တဝဿိကော။
သောပိ မံ အနုသာသေယျ၊ သမ္ပဋိစ္ဆာမိ မတ္ထကေ [မုဒ္ဓနာ (သီ.)] ။

“‘တိဗ္ဗံ ဆန္ဒဉ္စ ပေမဉ္စ၊ တသ္မိံ ဒိသွာ ဥပဋ္ဌပေ။
ဌပေယျာစရိယဋ္ဌာနေ၊ သက္ကစ္စ နံ ပုနပ္ပုန’”န္တိ။

ဂေါရူပင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဝရာဟင်္ဂပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဝရာဟဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဝရာဟော သန္တတ္တကဌိတေ [သန္တတ္တကဌိနေ (သီ. ပီ.)] ဂိမှသမယေ သမ္ပတ္တေ ဥဒကံ ဥပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဒေါသေန စိတ္တေ အာလုဠိတခလိတဝိဗ္ဘန္တသန္တတ္တေ သီတလာမတပဏီတမေတ္တာဘာဝနံ ဥပဂန္တဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝရာဟဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝရာဟော စိက္ခလ္လမုဒကမုပဂန္တွာ နာသိကာယ ပထဝိံ ခဏိတွာ ဒေါဏိံ ကတွာ ဒေါဏိကာယ သယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန မာနသေ ကာယံ နိက္ခိပိတွာ အာရမ္မဏန္တရဂတော

န သယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝရာဟဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ပိဏ္ဍောလဘာရဒွာဇေန –

"'ကာယေ [ကာယေန (က.)] သဘာဝံ ဒိသွာန, ဝိစိနိတွာ ဝိပဿကော။
ဧကာကိယော အဒုတိယော, သေတိ အာရမ္မဏန္တရေ'"တိ။

ဝရာဟင်္ဂပဉှော နဝမော။

၁၀. ဟတ္ထိင်္ဂပဉှော

၁၀. "ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဟတ္ထိဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထီ နာမ စရန္တော ယေဝ ပထဝိံ ဒါလေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကာယံ သမ္မသမာနေနေဝ သဗ္ဗေ ကိလေသာ ဒါလေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထီ သဗ္ဗကာယေနေဝ အပလောကေတိ, ဥဇုကံ ယေဝ ပေက္ခတိ, န ဒိသာဝိဒိသာ ဝိလောကေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗကာယေန အပလောကိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, န ဒိသာဝိဒိသာ ဝိလောကေတဗ္ဗာ, န ဥဒ္ဓံ ဥလ္လောကေတဗ္ဗံ, န အဓော ဩလောကေတဗ္ဗံ, ယုဂမတ္တပေက္ခိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထီ အနိဗဒ္ဓသယနော ဂေါစရာယမနုဂန္တွာ န တမေဝ ဒေသံ ဝါသတ္ထမုပဂစ္ဆတိ, န ဓုဝပ္ပတိဋ္ဌာလယော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အနိဗဒ္ဓသယနေန ဘဝိတဗ္ဗံ, နိရာလယေန ပိဏ္ဍာယ ဂန္တဗ္ဗံ, ယဒိ ပဿတိ ဝိပဿကော မနုညံ ပတိရူပံ ရုစိရဒေသေ ဘဝံ မဏ္ဍပံ ဝါ ရုက္ခမူလံ ဝါ ဂုဟံ ဝါ ပဗ္ဘာရံ ဝါ, တတ္ထေဝ ဝါသမုပဂန္တဗ္ဗံ, ဓုဝပ္ပတိဋ္ဌာလယော န ကာတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထီ ဥဒကံ ဩဂါဟိတွာ သုစိဝိမလသီတလသလိလပရိပုဏ္ဏံ ကုမုဒုပ္ပလပဒုမပုဏ္ဍရီကသဉ္ဆန္နံ မဟတိမဟန္တံ ပဒုမသရံ ဩဂါဟိတွာ ကီဠတိ ဂဇဝရကီဠံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သုစိဝိမလဝိပ္ပသန္နမနာဝိလဓမ္မဝရဝရိပုဏ္ဏံ ဝိမုတ္တိကုသုမသဉ္ဆန္နံ မဟာသတိပဋ္ဌာနပေါက္ခရဏိံ ဩဂါဟိတွာ ဉာဏေန သင်္ခါရာ ဩဓုနိတဗ္ဗာ ဝိဓုနိတဗ္ဗာ, ယောဂါဝစရကီဠာ ကီဠိတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထီ သတော ပါဒံ ဥဒ္ဓရတိ, သတော ပါဒံ နိက္ခိပတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သတေန သမ္ပဇာနေန ပါဒံ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗံ, သတေန သမ္ပဇာနေန ပါဒံ နိက္ခိပိတဗ္ဗံ, အဘိက္ကမပဋိက္ကမေ သမိဉ္ဇနပသာရဏေ သဗ္ဗတ္ထ သတေန သမ္ပဇာနေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဟတ္ထိဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ –

"'ကာယေန သံဝရော သာဓု, သာဓု ဝါစာယ သံဝရော။
မနသာ သံဝရော သာဓု, သာဓု သဗ္ဗတ္ထ သံဝရော။
သဗ္ဗတ္ထ သံဝုတော လဇ္ဇီ, ရက္ခိတောတိ ပဝုစ္စတီ'"တိ။

ဟတ္ထိင်္ဂပဉှော ဒသမော။ဥပစိကာဝဂ္ဂေါ စတုတ္ထော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ဥပစိကာ ဗိဠာရော စ, ဥန္ဒူရော ဝိစ္ဆိကေန စ။

နကုလော သိင္ဂလော မိဂေ၊
ဂေရုပေ ဝရာပော ဟတ္ထိနာ ဒသာတိ။

၅. သီဟဝဂ္ဂေါ

၁. သီဟင်္ဂသုတ္တံ

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'သီဟဿ သတ္တ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ သတ္တ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, သီဟော နာမ သေတဝိမလပရိသုဒ္ဓပဏ္ဍရော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သေတဝိမလပရိသုဒ္ဓပဏ္ဍရစိတ္တေန ဗျပဂတကုက္ကုစ္စေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သီဟော စတုစရဏော ဝိက္ကန္တစာရီ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန စတုရိဒ္ဓိပါဒစရဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သီဟော အဘိရူပရုစိရကေသရီ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အဘိရူပရုစိရသီလကေသရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သီဟော ဇီဝိတပရိယာဒါနေပိ န ကဿစိ ဩနမတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန စီဝရပိဏ္ဍပါတသေနာသနဂိလာနပစ္စယဘေသဇ္ဇပရိက္ခာရပရိယာဒါနေပိ န ကဿစိ ဩနမိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သီဟော သပဒါနဘက္ခော ယသ္မိံ ဩကာသေ နိပတတိ, တတ္ထေဝ ယာဝဒတ္ထံ ဘက္ခယတိ, န ဝရမံသံ ဝိစိနာတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သပဒါနဘက္ခေန ဘဝိတဗ္ဗံ, န ကုလာနိ ဝိစိနိတဗ္ဗာနိ, န ပုဗ္ဗဂေဟံ ဟိတွာ ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတဗ္ဗာနိ, န ဘောဇနံ ဝိစိနိတဗ္ဗံ, ယသ္မိံ ဩကာသေ ကဗဠံ အာဒီယတိ, တသ္မိံ ယေဝ ဩကာသေ ဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ သရီရယာပနတ္ထံ [သရီရယာပနမတ္တံ (သီ. ပီ.)] , န ဝရဘောဇနံ ဝိစိနိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သီဟော အသန္နိဓိဘက္ခော, သကိံ ဂောစရံ ဘက္ခယိတွာ န ပုန တံ ဥပဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အသန္နိဓိကာရပရိဘောဂိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ ဆဋ္ဌံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ , မဟာရာဇ, သီဟော ဘောဇနံ အလဒ္ဓာ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာပိ ဘောဇနံ အဂဓိတော [အဂထိတော (သီ.)] အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော ပရိဘုဉ္ဇတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဘောဇနံ အလဒ္ဓာ န ပရိတသိတဗ္ဗံ, လဒ္ဓာပိ ဘောဇနံ အဂဓိတေန အမုစ္ဆိတေန အနဇ္ဈောသန္နေန အာဒီနဝဒဿာဝိနာ နိဿရဏပညေန ပရိဘုဉ္ဇိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သီဟဿ သတ္တမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ ထေရံ မဟာကဿပံ ပရိကိတ္တယမာနေန –

'သန္တုဋ္ဌာယံ, ဘိက္ခဝေ, ကဿပော ဣတရီတရေန ပိဏ္ဍပါတေန, ဣတရီတရပိဏ္ဍပါတသန္တုဋ္ဌိယာ စ ဝဏ္ဏဝါဒီ, န စ ပိဏ္ဍပါတဟေတု အနေသနံ အပ္ပတိရူပံ အာပဇ္ဇတိ, အလဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပါတံ န ပရိတဿတိ, လဒ္ဓာ စ ပိဏ္ဍပါတံ အဂဓိတော အမုစ္ဆိတော အနဇ္ဈောသန္နော အာဒီနဝဒဿာဝီ နိဿရဏပညော ပရိဘုဉ္ဇတီ'''တိ။

သီဟင်္ဂသုတ္တံ ပဌမံ။

၂. စက္ကဝါကင်္ဂသုတ္တံ

၂. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘စက္ကဝါကဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီတိ”? “ယထာ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကော ယာဝ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ဒုတိယိကံ န ဝိဇဟတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယာဝ ဇီဝိတပရိယာဒါနာ ယောနိသော မနသိကာရော န ဝိဇဟိတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကော သေဝါလပဏကဘက္ခော, တေန စ သန္တုဋ္ဌိံ အာပဇ္ဇတိ, တာယ စ သန္တုဋ္ဌိယာ ဗလေန စ ဝဏ္ဏေန စ န ပရိဟာယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယထာလာဘသန္တောသော ကရဏီယော, ယထာလာဘသန္တုဋ္ဌော ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂီ ယောဂါဝစရော န ပရိဟာယတိ သီလေန, န ပရိဟာယတိ သမာဓိနာ, န ပရိဟာယတိ ပညာယ, န ပရိဟာယတိ ဝိမုတ္တိယာ, န ပရိဟာယတိ ဝိမုတ္တိဉာဏဒဿနေန, န ပရိဟာယတိ သဗ္ဗေဟိ ကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကော ပါဏေ န ဝိဟေဌယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန နိဟိတဒဏ္ဍေန နိဟိတသတ္ထေန လဇ္ဇိနာ ဒယာပန္နေန သဗ္ဗပါဏဘူတဟိတာနုကမ္ပိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စက္ကဝါကဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန စက္ကဝါကဇာတကေ –

“‘‘ယော န ဟန္တိ န ဃာတေတိ၊ န ဇိနာတိ န ဇာပယေ။
မေတ္တံသော [အဟိံသာ (သီ. ပီ.)] သဗ္ဗဘူတေသု၊ ဝေရံ တဿ န ကေနစီ’’’တိ။

စက္ကဝါကင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. ပေဏာဟိကင်္ဂပဉှော

၃. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ပေဏာဟိကာယ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ပေဏာဟိကာ သကပတိမှိ ဥဿူယာယ ဆာပကေ န ပေါသယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သကမနေ [သကမနော (က.)] ကိလေသေ ဥပ္ပန္နေ ဥဿူယာယိတဗ္ဗံ, သတိပဋ္ဌာနေန သမ္မာသံဝရသုသိရေ ပက္ခိပိတွာ မနောဒွါရေ ကာယဂတာသတိ ဘာဝေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပေဏာဟိကာယ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပေဏာဟိကာ ပဝနေ ဒိဝသံ ဂေါစရံ စရိတွာ သာယံ ပက္ခိဂဏံ ဥပေတိ အတ္တနော ဂုတ္တိယာ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဧကေန ပဝိဝေကံ သေဝိတဗ္ဗံ သံယောဇနပရိမုတ္တိယာ, တတ္ထ ရတိံ အလဘမာနေန ဥပဝါဒဘယပရိရက္ခဏာယ သင်္ဃံ ဩသရိတွာ သင်္ဃရက္ခိတေန ဝသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပေဏာဟိကာယ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဗြဟ္မုနာ သဟမ္ပတိနာ ဘဂဝတော သန္တိကေ –

“‘‘သေဝေထ ပန္တာနိ သေနာသနာနိ၊ စရေယျ သံယောဇနဝိပ္ပမောက္ခာ။
သစေ ရတိံ နာဓိဂစ္ဆေယျ တတ္ထ၊ သင်္ဃေ ဝသေ ရက္ခိတတ္တော သတီမာ’’’တိ။

ပေဏာဟိကင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ဃရကပေါတင်္ဂပဉှော

၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဃရကပေါတဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဃရကပေါတော ပရဂေဟေ ဝသမာနော န တေသံ ကိဉ္စိ ဘဏ္ဍဿ နိမိတ္တံ ဂဏှာတိ, မဇ္ဈတ္တော ဝသတိ သညာဗဟုလော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပရကုလံ ဥပဂတေန တသ္မိံ ကုလေ ဣတ္ထီနံ ဝါ ပုရိသာနံ ဝါ မဉ္စေ ဝါ ပီဌေ ဝါ ဝတ္ထေ ဝါ အလင်္ကာရေ ဝါ ဥပဘောဂေ ဝါ ပရိဘောဂေ ဝါ

ဘောဇနေဝိကတီသု တ န နိမိတ္တံ ဂဟေတဗ္ဗံ, မဇ္ဈတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ, သမဏသညာ ပစ္စုပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဃရကပောတဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန စူဠနာရဒဇာတကေ –

"'ပဝိသိတွာ ပရကုလံ, ပါနတ္ထံ ဘောဇနာယ တ [ပါနေသု ဘောဇနေသု တ (သီ. ပီ.)]။
မိတံ ခါဒေ မိတံ ဘုဉ္ဇေ, န စ ရူပေ မနံ ကရေ'"တိ။

ဃရကပောတင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ဥလူကင်္ဂပဉှော

၅. "ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဥလူကဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, ဥလူကော ကာကေဟိ ပဋိဝိရုဒ္ဓော, ရတ္တိံ ကာကသင်္ဃံ ဂန္တွာ ဗဟူပိ ကာကေ ဟနတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အညာဏေန ပဋိဝိရုဒ္ဓေါ ကာတဗ္ဗော, ဧကေန ရဟောနိသီဒိတွာ အညာဏံ သမ္ပမဒ္ဒိတဗ္ဗံ, မူလတော ဆိန္ဒိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဥလူကဿ ပဌမံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

"ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဥလူကော သုပ္ပဋိသလ္လီနော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပဋိသလ္လာနာရာမေန ဘဝိတဗ္ဗံ ပဋိသလ္လာနရတေန။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဥလူကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ –

"'ဣဓ, ဘိက္ခဝေ, ဘိက္ခု ပဋိသလ္လာနာရာမော ပဋိသလ္လာနရတော "ဣဒံ ဒုက္ခ"န္တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, "အယံ ဒုက္ခသမုဒယော"တိ ယထာ ဘူထံ ပဇာနာတိ , "အယံ ဒုက္ခနိရောဓော"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတိ, "အယံ ဒုက္ခနိရောဓဂါမိနီ ပဋိပဒါ"တိ ယထာဘူတံ ပဇာနာတီ'"တိ။

ဥလူကင်္ဂပဉှော ပဉ္စမော။

၆. သတပတ္တင်္ဂပဉှော

၆. "ဘန္တေ နာဂသေန, 'သတပတ္တဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ"န္တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, သတပတ္တော ရဝိတွာ ပရေသံ ခေမံ ဝါ ဘယံ ဝါ အာစိက္ခတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပရေသံ ဓမ္မံ ဒေသယမာနေန ဝိနိပါတံ ဘယတော ဒဿယိတဗ္ဗံ, နိဗ္ဗာနံ ခေမတော ဒဿယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သတပတ္တဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ပိဏ္ဍောလဘာရဒွါဇေန –

"'နိရယေ ဘယသန္တာသံ, နိဗ္ဗာနေ ဝိပုလံ သုခံ။
ဥဘယာနေတာနတ္ထာနိ ဒဿေတဗ္ဗာနိ ယောဂိနာ'"တိ။

သတပတ္တင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ဝဂ္ဂုလိင်္ဂပဉှော

၇. "ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဝဂ္ဂုလိဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ"တိ? "ယထာ, မဟာရာဇ, ဝဂ္ဂုလိ ဂေဟံ ပဝိသိတွာ ဝိစရိတွာ နိက္ခမတိ, န တတ္ထ ပလိဗုဒ္ဓတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဂါမံ ပိဏ္ဍာယ ပဝိသိတွာ သပဒါနံ ဝိစရိတွာ ပဋိလဒ္ဓလာဘေန ခိပ္ပမေဝ နိက္ခမိတဗ္ဗံ, န တတ္ထ ပလိဗုဒ္ဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝဂ္ဂုလိဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဝဂ္ဂုလိ ပရဂေဟေ ဝသမာနော န တေသံ ပရိဟာနိံ ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ကုလာနိ ဥပသင်္ကမိတွာ အတိယာစနာယ တ ဝိညတ္တိဗဟုလတာယ တ ကာယဒါေသဗဟုလတာယ တ အတိဘာဏိတာယ တ သမာနသုခဒုက္ခတာယ တ န တေသံ ကောစိ ဝိပ္ပဋိသာရော ကရဏီယော, နပိ တေသံ မူလကမ္မံ ပရိဟာပေတဗ္ဗံ, သဗ္ဗထာ ဝမိ ယေဝ ကူတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဝဂ္ဂုလိဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ဒီဃနိကာယဝရေ လက္ခဏသုတ္တန္တေ –

“‘သဒ္ဓာယ သီလေန သုတေန ဗုဒ္ဓိယာ၊ စာဂေန ဓမ္မေန ဗဟူဟိ သာဓုဟိ။
ဓနေန ဓညေန စ ခေတ္တဝတ္ထုနာ၊ ပုတ္တေဟိ ဒါရေဟိ စတုပ္ပဒေဟိ စ။

“‘ဉာတီဟိ မိတ္တေဟိ စ ဗန္ဓဝေဟိ၊ ဗလေန ဝဏ္ဏေန သုခေန စူဘယံ။
ကထံ န ဟာယေယျုံ ပရေတိ ဣစ္ဆတိ၊ အတ္ထသမိဒ္ဓိဉ္စ ပနာဘိကင်္ခတီ’”တိ။

ဝဂ္ဂုလိင်္ဂပဉှော သတ္တမော။

၈. ဇလူကင်္ဂပဉှော

၈. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဇလူကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ”န္တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဇလူကာ ယတ္ထ အလ္လီယတိ, တတ္ထေဝ ဒဠှံ အလ္လီယိတွာ ရုဟိရံ ပိဝတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ယသ္မိံ အာရမ္မဏေ စိတ္တံ အလ္လီယတိ, တံ အာရမ္မဏံ ဝဏ္ဏတော စ သဏ္ဌာနတော စ ဒိသတော စ ဩကာသတော စ ပရိစ္ဆေဒတော စ လိင်္ဂတော စ နိမိတ္တတော စ ဒဠှံ ပတိဋ္ဌာပေတွာ တေနေဝ အာရမ္မဏေန ဝိမုတ္တိရသမသေစနကံ ပာတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဇလူကာယ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန အနုရုဒ္ဓေန –

“‘ပရိသုဒ္ဓေန စိတ္တေန၊ အာရမ္မဏေ ပတိဋ္ဌာယ။
တေန စိတ္တေန ပာတဗ္ဗံ၊ ဝိမုတ္တိရသမသေစန’”န္တိ။

ဇလူကင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. သပ္ပင်္ဂပဉှော

၉. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘သပ္ပဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, သပ္ပော ဥရေန ဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ပညာယ စရိတဗ္ဗံ, ပညာယ စရမာနဿ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနော စိတ္တံ ဉာယေ စရတိ, ဝိလက္ခဏံ ဝိဝဇ္ဇေတိ, သလက္ခဏံ ဘာဝေတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ , သပ္ပဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သပ္ပော စရမာနော ဩသဓံ ပရိဝဇ္ဇေန္တော စရတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ဒုစ္စရိတံ ပရိဝဇ္ဇေန္တေန စရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သပ္ပဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, သပ္ပော မနုဿေ ဒိသွာ တပ္ပတိ [မနုဿံ ဒိသွာ ကမ္ပတိ (က.)] သောစတိ စိန္တယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ မဟာရာဇ ယောဂိနာ ယောဂာဝစရေန ကုဝိတက္ကေ, ဝိတက္ကေတွာ အရတိံ ဥပ္ပာဒယိတွာ တပ္ပိတဗ္ဗံ သောစိတဗ္ဗံ စိန္တယိတဗ္ဗံ ‘ပမာဒေန မေ ဒိဝသော ဝီတိနာမိတော, န သော ပုန သက္ကာ လဒ္ဓု’န္တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, သပ္ပဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဘလ္လာဋိယဇာတကေ ဒွိန္နံ ကိန္နရာနံ –

“‘မယေကရတ္တံ [ယမေကရတ္တိံ (သီ. ပီ.)] ဝိပ္ပဝသိမှ လုဒ္ဒ၊ အကာမကာ အညမညံ သရန္တာ။
တမေကရတ္တံ [တမေကရတ္တိံ (သီ. ပီ.)] အနုတပ္ပမာနာ၊ သောစာမ ‘သာ ရတ္တိ ပုန နဟေဿတီ’”တိ။

သပ္ပဋ္ဌပဥှော နဝမော။

၁၀. အဇဂရင္ဂပဥှော

၁၀. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'အဇဂရဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, အဇဂရော မဟတိမဟာကာယော ဗဟူပိ ဒိဝသေ ဦနူဒရော ဒီနတရော ကုစ္ဆိပူရံ အာဟာရံ န လဘတိ, အပရိပုဏ္ဏော ယေဝ ယာဝဒေဝ သရီရယာပနမတ္တကေန ယာပေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနော ယောဂာဝစရဿ ဘိက္ခာစရိယပ္ပသုတဿ ပရပိဏ္ဍမုပဂတဿ ပရဒိန္နပ္ပာဋိကင်္ခိဿ သယံဂဟပ္ပဋိဝိရတဿ ဒုလ္လဘံ ဥဒရပရိပူရံ အာဟာရံ, အပိ စ အတ္ထဝသိကေန ကုလပုတ္တေန စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ အဘုတ္ဝာ တဒဝသေသံ ဥဒကေန ပရိပူရေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အဇဂရဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

'''အလ္လံ သုက္ခံ ဝါ ဘုဉ္ဇန္တော၊ န ဗာဠှံ သုဟိတော သိယာ။
ဦနူဒရော မိတာဟာရော၊ သတော ဘိက္ခု ပရိဗ္ဗဇေ။

'''စတ္တာရော ပဉ္စ အာလောပေ၊ အဘုတွာ ဥဒကံ ပိဝေ။
အလံ ဖာသု ဝိဟာရာယ၊ ပဟိတတ္တဿ ဘိက္ခုနော'''တိ။

အဇဂရင္ဂပဥှော ဒသမော။

သီဟဝဂ္ဂေါ ပဉ္စမော။

တဿုဒ္ဒာနံ –

ကေသရီ စက္ကဝါကော စ၊ ပေဏာဟိ ဃရကပေါတကော။
ဥလူကော သတပတ္တော စ၊ ဝဂ္ဂုလိ စ ဇလူပိကာ။
သပ္ပော အဇဂရော စေဝ၊ ဝဂ္ဂေါ တေန ပဝုစ္စတီတိ။

၆. မက္ကဋကဝဂ္ဂေါ

၁. ပန္ထမက္ကဋကင်္ဂပဥှော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ပန္ထမက္ကဋကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ပန္ထမက္ကဋကော ပန္ထေ မက္ကဋဇာလဝိတာနံ ကတွာ ယဒိ တတ္ထ ဇာလကေ လဂ္ဂတိ ကိမိ ဝါ မက္ခိကာ ဝါ ပဋင်္ဂေါ ဝါ, တံ ဂဟေတွာ ဘက္ခယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဆသု ဒွါရေသု သတိပဋ္ဌာနဇာလဝိတာနံ ကတွာ ယဒိ တတ္ထ ကိလေသမက္ခိကာ ဗဇ္ဈန္တိ, တတ္ထေဝ ဃာတေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပန္ထမက္ကဋကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန အနုရုဒ္ဓေန –

'''စိတ္တံ နိယမေ ဆသု ဒွါရေသု၊ သတိပဋ္ဌာနဝရုတ္တမေ။
ကိလေသာ တတ္ထ လဂ္ဂါ စေ၊ ဟန္တဗ္ဗာ တေ ဝိပဿိနာ'''တိ။

ပန္ထမက္ကဋကင်္ဂပဥှော ပဌမော။

၂. ထနဿိတဒာရကင်္ဂပဥှော

၂. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ထနသ္သိတအရကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ထနသ္သိတအရကော သဒ္ဒေ လဂ္ဂတိ, ခီရတ္တိကော ရောဒတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဒ္ဒေ လဂ္ဂိတဗ္ဗံ, သဗ္ဗတ္ထ ဓမ္မဉာဏေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဥဒ္ဒေသေ ပရိပုစ္ဆာယ သမ္မပ္ပယောဂေ ပဝိဝေကေ ဂရုသံဝါသေ ကလျာဏမိတ္တသေဝနေ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ထနသ္သိတအရကဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ဒီဃနိကာယဝရေ ပရိနိဗ္ဗာနသုတ္တန္တေ –

‘‘‘ကင့်ဩ တုမှေဟ၊ အာနန္ဒ၊ သာရဂ္ဂေ [သဒ္ဒေ (သီ. ပီ.)] ဃဋ္ဋထ၊ သာရဂ္ဂေ အနုယုဉ္ဇထ။
သာရဂ္ဂေ အပ္ပမတ္တာ အာတာပိနော ပဟိတတ္တာ ဝိဟရထာ’’’တိ။

ထနသ္သိတအရကင်္ဂပဉှော ဒုတိယော။

၃. စိတ္တကရေကုမ္ဘင်္ဂပဉှော

၃. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘စိတ္တကရေကုမ္ဘဿ [စိတ္တကထလကုမ္ဘဿ (သီ. ပီ.)] ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ’’န္တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, စိတ္တကရေကုမ္ဘော ဥဒကဘာယာ ဥဒကံ ပရိဝဇ္ဇေတွာ ဝိစရတိ, တာယ စ ပန ဥဒကံ ပရိဝဇ္ဇနာယ အာယုနာ န ပရိဟာယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပမာဒေ ဘယဒဿာဝိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, အပ္ပမာဒေ ဂုဏဝိသေသဒဿာဝိနာ။ တာယ စ ပန ဘယဒဿာဝိတာယ န ပရိဟာယတိ သာမညာ, နိဗ္ဗာနဿ သန္တိကေ ဥပေတိ [ဥပေတိ (က.)]။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, စိတ္တကရေကုမ္ဘဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန ဓမ္မပဒေ –

‘‘‘အပ္ပမာဒရတော ဘိက္ခု၊ ပမာဒေ ဘယဒဿိ ဝါ။
အဘဗ္ဗော ပရိဟာနာယ၊ နိဗ္ဗာနဿေဝ သန္တိကေ’’’တိ။

စိတ္တကရေကုမ္ဘင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ပဝနင်္ဂပဉှော

၄. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ပဝနဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ပဝနံ နာမ အသုစိဇနံ ပဋိစ္ဆာဒေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပရေသံ အပရဒ္ဓံ ခလိတံ ပဋိစ္ဆာဒေတဗ္ဗံ န ဝိဝရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဝနဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဝနံ သုညံ ပစုရဇနေဟိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ရာဂဒောသမောဟမာနဒိဋ္ဌိဇာလေဟိ သဗ္ဗေဟိ စ ကိလေသေဟိ သုညေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဝနဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဝနံ ဝိဝိတ္တံ ဇနသမ္ဗာဓရဟိတံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပါပကေဟိ အကုသလေဟိ ဓမ္မေဟိ အနရိယေဟိ ပဝိဝိတ္တေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဝနဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဝနံ သန္တံ ပရိသုဒ္ဓံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သန္တေန ပရိသုဒ္ဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ, နိဗ္ဗုတေန ပဟီနမာနေန ပဟီနမက္ခေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဝနဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ပဝနံ အရိယဇနသံသေဝိတံ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အရိယဇနသံသေဝိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ပဝနဿ ပဉ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝ

တိဒေဝေန သံယုတ္တနိကာယဝရေ –

> ‘‘‘ပဝိဝိတ္တေဟိ အရိယေဟိ၊ ပဟိတတ္တေဟိ ဈာယိဘိ။
> နိစ္စံ အာရဒ္ဓဝီရိယေဟိ၊ ပဏ္ဍိတေဟိ သဟာဝသေ’’’တိ။

ပဝနင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. ရုက္ခင်္ဂပဉှော

၅. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ရုက္ခဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ရုက္ခော နာမ ပုပ္ဖဖလဓရော, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဝိမုတ္တိပုပ္ဖသာမညဖလဓာရိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခော ဥပဂတာနမနုပ္ပဝိဋ္ဌာနံ ဇနာနံ ဆာယံ ဒေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥပဂတာနမနုပ္ပဝိဋ္ဌာနံ ပုဂ္ဂလာနံ အာမိသပ္ပဋိသန္ထာရေန ဝါ ဓမ္မပ္ပဋိသန္ထာရေန ဝါ ပဋိသန္ထရိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခော ဆာယာဝေမတ္တံ န ကရောတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗသတ္တေသု ဝေမတ္တတာ န ကာတဗ္ဗာ, စောရဝဓကပစ္စတ္ထိကေသုပိ အတ္တနိပိ သမသမာ မေတ္တာဘာဝနာ ကာတဗ္ဗာ, ‘ကိန္တိ ဣမေ သတ္တာ အဝေရာ အဗျာပဇ္ဇာ [အဗျာပဇ္ဈာ (သီ.)] အနီဃာ သုခီ အတ္တာနံ ပရိဟရေယျု’န္တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ရုက္ခဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

> ‘‘‘ဝဓကေ ဒေဝဒတ္တမှိ၊ စောရေ အင်္ဂုလိမာလကေ။
> ဓနပါလေ ရာဟုလေ စ၊ သဗ္ဗတ္ထ သမကော မုနီ’’’တိ။

ရုက္ခင်္ဂပဉှော ပဉ္စမော။

၆. မေဃင်္ဂပဉှော

၆. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မေဃဿ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ပဉ္စ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, မေဃော ဥပ္ပန္နံ ရဇောဇလ္လံ ဝူပသမေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥပ္ပန္နံ ကိလေသရဇောဇလ္လံ ဝူပသမေတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မေဃဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မေဃော ပထဝိယာ ဥဏှံ နိဗ္ဗာပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန မေတ္တာဘာဝနာယ သဒေဝကော လောကော နိဗ္ဗာပေတဗ္ဗော။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မေဃဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မေဃော သဗ္ဗဗီဇာနိ ဝိရုဟာပေတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗသတ္တာနံ သဒ္ဓံ ဥပ္ပာဒေတွာ တံ သဒ္ဓာဗီဇံ တီသု သမ္ပတ္တီသု ရောပေတဗ္ဗံ, ဒိဗ္ဗမာနုသိကာသု သုခသမ္ပတ္တီသု ယာဝ ပရမတ္ထနိဗ္ဗာနသုခသမ္ပတ္တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မေဃဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မေဃော ဥတုတော သမုဋ္ဌဟိတွာ ဓရဏိတလရုဟေ တိဏရုက္ခလတာဂုမ္ဗဩသဓိဝနပ္ပတယော ပရိရက္ခတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယောနိသော မနသိကာရံ နိဗ္ဗတ္တေတွာ တေန ယောနိသော မနသိကာရေန သမဏဓမ္မော ပရိရက္ခိတဗ္ဗော, ယောနိသော မနသိကာရမူလကာ သဗ္ဗေ ကုသလာ ဓမ္မာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မေဃဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ , မဟာရာဇ, မေဃော ဝဿမာနော နဒိတဋ္ဌာကပောက္ခရဏိယော ကန္ဒရပဒရသရသောဗ္ဘဥဒဟနာနိ စ ပရိပူရေတိ ဥဒကဓာရာဟိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာဂမပရိယတ္တိယာ ဓမ္မမေဃမဘိဝဿ ယိတွာ အဓိဂမကာမာနံ မာနသံ ပရိပူရယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မေဃဿ ပဥ္စမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

‘‘‘ဗောဓနေယ္ယံ ဇနံ ဒိသွာ, သတသဟဿေပိ ယောဇနေ။
ခဏေန ဥပဂန္တွာန, ဗောဓေတိ တံ မဟာမုနီ’’’တိ။

မေဃင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. မဏိရတနင်္ဂပဉှော

၇. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မဏိရတနဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ ဧကန္တပရိသုဒ္ဓံ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဧကန္တပရိသုဒ္ဓါဇီဝေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ န ကေနစိ သဒ္ဓိံ မိဿီယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဟာပေဟိ ပာပသဟာယေဟိ သဒ္ဓိံ န မိဿိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနံ ဇာတိရတနေဟိ ယောဇီယတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥတ္တမဝရဇာတိမန္တေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသိတဗ္ဗံ, ပဋိပန္နကဖလဋ္ဌသေက္ခဖလသမင်္ဂီဟိ သောတာပန္နသကဒါဂါမိအနာဂါမိ အရဟန္တတေဝိဇ္ဇဆဠဘိညသမဏမဏိရတနေဟိ သဒ္ဓိံ သံဝသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မဏိရတနဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝတိဒေဝေန သုတ္တနိပါတေ –

‘‘‘သုဒ္ဓါ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ, ကပ္ပယဝှော ပတိဿတာ။
တတော သမဂ္ဂါ နိပကာ, ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ’’’တိ။

မဏိရတနပဉှော သတ္တမော။

၈. မာဂဝိကင်္ဂပဉှော

၈. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘မာဂဝိကဿ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကော အပ္ပမိဒ္ဓော ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အပ္ပမိဒ္ဓေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကော မိဂေသု ယေဝ စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာရမ္မဏေသု ယေဝ စိတ္တံ ဥပနိဗန္ဓိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကော ကာလံ ကမ္မဿ ဇာနာတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပဋိသလ္လာနဿ ကာလော ဇာနိတဗ္ဗော ‘အယံ ကာလော ပဋိသလ္လာနဿ, အယံ ကာလော နိက္ခမနာယာ’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကော မိဂံ ဒိသွာ ဟာသမဘိဇနေတိ ‘ဣမံ လစ္ဆာမီ’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာရမ္မဏေ အဘိရမိတဗ္ဗံ, ဟာသမဘိဇနေတဗ္ဗံ ‘ဥတ္တရိံ ဝိသေသမဓိဂစ္ဆိဿာမီ’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, မာဂဝိကဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ မဟာရာဇ ထေရေန မောဃရာဇေန –

‘‘‘အာရမ္မဏေ လဘိတ္ဝာန, ပဟိတတ္တေန ဘိက္ခုနာ။
ဘိယျော ဟာသော ဇနေတဗ္ဗော, အဓိဂန္တုံသ္သာမိ ဥတ္တရိ’’’န္တိ။

မာဂဝိကင်္ဂပဉှော အဋ္ဌမော။

၉. ဗာဠိသိကင်္ဂပဉှော

၉. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဗာဠိသိကဿ ဒ္ဝေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒ္ဝေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, ဗာဠိသိကော ဗဠိသေန မစ္ဆေ ဥဒ္ဓရတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဉာဏေန ဥတ္တရိ သာမညဖလာနိ ဥဒ္ဓရိတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗာဠိသိကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဗာဠိသိကော ပရိတ္တကံ ဝဓိတ္ဝာ ဝိပုလံ လာဘမဓိဂစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပရိတ္တလောကာမိသမတ္တံ ပရိစ္စဇိတဗ္ဗံ။ လောကာမိသမတ္တံ, မဟာရာဇ, ပရိစ္စဇိတ္ဝာ ယောဂီ ယောဂါဝစရော ဝိပုလံ သာမညဖလံ အဓိဂစ္ဆတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဗာဠိသိကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ရာဟုလေန –

‘‘‘သုညတဉ္စာနိမိတ္တဉ္စ, ဝိမောက္ခဉ္စာပ္ပဏိဟိတံ။
စတုရော ဖလေ ဆဠဘိညာ, စဇိတ္ဝာ လောကာမိသံ လဘေ’’’တိ။

ဗာဠိသိကင်္ဂပဉှော နဝမော။

၁၀. တစ္ဆကင်္ဂပဉှော

၁၀. ‘‘ဘန္တေ နာဂသေန, ‘တစ္ဆကဿ ဒ္ဝေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒ္ဝေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’’တိ? ‘‘ယထာ, မဟာရာဇ, တစ္ဆကော ကာဠသုတ္တံ အနုလောမေတ္ဝာ ရုက္ခံ တစ္ဆတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဇိနသာသနမနုလောမယိတ္ဝာ သီလပထဝိယံ ပတိဋ္ဌဟိတ္ဝာ သဒ္ဓာဟတ္ထေန ပညာဝါသိံ ဂဟေတ္ဝာ ကိလေသာ တစ္ဆေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တစ္ဆကဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

‘‘ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, တစ္ဆကော ဖေဂ္ဂုံ အပဟရိတ္ဝာ သာရမာဒိယတိ, ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဿတံ ဥစ္ဆေဒံ တံ ဇီဝံ တံ သရီရံ အညံ ဇီဝံ အညံ သရီရံ တဒုတ္တမံ အညဒုတ္တမံ အကတမဘဗ္ဗံ အပုရိသကာရံ အဗ္ရဟ္မစရိယဝါသံ သတ္တဝိနာသံ နဝသတ္တပာတုဘာဝံ သင်္ခါရသဿတဘာဝံ ယော ကရောတိ, သော ပဋိသံဝေဒေတိ, အညော ကရောတိ, အညော ပဋိသံဝေဒေတိ, ကမ္မဖလဒဿနာ စ ကိရိယဖလဒိဋ္ဌိ စ ဣတိ ဧဝရူပါနိ စေဝ အညာနိ စ ဝိဝါဒပထာနိ အပနေတ္ဝာ သင်္ခါရာနံ သဘာဝံ ပရမသုညတံ နိရီဟနိဇ္ဇီဝတံ [နိသတ္တနိဇ္ဇီဝတံ (က.)] အစ္စန္တံ သုညတံ အာဒိယိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, တစ္ဆကဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သုတ္တနိပါတေ –

‘‘‘ကာရဏ္ဍဝံ နိဒ္ဓမထ, ကသမ္ဗုံ အပကဿထ။
တတော ပလာပေ ဝါဟေထ, အဿမဏေ သမဏမာနိနေ။

‘‘‘နိဒ္ဓမိတ္ဝာန ပာပိစ္ဆေ, ပာပအာစာရဂောစရေ။
သုဒ္ဓာ သုဒ္ဓေဟိ သံဝါသံ, ကပ္ပယဝှော ပတိဿတာ။
တတော သမဂ္ဂါ နိပကာ, ဒုက္ခဿန္တံ ကရိဿထာ’’’တိ။

တစ္ဆကင်္ဂပဉှော ဒသမော။

မက္ကဋကဝဂ္ဂေါ ဆဋ္ဌော။

တဿုဒ္ဒါနံ –

မက္ကဋ္ဌော အရဉ္ဉော ကုမ္ဘော၊ ဝန္နံ ရုက္ခော စ ပဉ္စမော။
မေဃော မဏိ မာဂဝိကော၊ ဗာဠိသီ တစ္ဆကေန စာတိ။

၇. ကုမ္ဘဝဂ္ဂေါ

၁. ကုမ္ဘင်္ဂပဉ္ဟော

၁. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ကုမ္ဘဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ'န္တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမံ တံ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗ''န္တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘော သမ္ပုဏ္ဏော န သဏတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန အာဂမေ အဓိဂမေ ပရိယတ္တိယံ သာမညေ ပာရမိံ ပတ္တေန န သဏိတဗ္ဗံ, န တေန မာနော ကရဏီယော, န ဒဗ္ဗော [ဒပ္ပော (သီ.)] ဒဿေတဗ္ဗော, နိဟတမာနေန နိဟတဒဗ္ဗေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ဥဇုကေန အမုခရေန အဝိကတ္ထိနာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကုမ္ဘဿ ဧကံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန သုတ္တနိပါတေ –

'''ယဒူနကံ တံ သဏတိ၊ ယံ ပူရံ သန္တမေဝ တံ။
အဍ္ဎကုမ္ဘူပမော [ရိတ္တကုမ္ဘူပမော (သီ.)] ဗာလော၊ ရဟဒေါ ပူရောဝ ပဏ္ဍိတော'''တိ။

ကုမ္ဘင်္ဂပဉ္ဟော ပဌမော။

၂. ကာဠာယသင်္ဂပဉ္ဟော

၂. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ကာဠာယသဿ [ကာဠဟံသဿ (က.)] ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ကာဠာယသော သုပီတော [သုထိတော (က.)] ဝမတိ [ဝဟတိ (သျာ. က.)] , ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနော ယောဂါဝစရဿ မာနသံ ယောနိသော မနသိကာရေန [ယောနိသော မနသိကာရေ (သီ. သျာ. က.)] အပီတံ ဝမတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ကာဠာယသဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

''ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ကာဠာယသော သကိံ ပီတံ ဥဒကံ န ဝမတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ , ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယော သကိံ ဥပ္ပန္နော ပသာဒော, န ပုန သော ဝမိတဗ္ဗော 'ဥဠာရော သော ဘဂဝါ သမ္မာသမ္ဗုဒ္ဓေါ, သွာက္ခာတော ဓမ္မော, သုပ္ပဋိပန္နော သင်္ဃော'တိ။ 'ရူပံ အနိစ္စံ, ဝေဒနာ အနိစ္စာ, သညာ အနိစ္စာ, သင်္ခါရာ အနိစ္စာ, ဝိညာဏံ အနိစ္စ'န္တိ ယံ သကိံ ဥပ္ပန္နံ ဉာဏံ, န ပုန တံ ဝမိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ , မဟာရာဇ, ကာဠာယသဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

'''ဒဿနမှိ ပရိသောဓိတော [ပရိသောဓိကေ (သီ. က.)] နရော၊ အရိယဓမ္မေ နိယတော ဝိသေသဂူ။
နပ္ပဝေဓတိ အနေကဘာဂသော၊ သဗ္ဗသော စ မုခဘာဝမေဝ သော'''တိ။

ကာဠာယသင်္ဂပဉ္ဟော ဒုတိယော။

၃. ဆတ္တင်္ဂပဉ္ဟော

၃. ''ဘန္တေ နာဂသေန, 'ဆတ္တဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ'တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ''တိ? ''ယထာ, မဟာရာဇ, ဆတ္တံ ဥပရိ မုဒ္ဓနိ စရတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ကိလေသာနံ ဥပရိ မုဒ္ဓနိ စရေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဆတ္တဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဆတ္တံ မုဒ္ဒနုပတ္ထမ္ဘံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ယောနိသော မနသိကာရုပတ္ထမ္ဘေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဆတ္တဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဆတ္တံ တတာတပမေဃဝုဋ္ဌိယော ပဋိဟနတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန နာနာဝိဓဒိဋ္ဌိပုထုသမဏဗြာဟ္မဏာနံ [မဟာတတ (က.)] မတတတတိဝိဓဂ္ဂိသန္တာပကိလေသဝုဋ္ဌိယော ပဋိဟန္တဗ္ဗာ ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဆတ္တဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

“‘ယထာပိ ဆတ္တံ ဝိပုလံ၊ အစ္ဆိဒ္ဒံ ထိရသံဟိတံ။
တတာတပံ နိတရေတိ၊ မဟတီ မေဃဝုဋ္ဌိယော။

“‘တထေဝ ဗုဒ္ဓပုတ္တောပိ၊ သီလဆတ္တဓရော သုစိ။
ကိလေသဝုဋ္ဌိံ တရေတိ၊ သန္တာပတိဝိဓဂ္ဂယော’”တိ။

ဆတ္တင်္ဂပဉှော တတိယော။

၄. ခေတ္တင်္ဂပဉှော

၄. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ခေတ္တဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ခေတ္တံ မာတိကာသမ္ပန္နံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သုစရိတဝတ္တပ္ပဋိဝတ္တမာတိကာသမ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ခေတ္တဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ခေတ္တံ မရိယာဒာသမ္ပန္နံ ဟောတိ, တာယ စ မရိယာဒာယ ဥဒကံ ရက္ခိတွာ ဓညံ ပရိပါစေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သီလဟိရိမရိယာဒာသမ္ပန္နေန ဘဝိတဗ္ဗံ, တာယ စ သီလဟိရိမရိယာဒာယ သာမညံ ရက္ခိတွာ စတ္တာရိ သာမညဖလာနိ ဂဟေတဗ္ဗာနိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ခေတ္တဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ခေတ္တံ ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္နံ ဟောတိ, ကဿကဿ ဟာသဇနကံ အပ္ပမ္ပိ ဗီဇံ ဝုတ္တံ ဗဟု ဟောတိ, ဗဟု ဝုတ္တံ ဗဟုတရံ ဟောတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဥဋ္ဌာနသမ္ပန္နေန ဝိပုလဖလဒါယိနာ ဘဝိတဗ္ဗံ, ဒာယကာနံ ဟာသဇနကေန ဘဝိတဗ္ဗံ, ယထာ အပ္ပံ ဒိန္နံ ဗဟု ဟောတိ, ဗဟု ဒိန္နံ ဗဟုတရံ ဟောတိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ခေတ္တဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန ဥပါလိနာ ဝိနယဓရေန –

“‘ခေတ္တူပမေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ ဥဋ္ဌာနဝိပုလဒါယိနာ။
ဧသ ခေတ္တဝရော နာမ၊ ယော ဒဒါတိ ဝိပုလံ ဖလ’”န္တိ။

ခေတ္တင်္ဂပဉှော စတုတ္ထော။

၅. အဂဒင်္ဂပဉှော

၅. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘အဂဒဿ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ ဒွေ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ။ “ယထာ, မဟာရာဇ, အဂဒေ ကိမီ န သဏ္ဌဟန္တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန မာနသေ ကိလေသာ န သဏ္ဌပေတဗ္ဗာ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အဂဒဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, အဂဒေါ ဒဋ္ဌဖုဋ္ဌဒိဋ္ဌအသိတပီတခါယိတသာယိတံ သဗ္ဗံ ဝိသံ ပဋိဟနတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ရာဂဒေါသမောဟမာနဒိဋ္ဌိဝိသံ သဗ္ဗံ ပဋိဟနိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, အဂဒဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ဘဂဝတာ ဒေဝါတိဒေဝေန –

“‘သင်္ခါရာနံ သဘာဝတ္ထံ၊ ဒဋ္ဌုကာမေန ယောဂိနာ။
အဂဒေနေဝ ဟောတဗ္ဗံ၊ ကိလေသဝိသနာသနေ’”တိ။

အဂဒင်္ဂပဉှော ပဉ္စမော။

၆. ဘောဇနင်္ဂပဉှော

၆. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဘောဇနဿ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ တီဏိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဥပတ္ထမ္ဘော, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗသတ္တာနံ မဂ္ဂုပတ္ထမ္ဘေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ ဗလံ ဝဍ္ဎေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ပုညဝဍ္ဎိယာ ဝဍ္ဎိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနံ သဗ္ဗသတ္တာနံ အဘိပတ္ထိတံ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သဗ္ဗလောကာဘိပတ္ထိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဘောဇနဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန မဟာမောဂ္ဂလ္လာနေန –

“‘သံယမေန နိယမေန၊ သီလေန ပဋိပတ္တိယာ။
ပတ္ထိတေန ဘဝိတဗ္ဗံ၊ သဗ္ဗလောကဿ ယောဂိနာ’”တိ။

ဘောဇနင်္ဂပဉှော ဆဋ္ဌော။

၇. ဣဿာသင်္ဂပဉှော

၇. “ဘန္တေ နာဂသေန, ‘ဣဿာသဿ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ’တိ ယံ ဝဒေသိ, ကတမာနိ တာနိ စတ္တာရိ အင်္ဂါနိ ဂဟေတဗ္ဗာနီ”တိ? “ယထာ, မဟာရာဇ, ဣဿာသော သရေ ပာတယန္တော ဥဘော ပါဒေ ပထဝိယံ ဒဠှံ ပတိဋ္ဌာပေတိ, ဇဏ္ဏုအဝေကလ္လံ ကရောတိ, သရကလာပံ ကဋိသန္ဓိမ္ဟိ ဌပေတိ, ကာယံ ဥပတ္ထဒ္ဓံ ကရောတိ, ဒွေ ဟတ္ထေ သန္ဓိဋ္ဌာနံ အာရောပေတိ, မုဋ္ဌိံ ပီဠယတိ, အင်္ဂုလိယော နိရန္တရံ ကရောတိ, ဂီဝံ ပဂ္ဂဏှာတိ, စက္ခူနိ မုခဉ္စ ပိဒဟတိ, နိမိတ္တံ ဥဇုံ ကရောတိ, ဟာသမုပ္ပာဒေတိ ‘ဝိဇ္ဈိဿာမီ’တိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန သီလပထဝိယံ ဝီရိယပါဒေ ပတိဋ္ဌာပေတဗ္ဗာ, ခန္တိသောရစ္စံ အဝေကလ္လံ ကာတဗ္ဗံ, သံဝရေ စိတ္တံ ဌပေတဗ္ဗံ, သံယမနိယမေ အတ္တာ ဥပနေတဗ္ဗော, ဣစ္ဆာ မုစ္ဆာ ပီဠယိတဗ္ဗာ, ယောနိသော မနသိကာရေ စိတ္တံ နိရန္တရံ ကာတဗ္ဗံ, ဝီရိယံ ပဂ္ဂဟေတဗ္ဗံ, ဆ ဒွါရာ ပိဒဟိတဗ္ဗာ, သတိ ဥပဋ္ဌပေတဗ္ဗာ, ဟာသမုပ္ပာဒေတဗ္ဗံ ‘သဗ္ဗကိလေသေ ဉာဏနာရာစေန ဝိဇ္ဈိဿာမီ’တိ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသဿ ပဌမံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသော အာဠကံ ပရိဟရတိ ဝင်္ကဇိမ္ဟကုဋိလနာရာစဿ ဥဇုကရဏာယ။ ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဣမသ္မိံ ကာယေ သတိပဋ္ဌာနအာဠကံ ပရိဟရိတဗ္ဗံ ဝင်္ကဇိမ္ဟကုဋိလစိတ္တဿ ဥဇုကရဏာယ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသဿ ဒုတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသော လက္ခေ ဥပါသေတိ, ဧဝမေဝ ခေါ, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဣမသ္မိံ ကာယေ ဥပါသိတဗ္ဗံ။ ကထံ မဟာရာဇ ယောဂိနာ ယောဂါဝစရေန ဣမသ္မိံ ကာယေ ဥပါသိတဗ္ဗံ? အနိစ္စတော ဥပါသိတဗ္ဗံ, ဒုက္ခတော ဥပါသိတဗ္ဗံ, အနတ္တတော ဥပါသိတဗ္ဗံ, ရောဂတော။ပေ.။ ဂဏ္ဍတော။ပေ.။ သလ္လတော။ပေ.။ အ

ယတော။ပေ.။ အာဇာဓတော။ပေ.။ ပရတော။ပေ.။ ပလောကတော။ပေ.။ ဤတိတော။ပေ.။ ဥပဒ္ဒဝတော။ပေ.။ ဘယတော။ပေ.။ ဥပသဂ္ဂတော။ပေ.။ စလတော။ပေ.။ ပဘင်္ဂုတော။ပေ.။ အဒ္ဓုဝတော။ပေ.။ အတာဏတော။ပေ.။ အလေဏတော။ပေ.။ အသရဏတော။ပေ.။ ရိတ္တတော။ပေ.။ တုစ္ဆတော။ပေ.။ သုညတော။ပေ.။ အာဒီနဝတော။ပေ.။ ဝိပရိဏာမဓမ္မတော။ပေ.။ အသာရတော ။ပေ.။ အဃမူလတော။ပေ.။ ဝဓကတော။ပေ.။ ဝိဘဝတော။ပေ.။ သာသဝတော။ပေ.။ သင်္ခတတော။ပေ.။ မာရာမိသတော။ပေ.။ ဇာတိဓမ္မတော။ပေ.။ ဇရာဓမ္မတော။ပေ.။ ဗျာဓိဓမ္မတော။ပေ.။ မရဏဓမ္မတော။ပေ.။ သောကဓမ္မတော။ပေ.။ ပရိဒေဝဓမ္မတော။ပေ.။ ဥပာယာသဓမ္မတော။ပေ.။ သံကိလေသဓမ္မတော။ပေ.။ ဧဝံ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန ဣမသ္မိံ ကာယေ ဥပာသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသဿ တတိယံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။

“ပုန စပရံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသော သာယံ ပာတံ ဥပာသတိ။ ဧဝမေဝ ခော, မဟာရာဇ, ယောဂိနာ ယောကာဝစရေန သာယံ ပာတံ အာရမ္မဏေ ဥပာသိတဗ္ဗံ။ ဣဒံ, မဟာရာဇ, ဣဿာသဿ စတုတ္ထံ အင်္ဂံ ဂဟေတဗ္ဗံ။ ဘာသိတမ္ပေတံ, မဟာရာဇ, ထေရေန သာရိပုတ္တေန ဓမ္မသေနာပတိနာ –

“‘ယထာ ဣဿာသကော နာမ၊ သာယံ ပာတံ ဥပာသတိ။
ဥပာသနံ အရိဉ္စန္တော [န ရိဉ္စန္တော (သီ. က.)] ၊ လဘတေ ဘတ္တဝေတနံ။

“‘တထေဝ ဗုဒ္ဓပုတ္တောပိ၊ ကရောတိ ကာယုပာသနံ။
ကာယုပာသနံ အရိဉ္စန္တော၊ အရဟတ္တမဓိဂစ္ဆတီ’”တိ။

ဣဿာသင်္ဂပဉှော သတ္တမော။

ကုမ္ဘဝဂ္ဂေါ သတ္တမော [ဣတော ပရံ ရာဇင်္ဂပဉှာဒိကာ အဋ္ဌတိံသ ပဉှာ ဝိနဋ္ဌာ, ယေဟိ တာ ဒ္ဒိဿ,ဝ္ဓတေဟိ နော အာရောစေတဗ္ဗာ ပုန မုဒ္ဒာပနကာလေ ပက္ခိပနတ္ထာယာတိ (န, ဗု, သ)]။

တဿုဒ္ဒါနံ –

ကုမ္ဘော စ ကာဠာယသော စ၊ ဆတ္တံ ခေတ္တဉ္စ အဂဒေါ။
ဘောဇနေန စ ဣဿာသော၊ ဝုတ္တံ အနိ ဝိဒူဟီတိ။

ဩပမ္မကထာပဉှော နိဋ္ဌိတော။

နိဂမနံ

ဣတိ ဆသု ကဏ္ဍေသု ဗာဝီသတိဝဂ္ဂပတိမဏ္ဍိတေသု ဒွါသဋ္ဌိအဓိကာ ဒွေသတာ ဣမသ္မိံ ပောတ္ထကေ အာဂတာ မိလိန္ဒပဉှာ သမတ္တာ, အနာဂတာ စ ပန ဒွါစတ္တာလီသာ ဟောန္တိ, အာဂတာ စ အနာဂတာ စ သဗ္ဗာ သမောဓာနေတွာ စတူဟိ အဓိကာ တိသတပဉှာ ဟောန္တိ, သဗ္ဗာဝ မိလိန္ဒပဉှာတိ သင်္ခံ ဂစ္ဆန္တိ။

ရညော စ ထေရဿ စ ပုစ္ဆာဝိသဇ္ဇနာဝသာနေ စတုရာသီတိသတသဟဿယောဇနဗဟလာ ဥဒကပရိယန္တံ ကတွာ အယံ မဟာပထဝီ ဆဓာ ကမ္ပိတ္ထ, ဝိဇ္ဇုလ္လတာ နိစ္ဆရိံသု, ဒေဝတာ ဒိဗ္ဗပုပ္ဖဝဿံ ပဝဿိံသု, မဟာဗြဟ္မာ သာဓုကာရမဒာသိ, မဟာသမုဒ္ဒကုစ္ဆိယံ မေဃတ္ထနိတနိဂ္ဃောသော ဝိယ မဟာဃောသော အဟောသိ, ဣတိ သော မိလိန္ဒော ရာဇာ စ ဩရောဓဂဏာ စ သိရသာ အဉ္ဇလိံ ပဏာမေတွာ ဝန္ဒိံသု။

မိလိန္ဒော ရာဇာ အတိဝိယ ပမုဒိတဟဒယော သုမထိတမာနဟဒယော ဗုဒ္ဓသာသနေ သာရမတိံ နော ရတနတ္တယေ သုနိက္ကင်္ခော နိဂ္ဂုမ္ဗော နိတ္ထဒ္ဓော ဟုတွာ ထေရဿ ဂုဏေသု ပဗ္ဗဇ္ဇာသု ပဋိပဒါဣရိယာပထေသု စ အတိဝိယ ပသန္နော ဝိဿတ္ထော နိရာလယော နိဟတမာနတ္ထမ္ဘော ဥဒ္ဓဋ္ဌအဌော ဝိယ ဘုဇဂိန္ဒော ဧဝမာဟ “သာဓု, ဘန္တေ နာဂသေန, ဗုဒ္ဓဝိသယော ပဉှော တယာ ဝိသဇ္ဇိတော, ဣမသ္မိံ ဗုဒ္ဓသာသနေ ဌပေတွာ ဓမ္မသေနာပတိံ သာရိပုတ္တတွ

ထေရံ အညော တယာ သဒိသော ပဉှာဝိသဇ္ဇနေ နတ္ထိ, ခမထ, ဘန္တေ နာဂသေန, မမ အစ္စယံ, ဥပာသကံ မံ, ဘန္တေ နာဂသေန, ဓာရေထ အဇ္ဇတဂ္ဂေ ပါဏုပေတံ သရဏံ ဂတ''န္တိ။

တဒာ ရာဇာ သဟ ဗလကာယေဟိ နာဂသေနတ္ထေရံ ပယိရုပါသိတွာ မိလိန္ဒံ နာမ ဝိဟာရံ ကာရေတွာ ထေရဿ နိယျာတေတွာ စတူဟိ ပစ္စယေဟိ နာဂသေနံ ကောဋိသတေဟိ ဘိက္ခူဟိ သဒ္ဓိံ ပရိစရိ, ပုနပိ ထေရဿ ပညာယ ပသီဒိတွာ ပုတ္တဿ ရဇ္ဇံ နိယျာတေတွာ အဂါရသ္မာ အနဂါရိယံ ပဗ္ဗဇိတွာ ဝိပဿနံ ဝဍ္ဎေတွာ အရဟတ္တံ ပါပုဏိ, တေန ဝုတ္တံ –

''ပညာ ပသတ္ထာ လောကသ္မိံ၊ ကတာ သဒ္ဓမ္မဋ္ဌိတိယာ။
ပညာယ ဝိမတိံ ဟန္တွာ၊ သန္တိံ ပပ္ပောန္တိ ပဏ္ဍိတာ။

ယသ္မိံ ခန္ဓေ ဋ္ဌိတာ ပညာ၊ သတိ တတ္ထ အနူနကာ။
ပူဇာ ဝိသေသဿာဓာရော၊ အဂ္ဂေါ သေဋ္ဌော [သော ဝ (ပီ.)] အနုတ္တရော။
တသ္မာ ဟိ ပဏ္ဍိတော ပေါသော၊ သမ္ပဿံ ဟိတမတ္တနော [အတ္တမတ္တနော (ပီ.)] ။
ပညဝန္တာဘိပူဇေယျ၊ စေတိယံ ဝိယ သာဒရော''တိ [ပူဇိယန္တိ (ပီ.) ဣတော ပရံ တိဿော ကထာယော သီ. ပီ. ပောတ္ထကေသု နတ္ထိ]။

လင်္ကာယံ ဒောဏိနဂရေ၊ ဝသတာ ဒောဏိနာမိနာ။
မဟာထေရေန လေခိတွာ၊ သုဋ္ဌပိတံ ယထာသုတံ။
မိလိန္ဒရာဇပဉှော စ၊ နာဂသေနဝိသဇ္ဇနံ။
မိလိန္ဒော ဟိ မဟာပညော၊ နာဂသေနော သုပဏ္ဍိတော။
ဣမိနာ ပုညကမ္မေန၊ ဣတော ဂစ္ဆာမိ တုသိတံ။
မေတ္တေယျံ နာဂတေ ပဿေ၊ သုဏေယျံ ဓမ္မမုတ္တမန္တိ။

မိလိန္ဒပဉှော နိဋ္ဌိတော။